

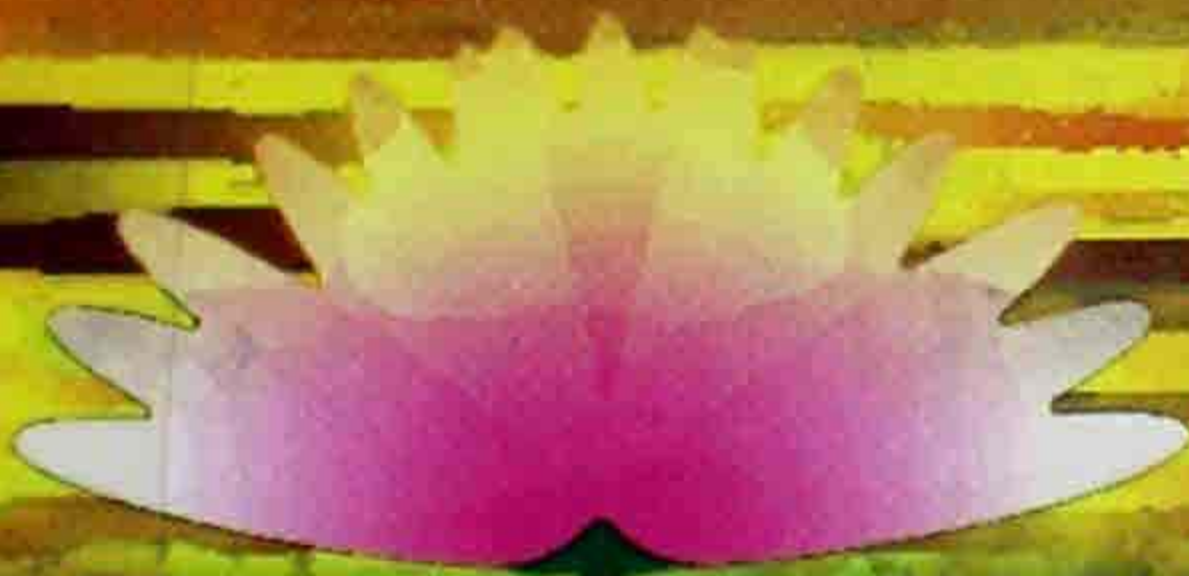
အမျိုးဘာသာ၊ သာသနာအတွက် တကယ်ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားထိုက်သူ
တကယ်တော်၍ တကယ်ကျော်ကြားသည့် သာသနာ့အာဇာနည်
သာသနာ့အလင်းရောင်ကို တကယ်ထွန်းပြောင်တင့်မောစေသူ

သာသနာ့တံခွန် စံပြုပုဂ္ဂိုလ်ထူး

သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရား

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု

ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၅၀၅/၉၉)(၈)
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၅၉၀ / ၉၉) (၁၁)

ပုံနှိပ်ခြင်း

၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ၊ ပထမအကြိမ်၊ အုပ်ရေ - ၅၀၀

ထုတ်ဝေသူ

မင်းတေဇာမွန်၊ ရတနာမင်းစာပေ (၃၄၅၅)
တိုက် ၁၅၊ အခန်း ၁၉၊ ဦးဝိစာရအိမ်ရာ
ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

အတွင်းစာသားနှင့် မျက်နှာဖုံး ပုံနှိပ်သူ

ဦးတင်မောင်ဝင်း၊ သင်းလဲ့ဝင်းပုံနှိပ်တိုက် (၀၅၉၄၆)
အမှတ် (၁) ဗိုလ်ရာညွန့်လမ်း၊ ယောမင်းကြီးရပ်ကွက်
ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

ကွန်ပျူတာစာစီ

ခွန်မျိုး

ဖြန့်ချိရေး

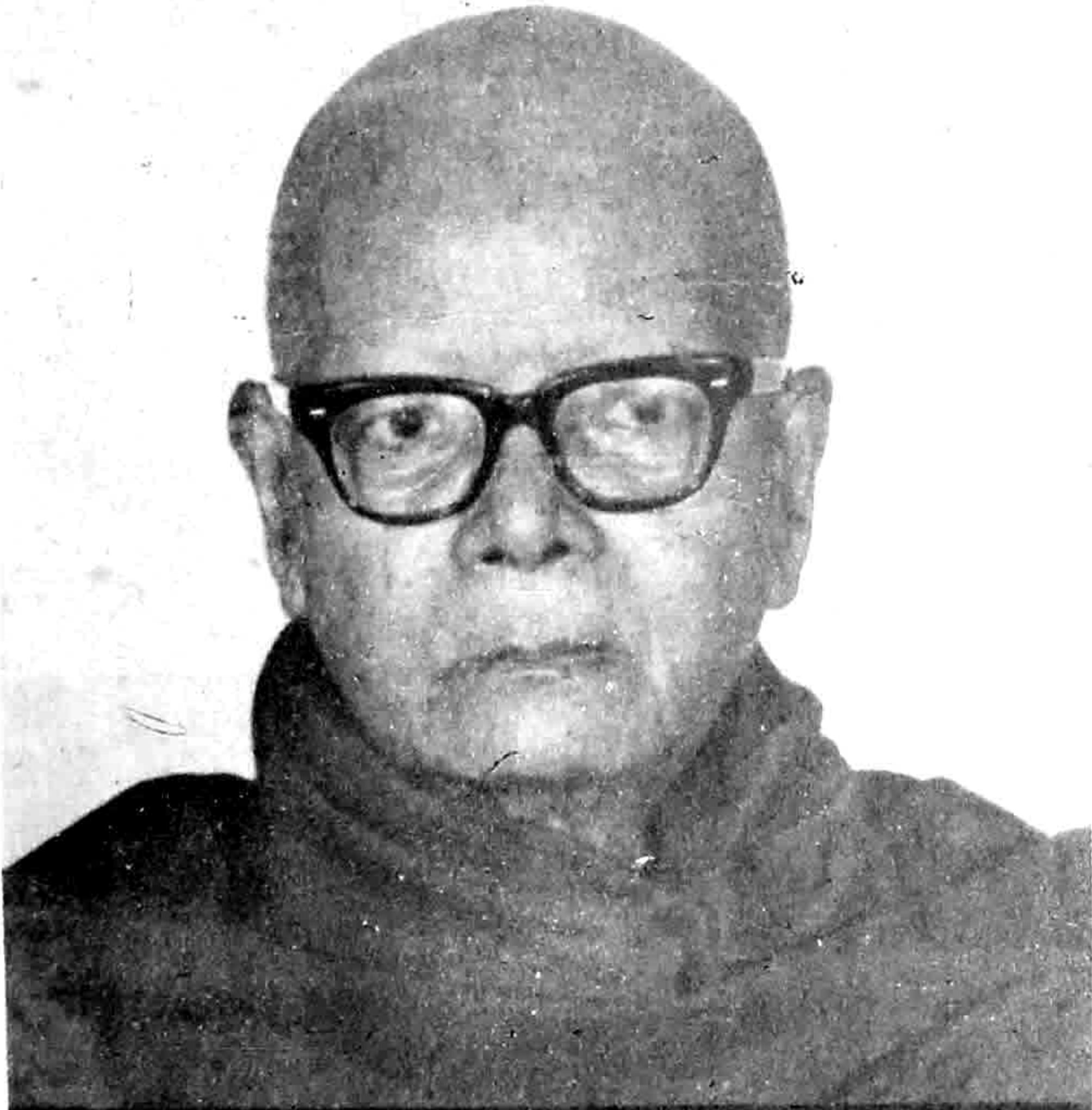

မြမွန်ရတနာစာပေ

တိုက် ၁၅၊ အခန်း ၁၉၊ ဦးဝိစာရအိမ်ရာ
ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း ၀၁-၂၈၆၆၁၀

တန်ဖိုး - **၇၅၀ကျပ်**

သပြေကန်ဆရာတော်
အရှင်ဝါသေဋ္ဌဘိဝံသ

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု

သပြေကန်ဆရာတော် အပူဇော်ခံနေသောပုံ

ငါ၏စောက္ခံ ဝိသောဓဇေန္တော -
ကပ္ပေဝ ဝိဝိဓံ တဗော၊
ပညတ္တံ ဝေဟန္တုရာဇော -
ဒု သိန္ဒေ သီလသံဝဂုံ - -

ငါ၏စောက္ခံ - ငါ၏စောက္ခံဝိ၊
သိက္ခာပုဒ် သီလဇောန်ကို။ ဝိသောဓဇေန္တော -
ပညတ္တံ သေချစ်၊ သုဏ်သင်္ဂါ၊ ဝဉ်ဂုဏ်ဒါ သဉ်၊
ဝိဝိဓံ - ကိုယ့် ကသက်ကို။ ကပ္ပေဝ တဗော
ဇွန်သော် ဇွန်လျက်ရာ ဝါ၊ ဝေဟန္တုရာ
ဇော - ဝေဟန္တုဇွန်အင် - ကို ဂွဉ် အုဉ်၊
သဉ်။ ပညတ္တံ - ပညတ်ဇောန်၊ ဣန္ဒာပိသော၊
သီလသံဝဂုံ - စောဇ် ဝဉ် အာ၊ ကပိ။

သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရား၏ လက်ရေးပုံ

အရှင် ခေမာစာရ (ခမ္ဘာစရိယ)
 လက်ရှိ ပဓာန နာယက ဆရာတော်
 ပုဇွန်တောင် - ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်၏

ဥယျောဇနကထာ

စာရေးသူတို့အလို

စာရေးသူတို့၏ ရည်မှန်းချက်သည် မိမိရေးသားသောစာပေဖြင့် ယနေ့ ကာလနှင့် နံနက်ဖြန်ကာလတို့တွင် တိုင်းပြည်၊ လူမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာကို လှပစေချင်ကြသည်၊ တိုးတက်စေချင်ကြသည်၊ အများစု၏ အထင်ကြီးမှု လေးစားမှုကို ဖြစ်စေချင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် မိမိစွမ်းနိုင်သည့်ဘက်က ဘဝအသိ ဉာဏ်ပေးစာပေများ ရေးသားကြသလို ဘဝသင်ခန်းစာရေး၊ သတိရှိရေးတို့ နှင့် အားကျနည်းယူကြကာ မိမိဘဝ လှပတိုးတက်မှုရှိအောင် လုပ်ဆောင်စေခြင်းဖြင့် တိုင်းပြည်၊ လူမှု၊ ဘာသာ၊ သာသနာ တိုးတက်စေရေးအတွက် မီးရှူးတန်ဆောင်လိုဖြစ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သမိုင်းအတ္ထုပ္ပတ္တိတို့ကိုလည်း ရေးသားတတ်ကြပေသည်။

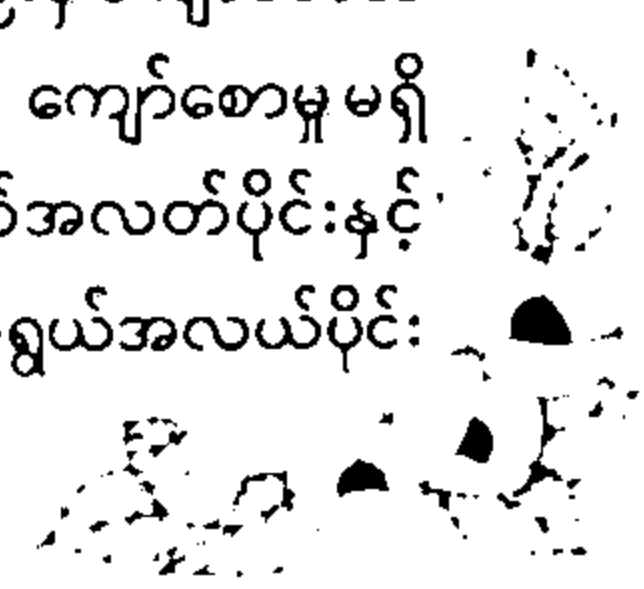
သပြေကန်ဆရာတော်

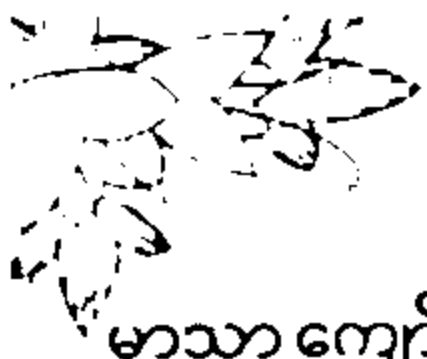
တိုင်းပြုပြည်ပြု သာသနာမှုအတွက် မီးရှူးတန်ဆောင်သဖွယ်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သမိုင်းအတ္ထုပ္ပတ္တိတို့ကို လက်လှမ်းမီသမျှကြည့်မည်ဆိုလျှင် ယနေ့ခေတ် သာသနာတော်၏ မီးရှူးတန်ဆောင်သဖွယ်ဖြစ်သော သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကို မေ့ထားလျှင် မကြည့်ဘဲနေလျှင် မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ ပြည့်စုံတော့မည် မဟုတ်တော့ပါ။ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တစ်ဘဝတာ ခရီးဖြစ်တော်စဉ်ကို ကြည့်ခဲ့လျှင် အားကျစရာ နည်းယူစရာ တပွေ့တပိုက်ကြီးပင်။ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးပေးကို ယုံကြည်စေသော အသိဉာဏ်သာမက ဓမ္မ၏ ဂုဏ်သတ္တိ၊ သီလ၏ စွမ်းရည်၊ မေတ္တာ၏ ကျေးဇူးတို့ကို ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် သိရမည်သာဖြစ်ပါ၏။ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဖြစ်တော်စဉ်ကို ယောနိသောမနသိကာရဏထားကာ ကြည့်ရှုသူအား ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဖြစ်တော်စဉ်က သူတော်ကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်အောင် ရရှိထားသောပစ္စုပ္ပန်ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ အသုံးချတတ်သူဖြစ်အောင် ခေါ်ဆောင်သွားမည်ကား မလွဲနိုင်ပါပေ။

ဂုဏ်ရှိသူတို့၏ ဂုဏ်တင်မှု

ဂုဏ်သိသူ၊ ဂုဏ်ရှိသူတို့က ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဘဝဖြစ်စဉ်နှင့် စွမ်းဆောင်ရည်တို့ကို မော်ကြည့်ကာ ဂုဏ်တင်ခဲ့သည်ကို ဤစာရေးသူကိုယ်တိုင် ကြားလည်းကြားခဲ့ပါ၏။ တစ်ဆင့်စကားဖြင့်လည်း သိခဲ့ရသည်ကို အနည်းငယ် ဖော်ပြချင်ပါသေးသည်။ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး သဒ္ဓမ္မသီတဂူချောင်၊ ကမ္ဘာ့ ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်အဓိပတိ၊ အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဇေ၊ ဓမ္မကထိက ဗဟုဇန ဟိတဇရ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ သီတဂူဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဉာဏိဿရ က “ကောင်းကင်မှာရှိတဲ့ ကြယ်တွေကို ရေတွက်၍ မကုန်နိုင်သလို သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဂုဏ်တော်တွေဟာလည်း ရေတွက်၍ မကုန်နိုင်ပါ” တဲ့။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ တိပိဋကဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက၊ တိပိဋက မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ပဓာနနာယက ဒေါက်တာ အရှင်သုမင်္ဂလာလင်္ကာရ က “အခြားခြားသော ဆရာတော်များ ကျော်စောတယ်ဆိုတာ ကြီးမှ ကျော်စောသံထွက်လာတယ်၊ ငယ်ငယ်နှင့် အရွယ်အလယ်အလတ်ပိုင်းမှာ ကျော်စောမှု မရှိကြဘူး။ တချို့ကတော့ ငယ်ငယ်က ကျော်စောတယ်၊ အရွယ်အလတ်ပိုင်းနှင့် အကြီးပိုင်းမှာကျတော့ မကျော်စောတော့ဘူး။ တချို့ကတော့ အရွယ်အလယ်ပိုင်း

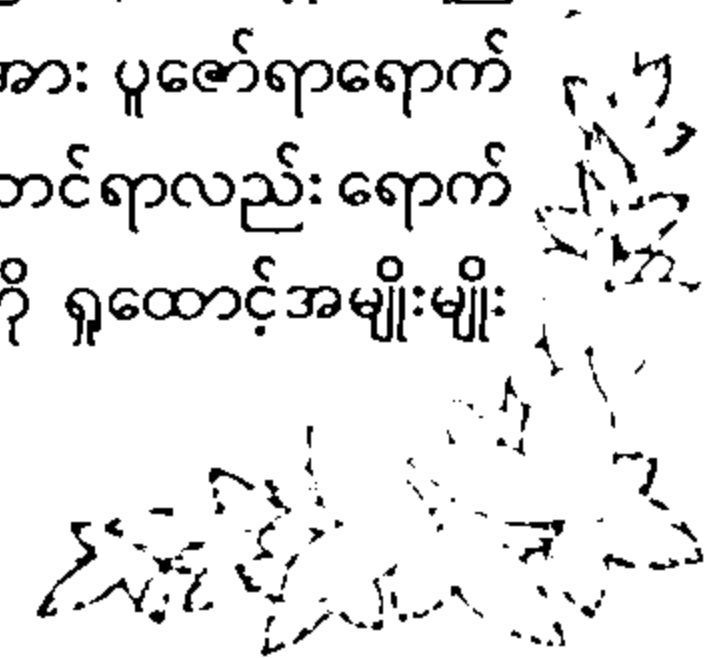
မှာသာ ကျော်စောပြီး ကြီးတဲ့အခါကျတော့ မကျော်စောတော့ဘူး။ သပြေကန် ဆရာတော်ကတော့ ကိုရင်လေးဘဝကစပြီး ကျော်စောသံဟာ ရဟန်းငယ်ဘဝ၊ ထေရ်ငယ်ဘဝ၊ မထေရ်ကြီးဘဝ အရွယ်သုံးပါးလုံး ကျော်စောသံဟာ ဘယ်အခါမှ စဲမသွားဘူး။ ပျံလွန်တော်မူသည့်အထိပဲတဲ့” ။

ရန်ကုန်တိုင်း၊ သင်္ဃန်းကျွန်းမြို့နယ်၊ နင်းဆီကုန်းရပ်ကွက်၊ သီဟိုဠ်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင် ဥက္ကံသ က “သပြေကန်ဆရာတော်ထံမှာ ရောက်တဲ့ ပညာရှင်တိုင်းဟာ သပြေကန်ဆရာတော်ကို မချီးမွမ်းဘဲ မနေနိုင်ဘူး။ သာမန်ချီးမွမ်းတာနဲ့ လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ချီးမွမ်းတာပဲ ကွာတယ်” တဲ့။ နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယက ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ အောင်မြေဘုံစံဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တပည့်မှာဘိဝံသ က “သပြေကန်ဆရာတော်ဟာ ကျော်တာထက် တော်တာက ပိုပါတယ်” တဲ့။ ရန်ကုန်မြို့၊ မင်းရဲကျော်စွာလမ်း၊ အမှတ်(၁၇) နေ သာသနာ့အကျိုးဆောင် ဦးထိန်ဝင်း ကတော့ “သပြေကန်ဆရာတော်ဟာ နီးနီးကပ်ကပ်နေပြီးမှ ကြည်ညိုစရာတွေ ပိုမိုတွေ့လာတယ်” တဲ့။

နိုင်ငံတော်စာရေးဆရာကြီးတစ်ယောက်ကတော့ “ကျွန်တော်တို့ သိပြီးသားတွေဖြစ်ပေမယ့် သပြေကန်ဆရာတော်က ဟောပြောရေးပြလိုက်တော့ ပိုပြီးကောင်းတယ်၊ ပိုပြီးရသကိုခံစားရတယ်” တဲ့။ ယုဝတီကလောင်ရှင် သက်မူကတော့ “လောကုတ္တရာသက်သက်နဲ့ပဲ သပြေကန်ဆရာတော်ဟာ ကျော်ကြားတာပါ” တဲ့။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဂုဏ်သိသူ၊ ဂုဏ်ရှိသူတို့ရဲ့ ဂုဏ်ပြုမှုခံရတဲ့ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဘဝဖြစ်တော်စဉ်မှာ အားကျစရာနည်းယူစရာ အတုယူစရာတွေက တပွေ့တပိုက်ကြီးဆိုတာဟာ မလွဲနိုင်တော့ပါ။

ဘဝကို အလှဆင်ရအောင်

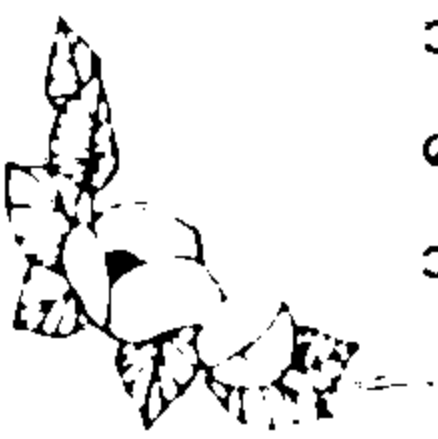
အားကျဖွယ် အတုယူဖွယ် ဂုဏ်တွေနဲ့ပြည့်လျှမ်းနေတဲ့ သပြေကန် ဆရာတော်ကြီး၏ ဘဝဖြစ်တော်စဉ်ကိုကြည့်ပြီး အားကျနည်းယူ သင့်တင့်စွာ နှလုံးသွင်းသူတို့ မိမိဘဝ မရိုင်းစေရန် ဘဝအလှဆင်စေရန် ဆရာတော်ကြီးအား ပူဇော်သော အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရုဂုဏ်ပြုပူဇော်ပွဲဝယ် သပြေကန် ထေရဂုဏ်ရည်စာစောင်၌ စာပေပညာရှင်များက ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ပူဇော်ရာရောက်အောင် ယနေ့နံနက်ဖြန် မြန်မာနှင့် သာသနာတော်ကို မြှင့်တင်ရာလည်း ရောက်အောင် သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ စွမ်းအင်များကို ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးဖြင့် ပူဇော်ရေးသားခဲ့ကြသည်။

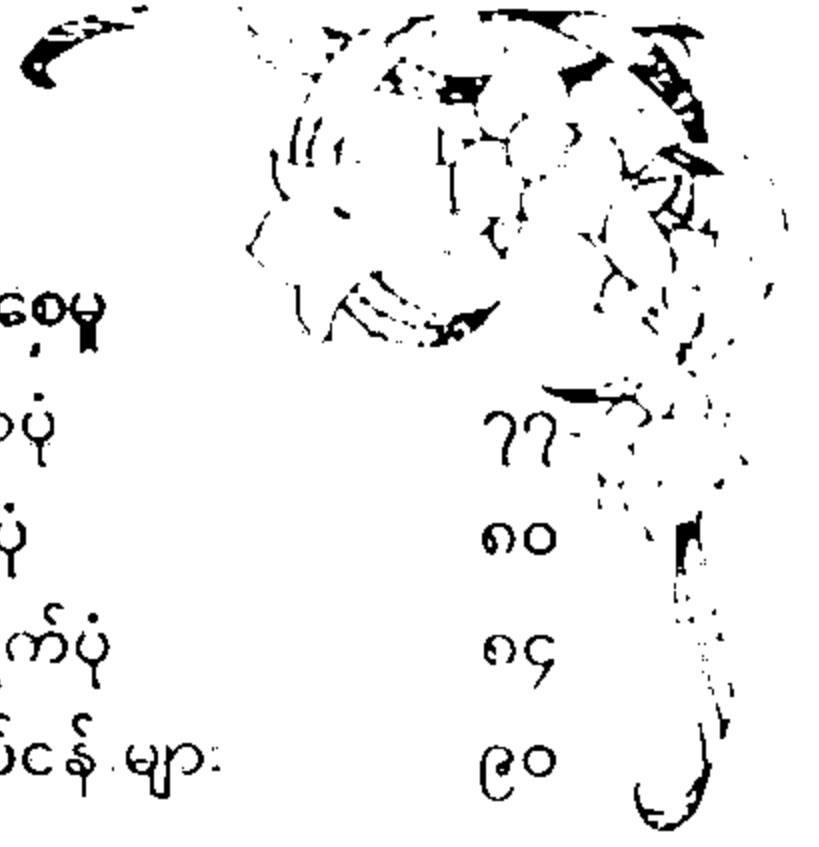
မာတိကာ

စာမျက်နှာ

ရန်ကုန် ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်၏လက်ရှိ ပဓာနနာယကဆရာတော် အရှင်ခေမာစာရ၏ဥယျာဇနကထာ နိဒါန်း	၄ ၁၃
အခန်း (၁) စံတုကင်းသည် စာသင်သားဘဝ	
သာသနာ့တံခွန် မိုးစွန်တမ္ပတ် အထွတ်တင်သူ	၂၁
ထူးခြားသော ပါရမီဓာတ်ခံ	၂၃
စံတုကင်းသည် ရှင်သာမဏေကျော်	၂၅
သာသနာအင်ကြင်းတောက်တင့်မောလှပစေသော ရဟန်းမြတ်	၂၈
အခန်း (၂) ရိုးစင်းပြောင်မြောက်သည့် စာချဆရာတော်ဘဝ	
သပြေကန် မဟာဓမ္မိကာရာမ အနနာယက	၃၃
ပထမအစိုးရ ဓမ္မာစရိယ သိရောမဏိဘွဲ့ရှင်	၃၄
ဉာဏ်ပညာထက်မြက်ကြီးကျယ်တော်မူသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး	၃၆
သာသနာတော်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူ	၃၉
အခန်း (၃) စံပြုထိုက်သော ပဋိပတ္တိဂုဏ်ရည်များ	
ဆရာတော်၏ သီလဂုဏ်ရည်	၄၅
ဆရာတော်၏ သမာဓိဂုဏ်ရည်	၅၁
ဆရာတော်၏ ပညာဂုဏ်ရည်	၅၇
ဆန္ဒရာဂကင်းရှင်းသော အထောက်အထားများ	၆၄
အမြင့်ဆုံးဘွဲ့တံဆိပ်များဖြင့် ချီးမြှင့်ခံရခြင်း	၆၇
အပိစ္ဆာနှင့် နိဝါတ-နိမာန ဂုဏ်များ	၆၈
မေတ္တာဓာတ်နှင့် ခမာဂုဏ်	၇၁
သမထ-ဝိပဿနာ ပေါက်မြောက်မှု	၇၂

မာတိကာ

အခန်း (၄) သာသနာ့ဂုဏ်ရောင်ကို ထွန်းပြောင်တောက်ပစေမှု

ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကို ထွန်းတောက်စေပုံ	၇၇
ပဋိပတ္တိသာသနာတော်ကို ထွန်းတောက်စေပုံ	၈၀
သာသနာတော်၏အကျိုးကို သယ်ပိုးထမ်းရွက်ပုံ	၈၄
ဆရာတော်ဆောင်ရွက်သည့် သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ	၉၀
ဆရာတော်၏ ကြည်ညိုဖွယ်ရာဂုဏ်ထူးများ	၉၁

အခန်း (၅) သပြေကန်ဆရာတော် ဟောကြားသည့် တရားတော်များ

ဆွမ်းအနုမောဒနာ တရားတော်	၁၀၂
ဥပုသ်တရားတော်	၁၀၇
ဘုရားအနေကဇာတင် ဆွမ်းအနုမောဒနာတရား	၁၁၉
မေတ္တာတရားတော်	၁၂၄
ထူးခြားသောကုသိုလ်များ တိုးပွားရေးတရားတော်	၁၃၀
လူ့ဘဝအနှစ်သာရ တရားတော်	၁၃၅

အခန်း (၆) သပြေကန်ဆရာတော်ရေးသည့် တရားတော်များ

ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်၏ဂုဏ်ရည်များ	၁၄၄
ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်မှ ကောက်နုတ်ချက်များ	၁၄၇
မင်္ဂလသုတ်၏ အနှစ်သာရ	၁၅၃
ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတရားမြတ်ရတနာ	၁၆၀
လောကီဗောဇ္ဈင်, လူသုံး ဗောဇ္ဈင်	၁၆၁
ဗောဇ္ဈင်ဖျက်တရားများ	၁၆၆
ဓမ္မရေးရာဗောဇ္ဈင်တရားများ	၁၆၇
သပြေကန်ဆရာတော်ရေးသားဟောကြားသည့် စာအုပ်များ	၁၆၈
စေတီနှင့် ရိသေမှု	၁၆၉
သံပုံစေတီပူဇော်၍ အကျိုးရပုံ	၁၇၂
ဘုရားဓာတ်တော်စေတီ ပူဇော်ရသည့်အကျိုး	၁၇၃
ဘုရားစေတီတို့ကို မရိသေမှု	၁၇၄
ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ပွားကြည့်စို့	၁၇၆

အခန်း (၇) ဓမ္မဆိုင်ရာ ခဲရာခဲဆစ်များကိုဖြေရှင်းခြင်း

ပဏ္ဍိတာရာမ ရွှေတောင်ကုန်းသာသနာ့ရိပ်သာ	
အရှင်ပဏ္ဍိတာဘိဝံသ၏ လျှောက်ထားချက်	၁၈၁
သက်သတ်လွတ်စားခြင်းသာ မြတ်သလော	၁၈၃

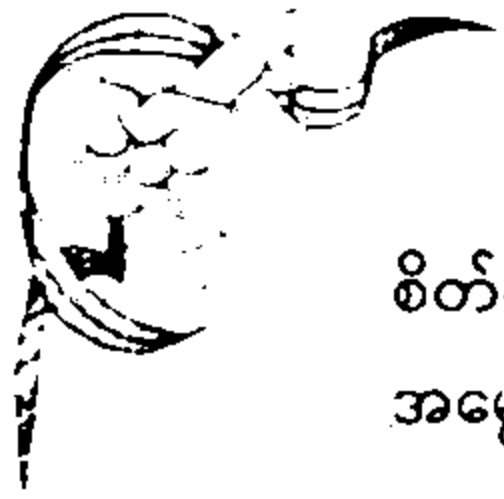

မိဘနှစ်ပါးအား တရားထူးရစေသော တရားသည်	
အဘယ့်ကြောင့် သမီး မာဂဏ္ဍီကို ဒေါပွစေသနည်း	၁၈၅
နန္ဒေါပနန္ဒ နဂါးမင်းကို နာကျင်အောင် ဆုံးမရာ၌	
အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တွင် အပြစ်ရှိ မရှိ	၁၈၆
သီဟသေနာပတိတွင် ပါဏာတိပါတကံ ကင်းအံ့လော	၁၈၇
မိဂါရသူဌေးက ဝိသာခါနို့ကို စို့-မစို့	၁၈၉
သေဆုံးချိန်၌ ရုပ်နာမ်တို့ ဖြစ်ပျက်ပုံ	၁၉၀
ကလျာဏပုထုဇဉ်	၁၉၂

အခန်း (ဂ) သပြေကန်ဆရာတော်၏ သြဝါဒများ

လူ့ဘဝမှာ ဘာအရေးကြီးဆုံးလဲ	၁၉၃
အကောင်းဓာတ်ကူးရေး	၁၉၃
စာတတ်သူနှင့် မတတ်သူ	၁၉၃
ရောဂါပျောက်စေမှ ဆေး	၁၉၄
အလိမ္မာ ကိုယ်မှာဆင်	၁၉၄
ပညာရှိဖို့ထက် စိတ်ထားကောင်းဖို့ လို	၁၉၄
ချစ်တတ်ပါစေ မနှစ်ပါလေနှင့်	၁၉၄
ဓမ္မအေးရိပ်သာ	၁၉၅
တဏှာနှင့် သံသရာ	၁၉၅
အများအကျိုးဆောင် ကိုယ်ကျိုးအောင်	၁၉၅
တရားရှင်ကို တရားစောင့်သည်	၁၉၅
ဘာဝနာ၏ အကျိုး	၁၉၅
တရားမလေးစား မာနထွား	၁၉၆
တင်းတိမ်လျှင် စည်းစိမ်ရှိ	၁၉၆
အလိုကြီးလျှင် ပျက်စီး	၁၉၆
အောင်နိုင်ခဲ့သော စစ်ပွဲ	၁၉၆
လောကဓံကို ကြံကြံခံနည်း	၁၉၆
ကောင်းမှုပြုနည်း၊ ဂိုဏ်တော်ဖြင့် သစ္စာပြု	၁၉၇
စွန့်နိုင်လေလေ ချမ်းသာလာလေ	၁၉၇
နေ့တိုင်း ဂုဏ်ကျက်သရေတိုးဖို့	၁၉၇
မလွတ်တမ်းရယူကြ၊ စိတ်ဖြူစင်မှ တရားတည်	၁၉၈
ရောဂါထူပြောရခြင်း အကြောင်းရင်း	၁၉၈
ယတြာချေစရာမလိုပါ၊ နားလည်မှုအရေးကြီး	၁၉၈

မာတိကာ

စိတ်ထားအရေးကြီး	၁၉၈
အမွေအနှစ်	၁၉၉
အခန်း (၉) သပြေကန်ဆရာတော်ကျင့်ကြံသောတရား	
သီလသိက္ခာကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း	၂၀၂
သမာဓိသိက္ခာကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း	၂၀၃
အကျိုးကြီးမားသော မေတ္တာဘာဝနာရှုပွားခြင်း	၂၀၆
ဘာဝနာရှေ့သွား အကျင့်များ	၂၀၇
ကိုယ်တိုင်တွေ့ကြုံရသည့် အကျိုးများ	၂၁၁
မေတ္တာပွားများပုံ	၂၁၄
လက်တွေ့ကျသော မေတ္တာဘာဝနာ	၂၂၀
ပညာသိက္ခာကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း	၂၂၃
ဆုံးမပြီး၍ ယဉ်ကျေးသောစိတ်ရှိသူ	၂၃၂
တရားပြပေးထိုက်သူတို့ကို နည်းလမ်းပြ	၂၃၅
ထူးခြားသော တရားစွမ်းရည်	၂၃၈
ဘဝနိဂုံး	၂၄၂
သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား နိဂုံးချုပ်ပူဇော်ခြင်း	၂၄၉
မြတ်ဆန္ဒ	၂၅၁

(၁) ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက် မှန်ဦး

(၃) မနောရမာဝါသ ကျောင်းတော်ကြီး

(၂) သာဓုဇနာနန္ဒ ကျောင်းတော်

(၄) ဓမ္မပါလ ဓမ္မာရုံကြီး

ရန်ကုန်တိုင်း ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်အတွင်း အဆောက်အအုံများ

နိဒါန်း

သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား၏ အတုမဲ့သာသနာတော်သည် နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော် ကြာညောင်းလာပါသော်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမများကို မြေဝယ်မကျ မြတ်နိုးယုယကြသည့် သာသနာ့အာဇာနည် သားကောင်း သမီးကောင်း၊ ရဟန်းရှင်လူအပေါင်းတို့၏ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ပျိုးထောင်ဖြန့်ဝေမှုကြောင့် ယနေ့တိုင်အောင် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် ဖူးပွင့်ဝေဆာ တင့်မောလှပ လျက်ပင် ရှိပါသေးသည်။

သာသနာတော်၏ ဂုဏ်ကျက်သရေ တက်နေဝန်းပမာ တင့်ဖြိုးဝေဆာအောင် စွမ်းဆောင်ခဲ့ကြသော သာသနာ့အာဇာနည်များသည် ခေတ်အဆက်ဆက် အစဉ်မပြတ် ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ကြရာ ဤနှစ်ဆယ်ရာစုနှစ်တွင် ကျွန်တော်တို့ဖူးမြော်ကြည်ညိုခွင့်ရလိုက်သည့် သာသနာ့အာဇာနည်တစ်ပါးမှာ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရား ဖြစ်ပါသည်။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် သူလိုရဟန်း၊ သူလိုအာဇာနည်၊ သူလိုဉာဏ်ကြီးရှင်၊ သူလိုပညာတတ်အကျော်၊ သူလိုဩဝါဒါစရိယ၊ သူလိုစွမ်းနိုင်သူ၊ သူလိုစံပြပုဂ္ဂိုလ် စသည်ဖြင့် ရှုထောင့်စုံမှ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ချီးကျူးဂုဏ်ပြုထိုက်သော အထူးလေးစားကြည်ညိုဖွယ်ရာကောင်းသည့် ဆရာတော်တစ်ပါးဖြစ်ပါသည်။

ငယ်ရွယ်စဉ် ရှင်သာမဏေဘဝမှစ၍ စာသင်သားဘဝတစ်လျှောက်လုံး၊ ထို့နောက် စာချဆရာတော်၊ ပဓာနဆရာတော်၊ ဩဝါဒါစရိယဆရာတော်၊ ဘဝတစ်လျှောက်လုံးဝယ် ချီးကျူးဂုဏ်ယူစရာ စွမ်းဆောင်မှုများ၊ အထူးကြည်ညိုလေးမြတ်ဖွယ်ရာထေရဂုဏ်များနှင့် ကုံလုံကြွယ်ဝ၍ တကယ်တော်၍ တကယ်ကျော်ကြားသော ဆရာတော်ဖြစ်ပါပေ၏။

အသက် ၁၅ နှစ်အရွယ်တွင် ပထမငယ်တန်းကို အောင်မြင်၏။ ထို့အပြင် ဘိက္ခုဝိဘင်း + ဘိက္ခုနီဝိဘင်း ဟူသော ဥဘတောဝိဘင်းပါဠိတော်ကြီးကို ဝိနည်း စာပြန်ပွဲများ၌ အောင်မြင်စွာ ပြန်ဆိုနိုင်သဖြင့် ဥဘတောဝိဘင်္ဂဓရဘွဲ့ ကို ရရှိခဲ့၏။

အသက် ၁၆ နှစ်အရွယ်တွင် ပထမလတ်တန်းကို အောင်မြင်၏။

အသက် ၁၇ နှစ်အရွယ်တွင် ပထမကြီးတန်းကို အောင်မြင်၏။

ပထမကြီးတန်းအောင်မြင်သူတို့တွင် အသက်အငယ်ဆုံး သာမဏေတစ်ပါး ဖြစ်၏။ ထို့အပြင် ရွှေကျင်နိကာယမှတ်တမ်း၌ ဂုဏ်ယူစဖွယ် မှတ်တမ်းတင် ခံရသော တစ်ဦးတည်းသော ရှင်သာမဏေဖြစ်ပါ၏။

အသက် ၁၈ နှစ်အရွယ်တွင် စာပြန်ပွဲကြီးများ၌ ဥဘတောဝိဘင်းနှင့် မဟာဝါပါဠိတော်ကြီးများကို အောင်မြင်စွာ ပြန်ဆိုနိုင်၏။

အသက် ၁၉ နှစ်အရွယ်တွင် ဝိနည်းပိဋကဟု ခေါ်ဆိုသော ဝိနည်းငါးကျမ်း ပါဠိတော်များကို ပြန်ဆိုနိုင်သဖြင့် ဝိနယဓရဘွဲ့ထူး ကို ရရှိ၏။

အသက် ၂၀ နှစ်အရွယ်တွင် သန်လျင်မြို့နယ် သပြေကန်ကျေးရွာ မဟာဓမ္မိကာရာမ တိုက်သစ်၌ အရှင်ဝါသေဋ္ဌဘွဲ့အမည်ဖြင့် မြင့်မြတ်သော ရဟန်းဘဝ ကို ခံယူ၏။

အသက် ၂၁ နှစ်အရွယ်တွင် စေတီယင်္ဂဏအသင်း အာဂုံပြန်တမ်း၌ သံယုတ်ပါဠိတော်ငါးကျမ်းကို ပြန်ဆိုအောင်မြင်ပြန်သဖြင့် ဝါသေဋ္ဌဘိ သိရိပဝရ သာသနဓဇ သံယုတ္တဘာဏကဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ခံယူရရှိ၏။

အသက် ၂၂ နှစ်အရွယ်တွင် ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်တိုက် ဝိနည်း စာပြန်တော်ပွဲကြီး၌ သံယုတ်ပါဠိတော်ငါးကျမ်းကို ထပ်မံပြန်ဆိုအောင်မြင်ပြန်သဖြင့် သံယုတ္တဘာဏကဘွဲ့ကို တစ်ဖန်ရရှိပြန်၏။

ထိုနှစ်တွင် ပိဋကတ်စာပေထွန်းကားကျော်ကြားရာ ပခုက္ကူမြို့သို့ ကြွသွားပြီးလျှင် မဟာဝိဇယာရာမ ဆရာတော်ဘုရားထံတွင် ဆည်းကပ်မှီခိုခွင့်ရ၏။ သို့သော် ကျန်းမာရေးချို့တဲ့သဖြင့် စာမဆိုနိုင်ချေ။ ထိုမဟာဝိဇယာရာမ ကျောင်းတိုက်၌ ၂ နှစ် သီတင်းသုံး၏။

အသက် ၂၄ နှစ် အရွယ်တွင် သကျသီဟ စာမေးပွဲ ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရန် အတွက် မန္တလေးမြို့သို့ကြွသွားပြီး အဘယာရာမ ရွှေဂူတိုက်သစ် ဆရာတော်ထံ ဆည်းကပ်သည်။ စာသင်စာချရင်း သကျသီဟစာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ ၄ နှစ်အတွင်း စာသင်တန်း- စာချတန်း ၂ တန်းလုံးကို ထူးချွန်စွာ အောင်

မြင်သဖြင့် ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ သာသနာဟိတ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့တံဆိပ်တော် ကို ရရှိသည်။

အသက် ၂၈ နှစ်တွင် မန္တလေး အဘယာရာမရွှေဂူတိုက်သစ်၌ ပိဋကတ် စာပေပို့ချပေး၏။ တစ်ပြိုင်တည်းပင်လျှင် စာတတ်အကျော် အဘယာရာမရွှေဂူ ဆရာတော်ထံမှ ပိဋကတ်စာပေ၊ သက္ကတစာပေများကို ဆည်းပူးလေ့လာသည်။

အသက် ၂၉ နှစ်အရွယ်တွင် မိမိ၏မူရင် မိခင်ကျောင်းဖြစ်သော သပြေကန် မဟာဓမ္မိကာရာမကျောင်းတိုက်သို့ ပြန်ကြွလာပြီးလျှင် ၃၉ နှစ်ကြာအောင် အန နာယက-စာချဆရာတော်ကလေးအဖြစ် ဆောင်ရွက်၏။

အသက် ၃၆ နှစ်အရွယ်တွင် အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေ ဆိုရာ တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းကျမ်းကိုးကျမ်းစလုံးကို ထူးချွန်ပြောင်မြောက် စွာ အောင်မြင်၏။ သာသနဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ သိရောမဏိဘွဲ့ထူး ကို ဦးဦးဖျားဖျား အလှူခံရရှိတော်မူ၏။

သက်တော် ၆၈ နှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်၊ ပုဇွန်တောင် ရွှေ ကျင်ကျောင်းတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့၍ ပဓာန နာယကဆရာတော်အဖြစ် ၁၇ နှစ် ကြာ ဆောင်ရွက်တော်မူသည်။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ပင်ကိုဉာဏ်ထက်မြက်ပြီး ကျက်ဉာဏ်၊ မှတ် ဉာဏ်၊ သဘောဉာဏ် သုံးတန်စလုံး အံ့ဩဖွယ်ကောင်းအောင် ထူးချွန်ပြောင် မြောက်သည်။ သတင် စာခေါင်ကြီးပိုင်းကို တစ်ခေါက်ဖတ်ပြီးလျှင် အတိအကျ ပြန်ပြောပြနိုင်သည်။ ပါဠိစာပေ တစ်မျက်နှာကို ၂-၃ ခေါက်ဖတ်လျှင် အလွတ် အာဂုံပြန်ဆိုနိုင်သည်။ တစ်ကြိမ်ကျက်မှတ်ထားပြီးသော စာများကို မပြန်ဆို မလေ့လာဘဲလျက် နှစ်ကာလရှည်ကြာစွာ မှတ်မိသည်။

ပိဋကတ်စာပေ၊ ဘာသန္တရစာပေများကို အမြဲတစေ လေ့လာဖတ်ရှုနေသည့် အတွက် ပိဋကတ်သုံးသွယ် နိကာယ်ငါးရပ် ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ အနုဋီကာကျမ်းများကိုသာမက သက္ကတ စသည့် ဘာသန္တရကျမ်းများကိုလည်း ထုံးလိုချေ ရေလိုနောက်သည့်အသွင် ကျွမ်းကျင်လိမ္မာစွာ တတ်မြောက်တော်မူ ၏။ ဉာဏ်ပညာကြီးမားပြီး နက်နက်နဲနဲ တွေးခေါ်ကြံစည်တတ်သဖြင့် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ ဝါဒရေးရာ ပိဋကတ်ဆိုင်ရာ ခဲရာခဲဆစ်များကို အံ့ဩဖွယ်ကောင်း အောင် ဖြေရှင်းပေးနိုင်သည်။

ဆရာတော်ဘုရား၏ ထူးခြားသောဉာဏ်စွမ်းရည်ကို ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရဆရာ တော်၊ တောင်မြို့ မဟာဂန္ဓာရုံ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၊ မဟာစည်ဆရာတော် အရှင်

သောဘဏ၊ ရွှေတောင်ကုန်းဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတာဘိဝံသ၊ ထီးချိုင့်မြို့ တည်
တောဆရာတော်၊ တိပိဋကဓရဆရာတော် အရှင်သုမင်္ဂလာလင်္ကာရ၊ တိပိဋက
ဓရဆရာတော် အရှင်သီရိန္ဒာဘိဝံသ၊ ဓမ္မာစရိယ ဦးအေးနိုင်၊ ဓမ္မာစရိယ ဦးဌေး
လှိုင် စသော ပညာရှိအပေါင်းတို့က သောင်းသောင်းဖျဖျ ချီးမွမ်းထောမနာကြ
သည်။

ဆရာတော်၏ သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်တို့မှာလည်း ပထမတန်း
စားဖြစ်သည့်အတွက် ကြည်ညိုပူဇော်၍မဝအောင် ရှိရသည်။ ကိုရင်ဘဝကတည်း
က ဝိနည်းသိက္ခာကို ကောင်းစွာသိနားလည်ခဲ့သဖြင့် မှည့်တစ်ပေါက်မျှ မစွန်း
အောင် အာပတ်အပြစ်ငယ်ကလေးကိုမျှ မလွန်ကျူးမိအောင် သဲလဲစင် ခရသင်း
ပွတ်ပမာ ဖြူစင်ကြည်ဝင်းနေအောင် သီလသိက္ခာကို စောင့်ထိန်းသည်မှာ စံတင်
လောက်ပေသည်။ အမျိုးသမီးချည်းလာလျှင် အဖူးမြော်မခံ၊ ဝတ္ထုကြေးငွေ လှူ
လျှင် လက်မခံ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိ
သီလ၊ ပစ္စယသန္နိသိတသီလ ဟူသော သီလလေးမျိုးစလုံးကို လုံခြုံစွာ စောင့်
ထိန်းတော်မူသည်။

အလွန်တည်ကြည်သော ဣန္ဒြေဖြင့် သွားလာလှုပ်ရှားသည်၊ ပြုမူပြောဆို
သည်၊ မှန်ကန်အကျိုးရှိသော စကားကိုသာ ချင့်ချိန်၍ ပြောသင့်သလောက်သာ
ပြောဆို၏။ တိုးတိတ်ညင်သာ ချိုချိုသာသာ ပြောဆို၏။ မည်သည့်အခါမျှ ဒေါသ
မထွက်၊ မျက်နှာတော် အမြဲကြည်လင်သန့်ရှင်းသည်။ ဟိတ်ဟန်၊ မာန်မာန
မထား၊ ဆင်းရဲချမ်းသာမခွဲခြား၊ မိမိကိုယ်ကို အထူးနိမ့်ချ၍ ထောင်လွှား ဝင့်
ကြွားခြင်း မရှိသော နိဝါတ-နိမာနဂုဏ်၊ အလွန်အလိုနည်းသော အပိစ္ဆာဂုဏ်၊
ရသမျှနှင့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲနိုင်သော သန္တုဋ္ဌိဂုဏ်၊ အလွန်းသည်းခံနိုင်စွမ်းသော
ခမာဂုဏ်၊ တစ်ပါးတည်း တိတ်ဆိတ်အေးချမ်းစွာ သီတင်းသုံးတတ်သော ဝိဝေက
ဂုဏ်၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အကျင့်သုံးဖြာတို့ တည်တံ့ခိုင်ခံ့သော ထိရဂုဏ်
စသော မြင့်မြတ်သည့် ဂုဏ်ပေါင်းအသွယ်သွယ် ဖြိုးပြည့်ကြွယ်သည့်အတွက်
ဆရာတော်ကို ဖူးမြော်ကြည်ညို၍မဝအောင် ရှိရသည်။

သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ ထွန်းကားသော ခေတ်တွင် ဇိမ်ခံလူသုံးပစ္စည်းများက
ခမ်းနားဆန်းကြယ်လာသည်နှင့်အညီ အများစုက လာဘ်လာဘပေါများရေး၊
ပူဇော်သက္ကာရခံယူနိုင်ရေး၊ ကျော်စောထင်ရှားမှုသိလောက ရရှိရေးတို့အတွက်
ကြိုပမ်းနေကြသည့်အခါ သပြေကန်ဆရာတော်က ဤအရာအားလုံးကို စွန့်
လွှတ်၍ ကာမရာဂ၊ ဒေါသ၊ မာန၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ စသည့် တရားဆိုးတို့၏

အနှောင့်အယှက်လွတ်အောင် သီတင်းသုံးနေထိုင်သည်မှာ ဝမ်းသာကြည်ညို၍ မဆုံးဖြစ်ရသည်။ တကယ်စံထားထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးပါပေ။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် မိမိ၏ကျန်းမာမှု၊ ကိုယ်ပင်ပန်းမှုတို့ကို မငဲ့ကွက်ဘဲ ပရိယတ်-ပဋိပတ်အလုပ်တို့နှင့်သာ တစ်ချိန်လုံး ဘဝကိုမြှုပ်နှံထားတော်မူသည်။ သတ္တဝါအားလုံးတို့အပေါ်တွင် မေတ္တာ၊ ကရုဏာထား၍ ကိုယ်ကျိုးကို စွန့်လျက် သူတစ်ပါးတို့၏အကျိုး သာသနာတော်၏အကျိုးကို သယ်ပို့ထမ်းရွက်တော်မူသည်။ သူတစ်ပါးတို့ မေးမြန်းလျှောက်ထားသမျှကို ဖြေကြားတော်မူသည်။ ပြဿနာများ၊ ခဲရာခဲဆစ်များကို ဖြေရှင်းပေးသည်။ စာအုပ်စာမူများကို ဖတ်ရှုတည်းဖြတ်ပေးသည်။ ဥပမာဇနကထာများကို ရေးသားချီးမြှင့်ပေးသည်။ ပိဋကတ်စာများကို တည်းဖြတ်သုတ်သင်ခြင်း ‘ပါဠိဝိသောဓက’ တာဝန်၊ ဝိနည်းနှင့် ဝါဒရေးရာများကို စိစစ်သော ‘ဝိနိစ္ဆယ’ တာဝန်၊ အကြံဉာဏ်ဩဝါဒများပေးရသည့် ‘ဩဝါဒါစရိယ’ တာဝန် စသည့် သာသနာ့တာဝန်များစွာကိုလည်း မညည်းမညူထမ်းရွက်တော်မူသည်။

ဆရာတော်သည် ပျံလွန်တော်မူသည့်အချိန် နီးကပ်သည်အထိ ဒကာ၊ ဒကာမများကို တရားရေအေး တိုက်ကျွေးပေးတော်မူသည်။ ဆရာတော်သည် ကျမ်းဂန် အဖုံဖုံမှ အနှစ်သာရအစုံစုံတို့ကို တိတိကျကျ ပြတ်ပြတ်သားသား ဟောကြားတော်မူသဖြင့် ဆရာတော်၏ တရားများမှာ လိုက်နာကျင့်သုံးရန် ဗဟုသုတစုံလင်လှသည်။ ထို့ကြောင့် နာကြားရသူများကလည်း အားမရနိုင်အောင် ဖြစ်ရသလို ဓမ္မစာစောင်များ၊ မဂ္ဂဇင်းများကလည်း ဆရာတော်၏ ဟောတရားများကို အလှအယက်ဖော်ပြကြသည်။

ရဟန်းတော် ယောက်ျားပရိသတ်၊ ရဟန်း မိန်းမပရိသတ်၊ ဥပါသကာပရိသတ်၊ ဥပါသိကာပရိသတ်ဟူသော ပရိသတ်လေးပါးလုံးပင် အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်ကို ဖူးမြင်ရလျှင် ပျော်ရွှင်ကြ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၏ တရားတော်ကို နာကြားရပြန်လျှင် ရွှင်လန်းနှစ်သက်ကြ၊ အရှင်အာနန္ဒာက တရားနိဂုံးသတ်လိုက်သည့် အခါမှာတော့ ပရိသတ်သည် အားရကျေနပ်မှု မဖြစ်သေးဘဲ ဆက်လက်ကာ နာကြားလိုကြ၏။ ဤကား အရှင်အာနန္ဒာ၏ အံ့ဩဖွယ်အချက်ဟု ဘုရားရှင်ဟောတော်မူ၏။

သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားသည်လည်း အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်ကဲ့သို့ပင် အံ့ဖွယ်ရာများ ရှိပါ၏။ ရဟန်းရှင်လူအားလုံးပင်လျှင် ဆရာတော်ကို ဖူးမြင်ရသောအခါ ကြည်ရွှင်ကြ၊ တရားတော်ကို နာကြားရသောအခါ ဝမ်းသာရွှင်လန်း

ကြ၊ တရားတော်ပြီးဆုံးသောအခါ အားမရကြသေးဘဲ ဆက်လက်နာကြားလိုကြ၏။ ဆရာတော်၏ မေတ္တာဓာတ်သည်လည်း ကြီးမားလှ၏။

ဆရာတော်သည် ပါဠိစကားပြေ(စုဏ္ဍိယ)နှင့် အနဂီတိခေါ် သင်္ဂဟဂါထာများ၊ မြန်မာစကားပြေလင်္ကာများကို ရေးသားရာတွင်လည်း ထူးချွန်ပြောင်မြောက်လှပါသည်။ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်များကို ပါဠိဂါထာများဖြင့် လျှပ်တစ်ပြက်သီကုံးဖွဲ့နွဲ့ရာ၌ အမြတ်ဆုံးဧတဒဂ်ဘွဲ့ကို ရတော်မူသည့် အရှင်ဝံဂီသမထေရ်ကဲ့သို့ပင် အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသသည်လည်း ဓမ္မစာပေများကို အဆန်းတကြွယ် ချောမောပြေပြစ်စွာ သွက်သွက်လက်လက် ရေးသားသီကုံးနိုင်သည်။

အဘယာရာမ ရွှေဂူတိုက် ဆရာတော်ဘုရားက “ဦးပဉ္စင်းက နေတော့ ရိုးရိုး၊ စိတ်ကူးတော့ အဆန်းသား” ဟု ချီးကျူး၏။ တောင်မြို့ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင်နေကာဘိဝံသက “အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသဟာ ပညာရှင်များ ငေးရလောက်အောင် ရေးပြတော်မူတဲ့ ဆရာတော်ပါပဲ” ဟု ချီးမွမ်း၏။ တိပိဋကဓရသုမင်္ဂလာလင်္ကာရ ဆရာတော်ကလည်း “သပြေကန်ဆရာတော်ရေးသမျှ ငေးရတာချည်းပဲ၊ ဆရာတော်ရေးသားသမျှ ထူးခြားလှသည်ချည်းပဲ၊ ဆရာတော်ရေးသမျှစာအုပ်များဟာ ဒီအတိုင်းချည်းပဲ၊ ဒီကျမ်းများထဲက ပရိတ်ကြီး နိဿယ တစ်မျိုးတည်းဖြင့်ပင် ပညာရှင်အားလုံး ချီးကျူးမဆုံးဖြစ်ခဲ့ရတယ်” ဟု မှန်ကန်စွာ ချီးကျူးတော်မူခဲ့၏။

သပြေကန်ဆရာတော်၏ ပဋိပတ္တိစွမ်းရည်များမှာလည်း ထူးခြားပြောင်မြောက်လှပါသည်။ ဆရာတော်သည် လက်တွေ့ကျင့်ကြံနေထိုင်အားထုတ်မှုဖြင့် ရဟန်းရှင်လူအပေါင်းတို့အား အကောင်းဆုံးကျင့်ကြံနေထိုင်နည်း တရားလမ်းစဉ်ကို မိမိကို စံနမူနာပြု၍ ညွှန်ကြားဆုံးမသွားတော်မူသည်။

ဆရာတော်၏ ထူးခြားပြောင်မြောက်သည့် ဂုဏ်ရည်များကြောင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့၊ အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရုဘွဲ့ ဟူသော အမြင့်ဆုံးဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို ဆက်ကပ်ပူဇော်ခဲ့သည်။

ဆရာတော်ဘုရား ပျံလွန်တော်မူသည့် ၄ နှစ်မြောက် ပူဇော်သဘင်အခမ်းအနား၌ ဆရာတော်၏ ထေရဂုဏ်ရည်များကို ကျွန်တော်ချီးကျူးပူဇော်ခွင့် ရသည့်အတွက် ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူ၍ မဆုံးပါ။ ကျွန်တော်၏ စွမ်းရည်ရှိသမျှ ဆရာတော်အား ထိုက်ထိုက်တန်တန် ပူဇော်နိုင်ရန်အတွက် ဆရာတော်၏ ထေရပုတ္တိ၊ ထေရဂုဏ်ရည်များ၊ ဟောတရားများ၊ ရေးတရားများနှင့် ကျင့်ကြံ

မိန့်ဆိုချက်များကို ဖတ်ရှုလေ့လာခဲ့သည်။ မေးမြန်းစုံစမ်းခဲ့သည်။ ဤကြီးပမ်း
ချက်များမှ ယခု ဤစာအုပ် ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သပြေကန်ဆရာတော်၏ နာမည်၊ ဂုဏ်ရည်များနှင့် ဟော၊ ပြော၊ ရေး၊ ကျင့်
တရားများသည် ဤကမ္ဘာတည်သရွေ့ တည်တံ့ခိုင်မြဲကြပါစေသော်။

ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်

(၁) သာသနာမလဝိသောဓနီသိမ်တော်

(၂) မဓုရရသကရ ဆွမ်းစားကျောင်းတော်

(၃) ကျက်သရေဆောင် ကျောင်းတော်

ပုဗ္ဗန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်အတွင်း အဆောက်အအုံများ

အခန်း (၁)

စံတုကင်းသည့် စာသင်သားဘဝ

သာသနာ့တံခွန် မိုးစွန်တမ္ပတ် အထွတ်တင်သူ

မဇ္ဈိမပဋိပဒါ-အလယ်လမ်း စဉ်ဟု အမည်တွင်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ကျင့်စဉ် တရားကို ရှာဖွေတွေ့ရှိသဖြင့် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်တို့ကို ရရှိတော်မူကာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့သော ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားသည် “သုံးမည်ဘုံသိုက်၊ တစ်သောင်းတိုက်ဝယ်၊ ကျွတ်ထိုက်တစ်သူ၊ နတ်လူဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါကို၊ ခေမာသောင်သို့၊ ဖောင်ကူတို့ဖြင့်၊ ဆောင်ပို့ပြီးကာ၊ ဝါလေးဆယ့်ငါး၊ သက်ကား ရှစ်ဆယ်၊ စုံပြည့်ကြွယ်က၊ ရာလေးဆယ့်ရှစ်၊ သက္ကရာဇ်ဝယ်၊ နယ်မလ္လာတိုင်း၊ စံနှိုင်းမယုတ်၊ ကုသိန္နာရုံ၊ အင်ကြိုင် စုံ၌၊ ကဆုန်လပြည့်၊ အင်္ဂါနေ့ဝယ်၊ ချမ်းမြေ့နိဗ္ဗာ၊ စံတော်မူခဲ့ပါသည်။” သို့ပါသော်လည်း ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နှင့် တကွ အရဟံအစ ဘဂဝါအဆုံး ဂုဏ်တော်အစုံစုံတို့သည် အာရုံယူကာ ရှိခိုး ပူဇော်နိုင်သူတို့၏ နှလုံးသားဝယ် အမြဲထာဝရ ကိန်းအောင်းစံပယ်နေကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်သွားသည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်လွန်သွားပြီးဖြစ်ပါသော်လည်း ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ကိုယ်စားတော် ဓာတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီ၊ ဥဒ္ဓိဿစေတီနှင့် ပရိဘောဂစေတီတို့သည် ထီးထိ မာ မား တည်ရှိနေကြပေ၏။ ဤစေတီတစ်ဆူဆူကို ဘုရားရှင်အမှတ်ဖြင့် ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်များကို အာရုံယူလျက် ရှိခိုးပူဇော်ကြလျှင် ဘုရားရှင်ကို ပူဇော်ရသည့် အတိုင်း ကောင်းကျိုးချမ်းသာများ ရရှိနိုင်ပါသည်။

သပြေကန်ဆရာတော် အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသကိုယ်တိုင်ပင် “စေတီနှင့် ရိုသေမှု” စာအုပ် စာမျက်နှာ ၂၂၊ ၂၃ တို့၌ ဣတိဝုတ္တန္တကထာကို ကို ကာ ရှိ

“သက်တော်ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရားကို ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့် လုပ်ကျွေးပူဇော် ရိုသေမှုပြုကြသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသောမြတ်စွာဘုရားတို့ကို ရည်ညွှန်း၍ ဓာတုစေတီ စသည်တို့ကို လုပ်ကျွေးပူဇော် ရိုသေမှုပြုလုပ်ကြသူတို့သည်လည်းကောင်း ဗုဒ္ဓ၌ အလှူဒါနပေးလှူကြသူတို့ မည်ကုန်၏။

“တရားကို ပူဇော်ကြမည်ဟု တရားဆောင်ထားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့် လုပ်ကျွေးပူဇော် ရိုသေမှုပြုကြသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ တရားတော်တို့ ကြာမြင့်စွာ တည်တံ့အောင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ကြသူတို့သည် လည်းကောင်း တရား၌ အလှူဒါနပြုကြသည် မည်ကုန်၏။

“ထိုအတူ အရိယာသံဃာကို ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့် လုပ်ကျွေးပူဇော် အရိုအသေပြုကြသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ထိုအရိယာသံဃာတော်ကို ရည်ညွှန်း၍ တစ်ပါးသော သမ္မုတိသံဃာ၌သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့် လုပ်ကျွေးပူဇော် ရိုသေမှုပြုကြသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ သံဃာတော်၌ အလှူဒါန ပေးလှူသူတို့မည်ကုန်၏” ဟု ရေးသားထားတော်မူသည်။

သပြေကန်ဆရာတော် အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်သွားသည်မှာ ယနေ့ ဤစာပြုစုချိန်၌ ၄ နှစ်တင်းတင်းပြည့်လာပြီ ဖြစ်ပါသော်လည်း ဆရာတော်၏ ဉာဏ်တော်၊ ဂုဏ်တော်တို့မှာ ရှင်သန်ဖူးပွင့်လျက်ပင် ရှိပါသည်။ ဆရာတော်၏ သက်ရှိကိုယ်တော်ကို ရည်မှန်း၍ အာရုံယူနိုင်ရန် ဆရာတော်ဘုရား၏ ရုပ်တုများနှင့် ရုပ်ပုံ၊ ဓာတ်ပုံများသည်လည်း အထင်အရှားပင် ရှိနေကြပါ၏။

ဘုရားဂုဏ်တော်များကို အာရုံပြု၍ ဘုရားကိုယ်တော်ကို စိတ်ဖြင့်ရည်မျှော် အာရုံယူပူဇော်ခြင်းသည် ဘုရားရှင်ကို ရှိခိုးပူဇော်သည် မည်သကဲ့သို့ ဆရာတော်၏ ဂုဏ်တော်များကို အာရုံပြု၍ ဆရာတော်ကို စိတ်ဖြင့်ရည်မျှော် အာရုံယူပူဇော်ခြင်းသည် သက်တော်ထင်ရှား ဆရာတော်ဘုရားကို ရှိခိုးပူဇော်ရခြင်းနှင့် တူပါသည်။

လူပင်သေသော်လည်း ကောင်းဂုဏ်များနှင့် နာမည်ကား မသေ၊ ကမ္ဘာတည်သရွေ့ တည်ရှိနေမည့်အကြောင်းကို သပြေကန်ဆရာတော်သည် မိမိအား လာရောက်ကန်တော့ကြသော နိပေါသီလရှင် (၃) ပါး၊ မလေးရှားသီလရှင် (၂) ပါးနှင့် မြန်မာသီလရှင်များကို ဤသို့မိန့်ဆိုဖူး၏ -

“ဂုဏ်ဆိုတာ ရှိရတယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက ပျက်စီးသွားပေမယ့် ဂုဏ်ဆိုတာကတော့ ကမ္ဘာတည်သရွေ့ ရှိနေမှာပဲ၊ ကမ္ဘာကျေသော်လည်း ဥဒါန်းမကျေ

စေရဘူး၊ လူသေပေမယ့် နာမည်မသေစေရဘူး၊ စာသင်နေကြတဲ့ ဆရာလေးတွေဆိုတော့ ပရိယတ်ဂုဏ်၊ ပဋိပတ်ဂုဏ် ထွန်းထွန်းပေါက်ပေါက်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြရမယ်၊ ကြိုးစားနိုင်ကြပါစေ။”

အပြောနှင့်အလုပ်ညီညွတ်တော်မူသော သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားသည် ကမ္ဘာကျေသော်လည်း ဥဒါန်းမကျေရအောင် ရဟန်းရှင်လူအပေါင်းတို့ ကြည်ညို၍ မဝအောင် ကမ္ဘာတည်သရွေ့ ဥဒါန်းတွင်ရစ်အောင် မြားမြောင်လှသော ကောင်းဂုဏ်များကို ထွန်းထွန်းပေါက်ပေါက် ကြိုးစားတည်ဆောက်ခဲ့ပါပေ၏။

ထူးခြားသော ပါရမီဓာတ်ခံ

ရွှေကျင်တွဲဖက်သာသနာပိုင် နိုင်ငံတော်၏ ဆရာသခင် အဘိဓဇမဟာ ရဋ္ဌဂုရု ဘဒ္ဒန္တ ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ၏ အလောင်းအလျာဖြစ်တော်မူသော သတို့သားငယ်ကို သန်လျင်မြို့နယ် ချောင်းဝရွာ၌ ၁၂၇၂ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ည၌ သန်းခေါင်ယံအချိန်တွင် မိရှူးသန်စင်ဖွားမြင်ခဲ့ပါသည်။ ငယ်မည်မှာ မောင်လှိုင်ဖြစ်၏။

မိဘနှစ်ပါးမှာ ဦးဘိုးစိန်နှင့် ဒေါ်အိမ်တို့ဖြစ်ကြ၏။

ဆရာတော်ဘုရားသည် ခန့်ညားထည်ဝါသော မျက်နှာပုံနှင့် ရွှေဘိုသားမြန်မာစစ်စစ်ဟု ထင်ရသော်လည်း မိဘတို့သည် မြန်မာတိုင်ရင်းသားများ မဟုတ်ချေ။ ဦးဘိုးစိန်သည် တမိလ်ကုလားမျိုးနွယ်ဖြစ်ပြီးလျှင် ဒေါ်အိမ်သည် ကရင်မျိုးနွယ်ဖြစ်၏။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများ ဖြစ်ကြ၏။ အမျိုးအနွယ်ဟူသည်မှာ ပညတ်သာဖြစ်၍ ပဓာနမဟုတ်၊ ရုပ်နာမ်ပရမတ် ပါရမီဓာတ်ခံသာလျှင် ပဓာနဖြစ်ပါသည်။

ထိုသူငယ်၏ ထူးခြားသော အကြောင်းတစ်ရပ်မှာ ပဋိသန္ဓေတည်နေသည့် အခါမှစ၍ မွေးဖွားသည့်ကာလတိုင်အောင် သူငယ်အားလည်းကောင်း မိခင်အားလည်းကောင်း ဆင်းရဲခြင်းမရှိဘဲ ပကတိချမ်းသာစွာ နေထိုင်ကာ မွေးဖွားခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပါ၏။

ဦးဘိုးစိန်၊ ဒေါ်အိမ်တို့သည် ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကြ၏။ မချမ်းသာသော်လည်း သင့်တင့်လောက်စွာ နေထိုင်ကြရ၏။ သားသုံးယောက်ဖြစ်ထွန်းသည့်အနက် မောင်လှိုင်သည် သားကြီးဩရသ ဖြစ်၏။ သားသုံးယောက်စလုံးပင် သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၍ စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်လာကြသည်ကို ထောက်ရှုလျှင် မိဘနှစ်ပါးသည် သဒ္ဓါတရား ပြည့်စုံ၍

ပညာကို လိုလားကာ သာသနာစိတ်ဓာတ် ထက်သန်ကြကြောင်း သိသာလှပါသည်။

ဦးဘိုးစိန် ကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် အသက်ကြီးလာသောအခါ ရသေ့ဘဝသို့ ကူးပြောင်း၍ မြန်မာနိုင်ငံမှသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဘုရားပွင့်ထွန်းရာ ဗုဒ္ဓဂါယာသို့ အသွားအပြန် ခြေလျင်ကြွလှမ်း၍ သာသနာအောင်မြေနှင့် ဗောဓိညောင်ရွက်များကို ယူဆောင်လာပြီးလျှင် သန်လျင်မြို့နယ် မင်္ဂလွန်းရွာ၌ စေတီတည်ထားသည်။ ထိုစေတီအနီး၌ပင် အသက်ထက်ဆုံး ရသေ့ဘဝဖြင့် နေထိုင်သွားပေ၏။

မောင်လှိုင်သည် ကလေးငယ်ဘဝကတည်းကပင်လျှင် အေးအေးလူလူ တစ်ဦးတည်းနေထိုင်တတ်၍ မိဘတို့အား ပူဆာမှုဖြင့် စိတ်ငြိုငြင်အောင် မပြုမူခဲ့ချေ။ ကလေးငယ်၏ အကင်းပါးပုံနှင့် ဉာဏ်ပညာထက်မြက်ပုံတို့ကို ရိပ်စားမိ၍ မိဘတို့သည် မောင်လှိုင်အား အသက်(၅)နှစ်အရွယ်၌ပင်လျှင် ရှင်သာမဏေ ပြုပေးခဲ့၏။ သာသနာ့ဘောင်၌ ပျော်ပိုက်၍ လူဝတ်မလဲလိုတော့သည်ကို အသက်ငယ်သေးသည်က တစ်ကြောင်း၊ အတန်းပညာ သင်အံ့စေလိုသည်က တစ်ကြောင်းတို့ကြောင့် မိဘတို့က လူဝတ်မလဲစေခဲ့၏။

အသက်(၇)နှစ်အရွယ်တွင် မြန်မာစာသင်ကျောင်း၌ ပညာသင်ယူရသော အခါ မောင်လှိုင်သည် သူငယ်တို့သင်အပ်ရာ သင်ပုန်းကြီး၊ မင်္ဂလသုတ်စသည်တို့နှင့်တကွ ဂဏန်းသင်္ချာတို့ကို အရွယ်နှင့်မမျှအောင် လွယ်ကူလျင်မြန်စွာ တတ်မြောက်သည်ကို တွေ့ရ၍ ဆရာများနှင့် ရွာသူရွာသားများတို့၏ ချီးမွမ်းခြင်းကို ခံယူရ၏။ နောင်အခါ အဆင့်မြင့်သောပရိယတ္တိစာပေများကို လေ့လာရာတွင် မောင်လှိုင်၏ သူမတူအောင်ထက်မြက်သော ဉာဏ်ပညာကို မိဘများနှင့် ဆရာသမားတို့က ရွှင်လန်းအားရစွာ ပို၍ပို၍ သိမြင်လာကြပေသည်။

မောင်လှိုင်သည် သာသနာတော်ထွန်းတောက်ရာအရပ်၌ သဒ္ဓါတရား ထက်မြက်ကြသည့် မိဘနှစ်ပါးထံတွင် ဖွားမြင်ရခြင်းဟူသော ပဋိရူပဓာသဝါသ မင်္ဂလာ၊ သူတော်ကောင်းတရားကို ဟောကြားညွှန်ပြပေးနိုင်သော ပညာရှိဆရာသမားကောင်းများထံ ဆည်းကပ်ရခြင်းဟူသော ပဏ္ဍိတာနန္ဓသေဝနာမင်္ဂလာ၊ ဤသို့ကြုံတွေ့အောင် ရှေးရှေးဘဝ၌ ပြုခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှုရှိခြင်းဟူသည့် ပုဗ္ဗေစကတပုညတာမင်္ဂလာ၊ ငယ်စဉ်ကတည်းက သူတော်ကောင်းတရားကို သိနားလည်ခွင့် ရသည့်အတွက် မိမိကိုယ်စိတ်ကို ကောင်းစွာထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်းဟူသော အတ္တသမ္မာပဏီမိစ မင်္ဂလာ၊ ဤသို့ သမ္ပတ္တိစက်လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံ၍ ပါရမီဓာတ်ခံကောင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဆရာတော်အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသကို ရှေ့ဦးပထမ လှိုက်လှဲစွာ ကြည်ညိုရပါသည်။

အထက်တန်းကျကျ သံသရာလည်စေသော
စက်လေးပါးမင်္ဂလာ

- ၁။ ရှေးက ဆောင်းစု၊ ကိုယ်တိုင်ပြု၊ ကောင်းမှုရှိခဲ့တာ။
- ၂။ သင့်တင့်လျောက်ပတ်၊ နေရာမြတ်၊ ချဉ်းကပ်နေရပါ။
- ၃။ စိတ်ထားဖြူစင်၊ ပညာရှင်၊ ခင်မင်ဆုံတွေ့လာ၊
သူတော်ကောင်းဓာတ်၊ တရားမြတ်၊ သိမှတ်ရပေရာ။
- ၄။ ကိုယ်နှုတ်စိတ်ကို၊ ကောင်းအောင်ကို၊ ထားသိုကျင့်ကြံလာ။
ဤမင်္ဂလေးပါး၊ လှည့်ပတ်ငြား၊ ကြီးပွားအမှန်ပါ။
ကောင်းမှုမြတ်နိုး၊ ကောင်းအောင်ကြိုး၊ ကောင်းကျိုးပြည့်ဝမှာ။

စံတုကင်းသည့် ရှင်သာမဏေကျော်

မောင်လှိုင် အသက်(၉) နှစ်အရွယ်တွင် မိဘနှစ်ပါးတို့သည် ချောင်းဝရွာမှ မင်္ဂလွန်းရွာသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြသဖြင့် မောင်လှိုင်ကလေးသည်လည်း လိုက်ပါသွားရ၏။ မင်္ဂလွန်းရွာ၌ နေထိုင်စဉ် ရှေးရှေးသောဘဝများက ဆည်းပူးခဲ့သည့် ပါရမီဓာတ်နှိုးဆော်တိုက်တွန်းအပ်သဖြင့် မည်သူမျှတိုက်တွန်းခြင်း မရှိဘဲလျက် မိမိအလိုအလျောက် ရှင်သာမဏေပြုလိုသည့်စိတ်ဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ မိဘတို့ကို ပူဆာတောင်းပန်လေရကား မိဘနှစ်ပါးတို့ကလည်း “ငါတို့သည် သာသနာဒါယကာ - သာသနာတော်၏ အဆွေအမျိုး ဖြစ်ရတော့မည်” ဟူ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာကြလျက် မင်္ဂလွန်းရွာဘုန်းတော်ကြီး ဦးရေဝတ ထံတွင် သားငယ်ကို အပ်နှံလျက် သာမဏေရ ပဗ္ဗဇ္ဇမင်္ဂလာသဘင် ကို ဆင်ယင်ကျင်းပကြလေ၏။

ရှင်သာမဏေငယ်အား ဦးရေဝတ ချီးမြှင့်သောဘွဲ့အမည်မှာ ‘ရှင်ဝိမလ’ ဖြစ်၏။ ရှင်ဝိမလလည်း ဦးရေဝတထံတွင် သဒ္ဒါနှင့် ဗေဒင်တို့ကို စတင်၍ သင်ယူခဲ့ရာ ဆရာ၏ကျေနပ်အားရမှုကို ခံယူရ၏။ သို့သော် သုံးလမျှကြာလတ်သော် ဦးရေဝတသည် မင်္ဂလွန်းရွာကျောင်း၌ မပျော်ပိုက်ဘဲ ရန်ကုန်သို့ကြွသွားလေရာ ပြန်မလာတော့ချေ။ ထို့ကြောင့် ရှင်ဝိမလသည် ကျောင်းတစ်ကျောင်းကိုရင်တစ်ပါး ဆိုသလို ဖြစ်နေရ၏။

အလှမ်းမဝေးလှသော သပြေကန်ရွာတွင်ကား ထင်ရှားကျော်ကြားလျက် ရှိသည့် မဟာဓမ္မိကာရာမ တိုက်သစ် သည် တည်ရှိပေ၏။ ထိုစာသင်တိုက်သစ်သည် ကျောင်းကြီးကျောင်းငယ်များ၊ အသီးအပွင့်စုံလင်သော သစ်ပင်ပန်းဥယျာဉ်

နှင့်တကွ ပျားပိတုန်းများသဖွယ် သွားလာလှုပ်ရှားနေကြသည့် စာသင်သားများစွာတို့နှင့် စည်ကားလျက်ရှိ၏။

ထိုစာသင်တိုက်မှ စာသင်သားအချို့တို့သည် မင်္ဂလာရွာဘုရားပွဲသို့ ကြွရောက်လာကြသောအခါ ရှင်ဝိမလအား မိမိတို့စာသင်တိုက်၌ လာရောက်သီတင်းသုံးရန် ဖိတ်ခေါ်တိုက်တွန်းကြ၏။ ကျေးဇူးရှင်မိဘနှစ်ပါးတို့ကလည်း ရင်သွေးရတနာအား စာပေတတ်မြောက်စေလိုကြသဖြင့် ကြည်ဖြူစွာပင် သဘောတူခွင့်ပြုကြ၏။ သို့အတွက် ရှင်ဝိမလသည် သပြေကန်ရွာသို့ လိုက်ပါသွားလေ၏။

ထိုသပြေကန် မဟာဓမ္မိကာရာမဆရာတော်သည် ပိဋကတ်သုံးပုံဟူသည့် ပရိယတ်စာပေတွင် ကျွမ်းကျင်ပေါက်ရောက်ပြီးလျှင် သဒ္ဒါကြီးနိဿယ၊ သုတ္တသင်္ဂဟနိဿယ၊ ကစ္စာယန သံခိတ္တဒီပနီ အစချီသော ကျမ်းဂန်များကို ရေးသားပြုစုတော်မူသဖြင့် နောင်အခါတွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိသည့် ဂန္ထကာရကတစ်ဆူဖြစ်တော်မူ၏။ ဝိနည်းအရာ၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၍ ဂိုဏ်းသံဃာအများက လေးစားကြည်ညိုရသော ဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်တော်မူ၏။ ဤမျှထင်ပေါ်ကျော်ကြားသော ဆရာတော်ကြီးနှင့်တကွ စာပေကျမ်းဂန်တွင် နှံ့စပ်ကျွမ်းကျင်တော်မူကြသည့် စာချဆရာတော်များထံတွင် ရှင်ဝိမလသည် အားရရွှင်လန်းစွာ ပညာဆည်းပူးခွင့်ရလေပြီ။

မဟာဓမ္မိကာရာမဆရာတော်ကြီးသည် မိမိဆရာသမားများကို အလွန်လေးစားကြည်ညိုတော်မူသဖြင့် မိမိ၏ဆရာသမားများ၏ ဘွဲ့အမည်များကို မခေါ်ဝေါ်လိုချေ။ မိမိ၏ဆရာတစ်ဦးမှာ အရှင်နာဂဘွဲ့အမည်ရှိ တွံတေးဆရာတော် ဖြစ်သည့်အတွက် ရဟန်းခံကမ္မဝါဖတ်သောအခါ၌ နာဂဟု မဖတ်စေဘဲ ဒတ္တစသည်ဖြင့် လွဲပြောင်း၍ ဖတ်ဆိုစေတော်မူ၏။ ထို့အတူ ရှင်ဝိမလအမည်မှာ မိမိ၏အခြားဆရာတစ်ဦး၏အမည်နှင့် တူနေသည့်အတွက် ရှင်ဝိမလကို ရှင်ဝါသေဋ္ဌ ဟူ၍ ဘွဲ့အမည်ပြောင်းလဲပေးလိုက်၏။

ရှင်ဝါသေဋ္ဌသာမဏေငယ်၏ အနေအထိုင် အပြုအမူတို့သည် အခြားသော သူငယ် ရှင်ငယ်တို့နှင့်မတူ၊ တစ်မူထူးခြားနေ၏။ အခြားသောသူငယ်ရှင်ငယ်တို့သည် ခုန်ပေါက်ပြေးလွှား ကစားမြူးထူး အပျော်ကြူးကြလျက် ကူဖော်လောင်ဖက် ဝိုင်းဝန်းလှုပ်ကိုင်ရန် ဝေးစွာ ပျင်းရိထုံပေ လျှပ်ပေါ်လေလွင့် မတည်ကြည်သော အမူအရာများနှင့်သာ နေထိုင်တတ်ကုန်၏။ မိဘတို့အား စိတ်မအေးဖွယ်ရာ များစွာသောစိတ်ပူပင်သောကများကို ဖြစ်ပေါ်စေကြ၏။

ရှင်ဝါသေဋ္ဌသာမဏေငယ်မှာမူ ဤသို့သဘောမရှိ၊ အပေါင်းအဖော်တို့နှင့်

ကြာမြင့်စွာ တွဲဖက်၍မနေ၊ မိဘနှင့်ဆရာသမားများကိုလည်း ပူပင်သောကမဖြစ်စေပါ။ သမင်ငယ်ကလေးသည် အမိထံပါးတွင် တင့်တယ်ပျော်ပါးကာ ကစားမြူးထူးနေသကဲ့သို့ ရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် မိဘနှင့်ပမာတူ၍ မိမိ၏ဥစ္စာလည်းဖြစ်သော စာပေကျမ်းဂန်များအကြားတွင် ပျော်ပါး၍နေလေ့ရှိ၏။ ကျမ်းဂန်များကို ကြည့်ရှု၊ ကျက်အံ့၊ ကြံစည်ရေးသားကာ နေထိုင်လေ့ရှိ၏။

ရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ဉာဏ်ပညာထက်မြက်၍ မှတ်ဉာဏ်ကလည်း အလွန်တရာ ကောင်းမွန်သည့်အတွက် (၁၃)နှစ်အရွယ်၌ပင်လျှင် သဒ္ဒါ၊ သင်္ဂြိုဟ်၊ ဋီကာကျော်၊ ပုဒ်စစ်၊ ဘေဒစိန္တာကျမ်းများနှင့် ညဝါမာတိကာ၊ ဓာတုကထာစသော ကျမ်းများကို သင်အံ့ပေါက်မြောက်ပြီး ဖြစ်လေ၏။ ပထမငယ်တန်းစာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရန် စာရင်းပေးသွင်းလိုက်ပါ၏။ သို့သော် အသက်(၁၅)နှစ်မပြည့်သေးသဖြင့် အပယ်ခံလိုက်ရ၏။ ဤအကြောင်းသည်ပင်လျှင် ငယ်-လတ်-ကြီး စာမေးပွဲများကို နှစ်ချင်းဆက်အောင်မြင်ရန် အကြောင်းဖန်လာပေ၏။

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၂၈၇ခုနှစ်တွင် အသက်(၁၅)နှစ်ပြည့်ပြီဖြစ်၍ အစိုးရပထမပြန်စာမေးပွဲတွင် ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ ပထမငယ်ကို အလွယ်တကူ အောင်မြင်လေ၏။ ထို့အပြင် ပုဂံတောင် ဝိနည်းစာပြန်ပွဲကြီးနှင့် ရန်ကုန် ကျောင်းတော်ရာ ဝိနည်းစာပြန်ပွဲကြီးများ၌ ရဟန်းတော်များပင်လျှင် ပြန်စွမ်းနိုင်ခဲ့သော ဘိက္ခုဝိဘင်း၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်းဟူသော ဥဘတောဝိဘင်းပါဠိတော်ကြီးကို ဝတ္ထုနိဒါန်းနှင့်တကွ အရပြန်ဆိုနိုင်ပေ၏။ ထို့ကြောင့် ဥဘတောဝိဘင်္ဂဓရဘွဲ့ ဖြင့် ချီးမြှင့်ခြင်းကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် ခံယူရပေ၏။

မဟာဓမ္မိကာရာမ ဆရာတော်ဘုရားသည် မိမိ၏စာသင်သား တပည့်ငယ်၏ စွမ်းဆောင်မှုကို အားရကျေနပ်လှသည့်အတွက် ဆွမ်းမခံစေတော့ဘဲ စာပေကိုသာ ကြိုးစားလေ့လာရန် အထူးချီးမြှောက်တော်မူ၏။

ရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ၁၂၈၈ခုနှစ် အသက်(၁၆)နှစ်အရွယ်၌ ပထမလတ်ကို အောင်မြင်ပြီးလျှင် ၁၂၈၉ခုနှစ် အသက်(၁၇)နှစ်အရွယ်၌ ပထမကြီးကို နှစ်ချင်းဆက် အောင်မြင်၏။

ထိုအခါက တစ်နိုင်ငံလုံး အောင်မြင်ခဲ့သော ပထမကြီးတို့တွင် အသက်အငယ်ဆုံး ပထမကြီးဖြစ်သည့်အပြင် မဟာဓမ္မိကာရာမတိုက်သစ်ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်မှာ နှစ်အတန်ကြာလာပါသော်လည်း ပထမကြီးတစ်ပါးမျှ ယခင်က မပေါ်ပေါက်ခဲ့ဖူးချေ။ ရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် အာဒိကမ္မိက ပထမဦးဆုံး ပထမကြီးအောင် သာမဏေအဖြစ်ဖြင့် စံတင့်ခံရပေ၏။

၁၂၉၀ ခုနှစ်၌ ပုဂံတောင်စာပြန်ပွဲကြီးနှင့် ရန်ကုန်ကျောင်းတော်ရာ စာပြန်ပွဲကြီးတို့တွင် ဥဘတောဝိဘင်းနှင့် မဟာဝါပါဠိတော်ကြီးများကို ပြန်ဆိုခဲ့၏။ တစ်ဖန် ၁၂၉၁ ခုနှစ် အသက်(၁၉) နှစ်အရွယ်၌ ထိုစာပြန်ပွဲဌာနကြီးနှစ်ခုတို့တွင်လည်းကောင်း၊ သပြေကန် မဟာဓမ္မိကာရာမ ဝိနည်းစာပြန်ပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကဏ်၊ ပါစိတ်၊ မဟာဝါ၊ ဗုဒ္ဓဝါ၊ ပရိဝါဟူသော ဝိနယပိဋကတ်တော်-ဝိနည်းငါးကျမ်းပါဠိတော်ကို ဝတ္ထုနိဒါန်း၊ ပဒဘာဇနိတို့ပါမကျန် အကုန်ပြန်ဆိုနိုင်လေ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဝိနယဓရဘွဲ့ထူး ကို အံ့ဩချီးကျူးစဖွယ်ကောင်းအောင် ခံယူရရှိပေ၏။

ထိုခေတ်အခါက ရဟန်းတော်များပင်လျှင် ပါဠိတော်ပြန်ဆိုနိုင်သူ အနည်းအကျဉ်းသာရှိခဲ့ရာ သာမဏေဘဝဖြင့် ဝိနည်းပါဠိတော်အပြည့်အစုံကို ချောမောပြေပြစ်စွာ ပြန်ဆိုနိုင်သူမှာ ရှင်ဝါသေဋ္ဌတစ်ပါးသာ ရှိပေ၏။ သာမဏေဘဝဖြင့် သူတင်ထားခဲ့သည့် စံချိန်များကိုလည်း နောက်နောင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကျော်လွှားရန် ခဲယဉ်းလှပေ၏။ ထို့ကြောင့် ရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် စံတုကင်းသည့် သာမဏေကျော်တစ်ပါး ဖြစ်ပါပေ၏။

အံ့ချီးဂုဏ်ယူစဖွယ် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သော ရှင်ဝါသေဋ္ဌအား ရဟန်းရှင်လူတို့က ချီးမွမ်းထောမနာကြ၏။ ဆရာတော်ကြီးများက အားရချီးမြှောက်ကြ၏။ မန္တလေးမဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ တိုက်အုပ်ဆရာတော်ဘုရားက သာသနာတော်၌ အမြဲနေဖို့ရန် ကတိတောင်းခံပြီးလျှင် အတ္ထုပ္ပတ္တိကိုပါ တောင်းယူ၍ ရွှေကျင်နိကာယမှတ်တမ်း၌ မှတ်တမ်းတင်ပေးထားတော်မူ၏။ ရှင်သာမဏေဘဝဖြင့် ရွှေကျင်နိကာယ၌ မှတ်တမ်းအတင်ခံရသူမှာ ဤအရှင်တစ်ပါးသာ ရှိပေ၏။

သာသနာအင်ကြင်းတောက် တင့်မောလှပစေသည့် ရဟန်းမြတ်

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၂၉၂ ခုနှစ် ဝါဆိုလဆုတ်(၁)ရက်နေ့တွင် ရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် သက်တော်(၂၀) နှစ်ပြည့်မြောက်လာသဖြင့် သပြေကန် မဟာဓမ္မိကာရာမ တိုက်သစ်၌ မဟာဓမ္မိကာရာမ ဆရာတော်ဘုရားကို ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာပြုလျက် မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ တက်လှမ်းတော်မူ၏။

၁၂၉၃ ခုနှစ် ရဟန်းတစ်ဝါအရတွင် စေတီယင်္ဂဏအသင်း အာဂုံပြန်တမ်း၌ သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်၊ သဠာယတန ဝဂ္ဂသံယုတ်၊ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ဟူသော သံယုတ်ငါးကျမ်း ကို ပြန်ဆိုအောင်မြင်တော်မူရာ “ဝါသေဋ္ဌဘိသိရိပဝရ သာသနဓဇ သံယုတ္တဘာဏကဘွဲ့” တံဆိပ်တော်ကို ခံယူရရှိ၏။ ရန်ကုန်မြို့၌ ထင်ရှားကျော်ကြားသော ဆရာတော်များ

၏ မျက်မှောက်ဝယ် ပြန်ဆိုခဲ့ရသဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားများ၏ အားရကျေနပ်မှုကို ခံယူရရှိ၏။ အောင်မြေဘုံစံဆရာတော်၊ တောင်ဘီလူးဆရာတော်စသော ဆရာတော်များ၏ အာမိသဝတ္ထုဖြင့် ချီးမြှင့်ပူဇော်ခြင်းကိုလည်း ခံယူရ၏။

၁၂၉၄ ခုနှစ်တွင် ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်တိုက် ဝိနည်းစာပြန်တော်ပွဲကြီး၌ သံယုတ်ငါးကျမ်းကိုပင် ထပ်မံပြန်ဆိုသဖြင့် “သံယုတ္တဘာဏကဘွဲ့” ကို ရရှိခဲ့ပြန်၏။

ထိုနှစ် ရဟန်းနှစ်ဝါအရတွင် ပိဋကတ်စာပေ ထွန်းကားကျော်ကြားရာ ပခုက္ကူမြို့သို့ကြွသွား၍ မဟာဝိဇယာရာမတိုက် ဆရာတော်ဘုရား ထံ ချဉ်းကပ် မှီခိုကာ ပညာသင်ကြားခွင့် ရလေ၏။ အရှင်ဝါသေဋ္ဌအား ဆရာတော်ဘုရားကြီးက စာဆိုခွင့်ပေးပါ၏။ သို့ရာတွင် အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ကျန်းမာရေးချို့ယွင်းလာသဖြင့် စာမဆိုနိုင်ခဲ့ပါ။ စာမဆို စာမချနိုင်ပါသော်လည်း ကိုရင်ဘဝကပင် ဝိနည်းပါဠိတော်ကြီးများကို ပြန်ဆိုခဲ့ခြင်း၊ ရဟန်းတစ်ဝါအရ၌ သံယုတ်ပါဠိတော်ကြီးများကို ပြန်ဆိုခဲ့ခြင်းဟူသော သင်းပျံ့မွှေးကြိုင်သည့် ဂုဏ်သတင်းများကို ကြားသိတော်မူသဖြင့် မဟာဝိဇယာရာမတိုက် ဆရာတော်သည် အရှင်ဝါသေဋ္ဌအား နှစ်သက်မြတ်နိုးတော်မူသဖြင့် ဆွမ်းမခံစေဘဲ ဆွမ်းကျွေးထားကာ ချီးမြှောက်တော်မူ၏။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ကျန်းမာရေးမကောင်းသည့်အတွက် သကျသီဟစာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုဖို့ စိတ်ကူးမထားပါ။ သို့သော် သူ၏ ဉာဏ်စွမ်းရည်ကို သိမြင်ကြသော သီတင်းသုံးဖော်များနှင့် ဆရာတော်များက ဝင်ဖြေဆိုရန် တိုက်တွန်းကြ၏။ သို့အတွက် အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ပခုက္ကူမဟာဝိဇယာရာမတိုက်၌ (၂) နှစ် သီတင်းသုံးပြီးနောက် သကျသီဟစာမေးပွဲ ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရေးအတွက် မန္တလေးမြို့သို့ ကြွသွားရပြန်သည်။ မန္တလေးမြို့တွင် ပိဋကတ္တယဆေက၊ သက္ကတဝိဒူဟု ပညာရှင်များ လေးစားရသော အဘယာရာမ ရွှေဂူတိုက်သစ်ဆရာတော်ဘုရား ထံ ပညာသင်အံ့ခွင့်ရလေ၏။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ပိဋကတ်စာပေများကို လေ့လာဆည်းပူးရင်း သက္ကတကျမ်းများနှင့် မာဂဓကျမ်းများကိုလည်း သင်အံ့ဆည်းပူး၏။ စာပေကိုလည်း တတ်စွမ်းသမျှ ပို့ချပေး၏။ ရွှေဂူတိုက်သစ်ဆရာတော်ဘုရားက စာချခန့်ထားသည်တော့ မဟုတ်သေးပါ။ မိမိစေတနာအလျောက် ပို့ချပေးနေခြင်းဖြစ်၏။ အတ္တ-ပရအကျိုးနှစ်ဝကို ရယူနေခြင်းဖြစ်ပါ၏။

အဘယာရာမ ရွှေဂူတိုက်သစ်ဆရာတော်ဘုရားက သမ္ဗန္ဓစိန္တာစာကိုယ် ဋီကာနိဿယကို ပုံနှိပ်မည်ရှိရာ အရှင်ဝါသေဋ္ဌအား နိဒါန်းရေးစေ၏။ ထိုနိဒါန်း

ကို ဆရာတော်ဘုရားက နှစ်သက်တော်မူသဖြင့် အရှင်ဝါသေဋ္ဌအား “ဦးပဉ္စင်းက နေတော့ရိုးရိုး၊ စာရေးတော့ အဆန်းသား” ဟု ချီးကျူးတော်မူ၏။ ဆရာတော်ဘုရားကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် နိဒါန်းစာအောက်၌ “ဦးဝါသေဋ္ဌ-ဓမ္မာစရိယ” ဟု ရေးသားချီးမြှင့်တော်မူ၏။ သကျသီဟစာချတန်းကို အရှင်ဝါသေဋ္ဌ မအောင်မြင်သေးမီ ဆရာတော်ဘုရားက ဓမ္မာစရိယဘွဲ့ကို ချီးမြှင့်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် တစ်ဖက်က ပိဋကတ်စာပေ၊ သက္ကတစာပေတို့ကို လေ့လာလျက် အခြားတစ်ဖက်ကလည်း စာပေပို့ချရင်းဖြင့် သကျသီဟစာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ လေးနှစ်အတွင်းဝယ် စာသင်တန်း၊ စာချတန်း နှစ်တန်းလုံးကို ပီပီပြင်ပြင် ပြောင်ပြောင်မြောက်မြောက် အောင်မြင်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် “ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ ပရိယတ္တိသာသနာဟိတ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့” တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

ဤနေရာဝယ် အံ့ဩဂုဏ်ယူဖွယ်ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို တင်ပြလိုပါ၏။ မန္တလေး သကျသီဟစာမေးပွဲသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလွန်နာမည်ကြီးသော စာမေးပွဲတစ်ခုဖြစ်၏။ အောင်မြင်ရန် ခဲယဉ်းလှ၊ ကြိုးစားရာတွင် ပင်ပန်းလွန်းလှသဖြင့် “လူသတ်ပွဲ” ဟုပင် နာမည်တွင်သော စာမေးပွဲကြီး ဖြစ်ပေ၏။

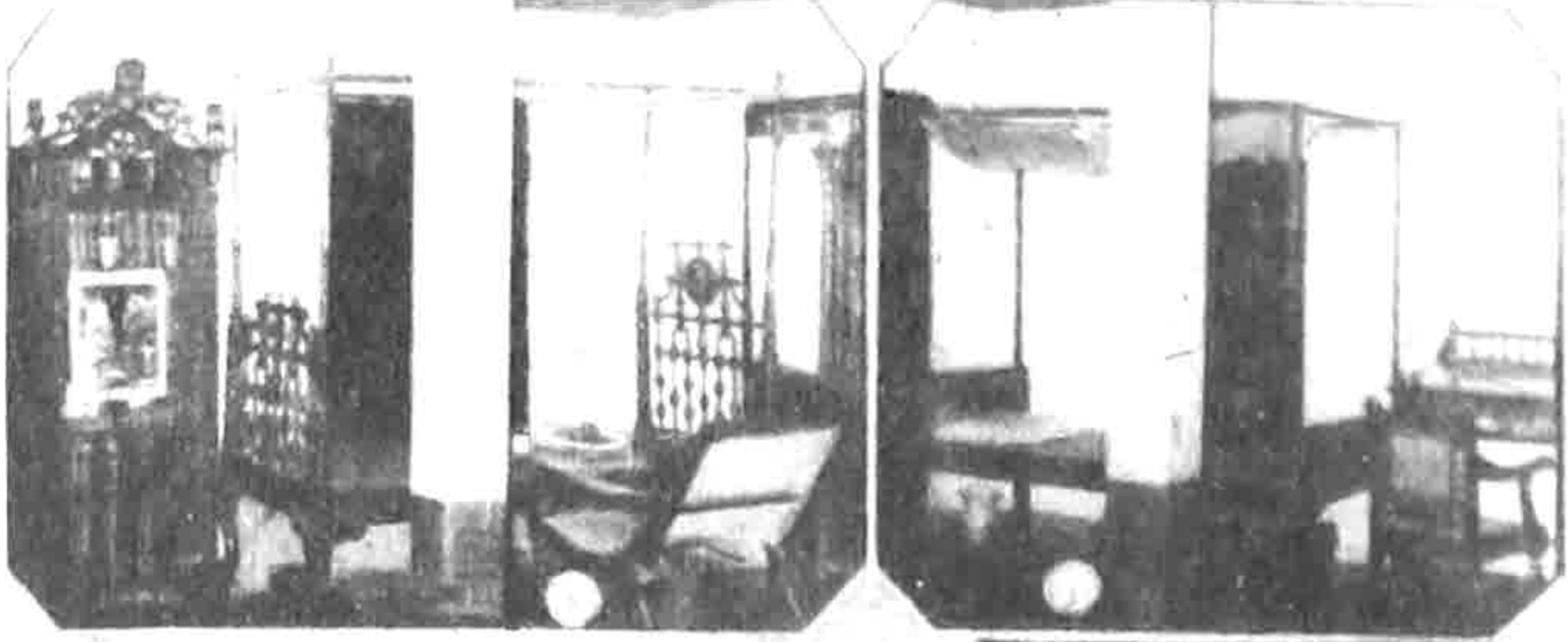
ထိုစာမေးပွဲ၌ စာသင်တန်း-စာချတန်း ဟူ၍ အတန်းနှစ်ဆင့်ခွဲထားရာ စာသင်တန်းကို အသက်(၂၇) နှစ်အတွင်းသာ ဖြေဆိုခွင့်ရှိပေသည်။ စာသင်တန်းတွင် နှုတ်ထောက်အာဂုံစာမေးပွဲကို အောင်မြင်ပြီးမှသာ ရေးဖြေစာမေးပွဲကို ဖြေဆိုရ၏။ နှုတ်ထောက်အာဂုံစမ်းသပ်ရာ၌ (၁၈) ကြိမ်တိတိ မေးမြန်းစမ်းသပ်ရာတွင် အနည်းဆုံး (၁၂) ကြိမ် ပြန်ဆိုနိုင်ပါမှ အအောင်ပေး၏။

သကျသီဟစာသင်တန်းကို အရှင်ဝါသေဋ္ဌဖြေဆိုစဉ်က နှုတ်ထောက်အာဂုံအစမ်းတွင် အချို့ရဟန်းတော်များသည် ၂၅ မိနစ်၊ မိနစ် ၃၀ မျှဖြင့် ပြီးစီးကြသော်လည်း အရှင်ဝါသေဋ္ဌအလှည့်တွင်မူ မိနစ် ၆၀ ကျော်အောင် အစမ်းသပ်ခံရ၏။ နှုတ်ထောက်အာဂုံစမ်းသပ်သည့် အသင်းလူကြီးဦးစံမင်းက “အရှင်ဘုရား... တယ်နာမည်ကြီးတယ်၊ ကြည်ညိုလိုပါ့ကိုယ်တော်၊ အရှင်ဘုရားရဲ့စွမ်းရည်သတ္တိများကို အားရပါးရကြည်ညိုပါရစေ” ဟု လျှောက်ထားပြီးသော် ဓာတုကထာနောက်ပိုင်း နယကြီးများကို မေးမြန်းကာ ပြန်ဆိုစေပါသည်။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ပါဠိတော်က ဘယ်လို၊ အရကောက်က ဘယ်နယ်စသည်ဖြင့် ပြည်ပြည်စုံစုံပြန်ဆိုပြပါသည်။ နာမည်ကြီးလှသော သစ္စယမိုက်ဝါရယုက်ကြီးများကို ပြန်ဆိုစေရာတွင်လည်း အရှင်ဝါသေဋ္ဌက မြင်းကောင်း

စိုင်းသကဲ့သို့ ပြန်ဆိုနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် အဘိပါကဋီပိဿသပုဂ္ဂလ အဖြစ် ထူးကဲသောဂုဏ်ကို ထိုအစမ်းစာမေးပွဲမှာပင် အရှင်ဝါသေဋ္ဌ ရယူနိုင်ခဲ့ပေ၏။

အသင်းလူကြီး ဦးစံမင်းသည် ကုလားထိုင်ပေါ်မှ ချက်ချင်းဆင်းသက်၍ ကြမ်းပြင်၌ဝပ်ချကာ “သာသနာတော်အတွက် အားတက်ဖွယ်ကောင်းလှပါ တယ်ဘုရား” ဟု ချီးကျူးလျှောက်ထားလေ၏။

- ၁။ ဆရာတော် စာရေးရာဌာန
- ၂။ ဆရာတော် ညဉ့်သီတင်းသုံးရာဌာန
- ၃။ ဆရာတော် နေ့ဘက်အနားယူရာဌာန
- ၄။ ဦးအောင်ဇေယျရုပ်တု

သပြေကန်ဆရာတော် သီတင်းသုံးရာဌာန

အခန်း (၂)

ရိုးစင်းပြောင်မြောက်သည့် စာချဆရာတော်ဘဝ

သပြေကန် မဟာဓမ္မိကာရာမ အနုနာယက

သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို သင်ကြားညွှန်ပြပေးကြသော ဆရာသမားတို့၏ အရိပ်အာဝါသကား အေးမြချမ်းသာလှပေ၏။ ကျေးဇူး ရှင် အဘယာရာမရွှေဂူတိုက်သစ် ဆရာတော်ဘုရား၏ အရိပ်အာဝါသကို အမြဲခိုလှုံလိုပါ၏။ အရှင်တော်ဘုရားကလည်း အရှင်ဝါသေဋ္ဌကို လိုလားနှစ်သက်တော်မူ၏။ မိမိထံပါးတွင် အမြဲထားလို၏။ အမြဲနေဖြစ်လာပါက အရှင်ဝါသေဋ္ဌအား အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ စေလွှတ်၍ သက္ကတစာပေကို ဆက်လက်သင်ကြားစေရန် ရည်ရွယ်ထားတော်မူ၏။ သို့သော် ဤလိုလားတောင့်တချက်များက အထမမြောက်ခဲ့ပေ။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌဘိဝံသသည် မန္တလေး အဘယာရာမရွှေဂူတိုက်သစ် ဆရာတော်ထံပါးတွင် ပညာဆည်းပူးလျက် မှီခိုရင်း ထိုစာသင်တိုက်ကို ကျေးဇူး ဆပ်သည့်အနေဖြင့် စာချတာဝန်ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိ၏။ တစ်နှစ်ကြာသောအခါ ကျေးဇူးရှင် သပြေကန်မဟာဓမ္မိကာရာမတိုက်သစ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော်မူသောသတင်းနှင့်အတူ သပြေကန်သို့ပြန်၍ စာပေကျမ်းဂန်သင်ကြားပို့ချပေးရန် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်၏ မှာကြားချက်၊ သပြေကန်မှ ငယ်ဆရာများ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်များသည် အရှင်ဝါသေဋ္ဌထံသို့ ဆိုက်ရောက်လာကြ၏။ လူတိုင်းပင် တစ်နေ့ကျလျှင် မုချမသွေ အနိစ္စရောက်ရမည့်အပြင် ပျော်ရာမှာ မနေရဘဲ တော်ရာမှာ နေထိုင်ရသည် မဟုတ်ပါလော။

သပြေကန် မဟာဓမ္မိကာရာမတိုက်သစ်သည် စာသင်သား ၇၀ ၈၀ တို့ဖြင့် စည်ကားတင့်လန်းလျက်ရှိသည်။ ဤတိုက်သစ်သည် မိမိငယ်စဉ်အခါက ပညာ

ရင်နို့သောက်စို့ခဲ့ရာ မိမိအား မြင့်မြတ်သော ရဟန်းဘဝသို့ မြင့်တင်ပေးရာ နေရာဌာနဖြစ်ခဲ့သည်မဟုတ်လော။ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကျမ်းပြု ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော်မူပြီးသည့်နောက်၌ မိခင် စာသင်တိုက်၏ ဂုဏ်အရှိန်အဝါကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းရန် မိမိတွင် တာဝန်ရှိသည် မဟုတ် လော။

သို့ဖြစ်၍ ၁၃၀၁ ခုနှစ်၌ သက်တော် ၂၉ နှစ်ရှိသော သကျသီဟ ဓမ္မာစရိယ ဘွဲ့ရ အရှင်ဝါသေဋ္ဌဘိဝံသသည် မန္တလေးမြို့မှ အပြီးအပိုင် ထွက်ခွာကာ သပြေ ကန်ရွာသို့ ပြန်ကြွလာပြီးလျှင် မဟာဓမ္မိကာရာမတိုက်သစ်၌ အနနာယက- စာချဆရာတော်ကလေးအဖြစ်ဖြင့် သာသနာ့တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင် လေ၏။

ပထမအစိုးရ ဓမ္မာစရိယ-သိရောမဏိဘွဲ့ရှင်

မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ပထမအကြိမ်အစိုးရဓမ္မာစရိယ စာချတန်း ကို ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၄၅ ပြည့်နှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၀၇ ခုနှစ်တွင် မန္တလေး မြို့၌ စတင်ကျင်းပ၏။ အစပိုင်းနှစ်များ၌ စာဖြေသူများက စွမ်းဆောင်နိုင်ပါ လျှင် ကျမ်းရင်းသုံးကျမ်းနှင့် ဂုဏ်ထူးခြောက်ကျမ်း၊ ပေါင်းကိုးကျမ်းလုံးကို တစ်နှစ်တည်း ဖြေဆိုခွင့်ပြု၏။ တစ်နှစ်တည်းဖြင့် ကျမ်းကိုးကျမ်းလုံးကို အောင် မြင်သောပုဂ္ဂိုလ်အား “သိရောမဏိဘွဲ့” ကို အထွတ်တင်ကာ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့ကို ဆက်ကပ်၏။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ပထမအကြိမ်ကျင်းပသော အစိုးရဓမ္မာစရိယ စာမေးပွဲ ကို ဖြေဆိုရန် စာရင်းသွင်းခဲ့ပါသော်လည်း ကျမ်းစာများကို ပိုချပေးနေရသည့် အပြင် ကျန်းမာရေးကလည်းမကောင်းလှသဖြင့် စာမေးပွဲဖြေဆိုရန် မန္တလေး မြို့သို့ မကြွသွားနိုင်ချေ။ ထိုပထမအကြိမ်စာမေးပွဲ၌ ကိုးကျမ်းစလုံးကို အောင် မြင်သူလည်း မရှိခဲ့ချေ။

ဒုတိယအကြိမ်အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲကို ၁၉၄၆ ခုနှစ်(ကောဇာ ၁၃၀၈ ခုနှစ်)၌ ရန်ကုန်မြို့တွင် ကျင်းပ၏။ ဤစာမေးပွဲတွင် အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ကျမ်းကိုးကျမ်းစလုံးကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် ထူးချွန်ပြောင် မြောက်စွာ အောင်မြင်တော်မူ၏။ သို့ဖြစ်၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ဆရာတော် အား “သာသနဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ သိရောမဏိဘွဲ့” ကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်း ၏။ ဆရာတော်သည် သိရောမဏိဘွဲ့ကို ပထမဦးဆုံး အလှူခံ ရရှိချေသည် တကား။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသသည် ရှင်သာမဏေဘဝကတည်းက ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့လာပါသော်လည်း ပရိယတ္တိစာပေ လေ့လာဆည်းပူးခြင်းနှင့် သင်ကြား ပို့ချခြင်းဟူသော ဂန္ဓဓရတာဝန်ကို သူမတူအောင် ထူးထူးချွန်ချွန်စွမ်းဆောင် နိုင်ခဲ့ပါသည်။ စာရဏအကျင့်တရား၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သော သီလသိက္ခာ ကိုလည်း စံပြပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးဖြစ်အောင် အထူးဖြူစင်စွာ စောင့်ထိန်းခဲ့ပါသည်။ အမြဲတစေ တရားဓမ္မနှင့်အတူ နေထိုင်တော်မူပြီးလျှင် တရားဘာဝနာရှုပွားခြင်း ဟူသော ဝိပဿနာဓရကိုလည်း ချီးမွမ်းဖွယ်ကောင်းအောင် စွမ်းဆောင်ခဲ့ပါ သည်။ သို့အတွက် ဆရာတော်ဘုရားသည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဟူသော အင် ကြင်းတောကြီးကို လှပတင့်မော ဖူးပွင့်ဝေသာစေသည့် ရဟန်းမြတ်တစ်ဆူ ဧကန်စင်စစ် ဖြစ်တော်မူပါပေသတည်း။

အကြင်ရဟန်းသည် ငယ်ရွယ်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရား သာ သနာတော်၌ စင်စစ်လုံ့လကြိုးကုတ်အားထုတ်၏။ ထိုရဟန်းသည် တိမ်တိုက်မှ လွတ်သော လမင်းကဲ့သို့ ဤလောကကို ထွန်းလင်း တောက်ပစေ၏။

(ဓမ္မပဒ-၃၈၅)

အကြင်သူသည် လက်ကိုစောင့်စည်း၏။ ခြေကိုစောင့်စည်း၏။ နှုတ်ကိုစောင့်စည်း၏။ တစ်ကိုယ်လုံးကို စောင့်စည်း၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းမှု၌ ဓမ္မလျော်ကာ တည်ကြည်သောစိတ် ရှိ၏။ တစ်ယောက် တည်း နေ၍ ရရသမျှဖြင့် ရောင့်ရဲနိုင်၏။ ထိုသူကို ရဟန်းဟူ၍ ဆို ကုန်၏။

(ဓမ္မပဒ-၃၆၃)

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား နာမ်တရား၊ ရုပ်တရားအားလုံး၌ ငါ၊ ငါ၏ ဥစ္စာဟု မြတ်နိုးစွဲလမ်းမှုမရှိ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ပျက်စီးသော်လည်း မစိုး ရိမ်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဘိက္ခု” (ရဟန်း) အစစ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

(ဓမ္မပဒ-၃၆၇)

ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက်ကြီးကျယ်တော်မူသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး

ပရိယတ္တိစာပေ လေ့လာဆည်းပူးကြသော စာသင်သားများ လောကတွင် ကျက်ဉာဏ်, မှတ်ဉာဏ်, သဘောဉာဏ်ဟူ၍ ဉာဏ်သုံးမျိုးရှိ၏။ ဤဉာဏ်သုံးမျိုး အနက် တစ်မျိုးကောင်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များပင် အလွန်ရှားပါသည်။ ဉာဏ်နှစ်မျိုး ကောင်းသူမှာ ပို၍ရှားပါး၏။ ဉာဏ်သုံးမျိုးလုံးကောင်းသူကား ရှားမှရှား၊ အလွန် အလွန် ရှားပါးလှ၏။

ထိုသို့ ဉာဏ်သုံးမျိုးလုံးထက်မြက်သောပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးမှာ အလင်္ကာနိဿယ သစ်ကျမ်းပြု ပထမစံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ဖြစ်သည်။ ဤဆရာတော် သည် ကျက်ဉာဏ်နှင့်ပတ်သက်၍ သာသနာ့စာပေနယ်၌ ခက်သည်ဟု အသိ အမှတ်ပြုထားသည့် ပါဠိဂါထာများကို ကျက်မှတ်လျှင် တစ်နာရီ ဂါထာ(၃၀) ကျော် ရသည်။ မှတ်ဉာဏ်နှင့်ပတ်သက်၍ တစ်ကြိမ်ကျက်မှတ်ထားပြီးသော စာများကို မပြန်ဆိုမလေ့လာဘဲလျက် (၃) နှစ်အထိ မှတ်မိသည်။ သဘော ဉာဏ်တွင်လည်း တစ်ထွာပြလျှင် တစ်တောင်အထိ မြင်သွားသော ဉာဏ်မျိုး ဖြစ်သည်။

အလားတူ ကျက်ဉာဏ်, မှတ်ဉာဏ်, သဘောဉာဏ် သုံးမျိုးလုံး ကောင်း သော အခြားဆရာတော်တစ်ပါးမှာ အရှင်ဝါသေဋ္ဌဘိဝံသ ပင် ဖြစ်သည်။ အရှင် မြတ်သည် စာတစ်ပုဒ်ကို တစ်ခေါက်နှစ်ခေါက် ကြည့်ရုံဖြင့် မှတ်မိသည်။ ပါဠိ တော်၌ဖြစ်စေ အဋ္ဌကထာ၌ဖြစ်စေ၊ စုန္တိယပါဠိတစ်မျက်နှာအပြည့်ကို ၂-၃ ခေါက်ဖတ်ရုံမျှဖြင့် အားလုံးအလွတ်အာဂုံပြန်နိုင်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ကျောင်း တွင် အခြား စာသင်သားများ စာအံနေကြသည်ကို ကြားလျှင်လည်း ထိုစာကို အလိုလိုမှတ်မိသွား၏။ ကိုရင်ဘဝက ကျောင်းအောက်ထပ်မှာ နေထိုင်စဉ် ကျောင်းအပေါ်ထပ်၌ ဦးပဉ္စင်းများ စာချ-စာတက်နေသံကို ကြားရုံမျှဖြင့် ထို စာတို့ကို ရရှိသွား၏။

ဦးပဉ္စင်းဘဝ၌ စာသင်ဖော်များက ဤသို့စမ်းသပ်ဖူး၏ - ကုဋီမှဆင်းလာ သော အရှင်ဝါသေဋ္ဌအား သတင်းစာကိုပေး၍ ခေါင်းကြီးပိုင်းကို တစ်ခေါက် ဖတ်စေပြီး အလွတ်ပြန်ဆိုစေ၏။ အရှင်ဝါသေဋ္ဌက မှန်ကန်စွာပြန်ဆိုနိုင်သည် ကို တွေ့ရ၏။

ရန်ကုန် ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်သို့ ပဓာန နာယက ဆရာ တော်အဖြစ် အရှင်ဝါသေဋ္ဌ ကြွရောက်လာသောအခါ စုပေါင်း၍ ဘုရားရှိခိုးကြ မည်ပြုစဉ် ဆရာတော်သည် ကိုရင်တစ်ပါးထံမှ ဘုရားရှိခိုးဂါထာစာရွက်ကို ယူ၍ တစ်ခေါက်ကြည့်လိုက်၏။ တစ်ခါတည်း အလွတ်ဆိုနိုင်ပေတော့၏။

သပြေကန်ဆရာတော်အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသနှင့် အလွန်ရင်းနှီး အကျွမ်းဝင်သော ဗြူးကုန်းဆရာတော် ဦးအာစိဏ္ဏ ပြောပြသည်မှာ-

“ကိုယ်တို့ဆရာ ဆရာတော်ဦးဝါသေဋ္ဌရဲ့ဉာဏ်မျိုးကမှ တကယ့်ပါရမီဉာဏ်မျိုး၊ ပါရမီအခြေခံကိုက လူတကာလိုက်မမီအောင် ကောင်းတာ။

“ပါဠိတော်ကြီးတွေဆို တစ်ခေါက်၊ နှစ်ခေါက် ကြည့်ရုံလေးနဲ့ အလွတ်အာဂုံရတာမျိုး၊ နောက်...ရပြီးပြန်တော့ကော သုံးနှစ်လောက် မမေ့ဘူးတဲ့။

“နောက်ရှိသေးတယ်၊ သူများက သေကောင်ပေါင်းလဲ တက်ဟယ်ကျက်ဟယ်နဲ့ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတွေကို သင်ရတာ ပြောပါတယ်၊ ဟော...ဆရာတော်ဦးဝါသေဋ္ဌတို့ကျတော့ ဘယ်ကျမ်း ဘယ်စာမျိုးကိုမှ ပေါက်အောင် ကုန်အောင် အပင်ပန်းခံသင်နေရတယ်လို့ကို မရှိဘူး။ အနည်းအကျဉ်းလေးလောက် လိုက်သင်ရုံနဲ့ တတ်သွားတာချည်းပဲ။

“တတ်ပြန်တော့လဲ နဲ့နဲ့စပ်စပ် ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင်နဲ့ တစ်သက်လုံး သုံးမကုန်နိုင်လောက်အောင် တတ်တာမျိုး။”

ဆရာတော်၏ ပင်ကိုဉာဏ်၊ ကျက်ဉာဏ်၊ မှတ်ဉာဏ်၊ သဘောဉာဏ်တို့သည် အံ့ချီး၍မကုန်အောင် ထက်မြက်ကောင်းမွန်သည်မှာ ယုံမှားဖွယ် မရှိပါ။ ဆရာတော်သည်ပင် အကြိမ်ကြိမ်လက်တွေ့ပြခဲ့သည် မဟုတ်ပါလား။

ရှင်သာမဏေဘဝက အသက် ၁၅ နှစ်အရွယ်တွင် ပထမငယ်၊ ၁၆ နှစ်အရွယ်တွင် ပထမလတ်၊ ၁၇ နှစ်အရွယ်တွင် ပထမကြီးတို့ကို အောင်မြင်ပြီးလျှင် အသက် ၁၈ နှစ်အရွယ်၌ ဥဘတောဝိဘင်းနှင့် မဟာဝါပါဠိတော်ကြီးများကိုလည်းကောင်း၊ အသက် ၁၉ နှစ်အရွယ်တွင် ဝိနည်းပိဋကဟူသည့် ဝိနည်းပါဠိတော်ငါးကျမ်းကိုလည်းကောင်း၊ အောင်မြင်စွာပြန်ဆိုနိုင်ခဲ့သဖြင့် ဝိနယဓရဘွဲ့ထူးကို ရရှိခဲ့သည်မဟုတ်လော။ ဤကား အလွန်တရာ ခက်ခဲရှားပါးသော စွမ်းဆောင်ချက်ပင်တည်း။

တစ်ဖန် အသက် ၂၁ နှစ် ရဟန်းတစ်ဝါအရတွင် သံယုတ်ပါဠိတော်ငါးကျမ်းကို အောင်မြင်စွာပြန်ဆိုနိုင်သဖြင့် “ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ သိရိပဝရ သာသနဓဇ သံယုတ္တဘာဏကဘွဲ့” တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိခဲ့သည်။

ထို့နောက် သကျသီဟစာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရန်အတွက် မန္တလေးမြို့သို့သွားကာ အဘယာရာမရွှေဂူတိုက်သစ်၌ သီတင်းသုံးကာ ကျန်းမာရေးချို့တဲ့နေပါလျက် တစ်ဖက်က စာပေပို့ချ၍ တစ်ဖက်က စာပေလေ့လာကာ စာမေးပွဲကို ဝင်ဖြေဆိုခဲ့၏။ ဤတွင်လည်း လေးနှစ်အတွင်းဝယ် စာသင်တန်းနှင့် စာချတန်း နှစ်တန်းလုံးကို ထူးချွန် ပြောင်မြောက်စွာ အောင်မြင်သဖြင့်

“ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ ပရိယတ္တိသာသနာဟိတ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့” တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခဲ့ပေသည်။

တစ်ဖန် သန်လျင်မြို့နယ် သပြေကန်မဟာဓမ္မိကာရာမတိုက်သစ်၌ တွဲဖက် နာယက စာချဆရာတော်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်း အစိုးရဓမ္မာစရိယ စာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် ကျမ်းကိုးကျမ်းစလုံးကို ထူးချွန်စွာအောင်မြင်သည့်အတွက် ပထမဦးဆုံး “သာသနဓဇ သီရိပဝရ ဓမ္မာ စရိယ သိရောမဏိဘွဲ့” ကို အလှူခံရရှိခဲ့သည်။

ထိုအချိန်က အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသသည် အသက် ၃၆ နှစ်အရွယ်သို့ရောက် လာပေပြီ။ ဆရာတော်၏ ကျက်ဉာဏ်၊ မှတ်ဉာဏ်၊ သဘောဉာဏ်တို့သည် သူ မတူအောင် ထက်မြက်ထူးချွန်ကြောင်းမှာ အလွန်ထင်ရှားလှပါသည်။ အကယ် ၍ ဆရာတော်သည် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်၍ တိပိဋကဓရစာမေးပွဲကို ဝင် ရောက် ဖြေဆိုနိုင်ခဲ့လျှင် အောင်မြင်ရန် သေချာလှပါသည်။ အရှင်ဝါသေဋ္ဌာန ဘိဝံသသည် တိပိဋကဓရဘွဲ့ကို ပထမဦးဆုံး ရရှိခဲ့သော အရှင်ဝိစိတ္တသာရာ ဘိဝံသထက် အသက်တစ်နှစ်ပို၍ကြီးပါသည်။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ပိဋကတ်ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းများကို သာမက သက္ကတကျမ်း၊ မာဂဓကျမ်းများကိုလည်း နဲ့နဲ့စပ်စပ် ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ စွာ တတ်မြောက်တော်မူ၏။ တတ်မြောက်ထားသော အသိပညာ၊ ဗဟုသုတ များကိုလည်း မှတ်ဉာဏ်တွင် ကောင်းစွာ သိုမှီးထားနိုင်သဖြင့် အလိုရှိသော အခါ အခန့်သင့် ထုတ်ယူအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

ခဲရာခဲဆစ်ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် ကြိုကြိုက်လာသောအခါ၌လည်း ကျမ်းဂန်အမျိုးမျိုးတို့၏ အဆိုအမိန့်များနှင့် ညှိနှိုင်း၍ တစ်မဟုတ်ချင်းဖြစ်စေ တိုတောင်းသော အချိန်အတွင်း၌ဖြစ်စေ ဖြေရှင်းပေးနိုင်စွမ်းရှိသည်။ ထို့ကြောင့် လည်း ပညာရှင်များစွာကပင် ဆရာတော်အား ပြဿနာများကို မေးမြန်းကြ ပြီးလျှင် ဆရာတော်ကို အထူးရိုသေလေးစားကြပါသည်။

ပြဿနာတစ်ရပ်ကို ဖြေရှင်းရာ၌ ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးမှ အကြောင်းအကျိုး အချက်အလက်အမျိုးမျိုးကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်ညှိနှိုင်းဆုံးဖြတ်ရသည့်အတွက် ဗဟု သုတကြွယ်ဝသူ ဉာဏ်ပညာကြီးမားသူများသာလျှင် စွမ်းဆောင်နိုင်ပါသည်။ အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ၏ ဉာဏ်အမြော်အမြင်ကြီးမားပုံမှာ အံ့ဩစရာပင် ဖြစ် သည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် ကျမ်းဂန်ဗဟုသုတများသာမက ဘာသန္တရဗဟု သုတများလည်း ကြွယ်ဝလှပါသည်။ ပါဠိ၊ မြန်မာ၊ သက္ကတ၊ မာဂဓ ဘာသာ

များအပြင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ သိပ္ပံဘာသာတို့၌လည်း တီးမိခေါက်မိဟန် ရှိသည်။ ရန်ကုန် ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်၏ ပဓာန နာယက ဆရာတော် ဦးကောသလ္လက သံယုတ်ပါဠိတော်ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့သော စာမူကို အရှင်ဝါသေဋ္ဌယူကြည့်ပြီး “တော်တော်လေး ပြီးနေပြီပဲ” ဟု မှတ်ချက်ချ၏။

ထို့အပြင် ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်၊ စာမျက်နှာ(၁၂)၌ နတ်ပြည်အကြောင်းကို ရှင်းပြရာ၌ သိပ္ပံအမြင်နှင့် ပေါင်းစပ်၍ အောက်ပါအတိုင်း ဆရာတော်ရှင်းပြထားပါသည်-

“အချို့က မမြင်ရ၍ နတ်လောကကို ဝိညာဏ်လောကဟု ဆိုကြ၏။ အမှန်မှာ ဝိညာဉ်သာမက ရုပ်နာမ်ကလာပ်စည်းများဖြင့် ဖွဲ့ထားသော ခန္ဓာများသာ တည်း။ သိမ်မွေ့သောရုပ်ဖြစ်သောကြောင့် မမြင်ရခြင်းပင်။

“လောကတွင် လေ၌ရှိသောရုပ်မှာ အထိအတွေ့ရှိသော်လည်း မမြင်ရ။ အသံ အဆက်ဆက်ပြန့်လာသော အသံလှိုင်းရုပ်ဆိုလျှင် ထိတွေ့မှုပင် မထင်မရှား။ ထိုရုပ်များထက် သိမ်မွေ့သောရုပ်ဖြစ်၍ နတ်ဗြဟ္မာများကို ပကတိမျက်စိဖြင့် မမြင်ရခြင်းဖြစ်သည်။”

ထို့ကြောင့် အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ပိဋကတ်သုံးသွယ်၊ နိကာယ်ငါးရပ်၊ ဘာသာရပ်အသီးသီးတို့၌ အလိုရှိတိုင်း ကျက်စားနိုင်သော ဉာဏ်ထူးရှင် ဆရာတော်ကြီး ဖြစ်ပေသည်။

သံယုတ်အဋ္ဌကထာစသော ဒေသနာတို့၌ သုတဗုဒ္ဓ၊ စတုသစ္စဗုဒ္ဓ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓနှင့် သဗ္ဗညုတဗုဒ္ဓဟူ၍ ဗုဒ္ဓလေးမျိုးလာရှိသည့်အနက် ပိဋကတ်သုံးပုံ ပရိယတ္တိဗဟုသုတ၊ ဘာသန္တရဗဟုသုတအစုံတို့နှင့် ကုံလုံပြည့်ဝသူကို သုတဗုဒ္ဓဟု ခေါ်ဆိုရကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

“အရှင်ဝါသေဋ္ဌဘိဝံသ” မည်ခေါ် ဆရာတော်မြတ်ဘုရားသည် သုတဗုဒ္ဓတစ်ဆူ ဖြစ်တော်မူကြောင်းမှာ လွန်စွာပင် ထင်ရှားလှပါပေသတည်း။

သာသနာတော်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူ

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ။

လောက၌ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာခြင်းသည် အလွန်ခဲယဉ်းသော ဒုလ္လဘတရားတစ်ခုဖြစ်သည်။

ဤလောက၌ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် ထွန်းကားတည်တံ့နေခြင်းသည် သတ္တဝါအပေါင်းတို့ ချမ်းသာကြီးပွားရန်အတွက်ပင် ဖြစ်သည်။

သာသနာတော်ထွန်းတောက်နေခြင်းသည် နေမင်းကြီးထွန်းလင်းနေသည့် နှယ် လူ, နတ်, ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် ဘဝအမြင်မှန်ဟူသည့် သမ္မာဒိဋ္ဌိအလင်း ရောင် ကို ရရှိကြ၏။ ထိုအလင်းဓာတ်ဖြင့် မိမိနှင့်သူတစ်ပါးတို့၏ အကျိုးကို သယ်ပိုးထမ်းရွက်နိုင်ကြ၏။ သာသနာတော်ကွယ်ပသွားလျှင် နေမင်း, လမင်း တို့ ကွယ်ပသွားသည့်ပမာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပညာအလင်းရောင်တို့မှာ မှောင်မိုက်သွား ပေလိမ့်မည်။

သာသနာတော်ဟူသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမအားဖြင့် သုံးမျိုးရှိပါ သည်-

- (၁) ပရိယတ္တိသာသနာ - ပိဋကတ်စာပေများကို သင်ကြားလေ့လာမှု၊ ဟောပြောပို့ချမှု၊
- (၂) ပဋိပတ္တိသာသနာ - သီလ, သမာဓိ, ပညာ ထူထောင်နိုင်ရန် သမထ-ဝိပဿနာ ဘာဝနာပွားများ အားထုတ်မှု၊ သင်ပြမှု၊
- (၃) ပဋိဝေဓသာသနာ - မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တရားတို့ကို ထိုးထွင်း မြင် သိမှု၊

ဤသာသနာတော်သုံးရပ်တည်ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဗုဒ္ဓသာသနာ တော်လည်း တည်ရှိနေပေလိမ့်မည်။

ဤသာသနာတော်သုံးရပ်တွင် ပရိယတ္တိသာသနာသည် ပဋိဝေဓရတနာ များကို ထည့်သွင်းသိမ်းဆည်းထားရာ သေတ္တာကြီးနှင့်တူသည်။ ပဋိပတ္တိ သာ သနာတော်သည် ထိုသေတ္တာကြီးကို ဖွင့်လှစ်ဖို့ရန် သော့ကြီးနှင့် တူ၏။ ထို သော့ဖြင့် သေတ္တာကို ဖွင့်လှစ်နိုင်လျှင် ပဋိဝေဓ ရတနာများကို ရယူသုံးစွဲနိုင် ပေလိမ့်မည်။ ထိုသေတ္တာနှင့် သော့တို့ကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်လျှင် ပဋိဝေဓ ရတနာများကိုလည်း ထိန်းသိမ်းပြီးသား ဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။

တစ်နည်းဆိုသော် သာသနာတော်သုံးရပ်တွင် ပရိယတ္တိသာသနာသည် အရင်းအမြစ်ဖြစ်သည်။ ပရိယတ္တိကို လေ့လာဆည်းပူးသူသည် ပဋိပတ္တိကျင့် စဉ်ကို ကျင့်ကြံအားထုတ်ရန် နည်းလမ်းကို သိရှိပါလိမ့်မည်။ ပဋိပတ်ကျင့်စဉ် ကို မှန်ကန်စွာကျင့်ကြံအားထုတ်လျှင် ပဋိပတ္တိ၏ အကျိုးတရားဖြစ်သော မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တို့ကို ထိုးထွင်းမြင်သိလာမည်ဖြစ်သည်။

တစ်နည်းဆိုသော် မြတ်ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွင် မဂ်ဉာဏ်လေးပါး, ဖိုလ် ဉာဏ် လေးပါးနှင့် နိဗ္ဗာန်တရားတည်းဟူသော လောကုတ္တရာကိုးပါးတို့သည် အမြင့်မြတ်ဆုံးသော အဖိုးတန်ဆုံးဖြစ်သော အနှစ်သာရများ ဖြစ်ကြ၏။ ဤ

အနှစ်ရတနာများသည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌သာတည်ရှိ၏။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ပြင်ပ၌ ဤရတနာများကို ရှာဖွေ၍ မမြင်တွေ့နိုင်ပါ။

ဤလောကုတ္တရာတရားကိုးပါးကို ရယူနိုင်သော နည်းလမ်း(ဝါ) တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းမှာ ပဋိပတ္တိကျင့်စဉ် ဟူသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ကျင့်စဉ် တရားဖြစ်၏။ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်ကို သိက္ခာသုံးပါးအဖြစ်သို့ ခွဲခြားနိုင်၏။

- (၁) သီလသိက္ခာ - သီလအကျင့်တရား
- (၂) သမာဓိသိက္ခာ - သမာဓိအကျင့်တရား
- (၃) ပညာသိက္ခာ - ပညာအကျင့်တရားတို့ဖြစ်ကြ၏။

မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ် (ဝါ) သိက္ခာသုံးပါးကျင့်စဉ်ကို စနစ်တကျ ကျင့်ကြံအား ထုတ်ခြင်းသည် သီလ, သမာဓိ, ပညာတို့ကို ပျိုးထောင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သီလ, သမာဓိ, ပညာတို့ အရည်အသွေးပြည့်ဝလာသောအခါ မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လက်ငင်းမျက်မှောက်ပြုရမည်ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို အနှစ်ချုပ်ထုတ်လိုက်သော် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး (ဝါ) သိက္ခာသုံးပါးကျင့်စဉ်ကို ရပေသည်။ ဤကျင့်စဉ်ကို မှန်ကန်နည်းလမ်း ကျစွာ ကျင့်ကြံအားထုတ်တတ်ရန်နှင့် အဘယ့်ကြောင့် အားထုတ်သင့်ကြောင်း၊ အားထုတ်သွားသည့်အခါ မည်သို့ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပေါ်မည့်အကြောင်းတို့ကို သိနားလည်ရန်တို့အတွက် ပရိယတ္တိစာပေကို လေ့လာဆည်းပူးကြရသည်။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး (ဝါ) သိက္ခာသုံးပါးကျင့်စဉ်ကို မှန်ကန်ပြည့်ဝစွာ ကျင့်ကြံ အားထုတ်နိုင်မည်ဆိုလျှင် မြတ်ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် ကြိုဆုံရကျိုးနပ်ပေလိမ့်မည်။ ဤကျင့်စဉ်တရားတို့ကို ကျင့်ကြံအားထုတ်သူ, ကျင့်ကြံတတ်အောင် ဟောပြောသင်ပြသူများ ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး သာသနာတော်တည်တံ့နေမည် ဖြစ်သည်။

သိက္ခာသုံးပါးတွင် သီလသိက္ခာသည် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်ပေ၏။ သီလ သိက္ခာအုတ်မြစ်ကို ချမှတ်ပြီးမှသာလျှင် သမာဓိသိက္ခာနှင့် ပညာသိက္ခာတို့ကို အထွတ်တင်၍ တည်ဆောက်သွားရပေမည်။ သီလ သိက္ခာကို မတည်ဆောက် နိုင်လျှင် ကျန်သိက္ခာနှစ်ပါးလည်း မဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါ။ သို့အတွက် သီလသိက္ခာ ပြုလဲလျှင် သာသနာတော်လည်း ပြုလဲသွားမည်ဖြစ်၏။

“ဝိနယေ ဌိတေ၊ သာသနံ ဌိတံ”
 ဝိနည်းသီလတည်ရှိနေလျှင် သာသနာတော်လည်း တည်ရှိနေလိမ့်မည်။
 “ဝိနယော နာမ သာသနဿ အာယု”
 ဝိနည်း သီလဟူသည်မှာ သာသနာတော်၏ အသက်ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်၍ သာသနာတော်ကို တည်တံ့စေလိုလျှင် ဝိနည်းသီလသိက္ခာများကို ရိုသေစွာ စောင့်ထိန်းရမည်။ သာသနာတော်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လိုလျှင် ဝိနည်းသီလကိုစောင့်ထိန်းပြီး သိက္ခာသုံးပါးကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ကြံအားထုတ်ရမည်။ နည်းလမ်းမှန်ကန်စွာအားထုတ်နိုင်ရန်အတွက်လည်း ပရိယတ္တိစာပေကို ဆည်းပူးလေ့လာ၍ သူတစ်ပါးတို့အား ဟောပြောပို့ချ နည်းလမ်းညွှန်ပြပေးရမည်။

သာသနာတော်ကို တကယ်စောင့်ထိန်းရမည့်သူများမှာ မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်များဖြစ်ကြသော ရဟန်းသံဃာများပင်ဖြစ်ပေသည်။ လူ့ပြည်၌ သာသနာတော်အခွန်ရှည်စွာ တည်တံ့ရေးအတွက် မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်ဗြဟ္မာများကို အားမကိုးပါ။ လူသားရဟန်းများကိုသာ အားကိုးတော်မူ၏။

“ငါဘုရား မရှိပြီးသည့်နောက် ငါ၏သာသနာ(ဝါ)ဓမ္မရတနာကို သံဃာရတနာကသာ ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းသွားလိမ့်မည်။ သာသနာသည် သံဃာလက်ထဲ၌သာ တည်၏” ဟု အနာဂတံသ အဘိညာဉ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား မြင်သိတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် တောထွက်လာသော အရှင်မဟာကဿပအလောင်းဝိပုလိလုလင် ကို သုံးဂါဝုတ်မျှခရီးသွား၍ ရှင်တော်ဗုဒ္ဓစောင့်ကြိုတော်မူခဲ့၏။

“ငါဘုရားသည် သက်တော်ရှစ်ဆယ်နှစ်မျှသာ နေတော်မူရမည်။ ဝိပုလိသည် အသက် ၁၂၀ နှစ်အထိ နေရမည့်သူဖြစ်၍ ငါဘုရား မရှိပြီးသည့်နောက် သာသနာတော် ဆက်လက်တည်တံ့အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မည့် သားတော်ကြီးတစ်ပါးဖြစ်လိမ့်မည်” ဟု မြင်သိတော်မူ၏။

“သံဃာကိုလှူလျှင် ငါဘုရားကို လှူပြီးဖြစ်တော့၏” ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။

(ဥပရိပဏ္ဍာသ၊ ၆၊ ၂၂၁)

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီ နောက်ဆုံး မိန့်ဆိုသွားသော စကားတော်မှာ-

“အာနန္ဒာ... ‘တရားတော်သည် ဟောကြားသောဆရာဘုရားမှ ကင်းကွာခဲ့လေပြီ၊ ငါတို့၏ ဆရာဘုရားသည် မရှိတော့ပြီ’ ဟု သင်တို့အား ဤသို့သော ထင်မှတ်ခြင်းဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ အာနန္ဒာ... ဤအရာကို ဤသို့ မထင်မှတ်အပ်။ အာနန္ဒာ... ငါ ဟောကြားပညတ်ထားသော တရားတော်နှင့် ဝိနည်းတော်သည် ငါကွယ်လွန်သောအခါ၌ သင်တို့၏ဆရာ ဘုရားဖြစ်ပေ၏။

“အာနန္ဒာ...သံဃာတော်သည် ငါကွယ်လွန်သောအခါ၌ အသေးအနပ် သိက္ခာပုဒ်တို့ကို နတ်ပယ်လိုခဲ့သော် နတ်ပယ်လေလော့။

“ရဟန်းတို့...သင်တို့အား ယခု ငါမိန့်မှာတော်မူခဲ့အံ့၊ ပြုပြင်ပေးရသော ‘သင်္ခါရ’တရားတို့သည် ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိကုန်၏။ မမေ့အပ်သော သတိ တရားဖြင့် ကိစ္စပြီးအောင် အားထုတ်ကြကုန်လော့”

(မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်)

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်ပြီးသည့်နောက် သာသနာတော်စင်ကြယ် သန့်ရှင်းအောင် (၆)ကြိမ်တိုင်တိုင် သင်္ဂါယနာတင်ခဲ့ရာတွင် မည်သည့်တရား ကိုမျှ မည်သည့်ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကိုမျှ နတ်ပယ်ခြင်း ထည့်သွင်းခြင်း ပြုပြင် ပြောင်းလဲခြင်း မပြုခဲ့ပါ။ ပြုရန်လည်း မလိုပါ။ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ တော် တရားတော်များသည် ထာဝရမှန်ကန်နေကြမည်၊ အကျိုးရှိနေကြမည် ဖြစ်သဖြင့် နတ်ပယ်၊ ပြောင်းလဲလိုက်လျှင် အနှစ်သာရလျော့နည်းသွားပေလိမ့် မည်။

ပထမသင်္ဂါယနာအပြီးတွင် အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်ကြီး ၏ ခွဲဝေစီစဉ် ပေးချက်အရ အရှင်ဥပါလီ ၏ တပည့်အဆက်ဆက်တို့က ဝိနည်းပိဋကတ်တော် ကိုလည်းကောင်း၊ အရှင်အာနန္ဒာ ၏ တပည့်အဆက်ဆက်တို့က သုတ္တန်ပိဋကတ် တော်ကိုလည်းကောင်း၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ၏ တပည့်အဆက်ဆက်တို့က အဘိ ဓမ္မာပိဋကတ်တော်ကိုလည်းကောင်း ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့ကြပေ၏။

မြန်မာနိုင်ငံ၌လည်း ပုဂံခေတ် သဒ္ဒနိတိကျမ်း မဟာကို ရေးသားတော်မူ ခဲ့သော အရှင်အဂ္ဂဝံသ၊ အင်းဝခေတ် “ဗုဒ္ဓစ၊ ဗုဒ္ဓလယ်၊ ဗုဒ္ဓဆုံး၊ စာတတ်ဆုံး” ဟု ဆိုထုံးပြုရသည်အထိ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တွင် နှံ့စပ်ကျမ်းကျင်တော်မူသည့် အောင်မြေဘုံစံအုတ်ကျောင်းဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓိ၊ ထို့နောက် မုံရွေးဇေတဝန် ဆရာတော်၊ လယ်တီဆရာတော်၊ မန်လည်ဆရာတော်၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာ တော်၊ အဘယာရာမဆရာတော် စသော ဆရာတော်များသည် ပိဋကတ်ကျမ်း ဂန်အရာဝယ် “ထုံးလိုမွေ၊ ရေလိုနောက်” ဆိုရလောက်အောင် ထူးချွန်ပြောင် မြောက်စွာ သာသနာအောင်လံတော်ကိုလွှင့်ထူ၍ သာသနာတော်ကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြသည်။

ထိုဆရာတော်များနည်းတူ သာသနာအောင်လံတော်ကို လက်ဆင့်ကမ်း သယ်ယူ၍ သာသနာတော်၏ဂုဏ်ရောင်ကို ထွန်းပြောင်တောက်ပစေခဲ့သော လွတ်လပ်ရေးခေတ်ဆရာတော်တစ်ပါးမှာ အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ ဖြစ်ပါသည်။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌ၏ ထူးခြားတောက်ပြောင်လှသည့် ပရိယတ္တိဂုဏ်ရောင်ကို
 ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားဖွယ်ကောင်းအောင် ဖတ်ရှုခဲ့ရပြီးလေပြီ။ ဆရာတော်၏ပဋိပတ္တိ
 ဂုဏ်ရောင်သည်လည်း အလားတူကြည်ညိုအားရဖွယ်ကောင်းအောင် တောက်
 ပြောင်လှပါသည်။

အခန်း (၃) စံပြုထိုက်သော ပဋိပတ္တိဂုဏ်ရည်များ

ပဋိပတ္တိဂုဏ်ရည်ဟူသည် သီလသိက္ခာ၊ သမာဓိသိက္ခာနှင့် ပညာသိက္ခာ တို့၏ ဂုဏ်အရည်အသွေးပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်၏ သီလဂုဏ်ရည်

ဘုရားရှင်လက်ထက်က ဝိနည်းဇောဒဂ်ရှင် ဥပါလိမထေရ် သည် ဝိနည်း သည်သာလျှင် မိမိ၏ နေရာကျောင်း၊ ဝိနည်းသည်သာလျှင် မိမိ၏ ရပ်တည်ရာ စင်္ကြံသွားရာဟု နှလုံးထားတော်မူလျက် ဝိနည်းတရားတော်၌ နေထိုင်သီတင်း သုံးတော်မူ၍ ဝိနည်းတရားတော်၌သာ ကျက်စားတော်မူ၏။

(ဥပါလိမထေရာပါဒါနံ)

အလားတူပင် အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ဝိနည်းကို အလွန်ကြည်ညိုလေးစား တော်မူသည်။ ရှင်သာမဏေဘဝ အသက်(၁၈)နှစ်အရွယ်တွင် ဥဘတော ဝိဘင်းနှင့် မဟာဝါပါဠိတော်များကိုလည်းကောင်း၊ အသက်(၁၉)နှစ်အရွယ်၌ ဝိနည်းပိဋကတ်-ဝိနည်းငါးကျမ်း ပါဠိတော်များကိုလည်းကောင်း အာဂုံပြန်ဆို ပြီးလျှင် “ဝိနယဓရ” ဘွဲ့ထူးကို ခံယူရရှိခဲ့ပေ၏။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ရှင်သာမဏေဘဝကတည်းက “ဝိနယဓရ” ဘွဲ့ရ၍ ဝိနည်းရေးရာတွင် ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည့်အလျောက် ဝိနည်းကို အလွန်လေးစား ကာ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်များနှင့်အညီ ကျင့်ကြံနေထိုင်သည်။ အသေးစားအာပတ် ကလေးများကိုပင် မလွန်ကျူးမိအောင် ကိုယ်နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်းသည်။ အနေ အထိုင် အထူးကျစ်လျစ်သိပ်သည်းသည်။

ဆရာတော်သည် တစ်ပါးတည်း တိတ်ဆိတ်စွာ သီတင်းသုံးတော်မူလေ့ ရှိသည်။ ဝိဝေကရသကို အထူးနှစ်သက်တော်မူသည်။ အလွန်စကားနည်းသည်။ ပြောသင့်သောစကား၊ တရားနှင့်စပ်သော စကားများကိုသာ ဆိုလေ့ရှိသည်။ ပြောဆိုသည့်အခါ၌လည်း ညင်သာ၍ သာယာနာပျော်ဖွယ်ရှိသည်။ ဝိနယောစ သုသိက္ခတမင်္ဂလာ၊ သုဘာသိတာစ ယာဝါစာမင်္ဂလာ တို့နှင့်အညီသာ နေထိုင် တော်မူသည်။

“ဆိုခဲစေ မြဲစေ”

“စကား၊ စကား ပြောဖန်များက စကားထဲက ဇာတိပြ”

“ခြေကျံလျှင် နတ်၍ရ၏၊ နှုတ်ကျံလျှင် နတ်၍မရ”

“ဝါစံ ယမောတု မုနိစ”

ဟု အဘိဓာန် ၄၃၃ ၌ဆိုထား၏။ စကားကို ကြိုရာဆုံရာ ဗလစ်၊ဗလစ် မပြောဘဲ စကားစောင့်စည်းသူကို မုနိ = ရဟန်းဟု ခေါ်၏။ အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် “အနဂါရိယမုနိ” အစစ် ဖြစ်ပါပေ၏။

ဆရာတော်သည် ဆွမ်းစားကျောင်းသို့ သွားရာလမ်းတွင် မြက်ပင်များ ပေါက်နေသည်ကိုမြင်၍ ဆက်မကြွဘဲ ပြန်လှည့်လာ၏။ ဆွမ်းစားကျောင်းတွင် ဝေယျာဝစ္စပြုလုပ်သော ရဟန်းများကို နေမွန်းလွဲလျှင် ပန်းကန်ခွက်ယောက် များကို မကိုင်ရန် တားမြစ်၏။ မွန်းတိမ်းလျှင် လက်ဖက်ရည်ကြမ်းသောက် သုံးခွင့် မပြု။

ကိုရင်အချို့ ဆွမ်းခံကြွရန် သင်္ကန်းဝတ်ရုံပြီး မှန်ကြည့်ကြသည်ကို မြင် လျှင် ဆရာတော်က-

“မင်းတို့မှန်ထဲကြည့်ပြင်နေရသေးသလား” ဟု ဆုံးမကာ ဟန့်တားတော် မူ၏။

သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ခါစ ဒုလ္လဘရဟန်းများကိုပင် ဝိနည်းရေးရာ သိ မှတ်စရာများကို ရှင်းလင်းညွှန်ပြတော်မူ၏။ ရဟန်းဘဝ၏အနှစ်သာရသည် ကိုယ်ကျင့်သီလဖြစ်သည်။ စာမတတ်သည့်အတွက် အပါယ်မကျပါ။ သီလမလုံ လျှင် အပါယ်ကျသွားနိုင်သည်။

“သင်္ကန်းကို ညီညီဝတ်ရုံပါ။ ဣန္ဒြေရသော အရောင်နှင့် သင်္ကန်းကို ဆိုး ပါ။ ချပ်ချပ်ရပ်ရပ် ရန်းပါရုံပါ။ သိက္ခာရှိရှိ သွားပါ လာပါ။ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ နေထိုင်ပါ။ ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ပြောပါ ဆိုပါ။ စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်း ထား ပါ။ သူ့ဘက် ကိုယ့်ဘက် မျှမျှတတ ကျင့်သုံးပါ။ သူတော်ကောင်းအစစ်ဖြစ် အောင် နေထိုင်ပါ။”

မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမများသည် လိုက်နာကျင့်သုံးသူတို့အား ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့၏ လေးစားကြည်ညို လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးပူဇော်ထိုက်အောင် ပြည့်စုံကောင်းမွန်လှပါတကား။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ပရိသတ်များနှင့် မဆက်ဆံလို၊ ဒါယိကာမများနှင့် အကျွမ်းတဝင် မပြုလို၊ အမျိုးသမီးချည်းသက်သက်လာလျှင် ဆရာတော်အား ဖူးမြင်ခွင့်မပြု။ ဆွေမျိုးတူမများကိုပင် ဖူးမြင်ခွင့်မပေး။ အမျိုးသားတစ်ဦးဦး ပါမှသာလျှင် ကျောင်းပေါ်သို့ တက်ရောက်ခွင့်ပြုပါသည်။

တစ်ဦးတည်းဆိတ်ငြိမ်စွာ သီတင်းသုံးနေလိုပါသော်လည်း ဧည့်သည် ရောက်လာလျှင် ဝင်ရောက်ဖူးမြင်ခွင့်ပြုသည်။ ဖူးမြင်ခွင့်ပြုချိန်ကို သီးသီးခြားခြား သတ်မှတ်ရန် ဆရာတော်အား လျှောက်ထားရာ ခွင့်ပြုတော်မမူ။

“ရပ်ဝေးမှ ဖူးမြင်ချင်လို့ တကူးတက အပင်ပန်းခံပြီး လာရောက်ကြ တာ၊ ဖူးခွင့်ပြုလိုက်ပါ” ဟု အမိန့်ရှိတော်မူ၏။

လာရောက်ဖူးမြော်သူတို့ကိုလည်း ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ၊ ဆင်းရဲသူ၊ ရာထူး ဌာနန္တရရှိသူ၊ ရာထူးမဲ့သူ စသည်ဖြင့် မခွဲခြား၊ ရာထူး၊ ဂုဏ်သိန်၊ စည်းစိမ်၊ ဥစ္စာ ဓနတို့ကြောင့် ရေးကြီးခွင်ကျယ်လုပ်၍ မျက်နှာမလိုက်တတ်၊ လူတန်းစားခွဲ၍ ဦးစားပေး၍ မဆက်ဆံတတ်။ လူကို လူအဖြစ်သာ ရှုမြင်တော်မူသည်။ အား လုံးကို လေးလေးစားစား အရေးတယူ ဆက်ဆံတော်မူသည်။ သူတစ်ပါး ပြော ဆိုသည်ကိုလည်း အလေးမူ၍ နားထောင်သည်။ စဉ်းစားနှိုင်းချိန်၍ ပြောသင့် သည့် အကျိုးရှိသည့်စကားများကို လိုအပ်သလောက်သာ ပြောဆိုတော်မူသည်။

ဆရာတော်သည် အမြဲတစေ ဣန္ဒြေတည်ငြိမ်ရင့်ကျက်၍ မျက်နှာတော် ကြည်လင်လျက်ရှိသည်။ တရားနှင့်စပ်သည့် ချိုသာသောစကားကိုသာ ပြောဆို ဆုံးမညွှန်ကြားတတ်သဖြင့် ဆရာတော်ကို ဖူးမြော်ရသူအားလုံးပင်လျှင် ကြည် လင်ရွှင်လန်း၊ အပြုံးပန်းဝေ၍ ကျေနပ်နှစ်သက်သွားလေ့ရှိ၏။ ဆရာတော်ကား ပညာရှိသူတော်ကောင်းပါပေတည်း။

“သူတော်ကောင်းတို့ကို ဖူးမြော်ရခြင်းသည် ကောင်း၏။ သူ တော်ကောင်းတို့နှင့်ပေါင်းသင်းရခြင်းသည် အခါခပ်သိမ်းချမ်းသာ ၏။ သူမိုက်တို့ကို မတွေ့မမြင်ရခြင်းသည် အမြဲပင်ချမ်းသာ၏။ ထို့ကြောင့် သူတော်ကောင်းတို့ကို တွေ့ရာမြင်ရာအရပ်မှာ ပူဇော် ဆည်းကပ်ရာ၏။”

(ဓမ္မပဒ)

ဆရာတော်ဘုရားအား ဖူးမြော်ကြည်ညိုခွင့်ရသူတို့သည် တကယ့်ကြီးပွားချမ်းသာကြောင်း သာမဏာနန္ဒဒဿနံ မင်္ဂလာ နှင့်လည်းကောင်း၊ အသေဝနာစဗာလာနံ၊ ပဏ္ဍိတာနန္ဒသေဝနာ၊ ပူဇာစ ပူဇနေယျာနံ မင်္ဂလာ တို့နှင့်လည်းကောင်း ပြည့်စုံသွားကြပေ၏။

ဆရာတော်သည် ရဟန်းတို့နှင့် မအပ်စပ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို အလှူခံတော်မမူပါ။ သန်လျင်မြို့နယ် ကွမ်းခြံကုန်းရွာ၌ နံနက်လမ်းလျှောက်သွားစဉ် ဒကာမတစ်ဦးက ဝတ္ထုငွေ ၂၀ ကျပ်ကို စက္ကူနှင့်ပတ်၍ သကြားထုပ်ထဲ ထည့်ပြီး ဆရာတော်အား လှူဒါန်းသည်။

“ဒကာမ...ဟိုစက္ကူထုပ်က ဘာတုံး”

“ဝတ္ထုငွေ ၂၀ ကျပ်ပါ။ ဆရာတော်အား နဝကမ္မအတွက် လှူပါတယ် ဘုရား”

“ဟဲ့...သံဃာတော်ကို ဝတ္ထုငွေ လှူလိုမရဘူး၊ ကပ္ပိယကာရကထံမှာ အပ်နံပြီး လှူရတယ်၊ ကဲ... ပြန်ယူထားလိုက်”

ကြောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၄၆ ခု၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် မဟာပါသာဏလိုဏ်ဂူတော်ကြီးအတွင်း၌ (၃၆) ကြိမ်မြောက် တိပိဋကဓရချီးကျူးပူဇော်ပွဲပြုလုပ်သည်။ ထိုချီးကျူးပူဇော်ပွဲသို့ ကြွရောက်လာကြသော ဆရာတော်ကြီးများအနက် တိပိဋကဓရရွေးချယ်ပွဲ ဩဝါဒါစရိယဖြစ်သည့် သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားလည်း ပါဝင်ပါသည်။ ပူဇော်ပွဲပြီးသောအခါ အလှူရှင်များက ဝတ္ထုပစ္စည်းများ လှူဒါန်းကြ၏။ ဒကာမကြီးတစ်ဦးသည် စာအိတ်တွင် ဝတ္ထုငွေထည့်၍ ဆရာတော်ကြီးများ၏ ယပ်ပေါ်သို့ တင်ကာ လှူဒါန်းနေ၏။ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားအလှည့်သို့ ရောက်သောအခါ ဆရာတော်သည် ယပ်ကိုဖြန့်မပေး၊ မအပ်ကြောင်းကို ဦးခေါင်းတော်အသာခါပြ၍ လှမ်းကြွသွားတော်မူ၏။ ဒကာမကြီးသည် စာအိတ်ကလေးကို ကိုင်ရင်း ငေးမောနေမိ၏။]

ဤလျှပ်တစ်ပြက်ရှုခင်းကို မောင်ရေအေး (မြောင်းမြ) က ဖူးမြင်လိုက်ရသဖြင့် ကြည်နူးနှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ပီတိဖြစ်နေရသည်မှာ ၁၉၉၃ ခုနှစ်ထုတ်ဝေသည့် “သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး-ထေရဂုဏ်ရည်စာစောင်” တွင် “သူတော်ကောင်းပညာရှိ” ဆောင်းပါးကို ရေးသားချိန်အထိဖြစ်ပါသည်ဟု သူကိုယ်တိုင် ထိုဆောင်းပါး၌ မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ရဟန်းတို့နှင့်မအပ်စပ်သည့် တရားဓမ္မကျင့်သုံးမှု၏ အနှောင့်အယှက် ဆူးငြောင့်ခလုတ်ဖြစ်သည့် ရေဒီယို၊ ကက်ဆက်၊ ရုပ်မြင်သံကြားစက်၊ မော်တော်ကား စသည်တို့ကိုလည်း အလှူခံတော်မမူပါ။ ဆရာ

တော်အမြဲသီတင်းသုံးသောအခန်းမှာ ခပ်ကျဉ်းကျဉ်းသာဖြစ်၍ အိပ်ရာ၊ ခုတင်၊ ပက်လက်ကုလားထိုင်တစ်လုံး၊ ကျမ်းစာအုပ်များနှင့် ဆေးပုလင်းများကိုသာ တွေ့ရပါသည်။ အဆောင်အယောင် မမက်မောသော ဟိတ်ဟန်မထားတတ်သော အဆင်းစင်းသာနေထိုင်တတ်သော ဆရာတော်ဘုရားပါပေ။

သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ သတ္တဇဋီလသုတ် တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသလမင်းအား ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏ -

“မင်းကြီး... သီလတရား ရှိမရှိကို အတူတကွနေသဖြင့် သိနိုင်၏။ ထို သိနိုင်ခြင်းကိုလည်း ကာလကြာမြင့်မှသာ သိနိုင်၏။ တိုသောကာလဖြင့် မသိနိုင်။ ကာလရှည်ကြာစွာ အတူနေဖူးသော်လည်း နှလုံးသွင်းသောသူသည်သာ သိနိုင်၏။ နှလုံးမသွင်းသောသူသည် မသိနိုင်။ နှလုံးသွင်းပါသော်လည်း ပညာရှိသောသူသည်သာ သိနိုင်၏။ ပညာမဲ့သောသူကား မသိနိုင်။”

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက် သီလ ရှိမရှိကို သတင်းကြားရုံမျှဖြင့် ဆုံးဖြတ်၍ မရ။ ကြာရှည်စွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံကြည့်မှ သိနိုင်၏။ မိမိကိုယ်တိုင် နှလုံးသွင်း၍ မိမိကိုယ်တိုင် ပညာရှိမှသာ သိနိုင်၏။ နှလုံးမသွင်းလျှင် ပညာမရှိလျှင် မသိနိုင်ပါ။

အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ အဝေးမှသတင်းကြားဖြင့် အကြည်ညိုခံရသော်လည်း နီးနီးစပ်စပ် ဆည်းကပ်ပေါင်းသင်းကြည့်သည့်အခါ သတင်းကြားနှင့် တခြားစီဖြစ်ကာ အကြည်ညိုပျက်သွားတတ်၏။ ကြာရှည်စွာ နီးနီးစပ်စပ် ဆည်းကပ်ဆက်ဆံသူတို့၏ ကြည်ညိုမှုကို ခံယူရပါမှ သူတော်ကောင်းစစ်စစ်ဖြစ်နိုင်သည်။ သပြေကန်ဆရာတော်ကား ကြာရှည်စွာ နီးနီးစပ်စပ် ဆည်းကပ်နေသူတို့၏ ကြည်ညိုလေးစားမှုကို အပြည့်အဝခံယူရသည့် တကယ့်သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ပါပေတည်း။

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၄၈ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၁၁ ရက်နေ့မှ ပြာသိုလပြည့်နေ့အထိ မြန်မာစာသြဝါဒါစရိယဆရာတော်များ သည် ကမ္ဘာအေး ဥတ္တရကုရကျောင်းဆောင် အလယ်ထပ်၌ အစည်းအဝေးကိစ္စဖြင့် သီတင်းသုံးကြရပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ နှင့် အရှင်ဒေဝီနှာဓိပတိ (ထီးချိုင့်မြို့ - တည်တောဆရာတော်) တို့လည်း ပါဝင်ကြ၏။ ဤဆရာတော်နှစ်ပါးတို့ သီတင်းသုံးကြရသောအခန်းတို့သည် ဆက်လျက်ဖြစ်နေသဖြင့် နီးနီးကပ်ကပ်နေထိုင်ကြရပါသည်။ တည်တောဆရာတော်၏ ထင်မြင်ချက်ကို ဆရာတော်ကိုယ်တိုင် “သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး - ထေရဂုဏ်ရည်စာစောင်”

တွင် “စကားစောင့်စည်းသူ”ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဆောင်းပါးရေးသားထားပါသည်။
ထိုဆောင်းပါးမှ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ကောက်နုတ်တင်ပြပါမည်။

“ကြာရိုးကိုမြင်လျှင် ရေ၏အတိမ်အနက်ကို သိနိုင်သကဲ့သို့ လူတစ်ယောက်
၏ ပြောဆိုသောစကား၊ ပြုစုသောကျမ်းကို ထောက်၍ ထိုသူ၏ ဉာဏ်အတိမ်
အနက်ကိုလည်း သိရှိနိုင်ပါသည်။

“သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားသည် ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်စသော ကျမ်းပြု
ပါတည်း။ ဆရာတော်ကြီးပြုစုသောကျမ်းများကိုထောက်၍ ဆရာတော်ကား
အလွန်ဉာဏ်ပညာထက်မြက်သောပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးဖြစ်ကြောင်း သိပြီးပင် ဖြစ်ပါ
သည်။

“သို့သော် ယထာဝါဒီ တထာကာရီ၊ ပြောသလိုလုပ်၍ လုပ်သလိုပြော
သောပုဂ္ဂိုလ်ကား အလွန်ရှားပါးလှပါသည်။ လောက၌ ဉာဏ်နှင့်သဒ္ဓါသည်
စင်ပြိုင်တရားဖြစ်၏။ ဉာဏ်ပညာနှင့် သဒ္ဓါတရားတို့သည် တူညီပါမှ ကောင်း
ပါသည်။

“ဉာဏ်ပညာက လွန်၍ သဒ္ဓါတရားက အားနည်းပါသော် သူတစ်ပါး
အပေါ် ဉာဏ်ပညာဖြင့် လှည့်စားကောက်ကျစ်တတ်ပါသည်။ တစ်ဖန် သဒ္ဓါ
တရားလွန်၍ ဉာဏ်ပညာမပါခဲ့ပြန်သော် သူတစ်ပါးလှည့်ကွက်ကို ခံကြရတတ်
ပါသည်။

“ထို့ကြောင့် ဉာဏ်သာသူတိုင်းကိုလည်း ဆည်းကပ်ရန် မသင့်၊
သဒ္ဓါတရားကောင်းသူတိုင်းကိုလည်း ဆည်းကပ်ရန် မသင့်သေးပါ။

“ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်ကျမ်းပြုဆရာတော်ကြီး၏ အကျင့်သီလကို နီးနီးကပ်
ကပ် နေထိုင်ရစဉ် နှလုံးသွင်း၍ကြည့်မိပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးကား စကား
ပြောသင့်သလောက်သာ ပြော၏။ တရားဟောသင့်သလောက်သာ ဟော၏။
စကားပြောလွန်စွာစောင့်စည်းသည်ကို ဖူးတွေ့ရ၏။ဆရာတော်ဘုရားကြီး
သည်ကား အနဂါရိယမုနိအစစ် ဖြစ်တော်မူသည်။

“ဆရာတော်ကြီး၏ ဘဝတစ်စိတ်ကို လေ့လာကြည့်သောအခါ ဆရာတော်
ကြီးသည် ငယ်စဉ်တောင်ကျေးကလေးဘဝမှ ယခုသက်တော် ၈၀ ကျော်သည်
အထိ သာသနာတော်အတွင်း၌ ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိဖြင့် ပျော်မွေ့စွာနေထိုင်တော်
မူခဲ့သည်။

“အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်တော်၊ အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရုဘွဲ့တံဆိပ်တော်
များ အပ်နှင်းခြင်းခံယူတော်မူရသည်မှာ အလွန်ပင် နောက်ကျနေသေးသည်ဟု
ပင် ယူဆမိပါသည်။

“သာသနာတော်အတွင်း ဤမျှပရိယတ်၊ ပဋိပတ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ် ကိုမှ ဤသို့သော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ အပ်နှင်းခြင်း မခံရပါလျှင် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် သည် အပ်နှင်းခြင်း ခံထိုက်ပါမည်နည်း။”

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် တကယ်တော်၍ တကယ်ကျော်ကြားလာပြီးလျှင် ပူဇော်ခြင်း၊ ချီးမွမ်းဂုဏ်ပြုခြင်းအထူးကို တကယ်ခံယူထိုက်သော သီလဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ် မြတ် ဖြစ်ပါပေသည်တကား။

ဆရာတော်၏ သမာဓိစွမ်းရည်

“အပွေးမြင်လျှင် အပင်သိသည်၊ အသွေးမြင်လျှင် အသွင်သိသည်” ဟု မြန်မာစကား ဆိုရိုးရှိပါသည်။

ဆရာတော်၏ ဣန္ဒြေအမှုအရာကို အကဲခတ်ခြင်းဖြင့် ဆရာတော်၏ သမာဓိ စွမ်းရည်သည် အလွန်ကြီးမားကြောင်း ခန့်မှန်းနိုင်ပါသည်။

ဆရာတော်၏ မျက်စိနှင့် မျက်နှာတို့သည် အမြဲကြည်လင်၍ တည်ငြိမ် အေးဆေးနေသည်။ ဆရာတော်၏ အမူအရာများသည် တည်ငြိမ်ရင့်ကျက်လှ ၏။ ဆရာတော်၏ လှုပ်ရှားပုံ၊ ကြွလှမ်းပုံတို့က ဣန္ဒြေရှိလှ၏။ ဖြည်းညင်းစွာ ကြွလှမ်းသွားပုံကလည်း ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းလှ၏။ စကားပြောရာတွင်လည်း တိုးညင်းစွာ ချင့်ချိန်၍ ပြောဆို၏။ အများအားဖြင့်မူ မိမိသီတင်းသုံးရာအခန်း ထဲ၌ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်စွာ နေတော်မူလေ့ရှိ၏။

ဆရာတော်၏ အပြစ်ကင်းစင်၍ ခရသင်းပွတ်ပမာ ဆွတ်ဆွတ်ဖြူဝင်းသော သီလစွမ်းရည်ကြောင့်လည်း သမာဓိကြီးမားတော်မူသည်။ သီလစင်ကြယ်သူ သည် နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်ရသည့် စိတ်နှလုံးမသာယာမှုမဖြစ်တော့သည့် အ တွက် စိတ်နှလုံးသာယာမှု၊ စိတ်ရွှင်လန်းမှု (အဝိပဋ္ဌိသာရ) သာ ဖြစ်တော့၏။

စိတ်ရွှင်လန်းမှုရှိသူအား နနယ်သော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်မှု (ပါမောဇ္ဇ) သည် ဖြစ်၏။ ပါမောဇ္ဇအဖြစ်များလာသောအခါ အားကြီးသည့် နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်မှု (ပီတိ) ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ပီတိဖြစ်လာသောအခါ ကိုယ်စိတ်နှလုံး ငြိမ်းအေးမှုဟူသော ပဿဒ္ဓိ၊ ကိုယ်စိတ်ပေါ့ပါးမှု-လဟုတာ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး နူးညံ့သိမ်မွေ့မှု-မုဒုတာ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ကောင်းမွန်ခုံညားမှု-ကမ္မညတာတို့ လည်း ဖြစ်ပေါ်လာကြ၏။

ကိုယ်စိတ်ငြိမ်းအေးမှု-ပဿဒ္ဓိစသည်တို့ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ ကိုယ်စိတ် နှစ်ဖြာ ချမ်းသာမှု-သုခ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ သုခဖြစ်ပေါ်လာသည့်အခါ ကောင်း သော အာရုံ၌ စိတ်တည်ကြည်မှု-သမာဓိဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တည်ကြည်မှု-သမာဓိ

အားကောင်းလာသောအခါ တရားသဘော၊ ပရမတ်သဘောတို့ကို အရှိအရှိ အတိုင်း ထိုးထွင်းမြင်သိသည့် ယထာဘူတဉာဏ် (ပညာ) ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌ၏ ကျက်ဉာဏ်၊ မှတ်ဉာဏ်၊ သဘောဉာဏ်၊ စဉ်းစားနှိုင်းချိန် ဝေဖန်စိစစ်နိုင်သောဉာဏ်တို့သည်လည်း အားကြီးသော သမာဓိကို အခြေခံ၍ ဖြစ်ပေါ်ကြရသဖြင့် ဆရာတော်၏ သမာဓိစွမ်းအားကြီးမားကြောင်းကို ညွှန်ပြ နေကြပါသည်။

သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးနေစဉ်အခါ သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဤစကားကို လျှောက် ထား၏ -

“အရှင်ဂေါတမ... ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်မှုကို ပြုပါသော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံတွင် ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်မှုကို မပြုပါမူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိပါအံ့နည်း။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်မှုကို မပြုပါသော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ထင်ကြပါ ၏။ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်မှုကို ပြုပါမူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းတို့ကား အဘယ်အကြောင်းတို့ကြောင့်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့တို့ ကား အဘယ်ပါနည်း”

မြတ်စွာဘုရားက “စိတ်၌ နိဝရဏတရားများ လွမ်းမိုးခြယ်လှယ်နေကြ သည့်အခါ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်မှုကို ပြုပါသော်လည်း ဗေဒင်တို့ သည် ဉာဏ်၌မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်မှုကို မပြုပါမူကား အဘယ်ဆိုဖွယ် ရာ ရှိအံ့နည်း။ စိတ်၌ နိဝရဏတရားများ ကင်းစင်နေကြသည့်အခါ ကာလရှည် စွာ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်မှုကို မပြုပါသော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ထင်ကုန် ၏။ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်မှုကို ပြုပါမူကား အဘယ် ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း” ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် ကျက်ဉာဏ်၊ မှတ်ဉာဏ်၊ သဘောဉာဏ်တို့ကို ပိတ်ပင်တားဆီး တတ်သည့်အကြောင်းတို့မှာ နိဝရဏတရားတို့တည်း။ နိဝရဏဟူသော အပိတ် အပင်တရားတို့သည် ကုသိုလ်တရားများ မဖြစ်ပေါ်အောင်လည်း တားဆီးတတ် ကြ၏။ ဈာန်သမာဓိမဖြစ် ပေါ်အောင်လည်း တားဆီးတတ်ကြ၏။ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ မဖြစ်ပေါ်အောင်လည်း တားဆီးတတ်ကြ၏။

နိဝရဏ - အပိတ်အပင်တရား ၅ ပါးကား

- (၁) ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ = ကာမဂုဏ်ကို လိုချင်တပ်မက်မှု (ကာမရာဂ)၊
- (၂) ဗျာပါဒ နိဝရဏ = သူတစ်ပါးတို့ကို ပျက်စီးစေလိုမှု (ဒေါသ)၊
- (၃) ထိနမိဒ္ဓ နိဝရဏ = စိတ်စေတသိက်တို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု၊
- (၄) ဥဒ္ဓစ္စ, ကုက္ကုစ္စ နိဝရဏ = စိတ်ပျံ့လွင့်မှုနှင့် နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်မှု၊
- (၅) ဝီစိကိစ္ဆာ နိဝရဏ = ယုံမှားသံသယဖြစ်မှု၊ မဝေခွဲနိုင်မှု။

ကာမရာဂ ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်သည် ချိပ်, နန္ဒင်း, မဲနယ်, နီပါးဆေးမှုန့် တစ်မျိုးမျိုးနှင့် ရောနှောထားသော ရေခွက်နှင့်တူ၏။

ပျက်စီးစေလိုမှု - ဒေါသထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်သည် ရေခိုးရေငွေနှင့်တကွ ပွက်ပွက်ဆူနေသော ရေခွက်နှင့်တူ၏။

လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု - ထိနမိဒ္ဓ ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်သည် မှော်သေးရေညှိ တို့နှင့် ဖုံးလွှမ်းနေသော ရေခွက်နှင့်တူ၏။

စိတ်ပျံ့လွင့်မှု - ဥဒ္ဓစ္စနှင့် နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်မှု-ကုက္ကုစ္စတို့ ထကြွနှိပ် စက်သောစိတ်သည် လေတိုက်သဖြင့် ရေမျက်နှာပြင် လှုပ်ရှားကာ လှိုင်းထနေ သည့် ရေခွက်နှင့်တူ၏။

မဝေခွဲနိုင်မှု-ဝီစိကိစ္ဆာထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်သည် နောက်ကျိ၍ မငြိမ် သက်သည့် ရွံ့နှစ်ရည် ထည့်ထားကာ အမှောင်ညှိချထားသည့် ရေခွက်နှင့်တူ၏။

အထက်ပါ ရေခွက်တစ်မျိုးမျိုး၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် မိမိ၏ မျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုလတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင် နိုင်ရာ။

ထို့အတူပင် နိဝရဏတစ်မျိုးမျိုး ထကြွနှိပ်စက်နေသောစိတ်သည် ထိုဖြစ် ပေါ်လာသော နိဝရဏ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ မိမိ၏ အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတစ်ပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ မမြင်နိုင်။ သို့အတွက် ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်မှုကို ပြုပါသော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်မှုကို မပြုပါမူကား အဘယ် ဆိုဖွယ်ရာရှိပါအံ့နည်း။ နိဝရဏ ငါးမျိုးစလုံး ထကြွနှိပ်စက်နေလျှင်ကား ပို၍ ပင် ဆိုးရွားပါလိမ့်မည်။

အကယ်၍ ရေခွက်ထဲ၌ရှိသော ရေသည် ချိပ်, နန္ဒင်း, မဲနယ်, နီပါးဆေး မှုန့်တို့နှင့် မရောနှော၊ အခိုးအငွေ့ ထွက်၍ ဆူပွက်ခြင်းလည်း မရှိ၊ မှော်သေးရေညှိ

တို့နှင့်လည်း မဖုံးလွှမ်း၊ လှိုင်းထကာ လှုပ်ရှားတုန်လှုပ်ခြင်းလည်း မရှိ၊ မနောက်ကျိ
ဘဲ အလင်းရောင်၌ထား၏။ ထိုကြည်လင်ငြိမ်သက်သော ရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်
ရှိသော ယောက်ျားသည် မိမိ၏မျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုလတ်သော် ဟုတ်
တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်ရာ၏။

ထို့အတူပင် နီဝရဏတရားများ ထကြွနှိပ်စက်မှုမရှိသော စိတ်သည် ဖြစ်
ပေါ်လာသော နီဝရဏ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ
၏။ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ သူတစ်ပါး၏ အကျိုး
ကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်
စွာ သိမြင်၏။ သို့အတွက် ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်မှုကို မပြုပါသော်
လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ထင်ကုန်၏။ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်မှုကို ပြုပါမူကာ
အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိပါအံ့နည်း။

ဤသို့လျှင် ကျက်ဉာဏ်၊ မှတ်ဉာဏ်၊ သဘောဉာဏ်တို့၏ အကြောင်း
အထောက်အပံ့တို့ကို မြတ်စွာဘုရား ရှင်းပြတော်မူသည်။
(မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ သင်္ဂါရဝသုတ်)

အရှင်အာနန္ဒာ မထေရ်သည် မြတ်စွာဘုရား တစ်ကြိမ်မျှဟောကြားတော်
မူသော တရားဒေသနာတော်များကို အသက်ထက်ဆုံး ကောင်းစွာမှတ်မိသည်။
အရှင်အာနန္ဒာ၊ အရှင်မဟာကဿပ၊ အရှင်ဥပါလီ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့၏
တပည့်အဆက်ဆက်များသည်လည်း သုတ္တန်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ ဟောစဉ်များ
ကို နှုတ်ငုံအာဂုံဆောင်ကာ ခေတ်အဆက်ဆက် ထိန်းသိမ်းခဲ့ကြသည်။ ဤအရှင်
မြတ်တို့သည် တစ်ခေါက်ပို့ချဟောပြလိုက်ရုံမျှဖြင့် ပါဠိတော်များကို နှုတ်ငုံ
ရရှိရာ တစ်သက်လုံး မမေ့ပျောက်အောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်း ရှိကြသည်။ ဤသို့
ကျက်ဉာဏ်၊ မှတ်ဉာဏ်၊ သဘောဉာဏ်တို့ အလွန်ကောင်းမွန်ကြခြင်းမှာ ဤ
ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အရိယာများ၊ ရဟန္တာများ ဖြစ်ကြသည်နှင့်အညီ သူတို့၏စိတ်
အစဉ်ဝယ် နီဝရဏတရားများ ကင်းရှင်းနေကြသောကြောင့် ဖြစ်၏။

ယခု မျက်မှောက်ခေတ်တွင်လည်း အာနာပါနဿတိစသည့် ကမ္မဋ္ဌာန်း
တစ်ခုခုကို ဘုရားဟောကြားထားသည့်အတွက် နည်းလမ်းမှန်ကန်စွာ ရှုပွား
သွားလျှင် စတုတ္ထဈာန်အထိ ရရှိနိုင်ပါသည်။ ဈာန်အနီးကပ်နေသည့် ဥပစာရ
ဈာန် (ဝါ) ဥပစာရသမာဓိ ရလျှင်ပင် စိတ်အစဉ်မှ နီဝရဏများ ကင်းကွာသွား
လေပြီ။ ဈာန်သမာဓိ သို့ရောက်လျှင် နီဝရဏများကို ပို၍ကြာရှည်စွာ စိတ်မှ
ဖယ်ရှားထားနိုင်သည်။

“စိတ္တဝိသုဒ္ဓိနာမ သဥပစာရာ အဋ္ဌသမာပတ္တိယော”

“ဥပစာရသမာဓိနှင့်တကွ ဈာန်သမာပတ်ရှစ်ပါးနှင့်ယှဉ်သည့် သမာဓိတို့ကို စိတ်၏ဖြူစင်ခြင်း - စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဟု သတ်မှတ်၏။”
(ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂၂၂၂)

ထိုသို့စိတ်ဖြူစင်နေသည့်အခါ ကျက်ဉာဏ်, မှတ်ဉာဏ်တို့ အထူးကောင်းမွန်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ စတုတ္ထဈာန် ရထားသူသည် စာတစ်မျက်နှာကို ကြည့်လျှင် ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးယူသလို တစ်ခေါက်နှစ်ခေါက်ဖတ်ရုံဖြင့် ကောင်းကောင်းမှတ်မိသည်။ ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးသည့် မှတ်ဉာဏ် (Photographic memory) ရရှိလာသည်ဟု ဆို၏။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ငယ်စဉ်ကတည်းက အမြဲတစေ စာကြည့်စာအံကာ စာသဘောကို တွေးတောဆင်ခြင်နေခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အမြဲဘာဝနာရှုပွားနေသည်နှင့် တူပါသည်။ သမာဓိကောင်းမွန်သည့်အတွက် နိဝရဏများကို အမြဲဖယ်ရှားထားနိုင်သည်။ ပင်ကိုပါရမီဉာဏ်ကောင်းသည့်အပြင် တည်ကြည်သော သမာဓိရှိသည့်အတွက် ကျက်ဉာဏ်, မှတ်ဉာဏ်, သဘောဉာဏ်တို့ အလွန်ကောင်းမွန်နေခြင်းဖြစ်သည်။

ဆရာတော်၏စိတ်အစဉ်၌ နိဝရဏများနိုးကြားထကြွနေခြင်းမရှိဘဲ အမြဲကင်းစင်နေသည်ကို ဆန်းစစ်ကြည့်လျှင် သိသာနိုင်ပါသည်။ ဆရာတော်တွင် ကာမဂုဏ်အာရုံများကို လိုချင်တပ်မက်မှုမရှိသည့်အတွက် ကာမစွန္ဒ နိဝရဏကင်းရှင်းနေသည်ကို သိနိုင်ပါသည်။ ရုပ်ရှင်ကြည့်ဖို့, သီချင်းနားထောင်ဖို့ ဝေလာဝေး။ ဆရာတော်၏ကျောင်း၌ ရေဒီယို, ကက်ဆက်, ရုပ်မြင်သံကြားစက်တို့ မရှိပါ။ အဘိဓမ္မေဟာရဋ္ဌဂုရုဟူသော ဘွဲ့ထူးကို ရရှိသည့်အတွက် ဆရာတော်အား မော်တော်ကား လှူဒါန်းသည်ကိုလည်း လက်မခံပါ။

အလွန်နာမည်ကျော်ကြားသည့် ပဋိပတ္တိဆရာတော်တစ်ပါးသည် လာဘ်လာဘ ရွှင်လန်းသည့်အတွက် မော်တော်ကားဝယ်ယူရန် ဒကာများနှင့် ကားအကြောင်း ဆွေးနွေး၏။ ထိုသို့ဆွေးနွေးပြောဆိုရသည်ကို မမောနိုင်, မပန်းနိုင်အောင် ရှိကြောင်း ကြားသိရဖူး၏။ သပြေကန်ဆရာတော်၏ စိတ်ထားနှင့် ကွာခြားလှပေစွ။

တစ်ခါက ဦးပဉ္စင်းနှစ်ပါး ဆရာတော်ထံ ရောက်လာကြပြီး တစ်ပါးက မိဘရပ်ထံ ခေတ္တပြန်ခွင့်တောင်း၏။ ကျန်တစ်ပါးက မိဘများ နေထိုင်ခဲ့ရာ ဒေသဟောင်းသို့ မရောက်ဖူး၍ အလည်အပတ်သွားလိုကြောင်း လျှောက်ထား၏။

ဆရာတော်က မိဘရပ်ထံ ခေတ္တပြန်ခွင့်တောင်းသော ဦးပဉ္စင်းကို ပြန်ခွင့် ပြုလိုက်၏။ ကျန်ဦးပဉ္စင်းကိုမူ ခွင့်မပြုချေ။

“ဦးပဉ္စင်းတွေအနေနဲ့ စာဝါမရှိတဲ့အချိန်မှာ စာတွေကိုပြန်ပြီးကျက်မှတ် နေရမှာပေါ့၊ စာဝါမရှိတဲ့အချိန်တွေမှာ စာကိုပြန်ပြီး မကျက်ကြတော့ ဦးပဉ္စင်း တွေမှာ စာတွေမေ့ကုန်ကြရော။ မရောက်ဖူးတဲ့နေရာတွေသာ လျှောက်သွားနေ ရရင် ဘယ်မှာကုန်နိုင်ပါတော့မှာလဲ” ဟု ဆရာတော်ဆုံးမတော်မူသည်။

ဆရာတော်ကိုယ်တိုင်လည်း မန္တလေးမြို့ အဘယာရာမဆရာတော်ဘုရား ကြီးထံ (၅) နှစ်ကြာ သီတင်းသုံးခဲ့ရာ၌ စာပေ၌သာလျှင် စိတ်ကိုမြှုပ်နှံထားခဲ့ ၏။ ကျော်ကြားလှသော ဆရာတော်များနှင့် သံဃာများစွာတို့ သီတင်းသုံးရာ စေတီပုထိုးအဆူဆူတို့နှင့် လှပတင့်မောနေသည့် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးသို့ပင်လျှင် တစ်ခါတစ်ခေါက်မျှ မသွားချေ။ ရန်ကုန်သို့ပြန်ကြွခါနီးမှ အများ၏ဝိုင်းဝန်း တိုက်တွန်းမှုကြောင့် စစ်ကိုင်းသို့ တစ်ခေါက်သွားရောက်ခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် အချိန်ကိုမဖြုန်း၊ ကာမဂုဏ်အာရုံအမျိုးမျိုးဆီသို့ စိတ် မရောက်ဘဲ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်တို့၌သာ အချိန်ရှိသရွေ့ နေထိုင်တော်မူသည်။ သို့အတွက် ကာမရာဂကိုကွဲလွမ်းမိုးခြင်းဒဏ်မှ လွတ်ကင်းလျက်ရှိသည်။

တစ်ဖန် ဆရာတော်စိတ်ဆိုးသည်ဟူ၍ မည်သူမျှ တစ်ခါမျှ မမြင်ဖူးချေ။ စိတ်ကောက်၊ စိတ်ညှိုး၊ အလိုမကျသည့်အတွက် မျက်နှာမသာမယာဖြစ်သွား သည်ကိုလည်း မမြင်တွေ့ကြရပါ။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏စိတ်၌ သူတစ်ပါးတို့အား ဖျက်ဆီးလိုသည့် အမျက်ဒေါသ ထကြွနှိပ်စက်ခြင်းမရှိ၊ ဆရာတော်၏စိတ်၌ ဗျာပါဒ နိဝရဏ ကင်းစင်နေသည်ကို သိနိုင်ပါသည်။

တစ်ဖန် ဆရာတော်သည် ထိန၊ မိဒ္ဓတို့ ထကြွနှိပ်စက်သဖြင့် ပျင်းရိငိုက် မျဉ်း၊ လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်းလည်း မရှိချေ။ သို့အတွက် ဆရာတော်၏စိတ်၌ ထိနမိဒ္ဓ နိဝရဏလည်း ကင်းစင်နေ၏။

ထို့အပြင် ဆရာတော်သည် စိတ်ပျံ့လွင့်မှုလည်း မဖြစ်၊ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှုလည်း မဖြစ်၊ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ကံတရား၊ အကျင့်တရားတို့အပေါ် ၌ ယုံမှားသံသယလည်း မဖြစ်။ သို့အတွက် ဥဒ္ဓစ္စ၊ ကုက္ကုစ္စ နိဝရဏနှင့် ဝိစိ ကိစ္ဆာ နိဝရဏတို့ ကင်းစင်နေ၏။

နိဝရဏအညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်သဖြင့် ဆရာတော်၏စိတ် သည် အမြဲတစေဖြူစင်အေးမြကာ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း-ပီတိ၊ ကိုယ်စိတ်

ငြိမ်းအေးခြင်း-ပဿဒ္ဓိ၊ ချမ်းသာခြင်း-သုခတို့နှင့် ထုံမွမ်းလျက် ကာမဂုဏ် ချမ်းသာထက် သာလွန်သော ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံနေပေ၏။

သို့ဖြစ်၍ သပြေကန်ဆရာတော်၏ သမာဓိစွမ်းရည်သည် အထက်တန်း ကျကျမြင့်မားလျက်ရှိကြောင်းကို နှစ်ထောင်းအားရစွာ ဂုဏ်ယူမိပါသည်။

ဆရာတော်၏ ပညာဂုဏ်ရည်

အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ၏ အံ့မခန်းဖွယ်ရာ ထူးချွန်ပြောင်မြောက်လှသော ပရိယတ္တိစွမ်းရည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ သိရှိခဲ့ကြရပြီ။

ဆရာတော်သည် နိကာယ်ငါးရပ်၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ အလုံးစုံ၌ အထွေးအရှုပ်မရှိ၊ ဘုရားရှင်အလိုတော်၊ အဋ္ဌကထာဆရာကြီးများ၏ အဘော်နှင့် ဋီကာဆရာကြီးများ၏ နှလုံးသွင်းပုံနှင့်အညီ ရှင်းရှင်းကြီးသိမြင် တော်မူသည်။ ဤသို့သိမြင်နိုင်ရေးအတွက် ပါဠိဘာသာ၊ သက္ကတဘာသာနှင့် ပါကဋဘာသာတို့ကိုလည်း ကျွမ်းကျင်စွာ လေ့လာထားတော်မူသည်။ မြန်မာ စာပေကိုလည်း လွန်စွာနိုင်နင်းတော်မူသည်။ သို့အတွက် ဆရာတော်သည် စာ အတတ်ဆုံး ဆရာတော်များထဲတွင် တစ်ပါးအပါအဝင်ဖြစ်တော်မူသည်။

မိမိတတ်ကျွမ်းထားသော ပိဋကတ်စာပေများကို တပည့်သားများအား စိတ်ရှည်လက်ရှည် သဘောပေါက်နားလည်အောင် သင်ကြားပို့ချပေးသည်။ နိကာယ်ငါးရပ်တွင် လိုသလို ဉာဏ်ကျက်စားနိုင်သဖြင့် အသုံးချရန်အတွက် လည်း လိုသလို ဆွဲယူသုံးစွဲနိုင်သည်။

မဟာဗောဓိ နာယက အရှင်ပဏ္ဍိတာဘိဝံသ သည် တပည့်များအား မောဂ္ဂလာန်သဒ္ဓါကျမ်းကိုပို့ချရင်း “မောဂသာနာစဗောဓိ” ကျမ်းစာကို ရေးသား နေသည့်အချိန် ရန်ကုန် ဗဟန်းမဟာဝိသုဒ္ဓါရုံကျောင်းတိုက်၌ သပြေကန်ဆရာ တော်နှင့် ဆုံတွေ့၏။

သပြေကန်ဆရာတော်က “မဟာဗောဓိဘုန်းကြီး... ပယောဂသိဒ္ဓိကြည့်ရဲ့ လား” ဟု မေးတော်မူ၏။

ပယောဂသိဒ္ဓိကျမ်းသည် မောဂ္ဂလာန်သဒ္ဓါကျမ်း၏ အဖွင့်ကျမ်းတစ်ဆူဖြစ် ရာ အရှင်ပဏ္ဍိတာဘိဝံသက “ကြည့်ပါတယ် ဆရာတော်ဘုရား” ဟု လျှောက် ထား၏။

“ပယောဂသိဒ္ဓိကျမ်းထဲမှ တ-သဒ္ဓါသုံးမျိုးအဖွင့်က နည်းနည်းချွတ်ယွင်း နေတယ်၊ အမှန်က အလင်္ကာဋီကာမှာရှိတယ်” ဟု သပြေကန်ဆရာတော်က ဆက်လက်မိန့်ကြားတော်မူ၏။

အလင်္ကာဒီကာကျမ်းဆိုသည်မှာ ယခုအခါ အတော်ပင်လေ့လာကြည့်ရှုသူ နည်းပါးသော ကျမ်းအိပ်တစ်ဆူ ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်က ဤကျမ်းအိပ်တစ်ဆူထဲမှ စာပိုဒ်ကလေးတစ်ခုကိုပင် နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် မှတ်မိနေသည်ကို အရှင်ပဏ္ဍိတာဘိဝံသ အံ့သြရပါသည်။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် နံနက်ပိုင်းတွင် လက်ဖက်ရည်ကြမ်းဘုဉ်းပေးလေ့ရှိရာ ဦးသြဒါတသိရီဘိဝံသ (မန္တလေး) ကို ဖိတ်ခေါ်၍ အတူဘုဉ်းပေးစေပါသည်။ လက်ဖက်ရည်ကြမ်းသောက်ရင်း သဒ္ဒါဆိုင်ရာ စာပေဆိုင်ရာ ဦးသြဒါတသိရီဘိဝံသ သိလိုသော အချက်များကို ဆရာတော်အား မေးလျှောက်သည်။

ဆရာတော်က ဦးခေါင်းကို ပွတ်ပြီး “အင်း...ငယ်ငယ်က သင်ထားတာတွေဆိုတော့ မေ့ကုန်ပါပြီ” ဟု စကားခံ၍ မေးခွန်းတစ်ခုချင်းကို ဖြေရှင်းပေးပါသည်။ “မေ့ကုန်ပါပြီ” ဟု ဆရာတော်အမိန့်ရှိသော်လည်း ဆရာတော်၏ ရှင်းလင်းမိန့်ကြားချက်များကို ကြားရသောအခါ ဆရာတော်၏ မှတ်ဉာဏ်စွမ်းရည်ကို ဦးသြဒါတသိရီဘိဝံသ အံ့သြရပါသည်။

ဤကဲ့သို့ လူကိုယ်တိုင်လာရောက်၍ဖြစ်စေ၊ စာအားဖြင့် ရေးသားပေးပို့၍ဖြစ်စေ၊ မေးမြန်းထားသော ပိဋကတ်စာပေရေးရာမေးခွန်းများနှင့် အဆုံးအဖြတ်တောင်းခံချက်များကို ဆရာတော်သည် စိတ်ရှည်လက်ရှည်ပင် ဖြေကြားပေးတော်မူသည်။ ဖြေကြားရဖန်များ၊ ကျမ်းစာများကို ကြည့်ရှုရဖန်များသဖြင့် ဘယ်အကြောင်းအရာသည် ဘယ်ကျမ်းမှာ ဘယ်စာမျက်နှာ၌ ရှိသည်ကိုပင် ဆရာတော်လက်တန်းညွှန်ပြနိုင်လာသည်။

တောင်ကြီးမြို့မှ ဒေါက်တာအောင်ကျော် (သွားဆရာဝန်နှင့် စာရေးဆရာ) သည် “လူ့ဘဝ၏နိဂုံး နောက်ဆုံးအချိန်၌ ဝိညာဉ်ချုပ်စဉ် ထွက်သက်နှင့် သေသလား၊ ဝင်သက်နှင့် သေသလား” ဟူသော ပြဿနာကို ကြံကြံဖန်ဖန် တွေးတောမိ၍ စာဖြင့် မေးမြန်းသည်ကိုလည်း ဆရာတော်က အဘိဓမ္မာမသိကျွမ်းသူတို့ပင် နားလည်နိုင်အောင် အဖြေရေးသား၍ ပေးပို့ပါသည်-

“ဝိညာဉ်ချုပ်ခြင်းဆိုသည်မှာ စုတိစိတ်ကျခြင်းဖြစ်၏။ ဘဝ၏ အဆုံးစွန်စိတ်ကို ‘စုတိ’ ဆို၏။ ထိုစုတိနောက် ဝိညာဉ်မဖြစ်တော့ပေ။ ဝိညာဉ်သာမဟုတ် ဆိုင်ရာရုပ်တွေကို စောင့်ရှောက်နေကြသော ဇီဝိတရုပ်တရား၊ ဇီဝိတနာမ်တရားတို့ရှိ၏။ ထိုရုပ်သက်နာမ်သက်-ဇီဝိတများသည်လည်း စုတိကျခိုက်မှာ နောက်ဆုံးဖြစ်ခြင်းသာတည်း။ ခန္ဓာကိုယ်ကို မပုပ်မသိုးရလေအောင် စောင့်ရှောက်နေသော ဥသ္မာခေါ် ကိုယ်ငွေ့ဓာတ်သည်ရှိ၏။ ထိုကိုယ်ငွေ့ဓာတ်

သည်လည်း စုတိစိတ်ကျခိုက်မှာ ချုပ်တော့သည်သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အသက်ဇီဝိတဆိုသော စေတသိက်နှင့် ရုပ်ရယ်၊ ဝိညာဉ်ဆိုသောစိတ်ရယ်၊ ဥသ္မာဆိုသော ကမ္မဇတေဇောဋ္ဌေရယ်၊ ဤတရားသုံးပါးတို့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို စွန့်သွားကြလျှင် သေသည်ဟု ဆိုရခြင်းပါ။”

တစ်ဖန် အရှင်ပဏ္ဍိတာဘိဝံသ က “မောဂ္ဂလာန်သုတ်နက် (ပထမပိုင်း) စာမူကြမ်းကို ရေးပြီးစအခါ သပြေကန်ဆရာတော်ထံ စာမူကြည့်ရှု၍ သုတ်သင်ပေးတော်မူပါရန်နှင့် နိဒါန်းရေးသားချီးမြှင့်ပေးတော်မူပါရန် လျှောက်ထား၏။

ထိုအခါ သပြေကန်ဆရာတော်က မိမိကိုယ်ကို နိမ့်ချလျက် “မဟာဗောဓိဘုန်းကြီးရယ်... စာမရေးတာကလဲ ကြာပြီ၊ ဖြစ်မှဖြစ်ပါ့မလား” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ နောက်မကြာမီ နိဒါန်းစာမူနှင့်အတူ အောက်ပါစာလွှာလေးတစ်စောင်ကို ပို့ပေးလိုက်၏ -

မဟာဗောဓိနာယက

အရှင်ပဏ္ဍိတာဘိဝံသ - ထံ

(၃၀-၄-၈၄)

စာရေးပြီးသည်မှာ သုံးရက်လောက် ရှိပါပြီ၊ ယခုမှ ပို့ဖြစ်၏။ စိတ်ကြိုက်မှ ကျပါမည်လောဟု အောက်မေ့မိပါ၏။ မကောင်းလျှင်လည်း ပယ်နိုင်ပါ၏။

ကျန်းမာချမ်းသာ အံသက်ရှည်စွာ သာသနာပြုနိုင်ပါစေသော်။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ။

ဆရာတော်သည် အလွန်အားနာတတ်ပြီး လူတိုင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းကို ကျေနပ်အောင် လုံ့လစိုက်၍ ဆောင်ရွက်တော်မူသည်။ မေးခွန်းပြဿနာများစွာကို ဖြေကြား၍ ပုဂ္ဂိုလ်များစွာသို့ ဖြေကြားလွှာပေးပို့ရခြင်း၊ စာအုပ်များကို တည်းဖြတ်၍ နိဒါန်းရေးပေးရခြင်း စသည့် ဝေယျာဝစ္စအလုပ်တို့သည် အချိန်ကို အလွန်ကုန်စေပါသည်။

ဤသို့ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်၊ ဘာသန္တ ရစာပေများကို တစ်ဖက်ကမ်းခတ်တတ်မြောက်၍ တပည့်များအား သင်ကြားပေးသည့်အပြင် မေးခွန်းပြဿနာများကို ဒိုင်ခံ၍ ဖြေကြားနေရုံဖြင့် တာဝန်ကျေပြီလားဟု မေးလျှင် မကျေသေးပါဟု ဆိုရလိမ့်မည်။ မိမိ သိနားလည်သောတရားကို ကိုယ်တိုင် မကျင့်သုံးလျှင် နွားများကိုသာ ကျောင်းရပြီး နွားနို့မသောက်သုံးရသည့် နွားကျောင်းသားများနှင့် ပမာတူသွားလိမ့်မည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ‘အာယုသင်္ခါရ’ကို စွန့်လွှတ်ပြီး၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် သုံးလအလိုတွင် မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သောကျောင်းကြီးသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် အရှင်အာနန္ဒာအား ဝေသာလီပြည်၌ အမှီပြုနေကုန် သော ရဟန်းအားလုံးတို့ကို စုရုံးစေ၏။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မာရုံ သို့ချဉ်းကပ်၍ ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူ၏ -

“ရဟန်းတို့...ငါသည် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ ဟောတော်မူ အပ်သော တရားတော်တို့ကို သင်တို့သည် ကောင်းစွာသင်ယူ၍ မှီဝဲအပ်ကုန်၏၊ ပွားများအပ်ကုန်၏၊ ယင်းသို့မှီဝဲပွားများလေ့ကျင့် သည်ရှိသော် ဤမြတ်သောအကျင့် ‘သာသနာတော်’သည် အရှည် ခိုင်ခံ့လျက် ကြာမြင့်စွာတည်တံ့ရာ၏။ ထိုသို့ တည်တံ့ခြင်းသည် လူအများ၏စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှာ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှာ နတ်လူတို့၏အကျိုးစီးပွားချမ်းသာအလို့ငှာ ဖြစ်လေရာ ၏။

“ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ ငါဟောအပ်သောထိုတရားတို့ကား အဘယ်နည်း။ ယင်းတရားတို့ကား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး၊ သမ္မပ္ပ ဓာန်လေးပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး၊ ဣန္ဒြေငါးပါး၊ ဗိုလ်ငါးပါး၊ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါး၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တို့ပင်တည်း။”

(မဟာပရိနိဗ္ဗနသုတ်)

ဤလမ်းညွှန်ချက်အရ သာသနာတော်အရှည်ခိုင်ခံ့တည်တံ့ရန်နှင့် သာသနာ တော်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်တို့အတွက် ပိဋကတ်သုံးပုံ၏ အနှစ်ချုပ် ဖြစ်သည့် ဗောဓိပက္ခိယတရား(၃၇)ပါး တို့ကို သင်ယူပြီးလျှင် မှီဝဲပွားများရ မည်၊ အဖန်ဖန်လေ့ကျင့်ရမည်။ အရိယမဂ်ဟူသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး-ကျင့်စဉ်တရား ကို ထိထိရောက်ရောက်ပွားများအားထုတ်လျှင် ဗောဓိပက္ခိယတရား(၃၇)ပါး လုံး ပြည့်စုံလာကြမည်ဖြစ်သည်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ကျင့်စဉ်တရားဟူသည်မှာ သီလ သိက္ခာ, သမာဓိသိက္ခာ, ပညာသိက္ခာဟူသော ကျင့်စဉ်သုံးပါးပင် ဖြစ်သည်။

မြတ်စွာဘုရားသည်ပင် တရားတော်ကို အလေးအမြတ်ပြုသကဲ့သို့ အရှင် ဝါသေဋ္ဌသည်လည်း တရားတော်ကို အလွန်အလေးအမြတ်ပြုပါသည်။ တရား တော်သည်ပင် မိမိ၏မှီဝဲအားထားရာ ကျက်စားရာ မြတ်နိုးရာ လဲလျောင်းရာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူတော်မူသည်။ ဆိတ်ငြိမ်ရာတွင် တစ်ဦးတည်း ငြိမ်သက်

စွာသီတင်းသုံးတော်မူ၍ တရားကိုသာ နှလုံးသွင်းနေပါသည်။ မိမိ၏ စိတ်ကို ပရိယတ်-ပဋိပတ် အလုပ်၌သာ မြှုပ်နှံထားတော်မူသည်။

ဆရာတော်သည် အချိန်မှန်မှန် ဘုရားဝတ်တက်၍ ဘာဝနာရှုပွားတော်မူ သည်။ ဂန္ဓဓုရနှင့် ဝိပဿနာဓုရနှစ်ဖြာကို အချိန်ရှိသမျှ ကျင့်ကြံပွားများ အား ထုတ်နေတော်မူသည်။

ဆရာတော်သီတင်းသုံးတော်မူရာ တိုက်ကျောင်း၏ အောက်ထပ်သံတံခါး ကို အပြင်မှ သော့ခတ်ထားစေ၏။ သော့ခတ်ထားပါသော်လည်း ဆရာတော် သည် ကျောင်းပေါ်တွင် ရှိနေသည်ပင်။ ကျန်းမာနေသည့်အခါများတွင် ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ် ဝေယျာဝစ္စပြုလုပ်ရန် ရဟန်းတပည့်၊ ကပ္ပိယတပည့်များကိုလည်း မထားပါ။ ဆရာတော်အား ဖူးမြော်လိုသူရောက်လာလျှင် ဆရာတော်သီတင်း သုံးသည့်သာဓုဇနာနန္ဒတိုက်ကျောင်းရှေ့ရှိ ဓမ္မပါလဓမ္မာရုံတွင် သာသနာပါလ အဖွဲ့၏ နာယကဖြစ်သူ ဦးဘဌေးထံ ခွင့်ပန်နိုင်သည်။ ဦးဘဌေးက အမြဲလိုလို စောင့်ကြပ်နေပြီး ဧည့်သည်ရောက်လျှင် ဆရာတော်၏တိုက်ကျောင်းသံတံခါး သော့ကို ဖွင့်၊ ဆရာတော်ထံ ပန်ကြားပြီးလျှင် ဆရာတော်အား ဖူးမြော်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးပါသည်။

ဆရာတော်သည် ပြင်ပအာရုံနှင့် မထိတွေ့အောင် တတ်နိုင်သမျှ ရှောင် ကြဉ်ပါသည်။ မိမိ သီတင်းသုံးသည့်အခန်းပြတင်းပေါက်များကိုပင် ပိတ်ထား လေ့ရှိသည်။ စိတ်ကို စာပေနှင့် တရားဓမ္မ၌သာ အချိန်ပြည့်မြှုပ်နှံထားကာ ဝိဝေကချမ်းသာဖြင့် ဧကစာသီတင်းသုံးတော်မူ၏။

ဆရာတော်ဘုရားသည် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းရာ၌ မည်သည့်အတိုင်း အတာအထိ ပေါက်မြောက်ခဲ့သည်ကို မည်သူမျှ မခန့်မှန်းနိုင်ပါသော်လည်း ဆရာတော်၏ပဋိပတ္တိစွမ်းအားကား အလွန်မြင့်မားကြောင်းကို ယုံမှားသံသယ မရှိသင့်ပေ။ ဆရာတော်သည် စိတ်ကိုကောင်းစွာ ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ပြီးလျှင် ကိလေသာအညစ်အကြေးများကိုလည်း အလွန်ကင်းဝေးစင်ကြယ်သွားအောင် သုတ်သင်ဆေးကြောထားနိုင်သည်ကို ဖူးမြင်ရသည့်အတွက် ဆရာတော်၏ ပဋိပတ်စွမ်းရည်ကို မချီးကျူးဘဲ မနေနိုင်ပါ။

“နှိပ်နင်းရန် ခဲယဉ်း၍ လျင်မြန်သော သဘောရှိသော အလိုရှိရာ အာရုံ၌ ကျလေ့ရှိသော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်းသည် ကောင်း၏။ ဆုံးမ ပြီး၍ ယဉ်ကျေးသောစိတ်သည် ချမ်းသာကို ရွက်ဆောင်တတ်၏။”

“အလွန်အလွန်မြင်နိုင်ခဲ့သော အလွန်အလွန်သိမ်မွေ့သော အလို ရှိရာ အာရုံ၌ ကျလေ့ရှိသောစိတ်ကို ပညာရှိသည် စောင့်ရှောက်ရာ ၏၊ စောင့်ရှောက်ထားအပ်သောစိတ်သည် ချမ်းသာကို ရွက်ဆောင် တတ်၏။”

(ဓမ္မပဒ ၃၅၊၃၆)

“အိမ်ကို မကောင်းသဖြင့် မိုးအပ်သည်ရှိသော် မိုးရေသည် ဖောက် ဝင်နိုင်သကဲ့သို့ စိတ်ကို သမထဝိပဿနာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာမပွား ထုံအပ်သည်ရှိသော် ရာဂသည် ဖောက်ဝင်နိုင်၏။”

“အိမ်ကို ကောင်းစွာမိုးအပ်သည်ရှိသော် မိုးရေသည် မဖောက် ဝင်နိုင်သကဲ့သို့ စိတ်ကို သမထဝိပဿနာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာပွားထုံ အပ်သည်ရှိသော် ရာဂသည် မဖောက်ဝင်နိုင်။”

(ဓမ္မပဒ ၁၃၊၁၄)

“အသီးတစ်ရာ၊ အညှာတစ်ခု၊ ပမာရှု၍၊ စိတ်ဟုမည်ငြား၊ ဤ တစ်ပါးမျှ၊ တရားကိုယ်ကြပ်၊ စောင့်စည်းကွပ်က၊ လူ့ရပ်နတ်ရွာ၊ ဗြဟ္မာနိဗ္ဗာန်၊ ရောက်ကြောင်းမှန်၏။”

(မဃဒေဝလင်္ကာ)

သီလသိက္ခာ သည် ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်မှုတို့ကို ကျူးလွန်မိသည် အထိ ကြမ်းတမ်းအားကြီးလာသော ဝိတိက္ကမကိလေသာကို နှိပ်နင်းဖယ်ရှား နိုင်၏။

သမာဓိသိက္ခာသည် စိတ်၌ နိုးကြားထကြွနေကြသော အလတ်စားကိလေ သာဖြစ်သည့် ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာကို နှိပ်နင်းဖယ်ရှားနိုင်၏။

ပညာသိက္ခာ သည် စိတ်၌ ငုပ်လျှိုးကိန်းဝပ်နေကြသော အနုစား အနုသယ ကိလေသာကို နှိပ်နင်းဖယ်ရှားနိုင်၏။ မဂ်ဉာဏ်လေးဆင့်သည် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာအားလုံးကို အမြစ်ပြတ်ဆွဲနုတ်ဖယ်ရှားနိုင် သည်။

အချို့သော တရားအားထုတ်ထားပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အချို့သော တရား ညွှန်ပြနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သားရေးသမီးရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး၊ စီးပွား ရေး၊ တိုင်းရေးပြည်ရေးစသည့် အကြောင်းအရာများကို သက်သက်အကျိုးမရှိ ပါဘဲလျက် မြန်ရေရှက်ရေပြောဆိုနေကြ၏။ ထိုသူတို့သည် သမ္မပ္ပလာပ ဟု သည့် ဝစီဒုစရိုက်ကိုပင် မရှောင်ရှားနိုင်ကြသေးသဖြင့် သီလသိက္ခာပင် မလုံ ခြံသေးဟု ယူဆရပါလိမ့်မည်။

အချို့မှာ ဒေါသကို မချုပ်ထိန်းနိုင်ဘဲ မကြားဝံ့မနာသာ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်း၊ သူတစ်ပါးတို့ စိတ်မချမ်းသာအောင် သူတို့၏ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိခိုက်အောင် ရွံ့စောင်းပုတ်ခတ်၍ ဝေဖန်ပြောဆိုခြင်းတို့ကို ဆိုမိကြ၏။ ဤသည်လည်း ဖရသဝါစာဖြစ်၍ ဝစီဒုစရိုက်ကို ကျူးလွန်သည်ဟုပင် သတ်မှတ်ရပါမည်။

အချို့မှာလည်း လာဘ်လာဘပေါများရေး၊ ဂုဏ်ပကာသနရရှိရေး၊ လှပသော အဆင်း၊ သာယာသောအသံ၊ မွှေးကြိုင်သော အနံ့၊ ချိုမြိန်သော အရသာ၊ နူးညံ့ပျောင်းအိသော အထိအတွေ့ဟူသည့် ကာမဂုဏ်ကို ခံစားရေး၊ ရေဒီယို၊ ကက်ဆက်၊ ရုပ်မြင်သံကြားစက်၊ မော်တော်ကား ဝယ်ယူရေးစသည့် အကြောင်းများကို တွေးတောကြံဆနေရုံမျှမက ပြောဆိုဆွေးနွေးနေကြ၏။ ထိုသူတို့၏ စိတ်ကို ကာမစွန္ဒ နိဝရဏဖြစ်သည့် ကာမရာဂက လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်နေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ပရိယုဋ္ဌာနာကိလေသာ သောင်းကျန်းနေခြင်းဖြစ်၍ သမာဓိသိက္ခာ မလုံ ခြံသေးပါဟု ဆိုရပါမည်။

အချို့သူတို့သည် သူတစ်ပါးတို့ ပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်း ကြံစည်နေသည်။ အိမ်ထဲရှိပိုးဟပ်၊ ပုရွက်ဆိတ်များကို ဖျက်ဆီးရန် ပန်းခြံထဲက ပိုးကောင်များကို ဖျက်ဆီးရန် ကြံစည်နေသည်။ သူတစ်ပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံရာ၌ မပြေလည်သည့်အတွက် မကျေမနပ် ယောက်ယက်ခတ်နေသည်။ ခေါင်းကိုက်၊ ဗိုက်နာ၊ ကျောအောင့်၊ ရင်အောင့်၊ ညောင်းညာကိုက်ခဲမှုများကြောင့် စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်ကာ ညည်းညူတွန့်လိမ်နေသည်။ ဤအခြင်းအရာတို့သည် စိတ်၌ ဗျာပါဒ နိဝရဏ ထကြွသောင်းကျန်းနေခြင်းဖြစ်၍ သမာဓိသိက္ခာ မပြည့်ဝသေးဟု ဆိုရချိမ့်မည်။

အချို့ကလည်း ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုရန် တရားစာဖတ်ရန် တရားထိုင်ရန် ပျင်းရိငိုက်မျဉ်းနေကြသည်။ ထိနမိဒ္ဓ နိဝရဏနှိပ်စက်နေခြင်းကြောင့်ပင်။ အချို့ကလည်း စိတ်ပျံ့လွင့်နေ၍ စိတ်တည်ငြိမ်အောင် မထားနိုင်၊ မကောင်းမှု ပြုခဲ့မိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကောင်းမှုမပြုဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ နောင်တ တစ်ဖန်ပူပန်ကာ စိတ်မကောင်းဖြစ်နေမိသည်။ ဥဒ္ဓစ္စ-ကုက္ကုစ္စ နိဝရဏ ထကြွ နှိပ်စက်နေသောကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။ မိမိ၏တရားလုပ်ငန်းမှာ အကျင့်တရားနှင့် ဆရာသမားတို့အပေါ်၌ ယုံမှားသံသယဖြစ်နေလျှင်မူ ဝိစိကိစ္ဆာ နိဝရဏနှိပ်စက်နေပြီဖြစ်၏။ သို့အတွက် ဤအခြင်းအရာများဖြစ်ပေါ်နေလျှင်လည်း သမာဓိ သိက္ခာ မလုံခြံသေး၊ အိမ်ခေါင်မိုးမလုံသေးဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ရပါမည်။

သီလသိက္ခာမခိုင်မာလျှင် သမာဓိသိက္ခာကို ထပ်ဆင့်၍ မတည်ဆောက်

နိုင်ပါ။ သမာဓိသိက္ခာ မပြည့်မီလျှင်လည်း ပညာသိက္ခာသို့ မတက်လှမ်းနိုင်ပါ။ ဤကား ပရိယတ္တိပေတံစည်းမျဉ်းက တိတိကျကျ သတ်မှတ်ပေးထားပါသည်။ သဘာဝလည်း ကျလှပါ၏။ အကြမ်းစားဝိတိက္ကမကိလေသာများ မငြိမ်းအေးလျှင် အလတ်စားပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာများကို ငြိမ်ဝပ်အောင် နှိမ်နင်းရန် မလွယ်ပါ။ အလတ်စားကိလေသာများ မငြိမ်ဝပ်လျှင်လည်း အနုစားအနုသယကိလေသာများကို တူးဖြိုပယ်သတ်ရန် မလွယ်ကူပါ။ ပင်စည်ကို မခုတ်လှဲဘဲနှင့် အမြစ်များကို တူးဖော်နုတ်ပစ်ရန် မလွယ်ကူသကဲ့သို့တည်း။

ဆန္ဒရာဂကင်းရှင်းသော အထောက်အထားများ

အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ၏ အမူအရာ, အပြုအမူ, အပြောအဆို, အနေအထိုင်တို့ကို ဆန်းစစ်ကြည့်လျှင် နိဝရဏအညစ်အကြေးများ ကင်းစင်၍ အမြဲတစေ တည်ငြိမ်အေးဆေးနေ၏။ ဆရာတော်သည် မည်သည့်ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကိုမျှ အလိုမရှိပါ။ မတောင့်တပါ။ စိတ်မကူးပါ။ ဆရာတော်၏စိတ်သည် တရားဓမ္မ၌သာ ကျက်စားနေသည်ဖြစ်၍ ပြင်ပကာမဂုဏ်အာရုံများဆီသို့ ပြေးထွက်ခြင်း မရှိပါ။

ဆရာတော်သည် ထွေထွေရာရာမတောင့်တဘဲ ရသမျှနှင့် ရောင့်ရဲတင်းတိမ်နိုင်ခြင်းဟူသော သန္တုဋ္ဌိဂုဏ် နှင့် အလိုနည်းခြင်း - အပိစ္ဆာဂုဏ် တို့နှင့် အထူးပြည့်စုံနေသည်ကို အလွန်လေးစားကြည်ညိုဖွယ်ရာ မြင်တွေ့ရပါသည်။

“သန္တုဋ္ဌိ ပရမံ ဓနံ။”

“ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ခြင်းသည် အမြတ်ဆုံး ဓနဥစ္စာဖြစ်ပါ၏။”

ဗုဒ္ဓဝါဒသည် လိုချင်တပ်မက်မှု “ဆန္ဒရာဂကင်းရှင်းရေးဝါဒ” ဖြစ်ပြီးလျှင် “ဧကောဓမ္မော” ဟူသည်မှာ ဤဆန္ဒရာဂမှ လွတ်မြောက်မှုရသ (ဝိမုတ္တိရသ) ဖြစ်သည်ဟု “သင်္ကြန်တရားတော်” ၌ ဆရာတော် ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။

ဆရာတော်သည် ဤဆန္ဒရာဂ၏ ကွန်ရက်မှ ရန်းထွက်နိုင်သည်မှာ အလွန်ချီးမွမ်းထိုက်ပေ၏။ ထူးခြားပြောင်မြောက်သည့် ပရိယတ္တိစွမ်းရည်, ပဋိပတ္တိစွမ်းရည်တို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ သီလဂုဏ်, သမာဓိဂုဏ်, ပညာဂုဏ်တို့ ကြီးမားတော်မူသော စာတတ်အကျော်ဒေးယျပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည့် ဆရာတော်ဘုရားကို ကျောင်းလှူဒါန်းလိုသူတို့ ပေါများလှပါသည်။ ဆရာတော်က လက်မခံပါ။

မန္တလေးမြို့မှ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် “ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ” (သကျသီဟသီးခြားစာချ) ဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သောကြောင့်လည်းကောင်း၊

နိုင်ငံတော်အစိုးရက ချီးမြှင့်သည့် “သာသနဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ သီရောမဏိ” ဘွဲ့ထူးကို ဦးဦးဖျားဖျား ရရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သပြေကန် မဟာဓမ္မိကာရာမတိုက် ဆရာတော်ကြီးများက အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသအား ပဓာန နာယကဆရာတော်ကြီးအဖြစ် တင်မြှောက်လိုကြသည်။ အရှင်ဝါသေဋ္ဌက လက်မခံဘဲ ထေရ်ကြီးများ၏ အဆုံးအမကို နာခံကာ အနနာယက (ဆရာတော်ကလေး) တစ်ပါးအဖြစ်ဖြင့်သာ မထင်မရှားနေထိုင်တော်မူ၏။

တစ်ဖန် ရန်ကုန်မြို့ ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်၏ ပဓာန နာယက ဆရာတော်ဦးကောသလ္လ - သာသနဓဇ ဓမ္မာစရိယ၊ ဘီအေ (ရန်ကုန်)၊ ဘီအေဂုဏ်ထူး (လန်ဒန်) က တောထွက်၍ တရားကျင့်ကြံအားထုတ်လိုသဖြင့် မိမိကျောင်းကို အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသအား အပ်နှံ၏။ အရှင်ဝါသေဋ္ဌက လက်မခံပါ။ ဆရာတော်ဦးကောသလ္လသည် အသက် ၆၀ နှစ်အရွယ်၌ စာပေပို့ချပြီးနောက် ညဉ့်အခါ ရေချိုးမှား၍ အအေးပတ်သည်ကအစ ငလေရောဂါဖြင့် ရုတ်တရက်ပျံလွန်ကော်မူသောအချိန်တွင် အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသသည် ဆရာဝန်ထံ မျက်စိလာပြသဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ မြသိန်းတန် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်၌ ရောက်ရှိနေပါသည်။ ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်ဒါယကာများက ဦးကောသလ္လ ပျံလွန်သည့်အကြောင်းကို အရှင်ဝါသေဋ္ဌအား ညဉ့်တွင်းချင်း လာရောက် အကြောင်းကြားကြ၏။ သို့သော် အရှင်မြတ်က ကျောင်းလက်မခံပါ။

ထိုစဉ်အခါ သပြေကန်မဟာဓမ္မိကာရာမ စာသင်တိုက်တွင် စာသင်သား ရဟန်းအပါး (၃၀) ခန့်သာရှိပြီး ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်တွင်မူ စာသင်သား ရဟန်း (၇၆) ပါးရှိသည်။ ဓမ္မာစရိယကိုယ်တော် (၆) ပါးလည်းရှိသည်။ ဤသံဃာတော်အရှင်မြတ်များနှင့် ဒါယကာများက အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသကိုသာ ပဓာန နာယက တင်မြှောက်လိုကြသည်။ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဆရာတော်များကလည်း အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသကို တာဝန်ယူစေလိုကြသည်။ သံဃာ့အားကို ဘုရားပင် မလွန်ဆန်နိုင်သကဲ့သို့ အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည်လည်း သံဃာတော်၊ ဆရာတော်များ၏ ဆန္ဒကို မလွန်ဆန်နိုင်တော့ဘဲ “တစ်နှစ်တာဝန်ယူပေးမည်” ခံဝန်ချက်ဖြင့် ရန်ကုန် ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက် - ပဓာန နာယကတာဝန်ကို လက်ခံလိုက်ပါသည်။

ထိုစဉ်အခါက သပြေကန် မဟာဓမ္မိကာရာမတိုက်၏ ပဓာန နာယကဆရာတော်အရှင်မှန်နန္ဒသည် အရှင်ဝါသေဋ္ဌထက် ဝါ (၂၀) မျှပိုကြီးတော်မူသည်။ ဆရာတော်ကြီးက ကြည်ဖြူစွာ ခွင့်ပြုပြီးလျှင် လာရောက်ပင့်လျှောက်သော ဒကာများကိုလည်း “ဒကာတို့ အလျှောက်ကောင်းလို့ ရတာ၊ သူ့အတွက် အစား

အသောက်က ဘာမျှအရေးမကြီးဘူး၊ ကျောင်းနဲ့ကပ်လျက် ရေချိုးခန်း၊ ကုဒီခန်း တို့သာ အရေးကြီးတယ်” ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။

သို့အတွက် ဒါယကာများသည် ဆရာတော်ကြွမလာမီ ရေချိုးခန်းနှင့် ကုဒီခန်းတို့ကို အလျင်အမြန်ဆောက်ကြရ၏။ ပြီးစီးသည့်အခါ စာချဘုန်းကြီး တစ်ပါးနှင့် ကျောင်းဥပါသကာပန်းချီဆရာဦးထွန်းစိန်တို့သည် သပြေကန်ရွာ သို့ သွားပြီး အရှင်ဝါသေဋ္ဌအား ပင့်လျှောက်ကြ၏။ ကြွလာမည့်နေ့ကို အမိန့် ရှိဖို့ လျှောက်ထားရာ-

“ဘယ်ရက်ဖြစ်ဖြစ် ရပါတယ်၊ အဖိတ်နေ့လဲအား၊ ဥပုသ်နေ့လဲအား၊ ဥပုသ် နေ့ကျ ပိုပြီးအားတာပေါ့” ဟု အမိန့်ရှိလိုက်၏။

စာချဘုန်းကြီးများနှင့် ဒကာများသည် ဥပုသ်နေ့တွင် သီတာဆိပ်ကမ်း မှ ကြိုဆိုရန် စီစဉ်ထားကြ၏။ သို့သော် ဆရာတော်သည် အဖိတ်နေ့ညနေ မှောင်ရီသမ်းချိန်တွင် ကပ္ပိယဦးလှစိုးနှင့်အတူ အငှားသုံးဘီးကားဖြင့် ရွှေကျင် ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်လာသဖြင့် ကြိုဆိုရေးအစီအစဉ်သည် အလိုအလျောက် ပျက်ပြယ်သွားလေ၏။

ဆရာတော်၏ အလိုနည်းမှု၊ မထင်ပေါ်လိုမှု၊ မိမိကိစ္စအတွက် သူတစ်ပါး တို့အား မပင်ပန်းစေလိုမှု၊ မလိုအပ်၊ အရေးမကြီးသော အမှုကိစ္စတို့ဖြင့် အလုပ် မများစေလိုမှု စသည့် စိတ်နေသဘောထားတို့သည် ပေါ်လွင်ထင်ရှားလှသဖြင့် ဆရာတော်အား ပီတိလျှမ်းအောင် ချီးကျူးထိုက်ပါပေတော့၏။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် မန္တလေးမြို့ သကျသီဟစာသင်တန်း၊ စာချတန်း စာမေးပွဲများကို အောင်မြင်၍ မန္တလေးစိန်ပန်းရပ်ရှိ အဘယာရာမ ရွှေဂူတိုက် ၌ အဘယာရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အရိပ်အာဝါသကို ခိုလှုံရင်း စာပေပို့ချ နေခဲ့ရာ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၀၁ ခုနှစ် ဝါဆိုဦး၌ မိမိ၏ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသမား ဖြစ်သည့် သပြေကန်မဟာဓမ္မိကာရာမ တိုက်သစ်ဆရာတော်၏ အမိန့်အရ မန္တလေးမှ သပြေကန်ရွာသို့ အပြီးအပိုင်ပြန်ကြွလာရ၏။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌအား သင်္ဘောဆိပ်မှ မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင် ကြိုဆိုရန်အတွက် သပြေကန်ရွာတွင် စီစဉ်ထားကြ၏။ သပြေကန်ရွာသို့ ရန်ကုန်မှတစ်ဆင့် သင်္ဘော ဖြင့်သွားရ၏။ ရန်ကုန်သို့ရောက်သောအခါ ဆရာတော်သည် သပြေကန်သို့ တောက်လျှောက်မကြွသေးဘဲ ကပ္ပိယကိုသာလျှင် ပစ္စည်းများနှင့်စေလွှတ်လိုက် ၏။ မိမိကမူ ကျောင်းတော်ရာရွှေကျင်တိုက် သုံးထပ်ကျောင်း၌ နှစ်ညဉ့်သုံးညဉ့် ဝင်ရောက်နားနေခဲ့၏။ သို့အတွက် ဆရာတော်အား မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင် ကြိုဆို ရေး အစီအစဉ်သည် အလိုအလျောက် ပျက်ပြယ်သွားရလေ၏။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ၁၃၀၁ ခုနှစ်မှ ရန်ကုန်သို့ ရွှေ့ပြောင်းသည့် ၁၃၄၀ ခုနှစ်(ခရစ် ၁၉၇၈ ခုနှစ်)အထိ ၃၉ နှစ်ကြာမျှ သပြေကန် မဟာဓမ္မိကာရာမ တိုက်၌ စာချဆရာတော်ကလေးတစ်ပါးအဖြစ် မထင်မပေါ် ရိုးရိုးကုတ်ကုတ် အေးအေးလူလူ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ မီးခဲပြာဖုံး၊ ပြည်တန်ပတ္တမြားနွံမှာ နစ် နေသည့်ပမာ ဘဝဇာတ်မြုပ်ထားတော်မူ၏။

၁၃၁၆ ခုနှစ် (ခရစ် ၁၉၅၄ ခုနှစ်) မှ စတင်သော ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်စဉ် အခါကလည်း ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေသို့ ပင့်ခေါ်သည်ကို မကြွဘဲ သပြေကန်မှ နေ၍လည်းကောင်း၊ ရံဖန်ရံခါ ရန်ကုန်မြို့ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာသို့ ကြွ ၍လည်းကောင်း၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာများကို ဝိုင်းဝန်း၍ သုတ်သင်ပေး၏။ ဆရာတော်သည် ကျော်ကြားမှုနှင့် လာဘ်လာဘပေါများမှုတို့ကို အမြဲတစေ ရှောင်ရှားတော်မူသည်ဟုကား။

အမြင့်ဆုံး ဘွဲ့တံဆိပ်များဖြင့် ချီးမြှင့်ခံရခြင်း

၁၃၄၆ ခုနှစ် (ခရစ် ၁၉၈၄ ခုနှစ်) ၌ နိုင်ငံတော်အစိုးရက အရှင်ဝါသေဋ္ဌာ ဘိဝံသအား အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့ ကို ချီးမြှင့်၏။ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပခွင့်ပြုရန် တပည့်ဒကာဒကာမများက လျှောက်ထားသည်ကို ခွင့်မပြုချေ။ အကြိမ်ကြိမ် ထပ်မံလျှောက်ထားသောအခါ ဆရာတော်က မငြင်းသာ၍ ခွင့်ပြု လိုက်၏။ ထိုအခါ လမ်းမတော်မြို့နယ် သရက်တောကျောင်းတိုက် မေဃဝတီ ကျောင်း ဆရာတော် ဦးပရမ ရေးသားပူဇော်သည့် ဂုဏ်ပြုစာ၌ “ဆရာတော် လောင်းလျာမွေးဖွားစဉ် ရပ်ရွာ၌ ကောင်းကင်ယံမှ ကြေးစည်သံ၊ စည်မောင်း သံ၊ တူရိယာသံများ ညင်းညင်းသာသာ ကြားရ၏” ဟု မှန်းမျှော်၍ ရေးသားပူ ဇော်ထား၏။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌက “ဟုတ်ကိုမဟုတ်ဘူး” ဟု အပြတ်အသတ် ငြင်းဆို၍ ပြင်ဆင်စေ၏။ ဆရာတော်ဦးပရမက ပြင်ဆင်ပေးရန် လာလျှောက်သူအား “ဟုတ်နိုင်ပါတယ်ဘုန်းကြီးရာ၊ ဆရာတော်မသိလို့ရှိမှာပါ။ ဒါပေမဲ့ ဆရာတော် က မကြိုက်တော့ ပြင်ပေးရမှာပေါ့” ဟု အရှင်ဝါသေဋ္ဌသီတင်းသုံးရာ ရွှေကျင် ကျောင်းတိုက်ဆီသို့မျက်နှာမူ၍ ကျကျနန ဦးသုံးကြိမ်ချပြီးလျှင် ပြင်ဆင်ပေး၏။ အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် အတည်မပြုနိုင်သော ဂုဏ်ပုဒ်များဖြင့် မိမိအား ချီးမွမ်း သည်ကို မှိန်းမနေဘဲ ဖယ်ရှားတော်မူ၏။

၁၃၅၃ ခုနှစ် (ခရစ် ၁၉၉၁ ခုနှစ်) တပို့တွဲလတွင် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ တေရသမ(၁၃)အကြိမ်အစည်းအဝေးကြီးကို ရွှေကျင်သာသနာပိုင် ဆရာတော်

ကြီး သီတင်းသုံးတော်မူသော စစ်ကိုင်းမြို့ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေဟင်္သာတိုက် သစ်၌ ကျင်းပမည်ဖြစ်၏။ ဤအစည်းအဝေးမျိုးကို နှစ် ၁၀၀ အတွင်း ၁၂ကြိမ် သာကျင်းပခဲ့ဖူး၏။ ယခုအစည်းအဝေးတွင် ဥပ ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော်နှစ်ပါးနှင့် ရတ္တညူမဟာနာယကများကို တိုးချဲ့ခန့်ထားရန် လျာထား၏။

ဂိုဏ်းသံဃာက သပြေကန်ဆရာတော်အား ဥပဥက္ကဋ္ဌတင်မြှောက်လိုကြ ၏။ အသင့်တော်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ ထို့ကြောင့် သပြေကန် ဆရာတော်အား အစည်းအဝေးသို့ကြွရောက်ရန် တိုက်တွန်းကြ၏။ မိမိကို ဥပဥက္ကဋ္ဌတင်လိုကြောင်း ဆရာတော်သိသွားသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် တိုက်အုပ် ဆရာတော်ဦးခေမာစာရအား ရွှေကျင်ဂိုဏ်းအကျိုးတော်ဆောင်ချုပ် အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တအပ္ပိယထံ ဖုန်းဆက်ခိုင်းသည်။

“မိမိအား ဒုတိယသာသနာပိုင် တင်လိုကြောင်း ဟိုက ဒီက ပြော၍ သိရ သည်။ မိမိ၏ကျန်းမာရေးစသည်တို့က တယ်မကောင်းလှ၊ သတိတွေကလဲ အရင်ကလိုမဟုတ်၊ တယ်ပြီးမေ့တတ်၊ ဂိုဏ်းဝန်ကိုဆောင်နိုင်တဲ့ အခြားဆရာ တော်များကိုသာ တင်ပါ”ဟု ပြောဆိုစေသည်။

အကျိုးဆောင်ချုပ်ဆရာတော်က “တပည့်တော်တစ်ပါးတည်း တင်လို ချလို မရပါ။ သံဃာများ၏ ဆန္ဒအရသာပြုလုပ်ရသည်။ အရှင်ခေမာစာရ ပြော သည်ကို မှတ်သားထားပြီး ဆရာတော်ကြီးများအား လျှောက်ထားပါမည်”ဟု ပြန်ကြားပြောဆို၏။

သို့စေကာမူ ထိုတေရသမအစည်းအဝေးက သပြေကန်ဆရာတော်အား ဥပဥက္ကဋ္ဌ = တွဲဖက်သာသနာပိုင် တင်မြှောက်လိုက်သည်ပင်။ ဆရာတော်သည် ရွှေကျင် တွဲဖက်သာသနာပိုင်ဆရာတော်ကြီးဟူသော ကျော်ကြားမှုသိလောက နှင့် ပူဇော်သက္ကာရ-ရမှုတို့ကို ရှောင်ရှားလို၏။ ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းလေစွ။

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၅၅ ခုနှစ် (ခရစ် ၁၉၉၃ ခုနှစ်)၌ နိုင်ငံတော်အစိုးရ က သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားအား အမြင့်ဆုံးဘွဲ့တံဆိပ်ဖြစ်သည့် အဘိဓမ မဟာရဋ္ဌဂုရုဘွဲ့တံဆိပ် = အမြင့်မြတ်ဆုံး တစ်ပြည်လုံး၏ ဆရာဟူသောဘွဲ့တော် ကြီးကို အပ်နှင်း၏။

အပိစ္ဆာနှင့် နိဝါတ-နိမာနဂုဏ်များ

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ပစ္စည်းလေးပါး၌ အလိုနည်းခြင်းဟူသော ပစ္စယအပိစ္ဆာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ တစ်ကြိမ်က သာသနာရေးဝန်ကြီးက ဆရာ

တော်အား ဖူးမြော်၍ “ဘာများ အလိုရှိသနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ ဆရာတော်က “ဘာမျှမလိုအပ်ပါ” ဟု ပြန်ဖြေကြား၏။ မိမိ ရရှိထားသော လာဘ်လာဘကိုလည်း ပြန်၍စွန့်လှူ၏။ သပြေကန်မှာ သီတင်းသုံးစဉ်ကတည်းက မည်သူ့ကိုမျှ အသိမပေးဘဲ မိမိရရှိသော လာဘ်လာဘဖြင့် ဘုရားဆွမ်းတင်၏။ သင်္ကန်း၊ ထီး၊ ဖိနပ်စသည်ကို သံဃာအား လှူဒါန်း၏။ ရွှေတိဂုံစေတီ၊ ဆူးလေစေတီ စသည်တို့အား ကပ္ပိယလွဲ၍ ရွှေသင်္ကန်းစသည် လှူဒါန်းစေ၏။ ဇိဝိတဒါန သံဃာ့ဆေးရုံစသည်တို့၌လည်း အပ်စပ်သော နဝကမ္မဝတ္ထုငွေများကို လှူစေ၏။ မိမိအမည်ဖြင့်မဟုတ်ဘဲ ကျောင်းတိုက်ဂေါပကအဖွဲ့အမည်ဖြင့်သာ လှူဒါန်းစေ၏။

အသက် ၈၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ တပည့်ဒကာများက မွေးနေ့အလှူပွဲပြုလုပ်ရန် စီစဉ်ကြ၏။ သင်္ကန်းခွဲစုံ အစုံ (၈၀) လိုချင်ကြောင်း ဆော်ဩလိုက်ရာ ၁၃၂ စုံ လာရောက်လှူဒါန်းကြ၏။ ထိုသင်္ကန်းများအားလုံးနှင့် ရသမျှပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို သပြေကန် - ပုဂံတောင် - မင်္ဂလွန်းရွာ - ကျုံတူရွာ စသည်တို့၌ရှိသည့် သံဃာများအား ပေးလှူ၏။ ဝါဆိုဦးတစ်ကြိမ်၊ မွေးနေ့ နတ်တော်လဆန်း ၁၃ ရက်နေ့ တစ်ကြိမ် လှူဒါန်းလေ့ရှိ၏။ ပစ္စည်းလေးပါးအပေါ်၌ တပ်မက်တွယ်တာမှုမရှိဘဲ မင်္ဂလွန်းနိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းအထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည့် ဒါနသီလ-ဘာဝနာတို့နှင့် မွေ့လျော်ပျော်ပိုက်ခြင်းသည်လည်း ချီးကျူးထိုက်သော ဂုဏ်တစ်ရပ်ပါပေ။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ပါဠိစကားပြေ(စုဏ္ဍိယ)ကို လှပခမ်းနားစွာ ရေးသားနိုင်၏။ မြန်မာစကားပြေကိုလည်း ထူးချွန်ပြောင်မြောက်စွာ ရေးသားနိုင်၏။ မိမိ၏အမည်ကို မဖော်ဘဲ ထူးခြားပြောင်မြောက်သည့် စုဏ္ဍိယဂါထာများစွာကို ရေးသားခဲ့သည်လည်း ရှိ၏။ ဆရာတော်သည် စာပေပညာ ကျော်စောမှု၌ အလိုနည်းပါးခြင်းဟူသည့် ပရိယတ္တိ အပ္ပိစ္ဆာဂုဏ် နှင့်လည်း ပြည့်စုံပါပေ၏။

ဦးဩဒါတ သိရိဘိဝံသ (မန္တလေး) သည် ၁၆ နှစ်သားအရွယ်လောက်က အဘယာရာမ ဆရာတော်၏ ထေရုပ္ပတ္တိကို ဖတ်ရှုခဲ့ရာ ဆရာတော်ကြီး၏ သမာဓိကြီးမားမှု၊ စာပေရေးရာတွင် ဇွဲလုံ့လကောင်းမှုနှင့် စာပေအရာ၌ ထက်မြက်မှုတို့ကို အလွန်ကြည်ညိုခဲ့၏။ အထူးသဖြင့် ထိုထေရုပ္ပတ္တိတွင် ပါဝင်သော “အဘယာရာမိက ထေရဂုဏ်ရည်” ဟူသော စာတမ်းကို ဖတ်ရှုရာ၌ ထိုအရေးအသားကို စွဲစွဲလမ်းလမ်း ဖြစ်နေပါ၏။ “အရေးအသား ကောင်းလိုက်တာနော်” ဟု ထိုစာတမ်းကို ပြန်ပြန်ဖတ်မိတိုင်း အဖန်ဖန် ချီးကျူးနေမိ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့

သို့ စာရေးကောင်းသူတစ်ယောက်ဖြစ်ချင်သောဆန္ဒများသည်လည်း များစွာ ဖြစ်ခဲ့ရ၏။

တစ်နေ့တွင် မင်းကွန်းတောင်ရိုး ဓမ္မနာဒချောင်၌ အလှူရှိသဖြင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဝိဇ္ဇာလင်္ကာရဆရာတော်နှင့်အတူ သွားရရာ မော်တော်ပေါ်တွင် ထိုအဘယာရာမိကထေရဂုဏ်ရည် စာအရေးအသားကောင်းလှကြောင်း၊ ထိုစာကို မလှိုင် သိရိသောမာရုံဆရာတော် အရှင်စန္ဒဇောတိရေးသည်ဟု ထင်မိကြောင်း ဦးဩဒါတသိရိဘိဝံသက လျှောက်ထား၏။ ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရဆရာတော်က သပြေကန်စာချ အရှင်ဝါသေဋ္ဌဘိဝံသ ရေးသားထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောပြသဖြင့် ဦးဩဒါတသည် အရှင်ဝါသေဋ္ဌအား ကြည်ညို၍မဆုံးအောင် ဖြစ်သွားပေ၏။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌဘိဝံသသည် ပိဋကတ်သုံးသွယ်၊ နိကာယ်ငါးရပ်၊ သက္ကတ၊ မာဂဓစာပေတို့၌ အလိုရှိတိုင်း ကျက်စားနိုင်သဖြင့် ပိဋကတ္တယဆေက၊ သက္ကတဝိဒ္ဓ ဉာဏ်ကြီးရှင် ဆရာတော်ဖြစ်ပါ၏။ သို့ပါသော်လည်း မာန်မာနမရှိ၊ ဟိတ်ဟန်မထား၊ မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချသည့် နိဝါတ-နိမာနဂုဏ် နှင့်လည်း ပြည့်စုံပါပေ၏။

ဆရာတော်သည် အညတရမထင်ရှားကြသည့် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များထံသို့ မေတ္တာကရုဏာထား၍ စာပြန်ကြားပေးလေ့ရှိ၏။ ထိုသို့ပြန်ကြားရာ၌ “အလေးထားကာ ရေးသားအပ်ပါ၏” စသည်ဖြင့် မဖတ်ဝံ့လောက်အောင် သိမ်မွေ့သော စကားလုံးများဖြင့် ရေးသားတော်မူ၏။

၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် မြောင်းမြ ပဇ္ဇောတာရုံဆရာတော် အရှင်ဉာဏိကသည် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့ကို ရရှိသဖြင့် တပည့်သံဃာများနှင့် ဒကာများက ဂုဏ်ပြုပူဇော်ပွဲပြုလုပ်ရန် စီစဉ်ကြ၏။ ပူဇော်ပွဲအထိမ်းအမှတ် စာစောင် ထုတ်ဝေရန် အတွက် တာဝန်ကျသူ မောင်ရင့်ကျူး (မြောင်းမြ) သည် သပြေကန်ဆရာတော်ထံ ချဉ်းကပ်၍ စာမူရေးသားချီးမြှင့်ပေးရန် လျှောက်ထား၏။ ဆရာတော်က ဦးခေါင်းတော်ကို လက်နှင့်ပွတ်သပ်ရင်း “ဘုန်းကြီး စာကောင်းကောင်း မရေးတတ်ဘူးကွဲ့” ဟု မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချ၍ ပြောဆို၏။ မောင်ရင့်ကျူးက ထပ်မံတောင်းပန်သဖြင့် “သမ္မောဒနိယကထာ” ကို အံ့ဩစဖွယ်ပင် အချိန်တိုတိုအတွင်း သွက်လက်လျင်မြန်စွာ ရေးသားပေးလိုက်၏။ စာကောင်းပေမွန်ကို ဤမျှ သွက်လက်လက် ရေးသားနိုင်စွမ်း ရှိပါသော်လည်း “စာကောင်းကောင်း မရေးတတ်ဘူး” ဟု မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချထားနိုင်သည်မှာ အံ့ဩစရာပါပေ။

မေတ္တာဓာတ်နှင့် ခမာဂုဏ်

တောင်ကြီးမြို့မှ ဒေါက်တာအောင်ကျော် (သွားဆရာဝန်) က သိုးမွေ့ခြံ ထည့် ပေးပို့လှူဒါန်းလိုက်ရာ ဆရာတော်က အလွန်အနှစ်သာရရှိသော ဆုပေးစာတိုကလေးကို အောက်ပါအတိုင်း ရေးပို့လိုက်၏။

“၁၅ ရက်၊ လပြည့်အခါ ပေါ်ထွက်တင့်ဆန်းလာသော လပြည့်ဝန်းကြီး ပြည့်ဖြိုးသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စိန္တာမဏိ၊ မဏိဇောတ၊ အလှဝင့်ကြွား၊ ပတ္တမြားရတနာကြီးသည် အလိုခပ်သိမ်း ပြည့်စုံစေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဒကာအောင်ကျော်တို့ မိသားစုများ၊ လိုလားတောင့်တ စိတ်ဆန္ဒဟူသမျှတို့သည် အလိုခပ်သိမ်း ပြည့်စုံပြီးမြောက်ပါစေဟု အနုမောဒနာပြုရပါသည်။”

ဆရာတော် နာမကျန်းဖြစ်၍ ဆေးရုံသို့ တက်ရောက်ကုသခံရပြီးနောက် ကျောင်းတိုက်သို့ပြန်ရောက်လာသောအခါများတွင် ဆရာတော်အား လာရောက်ကြည့်ရှုသော ဒကာဒကာမများမှာ လွန်စွာများပြားလှ၏။ ဝင်လာမစဲတသဲသဲ ဖြစ်နေသဖြင့် ဆရာတော်မှာ နားနေခွင့်ကောင်းကောင်းမရတော့ချေ။ ထို့ကြောင့် ဒကာအချို့က ဆရာတော်ကျန်းမာရေးအတွက် ကြည့်ရှုခွင့်အချိန်ကို သတ်မှတ်ပေးသင့်ကြောင်း လျှောက်ထားရာ ဆရာတော်က “သူတို့မေတ္တာနဲ့လာကြတာပဲ၊ ရှိပါစေ” ဟု တိုတိုနှင့်လိုရင်းကို မိန့်ဆိုလိုက်၏။ ဒကာ၊ ဒကာမများ၏ မေတ္တာစေတနာကို အလွန်အလေးထား၍ တုံ့ပြန်တတ်သောဆရာတော်ပါတကား။

ဤကြီးမားသော မေတ္တာစေတနာကြောင့်ပင်လျှင် ဆရာတော်သည် ဒကာ၊ ဒကာမများအား တရားရေးအေး အစဉ်တိုက်ကျွေးပေး၏။ တရားပွဲဆက်မည်မျှပင် များစေကာမူ ပင်ပန်းဆင်းရဲမှုကို ပဓာနမထားဘဲ ကိုယ်ကျိုးမဖက် ကိုယ်ခန္ဓာကို မငဲ့ကွက်ဘဲ ရဟန်းရှင်လူတို့အား တရားဒေသနာတော်များကို အစဉ်တိုက်ကျွေးပေးတော်မူသည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် မေတ္တာဘာဝနာ ကိုလည်း လွန်စွာစီးဖြန်းတော်မူ၏။ စာရေးသူ-မဂ္ဂရာဘာရတီက မိခင်အား မေတ္တာပို့ရာ မိခင်ဆီသို့သာစိတ်လည်နေသဖြင့် မေတ္တာမပို့ချင်တော့ကြောင်း လျှောက်ထား၏။ ဆရာတော်က တွယ်တာတဲ့စိတ် မြတ်နိုးတဲ့စိတ်ဖြင့် တစ်ဖက်လူအပေါ် မေတ္တာပို့လျှင် မေတ္တာစစ် ဖြစ်မလာဘဲ တဏှာလောဘဘက်သို့ ပါသွားပြီးဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြ၍ မေတ္တာပို့နည်း အချိုးကျအောင် တည့်မတ်ပေးလိုက်ပါသည်။

ဆရာတော်သည် မေတ္တာဓာတ်ကြီးမားသည့်အတွက် ဆရာတော်စိတ်ဆိုး

သည်ကို မမြင်ကြရ၊ မျက်နှာမသာမယာဖြစ်သည်ကိုပင် မဖူးတွေ့ရပါ။ မခုရ ဘာရတီက “ဆရာတော်ဘုရား ဒေါသထွက်ဖူးသည်ကို မတွေ့ရ၊ မကြားရဖူး ပါ၊ အဘယ်သို့ နှလုံးသွင်း၍ ဒေါသကို ဖြေဖျောက်ပါသလဲ” ဟု မေးမြန်းလျှောက် ထား၏။

ဆရာတော်ဘုရားက “ဘုန်းကြီးကို စိတ်ဆိုးအောင် လုပ်ကြည့်ပါလား၊ စိတ်ဆိုးလာမှာပဲ၊ သူဌေးကတော်နဲ့ ကာဠိကျွန်မ ဇာတ်အကြောင်းကို ကြားဖူး တယ် မဟုတ်လား၊ အင်း... ဒီလိုပဲပေါ့၊ ဘုန်းကြီးလဲ အရင်က စိတ်တိုပါတယ်၊ တဖြည်းဖြည်း စိတ်ကို လျှော့ချပေးရတယ်” ဟု မှတ်သားဖွယ်ရာ မိန့်ကြားတော် မူ၏။

မေတ္တာအားကြီးသူသည် ဒေါသကို ချုပ်တီးနိုင်ပြီးလျှင် ကိုယ်ပင်ပန်း နွမ်း နယ်မှုနှင့် ရောဂါဝေဒနာတို့ကိုလည်း သည်းခံနိုင်စွမ်းရှိလာ၏။ သပြေကန် ဆရာတော်ဘုရား၏ သည်းခံနိုင်သော စွမ်းရည် - ဓမာဂုဏ် သည်လည်း ချီးကျူး ကြည်ညိုဖွယ်ရာအတိ ရှိပါသည်။

တစ်ခါက ဆီးရောဂါဖြင့် ဆရာတော်သည် ဆေးရုံသို့ တက်၍ အကုသ ခံယူရ၏။ မခုရဘာရတီက ဆရာတော်အား ကျန်းမာရေးအခြေအနေကို မေး လျှောက်၏။

“အင်း... ဒီရောဂါက အတော်ဆိုးတာပဲ၊ တော်တော်လေး ခံရခက်တယ်” ဟု ဆရာတော်က ဖြောင့်ဖြောင့်စင်းစင်းပင် မိန့်တော်မူ၏။ အခြားသူအချို့ကဲ့ သို့ ဣန္ဒြေလုပ်ကာ “ခန္ဓာရှိရင် ရောဂါရှိမှာပဲ၊ ဒီလောက် ဝေဒနာတော့ သည်းခံ ရမှာပဲ” ဟူ၍ မိန့်တော်မမူပါ။

သို့သော် တကယ်တမ်း လွန်စွာ ဆိုးရွားသော ဝေဒနာနှင့် ကြိုကြိုက်၍ အသား များ တဆတ်ဆတ်တုန်သည့်အထိ ခံစားနေရသည့်အခါများတွင်ပင် ဆရာတော် သည် မျက်နှာမဲ့ရွံ့ခြင်းမရှိဘဲ ညည်းညူခြင်းမရှိဘဲ သည်းခံနိုင်စွမ်းရှိကြောင်း ကို ဝေယျာဝစ္စပြုသူ တပည့်ဘုန်းကြီးများက ပြောဆိုကြပါသည်။ ဤသို့ သည်း ညည်းခံ၍ စိတ်ကို ချုပ်ထိန်းနိုင်သော စွမ်းရည်သည် တရားသဘောကို ထိုးထွင်း မြင်သိထားသော စွမ်းအားကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

သမထ-ဝိပဿနာပေါက်မြောက်မှု

သမထ - ဝိပဿနာအလုပ်တွင် ဆရာတော် မည်မျှအတိုင်းအတာအထိ ထိုးထွင်းပေါက်မြောက်သည်ကို မည်သူမျှ မခန့်မှန်းနိုင်သော်လည်း ဆရာတော်

၏ အဆိုအမိန့်အချို့နှင့် အပြုအမူ၊ စိတ်နေသဘောထားတို့မှတစ်ဆင့် အသင့်အတင့်မျှကို ခန့်မှန်းနိုင်ပါလိမ့်မည်။

တရားကျင့်သုံးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာတော်မိန့်ဆိုထားသည်မှာ-

“တရားဆိုသည်မှာ နောက်ဘဝအထိ ဆိုင်းနေသည်မဟုတ်။

တရားရှင်ကို ယခုဘဝပင် စိတ်ချမ်းသာစေခြင်း၊ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာစေခြင်း၊ လောကဝံကို ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း၊ မိမိက အထူးကြိုးစားလျှင် မဂ်ဖိုလ်အထိ ရနိုင်စေခြင်း စသည်ဖြင့် စောင့်ရှောက်တတ်သည်။”

ကျမ်းဂန်တတ်ရုံ၊ သိရုံ၊ သင်ထားရုံနှင့် မပြီး၊ ကျမ်းဂန်အဆိုအမိန့်အတိုင်း ကျင့်ကြံနိုင်မှသာလျှင် ပညာရှိဖြစ်၍ ထူးခြားပြောင်မြောက်နိုင်ကြောင်းကို-

“ကျမ်းဂန်အများအပြားသင်ထားပါလျက် လူမိုက်ဖြစ်တတ်၏။ ကျမ်းဂန်ဆိုတိုင်း ကျင့်သူသာ ပညာရှိဖြစ်သည်။ နှိုင်းချိန် စဉ်းစား၊ ကောင်းစွာဖော်စပ်ထားသော ဆေးသည်သာ လူနာတို့၏ ရောဂါကို ပျောက်အောင်ပြုနိုင်၏။ ဆေးအမည်ကလေးမျှဖြင့် ရောဂါ ပျောက်အောင် မပြုတတ်။

“အလိမ္မာ စာမှာရှိရာ ထိုအလိမ္မာကို ကိုယ်မှာရှိအောင်ပြုသူကား ရှားပါးလှ၏။ အလိမ္မာဂုဏ်သည် နှစ်သက်ဖွယ် ရတနာပင်ဖြစ်ရာ ထိုအလိမ္မာကို ကိုယ်မှာဆင်ပေးခြင်းဖြင့် အများနှင့်မတူ တစ်မူထူးခြားအောင် ပြုကျင့်သင့်ပေသည်။”

ဘာဝနာတစ်ခုခုကို လက်ကိုင်ပြုထားသူတို့အား ဖြစ်ပွားလာမည့်အကျိုးကို ညွှန်ပြရာ၌-

“ဘာဝနာတစ်ခုခုကို လက်ကိုင်ပြုထား၊ ပွားများသူ၌ တရားနှင့်စပ်၍ (၁) အမှတ်အသားကောင်းလာခြင်း၊ (၂) အတွေးအခေါ်အယူအဆ မြင့်မားကြွယ်ဝလာခြင်း၊ (၃) အသိဉာဏ်ရင့်သန်လာခြင်း စသည်ဖြင့် အကျိုးများလှ၏။”

တရားသိလေလေ ဂါရဝတရား ပိုရှိလေလေဖြစ်ပြီးလျှင် တရားလေးစားသူတို့၌ မာန်မာနမရှိကြောင်းကိုလည်း-

“တရားမသိသူ၌ ဂါရဝမှုကို အောက်ကျသည်ဟု အထင်အမြင်မှားသော်လည်း ဂါရဝသည် အလွန်မွန်မြတ်သော တရားတစ်ခုဖြစ်ရာ တရားပိုသိလေလေ ဂါရဝတရား ပိုရှိလေလေ ဖြစ်သည်။”

“တရားကို လေးစားသူတို့အဖို့ မာနကို အပြစ်မမြင် အကောင်းထင်လျက် မာန်တက်ကြွသော်လည်း တရားကို လေးစားသူတို့မှာ မိမိတို့၏ မာနကို တမင်တကာပင် ကျအောင် ကြိုးစားကြ၏” ဟု ညွှန်ပြတော်မူ၏။

ရောင့်ရဲတင်းတိမ်သူသည် အားလုံးပြည့်စုံသူဖြစ်ကြောင်းနှင့် လောကဓံ ကြံကြိုက်လာသောအခါ သည်းခံနိုင်သူသာ ခန္တီတရားနှင့်ပြည့်စုံမည်ဖြစ်ကြောင်း ကို-

“အကြင်သူ၏စိတ်သည် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲလျက်ရှိ၏။ ထိုသူမှာ အားလုံးပြည့်စုံလျက်သာ။ ဖိနပ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားအပ်သောခြေရှိသူအဖို့ မြေတစ်ပြင်လုံး သားရေဖုံးသကဲ့သို့သာ အမှန်ဖြစ်သည်” ဟု ညွှန်ပြတော်မူ၏။
အောင်နိုင်ခဲသော စစ်ပွဲကို အောင်နိုင်သူ ဟူသည်မှာ-

“ကိုယ့်အား အမျက်ဒေါသထွက်သူကို ပြန်စိတ်ဆိုးသူမှာ ထိုသူ့အောက် ယုတ်ညံ့သူသာဖြစ်၏။ စိတ်ဆိုးသူကို ပြန်စိတ်မဆိုးသူမှ အောင်နိုင်ခဲသော စစ်ပွဲကို အောင်သူဖြစ်တော့သည်”

ဘာဝနာနှင့် မင်္ဂလာကို တွဲစပ်၍လည်း-

“ဘာဝနာမူတစ်ခုခုဖြင့် မိမိစိတ်မှာအေးချမ်းသော မင်္ဂလာဖြစ်အောင် အစဉ်မကွာ ကြိုးစားအားထုတ်ရမည်သာ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

တရားအတိုင်းအတာ ခန့်မှန်းရန် ပေတံတစ်ခုအဖြစ်-

“လောကတွင် စိတ်ဓာတ်ရင့်ကျက်၏။ ခံနိုင်ရည်ရှိ၏ - ဟု ဆိုကြသည်မှာ မိမိတို့ ပွားများအားထုတ်ထားအပ်သော တရားအတိုင်းအတာအရသာ စိတ်ဓာတ်ရင့်ကျက်ကြခြင်း မြင့်မြတ်ကြခြင်းဖြစ်သည်” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရိယာသဘာဝတစ်ရပ်ကို ညွှန်ပြရာ၌-

“မွေးခါစ သားငယ် နွားကလေးရှိသော သားသည်အမေ နွားမသည် မလွဲသာ၍ မြက်ကိုစားနေရသော်လည်း မိမိ၏ သားငယ်ကလေးကို စောင်းကာ ငဲ့ကာ တကြည့်ကြည့်ဖြစ်နေရာသကဲ့သို့ မလွဲသာ၍ သိတင်းသုံးဖော်များ၏ ကိစ္စကြီးငယ်ကို ပြုနေရသော်လည်း မိမိစိတ်မှာ သိက္ခာသုံးပါး ကျင့်ရေး၌သာ ငဲ့ကွက်လိုလားလျက်ရှိသည်မှာ အရိယာတို့၏ သဘာဝတစ်ရပ်ပင်” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် အသိနှင့်အပြော၊ အပြောနှင့်အလုပ်၊ အလုပ်နှင့်အပြုအမူ ညီညွတ်သော ဆရာတော်ဖြစ်၏။ သိသည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံ အားထုတ်၍ ကျင့်ကြံသည့်အတိုင်း ဂုဏ်များကို ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။

“ယေကေစိ ဘိက္ခဝေ မယိအဝေစ္စ ပသန္နာ သဗ္ဗေတေ သောတာပန္နာ”

(အဂုံတ္တရပါဠိတော်)

“အကြင်သူတို့သည် ငါဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည် ကြကုန်၏။ ထိုသူအားလုံးသည် သောတာပန်များဖြစ်ကြ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူ၏။

“အို... ရဟန်းတို့၊ အကြင်သူတို့သည် ကာယဂတာသတိကို သုံးဆောင်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို သုံးဆောင် ကြကုန်၏။ အကြင်သူတို့သည် ကာယဂတာသတိကိုမသုံးဆောင် ကုန်၊ ထိုသူတို့သည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မသုံးဆောင်ရကုန်။ ”
(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

“သံသရာစခန်းမှာ မပြတ်ဖမ်းစားလေ့ရှိသော မဆုံးနိုင်သည့် ဆင်းရဲကိုပေးဆောင်တတ်သော ရာဂဘိလူးကို အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းဟူ သည့် အတုမရှိထက်မြက်သောမန္တ ရားနှင့် တားမြစ်ပါလော့။ ထို ရာဂဘိလူးသည် အသုဘမန္တ ရားကို အမှန်ကြောက်၏။

“ဤကိုယ်ခန္ဓာရုပ်အစု၌ အသုဘအခြင်းအရာကို ရှုခြင်းသည် သာ ငါ၏ကိစ္စဟု ကြံစည်နှိုင်းဆသဘောကျကြီး မတင့်မတယ် ရွံရှာဖွယ်ဟု ရှုမှတ်ထိုက်သည့် အသုဘဘာဝနာကို အခါခါပွားများ လျှင် ယခုခဏတွင်ပင် ရာဂမီးအရှိန်အားနည်းပြီး နှစ်သက် ဝမ်း မြောက်ခြင်းကို စင်စစ်ဧကန် ရရှိလိမ့်မည်။ အသုဘဘာဝနာ၌ ဈာန် ရထားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရာဂကို ကောင်းစွာချိုးနှိမ်ပယ်အပ်ပြီး ဖြစ်၍ ရာဂကင်းပြီးသော ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကဲ့သို့ လျှပ်ပေါ်လော် လည်သည့် အမှုအရာကင်း၏။”

(စတုရာရက္ခကျမ်း)

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ကာမဂုဏ်အာရုံများကို ရှောင်ရှား၏။ ပစ္စည်း လေးပါး၊ လာဘ်လာဘ၊ ရာထူးဂုဏ်သိန်၊ ကျော်စောမှုအရှိန်အဝါတို့ကို မလိုချင် မတပ်မက်ချေ။ မာန်မာနကင်းကာ မိမိကိုယ်ကို အမြဲနိမ့်ချ၏။ အမျက်ဒေါသ ထွက်ခြင်းလည်း မရှိဘဲ လောကဓံဒဏ်ချက်နှင့် ရောဂါဝေဒနာများကိုလည်း မမှိတ်မသုန် သည်းခံနိုင်စွမ်းရှိ၏။ ဣန္ဒြေတော် တည်ငြိမ်ရင့်ကျက်၍ လျှပ်ပေါ် လော်လည်မှုများလည်း ကင်းစင်တော်မူ၏။ ပူပင်သောကများကို ဖယ်ရှား၍ အမြဲချမ်းသာငြိမ်းအေးစွာ ဧကစာသီတင်းသုံးနေတော်မူလေ့ရှိ၏။

ဤအပြုအမူစိတ်နေသဘောထားတို့ကို ထောက်ရှုလျှင် သပြေကန်ဆရာ တော်သည် အနာဂါမ်-ရဟန္တာတို့နှင့် အလားတူသော ဆရာတော်ပါဟည်းဟု ဆို

ရချိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ ပဋိပတ်စွမ်းရည်သည်လည်း ဆရာတော်
၏ ပရိယတ်စွမ်းရည်ကဲ့သို့ပင် ပထမထိပ်တန်းအမျိုးအစားဖြစ်သည်ဟု ကောက်
ချက်ချရပေသတည်း။

အခန်း (၄)

သာသနာ့ဂုဏ်ရောင်ကို ထွန်းပြောင်တောက်ပစေမှု

မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမ သာသနာတော်သည် (၁)ပရိယတ္တိသာသနာ၊ (၂) ပဋိပတ္တိသာသနာ၊ (၃) ပဋိဝေဓသာသနာဟူ၍ သုံးမျိုးရှိလေရာ ဤသုံးမျိုးအနက် တစ်မျိုးကိုဖြစ်စေ၊ နှစ်မျိုးကို ဖြစ်စေ၊ သုံးမျိုးစလုံးကိုဖြစ်စေ၊ ထူးထူးခြားခြား ကြည်လင်တောက်ပ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်ပေးသူသည် သာသနာတော်၏ဂုဏ်ရောင်ကို ထွန်းပြောင်စေသူဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။

ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကို ထွန်းတောက်စေပုံ

ပရိယတ္တိသာသနာဟူသည် ပိဋကတ်သုံးသွယ်၊ နိကာယ်ငါးရပ်၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာစသည့် စာပေများကို မိမိကိုယ်တိုင် သိကျွမ်းတတ်မြောက်အောင် လေ့လာဆည်းပူးပြီးနောက် သူတစ်ပါးတို့အား တစ်ဆင့်သင်ကြားပို့ချပေးခြင်း၊ ဟောပြောရေးသားခြင်း၊ ပြဿနာခဲရာခဲဆစ်များကို ဖြေရှင်းပေးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် သာမဏေကျော်ဘဝ၌ပင် အသက် ၁၅ နှစ်၊ ၁၆ နှစ်၊ ၁၇ နှစ်အရွယ်တို့၌ ပထမငယ်၊ ပထမလတ်၊ ပထမကြီး တို့ကို အသီးသီးအောင် မြင်ခဲ့သဖြင့် ပထမကြီးအောင်သူတို့တွင် အသက်အငယ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ပေ၏။

တစ်ဖန် ကိုရင်ဘဝ၌ပင်လျှင် ဘိက္ခုဝိဘင်း၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်းဟူသော ဥာတောဝိဘင်းပါဠိတော်ကြီးကို ဝတ္ထုနိဒါန်းနှင့်တကွ အရပြန်ဆိုနိုင်သဖြင့် ဥာတောဝိဘင်္ဂဓရ ဘွဲ့ကို ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့၏။

တစ်ဖန် အသက် ၁၉ နှစ်အရွယ်၌ ဝိနည်းငါးကျမ်းဟူသော ဝိနည်း

ပိဋကတ်ပါဠိတော်ကြီးကို ဝတ္ထုနိဒါန်း ပဒဘာဇနီတို့ပါမကျန် အကုန်ပြန်ဆို နိုင်သဖြင့် ဝိနယဓရ ဘွဲ့ထူးကို အံ့ဩချီးကျူးစဖွယ် ထပ်မံရရှိခဲ့ပြန်သည်။

ဤသို့လျှင် ရှင်သာမဏေဘဝ၌ပင်လျှင် မကြုံစဖူးအောင် ထူးထူးခြားခြား အောင်မြင်သည့်အတွက် ရှင်ဝါသေဋ္ဌအနေဖြင့် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလာသလို ပရိယတ္တိသာသနာတော်အနေဖြင့်လည်း ထွန်းလင်းတောက်ပလာပါသည်။

တစ်ဖန် ရဟန်းတစ်ဝါအရတွင် အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် သံယုတ်ငါးကျမ်း ပါဠိတော်ကြီးကို ပြန်ဆိုအောင်မြင်တော်မူသဖြင့် ဝါသေဋ္ဌဘိ သိရိပဝရ သာ သနဓဇ သံယုတ္တ ဘာဏကဘွဲ့တံဆိပ် ကို ထူးချွန်ပြောင်မြောက်စွာ ရရှိခဲ့ပြန် ပါသည်။

ထို့နောက် မန္တလေးမြို့သို့တက်၍ ပညာဆည်းပူးရင်း သကျသီဟစာမေးပွဲ များကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ ၄ နှစ်အတွင်း၌ စာသင်တန်း-စာချတန်း နှစ်တန်း လုံးကို ချီးကျူးဖွယ်ကောင်းအောင် ပြောင်မြောက်စွာအောင်မြင်သဖြင့် ဝါသေ ဋ္ဌဘိဝံသ ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့တံဆိပ်တော် ကို အလှူခံရရှိ သည်။

သကျသီဟစာသင်တန်း နှုတ်ထောက်အာဂုံစာမေးပွဲ၌ အရှင်ဝါသေဋ္ဌအား ဓာတုကထာနယကြီးများနှင့် သစ္စယမိုက်ဝါရယုက်ကြီးများကို ဖြေဆိုစေရာ မြင်းကောင်းစိုင်းသလို ပြန်ဆိုနိုင်သဖြင့် အဘိပါကဋီပိသေသပုဂ္ဂလ အဖြစ် ထူးကဲသောဂုဏ်ကို အရှင်ဝါသေဋ္ဌ ရရှိခဲ့သေးသည်။ သကျသီဟအသင်းလူကြီး ဦးစံမင်းက ဝပ်စင်းဦးချကာ “သာသနာတော်အတွက် အားတက်ဖွယ်ကောင်း လှပါတယ်ဘုရား” ဟု ချီးကျူးလျှောက်ထား၏။

စစ်ပြီးခေတ် ၁၉၄၆ ခုနှစ် (ကောဇာ ၁၃၀၈ ခုနှစ်)၌ ရန်ကုန်မြို့တွင် အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲကိုကျင်းပရာ အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ပြဋ္ဌာန်းကျမ်း ကိုးကျမ်းစလုံးကို တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် ထူးချွန်ပြောင်မြောက်စွာ အောင်မြင် ပြန်၏။ သို့အတွက် သာသနဓဇ သိရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ သိရောမဏိဘွဲ့ ကို ဦးဦးဖျားဖျား ရရှိတော်မူခဲ့သည်။

ဤဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးများသည် အရှင်ဝါသေဋ္ဌအား ဉာဏ်ပညာကြီးကျယ် ထက်မြက်သော ပိဋကတ်စာပေများကို ကျွမ်းကျင်နုံ့စပ်သည့် စာတတ်အကျော် ဒေးယျပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ မြင့်တင်ပေးသလို ပရိယတ္တိသာသနာတော်၏ ဂုဏ် ကျက်သရေကိုလည်း တက်နေဝန်းပမာတိုးမြှင့်ဝေဆာစေပါသည်။

ဆရာတော်အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် မိမိထံ မေးမြန်းလာကြသော ခဲရာခဲဆစ် များ၊ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ အန

ဋီကာ၊ မဓုဋီကာ၊ ယောဇနာ၊ ဂဏ္ဍိဟူသော ဗုဒ္ဓစာပေကျမ်းဂန်များကိုလည်း လေ့လာရ၏။ ပါဠိနှင့်ဆက်နွယ်နေသော မာဂဓ၊ သက္ကတ၊ ဗျာကရဏ်းကျမ်း၊ ကောသကျမ်း၊ ကာဗျကျမ်း စသည်တို့ကိုလည်း လေ့လာဆည်းပူးရသည်။ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်များ၌ တတ်ကျွမ်းနိုင်နင်းသူဖြစ်၍ “ပိဋကတ္တယဆေက” ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘာသာရပ်ကျမ်းဂန်များကို နှံ့စပ်ကျွမ်းကျင်စွာ တတ်မြောက်သည့်အတွက် “ဘာသန္တရဝိဒူ” ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဆိုအပ်၏။

မိမိတတ်မြောက်ထားသောပညာကို ဆရာတော်ဘုရားသည် စာသင်သား ရဟန်းသာမဏေများအား ပြန်လည်ပို့ချပေးသည်။ မန္တလေးမြို့၌ အဘယာရာမရွှေဂူတိုက်သစ်၌သီတင်းသုံး၍ သကျသီဟစာမေးပွဲဖြေဆိုရန် ပညာဆည်းပူးနေစဉ်အခါကပင် စာချပေးနေခဲ့သည်။ စာချတန်းစာမေးပွဲအောင်မြင်ပြီးနောက် တွင်လည်း စာပေပို့ချပေးနေခဲ့သည်။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသသည် ကျေးဇူးရှင် အဘယာရာမရွှေဂူတိုက် ဆရာတော်ဘုရား၏ အေးမြလှသောအရိပ်အာဝါသ၌ ခိုလှုံ၍ ပိဋကတ်စာပေ၊ သက္ကတစာပေများကို ဆည်းပူးလိုပါသော်လည်း မိမိ၏ငယ်ဆရာဥပဇ္ဈာယ်ဆရာဖြစ်တော်မူသော သပြေကန်မဟာဓမ္မိကာရာမဆရာတော် ပျံလွန်တော်မူသည့် သတင်းနှင့်အတူ ဆရာတော်မှာထားခဲ့သည့် အမိန့်တော်တို့ကို ကြားသိလေလျှင် မိမိ၏ကိုယ်ကျိုးကိုမငဲ့ကွက်ဘဲ မိခင်ပမာဖြစ်ခဲ့သည့် သပြေကန်မဟာဓမ္မိကာရာမတိုက်သစ်သို့ အပြီးအပိုင်ပြန်ကြွလာ၏။ သပြေကန်တွင် အေးအေးလူလူ သီတင်းသုံး၍ အနုနာယကစာချဆရာတော် အဖြစ် နှစ်ပေါင်းများစွာ စာပို့ချပေးတော်မူသည်။

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၄၀ ခုနှစ် (ခရစ် ၁၉၇၈ ခုနှစ်) အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ သက်တော် ၆၈ နှစ်သို့ရောက်သည့်အခါ ဆရာတော်သည် သံဃာများ၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဆရာတော်များ၊ ဒါယကာများ၏ ဆန္ဒကို မလွန်ဆန်သာသဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်၏ ပဓာနနာယကဆရာတော် ဖြစ်လာသည်။ ဤတာဝန်ကိုလည်း အသက်ထက်ဆုံး ပျံလွန်တော်မူသည့်အထိ ကျေပွန်စွာ ဆောင်ရွက်သွားတော်မူသည်။

ဤတာဝန်များအပြင် တရားဒေသနာများကို ဟောပြောခြင်း၊ ရေးသားခြင်း၊ ပိဋကတ်ဆိုင်ရာ ခဲရာခဲဆစ်များ၊ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းခြင်း၊ ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့များတွင် ဩဝါဒါစရိယဆရာတော်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စသော တာဝန်များစွာကိုလည်း မနေမနား အပတ်တကုတ်ကြိုးစားကာ ဆောင်

ရွက်တော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် ပရိယတ္တိဂုဏ်ရောင် ထွန်းပြောင် ရေးအတွက် စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက်တော်မူကြောင်း ထင်ရှားလှပါသည်။

ပဋိပတ္တိသာသနာတော်ကို ထွန်းတောက်စေပုံ

ပဋိပတ္တိသာသနာဟူသည်မှာ သီလသိက္ခာ၊ သမာဓိသိက္ခာ၊ ပညာသိက္ခာ တို့ကို ကိုယ်တိုင်ကျင့်ကြံအားထုတ်၍ သူတစ်ပါးတို့အားလည်း နည်းလမ်း ညွှန်ပြသွန်သင်ဆုံးမပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤတာဝန်ကိုလည်း အရှင်ဝါသေဋ္ဌာ ဘိဝံသသည် စွမ်းစွမ်းတမံကြိုးစားအားထုတ်၍ စံနမူနာပြပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ရပ်တည် ကာ သာသနာတော်ကို ကျက်သရေတိုးမြှင့်ဝေဆာစေပါသည်။

သိက္ခာသုံးရပ်တွင် သီလသိက္ခာသည် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည်။ သီလ သိက္ခာကိုဖြည့်ကျင့်ရန်အတွက် ရဟန်းသံဃာတို့သည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ၊ ပစ္စယသန္နိသီတသီလ ဟူသော သီလလေးမျိုး (ဝါ) စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ ကို စောင့်ထိန်းရပါသည်။

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ သည် မြတ်စွာဘုရားပြဋ္ဌာန်းတော်မူခဲ့သော ဝိ နည်းသိက္ခာပုဒ်အကျဉ်း ၂၂၇ သွယ်၊ အကျယ် ကုဋေကိုးထောင်ကျော်ကို ရိုသေ လေးမြတ်စွာ စောင့်ထိန်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ သည် မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် တည်းဟူ သော ဒွါရခြောက်ပါး-တံခါးခြောက်ပေါက်၌ ဆိုင်ရာအာရုံများ ထိတိုက် ဝင် ရောက်လာကြသည့်အခါ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာများ မဖြစ် ပေါ်အောင် စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ သည် အသက်မွေးမှုသန့်ရှင်းစင်ကြယ်အောင် စောင့် စည်းခြင်း၊ ဒကာများထံမှ ချောမော့ဖြားယောင်း၊ သွေးဆောင် ဟန်ဆောင်မှု စသည့် မိမိပယောဂမပါရှိဘဲ စင်ကြယ်စွာရအပ်သည့် ပစ္စည်းလေးပါးကို ခံယူ သုံးစွဲခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပစ္စယ သန္နိသီတသီလ သည် ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး တည်းဟူ သော အပ်စပ်သည့်ပစ္စည်းလေးပါးကို သုံးစွဲသည့်အခါ ကိလေသာများ မပေါ် ပေါက်ရန် ရရှိမည့်အကျိုးကျေးဇူးများကို ဆင်ခြင်လျက် သုံးစွဲခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤသီလလေးမျိုးကို ရိုသေလေးမြတ်စွာ လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းသွားနိုင် လျှင် မိမိ၏စိတ်သန္တာန်တွင် ကိလေသာများ ငြိမ်ဝပ်ပါးလျားသွားကြမည်ဖြစ် ၍ လွန်စွာချမ်းသာအေးမြသွားပါလိမ့်မည်။ ကိုယ်နှုတ်အမှုအရာတို့သည် အပြစ်

ကင်းစင်၍ တည်ငြိမ်အေးဆေးကာ ကျက်သရေအဖြာဖြာနှင့် တင့်လျှမ်းဝေဆာ သွားပါလိမ့်မည်။ ဒကာ၊ ဒကာမများ၏ ရိုသေလေးမြတ်မှု၊ ရှိခိုးပူဇော်မှု အဝဝ တို့ကိုလည်း ကောင်းစွာခံယူထိုက်သွားပါလိမ့်မည်။

ဝိနည်းသီလသည် သာသနာတော်၏ အသက် ဖြစ်သည်။ ဝိနည်းသီလ တည်နေသရွေ့ကာလပတ်လုံး သာသနာတော်တည်ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။ ဝိနည်း သီလပျက်စီးသွားလေလျှင် သာသနာတော်သည်လည်း တိမ်းမှောက်သွားပေ လိမ့်မည်။

သံဃာတော်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေလေးမြတ်သဖြင့် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ရှင် ဘုရားရှင် ဆုံးမသတ်မှတ်ပေးခဲ့သည့် ဝိနည်းသိက္ခာများကို နတ်ပယ် ခြင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းမပြုဘဲ သင်္ဂါယနာအထပ်ထပ်တင်ကာ ရိုသေမြတ်နိုး စွာ ခေတ်အဆက်ဆက်ထိန်းသိမ်းခဲ့ကြသည်။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဂုဏ်ကြီးမားတော်မူကြသော ဆရာတော်များ၏ အရိပ်အာဝါသကို ခိုလှုံခဲ့ရသည့်အပြင် ရှင်သာမဏေဘဝက ပင် ဝိနည်းပိဋကတ်တော်ကို အာဂုံဆောင်ခဲ့သူဖြစ်၍ ဝိနည်းသိက္ခာများကို အလွန်ချစ်မြတ်နိုးကာ အထူးရိုသေလေးစားစွာ စောင့်ထိန်းတော်မူခဲ့သည်။ အသေးစားအာပတ်ကလေးများပင် မသင့်အောင် ကိုယ်နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်း သည်။ အနေအထိုင် အထူးကျစ်လျစ်သိပ်သည်းပြီး သဲလဲစင် ခြောက်ပြစ်ကင်း တော်မူသည်။

ဆရာတော်၏ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် ငယ်စဉ်အခါမှစ၍ ပျံလွန် သည့်တိုင်အောင် မကောင်းသတင်းဟူ၍ မြူမျှမပါ။ ကောင်းမြတ်သော ကျော် စောသတင်းသာလျှင် သင်းပျံ့မွှေးလှိုင်နေပါ၏။ ဆရာတော်၏ ဣန္ဒြိယသံဝရ သည်လည်း အထူးလုံခြုံတည်ငြိမ်လှပါသည်။ နိဝရဏမြူတိမ်များ လုံးဝ ကင်း စင်ကာ ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒတို့ နှိုးဆွနှိပ်စက်ခြင်း ကင်းရှင်းနေသည်နှင့်အညီ သာသနာရေးပွဲသဘင်များတွင် ပလ္လင်ပေါ်ထိုင်နေလျှင် ရုပ်တုတော်ဟု ထင်မြင် မိကြ၏။

“တပည့်တော်တို့ဘုရား...ပလ္လင်ပေါ်က ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို အစ ပိုင်းက ရုပ်တုတော်ကြီးလို့ ထင်နေခဲ့ကြတာ၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီးအထံမှ သြဝါဒစကား မိန့်ကြားသံကြားမှ ရုပ်တုတော်ကြီးမဟုတ်၊ သက်တော်ထင်ရှား ဆရာတော်ဘုရားကြီးပါလား” ဟု ပရိသတ်အပေါင်းက ကြည်ညိုသဒ္ဓါပွားများ ကြရ၏။

အာဇံဝပါရီသုဒ္ဓိသီလ၊ ပစ္စယ သန္နိသီတသီလတို့နှင့်ပတ်သက်၍လည်း အပြစ်ဆိုစရာ လုံးဝမရှိပါပေ။ “တရားဖြင့်သာ အရာရာကို ပြုလုပ်ပါ” ဟု ဆရာတော်ဩဝါဒပေးလေ့ရှိသည်နှင့်အညီ တရားအသိ၊ တရားအတွေး၊ တရားအမှတ်နှင့်သာ အမြဲနေထိုင်ပြုမူတော်မူ၏။

အမျက်ဒေါသမရှိ၊ မာန်မာနမရှိ၊ မေတ္တာဘာဝနာနှင့် ထုံမွမ်းထားသည့် နူးညံ့သိမ်မွေ့သောစိတ်နှလုံးဖြင့် မိမိကိုယ်ကိုနှိမ်ချကာ လူတိုင်းအား လေးလေးစားစား အရေးတယူ ဆက်ဆံတော်မူ၏။ မိမိထက် များစွာဝါငယ်သော စာချဆရာတော်များကို “ဆရာတော်” ဟုပင် ချီပင့်ကာခေါ်တော်မူလေ့ရှိ၏။ အနေအထိုင် အလွန်ရိုးစင်းသန့်ရှင်းပြီး တိုးတိတ်ညင်သာ ချိုသာစွာ အကျိုးရှိသည့် စကားကိုသာ ဆိုလေ့ရှိသောဆရာတော်ကို ဖူးမြင်ရသူတိုင်း ကြည်ညိုလေးစား၍ မဆုံး ရှိကြပေ၏။

အထူးသဖြင့် ဆရာတော်သည် လာဘ်လာဘပေါများလိုခြင်း၊ အပူဇော်အချီးမြှောက်ခံလိုခြင်း၊ ထင်ပေါ်ကျော်စောလိုခြင်းဟူသည့် လာဘ်၊ သက္ကာရ၊ သိလောက အလိုရမ္မက်ဆိုးတို့မှ လုံးဝကင်းစင်တော်မူခြင်းအရာ၌ စံပြုဖြစ်တော်မူပါပေ၏။ မအပ်စပ်သော အလှူငွေကို လုံးဝလက်ခံတော်မမူ၊ လာဘ်ပေါများအောင် အထင်ကြီးအောင် နာမည်ထင်ပေါ်အောင်လည်း လုံးဝအားထုတ်ခြင်း မပြု။

မြူခိုးတိမ်တောင်များ ကင်းစင်သည့် ကောင်းကင်ပြင်တွင် ပြည့်ပြည့်ဝဝ ထွန်းလင်းတောက်ပနေသော လပြည့်ဝန်းကြီးသည် ကမ္ဘာလောကကြီးတစ်ခုလုံးကို အေးမြသော အလင်းဓာတ်ကို ပေးဆောင်နေသကဲ့သို့ ခရသင်းပွတ်ကဲ့သို့ လုံးဝအပြစ်ကင်းစင်ကာ လောကခံလှိုင်းဂယက်တို့၏ ရိုက်ပုတ်ချက်များကြောင့် မတုန်မလှုပ်ဘဲ ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင် ထီးထီးမားမားရပ်တည်လျက် သာသနာတော်၏ အလင်းကျက်သရေကို ဆောင်နေတော်မူသော သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားသည် ပဋိပတ္တိဂုဏ်ရောင်ကို လွန်စွာတောက်ပြောင်နေစေပါတကား။

လာဘ်၊ သက္ကာရ၊ သိလောကနောက်သို့ ယိမ်းယိုင်လိုက်ပါနေကြသော ရဟန်းသံဃာများအား အမြင်မှန် အသိမှန်များ ရစေရန် ဆရာတော်ဘုရားသည် စံနမူနာအဖြစ် ရပ်တည်ပေးနေသကဲ့သို့ ရှိနေပါ၏။ စံနမူနာဖြင့် သွန်သင်ဆုံးမ ညွှန်ပြခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရား ချမှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းစည်းမျဉ်းများကို ထောက်ပြ၊ ပြောပြနေသည်ထက် ပို၍ထိရောက်ပါသည်။

အခါတစ်ပါး၌ သာဝတ္ထိပြည်ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ်အခါ ပုထုဇဉ်ရဟန်းများသည် ပစ္စည်းလာဘ်လာဘ

နှင့်စပ်၍ လိုချင်တပ်မက်မောနေကြ၏။ ဤသို့ ပစ္စည်းလာဘ်လာဘကို အလေး ပြုနေလျှင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအကျင့်တရားများ လစ်ဟင်းသွားလိမ့်မည်။ ထိုသို့ လစ်ဟင်းပြီး အကျိုးမဲ့မဖြစ်ရန် မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တွင် ဤသို့ ဟောကြားတော်မူခဲ့၏ -

“ရဟန်းတို့... သင်တို့သည် ငါဘုရား၏ တရားအမွေ(ဓမ္မဒါယာဒါ) ကို ခံယူကြသည်ဖြစ်ကြကုန်လော့။ ပစ္စည်းလေးပါးစသော အာမိသအမွေ(အာမိ သဒါယာဒါ)ကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရရောင့်ရဲနေကြသော အမွေခံအညံ့စားတို့ သည် မဖြစ်ကြကုန်လင့်။”

တရားအမွေဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ မဂ်လေးတန်၊ ဖိုလ်လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးသည် အမြတ်ဆုံးတရားအမွေအစစ် ဖြစ်ကြ၏။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်ဆုတောင်းပြီး ပြုလုပ်သော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကုသိုလ်ကောင်းမှုများသည်လည်း တရားအမွေပင် ဖြစ်ပါသည်။

လောကီစည်းစိမ်၊ ရာထူးဂုဏ်သိန်ဟူသော လောကီအမွေကို တောင်းခံ လာသည့် သားတော်ရာဟုလာကို မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးတရားအမွေ ကိုသာ ပေးသနားတော်မူ၏။

လာဘ်လာဘ ပေါများရေး၊ အပူဇော်ခံရရေး၊ ထင်ရှားကျော်ကြားရေး လမ်း စဉ်က တခြား၊ တကယ်ချမ်းသာအစစ်ဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ရေးလမ်းစဉ်က တခြား။ ဤလမ်းစဉ်နှစ်ရပ်သည် တစ်ခုတည်းသော ပန်းတိုင်သို့ မျဉ်းပြိုင်အဖြစ် ပြိုင်တန်းနေကြသော လမ်းစဉ်များ မဟုတ်။ အရှေ့နှင့်အနောက်၊ တောင်နှင့် မြောက်ကဲ့သို့ ဆန့်ကျင်ဘက်အရပ်များသို့ မျက်နှာမူပြီး ချီတက်သွားခြင်းမျိုး ဖြစ်၏။ လာဘ်လာဘနှင့် နိဗ္ဗာန်နှစ်မျိုးလုံးကို တစ်ပြိုင်နက်မရနိုင်ပါ။ တစ်ဖက် တွင် သောင်ထွန်းလျှင် အခြားတစ်ဖက်တွင် ကမ်းပြိုသလို တစ်ခုကို ယူလျှင် အခြားတစ်ခုကို စွန့်လွှတ်ရမည်ဖြစ်၏။

လာဘ်လာဘသည် ပူလောင်ပင်ပန်းစေ၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ချမ်းသာအေးမြ စေ၏။ ဘုရားရှင်အလိုတော်အရ လာဘ်လာဘသည် မိုးကြိုးစက်နှင့် တူ၏။ မိုးကြိုးစက်နှင့် ထိတွေ့မိသော အရာဟူသမျှသည် လောင်ကျွမ်းကြွေမှု၊ ပျက်စီး သွားရသလို လာဘ်လာဘကို လိုချင်တမ်းတ၍ နှလုံးသွင်းမလှသော ပုဂ္ဂိုလ် မှန်သမျှတို့သည် လောကီဈာန်သမာပတ်အထိရရှိထားစေကာမူ သူတို့၏ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာသိက္ခာသုံးရပ်စလုံး ဆုံးရှုံးပျက်စီးကြရ၏။

လာဘ်သပ္ပကာ၊ အခြံအရံနှင့် အကျော်အစောတို့သည် အမျိုးသမီးများ မဖျက်ဆီးနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကိုပင် ဗုန်းဗုန်းလဲကျ ပျက်စီးရအောင် ဖျက်အား

ကောင်းကြပေ၏။ ဆုံနိုင်ခဲ့သော ဘုရားသာသနာတော်နှင့် ကြုံကြိုက်၍ သဒ္ဓါရှိ သဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို ရည်မှန်းကာ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းဘဝကို ရရှိပြီဖြစ်ပါလျက် လာဘ၊ သက္ကာရ၊ သိလောကတို့ကြောင့် အောက်အဝီစိတိုင်အောင် ပြန်လည် မြှုပ်ဆင်းသွားရမည်ဆိုလျှင် ‘ချိန်တော့မိုး၊ ထိုးတော့မြေကြီး’ ဆိုသလို အလွန် အဖြစ်ဆိုးသွားပေလိမ့်မည်။

အမြင့်မှား၊ လမ်းမှားသွားသူတို့ ဓရီးမလွန်မီ လမ်းမှန်ဆီသို့ ပြန်လှည့်လာ နိုင်ရန် သပြေကန်ဆရာတော်၏ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအောင်လံတော်များသည် မီးပြတိုက်သဖွယ် အချက်ပြသတိပေး၍ ဖိတ်ခေါ်နေပါတကား။

သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရား၏ စံနမူနာပြု သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာသိက္ခာ သုံးရပ်တို့သည် ပဋိပတ္တိသာသနာတော်ကို လွန်စွာတင့်တယ် ထွန်းတောက်စေ ပါတကား။

သာသနာတော်၏အကျိုးကို သယ်ပိုးထမ်းရွက်ပုံ

အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသသည် မန္တလေးမြို့ အဘယာရာမရွှေဂူတိုက်၌ စာချ တာဝန်၊ သန်လျင်မြို့ သပြေကန် မဟာဓမ္မိကာရာမတိုက်၌ တွဲဖက်စာချနာယက တာဝန်၊ ရန်ကုန်မြို့ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ် ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်း တိုက် ပဓာန နာယကဆရာတော်တာဝန်တို့ကို နှစ်ပေါင်းများစွာ ထမ်းရွက်ခဲ့ပါ သည်။

ထို့အပြင် ကျောက်ကုန်း မဟာဗောဓိကျောင်းတိုက် ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း အတွက် ဝိနည်းဓိရ်အဖွဲ့တွင်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်သီးခြားဝိနည်းဓိရ်အဖွဲ့ အမှတ်(၄) ၌ ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်တိုင်းလုံးဆိုင်ရာ ရွှေကျင်နိကာယဂိုဏ်းထောက်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ထို့နောက် ရန်ကုန်တိုင်း ရွှေကျင်နိကာယဂိုဏ်းချုပ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင် အဖွဲ့ဝင်နှင့် နိုင်ငံတော်သြဝါဒါစရိယအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဂေါပကသြဝါဒါစရိယအဖြစ်လည်းကောင်း၊ တိပိဋကသြဝါဒါစရိယအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ပိဋကတ်ဘာသာပြန်အဖွဲ့၏ သြဝါဒါစရိယ၊ မင်္ဂလာဗျူဟာနှင့် ပိဋကဗျူဟာအသင်း သြဝါဒါစရိယအဖြစ်လည်းကောင်း၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ တာ ဝန်ယူကာ ဆောင်ရွက်ပေးတော်မူသည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်ပွဲကြီး ကို စတင်ကျင်းပ သောအခါ မန္တလေးမြို့ ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရတိုက်ဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဦး ဝိသုဒ္ဓ သည် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာဝန်ဆောင်သံဃအဖွဲ့၏ တွဲဖက်အကျိုးတော်ဆောင်

ဖြစ်လာ၏။ ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓသည် အဘယာရာမတိုက်၌ အရှင်ဝါသေဋ္ဌ နှင့်အတူနေထိုင်ခဲ့သည့် သီတင်းသုံးဖော်တစ်ပါးဖြစ်သည့်အပြင် အရှင်ဝါသေဋ္ဌ ၏ အရည်အသွေးကို ကောင်းစွာသိသောပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်ပေ၏။

ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓသည် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်စဉ်ကာလအတွင်း ရန်ကုန် မြို့ ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ ဇေယျဒီပကျောင်းဆောင်၌ အချိန်ပြည့်သီတင်းသုံးလျက် ဝန်ဆောင်သံဃာအဖွဲ့၏လုပ်ငန်းများကို စီမံဆောင်ရွက်၏။ ထိုလုပ်ငန်းများ အနက် အဓိကကျသောလုပ်ငန်းတစ်ရပ်မှာ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်များကို တည်း ဖြတ်သုတ်သင်ခြင်းဟူသည့် “ပါဠိဝိသောဓက” လုပ်ငန်းဖြစ်၏။

ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓသည် ပထမကျော်နှင့် သကျသီဟဓမ္မာစရိယဘွဲ့ရသူ ဖြစ်၍ ကိုယ်တိုင်လည်း ပရိယတ္တိ၌ ကျွမ်းကျင်၏။ သာသနာရေး လောက၌ နှံ့ စပ်ပြီးလျှင် မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်မှ ကျွမ်းကျင်သော ဓမ္မာစရိယ၊ ဂဏဝါစက ဆရာတော်များစွာတို့ကိုလည်း သိကျွမ်း၏။ သို့ဖြစ်၍ ပါဠိဝိသောဓကလုပ်ငန်း အတွက် အမြို့မြို့အနယ်နယ်မှ ထိုက်တန်သင့်လျော်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပင့်ဖိတ် ၍ အောင်မြင်စွာ စီမံဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပေ၏။

ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓသည် ပါဠိဝိသောဓကလုပ်ငန်းအတွက် အရည်အချင်း ပြည့်ဆရာတော်များကို ရွေးချယ်ပင့်ဖိတ်ရာတွင် အရှင်ဝါသေဋ္ဌကိုလည်း သတိ မှုခဲ့၏။ သို့သော် ဝမ်းနည်းဖွယ်ကောင်းသည်မှာ ထိုအချိန်က အရှင်ဝါသေဋ္ဌ သည် ကျန်းမာရေးအခြေအနေကြောင့် ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓ လိုလားသကဲ့သို့ ကမ္ဘာအေးသို့ကြွရောက်၍ ပါဠိဝိသောဓကလုပ်ငန်း၌ အချိန်ပြည့်ပါဝင် ဆောင် ရွက်နိုင်ရန် မဖြစ်နိုင်ခြင်းပင်တည်း။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓသည် ရန်ကုန်မြို့နှင့် အလှမ်းမဝေး လှသော သပြေကန်ရွာမှ အရှင်ဝါသေဋ္ဌနှင့်ကား အဆက်အသွယ်ရှိနေခဲ့၏။ အထူးသဖြင့် အရှင်ဝါသေဋ္ဌ၏ညီ ဦးဘထွန်းသည် ကမ္ဘာအေးပိဋကတ်ပုံနှိပ် တိုက်၌ စာပြင်ဆရာလုပ်ကိုင်နေသည့်အတွက် ဦးဘထွန်းမှတစ်ဆင့် အရှင် ဝါသေဋ္ဌနှင့်ဆက်သွယ်နိုင်နေခြင်း ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်၍ အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် သပြေကန်တွင် သီတင်းသုံးလျက်က ပါဠိ ဝိသောဓကလုပ်ငန်းတွင် တစ်စိတ်တစ်ဒေသပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့၏။ တစ်ခါ တစ်ရံတွင် ရန်ကုန်မြို့ မဟာစည်ရိပ်သာသို့ ကြွလာပြီး ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အခက်အခဲများကို ကူညီဖြေရှင်းပေး၏။ သို့ဖြစ်၍ မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားက-

“သင်္ဂါယနာတင်စဉ်အခါက အခက်အခဲတစ်စုံတစ်ရာနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့် အခါတွင် သပြေကန်ဆရာတော်ဦးဝါသေဋ္ဌနှင့် နီးနှောလိုက်သည့်အခါတိုင်း အဖြေပေါ်ထွက်လာပြီး အခက်အခဲကို လွန်မြောက်ရသည်” ဟု မြွက်ဟချီးကျူး တော်မူ၏။

ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာပိဋကတ်ကျမ်းစာအုပ်များ၏ အစဉ် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင် လုပ်ငန်းကြီးဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြထား သော “နိဒါနကထာ” ပါရှိ၏။ ထိုနိဒါနကထာကို အဆင့်အတန်းမြင့်မားသည့် ပါဠိဘာသာ၊ ဂါထာစုဏ္ဍိယ နှစ်မျိုးဖြင့် ရေးဖွဲ့ထား၏။ ထိုနိဒါနကထာကို ရေး သားသူမှာ အရှင်ဝါသေဋ္ဌဘိဝံသပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်ရာတွင် အဋ္ဌကထာကျမ်းပြုအကျော် ဆရာတော်အရှင် ဗုဒ္ဓယောသ၏ ဉာဏ်စွမ်းပြ ကျမ်းတစ်ဆူဖြစ်သည့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂကျမ်း လည်း ပါ ဝင်ပါ၏။ ဤကျမ်းသည် ပိဋကတ်သုံးပုံ၏ အဆီအနှစ်အားလုံးကို သိမ်းသွင်း၊ ညှစ်ထုတ်ဖော်ပြထားသောကျမ်းဖြစ်၍ အရေးပါ၏။ ဆဋ္ဌမူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂကျမ်း ကို ပုံနှိပ်ရာ၌ ထေရဝါဒအစဉ်အလာနှင့်မညီသော ဝေဖန်ချက်များကိုဖြေရှင်း ပြီး ထေရဝါဒအစဉ်အလာနှင့်ညီသော နိဒါန်းကို ရေးသားပြုစု၍ ထည့်သွင်းပုံနှိပ် ရန် ဝန်ဆောင်သံဃာအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်ခဲ့၏။ ယင်းနိဒါန်းကို ရေးသားပြုစုရန် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားအား တာဝန်ပေးအပ်ကြ၏။

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားသည် သက်ဆိုင်ရာ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ များနှင့် ဂုဏ္ဍိန္ဒရတို့ကို နှံ့စပ်စွာလေ့လာဖတ်ရှုပြီးနောက် ထေရဝါဒအစဉ်အလာ နှင့်ညီညွတ်သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂနိဒါနကထာ ကို အဆင့်အတန်းမြင့်သော ပါဠိ စကားပြေ(စုဏ္ဍိယ)ဖြင့် ရေးသား၏။ မိမိရေးသားထားသော နိဒါန်းအား ပို၍ လေးနက်ခိုင်မာတင့်တယ်စေလိုသဖြင့် ယင်းနိဒါန်းတွင် အနဂီတိခေါ် အမွမ်း တင် အနှစ်ချုပ်ဂါထာများကို ဖြည့်စွက်ရေးသားပေးရန် သပြေကန်ဆရာတော် အရှင်ဝါသေဋ္ဌအား ပန်ကြား၏။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ကျန်းမာရေးချို့တဲ့ပါသော်လည်း ထက်သန်သော စိတ်ဓာတ်ဖြင့် အနဂီတိဂါထာ(၇၄)ပုဒ် ကို ဆန်း၊ အလင်္ကာ၊ ပါဠိ၊ သက္ကတ၊ သဒ္ဒါနည်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် အဆင့်အတန်းမြင့်စွာ ရေးသားသီကုံး ပေးလေ၏။ ထိုအနဂီတိဂါထာများကို မဟာစည်ဆရာတော်ထံ သွားပို့ပေးသည့် အခါ မဟာစည်ဆရာတော်က ဖတ်ရှုပြီးနောက်-

“ဒါမျိုး...တို့ရေးလဲ ဖြစ်ပါတယ်၊ တို့ရေးလဲ ဖြစ်ပေမယ့် ဦးဝါသေဋ္ဌလို တော့ သွက်မှာချောမှာမဟုတ်ဘူး၊ ခု ဦးဝါသေဋ္ဌ ရေးလိုက်တော့ ကောင်းလဲ

ကောင်း၊ မြန်လဲ မြန်၊ အချိန်လဲ မိတော့ သိပ်အဖိုးတန်သွားတာပေါ့” လို့ မိန့်ဆို လိုက်သည်ကို စာမူသွားပို့ပေးသည့် စာချဆရာတော်က ကြားလိုက်ရပါ၏။

မဟာစည်ဆရာတော်သည် အထက်ဖော်ပြပါ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂနိဒါနကထာကို ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့၏ လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်အရ မိမိရေးသားပြုစုသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မြန်မာပြန်ကျမ်း၌လည်း ထည့်သွင်းရိုက်နှိပ်စေခဲ့၏။ သပြေကန်ဆရာ တော် အရှင်ဝါသေဋ္ဌ၏ အနဂီတိဂါထာ(၇၄) ပုဒ်ကိုလည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မြန်မာပြန် တတိယအုပ်၌ မြန်မာပြန်နိဿယနှင့်တကွ အပြည့်အစုံဖော်ပြထားသည်ကို မြင်တွေ့ဖတ်ရှုနိုင်ကြပါသည်။

ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာကို အကြောင်းပြု၍ အလွန်တရာ အဖိုးထိုက်တန်သော ပိဋကတ်မြန်မာပြန်စာအုပ်များနှင့် တိပိဋကပါဠိ-မြန်မာအဘိဓာန်စာအုပ်များ ပေါ်ထွက်လာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ပြည်သူအပေါင်းတို့အား များစွာအကျိုး ပြုသော အောက်ပါ ကျမ်းကြီးသုံးကျမ်း တို့လည်း ပေါ်ထွက်လာပါသည်-

- (၁) မင်းကွန်းတိပိဋကဓရဆရာတော် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏
“မဟာဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းကြီး”၊
- (၂) မဟာစည်ဆရာတော် အရှင်သောဘဏ၏
“ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ နိဿယကျမ်းကြီး” နှင့်
- (၃) သပြေကန်ဆရာတော် အရှင်ဝါသေဋ္ဌဘိဝံသ၏
“ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်” တို့ ဖြစ်ကြ၏။

အထက်ပါ ကျမ်းကြီးသုံးကျမ်းအနက် မဟာဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းကြီးကို ဆဋ္ဌသင်္ဂါ ယနာတင်စဉ်ကာလအတွင်း နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာ အဖွဲ့တို့၏တောင်းပန်ချက်အရ သင်္ဂါယနာဝိသဇ္ဇကနှင့် ဝန်ဆောင်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ် တော်မူသော မင်းကွန်းတိပိဋကဓရဆရာတော် ရေးသားပြုစုတော်မူ၏။

ဓမ္မရေးရာ၊ ဝါဒရေးရာအားဖြင့် သိမ်မွေ့နက်နဲ၊ ခက်ခဲရှုပ်ထွေးလှသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ နိဿယကျမ်းကြီးကို ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာဝန်ဆောင်သံဃ အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဂုရု မစိုးရိမ်ဆရာတော်ကြီး၏ တိုက်တွန်းချက် အရ သင်္ဂါယနာပုစ္ဆကနှင့် ဝန်ဆောင်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်တော်မူသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော် ရေးသားပြုစုတော်မူ၏။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ခေတ်အဆက်ဆက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ရဟန်းရှင်လူများ ယုံ ကြည်လေးစားကာ နာကြားရွတ်ဆိုလေ့ရှိကြသော ပရိတ်ကြီး(၁၁) သုတ်တို့ ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ခေတ်လူတို့ လေ့လာမှတ်သားနိုင်ရန် ဗဟုသုတစုံလင် စွာဖြင့် ရေးသားဖွင့်ဆိုထားသော ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်ကို ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ

ဝန်ဆောင်သံဃာအဖွဲ့ အကျိုးတော်ဆောင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရဆရာ တော်ဦးဝိသုဒ္ဓိ၏ တိုက်တွန်းချက်အရ သပြေကန်ဆရာတော် အရှင်ဝါသေဋ္ဌာ ဘိဝံသ ရေးသားပြုစုတော်မူ၏။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်ကိုမရေးသားမီ တစ် နှစ်ခန့် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့ကို ရှာဖွေကြည့်ရှုသည်။ ထို့နောက် ၁၃၂၄ ခုနှစ်(ခရစ် ၁၉၆၂ခုနှစ်)တွင် ရေးသားပြုစုသည်။ ထိုအခါက ဆရာတော်သည် သက်တော် ၅၂ နှစ်ရှိလာပြီဖြစ်၍ အသိပညာဗဟုသုတပြည့်ဝကာ ဉာဏ်ပညာ စွမ်းဟုန်အားကြီးလာပြီဖြစ်၏။

ဆရာတော်၏ ရေးသားပုံမှာ ရိုးရိုးနှင့် ဆန်းကြယ်နေ၏။ ဆရာတော် စကားပြောဆိုသည့်အခါ သင့်ရုံမျှ အကျိုးရှိမည့်စကားလောက်ကိုသာ ပြောဆို လေ့ရှိသည်နှင့်အညီ ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်တွင် လင်္ကာနက်များစွာကိုအသုံး မပြုဘဲ စကားချောမောရုံမျှသာ ကာရန်ယူ၍ ရေးသား၏။ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ပြရာ တွင် သဒ္ဒါပုဒ်၊ ပါဠိ၊ အဆုံးအဖြတ်၊ အနက်အဆုံးအဖြတ်တို့ကိုပါ ထည့်သွင်း ရေးသားထား၏။ မာဂဓ၊ သက္ကတ၊ ပါကဋစသည့် ဘာသန္တရ ဗဟုသုတ ကြွယ်ဝ နှံ့စပ်သူဖြစ်၍ သဒ္ဒါအနက်အဆုံးအဖြတ်များမှာ ထူးခြားနေ၏။ ကျမ်းအထွေ ထွေတို့၏ရှုထောင့်စုံမှ စာအသွားအလာအနေအထားအရ ဖြစ်တန်ရာသော အနက်အဓိပ္ပာယ်များကို ဆုံးဖြတ်ပေးရာ၌လည်း ပညာရှင်များလက်ခံနိုင်အောင် ကောင်းမွန်၏။ ပရိတ်ကြီးနှင့်စပ်၍ မှတ်သားဖွယ် အချက်အလက်၊ ဝတ္ထု၊ ပုံ သက်သေအမျိုးမျိုးတို့ကို ကျမ်းဂန်အမျိုးမျိုးမှထုတ်နုတ်၍ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြထား၏။

ပရိတ်ကြီးနိဿယစာမူကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခွင့်ရကြသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အနီးစခန်းဆရာတော်၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော်၊ ပုသိမ်မြို့ - မောင်းထောင်ဆရာတော်၊ ဒုတိယစာပြင်မှူးချုပ် ဝဏ္ဏကျော်ထင်ဦးဘသန်းတို့ က-

“ရှေးက ဒီပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်မျိုး မထွက်ပေါ်သေးတဲ့အပြင် မှတ်သား ဖွယ် အဓိပ္ပာယ်များပါရှိလို့ အလွန်ပြည့်စုံကောင်းမွန်တဲ့ကျမ်းဖြစ်တယ်။ အလျင် အမြန် ပုံနှိပ်သင့်ပါတယ်” ဟု မှတ်ချက်ချကြ၏။

ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်နိဒါန်းကို ရေးသားသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင် သီလာနန္ဒာဘိဝံသ (ကမ္ဘာသာသနာပြု၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာ သနာပြုတက္ကသိုလ်ပါမောက္ခချုပ်)ကလည်း ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်သည် လေး မည်ရပရိတ်ကြီးနိဿယဖြစ်ကြောင်း အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြထား၏-

- (၁) ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်၏အနက်များကို ရေးထားသဖြင့် “ပရိတ်ကြီးနိဿယ” မည်၏။
- (၂) ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်၌ ပုဒ်, ပါဠိ, အနက်အဓိပ္ပာယ်ဆိုင်ရာ အဆစ်အဖုတို့ကို ဖြေရှင်းထားသဖြင့် “ပရိတ်ကြီးဂဏ္ဍီ” မည်၏။
- (၃) ပရိတ်ကြီးကို မြန်မာဘာသာဖြင့် အကျယ်ဖွင့်ပြသောကျမ်းဖြစ်၍ “ပရိတ်ကြီးမြန်မာဋီကာ” မည်၏။
- (၄) ပရိတ်ကြီးနှင့်ပတ်သက်၍ သိမှတ်ဖွယ်အလုံးစုံတို့ကို စုပေါင်း ရေးသားထားသောကျမ်းဖြစ်၍ “ပရိတ်ကြီးစွယ်စုံကျမ်း” မည်၏။

ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်ကျမ်းသည် မြန်မာစာပေလောကတွင် ငွားငွားစွင့်စွင့် ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာသောအခါ ပညာရှင်အပေါင်းတို့က ဝိုင်းဝန်းချီးကျူးကြသည်။ ပြည်သူအပေါင်းတို့ကလည်း အကျိုးထူးများကို ရရှိကြသည်။ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားသည်လည်း ဤကျမ်းစာတစ်စောင်တည်းဖြင့်ပင် တင်ဟုန်ထိုး နာမည်ကျော်ကြားသွားပါသည်။

ပညာရှိတို့မည်သည် စည်ကြီးနှင့်တူ၏။ မတီးလျှင် မမြည်၊ တီးခတ်လိုက်လျှင် တစ်ပြည်လုံးမြည်ဟိန်းသွားပါတော့သည်။ သပြေကန်ဆရာတော်သည် စာပေရေးသားနိုင်သော စွမ်းရည်၌ သူမတူအောင် ထက်မြက်ပါလျက် စာပေရေးသားမှုဖြင့် ကျော်စောမှုကို မလိုလားပေ။ ထို့အပြင် မိမိ၏ဂုဏ်ကို လျှို့ဝှက်ထားတတ်သူဖြစ်၍ စာပေရေးသားဘဲ အေးအေးလူလူ ပရိယတ်-ပဋိပတ် အလုပ်တို့ကို လုပ်နေတော်မူသည်။ သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရန် တာဝန်ပေးအပ်လာသောအခါတွင်မှ ရေးသားလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် လေးလေးနက်နက် တွေးခေါ်မြော်မြင်တတ်ပြီး ပိဋကတ်ရေးရာ ပြဿနာအဖုံအထစ်များကို ပြေလည်အောင် ဖြေရှင်းပေးနိုင်စွမ်းရှိသည့် ပညာရှိကြီးဖြစ်သည် ဟု သိမြင်လာသောအခါ ဆရာတော်အား ထိုမှဤမှ ပြဿနာမျိုးစုံ မေးမြန်းလာကြတော့သည်။ ကမ္ဘာသာသနာပြု ရွှေတောင်ကုန်း သာသနာ့ရိပ်သာဆရာတော်အရှင်ပဏ္ဍိတာဘိဝံသသည်လည်း နိုင်ငံခြားသို့ မထွက်မီ၌လည်းကောင်း၊ ထွက်ပြီးပြန်ရောက်လာသည့်အခါ၌လည်းကောင်း၊ သပြေကန်ဆရာတော်ကို ဦးတိုက်၍ ခဲရာခဲဆစ်ပြဿနာများကို မေးမြန်းလေ့ရှိပါသည်။ ကျွန်တော်သည်လည်း ပိဋကတ်ဘာသာပြန်အဖွဲ့၌ ခေတ္တတာဝန်ထမ်းရွက်စဉ် ကြုံတွေ့ရသော ခဲရာခဲဆစ်ပြဿနာများကို ဆရာတော်ထံ မေးလျှောက်ဖူးပါသည်။

ဆရာတော်သည် မေးမြန်းလာသမျှကို မိမိ၏အချိန်၊ မိမိ၏အလုပ်၊ မိမိ၏

ပင်ပန်းမှုတို့ကို မငဲ့ကွက်ဘဲ အချိန်ပေး၍ အပင်ပန်းခံကာ စိတ်ရှည်လက်ရှည် ဖြေရှင်းပေးတော်မူပါသည်။ ထိုသို့ဖြေရှင်းရာ၌ အလျင်စလို အလွယ်တကူ ဖြေရှင်းမှုမျိုး မပြုလုပ်ဘဲ ကျမ်းဂန်အထောက်အထားများစွာကို မှီငြမ်းကိုးကားလျက် အချိန်ယူကာ ဖြေရှင်းပေးတော်မူသည်။ ကျမ်းဂန်အဆိုအမိန့်များကိုလည်း စာဖြင့် ရေးသားပြပါသည်။ အလွန်အားထားကြည်ညိုလေးစားရသော ဆရာတော်ဘုရားပါပေ။

ဆရာတော်သည် ပိဋကတ်ရေးရာအကြောင်းအရာများကို ကျမ်းစာအမည်များနှင့်တကွ စာမျက်နှာများကိုပါ မှတ်မိနေသည့်အတွက် ဝိနိစ္ဆယအဆုံးအဖြတ်များ တွင်လည်း ဆရာတော်ကို အားကိုးကြရသည်။ သို့အတွက် ဆရာတော်သည် ဝိနိစ္ဆယအဖွဲ့များ၌လည်းကောင်း၊ သြဝါဒါစရိယအဖွဲ့များ၌လည်းကောင်း၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးရသည်။

ဆရာတော်ဆောင်ရွက်သည့် သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ

- (၁) မန္တလေး အဘယာရာမရွှေဂူတိုက်သစ်၌ ၁၉၃၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၃၉ ခုနှစ်အထိ ၅ နှစ်ကြာမျှ စာပေပို့ချသည်။
- (၂) သန်လျင် သပြေကန်မဟာဓမ္မိကာရာမတိုက်သစ်၌ ၁၉၃၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၈ ခုနှစ်အထိ ၃၉ နှစ်ကြာအောင် အနနာယက-တွဲဖက်စာချအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။
- (၃) ရန်ကုန် မင်္ဂလာတောင်ညွန့် ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်း၌ ၁၉၇၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၅ ခုနှစ်အထိ ၁၇ နှစ်ကြာအောင် ပဓာနနာယကအဖြစ် တာဝန်ထမ်းရွက်သည်။
- (၄) ကျောက်ကုန်း မဟာဗောဓိကျောင်းတိုက် ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းဝိနည်းမှီရ်အဖွဲ့ဝင်၊
- (၅) နိုင်ငံတော်သီးခြားဝိနည်းမှီရ်အဖွဲ့ (၄) ဥက္ကဋ္ဌ၊
- (၆) ရန်ကုန်တိုင်းလုံးဆိုင်ရာ ရွှေကျင်နိကာယဂိုဏ်းထောက်၊
- (၇) ရန်ကုန်တိုင်းလုံးဆိုင်ရာ ရွှေကျင်နိကာယဂိုဏ်းချုပ်၊
- (၈) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ရွှေကျင်နိကာယ ဥပဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက (တွဲဖက်သာသနာပိုင်)၊
- (၉) နိုင်ငံတော် ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်၊ နိုင်ငံတော် သြဝါဒါစရိယ၊
- (၁၀) တိပိဋကသြဝါဒါစရိယ၊
- (၁၁) ပိဋကတ်ဘာသာပြန်အဖွဲ့၏ သြဝါဒါစရိယ၊

- (၁၂) မြန်မာစာအဖွဲ့၏ သြဝါဒါစရိယ၊
- (၁၃) ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဂေါပကအဖွဲ့ သြဝါဒါစရိယ၊
- (၁၄) မင်္ဂလာဗျူဟာအသင်းနှင့် ပိဋကဗျူဟာအသင်း သြဝါဒါစရိယ၊
- (၁၅) အခြား အသင်းအဖွဲ့များစွာ၏ သြဝါဒါစရိယ
စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်၏ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ဂုဏ်ထူးများ

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ပင်ကိုက ဉာဏ်ပညာထက်မြက်ပြီး မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ၌တည်ကာ ဘုရားအဆုံးအမအတိုင်း ကျင့်ကြံကြီးကုတ်ပြုမှု နေထိုင်ခဲ့သည့်အတွက် ကောင်းခြင်းဂုဏ်မျိုးစုံနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာတော်ဖြစ်ပါပေသည်။

(၁) သီလဂုဏ်

ဆရာတော်သည် ဝိနည်းသိက္ခာကို အလွန်ကြည်ညိုလေးစားပြီး အသက်တမျှ ချစ်ခင်မြတ်နိုးတော်မူသဖြင့် ရဟန်းဘဝတစ်လျှောက်လုံးတွင် မှည့်တစ်ပေါက်မျှမစွန်းထင်းရအောင် ဝိနည်းသိက္ခာနှင့်အညီ နေထိုင်တော်မူခဲ့သည်။ အပြစ်ဆိုဖွယ်ရာမရှိအောင် ခရသင်းပွတ်ပမာ သဲလဲစင်သီလဖြူစင်တော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ကြည်ညိုဖွယ်ရာသီလဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၍ သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်အစစ်ဖြစ်တော်မူသည်။

ဆရာတော်သည် “သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်” ကို ဤသို့ချီးကျူးထား၏ - “ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဘယ်လောက်အကျင့်သိက္ခာရှိသည်ဟု ကြားရလျှင် အကြားဖြင့်ပင် ကြည်ညိုမိတတ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဖူးမြော်ဖို့ရာ တောင့်တမိတတ်၏။ သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကြားဖြင့်ပင် စိတ်ကြည်လင်စေတတ်၍ သူ့သတင်းကိုကြားရသည်မှာ လည်း မင်္ဂလာပင်ဖြစ်ပါသည်။”

ဆရာတော်သည် အရှင်အာနန္ဒာကဲ့သို့ ဖူးမြော်ကြည်ညို၍ မဝနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။

(၂) သမာဓိဂုဏ်

ဆရာတော်သည် စိတ်အလွန်တည်ငြိမ်၍ အသွားအလာ၊ အနေအထိုင်၊ အပြုအမူတို့မှာ အလွန်ဣန္ဒြေရှိသည်။ အမှတ်သတိမလွတ်ဘဲ ချိုသာအေးမြအကျိုးအနှစ်သာရရှိသောစကားများကို ဆိုသင့်သလောက်သာ ဆိုတော်မူသည်။ ပူဇော်ပွဲသဘင်တို့တွင် ပလ္လင်ပေါ်၌ထိုင်နေလျှင် မလှုပ်မရှားတည်ငြိမ်လှသဖြင့် ရုပ်တုတော်များလေလားဟု ပရိသတ်တို့ ထင်မြင်မိကြသည်။ သြဝါဒစကား

ပြောဆိုသောအခါတွင်မှ “ဪ...သက်ရှိဆရာတော်ဘုရားပါလား” ဟု မှတ်ချက်ချကြရသည်။

ဆရာတော်သည် ကာမဂုဏ်အာရုံ၌ ကျက်စားလေ့မရှိဘဲ တရားအာရုံနှင့်သာ နေထိုင်တော်မူ၏။ သို့အတွက် ကာမစွန့် နိဝရဏဟု အမည်ရသော ကာမရာဂ၏ နှိပ်စက်မှုကို မခံရချေ။ အမျက်ဒေါသထွက်အောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်သဖြင့် ဗျာပါရနိဝရဏမှလည်း ကင်းစင်၏။ တရားအလုပ်ကို အမြဲတစေ ထထကြွကြွလုပ်ဆောင်နေသဖြင့် ထိနမိဒ္ဓ နိဝရဏကင်း၏။ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်း- နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်ခြင်းတို့လည်း ကင်းစင်သဖြင့် ဥဒ္ဓစ္စ-ကုက္ကုစ္စ နိဝရဏလည်း ကင်းရှင်း၏။ ဘုရား, တရား, သံဃာ, ကျင့်စဉ်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ ယုံမှားသံသယ ကင်းစင်သဖြင့် ဝီစိကိစ္ဆာ နိဝရဏမှလည်း လွတ်ကင်း၏။ ဤသို့ နိဝရဏများ ကင်းစင်၍ သမာဓိကောင်းသည့်အတွက်လည်း ကျက်ဉာဏ်, မှတ်ဉာဏ်, သဘောဉာဏ်တို့ အလွန်ကောင်းမွန်တော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် ကြည်ညိုဖွယ်အတိရှိသော သမာဓိဂုဏ်နှင့်လည်း ထူးခြားစွာပြည့်စုံပါပေ၏။

(၃) ပညာဂုဏ်

ဆရာတော်သည် ပင်ကိုဉာဏ်ထက်မြက်၍ ပရိယတ်, ပဋိပတ်အလုပ်နှင့်သာ တစိုက်မတ်မတ် ဆည်းပူးလေ့လာ ကျင့်ကြံအားထုတ်တော်မူသဖြင့် သုတမယပညာ, စိန္တာမယပညာ, ဘာဝနာမယ ပညာတို့နှင့် ပြည့်စုံပေ၏။

“ပညာရှိအမျက် အပြင်မထွက်” ဟု ဆိုရိုးစကားရှိသည့်အတိုင်း ဆရာတော်မကျေမနပ် အမျက်ဒေါသထွက်သည်ကို မည်သူမျှ မမြင်ဖူးချေ။ ရောဂါဝေဒနာပြင်းပြ၍ ကိုယ်တဆတ်ဆတ်တုန်နေသည့်အခါမျိုး၌ပင် “သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်တာပဲ” ဟု တရားနှင့်ဆင်ခြင်၍ မညည်းမညူ သည်းခံနိုင်စွမ်း ရှိသည်။

ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို လိုချင်တပ်မက်မောသည့် ကာမရာဂကိုလည်း ကောင်းစွာချုပ်ထိန်းနိုင်၏။ “ခြေသုတ်ပုဆိုး မြွေစွယ်ကျိုးသို့” မာန်မာနကို ချိုးနှိမ်ထားနိုင်စွမ်းလည်း ရှိတော်မူ၏။ မနာလိုမှု ဣဿာနှင့် ဝန်တိုမှု မစ္ဆရိယ အရိပ်အငွေ့များလည်း ကင်းရှင်းတော်မူ၏။ “မနာလိုကင်း ဝန်တိုရှင်း လက်ငင်း စိတ်ချမ်းသာ” နေသူတည်း။

- ဤသို့တရားသဘောနှင့်ဆင်ခြင်၍ ကာမရာဂ, ဒေါသ, မာန်မာန, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ စသည့်တရားဆိုးတို့ မနိုးကြား, မထကြွအောင် ချုပ်ထိန်းထားနိုင်ခြင်း၊ နက်နဲခက်ခဲသည့် ဓမ္မရေးရာအမေးပုစ္ဆာဟူသမျှကို ကျေနပ်စဖွယ်ဖြစ်အောင်

ဖြေရှင်းပေးနိုင်ခြင်းတို့ကို ထောက်ရှု၍ ဆရာတော်၏ ပညာဂုဏ်သည် စံတင် ထားလောက်အောင် ကြီးမားကြောင်း မှတ်ယူနိုင်ပါသည်။

(၅) တိက္ခဏဂုဏ်

ဆရာတော်၏ ကျက်ဉာဏ်၊ မှတ်ဉာဏ်၊ သဘောဉာဏ်တို့သည် ငယ်စဉ် အခါမှစ၍ အသက်ကြီးမားသည့်တိုင်အောင် ပြိုင်စံကင်းလောက်အောင် ထက် မြက်ကောင်းမွန်လှသည်။ ခက်ခဲနက်နဲသည့် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့ကို တစ်ခေါက်နှစ်ခေါက် ကြည့်ရုံကျက်ရုံမျှဖြင့် ကြာရှည်လေးမြင့်စွာမှတ်မိသည်။ အနက်အဓိပ္ပာယ်သို့ရောက်အောင် ထိုးထွင်းသိသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော် သည် ဉာဏ်ပညာထက်မြက်သည့် တိက္ခဏဂုဏ်ရှင်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရသည်။

(၆) ဂမ္ဘီရဂုဏ်

ဆရာတော်သည် သမာဓိအလွန်ကြီးတော်မူသည်နှင့်အညီ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အပြောအဆိုတို့မှာ အလွန်အေးဆေးငြိမ်သက်ပြီး တည်ငြိမ်ရင့်ကျက်သော သမာဓိပိုင်ရှင်ဖြစ်၏။ အမြဲတစေ လေးလေးနက်နက်ရှုမြင်ပြီး လေးနက်တည် ငြိမ်စွာ တွေးခေါ်စဉ်းစားဆင်ခြင်တတ်၏။ သို့အတွက် လေးနက်ပြည့်စုံသော ဂမ္ဘီရဂုဏ်ရှင်ဖြစ်တော်မူ၏။

(၇) ပဋိဘာနဂုဏ်

ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က အရှင်ဝံဂီသသည် မြတ်စွာဘုရားဂုဏ်တော် စသည်များကို တစ်မဟုတ်ချင်း ကဗျာဆန်စွာ ပါဠိဂါထာများကို ဖွဲ့စပ်နိုင်သည့် အတွက် ဉာဏ်ပဋိဘာန် လျင်မြန်ထက်မြက်သည့်အရာတွင် အသာဆုံး၊ အတော် ဆုံးဖြစ်သည့် ဧတဒဂ်ဘွဲ့ထူးကို သူ့အား ဘုရားရှင်ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့၏။

သပြေကန်ဆရာတော်သည်လည်း အရှင်ဝံဂီသကဲ့သို့ပင် တိုတောင်းသော အချိန်အတွင်း၌ နှစ်လိုစဖွယ် ကာရန်လင်္ကာများနှင့် နားဝင်ကြည်လင် ချိုမြ သည့် ကဗျာလင်္ကာများကိုလည်း ရေးစပ်နိုင်၏။ ပါဠိဂါထာ၊ အနဂီတိ စသည် တို့ကိုလည်း သီကုံးနိုင်၏။ လှပသောမြန်မာစကားပြေများကိုလည်း ရေးသား နိုင်၏။

ရေးသမျှ ပညာရှင်တို့ ငေးရသည်ချည်း။ ရေးသားသမျှ လေးစားရသည် ချည်း။ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား၏ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂနိဒါနကထာအတွက် အနဂီတိ ဂါထာ(၇၄)ပုဒ်ကို အချိန်တိုတိုအတွင်း ရေးစပ်လိုက်ပါသော်လည်း ပညာရှင် အားလုံး ချီးကျူးရအောင် လှပပြောင်မြောက်လှ၏။ မိမိ၏ဆရာကို ချီးကျူးသည့် “အဘယာရာမိကဂုဏ်ရည်” ကို ပါဠိစကားပြေ(စုဏ္ဍိယ)ဖြင့် ရေးသားရာ၌ လည်း ကောင်းမွန်ပြောင်မြောက်လှသဖြင့် ပညာရှင်များ ချီးကျူးကြရ၏။

ဤသို့ လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်၊ အလင်္ကာဉာဏ်စွမ်းရည်၊ ဆန်းကြယ်သော အတွေးအခေါ်တို့ဖြင့် နှစ်လိုစဖွယ် ဂါထာ၊ ကဗျာစာပေများကို ရေးသားနိုင်သည့်အတွက် သပြေကန်ဆရာတော်သည် ဉာဏ်ပဋိဘာန်ရှိသူဟု ဆိုရ၏။

(ဂ) အပိစ္ဆာဂုဏ်

ဆရာတော်၏ အလိုနည်းခြင်း - အပိစ္ဆာဂုဏ်သည် သာလွန်ထင်ရှား၏။ ကာမဂုဏ်အာရုံကို လိုချင်တပ်မက်သည့် ကာမရာဂကို ကောင်းစွာချိုးနှိမ်ထားနိုင်သဖြင့် အလိုနည်းခြင်းဖြစ်၏။

“အလိုရမ္မက်သည် အကျိုးမဲ့ကို ဖြစ်စေ၍ စိတ်ကို ဖောက်ပြန်ပျက်စီးစေ၏။ စိတ်နှလုံး၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော အလိုရမ္မက်ဆေးကို ပုထုဇဉ်သတ္တဝါသည် မသိမမြင်ပေ။ အလိုရမ္မက်ကြီးသူသည် အကျိုးအကြောင်းကို မသိ၊ အလိုရမ္မက်နှိပ်စက်ခံရသောအခါ ထိုသတ္တဝါအား အမှိုက်တိုက်သည် ကျရောက်လာ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူ၏။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် စာတတ်အကျော်ဒေးယျပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပြီးလျှင် ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်သည့်အတွက် ဆယ်ဝါပြည့်ကြွယ် ထေရအရွယ်မှစ၍ သီးခြားကျောင်းဖြင့် သီတင်းသုံးနေနိုင်ပါသော်လည်း ကျောင်းပေးလှူသည်ကို လက်မခံပေ။ ရိုးရိုးကုပ်ကုပ် ဟိတ်ဟန်မထုတ်ဘဲ သပြေကန်ကျေးရွာမဟာဓမ္မိကာရာမတိုက်တွင် အနုနာယကခေါ် စာချဆရာတော်ကလေးတစ်ပါးအဖြစ် ၃၉ နှစ်ကြာအောင် မထင်မရှားသီတင်းသုံးတော်မူ၏။

သူတကာချီးကျူးလောက်သည့် စာပေရေးသားနိုင်သည့်စွမ်းရည်ရှိပါသော်လည်း စာပေဖြင့် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှုကိုလည်း မလိုလားချေ။ မဟာစည်ဆရာတော်၊ ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရဆရာတော်စသည့် ဆရာတော်များနှင့် ဒါယကာများ တောင်းပန်တိုက်တွန်းသည့်အခါများ၌သာ စာပေရေးသားပေးတော်မူ၏။

သို့ဖြစ်၍ သပြေကန်ဆရာတော်သည် ပစ္စည်းလေးပါး အလိုနည်းသည် ပစ္စယအပိစ္ဆာဂုဏ်နှင့်လည်းကောင်း၊ စာပေဆိုင်ရာ ကျော်စောမှု အလိုနည်းသည် ပရိယတ္တိအပိစ္ဆာဂုဏ်နှင့်လည်းကောင်း ပြည့်စုံတော်မူသဖြင့် ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းလှ၏။

(ဇ) ဓမာဂုဏ်

ဆရာတော်သည် အလိုနည်းသည့်အပြင် ဒေါသကိုလည်း ကောင်းစွာ ချုပ်ထိန်းနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ သည်းခံနိုင်သော ခန္တိစွမ်းအားသည် အလွန်ကြီးမားလှ၏။

ရန်ကုန် ပုဇွန်တောင် ရွှေကျောင်းတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့လာစာချိန်တွင်

ကျောင်းအဆောက်အအုံများ မပြည့်စုံသေးသဖြင့် ဟောင်းနွမ်းယိုယွင်းနေသည့် ကျောင်းအိမ်ထပ်သစ်သားဆောင် အောက်ထပ်နောက်ပိုင်းရှိ ၁၀ ပေ x ပေ ၂၀ ခန့်ကျယ်သောအခန်း၌ ဆရာတော်သီတင်းသုံးရ၏။ အပေါ်ထပ်တွင် ရဟန်းများနှင့် သာမဏေများ သီတင်းသုံးကြသည့်အတွက် ခြေသံ၊ စကားသံ၊ စာအံသံတို့နှင့် ဆူညံနေလေ့ရှိ၏။ အမိုးသွပ်များကလည်း ကွာဟနေ၍ လေတိုက်လျှင် အသံမြည်သည့်အပြင် ကြွက်များကလည်း ဥဒဟိုပြေးလွှားနေကြ၏။ ဤကျောင်းအိမ်၌ ဆရာတော်သည် အစစအရာရာသည်းခံတော်မူ၍ အေးချမ်းစွာ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။

ဆရာတော်သည် နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ဒကာ-ဒကာမများ၏ ပူဇော်ခြင်း၊ တရားဟောခြင်း၊ ဆရာတော်ထံပေးပို့ထားသည့် စာမူများကို တည်းဖြတ်ပြင်ဆင် သုတ်သင်ပေးခြင်း၊ ဓမ္မရေးရာ မေးလျှောက်ထားသည်များကို ဖြေကြားပြန်ကြားပေးခြင်း၊ စာပေကျမ်းဂန်များစွာကို ဖတ်ရှုကိုးကားရခြင်းစသည့် ဗာဟိရအလုပ်များနှင့် မအားမလပ်ဖြစ်နေရ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ဒကာ-ဒကာမများအိမ်သို့ ကြွ၍ ဟောပြောပေးရသည့် တရားပွဲဆက်များသည် တစ်နေ့ကုန်မနားတမ်းချီးမြှင့်ပေးရသဖြင့် ဆရာတော်ပင်ပန်းလှပါ၏။ ဆရာတော်သည် ဤအရာအားလုံးကို နေ့စဉ်ရက်ဆက်သည်းခံကာ ဆောင်ရွက်သွားနိုင်၏။

ဆီးအကျိတ်ရောင်ရောဂါ ဖြစ်သည့်အခါ နာကျင်ကိုက်ခဲသည့် ဝေဒနာအလွန်ပြင်းထန်ပါသော်လည်း ညည်းညူအော်ဟစ်ခြင်းမရှိချေ။

“ဆရာတော်... နေထိုင်ရတာ ဘယ်နယ်နေသလဲ” ဟု ဒကာများက မေးလျှောက်သည့်အခါ “သင့်ပါတယ်” ဟုသာ ဖြေကြားတော်မူ၏။

ဆီးရောဂါသည် ဆရာတော်အား အလွန်ဒုက္ခပေးပါသည်။ ဆရာတော်ဆေးရုံတက်၍ ဆီးကျိတ်ခွဲရသည်။ ဆီးလမ်းကြောင်းကို ခြစ်ရသည်။ ဆေးရုံမှဆင်းလာသည့်အခါ ဆရာတော်အား ကြည့်ရှုဖူးမြော်ရန် လာရောက်ကြသည့် ဒကာ-ဒကာမများသည် များပြားလွန်း၍ တစ်နေ့ကုန် ဝင်လာမစဲ တသဲသဲ ဖြစ်နေ၏။ ဆရာတော်နားနေခွင့်မရတော့ချေ။

ဒကာအချို့က ဆရာတော်၏ ကျန်းမာရေးအတွက် ဆရာတော်အား ဖူးတွေ့ခွင့်ပြုသည့်အချိန်ကာလကို သတ်မှတ်လိုကြ၏။ ဆရာတော်အားလျှောက်ထားသည့်အခါ “သူတို့မေတ္တာနဲ့ လာကြတာပဲ၊ ရှိပါစေ” ဟု တိုတိုနှင့်လိုရင်းကို မိန့်ကြားတော်မူ၏။

ဆီးရောဂါပါရဂူ ဆရာဝန်များက ဆရာတော်ကို လာရောက်ကြည့်ရှုပြီး “ဆရာတော်ဆီးသွားရတာ ဘယ်လိုနေသလဲ” ဟု မေးလျှောက်ကြ၏။

“ဆီးသွားရတာ သိပ်မကောင်းလှဘူး” ဟု ဆရာတော်က သာမန်မျှဖြေကြားလိုက်၏။

ဆရာဝန်များ စမ်းသပ်ကြည့်သည့်အခါ ဆရာတော်၏ ဆီးလမ်းကြောင်းတွင် အဟန့်အတားအရေတွန့်ကလေးများရှိသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် ဆီးလမ်းကြောင်းခြစ်ရန် ဆရာတော်အား ဆေးရုံသို့ပင့်သွားကြ၏။

“ဆရာတော်...ဆီးလမ်းကြောင်းခြစ်ဖို့အတွက် မေ့ဆေးပေးမယ်နော်” ဟု ဆရာတော်အား လျှောက်ထားသောအခါ...

“မေ့ဆေးမလိုပါဘူး၊ ဒီအတိုင်းပဲ ခြစ်ကြပါ” ဟု ဆရာတော်မိန့်ကြား၏။

“ဆရာတော်...သည်းမခံနိုင်အောင် နာလိမ့်မယ်၊ မေ့ဆေးပေးတာ မနှစ်သက်ရင် ထုံဆေးလောက်တော့ ထိုးပါရစေဘုရား”

ဆရာတော်က ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူ၏။ ဆရာတော်ကို ထုံဆေးမျှထိုးပြီး ဆီးလမ်းကြောင်းကိုခြစ်သောအခါ ဆရာတော်မမဲမရွံ့၊ မညည်းမညူဘဲ သည်းခံနေသည်ကို မြင်တွေ့ရသဖြင့် အံ့ဩကြရ၏။ ဆရာတော်သည် သည်းခံခြင်း “ခမာဂုဏ်” နှင့် လွန်စွာပြည့်စုံပါတကား။

(၁၀) သန္တမြို့ဂုဏ်

သန္တမြို့ ပရမံ ဓနံ။

ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ခြင်းသည် အမြတ်ဆုံး ဓနဥစ္စာဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်သည် ဆန်းကြယ်ထိမိလှ၏။ လောဘအလို ရမ္မက်နောက်သို့ လိုက်ပါနေကြသော လူသားတို့သည် ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ လာဘ်များများ ရရှိရေး၊ အခြွေအရံများစွာတို့၏ အလေးအမြတ်ပြုမှုကို ခံယူနိုင်ရေး၊ ကျော်စောထင်ရှားရေးဟူသည့် လာဘ၊ သက္ကာရ၊ သိလောကနောက်သို့ လိုက်နေကြ၏။ ဤအရာများကို များများရလျှင် ပြည့်စုံလိမ့်မည်ဟု ထင်မှတ်ကြ၏။

သို့သော် လောဘ၏သဘောမှာ အမြဲတစေ ရချင်၊ လိုချင်၊ တပ်မက်နေချင်သဖြင့် “ရလေ လိုလေ အိုတစ္ဆေ” သာဖြစ်သည်။ မည်သည့်အခါမျှ မရောင့်ရဲမတင်းတိမ်ချေ။ မရောင့်ရဲမတင်းတိမ်သူအဖို့ အမြဲတစေလိုအပ်နေသည့်အတွက် ရှာဖွေမှုဖြင့် အမြဲပင်ပန်းရ၏။ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်နေသူအဖို့ အမြဲပြည့်စုံနေသဖြင့် ချမ်းသာကျေနပ်နေ၏။ ကျေနပ်လျှင် ချမ်းသာ၍ တင်းတိမ်လျှင် စည်းစိမ်ရှိနေမည်သာ။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ခြင်းဟူသည့် သန္တုဋ္ဌိဂုဏ်နှင့် ကောင်းစွာပြည့်စုံသည့်အပြင် သူတစ်ပါးတို့အားလည်း တင်းတိမ်ရောင့်ရဲရန် ဤသို့တိုက်တွန်းတော်မူ၏ -

“အကြင်သူ၏စိတ်သည် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲလျက်ရှိ၏။ ထိုသူ မှာ အားလုံးပြည့်စုံလျက်သာ။ ဖိနပ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားအပ်သော ခြေ ရှိသူအဖို့ မြေတစ်ပြင်လုံးသည် သားရေဖုံးသကဲ့သို့သာ အမှန်ဖြစ် သည်။

အလိုကြီး၍ သန္တုဋ္ဌိပျက်လာသောအခါ တစ်နေ့တွင် ဆုတ်ယုတ် ပျက်စီးမှုနှင့် ကြုံလာရမြဲဖြစ်သည်။”

ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ခြင်းသည် ပေါ့လျော့ဆုတ်နစ်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ကြောင်း ကိုလည်း ဤသို့ခွဲခြားတော်မူ၏ -

“ပညာရေး၌ အချို့က ‘အို... ဒီလောက်ဆို တော်လောက်ပါပြီ’ ဟု လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေး၌ ‘ဒီလောက်ရှိတော်ရောပေါ့’ ဟု လည်း ကောင်း လျော့တတ်ကြ၏။ ဤသို့လျော့ခြင်းမှာ သန္တုဋ္ဌိမဟုတ်၊ ဆုတ်နစ်ခြင်းသာ။ ဓမ္မရေးနှင့် လောကရေး၌ အတူမသုံးသပ်ထိုက်။ တရားသက်သက်အားထုတ်သော ရဟန်းတော်အတွက်မူ ပစ္စည်းနှင့် စပ်လျှင် အလိုနည်းလေ ကောင်းလေဖြစ်၏။

“လောကလူသားများအဖို့ကား ထိုသို့မဟုတ်၊ ဓမ္မရေး၌ပင် စာ တတ်ရုံနှင့် တင်းတိမ်နေလျှင် ပေါ့လျော့ဆုတ်နစ်မှုသာဖြစ်၏။ မဂ် ဖိုလ်ရသည်အထိ မရမနေကြီးစားရမည်သာ။ ထိုအတူ လောကသား အဖို့ တာဝန်တွေရှိနေ၏။ မိသားစုတာဝန်၊ အမျိုးတာဝန်၊ တိုင်းပြည် တာဝန်ဟု ရှိနေရာ ထိုတာဝန်တွေအတွက် ပစ္စည်းရှာရမည်သာ။”

ထိုသို့ပစ္စည်းရှာဖွေရာ၌ လောဘမထွက်ဘဲ သမ္မာအာဇီဝနည်းဖြင့် ကြီး ပမ်းရှာဖွေ၍ ရသမျှဖြင့်ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ဖို့သာလို၏။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ပစ္စည်းလာဘ်ပေါများမှုကိုလည်း အလိုမရှိ၊ ပူဇော်သက္ကာရခံယူခြင်းကိုလည်း အလိုမရှိ၊ ကျော်စောထင်ရှားမှုကိုလည်း အလိုမရှိ၊ ရိုးရိုးကုပ်ကုပ်ဖြင့် တောရပ်ဒေသတွင် မိမိဘဝကို မြှုပ်နှံထားနိုင် သည်၊ အလိုနည်းခြင်း- ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ခြင်းဂုဏ်တို့နှင့် လွန်စွာပြည့်စုံတော် မူ၏။

(၁၁) နိဝါတ-နိမာနဂုဏ်

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ပင်ကိုဉာဏ်ထက်မြက်ကောင်းမွန်သဖြင့် ရှင်သာမဏေ ဘဝ၌ပင် အသက်(၁၇)နှစ်အရွယ်တွင် ပထမကြီးကိုအောင်မြင်ပြီး ဥဘတော ဝိဘင်္ဂဓရဘွဲ့နှင့် ဝိနယဓရဘွဲ့တို့ကို ရရှိခဲ့၏။ ရဟန်းပျိုဘဝ၌လည်း ဝါသေဋ္ဌဘိ သိရီပဝရ သာသနဓဇ သံယုတ္တဘာဏကဘွဲ့၊ ဝါသေဋ္ဌဘိဝံသ ပရိယတ္တိ သာသန ဟိတ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့၊ ထို့နောက် ပထမဦးဆုံး “သာသနဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ သိရောမဏိဘွဲ့” တို့ကို ရရှိတော်မူ၏။ ထိုနောက်တစ်ဖန် နိုင်ငံတော်အစိုးရက အမြင့်မြတ်ဆုံးဘွဲ့တံဆိပ်များဖြစ်သော ‘အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့’ နှင့် ‘အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရုဘွဲ့’ တံဆိပ်တော်များကို ထပ်ဆင့်ချီးမြှင့်ပြန်သည်။

ဤသို့ ဂုဏ်ပေါင်းစုံခညောင်းသည့် စာတတ်အကျော်အမော်ဖြစ်ပါသော် လည်း ဆရာတော်သည် “ခြေသုတ်ပုဆိုး မြွေစွယ်ကျိုး” သို့ မိမိကိုယ်ကို နိမ့်ချ ကာ ထောင်လွှားဝင့်ကြွားခြင်း အလျဉ်းမရှိချေ။ ရဟန်းရှင်လူအားလုံးကို အရေး တယူအလေးမူကာ ဆက်ဆံတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ကို ဖူးတွေ့ ရသူများသည် အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်ကျော်ကို ဖူးမြင်ရသကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာပီတိနှင့် လန်းဆန်းသွားကြရသည်။

ဆရာတော်၏ မှတ်ဉာဏ်မှာ အလွန်ကောင်းမွန်သဖြင့် တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ဆန်လှူရန် ဆွမ်း၊ ဆေး စသည်ကို လှူဒါန်းရန် ရောက်လာကြသော ဒကာ- ဒကာမများကိုလည်း အမည်ခေါ်၍ ခင်ခင်မင်မင်နှုတ်ဆက်တော်မူသဖြင့် အလှူ ရှင်တို့ ပို၍ဝမ်းသာအားရဖြစ်ကြရသည်။

ဆရာတော်၊ သံဃာတော်၊ လူဒကာများနှင့် စာဖြင့်ဆက်သွယ်ရာတွင်လည်း ဆရာတော်ဘုရားသည် မိမိကိုယ်ကို နိမ့်ချ၍ ရေးသားလေ့ရှိ၏။ စာသင်သား ရဟန်းများထံသို့ရေးသောအခါ “အလေးထားကာ ရေးသားအပ်ပါ၏”၊ “ကျန်း မာရွှင်လန်း အောင်ပန်းဆင်နိုင်ပါစေဟု မေတ္တာများ သွန်းလောင်းလျက် ရှိပါ သည်” စသည်ဖြင့် ရေးသားတော်မူ၏။

နာမည်ကျော်ဆရာတော်တစ်ပါးထံ ပေးစာတွင် “တပည့်တော်များစာ၌ မသင့်မလျော်ဟုထင်သောအရာရှိပါက အားမနာပါးမနာ စောဒနာစေချင်ပါ သည်။ တပည့်တော်များက မိမိအမှားကိုထောက်ပြလျှင် ဝမ်းမြောက်တတ်ပါ သည်” ဟု ရေးသားထား၏။ မာန်မာနကင်းသည့်အပြင် အမှန်ကိုလည်း မြတ် နိုး လိုလားတော်မူ၏။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် မိမိကိုယ်ကို နိမ့်ချ၍ မာန်မာနကင်းစင်တော် မူသည့်အတွက် နိဝါတ-နိမာနဂုဏ်နှင့်လည်း ထူးထူးခြားခြားပြည့်စုံ၏။ မာန

ကိုနှိမ့်ချနိုင်ရန်အတွက် ဂါရဝတရားနှင့် မေတ္တာတရားတို့ကို ပွားများရကြောင်း ကိုလည်း ဤသို့ဆုံးမတော်မူ၏ -

“တရားမသိသူ၌ ဂါရဝမှုကို အောက်ကျသည်ဟု အထင်အမြင်မှားသော် လည်း ဂါရဝသည် အလွန်မွန်မြတ်သောတရားတစ်ခုဖြစ်ရာ တရားသိလေလေ ဂါရဝတရား ပိုရှိလေလေ ဖြစ်သည်။”

“တရားကို မလေးစားသူအဖို့ မာနကိုအပြစ်မမြင် အကောင်းထင်လျက် မာန်တက်ကြသော်လည်း တရားကိုလေးစားသူတို့မှာ မိမိတို့မာနကို တမင်တကာ ပင် ကျအောင်ကြိုးစားကြ၏။”

“မာနထောင်ခြင်းသည်လည်း မေတ္တာမရှိသူအပေါ်၌သာဖြစ်၏။ မိမိအလွန် ချစ်မြတ်နိုးသူဖြစ်လျှင် ထိုသူ့အပေါ်မှာ စိတ်ကြည်နူးစရာသာရှိ၍ မာနရှိနိုင် မည်မဟုတ်။”

(၁၂) ပရိယတ္တိဝိသာရဒဂုဏ်

ပရိယတ္တိစာပေဘက်တွင် ရွံ့ရှားခြင်းကင်း ရဲတင်းပြတ်သား ကျွမ်းကျင် နိုင်နင်းစွာ တတ်မြောက်ခြင်းဂုဏ်။

(၁၃) ပဋိပတ္တိမာမကဂုဏ်

သီလသိက္ခာ, သမာဓိသိက္ခာ, ပညာသိက္ခာဟူသော ပဋိပတ်အကျင့်မြတ်ကို မြတ်မြတ်နိုးနိုး ကျင့်ကြံပွားများအားထုတ်ခြင်း ဂုဏ်။

(၁၄) လန္တိပေသလ သိက္ခာကာမဂုဏ်

ဝိနည်းအကျင့်တွင် မြူမြူမတင်, အပြစ်ဆိုဖွယ်ရာမရှိအောင် သဲလဲစင်ဖြူ ဝင်းသန့်ရှင်းခြင်းဂုဏ်။

(၁၅) ပိဋကတ္တယဆေကဂုဏ်

ပိဋကတ်သုံးသွယ်, နိကာယ်ငါးရပ်တို့၌ အလိုရှိတိုင်း ကျက်စားနိုင်သော အသိအလိမ္မာအထူးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဂုဏ်။

(၁၆) ဘာသန္တရဝိဒ္ဓဂုဏ်

မာဂဓ, သက္ကတ, ပါကဋ, မြန်မာစသော ဘာသာရပ်များစွာကို တတ် မြောက် ကျွမ်းကျင်သည့်ဂုဏ်။

(၁၇) ထိရဂုဏ်

သီလ, သမာဓိ, ပညာ - အကျင့်ဉာဏ်ပညာတို့ တည်တံ့ခိုင်ခံ့သောဂုဏ်။

(၁၈) သုတဗုဒ္ဓဂုဏ်

သုံးပုံပိဋကတ်, နိကာယ်ငါးရပ်, ပရိယတ္တိဗဟုသုတ ပြည့်စုံကုံလုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ခြင်းဂုဏ်။

စသောကြည်ညိုဖွယ်ရာ မြတ်နိုးဖွယ်ရာ ချီးကျူးဖွယ်ရာ ဂုဏ်ပေါင်းများစွာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက ၁၃၄၆ ခုနှစ် (ခရစ် ၁၉၈၄ ခုနှစ်) ၌ မြင့်မြတ်သောပညာရှိကြီးအဖြစ် “အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့” ကိုလည်းကောင်း၊ ၁၃၅၅ ခုနှစ် (ခရစ် ၁၉၉၃ ခုနှစ်) ၌ အမြင့်မြတ်ဆုံး တစ်ပြည်လုံး၏ ဆရာအဖြစ် “အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဂုရုဘွဲ့” တံဆိပ်တော်ကိုလည်းကောင်း ဆက်ကပ်လှူဒါန်း၏။

ရွှေကျင်နိကာယအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ရွှေကျင်သာသနာပိုင်တို့ကလည်း အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသကို ၁၃၅၃ ခုနှစ် (ခရစ် ၁၉၉၁ ခုနှစ်) ၌ ရွှေကျင်နိကာယဥပဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက (တွဲဖက်သာသနာပိုင်) အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ကြပါသည်။

ရွှေကျင်သာသနာပိုင်၊ တွဲဖက်သာသနာပိုင်များအဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်း ခံယူနိုင်ရန်အတွက် အောက်ပါဂုဏ်(၉) ရပ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံရမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်-

- (၁) အမျိုးမြတ်၍ သိက္ခာဝါကြီးမားခြင်း၊
- (၂) သီလသိက္ခာစင်ကြယ်သောဂုဏ်ရှိခြင်း၊
- (၃) ရဟန်းရှင်လူတို့၏ ကြည်ညိုမြတ်နိုးမှုကို ခံယူရရှိခြင်း၊
- (၄) ကြည်ညိုမြတ်နိုးလောက်သော ရူပကာယနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊
- (၅) သံဃာ့အကျိုးဆောင်နိုင်သော ဝီရိယနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊
- (၆) အများမှီခိုလောက်သော ပညာတော်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊
- (၇) ပြဿနာရှိလာပါက အဂတိလေးပါး မလိုက်စားဘဲ မှန်ကန်စွာဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်းရှိခြင်း၊
- (၈) နာယက၏အင်္ဂါ(၆) သွယ်၊ ဥပဇ္ဈာယ်အင်္ဂါ(၇) ဖြာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
- (၉) ရှေးဆရာတော်ကြီးများ ချမှတ်သည့်လမ်းစဉ်ကို တစ်သဝေမတိမ်း လိုက်နာခြင်း။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသသည် ပင်ကိုဉာဏ်စွမ်းရည်ကလည်း ကောင်း၏။ လုံ့လကြီးကုတ်အားထုတ်မှုကလည်း ကောင်း၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားအဆုံးအမတို့ကို ကောင်းစွာ သိကျွမ်းနားလည်၍ သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုရင်းစွဲ ရှိသည့်အတိုင်း မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမနှင့်အညီ ကျင့်ကြံနေထိုင်သဖြင့် မေတ္တာဓာတ်၊ ကရုဏာဓာတ်၊ မုဒိတာဓာတ်နှင့် ဥပေက္ခာဓာတ်တို့လည်း အလွန်အားကြီးကြ၏။ သို့အတွက် ဖူးမြော်ကြည်ညို၍မဝအောင် ဂုဏ်ပေါင်းစသည့်ဆရာတော်မြတ် ဖြစ်ပါသတည်း။

အခန်း (၅)

သပြေကန်ဆရာတော်ဟောကြားသည့် တရားတော်များ

မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို တပည့်သားသံဃာများက ခေတ်အဆက်ဆက်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လာခဲ့ကြသည်မှန်သော်လည်း သံဃာတော်သည် ပစ္စည်းလေးပါးအထောက်အပံ့အတွက် ဒါယကာ-ဒါယိကာမများအပေါ်တွင် မှီခိုအားထားကြရ၏။ သို့အတွက် သံဃာတော်သည် ဂန္ဓဓုရ၊ ဝိပဿနာဓုရဟူသည့် မူရင်းတာဝန်နှစ်ရပ်အပြင် ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများအား သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုသဒ္ဓါပွားများလာကြစေရန် ဟောပြောဆုံးမပေးရသော တာဝန်လည်း ရှိသည်။ ဒါယကာတို့သည် အသိတရားနှင့် သဒ္ဓါတရားရှိလာကြပါမှ သာသနာတော်ကို အားတက်သရောထောက်ပံ့ချီးမြှောက်ကြလိမ့်မည်။

ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများ၏ လှူဒါန်းထောက်ပံ့မှုကို အကောင်းဆုံးကျေးဇူးတုံ့ပြန်ရန် ချီးမြှောက်ပေးသောနည်းသည်လည်း သူတော်ကောင်းတရားကို ဟောပြောညွှန်ပြပေးခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် မေတ္တာ၊ ကရုဏာကြီးမားသည်နှင့်အညီ ဒကာ၊ ဒကာမများကို အမြဲတစေ ဟောပြောဆုံးမလေ့ရှိသည်။ ဆရာတော်သည် မှန်ကန်အကျိုးရှိသောစကားကို ဆိုသင့်သလောက်သာ ပြောဆိုတတ်သည့်အတိုင်း တရားတော်ကိုလည်း အကျိုးများမည့်တရား၊ သိထိုက်သည့်တရားကို ဟောသင့်သလောက်သာ ဟောပြောသည်။ စိတ်အားတက်ကြွစွာ ဟော၏။ အသံတော်မှာ တိုးတိတ်ညင်သာသော်လည်း သာယာနာပျော်ဖွယ်ကောင်း၏။ ရိုးစင်းသောတရားဖြစ်ပါသော်လည်း တင်ပြပုံမှာ ဆန်းသစ်၏။ ရှေးချယ်သောစကားလုံးများမှာ အံဝင်ခွင်ကျ၍ နားဝင်ပီယဖြစ်၏။ အကြောင်းအကျိုးဆက်

စပ်၍ ဟောပြောသွားသဖြင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်း၏။ ကျမ်းဂန်မျိုးစုံ ရှုထောင့် မျိုးစုံမှ ဝေဖန်ပိုင်းခြား၍ တိတိကျကျ အဆုံးအဖြတ်ပြုကာ ညွှန်ပြပေးသွားသ ဖြင့် သိမှတ်စရာများကို နှလုံးထဲ စွဲမြဲအောင် မှတ်ယူထားနိုင်၏။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ တရားတော်များကို အငမ်းမရစောင့်နားထောင် ကြ၏။ ဘာသာရေးမဂ္ဂဇင်း၊ စာစောင်များကလည်း ဟောပြောတရားများကို အလှ အယက် အပြိုင်အဆိုင် ထည့်သွင်းဖော်ပြကြ၏။ မှန်ကန်တိကျသော တရားဗဟု သုတကို အလိုရှိသူများကလည်း ထိုစာအုပ်များကို မရအရလိုက်ရှာဖတ်ကြ ၏။

တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် ဣန္ဒြေရရ ခန့်ခန့်ထည်ထည် ဟောကြားသော တရား တော်များသည် အသိဉာဏ်ကို တစ်စတစ်စ ဖွင့်လှစ်ပြသွားသဖြင့် နားညည်း သွားသည် ပျင်းရိငြီးငွေ့သွားသည်ဟူ၍ မရှိ၊ နာသူတို့မှာ ထပ်ကာထပ်ကာ နာယူလိုသော ဆန္ဒသာ ဖြစ်ပေါ်ကြရ၏။ ဒေသနာတော်၏ အနှစ်သာရကို အားရ ဝမ်းသာ ဆက်ကာဆက်ကာ နာကြားလိုကြ၏။

ဓမ္မဝိနယနှင့်ညီညွတ်ကာ သိဖွယ်၊ မှတ်ဖွယ်၊ ကျင့်ဖွယ်များ ပြည့်ဝနေသည့် ဆရာတော်၏ ဟောတရားများထဲမှ အကျိုးများမည့် နမူနာတရားအချို့ကို ကောက်နုတ်ဖော်ပြပါမည်။ အရသာမြည်းစမ်းကြည့်ပါလော့။

ဆွမ်းအနုမောဒနာတရားတော်

(မွေးနေ့ဆွမ်းအလှူတွင် သပြေကန်ဆရာတော်ဟောကြားပေးသော အနု မောဒနာတရားနမူနာတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။ ဤတရားတော်တွင် ဆွမ်းလှူ၊ သီလ ယူ၊ တရားနာရခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော မင်္ဂလာတရားများ၊ ဤပရမတ္ထမင်္ဂလာ များမှာ လောကမင်္ဂလာများထက် သာလွန်ပုံ၊ အလှူဒါနသည် စည်းစိမ်ချမ်းသာ ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်ပြီး ရွှေအိုးကြီးမြှုပ်နှံခြင်းနှင့် တူပုံ၊ အလှူ၏ အကျိုး ကျေးဇူးကြီးမားအောင် မည်သို့ စိတ်စေတနာထားရပုံတို့ကို သိမှတ်ဖွယ်ရာ ရှင်းလင်းပြထားပါသည်။)

ယနေ့ မင်္ဂလာရှိတဲ့ သမီးကလေးရဲ့ မွေးနေ့အတွက် မွေးနေ့အလှူတော် ပူဇော်လှူဒါန်းကြတယ်။ ဒါနဉ္စ-အလှူပေးရခြင်းသည်လည်း၊ ဥတ္တမံ-ကောင်း မြတ်သော၊ မင်္ဂလံ- မင်္ဂလာတည်း၊ ဓမ္မစရိယာစ - ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ် ပါးကို ကျင့်ကြံခြင်းတည်းဟူသော သီလတရားသည်၊ ဥတ္တမံ - ကောင်းမြတ် သော၊ မင်္ဂလံ - မင်္ဂလာပေတည်း၊ ကာလေန - သင့်လျော်လျောက်ပတ်သောအခါ

၌၊ ဓမ္မဿဝနံ - တရားတော်ကိုကြားနာခြင်းသည်၊ ဥတ္တမံ ကောင်းမြတ်သော၊ မင်္ဂလံ - မင်္ဂလာပေတည်းအရ မင်္ဂလသုတ္တန်ဒေသနာတော်အဆိုအတိုင်း။

ယနေ့ အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ချမ်းသာကြီးခြင်း၊ ခွန်အားကြီးခြင်း၊ ဉာဏ်ပညာကြီးခြင်း၊ ဘုန်းတန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးခြင်း၊ အခြွေအရံပရိသတ်များပြားခြင်းတည်းဟူသော ကောင်းမြတ်သော အကျိုးတရားတွေ တိုးပွားဖြစ်ထွန်းစေတတ်တဲ့ ဒါနမင်္ဂလာကို ဆည်းပူးခဲ့ကြပါပေပြီ။ ဓမ္မစရိယာဆိုတဲ့ သီလဓမ္မစရိယာမင်္ဂလာကိုလည်း ဆည်းပူးခဲ့ကြပြီ။ ကာလေန ဓမ္မဿဝနံ - တရားတော်ကိုကြားနာခြင်းတည်းဟူသောမင်္ဂလာကိုလည်း ဆည်းပူးခဲ့ကြပြီ။ ဒို့ပြင် ယနေ့မင်္ဂလာအများကြီး ဆည်းပူးခဲ့ကြတယ်။

“ပူဇာစ ပူဇနေယျာနံ ဧတံ မင်္ဂလ မုတ္တမံ” အဲဒါတွေဟာ တကယ်တော့ မင်္ဂလာတွေပဲ၊ တကယ်ချမ်းသာကြောင်းမင်္ဂလာအစစ် ပြောပါဆိုလျှင် ဒါတွေပဲ ပြောရမှာပဲ။ ပရမတ္ထမင်္ဂလာပါပဲ။

လောကမင်္ဂလာတွေဟာ ပရမတ္ထမဟုတ်ဘူး။ လောကမင်္ဂလာတွေ ရှိကြတယ်၊ ဘာမြင်ရင် ဘယ်လိုဟာလေးမြင်ရင် မင်္ဂလာရှိကြတယ်၊ ဘယ်လိုအသံလေးကြားရင် မင်္ဂလာရှိတယ်၊ ဘယ်လိုအနံ့ကလေးမွှေးရင် မင်္ဂလာရှိတယ်၊ ဘယ်လိုအထိအတွေ့နဲ့အနံ့အသက်၊ ဘယ်အရသာကြုံရလို့ရှိရင် မင်္ဂလာရှိတယ်လို့ ဒီဋ္ဌမင်္ဂလာ၊ သုတမင်္ဂလာ၊ မုတမင်္ဂလာဆိုတဲ့ မင်္ဂလာတွေ ရှိကြတယ်။ အဲဒီမင်္ဂလာတွေက တကယ်မင်္ဂလာတွေမဟုတ်ဘူး၊ တကယ်မှန်ကန်၊ တကယ်မွန်မြတ်တဲ့ မင်္ဂလာတွေ မဟုတ်ဘူး။ ယနေ့မိမိတို့ပြုရတဲ့ သမီးကလေးမွှေးနေ့ကို အကြောင်းပြုပြီး လှူဒါန်းရတဲ့ မွေးနေ့အလှူတော်ပူဇာသည်သာ တကယ်မင်္ဂလာ၊ တကယ်လည်း ထင်ရှားရှိတယ်။ တကယ်လည်း ကောင်းကျိုးကိုဖြစ်စေ တတ်တယ်။

ဒါကြောင့် ဤမင်္ဂလာသည်သာ တကယ်မင်္ဂလာ။ ဒါန-ယနေ့ပြုကြတယ်၊ သူက ကောင်းကျိုးတွေပေးမှာ။ တကယ်အင်္ဂါ ပြည့်ပြည့်စုံစုံနဲ့ လှူဒါန်းတဲ့ ဒါနမျိုးဟာ ပြည့်စုံတဲ့ဒါနမျိုး။ အဲဒီပြည့်စုံတဲ့ ဒါနမျိုးဟာ ကောင်းကျိုးမပေးဘူးရယ်လို့မရှိဘူး။ ဒီဘဝသော်လည်း ပေးနိုင်တာပဲ၊ နောက်ဘဝသော်လည်း ပေးနိုင်တာပဲ၊ ဘယ်လိုကောင်းခြင်းနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ဒါနမျိုး ဖြစ်ရမတုံးဆိုတော့၊

ဗုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနော၊ ဒဒံ စိတ္တံပသာဒယေ။
ဒတွာ အတ္တမနော ဟောတိ၊ ဧသာ ပုညဿ သမ္ပဒါ။

ဒါနာ- လှူဒါန်းပေးကမ်း စွန့်ကြဲသည်မှ၊ ဗုဗ္ဗေဝ - မလှူမီအစ ရှေ့မဆွကပင်လျှင်၊ သုမနော - နှစ်သက်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်သည်၊

ဟောတိ - ဖြစ်ပါပေ၏၊ သုမနော - ဒါနဆိုသည်မှာ စည်းစိမ်ချမ်းသာ
 ကို ရကြောင်းဖြစ်ပါသည်တကား။ ဒါနဆိုသည်မှာ စည်းစိမ်ချမ်း
 သာတို့၏ အကြောင်းရင်း၊ မူလရကြောင်းဖြစ်ပါတကား။ ဒါနဆိုသည်
 မှာ တကယ့်ရွှေအိုးကြီးကို မြှုပ်နှံခြင်းပါတကား စသည်ဖြင့် မိမိတို့
 တွေးတော၍ နှစ်သက်ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်သည်၊ ဟောတိ - ဖြစ်ပါ
 ပေ၏။

စောစောကတည်းက မိမိတို့ယုံကြည်ချက်ရှိတယ်၊ ဒါနဆိုတာ ကောင်းကျိုး
 ပေးလိမ့်မယ်ဆိုတာ ဒါသိပြီးသား၊ ယုံကြည်ပြီးသား၊ ဘာကြောင့် ကောင်းကျိုး
 ပေးနိုင်တုန်းဆိုတော့ အကြောင်းကကောင်းတော့ အကျိုးဖြစ်စေတတ်တဲ့အစွမ်း
 သတ္တိရှိတယ်၊ လောကမှာ မစ္ဆရိယဆိုတာ နှမြောတယ်၊ မပေးရက်ဘူး၊ သဒ္ဓါက
 တော့ ယုံကြည်တယ်၊ ဝမ်းသာတယ်။ သူက ပေးချင်တယ်။ ယနေ့ မိမိတို့မှာ
 သဒ္ဓါတရားရှိကြလို့ အဲဒီသဒ္ဓါတရား၏လှုံ့ဆော်ချက်အရ တိုက်တွန်းချက်အရ
 နှိုးဆော်ချက်အရ သမီးကလေးအတွက် အလှူလှူတော့လို့ သဒ္ဓါရဲ့နှိုးဆော်ချက်
 အရ စောစောကတည်းက အလှူမလှူခင် အစပြင်ဆင်ရှာဖွေစုဆောင်းကတည်း
 က ဒါနကုသိုလ်တွေအများကြီးဖြစ်နေပြီ။ အဲဒီအထဲကနေပြီးတော့ လှူရမယ့်
 နေ့ ယနေ့ထိအောင် မျှော်လင့်ချက်နဲ့ ရောက်တော့မယ်၊ ရောက်တော့မယ်၊ လှူ
 ရတော့မယ်၊ လှူရတော့မယ်ဆိုတဲ့ အဲဒီစေတနာတွေကလည်း မနည်းဘူး။ အလှူ
 ဝတ္ထုရှာဖွေတဲ့အခါ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ နှစ်နှစ်သက်သက် အားတက်ရွှင်လန်းပြီး
 တော့ ရှာကြဖွေကြ၊ စုဆောင်းကြ၊ ကြံစည်ကြ၊ တွေးတောကြ၊ ဒါတွေအားလုံး
 ဟာ ဒါနအလှူရဲ့ရှေ့ပိုင်း ပုဗ္ဗစေတနာပိုင်းလို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီအခါမှာ ဒါနစေတနာတွေ အများ ကြီးဖြစ်နေတယ်။ လှူတာမဟုတ်
 သေးပေမယ့် လှူခြင်းကိုအကြောင်းပြုပြီးဖြစ်လာတဲ့စေတနာမို့လို့ အဲဒီစေတနာ
 မျိုးကို ဒါနထဲ သွင်းယူရတယ်။ မလှူခင်လည်း မိမိတို့နှစ်သက်ရွှင်လန်း ဝမ်း
 မြောက်ရမယ်တဲ့၊ ဒါကတော့ ပြောစရာမရှိဘူး။ ဒါနဆိုတာကောင်းတယ်၊
 ကောင်းကျိုးရမယ်ဆိုတာ သိတယ်၊ သိတော့ အဲဒီဒါနအကြောင်းပြုပြီး သမီး
 ကလေး ချမ်းသာဖို့ တောင့်တချက်၊ ရည်ရွယ်ချက်ကလည်း ရှိတယ်၊ အဲဒီတော့
 အဲဒီ ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း သံဃာတော်တွေကို ပရိသတ်တွေကို လှူဒါန်းဖို့
 ကျွေ မွေ ဖို့ဆန္ဒတွေကလည်း ရှိတယ်၊ အားလုံးအများချမ်းသာအောင် လိုလားတဲ့
 တောင့်တတဲ့ 'ဟိတူပသံဟာရ'ဆိုတဲ့ အကျိုးစီးပွားလိုလားတဲ့ ဆန္ဒကောင်း
 ဆန္ဒမွန်တွေ ဖြစ်တယ်၊ စေတနာကောင်း စေတနာမွန်ဖြစ်တယ်၊ ကာယကံ
 မေတ္တာ၊ ဝစီကံမေတ္တာ၊ မနောကံမေတ္တာဆိုတဲ့ မေတ္တာတွေ ဖြစ်နေကြတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ အဲဒီရှေ့ပိုင်းမှာလည်း ဝမ်းမြောက်ရမယ်ဆိုလို့ မိမိတို့ ဝမ်းမြောက်ပြီးခဲ့ပြီ။

အလယ်ပိုင်း ယခုလှူကြတော့မယ်၊ ဒီကနေ့လှူကြတော့မယ်၊ ဆွမ်းတွေ လှူကြတော့မယ်၊ ပစ္စည်းတွေလှူကြတော့မယ်၊ သံဃာတော်တွေ လှူကြတော့ မယ်၊ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟတွေ၊ ဆွေမျိုးတွေ လှူကြတော့မယ်။ အားလုံးဤဒါနဟာ မုဉ္ဇူစေတနာအခိုက် မုဉ္ဇူစေတနာလို့ ခေါ်တယ်။ စွန့်လွှတ်တဲ့စေတနာ၊ လှူဒါန တဲ့စေတနာကို မုဉ္ဇူစေတနာ၊ အဲဒီစေတနာအခိုက်မှာ ယခုဖြစ်နေကြတယ်၊ လှူတုန်းတုန်းလည်း ကုသိုလ်စေတနာတွေ ဖြစ်နေကြတယ်၊ နောက်ဆုံး သံဃာတော်တွေ ဆွမ်းစားပြီးသည်အထိ လှူဖွယ်ဝတ္ထုတွေ လှူပြီးသည်အထိ အဲဒီအတွင်းမှာ မုဉ္ဇူစေတနာအခိုက် လှူဒါနတဲ့ စေတနာ၊ အဲဒီမုဉ္ဇူစေတနာက တကယ်ဒါနအစစ်၊ အရှေ့ပိုင်းကဖြစ်တဲ့ စေတနာတွေကတော့ ဒါနဖြစ်ကြောင်း အထောက်အထားအကူတွေမို့လို့ သူ့လည်း ဒါနထဲ ထည့်သွင်းရတယ်။ အခု လှူတုန်းမှာဖြစ်တဲ့ စေတနာတွေက မုဉ္ဇူစေတနာ။ အဲဒီလှူတုန်းအခိုက်လည်း နှစ်သက်ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်ရမယ်တဲ့။

၁၁ - ၁၁၅၅ - လှူတုန်း လှူဆဲ လှူခိုက်လည်း၊ စိတ္တံ - မိမိတို့ စိတ်ကို၊ ပဿာဒယေ - သဒ္ဓါသက်ဝင် ကြည်လင်ရွှင်လန်း စေရာ၏။

ဪ... ဒါ ရှေးသူတော်ကောင်းတွေ ကျင့်ဟောင်းလမ်းကြီး ၊ ပါရမီဆယ် ပါးတွင် တစ်ပါးအပါအဝင်ဖြစ်တဲ့ဒါနပါရမီကြီး။ ဤဒါနဖြင့် ဘုရားဖြစ်ကြ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်ကြ၊ ရဟန္တာတွေဖြစ်ကြ၊ ရဟန္တာမတွေဖြစ်ကြ၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်တွေဖြစ်ကြ။ တကယ်မဂ်ရကြောင်း ဖိုလ်ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော အဆောက်အအုံ၊ ကုသိုလ်အဆောက်အအုံတွေပါဟကာ လို့ မိမိတို့နှစ်သက်တွေ့တော့ပြီး ဝမ်းသာကြရမယ်၊ သဒ္ဓါတရားရှိနေရင် ဝမ်းသာ ဖို့ဆိုတာ ဘုန်းကြီးတို့သိပ်မတိုက်တွန်းရပါဘူး။ ဒါကတော့ သူ့ဟာသူ ဖြစ်နေ ကြတာပဲ၊ ဖြစ်လာကြတာပဲ၊ ဒါ မုဉ္ဇူစေတနာအခိုက်။

နောက် အပရစေတနာ- အပရစေတနာဆိုတာ လှူပြီးနောက် အခါမှာဖြစ်တာ။ အဲဒီအခိုက်မှာလည်း နှစ်သက်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက် ရမယ်။ ဒတွာ - လှူပြီးသည်ရှိသော်၊ အတ္တမနော - မည်သည့်ရက် မည်သည့်နေ့က မည်သို့မည်ပုံ တို့တစ်တွေ ဆွေမျိုးတွေနဲ့ သိုက် သိုက်ဝန်းဝန်း သံဃာတော်တွေ စုစုရုံးရုံးနဲ့ နှစ်သက်ဖွယ်ရာပစ္စည်း ဝတ္ထုတွေကို နှစ်သက်ဖွယ်ရာ လှူကြံ့တန် ကြံ့ပူဇော်ကြံ့၊ မေ့နေ

အလှူတော်ဆင်နွဲ့ခဲ့ရပြီလို့ ပြန်တွေးတောပြီးတော့ နှစ်သက်ရွှင်လန်း
ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ- ဖြစ်ပါပေ၏။ ဒေသ- ဤသို့မလှူခင်
လည်း ဝမ်းသာ၊ လှူပြီးတော့လည်း ဝမ်းသာခြင်းသည်။ ပုညဿ-
မိမိတို့ပြုရတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏။ သမ္ပဒါ- အကြောင်းလုံလောက်
၍ ပြည့်စုံခြင်းအစစ် တကယ်တမ်းဖြစ်ပါပေသတည်း။

ဒီတော့ အဲဒါကလည်း အရေးကြီးတာပဲ။ အလှူတစ်ခု ကျေကျေနပ်နပ် လှူ
ပြီးရင် မမေ့ဖို့ရာလည်း အရေးကြီးတယ်။ ပြန်တွေးရတယ်။ နှစ်သက်ရတယ်။
ဝမ်းသာရတယ်။ ဝမ်းသာတိုင်း ဝမ်းသာတိုင်း ကုသိုလ်တွေ တိုးတာပဲ။ ကုသိုလ်
တွေ အရှိန်တက်တယ်။ ကုသိုလ်တွေ အစုံရတယ်။ အထုံရတယ်။ အရှိန်တက်တယ်
ဆိုရင် အဲဒီကုသိုလ်ဟာ သာမညကုသိုလ်မှတစ်ပါး ထူးခြားတဲ့ကုသိုလ်အဖြစ်
သို့ ရောက်သွားရတယ်။ အဲသလိုထူးခြားတဲ့ကုသိုလ်၊ အရှိန်ရှိတဲ့ကုသိုလ်၊ အာ
စိဏ္ဍကံဆိုတဲ့ အလေ့အကျင့်များတဲ့ကုသိုလ်မျိုးဟာ သူက ထူးခြားတဲ့အရှိန် ရှိနေ
တော့ နောက်ဘဝထိအောင် ဆိုင်းရတာမဟုတ်ဘူး။ ဒီဘဝမှာပဲ မိမိတို့ချမ်းသာ
အောင် အဲဒီကုသိုလ်က တစ်နည်းတစ်လမ်းအားဖြင့် ရွက်ဆောင်ပေးတတ်
တယ်။ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ဆိုတာ အင်္ဂါသုံးပါးပြည့်စုံရတယ်။ အဲဒီကုသိုလ်က
လည်း အင်္ဂါသုံးပါးပြည့်စုံပြီ။

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း မွန်မြတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုရင် အဲဒီကုသိုလ်
အလှူဟာ အကျိုးရေတွက်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ဘူးလို့ဆိုတယ်။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်
က ဘယ်လိုထူးခြားလဲ။ ဘုန်းကြီးတို့... ခုန အလှူ၊ ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများ
ဘက်က မလှူခင်လည်း ဝမ်းသာ၊ လှူတုန်းလည်း ဝမ်းသာ၊ လှူပြီးလည်း ဝမ်း
သာ၊ အင်္ဂါသုံးပါးပြည့်စုံရင် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရမတုံး
ဆိုတော့-

“ဝိတရာဂါ ဝါဟောတိ၊ ရာဂဝိနယာယ ဝါ ပဋိပဇ္ဇာ”

ရာဂကင်းတဲ့ရဟန္တာတွေသော်လည်း ဖြစ်ရမယ်၊ ရဟန္တာမဖြစ်ပေ
မယ့် ရာဂကင်းအောင် ကျင့်ကြံနေကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေသော်လည်း ဖြစ်
ရမယ်။

“ဝိတဒေါသာ ဝါဟောတိ၊ ဒေါသဝိနယာယ ဝါ ပဋိပဇ္ဇာ”

ဒေါသကင်းတဲ့ရဟန္တာတွေသော်လည်း ဖြစ်ရမယ်၊ ဒေါသကင်း
အောင် ကျင့်ကြံကြိုးစားနေကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေသော်လည်းဖြစ်ရမယ်။

“ဝိတမောဟာ ဝါ ဟောတိ၊ မောဟဝိနယာယ ဝါ ပဋိပနာ”

မောဟကင်းပြီးပုဂ္ဂိုလ်တွေသော်လည်း ဖြစ်ရမယ်၊ မောဟကင်း
အောင်ကြိုးစားနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေသော်လည်း ဖြစ်ရမယ်။

အင်္ဂါသုံးပါး ယနေ့ မိမိသံဃာကို လှူကြတယ်၊ သံဃာဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ်
တစ်ပါးရယ်လို့ မရှိဘူး၊ “သံဃေဒိန္နံ မဟပ္ပလံ” အတိုင်း သံဃာဆိုတာက ခုန
ပြောသလို ရာဂကင်းပြီးပုဂ္ဂိုလ်လည်း ပါတယ်၊ ကင်းအောင်ကြိုးစားနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
တွေလည်း ပါတယ်၊ သံဃာဆိုတာဟာ အခုဆွမ်းစားကြွလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ငါးပါး
တင် မဟုတ်ဘူး၊ သံဃာဆိုတာ အများပဲ။ အဲဒီတော့ ရာဂကင်းပြီး ရာဂကင်း
အောင် ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ဒေါသကင်းပြီး ဒေါသကင်းအောင်ကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
တွေ၊ မောဟကင်းပြီး မောဟကင်းအောင်ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အကုန်ပါတာမို့
လို့ ယနေ့မိမိတို့လှူရတဲ့အလှူဟာ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ သံဃာဆိုတဲ့
သံဃာကိုလှူရလို့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံလျက်ရှိတဲ့ အလှူခံ
တွေကို လှူရတယ်၊ ဒါကြောင့် အင်္ဂါခြောက်ပါးရှိတယ်။

ယနေ့အလှူဟာ ဆဋ္ဌင်္ဂသမ္ပန္နာဂတ- အလှူအင်္ဂါ ခြောက်ပါးရှိလို့ ဒီအလှူ
ဟာ အကျိုးအာနိသင် ကြီးမားစေတတ်တဲ့အလှူ၊ ဒါကြောင့်လည်း အဲဒီအလှူ
မျိုးကို အထူးသဖြင့် တန်ဖိုးထားပြီးတော့ လောကမှာ မိမိတို့တကယ့်အဖိုးတန်
ရတနာဆိုရင် မြတ်မြတ်နိုးနိုးကြည့်ကြ၊ ရှုကြ၊ ခင်ကြ၊ မင်ကြ၊ ဆင်ကြ၊ ဝတ်ကြ
လုပ်သလို မိမိတို့ကုသိုလ်လေးတွေကို ပြန်ပြန်အောက်မေ့ပြီးတော့ အမြဲမပြတ် ဆင်
သောအားဖြင့် ဆင်ယင်သောအားဖြင့် အောက်မေ့ကြ၊ ဝမ်းသာကြ။ အောက်မေ့
ဝမ်းသာပြီး ကုသိုလ်အတိုးတွေတက်အောင် ကြိုးစားနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(သာဓု...သာဓု...သာဓု)

ဥပုသ်တရားတော်

(ဥပုသ်နေ့များ၌ ဟောကြား ၎င်းမူသော တရားတော်များအနက် နမူနာ
တရားတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ လူ့ဘဝရရန် ခဲယဉ်းပုံ၊ နတ်တစ်ဦးစုတေခါနီး နိမိတ်
ငါးပါးထင်ပုံ၊ အဖော်နတ်သားတို့က အားပေးစကားသုံးခွန်းဖြင့် လူ့ပြည်သို့
သွား၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုရန် လာဘ်ကြီးနှင့် တည်တဲ့သောလာဘ်တို့ကို ရယူ
ရန် တိုက်တွန်းကြပုံ၊ လူ့ပြည်က နတ်ပြည်ထက်သာပုံ၊ လူ့ပြည်၏ ဂုဏ်ရည်
များနှင့် လူ့ဖြစ်ရကျိုးနပ်အောင် အားထုတ်သင့်ပုံတို့ကို သိမှတ်ဖွယ်ရာ ညွှန်ကြား
ထားတော်မူ၏။)

မနုဿတ္တဒုလ္လဘ ရခဲအကျိုးတွေ

“ဘုန်းကြီးတို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုမျိုးတွေ အမျိုးမျိုးပြုနေကြတာ ဘာဖြစ် လို့တုံး” လို့ အကြောင်းရှာတယ်။ အဲအကြောင်းကတော့ အမျိုးမျိုးရှိပါတယ်။ သို့သော်လည်းပဲ လူ့ဘဝ၊ လူဖြစ်ရခြင်းဟာ အကြောင်းတစ်ရပ်ပဲ။ မနုဿတ္တ ဘာဝေါ ဒုလ္လဘော တဲ့။

ဒုလ္လဘ(၅)ပါး ရှိတယ်။

- ၁။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ ဒုလ္လဘော = ဘုရားပွင့်တော်မူတဲ့အခွင့်အခါကောင်းကြီး ကို ရခဲတယ်။
- ၂။ မနုဿတ္တဘာဝေါ ဒုလ္လဘော = လူ့ဘဝကို ရခဲတယ်။
- ၃။ ပဗ္ဗဇိတဘာဝေါ ဒုလ္လဘော = ရဟန်းအဖြစ်ဟာ ရခဲတယ်။
- ၄။ ဒုလ္လဘာသဒ္ဓါသမ္ပတ္တိ = သဒ္ဓါအစရှိတဲ့ တရားတို့နဲ့ ပြည့်စုံခြင်းကို ရခဲတယ်။
- ၅။ ဒုလ္လဘံ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ = သူတော်ကောင်းတို့တရားကြားနာရခြင်းဟာ လည်း ရခဲတယ်။

ဒီဒုလ္လဘ(၅)မျိုးထဲမှာ ဘုန်းကြီးတို့ အရင်းခံ ဒုလ္လဘကတော့ မနုဿတ္တ ဘာဝေါ ဒုလ္လဘောပဲ။

လူဖြစ်လို့

လူဖြစ်လို့ ဒီလိုတရားတွေ သိရ၊ လူဖြစ်လို့ လူ့တရားတွေ သိရလို့ “ပရ မတ္တမနုဿ” ဆိုတဲ့ မွန်မြတ်တဲ့လူတစ်ယောက်အဖြစ်နဲ့ မွန်မြတ်တဲ့ ကုသိုလ် တွေ ကြိုကြရတယ်။ လူဖြစ်လို့ပဲ ရဟန်းဖြစ်နိုင်တယ်။ လူဖြစ်လို့ပဲ ရှင်ဖြစ်နိုင် တယ် စသည်ဖြင့် လူ့အဖြစ်ကို အရင်းခံပြုသောအားဖြင့် ကုသိုလ်အမျိုးမျိုးတွေ ဖြစ်ပွားလာကြရတယ်။

ပဉ္စပုဗ္ဗ နိမိတ္တသုတ်

လူ့ဘဝဟာ “ပုညခေတ်ကြီး” ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေဖြစ်ပွားရာ ခေတ် ကြီး၊ လူတိုင်းတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့။ လူအစစ်တွေကို ပြောတာ၊ နောက် ဘုန်းကြီး တို့ လူ့ဘဝကြီးဟာ နတ်ပြည်ကတောင် ချီးမွမ်းရတဲ့ဘဝ၊ လူ့ဘဝကို နတ်တွေ က ချီးမွမ်းကြတယ်။ ဒီအကြောင်း ‘ဣတိဝုတ်ပါဠိတော်’ မှာ ဘုရားဟောထား တာ ရှိတယ်။ ပဉ္စပုဗ္ဗနိမိတ္တသုတ်ဆိုတာ။

ဒီသုတ်မှာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က ရဟန်းတော်များကို မိန့်ကြား တော်မူတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ နတ်တစ်ဦးဦးဟာ နတ်ပြည်က စုတေခြင်း၊

သေခြင်းသဘော ထင်ရှားပေါ်လာပြီဆိုရင် အဲဒီနတ်မှာ နိမိတ်ကြီး ၅ပါး ပေါ်လာတဲ့အကြောင်း ဘုရားရှင်က ဟောတော်မူတယ်။

ဘုရားရှင်က နိမိတ်ကြီး ၅ပါးဆိုတာကို ခွဲပြီး ဟောတော်မူခဲ့တယ်။ ဒါက- သူပန်ထားတဲ့ပန်းတွေဟာ နောက်နောက်အခါက ဘယ်တုန်းကမှ မညှိုးဘူး။ ဟော... သေတော့မယ်၊ စုတေတော့မယ်ဆိုတော့ ညှိုးလာရတယ်။ သူဝတ်ထားတဲ့ဝတ်စားတန်ဆာ ဒွါဒရာတွေဟာလည်း နောက်နောက်က ဘယ်တော့မှ ညှိုးနွမ်းလာတယ်လို့မရှိဘူး။ သေတော့မယ်ဆိုတဲ့အခါကျမှ နိမိတ်အဖြစ်နဲ့ ညှိုးနွမ်းလာတယ်။ ပြီးတော့ နတ်တွေမှာ ဘယ်အခါကမှ ချွေးထွက်တယ်ရယ်လို့မရှိဘူး။ နတ်သား နတ်သမီးတွေဟာ သေခါနီးကျတော့ ချိုင်းကြားက ချွေးတွေ ထွက်လာတယ်။ ဘယ်တုန်းကမှ ခန္ဓာကိုယ်ဟာ ညစ်နွမ်းတယ် အရောင်မှိန်တယ်လို့မရှိဘူး။ သေတော့မယ်ဆိုတော့မှ နိမိတ်ပြလာတယ်။ ကိုယ်အရောင်တွေ ညှိုးလာတယ်။ ပြီးတော့လည်းပဲ အမြဲတမ်းပျော်ရွှင်နေကြတဲ့ နတ်သား နတ်သမီးတွေဟာ သေတော့မယ်ဆိုမှ နေမထိကြဘူး။ မပျော်တော့ဘူး။ သူတို့ အမြဲတမ်း ပျော်လာကြတာ မဟုတ်လား။

အဲသလို ပန်းတွေ ညှိုးနွမ်းခြင်း၊ အဝတ်အစားတွေ ညှိုးနွမ်းလာခြင်း၊ ချွေးထွက်လာခြင်း၊ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ မှိန်ခြင်း၊ နတ်ပြည်မှာ မပျော်ပိုက်ခြင်းဆိုတဲ့ ပုဗ္ဗနိမိတ် ၅ပါး၊ စုတေတော့မယ်၊ သေတော့မယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပြတဲ့ ပုဗ္ဗနိမိတ် ၅ပါး အသေအချာဖြစ်လာရတဲ့အကြောင်း ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က ဟောတော်မူတယ်။

ဝမ်းမြောက်စကား အားပေးချက်သုံးခွန်း

နောက် ဘုရားရှင်က ဆက်ဟောပြသေးတယ်။ အဲသလို ပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးပါး ထင်ရှားဖြစ်လာတဲ့ အခါကျတော့ အတူနေတဲ့နတ်တွေက သိလာကြတယ်။ ဪ... ဒီနတ်သားတွေဟာ ဒီနတ်သမီးတွေဟာဖြင့် နတ်ဘဝမှ စုတေတော့မယ်လို့ သိလာကြတဲ့အခါ သူတို့က ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာအားပေးစကားသုံးခွန်းဖြင့် ဒီစုတေတော့မယ့်နတ်ကို အားပေးကြတယ်။ ဘယ်လိုအားပေးသတုံးဆိုတော့-

ပထမအားပေးစကား

“ဣတော ဘော သုဂတိံ ဂစ္ဆ” တဲ့။ ဘော- အို... မောင်နတ်သား၊ ဘော- အို... နတ်သမီး၊ ဣတော- ဤနတ်ပြည် နတ်နန်းမှာ သုဂတိံ- သုဂတိဘဝသို့၊ ဂစ္ဆ- သွားပါလေလော့။ ဒါပထမ စကားတစ်ခွန်း၊ အဲဒါလို အို... မောင်နတ်သား၊

ဒီဘဝကနေပြီးတော့ သုဂတိဘဝသို့သွားပါလေလို့ ပထမစကားအားဖြင့် ဝမ်းသာစကား ပြောကြားကြ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာစကား ပြောကြားကြတယ်။

ဒုတိယအားပေးစကား

နောက် ဒုတိယစကားတစ်ခွန်းက “သုဂတိံ ဂန္ဓာ သုလဒ္ဓလာဘံ လဘ” ။ သုဂတိံ-သုဂတိဘဝသို့၊ ဂန္ဓာ - ရောက်ခဲ့သည်ရှိသော်၊ သုလဒ္ဓလာဘံ-ကောင်းစွာ ရအပ်တဲ့ လာဘ်လာဘကို၊ လဘ-ရအောင်ကြိုးစားပါလေတဲ့။ အဓိပ္ပာယ်က သုဂတိဘဝသို့ ရောက်ခဲ့လို့ရှိရင် ကောင်းစွာရအပ်တဲ့လာဘ်လာဘကြီးကိုလည်း ပဲ ရအောင်ကြိုးစားပါလို့ အားပေးစကားပြောကြားကြတယ်။

တတိယအားပေးစကား

နောက် တတိယစကားတစ်ခွန်းက “သုလဒ္ဓလာဘံ လဘိတွာ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော ဘဝါဟိ” ။ သုလဒ္ဓလာဘံ - ကောင်းစွာရအပ်သော လာဘ်လာဘကို၊ လဘိတွာ-ရခဲ့သည်ရှိသော်၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော - ကောင်းစွာတည်တဲ့သူသည်၊ ဘဝဘဝါဟိ-ဖြစ်ပါလေလော့။ ကောင်းစွာရအပ်တဲ့လာဘ်လာဘကြီးကို ရခဲ့လို့ရှိရင် ကောင်းစွာတည်တဲ့သူဖြစ်ပါစေလို့ ဝမ်းမြောက်စကားပြောကြားကြတယ်လို့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က မိန့်ကြားတော်မူတယ်။

ရဟန်းတစ်ပါးမေးလျှောက်ချက်

နတ်တစ်ယောက်ဟာ စုတေတော့မယ်ဆိုရင် နတ်တွေက သိကြတယ်၊ ခုနကပြောတဲ့ ပုဗ္ဗနိမိတ် (၅) ပါးကြည့်ပြီးတော့ သိကြတဲ့အခါမှာ ယခုပြောတဲ့ စကားကြီး ၃ ခွန်းနဲ့ အားပေးစကားတိုက်တွန်းကြတယ်။ အဲဒီအကြောင်း ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်က ရဟန်းတွေကိုမိန့်ကြားတဲ့အခါကျတော့ ရဟန်းတစ်ပါးက ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကို လျှောက်ထားတယ်၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့-

ပထမအမေးအဖြေ

“ကိန္နုခေါ ဘန္တေ ဒေဝါနံ သုဂတိဂမနသင်္ခါတံ”

“ဘန္တေ - မြတ်စွာဘုရား၊ ဒေဝါနံ-နတ်တို့၏၊ သုဂတိဂမနသင်္ခါတံ-သုဂတိဘုံသို့ သွားခြင်းဆိုတဲ့ ချီးမွမ်းစကားသည်၊ ကိန္နုခေါ - ဘယ်လိုဟာပါနည်း။ သုဂတိဘဝသို့ သွားပါလို့ပြောရသော ချီးမွမ်းစကားဟာ ဘယ်လိုဟာပါနည်း”

“သုဂတိဘဝလို့ နတ်များက ပြောကြားတိုက်တွန်းတဲ့စကားမှာ သုဂတိဆိုတာဟာ ဘယ်ဘဝပါတဲ့ဘုရား” လို့ လျှောက်ထားတယ်၊ အဲဒီအမေးကို မြတ်စွာဘုရားက-

“မနုဿတ္တံခေါ ဘိက္ခု ဒေဝါနံ သုဂတိဂမနသင်္ခါတံ”

“ဘိက္ခု- ရဟန်း၊ မနုဿတ္တံ-လူ့ဘဝလူ့အဖြစ်သည်၊ ဒေဝါနံ-နတ်တို့၏၊ သုဂတိဂမနသင်္ခါတံ- သုဂတိဘုံဘဝလို့ ဂုဏ်တင်ပြောကြားအပ်သော စကား ပင် ဖြစ်ပေ၏။ သုဂတိဘဝကို သွားပါဆိုတာ တခြားဟာ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့၊ လူ့ ဘဝကို ပြောတာဆိုတဲ့အကြောင်း ဘုရားရှင်က အဖြေပေးတော်မူသည်။

နတ်တွေက သုဂတိသွားပါဆိုတော့ “လူ့ဘုံကို သွားပါ” လို့ တိုက်တွန်း တယ်တဲ့။ လူ့ဘုံကို နတ်တွေက မြောက်စားချီးကျူးပြီးတော့ လိုလိုလားလား နဲ့ တိုက်တွန်းတာဟာ ဘာကြောင့်တုံးဆိုတော့ ဘုန်းကြီးတို့လူ့ဘဝက အင် မတန် ထူးခြားတဲ့ဘဝ၊ ကုသိုလ်များစွာဖြစ်ပွားရာဘဝ၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ နတ်တွေ က လိုလိုလားလား စုတေမယ့်၊ သေမယ့်နတ်ကို သုဂတိဘုံလို့ ဂုဏ်တင်ပြီးတော့ အဲဒီသုဂတိဘုံဆိုတဲ့လူ့ဘဝကို သွားပါလေ” လို့ တိုက်တွန်းကြခြင်းဖြစ်တယ်။

ကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့ အခွင့်သာလှ

လူ့ဘဝဆိုတာက ကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့ရာ အင်မတန်အခွင့်သာတဲ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ ဆိုတာက ဝီရိယကို အားကိုးလို့ရတဲ့ဘဝ မဟုတ်ဘူး၊ ကံကိုသာအားကိုးရတဲ့ ဘဝ၊ အစစအရာရာ ဘာမှမလုပ်ဘဲနဲ့ အစားလည်း ပြည့်စုံတယ်၊ စားချင်ရင် အရန်သင့်ရောက်လာတယ်၊ ဘာမှမလုပ်ရဘဲနဲ့ နတ်တန်ဆာ၊ နတ်ဝတ်တန်ဆာ၊ နတ်ပန်းစသည်ဖြင့် အဆင်တွေ အသုံးအဆောင်တွေ အလိုအလျောက် ရလာ တယ်၊ ဒီတော့ သူတို့မှာက ပျော်ဖို့ဘက်သာ ဦးတည်နေကြတယ်၊ အပျော် အပါးတွေနဲ့သာ အချိန်ကုန်နေကြတယ်၊ အဲဒီလိုကုန်တော့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုဖို့ရာ အခွင့်အလမ်းတယ်မသာဘူး။

လူ့ဘဝကတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ ဝီရိယအားဖြင့် ကြိုးစားပြီးတော့ လုပ် ကြကိုင်ကြရတော့ ကံအကျိုးလည်း ခံစားရတယ်၊ အဲဒီတော့ဝီရိယအကျိုး၊ ကံ အကျိုး နှစ်မျိုးခံစားရတယ်ဆိုတယ်၊ နောက် ဝီရိယကကိုပဲ ကောင်းမှုဖြစ်ဖို့ရာ အားပေးသလို ဖြစ်နေတယ်။ ဝီရိယစွမ်းအား ရှိနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတော့ လောကရေးမှာလည်း ဝီရိယအားထုတ်ကြတယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေဖြစ်ဖို့ နှိုးဆော်ကြ တိုက်တွန်းကြနဲ့ အင်မတန်အခွင့်အလမ်းသာတဲ့ဘဝ။

တာဝတိံသာနှင့် မြောက်ကျွန်းတို့ကို လွှမ်းမိုး

ဘုန်းကြီးတို့လူ့ပြည်ကလူတွေဟာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်က တာဝတိံ သာ နတ်တွေအတွက်လည်းကောင်း၊ မြောက်ကျွန်းက လူသားတွေထက်လည်း ကောင်း၊ တရားသုံးပါးနဲ့ သာလွန်တယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း ဘုရားဟောကားဖာ ရှိတယ်။

တရားသုံးပါး

သူရာ-ရဲရင့်ကြတယ်တဲ့၊ သတိမန္တော - သတိတရားလည်း လွန်ကဲကြတယ်၊ ဣဓ-ဤလူ့ပြည်၌၊ ဗြဟ္မစရိယာဝါသော-ဗြဟ္မစရိယဆိုတဲ့ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းလည်း ရှိတယ်၊ ဒီအကြောင်း သုံးပါးဖြင့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်ထက် မြောက်ကျွန်းတို့ထက် ပိုပြီးတော့ သာလွန်တယ်၊ အဲဒီအကြောင်း ဘုရားဟောတောမူတယ်။

လူတွေဟာ ရဲရင့်တယ်တဲ့၊ ဟုတ်တာပဲ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုရာမှာ မတွန့်မဆုတ်ကြဘူး၊ ရဲရင့်ကြတယ်၊ ဝီရိယထူးထူးကဲကဲရှိကြတယ်၊ နောက် သတိမန္တော - သတိလည်း ကောင်းကြတယ်၊ ခုနက ပြောသလိုပဲ အဲ ဟိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ မြောက်ကျွန်းတို့ တာဝတိံသာတို့ဆိုတာ မပူမပင်၊ မကြောင့်မကြနေကြရတဲ့ အရပ်ဒေသတွေမို့လို့ သူတို့ကတော့ အပျော်ဘက်လွန်တယ်၊ ကောင်းမှုပြုဖို့ အမေ့ကြီး မေ့ကျန်နေကြတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ လူ့ဘဝကတော့ အဲသလိုမဟုတ်ဘူး၊ ချမ်းသာတစ်ဝက် ဆင်းရဲတစ်ဝက်ဆိုတာလို့၊ အဲဒီတော့ ကြီးစားကြရတယ်၊ ကြီးစားရတော့ သတိမမေ့ကြဘူး၊ အိုခြင်းတရားထင်ရှားတယ်၊ သေခြင်းတရားထင်ရှားတယ်၊ နာခြင်းတရားထင်ရှားတယ်၊ ထင်ရှားတော့ ဒီ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတရား အကြောင်းပြုပြီးတော့ ကုသိုလ်ဘက်မှာ တရားဘက်မှာ စိတ်တွေထက်သန်ကြတယ်။

ပြီးတော့ ဆင်းရဲချမ်းသာ အမျိုးမျိုးဖြစ်နေကြတော့ ဆင်းရဲတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ဒီဆင်းရဲမှုက လွတ်အောင် ချမ်းသာအောင်ဆိုပြီး အမျိုးမျိုးကြီးစားကြတယ်၊ ချမ်းသာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း ဒီချမ်းသာဟာ တကယ့်ချမ်းသာမဟုတ်သေးဘူး၊ ဒီထက်ချမ်းသာတာ ရှိသေးတယ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ အဲဒီနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစားရအောင် ဆိုပြီး ကြီးစားကြတယ်။

အဲဒီတော့ သတိက အမြဲတမ်းရှိနေကြတယ်၊ အမြဲတမ်းရှိကြတော့ ကုသိုလ်ပွားဖြစ်ကြတယ်၊ ကုသိုလ်အားထုတ်ဖြစ်ကြတယ်၊ မြတ်သောအကျင့် ဆိုတဲ့ အကျင့်ကို ကျင့်ဖို့ရာမှာလည်း လူ့ဘဝက အခွင့်သာတယ်။ အဲဒါကြောင့်

လူ့ပြည်ဂုဏ်ရည်

ပုညက္ခေတ္တော အယံလောကော၊

သသီမော သာသနဇ္ဇလော။

နိဗ္ဗာနတရဏော သေဋ္ဌော၊

သဗ္ဗ သမ္ပတ္တိဒါယကော။

အယံလောကော- ဤလူ့ဘုံလောကကြီးသည်။ ပုညက္ခေတ္တော-
ကောင်းမှုတွေဖြစ်ပွားရတဲ့ ပုညခေတ်ကြီး အစစ်တကယ်တမ်းဖြစ်
ပါပေ၏။ လူ့ဘုံဆိုတာ ပုညတွေ ကုသိုလ်တွေဖြစ်ပွားရာ ခေတ်
ကြီး နယ်ပယ်ကြီးပဲ။ နတ်ပြည်ဆိုလည်း ဒီလူ့ပြည်က သွားကြရ
တယ်။ နိဗ္ဗာန်ဆိုလည်း ဒီလူ့ပြည်က ရောက်တာများတယ်။ နတ်
ပြည်ကလည်း မရောက်နိုင်ဘူးလို့တော့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ သို့သော်
နည်းတယ်။

သသီမော-ရဟန်းတွေဖြစ်ပွားရာသိမ်တွေနဲ့လည်း ပြည့်စုံလျက်
ရှိပါပေ၏။ သာသနဇ္ဇလော- ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာတော်မြတ်၏
အထူးထွန်းကားရာဌာနကြီးလည်းဖြစ်ပါပေ၏။ နိဗ္ဗာနတရဏော-
နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ရွှေမြို့တော်ကြီးသို့ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော
ထောက်တည်ရာကျွန်းကြီးသို့ တက်ရောက်ရာဆိပ်ကမ်းကြီးသဖွယ်
လည်း ဖြစ်ပါပေ၏။ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိဒါယကော- လူချမ်းသာ လိုချင်
ရင်လည်းရ၊ နတ်ချမ်းသာ လိုချင်ရင်လည်းရ၊ ဗြဟ္မာချမ်းသာ လို
ချင်ရင်လည်းရ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ လိုချင်ရင်လည်းရ၊ သမ္ပတ္တိအမျိုး
မျိုး ကောင်းကျိုးအရပ်ရပ်တို့ကို ကောင်းစွာမသွေ ပေးတတ်ပါပေ
၏။

အဲဒါ လူ့ဘဝဂုဏ်ရည်ပဲ။ ဒါကတော့ ဘုန်းကြီးတို့ နာမည်ကျော်လယ်တီ
ပဏ္ဍိတဆရာဦးမောင်ကြီး ရေးထားခဲ့တဲ့ လူ့ဘဝဂုဏ်ရည်ဘွဲ့ဂါထာပဲ။ အဲဒါ
ကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့လူ့ဘဝဟာဖြင့် အဲသလို ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ အခွင့်
အလမ်းတွေ ဘုရားဖြစ်ကြောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်ကြောင်း၊ အဂ္ဂသာဝကဖြစ်
ကြောင်း၊ မဟာသာဝကဖြစ်ကြောင်း ပါရမီတွေဖြည့်ဆည်းပူးနိုင်တာ အင်မတန်
အခွင့်သာတဲ့ဌာနကြီးမို့လို့ ဒီဌာနကြီးကို နတ်ပြည်က နတ်တွေက သုဂတိလို့
ချီးကျူးကြတာ ဂုဏ်တင်ကြတာ ဘုန်းကြီးတို့ဂုဏ်ယူဖွယ်အင်မတန်ကောင်း
တယ်။ ဂုဏ်ယူဖွယ်ကောင်းတဲ့အတိုင်းပဲ ကြိုလာတဲ့သုဂတိလို့ နတ်ပြည်က
ဂုဏ်တင်ကြသလို လူ့ဘဝလေးမဆုံးရှုံးအောင် ကြိုးစားဖို့သင့်ကြဲတယ်။

အမြတ်များများရနိုင်တဲ့ဘဝကြီး လက်ကိုင်ထားရတော့ အဲဒီဘဝကြီးမှာ အရုံးမရှိအောင်တော့ ကြိုးစားရမယ်။

ရှုံးသွားပြီဆိုရင် ပြန်တည်ဖို့ တယ်မလွယ်ဘူး၊ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က ‘နခသီခသုတ္တန်’ မှာ ဟောထားတာရှိတယ်။

လက်သည်းပေါ်မြေမှုန့်လေးတင်ပြီးတော့ ဘုရားက ရဟန်းတော်တွေကို မေးမြန်းတော်မူတယ်။ “ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ငါဘုရားရှင်လက်ပေါ်ရှိတဲ့မြေမှုန့်လေးနဲ့ ဟောဒီမဟာပထဝီက မြေမှုန့်ဟာ ဘယ်သူက များတဲ့” မိန့်တော့...

“ရှင်တော်မြတ်ဘုရားလက်တော်က မြေမှုန့်လေးက မပြောပလောက်ပါဘူး ဘုရား၊ မဟာပထဝီမြေကြီးကသာ အဆ အရာအထောင်မက သာလွန်ပြီး များလှပါတယ်” လို့ လျှောက်ထားတော့...

“ချစ်သားတို့ အဲဒီအတိုင်းပဲ အပါယ်လေးဘုံရောက်ကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မဟာပထဝီမြေကြီးလောက်၊ အဲဒီအထဲက တချို့တလေ လူ့ဘောင် ရောက်လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဟောဒီ ငါဘုရားလက်သည်းပေါ်မှာရှိတဲ့ မြေမှုန့်လေးလောက် အင်မတန်နည်းပါးတယ်” ဆိုတဲ့အကြောင်း ဟောတော်မူခဲ့တယ်နော်။

အဲဒါကြောင့် အပါယ်ရောက်သွားပြီဆိုရင် ပြန်ပြီးတက်ဖို့ရာ တယ်ပြီး မလွယ်လှဘူး၊ အရုံးမရှိအောင်တော့ကြိုးစားကြ၊ ရှုံးသွားပြီဆိုရင် ပြီးရော ခေါင်းမပေါ်တော့ဘူး၊ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ လူ့ဘဝဟာ တကယ်မွန်မြတ်တဲ့ဘဝ၊ နတ်ပြည်ကတောင် ဂုဏ်တင်ရ၊ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ချီးမွမ်းရတဲ့ဘဝ၊ အဲဒီဘဝ ရလာတဲ့အခါမှာ အရုံးမရှိအောင် အမြတ်များများရအောင် ကြိုးစားဖို့ အရေးကြီးတယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်ပြီး အထူးလက်ခံပြီးတော့ ကြိုးစားကြဖို့ရှိတယ်နော်။

ဒုတိယအမေးနဲ့ ဒုတိယအဖြေ

အေး... နောက် ဒုတိယအမေးရဲ့အဖြေကို ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က မိန့်တော်မူတယ်။ ရဟန်းက...

“ကိဉ္စ ဘန္တေ ဒေဝါနံ သုလဒ္ဒလာဘံ”

“ဘန္တေ - ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၊ ဒေဝါနံ - နတ်တို့၏၊ သုလဒ္ဒလာဘ သင်္ခါတံ - ကောင်းစွာရအပ်သော လာဘ်လာဘရယ်လို့ ချီးကျူးဂုဏ်တင်အပ်သော အရာသည်။ ကိ - အဘယ်ပါနည်းဘုရား” လို့ လျှောက်ထားတယ်။ နတ်ပြည်က သုဂတိသွား၊ သုဂတိရောက်တဲ့အခါ ကောင်းစွာရအပ်တဲ့လာဘ်လာဘကြီး ရအောင်လုပ်ဖို့ အဲသလိုမှာလိုက်တာကိုး။ “အဲဒီကောင်းစွာရအပ်တဲ့ လာဘ်

လာဘကြီးဆိုတာ ဘယ်လိုလာဘ်လာဘပါတုံးဘုရား” လို့ လျှောက်ထားတဲ့ အခါကျတော့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က...

ယံ မနုဿဘူတော သမာနော တထာဂတပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတိ၊ ဣဒံခေါ ဘိက္ခု ဒေဝါနံ သုလဒ္ဓလာဘသင်္ခါတံ။

မနုဿဘူတော- လူဖြစ်သည်၊ သမာနော-ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ တထာဂတ ပဝေဒိတေ-မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော ဟောကြားသိစေတော် မူအပ်သော၊ ဓမ္မဝိနယေ-သာသနာတော်မြတ်ကြီး၌၊ သဒ္ဓံ-သဒ္ဓါတရားကို၊ ပဋိ လဘတိ- ရခဲ့ပါပေ၏၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ ဣဒံခေါ - ဤသဒ္ဓါသည်ပင်၊ ဒေဝါနံ- နတ်တို့၏၊ သုလဒ္ဓလာဘသင်္ခါတံ- ကောင်းစွာရအပ်သောလာဘ်ဟု ချီးကျူး အပ်သောအရာပေတည်း။ ကောင်းစွာရအပ်တဲ့ လာဘ်လာဘဆိုတာ အခြား မဟုတ်ဘူး၊ လူဖြစ်လာတော့ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်မှာ ယုံကြည်ခြင်း ဆိုတဲ့သဒ္ဓါတရား၊ အဲဒီသဒ္ဓါတရားရပြီဆိုရင် ဒါ ကောင်းစွာရအပ်တဲ့ လာဘ် လာဘကြီးရတာပဲလို့ ဘုရားရှင်က အဖြေပေးတယ်နော်။

အဲဒါ နတ်ပြည်ကဂုဏ်တင်တဲ့ လာဘ်လာဘကြီး၊ ဘုရားသာသနာတော် မှာ သဒ္ဓါတရားရပြီလို့ဆိုရင် အဲဒီအမျိုးသား အဲဒီအမျိုးသမီးဟာ တကယ် ထူးခြားတဲ့ လာဘ်လာဘကြီး၊ နတ်တွေက ဂုဏ်တင်တဲ့ လာဘ်လာဘကြီးကို ရ တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သွားတယ်၊ အဲနောက် ကောင်းစွာရအပ်တဲ့ လာဘ်လာဘကို ဂုဏ် တင်တာလည်း ဘုန်းကြီးတို့သဒ္ဓါတရားဟာ ဂုဏ်တင်ထိုက်တာပဲနော်။

သဒ္ဓါတရားရဲ့ဂုဏ်

ဒီသဒ္ဓါတရားနဲ့ ဘုန်းကြီးတို့သာသနာ ရောက်လာကြတာပဲ၊ သာသနာ တော်ကို မမေ့ရဘူး၊ ပရိသတ်လေးပါးတို့ သာသနာဝင်လာတာ၊ ဒီသဒ္ဓါသာ မရှိရင် သာသနာတော်ထဲရောက်လာမှာမဟုတ်ဘူး၊ သဒ္ဓါတရားရှိလို့ သာသနာ ရောက်လာတယ်၊ သဒ္ဓါတရားရှိလို့ ဘုရားကိုးကွယ်ကြ၊ တရားကိုးကွယ်ကြ သံဃာကိုးကွယ်ကြ၊ သာသနာအစ သရဏဂုံက၊ သရဏဂုံနဲ့ သာသနာထဲ ရောက်လာ၊ ရောက်လာပြီးရင် ကုသိုလ်တွေအများကြီး ပွင့်လင်းလာကုန် တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသဒ္ဓါတရားအမှီပြုပြီးတော့ ထူးခြားတဲ့ကုသိုလ်တွေ များ စွာရတော့ သဒ္ဓါတရားဟာ ကောင်းစွာရအပ်တဲ့ လာဘ်လာဘပဲလို့ နတ်တွေ က ဂုဏ်တင်တယ်။

တတိယအမေးနဲ့အဖြေ

နောက် တတိယ မေးခွန်းအဖြေကို မိန့်တော်မူတယ်။ ရဟန်းက “ကိ ပန ဘန္တေ ဒေဝါနံ သုပုတိဋ္ဌိတသင်္ခါတံ”

ဘန္တေ - ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၊ ဒေဝါနံ - နတ်တို့၏၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတသင်္ခါတံ - ကောင်းစွာတည်တံ့သူဟု ချီးကျူးအပ်သော ကောင်းစွာတည်တံ့သူဟူသည်။ ကိပ်န - အဘယ်ပါနည်းဘုရားလို့ လျှောက်ထားတယ်။

အဲဒီတော့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ဘယ်လိုဖြေသလဲဆိုတော့-
“သာခေါပနဿ သဒ္ဓါနိဝိဋ္ဌာ ဟောတိ၊ မူလတထာ ပတိဋ္ဌိတာ ဒဋ္ဌာ အသံဟာရိယာ သမဏေနဝါ ဗြဟ္မဏေနဝါ ဗြဟ္မနာဝါ ကေနစိဝါ လောကသ္မိံ၊ ဣဒံခေါ ဘိက္ခု ဒေဝါနံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတသင်္ခါတန္တိ”

အဿ-သဒ္ဓါဟူဘိ ထိုလာဘ်လာဘရှိနေသူ၏၊ သာပနသဒ္ဓါ-ထိုသဒ္ဓါ တရားသည်၊ နိဝိဋ္ဌာ-စိတ်၌စွဲမြဲတည်သည်၊ မူလကတာ-သောတာပတ္တိအင်္ဂါ ဟူဘိ အပြစ်အရင်းရှိသည်၊ ဒဋ္ဌာ-ခိုင်မြဲသည်၊ သမဏေနဝါ-ရဟန်းကသော် လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မဏေနဝါ-ဗြဟ္မဏကသော်လည်းကောင်း၊ မာရေနဝါ- မာရ်နတ်မင်းက သော်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မနာဝါ - ဗြဟ္မာမင်းကသော်လည်း ကောင်း၊ လောကသ္မိံ-သတ္တလောက၌၊ ကေနစိဝါ-တစ်စုံတစ်ယောက်ကသော် လည်းကောင်း၊ အသံဟာရိယာ - မရွေ့လျားစေတတ် မပယ်ရှားအပ်သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ ဘိက္ခု-ချစ်သားရဟန်း၊ ဣဒံခေါ-မရွေ့လျားစေနိုင် ခိုင်ခံ့ သော ဤသဒ္ဓါတရားသည်ပင်၊ ဒေဝါနံ - နတ်တို့၏၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတသင်္ခါတံ - ကောင်းစွာတည်တံ့သော လာဘ်လာဘဟုဆိုအပ်သော လာဘ်ကြီးပါပေတည်း။

ကောင်းစွာတည်သူဆိုတာ ခုနကပြောတဲ့ သဒ္ဓါတရား၊ အဲဒီသဒ္ဓါတရား ဟာ ဘယ်သူမှမပျက်လို့မပျက်နိုင်အောင် ကောင်းစွာခိုင်ခိုင်မြဲမြဲတည်လာပြီဆို လို့ရှိရင်၊ ပတိဋ္ဌိတ-ကောင်းစွာတည်သူဖြစ်သွားပြီလို့ ဖြေကြားတော်မူခဲ့တယ်။

အဲဒါကြောင့်မို့လို့ နတ်တွေက ကောင်းစွာတည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားဖြစ်အောင် ကြိုးစားပါလို့ဆိုတာဟာ ချီးကျူးတာဟာ ဘယ်သူမှမပျက်နိုင်တဲ့ တည်တံ့တဲ့ သဒ္ဓါတရားဖြစ်အောင် ကြိုးစားပါလို့ဆိုလိုတဲ့အကြောင်း ဘုရားရှင်ကိုယ်တော် မြတ်က အဖြေပေးတယ်။

သဒ္ဓါလေးမျိုး

ဒီတော့ ဘယ်သူမှမပျက်နိုင်တဲ့ သဒ္ဓါတရားဆိုတာက ခိုင်မြဲတဲ့ သဒ္ဓါတရား၊ အာဂမသဒ္ဓါ၊ အဓိဂမသဒ္ဓါ၊ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ၊ ပသာဒသဒ္ဓါတဲ့၊ သဒ္ဓါလေးမျိုး။

အာဂမသဒ္ဓါ ဆိုတာ ဘုရားလောင်းတို့ရဲ့ သဒ္ဓါတရား၊ နိယတဗျာဒိတ် ပန်ဆင်တော်မူသည့်အခါမှစပြီး ဘယ်အခါမှမပျက်တဲ့ ဘုရားဖြစ်သည်အထိ တစ်သမတ်တည်းဆိုက်ရောက်လာတဲ့ သဒ္ဓါဟာ အာဂမသဒ္ဓါပဲ။ အဓိဂမသဒ္ဓါ ဆိုတာက မဂ်ရခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သဒ္ဓါတရားကို အဓိဂမသဒ္ဓါ၊ သော

တာပတ္တိမဂ်ရပြီဆိုရင် အဲဒီသဒ္ဓါဟာ ခိုင်မြဲတဲ့သဒ္ဓါဖြစ်သွားပြီ၊ အဲဒီသဒ္ဓါဟာ မဂ်ရခြင်းနှင့် အတူတူဖြစ်လာတဲ့သဒ္ဓါမို့လို့ အဓိဂမသဒ္ဓါတဲ့။

ခုနက “ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ သာမဏေနဝါ-ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏေနဝါ-ပုဏ္ဏားပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ မာရေနဝါ-မာရ်နတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာနဝါ-ဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း၊ အသံဟရိယာ-ပျက်ပြားအောင် ဆုတ်ယုတ် သွားအောင် မဆွဲဆောင်နိုင်” ဆိုတာ ဒီအဓိဂမသဒ္ဓါပဲ၊ မဂ်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့သဒ္ဓါ ဟာ ဘယ်သူမှဖျက်လို့မရတော့ဘူး။

သာဓကဝတ္ထု

ဘုန်းကြီးတို့ဘုရားရှင်လက်ထက်က အဲသလိုဖျက်ခဲ့တဲ့ပုံဝတ္ထုလေး ရှိခဲ့ တယ်၊ သုပ္ပဗုဒ္ဓ ဆိုတဲ့ ကုဋ္ဌနူနာသည်လေး၊ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်တရား နာရတော့ သောတာပန်တည်သွားတယ်၊ သိကြားမင်းကြီးက ကောင်းကင်က နေပြီးတော့...

“ဟေ့ သုပ္ပဗုဒ္ဓ၊ ဘုရားကို ဘုရားမဟုတ်ဘူးလို့ ပြော၊ တရားကို တရား မဟုတ်ဘူးလို့ပြော၊ သံဃာကို သံဃာမဟုတ်ဘူးလို့ပြော၊ မမှန်ဘူးလို့ ပြော၊ မင်းကို ငွေတွေအများကြီးပေးမယ်” ဆိုတော့...

“မင်းဘယ်သူတုံး”

“ငါ သိကြားမင်းပဲ”

“အဲမယ်... သင် တယ်မိုက်ပါလား၊ သင်လို သိကြားမိုက် အရာအထောင် မက ဘယ်လောက်လာပြီးဖျက်ဖျက် ဘုရား၌တည်တဲ့ ငါ့သဒ္ဓါ၊ တရား၌ တည် တဲ့ ငါ့သဒ္ဓါ၊ သံဃာ၌တည်တဲ့ ငါ့သဒ္ဓါဟာ မပျက်တော့ဘူး” လို့ ကြိမ်းဝါးပြီး တော့ သိကြားမင်းကို မောင်းမဲပစ်လိုက်တယ်။

နောက် သိကြားမင်းက အဲဒီအကြောင်းကို ဘုရားလျှောက်တော့...

သုပ္ပဗုဒ္ဓရဲ့ သဒ္ဓါမျိုးကို သင်လိုသိကြားဘယ်လောက်များများ လာဖျက် ဖျက် မဖျက်နိုင်တဲ့အကြောင်း ခိုင်မြဲတဲ့အကြောင်း ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် က မြွက်ကြားတော်မူခဲ့တယ်နော်။

သုရမ္မဋ္ဌ ဆိုတဲ့ တိတ္ထိဒကာတစ်ယောက်ရှိသေးတယ်၊ အတူတူပဲ၊ ဘုရား ရှင် ကိုယ်တော်မြတ်က ကြွသွားတယ်၊ အိမ်ရောက်တော့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော် မြတ်က ရုပ်-ဝေဒနာ-သညာ-သင်္ခါရတရားတွေဟာ အနိစ္စ-အမြဲမရှိဘူး၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲတယ်၊ အနတ္တ-အသက်ဇီဝ စသည်မဟုတ်၊ အတ္တမဟုတ်၊ အနတ္တပဲ ဆိုပြီးတော့ ဟောသွားတာ။ ဘုရားရှင်ပြန်သွားတဲ့အခါကျတော့ မာရ်နတ်က

ဘုရားယောင်ဆောင်ပြီးတော့ ပြန်လာ၊ ပြန်လာတော့ သုရမ္မဋ္ဌဟာ ခုနက ဘုရားက တရားဟောလိုက်တော့ သောတာပန်တည်သွားတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မာရ်နတ်က ဘုရားယောင်ဆောင်ပြီးတော့ ဖျက်မလို့လာတယ်။ လာပြီးတော့ ဘာပြောတုံးဆိုတော့ “ငါ...ခုနက အလုံးစုံသော တရားတွေဟာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလို့ ဟောခဲ့တယ်။ အေး...တချို့မြဲတဲ့တရားတွေ ခန္ဓာငါးပါးတွေ ရှိတယ်။ ချမ်းသာတဲ့ခန္ဓာငါးပါးတွေ ရှိတယ်။ မိမိအလိုကိုလိုက်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးတွေ ရှိသေးတယ်ဆိုတော့-

သုရမ္မဋ္ဌက သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင် ယုံလိုက်မှာပေါ့။ အခုတော့ သောတာပန်တည်သွားတော့ သွားပြောလို့ မရတော့ဘူး။

“ဘယ့်နယ်ပါလိမ့်၊ ဒီစကားတယ်ဝန်လေးပါလား။ ဘုရားဆိုတာဟာ ဘယ်တော့မှ စကားနှစ်ခွန်းပြောရိုးမရှိဘူး။ ငါ့ကိုဟောခဲ့တာလဲ တကယ့်သေသေချာချာဟောခဲ့တာ။ ဘယ်နည်းနှင့်မှ မှားတယ်မရှိဘူး။ ဘုရားတော့မဟုတ်ဘူး။ မာရ်နတ်ဖြစ်မှာပဲ။ သင် မာရ်နတ်မဟုတ်လား” ဆိုတော့ အဖြစ်မှန်ကို ဝန်ခံရတယ်။ အဲဒါ ဘုန်းကြီးတို့ ခုနကပြောတဲ့ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ တည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဖို့ ဆိုတာ သောတာပန်ဖြစ်ဖို့၊ အဓိဂမသဒ္ဓါဆိုတဲ့ မဂ်နဲ့ပြီးတဲ့ သဒ္ဓါတရားရဖို့၊ အဲဒီသဒ္ဓါတရားရပြီဆိုရင် ဘယ်သူမှ မဖျက်နိုင်ဘူး။ ဘုရားကြည်ညိုမှု၊ တရားကြည်ညိုမှု၊ သံဃာကြည်ညိုမှု မပျက်နိုင်တော့ဘူး။

ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ ဆိုတာ သက်ဝင်ကြည်ညိုတဲ့သဒ္ဓါတရား၊ အဲဒီသဒ္ဓါတရားဟာလည်း ပုထုဇဉ်တို့ရဲ့ သဒ္ဓါတရားပဲ။ စွဲလမ်းတဲ့သဒ္ဓါတရားဖြစ်လို့ တော်တော်ပျက်ခဲ့ပါတယ်။ သို့သော် ပုထုဇဉ်ဆိုတာ စိတ်တော့မချရဘူး။ ပသာဒသဒ္ဓါ ဆိုတာက သာမန်ကြည်ညိုရုံ သဒ္ဓါမျိုး၊ သဒ္ဓါလေးမျိုးပေါ့နော်။ အဲဒီသဒ္ဓါလေးမျိုးထဲမှာ ခုနက ဘယ်သူမှဖျက်လို့မပျက်ဘူးဆိုတာက အဓိဂမသဒ္ဓါ၊ အဲဒီသဒ္ဓါရရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ ကောင်းစွာတည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပြီး၊ နတ်တွေချီးမွမ်းဂုဏ်တင်တဲ့ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပြီး၊ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ဆိုလိုတဲ့ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ အဓိပ္ပာယ်နော်။

လူ့ပြစ်ကျိုးနပ်အောင်

အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ဘုန်းကြီးတို့လူ့ဘဝဟာ သာမညမဟုတ်၊ နတ်တွေက တောင် ချီးမွမ်းဂုဏ်တင်ရတယ်။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကလည်းပဲ ဂုဏ်တင်ခဲ့တယ်။ ဒီတော့ တို့ဘဝဟာ သာမညမဟုတ်ဘူး။ သို့သော် တကယ့်ရတနာရပေမယ့် အလွဲသုံးစားလုပ်ရင် အကျိုးနည်းတတ်တယ်။ အသုံးမှန်လို့ရှိရင် သုံးရောစွဲရော၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းရော၊ တကယ့်ချမ်းသာဖြစ်ရော၊ ဒါကြောင့်

မိမိတို့ ရထားတဲ့ လူ့ဘဝရတနာကြီးကို သုံးတတ်အောင် စွဲတတ်အောင် အသုံး
ချပြီး လူဖြစ်ကျိုးနပ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(သာဓု...သာဓု...သာဓု)

ဘုရားအနေကဇာတင် ဆွမ်းအနုမောဒနာတရား

(သဒ္ဓါဗုဒ္ဓဘာသာထက် ပညာဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးပုံ၊ ဆင်းတုတော်
မြတ်ကို သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားကဲ့သို့ သဘောထားနိုင်လျှင် သက်တော်ထင်
ရှား ဘုရားကို ဖူးမြင်ရသည်နှင့်တူပုံ၊ ဘုရားဂုဏ်တော်၌ စိတ်ရောက်ပြီး ပူဇော်
နိုင်လျှင် အကျိုးကြီးပုံ၊ ဘုရားဂုဏ်တော်ဖွင့်စာများကို များများကျက်မှတ်ပြီး
ပူဇော်သင့်ပုံ၊ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးနှင့် လျော်သော အကျင့်ဖြင့် ပူဇော်မှ
ဘုရားကို ပူဇော်ရာရောက်ပုံ၊ သရဏဂုံပါသည့် သီလက အကျိုးကြီးပုံတို့ကို စိတ်
နှလုံးထဲ စွဲသွားအောင် တိုတိုရှင်းရှင်း လိုရင်းရောက်အောင် ဟောထားသော
တရား ဖြစ်ပေ၏။)

ယနေ့ ဗုဒ္ဓါဘိသေကမင်္ဂလာ အနေကဇာတင်သဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပ
ပူဇော်ကြတယ်၊ ပူဇော်ကြတဲ့အခါ သမယ ဆွမ်းအလှူတော်လည်း ပူဇော်လှူ
ဒါန်းကြတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာနှစ်မျိုး

သဒ္ဓါဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ပညာဗုဒ္ဓဘာသာလို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်၊ သဒ္ဓါဗုဒ္ဓဘာသာ
ဆိုတာက မိရိုးဖလာမိဘတွေက ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်လို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်နေကြရ
တာ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့စပ်ပြီးတော့ ဘာမှမယ်မယ်ရရ ကောင်းကောင်းမွန်မွန်တော့
သိတာမဟုတ်ဘူး။

ပညာဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတာက ဘုရားအကြောင်းသိတယ်၊ တရားအကြောင်း
သိတယ်၊ သံဃာအကြောင်း သိတယ်၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေရဲ့အကြောင်း သိ
တယ်၊ တော်တော်ရေရေလည်လည် သိပြီးတော့ ဘုရားကိုးကွယ်ကြ၊ တရား
ကိုးကွယ်ကြ၊ သံဃာကိုးကွယ်ကြ၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ ပညာဗုဒ္ဓဘာသာခေါ်
တယ်။

လောကမှာ သဒ္ဓါဗုဒ္ဓဘာသာသက်သက်ဆိုရင် ကုသိုလ်တော့ရတာပေါ့၊
လေးလေးနက်နက်တော့ မရှိလှဘူး၊ ဒါနပြုရင် ကောင်းကျိုးများများရတယ်လို့
နားမလည်ကြဘူး၊ ဘယ်လိုစိတ်ထားရမယ်၊ ဘယ်လိုပြုရင် ဘယ်လိုကောင်းကျိုး
တွေ များများရမယ်ဆိုတာ နားမလည်ကြဘူး။

သီလဆောက်တည်ရင်လည်း ဘယ်လိုဆောက်တည်တာက အကျိုးရှိ
တယ်၊ ဒီလိုကောင်းကောင်းမွန်မွန် ရေရေလည်လည် နားလည်တာမဟုတ်ဘူး၊
ဘာဝနာစီးဖြန်းရင်လည်း အတူတူပဲ၊ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် နားလည်ရမယ်။

အဲသလို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဆိုင်ရာ ဘယ်ကိစ္စပဲ ဆောင်ရွက်ဆောင်ရွက် နား
လည်မှုတော့ သိပ်မရှိလှဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ကုသိုလ်ရမှန်းတော့ သိကြတာပဲ၊ အဲဒါ
မျိုးကို သဒ္ဓါဗုဒ္ဓဘာသာလိုခေါ်တယ်။

အဲသလိုမဟုတ်ဘဲနဲ့ ကိုယ်က ဉာဏ်ရှိတယ်၊ လေ့လာထားတာ ဘုရား
တရားတော်တွေ တတ်နိုင်သလောက် လေ့လာထားတော့ ဘယ်လိုလှူရင် အကျိုး
ရှိတယ်၊ ဘယ်လိုလှူရင် အကျိုးမရှိဘူးဆိုတာ နားလည်တယ်၊ ဘုရားကို ဘယ်
လိုလှူရင် အကျိုးရှိတယ်၊ ဘယ်လိုလှူရင် အကျိုးမရှိဘူးဆိုတာ နားလည်ထား
တယ်။

အဲဒီတော့ နားလည်မှုဟာ အင်မတန်အရေးကြီးတယ်၊ နားလည်မှုရှိမှ
ကိုးကွယ်မှုဟာ လေးနက်တယ်၊ လေးနက်မှ အကျိုးများလည်းကောင်းကောင်း
ရတတ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ပညာဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတဲ့ ပညာရှိတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ဖို့
အရေးကြီးတယ်။

ယနေ့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကို ရည်မှန်းပြီးတော့ ဥဒ္ဓိဿစေတီ-
ဆင်းတုတော်မြတ်တို့ကို ဗုဒ္ဓါဘိဿေကမင်္ဂလာ အနေကဇာတင်ကြတယ်၊ အနေ
ကဇာတင်သဘင် ဆင်နွှဲပြီးတော့ ပူဇော်ကြတယ်။

ဒီတော့ ဘုရားမရှိဘဲ ဘုရားပူဇော်လို့ ဘာအကျိုးရှိမတုံး၊ ဒီလိုပြောစရာ
ရှိတယ်၊ ဒီစေတီတော်ဆင်းတုတော်တွေက တကယ့်ဘုရားမှ မဟုတ်ဘဲ၊ ဘယ်
သွားအကျိုးရှိမတုံး၊ ဒီလိုလည်း ပြောစရာရှိတယ်။

တိဋ္ဌန္တေ နိဗ္ဗုတေစာပိ၊ သမေ စိတ္တေ သမံ ဖလံ။
စေတောပဏိဓိဟေတုဟိ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ သုဂ္ဂတိ။

တိဋ္ဌန္တေ - သက်တော်ထင်ထင် တည်ရှိစဉ်ဝယ် မှုးမြင်အပ်ငြား
မြတ်စွာဘုရား၌လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗုတေစာပိ-ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံကြွ
သွား ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်၌လည်းကောင်း၊ စိတ္တေ-ဘုရားဂုဏ်
အာရုံရောက်တဲ့စိတ်သည်၊ သမေ-တူမျှသည်ရှိသော်၊ ဖလံ- အကျိုး
သွားသည်၊ သမံ-တစ်ပြေးတည်းညီတူမျှသည်သာတည်း၊ ဟိ-သက်
တော်ထင်ရှား ဘုရားနှင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံကြွသွားသော ဘုရားနှစ်ဆူ
အတူတူဟူသောစကားမှာ အမှန်သင့်မြတ်လှပါပေ၏၊ သတ္တာ-သူသူ

ငါငါ သတ္တဝါမှန်သမျှတို့သည်၊ စေတောပဏိဓိဟေတု- စိတ်ထား
ကောင်းခြင်း အကြောင်းရင်းမှန် အခြေခံအရာ၊ သုဂတိ-သုဂတိဘဝ
သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ - လားရောက်ကြလေကုန်သတည်း။

ဝိမာနဝတ္ထုပါဠိတော်လာ ဤဒေသနာလေးက ခုနအမေးကို အဖြေပေး
ထားတာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံသွားတဲ့ဘုရားကိုလည်းကောင်း၊ သက်တော်ထင်ရှား
ဘုရားရှင်ကိုလည်းကောင်း ပူဇော်ရတာဟာ အတူတူပါပဲတဲ့။

ပူဇော်တိုင်း အတူတူလားဆိုတော့ (သမေ စိတ္တေ သမံ ဖလံ) စိတ်ထားတူ
ရင် အတူတူပဲ၊ ကိုယ်က ဒီစေတီတော်မြတ်ကို သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားကဲ့သို့
သဘောမထားနိုင်ရင် အကျိုးပေးကွာတာပဲ၊ သဘောထားနိုင်ရင် အကျိုးပေး
တူတာပဲ၊ သဘောထားတယ်ဆိုတာ ဂုဏ်တော်အောက်မေ့ရတာ၊ စေတီတော်
ဆင်းတုတော်မြတ်တင် စိတ်က ဆုံးမနေရဘူး။

သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကို ပူဇော်ကြတဲ့ပညာရှိတွေ
ဟာ ဘယ်လိုပူဇော်တုံးဆိုတော့ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေ အာရုံပြုပြီးတော့
ပူဇော်ကြတာ။

အရဟံ-တကယံပူဇော်အထူးကို ခံယူထိုက်တဲ့ ဘုရားရှင်ပါ၊ အရဟံ -
တစ်ထောင့်ငါးရာကိလေသာ ရန်သူတွေကို သတ်ဖြတ်တော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်
ပါ၊ ကိလေသာတွေစင်ပြီးတော့ အလွန်ကြည်လင်နေတဲ့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်
မြတ်ကြီး၊ အရဟံ-ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ မကောင်းမှုပြုတော်မမူသော ဘုရားရှင် ကိုယ်
တော်မြတ်ဘုရား စသည်ဖြင့် ဂုဏ်တော်တွေ ကျက်ထားရတယ်၊ မှတ်ထားရ
တယ်၊ ကျက်မှတ်ပြီးတော့ ပူဇော်ရတယ်၊ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေနားလည်
ပြီးတော့ ကြည်ညိုမှ ကြည်ညိုရကျိုးနပ်တယ်။

အဲဒီတော့ အကျိုးပေးတယ်ဆိုတာ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်တော်မှာ အာရုံ
ရောက်တဲ့စိတ်ထားတူရင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်စား ဆင်းတုတော်ကိုပူဇော်ခြင်း
နဲ့ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားတို့ကိုပူဇော်ခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်းနှစ်ပါးဟာ ခြားနားမှု
မရှိ တစ်ပြေးညီတူမျှသည်သာတည်းလို့ ဟောတော်မူတယ်။

အဲဒီတော့ အကျိုးပေးတယ်ဆိုတာ စိတ်ထားအကြောင်းပြုပြီးတော့ အကျိုး
ပေးတာ၊ စိတ်ထားက တူမယ်ဆိုရင် အကျိုးပေးလည်း တူတာပဲ၊ စိတ်မထား
တတ်ရင် အကျိုးပေးမတူဘူး ကွာခြားတယ်။

အဲဒါကြောင့် သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကိုလည်း ဒီ
ဂုဏ်တော်အာရုံပြုပြီး ပူဇော်ရတယ်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံသွားတဲ့ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်
မြတ်ကို အာရုံပြုပြီး ဒီဆင်းတုတော်တွေပူဇော်ရင်လည်း ဂုဏ်တော်တွေ အာရုံပြု

ပြီး ဂုဏ်တော်မှာစိတ်ရောက်ပြီးပူဇော်ရင် တကယ်မွန်မြတ်တဲ့ပူဇော်ခြင်း ဖြစ် သွားတယ်။

အဲဒါကြောင့် ဂုဏ်တော်ထဲစိတ်ရောက်ရင် အကျိုးပေးအတူတူပဲတဲ့၊ ဒါ ကြောင့် ဘုရားပူဇော်တယ်ဆိုတာ စိတ်ထားဟာ အရေးကြီးတယ်၊ စိတ်ထား မြတ်ရင် မြတ်တာပဲ၊ စိတ်ထားညံ့ရင် ညံ့တယ်၊ ဂုဏ်တော်ကို ရောက်အောင် စိတ်မထားတတ်လို့ရှိရင် အကျိုးပေးညံ့တယ်၊ အကျိုးပေးသိပ်မထက်သန်ဘူး၊ ခုနပြောသလို ကိုယ်က ဂုဏ်တော်များများရလို့ များများပူဇော်လေ အကျိုးပေး ကကောင်းလေပဲ။

ဒါကြောင့် ဂုဏ်တော်တွေကျက်ရမှာ မပျင်းကြရဘူး၊ ဂုဏ်တော်တွေကို ကျက်ကြရတယ်၊ ရအောင်ကြိုးစားရတယ်၊ ဂုဏ်တော်တွေများများရရင် ဘုရား ရှိခိုးရတာ အားရစရာအတော်ကောင်းတယ်၊ အဲသလိုမရဘဲနဲ့ ရှိခိုးရတာဟာ ဩကာသနဲ့တင် ပြီးနေရင်တော့ ဘုရားရှိခိုးရတာဟာ သိပ်ပြီးတော့နက်နက် နဲနဲမရှိဘူး လေးလေးပင်ပင် မရှိဘူး။

အဲဒါကြောင့်မို့လို့ စာကျက်မပျင်းကြရဘူး၊ ဘုရားဂုဏ်တော်ဖွင့်ထားတဲ့ စာတွေ တတ်နိုင်သမျှကျက်ကြရမယ်၊ လူမို့လို့ အလုပ်မအားဘူးဆိုပေမယ့် ကိုယ်က အားလပ်ချိန်ယူရင် အနည်းငယ်တော့ရပါတယ်၊ တစ်နေ့နည်းနည်း ကျက်ရင် ကြာလာတော့အများကြီးရတာပဲ။

ဒါကြောင့် ဘုရားပူဇော်တယ်ဆိုတာ အဓိပ္ပာယ်ရှိအောင်၊ အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ် ဆိုတာ ခုနပြောသလိုပူဇော်တတ်ရတယ်၊ ဂုဏ်တော်တွေများများရပြီး အဲဒီ ဂုဏ်တော်တွေရွတ်ဆို။ ဂုဏ်တော်အာရုံပြုပြီးတော့ ပူဇော်ရခြင်းဟာ သက်တော် ထင်ရှား ဘုရားအပေါ်မှာ စိတ်ရောက်ခြင်းပဲ၊ အဲသလိုစိတ်ရောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စေတီပူဇော်မှုဟာ အကျိုးရှိတဲ့ပူဇော်မှု၊ အမြတ်များများရတဲ့ပူဇော်မှုဖြစ်တယ်။

မပျင်းကြရဘူး၊ ဘုရားရှိခိုး ကျက်ကြရတယ်၊ ဘုရားဂုဏ်တော်တွေကြပ် ကြပ်ကျက်ကြရတယ်၊ ကျက်ပြီးပူဇော်ရတယ်၊ အဲဒါမှ ဘုရားက ကြိုက်တာ၊ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်တွေက စေတီတော်ဆင်းတုတော်တွေက မိမိတို့ရှေ့ လာပြီးတော့ ပန်းကလေးပူဇော်ရုံနဲ့ ဆီမီးလေးပူဇော်ရုံနဲ့ ကျေနပ်တာမဟုတ် ပါဘူး၊ ကုသိုလ်မို့လို့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က ဒါကိုခွင့်ပြုတာပါ၊ ဒါပေမဲ့ ဒီထက်ကောင်းတဲ့ အကျင့်တွေက ရှိနေတော့ ဒီမျှနဲ့ပူဇော်လို့ရှိရင် ကျေနပ်တာ မဟုတ်ဘူး။

အာမိသပူဇာ၊ ဓမ္မပူဇာလို့ ပူဇာနှစ်မျိုးရှိတယ်။ အာမိသပူဇာဆိုတာ ဆီမီး နဲ့ ပန်းနဲ့ ရေချမ်းနဲ့ပူဇော်တာဟာ အာမိသပူဇာ။

ဓမ္မပူဇာဆိုတာ အဲသလောက်မျှတင်မကဘဲနဲ့ သရဏဂုံဆောက်တည် တယ်၊ သီလခံယူတယ်၊ တတ်နိုင်ရင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ-ဘုရားဂုဏ် အာရုံပြုပြီးတော့ ပွားများတယ်၊ ဒီထက်တတ်နိုင်ရင် ဝိပဿနာဘာဝနာပွားများတယ် စသည်ဖြင့် အဲသလိုအကျင့်တွေနဲ့ ပူဇော်မှုမျိုးကို ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က ပိုပြီးတော့ နှစ်သက်မြတ်နိုးတော်မူတယ်။ ဓမ္မပူဇာကို အထူးသဖြင့် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော် မြတ်က အလေးပေးတော်မူခဲ့တယ်။

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူခါနီး ပူဇော်လိုက်ကြ တာ နတ်တွေဟာ အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ အတိုင်းအဆမရှိအောင် အကြီးအကျယ် လှူခဲ့ကြတယ်။ အဲဒါတွေကို မြင်ရတော့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က ရှင်အာ နန္ဒာကို မိန့်တော်မူတယ်။

“အာနန္ဒာ...ငါဘုရားကို ဒီမျှပူဇော်ကြပေမယ့် ပူဇော်ရာမရောက်ဘူး၊ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ်အကျင့်မြတ်ခေါ်တဲ့ ခုနပြောတဲ့ သရဏဂုံသီလအစရှိသော အကျင့်တွေနဲ့ ပူဇော်မှ တကယ့်ပူဇော်ရာရောက်တယ်” လို့ မိန့်တော်မူတယ်။

အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် တကယ်ကြိုက်တဲ့ ပူဇော်မှု ဟာ သရဏဂုံသီလ၊ သမထဝိပဿနာအစရှိသော ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ်အကျင့်မြတ် တွေ၊ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးအားလျော်သောအကျင့်မြတ်တွေ၊ အဲဒီအကျင့် မြတ်တွေနဲ့ ပူဇော်မှ ဘုရားရှင်က နှစ်သက်တော်မူတယ်။ ပိုပြီးတော့ လိုလားတော် မူတယ်။

ဘုရားရှင်က လောကုတ္တရာကိုးပါးအားလျော်သော အကျင့်နဲ့ ပူဇော်မှ ငါ ဘုရားအား ပူဇော်ရာရောက်တယ်၊ လောကမှာ ပစ္စည်းတွေနဲ့ ပူဇော်တယ်ဆိုတာ ကတော့ ကောင်းကျိုးတော့ရမှာပေါ့၊ သို့သော်လည်းပဲ သာသနာကြီးပွားမှု အတွက်တော့ သိပ်အထောက်အကူမပြုဘူး၊ သာသနာကြီးပွားဖို့က ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ် အဆုံးအမအစရှိတဲ့ တရားတွေ ထွန်းကားဖို့၊ သာသနာကြီးပွား ဖို့၊ စည်ပင်ဖို့၊ သာယာဖို့ဆိုတာ ခုနပြောတဲ့ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးအား လျော်သောအကျင့်တွေကျင့်မှ သာသနာကြီးပွားနိုင်တယ်လို့ သိပြီးတော့ ဘုန်းကြီး တို့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေ ကောင်းမြတ်သော ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ်အကျင့်မြတ်ဖြင့် ဘုရားရှင်ကို ပူဇော်ကြပါ၊ ကြိုးစားပြီးပူဇော်ကြပါ။ ကဲ လိုက်ဆိုလိုက်ကြ...

ဣမာယ ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ
ဗုဒ္ဓံ ပူဇေမိ၊
ဣမာယ ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ
ဓမ္မံ ပူဇေမိ၊

ဣမာယ ဓမ္မာန ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ
သံဃံ ပူဇေမိ။

ဣမာယ ဓမ္မာန ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ - ဤလောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးအား
လျော်သော သရဏဂုံသီလအစရှိသော ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်ဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓံ - မြတ်စွာ
ဘုရားကို၊ ပူဇေမိ - ပူဇော်ပါ၏။ ဣမာယ ဓမ္မာန ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ - ဤလော
ကုတ္တရာတရားကိုးပါးအားလျော်သော သရဏဂုံသီလအစရှိသော ကျင့်ဝတ်
ပဋိပတ်ဖြင့်၊ ဓမ္မံ-တရားတော်ကို၊ ပူဇေမိ-ပူဇော်ပါ၏။

ဣမာယ ဓမ္မာန ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ - ဤလောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးအား
လျော်သော သရဏဂုံသီလအစရှိသော ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်ဖြင့်၊ သံဃံ - သံဃာ
တော်မြတ်ကို၊ ပူဇေမိ - ပူဇော်ပါ၏။

ယနေ့ ဒါနပြုတယ်ဆိုပေမယ့် အဲဒီဒါနဟာ သရဏဂုံသီလပါတဲ့ဒါနလို့
ခေါ်တယ်။ အကျိုးကြီးတယ်။ ယနေ့ မိမိတို့ရဲ့ကုသိုလ်ကောင်းမှုအလုပ်တွေနဲ့
ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကို အခုပူဇော်လိုက်ကြပြီ။ အဲသလို ဘုရားရှင်ကိုယ်
တော်မြတ်အလွန်ကြိုက်နှစ်သက်တော်မူတဲ့ ဓမ္မာနဓမ္မပဋိပတ်ဖြင့်ရနိုင်တဲ့ မဂ်
ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာဆိုက်ရောက်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(သာဓု...သာဓု...သာဓု)

မေတ္တာတရားတော်

(မေတ္တာပို့တာ မိမိလည်းအကျိုးရှိ၊ သူတစ်ပါးလည်းအကျိုးရှိ၊ မေတ္တာကို
မမြင်ရပေမယ့် နာမ်တရားတို့၏အရှိန်အဝါဆိုတာ အလွန်ကြီးမားကြောင်း။
ရှေးကဆရာတော်များ တောထဲမှာ မေတ္တာနှင့်သီတင်းသုံးလို့ သားရဲတိရစ္ဆာန်
များက အန္တရာယ်မပြုကြကြောင်း၊ တစ်ဦးချင်းထက် အများစုပို့သည့်မေတ္တာ
သည် ပိုအားကြီးကြောင်း၊ ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေး မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက်
မေတ္တာတရားကို အထူးပွားများသင့်ကြောင်း နှစ်ထောင်းအားရစဖွယ်ဟောကြား
တော်မူ၏။)

ယနေ့ ဝါခေါင်လပြည့်နေ့ ဆိုတော့ မေတ္တာအခါတော်နေ့ဆိုပြီး သတ်
မှတ်ထားကြတယ်။ ဒီနေ့မှာ မေတ္တာအထူးပို့ကြရတယ်။ မေတ္တာများများပို့ခိုင်း
ရမယ်။ အားလုံးသိကြတဲ့အတိုင်း ကမ္ဘာမှာလည်း ဗရုတ်သုက္ခတွေနဲ့ လူတွေ
အများကြီး ဒုက္ခရောက်ကြရတယ်။ နေရာတကာမှာလည်း တစ်နေရာမဟုတ်
တစ်နေရာ၊ တစ်မျိုးမဟုတ်တစ်မျိုး ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတွေနဲ့ ကြုံကြရတယ်။ အဲဒီ

တော့ ဘုန်းကြီးတို့က စုပေါင်းပြီးတော့ မေတ္တာဖြင့် ချမ်းသာဖို့ အားပေးကြဲရ တယ်။

မေတ္တာအခါတော်

ဘုန်းကြီးတို့ မေတ္တာသုတ်ပရိတ်တရားရှိတယ်။ အဲဒီပရိတ်တရား အဲဒီ ဘာ ဝနာ ဖြစ်လာတာဟာ ဒီဝါခေါင်လဲ။ ဘုန်းကြီးတို့ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် လက်ထက်က ရဟန်းငါးရာဟာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ထံက ကမ္မဋ္ဌာန်း သင်ယူပြီးတော့ သပ္ပာယ်ဖြစ်ရာအရပ်သွားပြီး နေကြမယ်ဆိုပြီးတော့ ဟိမဝန္တာ နဲ့ တစ်စပ်တည်းနေတဲ့ တောအုပ်ကြီးတစ်ခုထဲမှာ သွားပြီးတော့တရားအားထုတ် နေကြတယ်။ အဲသလို တရားအားထုတ်နေကြတုန်း သံဃာတော်တွေက အောက် မှာတရားအားထုတ်နေတော့ သစ်ပင်တွေမှာနေနေကြတဲ့ နတ်တွေက ရဟန်း တော်တို့ရဲ့ သီလတန်ခိုးကြောင့် သစ်ပင်ပေါ်မှာမနေနိုင်ကြဘူး။ သူတို့သားသမီး လေးတွေ လက်ဆွဲပြီးတော့ ဟိုသွား ဒီသွား ဒီလိုနေကြရတယ်။ သူတို့စိတ်ထဲ မှာ အရှင်မြတ်တွေ မကြာခင်ပြန်ကြလိမ့်မယ်ဆိုပြီးတော့ ဒီလိုပဲ စောင့်စားပြီး နေခဲ့ကြတယ်။ သို့သော် တော်တော်ကြာပေမယ့် ပြန်မယ့်လက္ခဏာမတွေ့ရ တော့ သူတို့ကလည်း ရဟန်းတော်တွေပြန်ပြေးအောင်ဆိုပြီး ခြောက်လှန့်ကြ တယ်။ ဖောက်ပြန်တဲ့ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာအဆင်းတွေပြ, အသံတွေပြုနဲ့ ခြောက် လှန့်ကြတယ်။

အဲဒီအသံတွေအကြောင်းပြုပြီးတော့ ရဟန်းတော်တွေ ကြောက်ကြလှန့်ကြ တော့ သမာဓိမရကြဘူး။ စိတ်တည်ကြည်မှုမရကြဘူး။ တရားမတိုးတက်ဘူး။ အဲဒီအခါ တို့... ဒီနေရာမှာ သပ္ပာယ်မဖြစ်ဘူးဆိုပြီးတော့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော် မြတ်ထံသွားဖို့ တိုင်ပင်ကြပြီး ဝါတွင်းကြီးပဲ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ထံ သွား ကြတယ်။ ဟိုရောက်တဲ့အခါကျတော့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က ဘယ်နယ် ကြောင့် ဝါတွင်းကြီးလာကြရတဲ့လို့ မေးတဲ့အခါ မိမိတို့အဖြစ်အပျက်ကို ပြန် ပြီးတော့ လျှောက်ထားကြတယ်။

အဲဒီအခါမှာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကလည်း ဒီရဟန်းတော်တွေအဖို့ ဒီနေရာမှာ သူတို့သပ္ပာယ်ဖြစ်လို့ ဒီနေရာမှာမှ သူတို့တရားထူးရဖို့ရာ သူတို့ အကြောင်းထူးရှိတယ်ဆိုပြီးတော့ မေတ္တာသုတ်ပရိတ်တရားတော်မြတ်ကို သင် ပေးတော်မူတယ်။ အန္တရာယ်ကင်းတဲ့ပရိတ်အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အန္တရာယ် ကင်းဖို့ရာ အရံအတားပရိတ်အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မေတ္တာဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းပွားများဖို့ရာ ဘာဝနာအဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း သင်ပေးတော်မူလိုက် တယ်။

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ဆီက သင်ကြားပြီးတော့ နောက်ဆုံး သူတို့ စောစောက သိတင်းသုံးရာ တောထဲပြန်သွားကြတယ်။ အဲဒီမှာ သွားပြီးတော့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် ညွှန်ကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း မေတ္တာတွေပွားကြ၊ ဘာဝနာတွေ ပွားကြ၊ မေတ္တသုတ်ပရိတ်တရားတွေ ရွတ်ကြနဲ့ အဲသလို ရွတ်လာတော့ နောက်ဆုံး နတ်တွေက မထေရ်တွေအပေါ်မှာ ချစ်မြတ်နိုးလာကြတယ်။ မထေရ်တွေရဲ့ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်တွေ သူတို့ပြုလာကြတယ်။ မထေရ်တွေကို စိတ်ချမ်းသာအောင် ပြုလာကြတယ်။

အဲဒါနဲ့ မထေရ်တွေလည်း မြတ်စွာဘုရားပေးတော်မူတဲ့နည်းအရ မေတ္တာဘာဝနာပွားလိုက်ကြတာ အရံအတားအဖြစ်ဖြင့် မေတ္တသုတ်ရွတ်ကြဖတ်ကြ၊ အဲသလိုနဲ့ နောက်ဆုံး နိမိတ်တွေထင်လာ၊ ဈာန်တွေထင်လာ၊ ဈာန်ရပြီးတော့ မဂ်ဖိုလ်ရကြလို့ အားလုံး ဒီဝါတွင်းမှာပဲ ရဟန္တာဖြစ်သွားကြသတဲ့။

အဲဒီအခါတုန်းက ရဟန်းတော်တွေရဲ့ အဖြစ်ဟာ ဒီဝါခေါင်လပဲ။ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ထံက မေတ္တသုတ်ပရိတ်တရားကို ယူဆောင်ပြီး လာကြ၊ ဒီမှာအားထုတ်ကြ။ အဲဒါအကြောင်းပြုပြီး ယနေ့ကို မေတ္တာအခါတော်နေ့ဆိုပြီး တော့ ကျင်းပကြတယ်။

ယနေ့ မေတ္တာများများပို့ခိုင်းရတယ်။ အဲသလိုပဲ မေတ္တာတရားကို ကြိုးစားပြီးတော့ ပို့ပေးကြရတယ်။ မေတ္တာတရားဆိုတာကတော့ အားလုံး သိတဲ့အတိုင်းပါပဲ။ ကိုယ်လည်းအကျိုးရှိ သူတစ်ပါးလည်းအကျိုးရှိ။ ညကတောင် ဘုန်းကြီးက သံဃာတွေ မေတ္တာပို့ဖို့ဆိုပြီးတော့ ပြောထားရသေးတယ်။

ကမ္ဘာကြီး အေးချမ်းဖို့

ခုနေအခါမှာ ပိုပြီးတော့ မေတ္တာပွားဖို့ရာ အရေးကြီးသေးတယ်။ ကမ္ဘာမှာ ဘယ်လိုဘေးအန္တရာယ်တွေ ကြုံနေတယ်ဆိုတာ အားလုံးအသိပဲ။ သတင်းစာတွေထဲပါ၊ ရေဒီယိုတွေ ဘာတွေထဲလည်း လွင့်ကြပြုကြဆိုတော့ သိကြတယ်။

အားလုံးကမ္ဘာကြီးလည်း အေးချမ်းသာယာအောင်၊ ဘုန်းကြီးတို့မြန်မာပြည်ကြီးလည်း အေးချမ်းသာယာပြီးတော့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ မေတ္တာတရားတွေ ကြပ်ကြပ်ပွားများကြဖို့ အရေးကြီးတယ်နော်။

မေတ္တာဆိုတာ ဓာတ်ခိုက်တယ်

မေတ္တာဆိုတာက ထူးခြားတဲ့ ဓာတ်သဘာဝတစ်မျိုး၊ လောကမှာ ဓာတ်ခိုက်တယ်ဆိုတာ ရှိတယ်။ ဓာတ်ခိုက်တယ်တဲ့၊ ဘုန်းကြီးတို့ ဥသျှစ်သီးကို မိ-

ဖုတ်လိုက်လို့ရှိရင် အဲဒီဥသျှစ်ပင်ပေါ်မှာရှိတဲ့ အသီးတွေ အကုန်ကြွေကျတယ် လို့ ဆိုတယ်။

ပင်လယ်ထဲမှာ ချောင်းတွေမြစ်တွေထဲမှာ ရေတက်လို့ရှိရင် ငါးပိအိုးထဲ က ငံပြာရည်ဟာ တက်လာတယ်။ အဲဒါ ရုပ်ဝတ္ထုတွေက ဓာတ်ခိုက်တာ။ ဒီ တမာပင်ကို လူတွေစားနေရင် တယ်မခါးဘူး၊ လူမစားတဲ့တမာပင်ကျတော့ ခါးသွားတယ်။ အဲဒါတွေလည်း ဓာတ်ခိုက်ခြင်းသဘောတရားပဲ။ အဲသလို ရုပ် ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေမှာ ဓာတ်ခိုက်တယ်ဆိုတဲ့သဘောတရားရှိသလို နာမ်တရားတွေ မှာလည်း ဓာတ်ခိုက်တယ်ဆိုတဲ့သဘောတရားတွေ ရှိတာပဲ။ သူ့မကောင်းကြံ ရင် ကိုယ်မကောင်းကျိုးရတယ်။ သူ့ကိုချစ်မြတ်နိုးရင် သူကလည်း ချစ်မြတ်နိုး တာပဲ။ အဲဒီနာမ်တရားတွေရဲ့ ဓာတ်ခိုက်မှုဟာလည်း ရှိတာပဲ။

မေတ္တာဆိုတဲ့တရားရဲ့အကျိုး၊ မေတ္တာဆိုတဲ့တရားရဲ့ ဓာတ်ခိုက်မှုဆိုတာ ဟာလည်း ရှိတာပဲ။ အမှန်က မမြင်ရပေမယ့် နာမ်တရားတို့ရဲ့ အရှိန်အဝါ ဆို တာက အင်မတန်ကြီးမားတယ်။ ရှေးက ဆရာတော် ဦးသီလ အစရှိသော မထေရ်မြတ်ကြီးတွေ တောထဲမှာ သီတင်းသုံးကြတယ်။ ကျားတွေ၊ ဆင်တွေ၊ သတ္တဝါတွေက အန္တရာယ်မပြုကြဘူး။ အဲဒါတွေဟာ ဘာတုံးဆိုရင် ဆရာ တော်ကြီးတွေရဲ့ မေတ္တာပဲ။ မေတ္တာက ဓာတ်ခိုက်လို့ သတ္တဝါတွေဟာ ငြိမ်သက် အေးချမ်းပြီးတော့ ဆရာတော်ကြီးအပေါ်မှာလည်း သူတို့မေတ္တာပြန်ထားကြ တယ်။ အဲဒါကြောင့် ဘာအန္တရာယ်မှ မကြုံရဘူး။

မေတ္တာအရှိန်

သဝိညာဏကမပြောနဲ့၊ အဝိညာဏက- အန္တရာယ်တွေတောင် မကြုံရဘူး။ အဲဒါကြောင့် ဓာတ်ခိုက်တယ်ဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒီတော့ လောကမှာ ဓာတ်ခိုက် တယ်ဆိုတဲ့သဘောမျိုးရှိသလို ထိုထိုနာမ်တရားတို့ရဲ့ အစွမ်းသတ္တိအာနုဘော် တွေဟာလည်း ရှိနေတယ်။ အဲဒီနာမ်တရားတွေကိုအကြောင်းပြုပြီးတော့ မေတ္တာ ပွားခြင်းကြောင့် မိမိကိုယ်တိုင် ထိုမေတ္တာတို့ရဲ့ အရှိန်အစော်အာနုဘော်ကို ခံရ တယ်။ မိမိပို့လွှတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဒီကမေတ္တာအရှိန်ကြောင့် သူ့မှာချမ်းသာ ခြင်းဆိုတဲ့ သုခ ကြုံရတယ်။ ဘေးကင်းနိုင်တယ်။ ရန်ကင်းနိုင်တယ်။ အန္တရာယ် ကင်းနိုင်တယ်။

အဲဒီတော့ တစ်ယောက်တည်းပို့တဲ့မေတ္တာထက် အများက စုပေါင်းပြီး မေတ္တာပို့တော့ ပိုပြီးတော့အရှိန်အဝါရှိတယ်။ အများရဲ့အရှိန်အစော်ဆိုတာလည်း နည်းတာမဟုတ်ဘူး။

အများကစုပို့တဲ့ မေတ္တာအား

ဘုန်းကြီးတို့ စံကျောင်းဆရာတော်ကြီးက “အပရိဟာနယလက်စွဲ” မှာ မိန့်ထားတာရှိတယ်။ အများရဲ့ကုသိုလ်ဆိုတာ မနည်းဘူး၊ အများရဲ့အရှိန်အဝါ ဆိုတာ မနည်းဘူးဆိုတဲ့အကြောင်း၊ သူတို့ ညောင်တုန်း ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်မှာ ရှေးတုန်းက သံဃာသုံးဆယ်လောက်ရှိတယ်။ နောက်အခါကျတော့ တဖြည်းဖြည်းတိုးလာတာ သံဃာတစ်ရာကျော်လောက် ရှိသွားတယ်။ သုံးဆယ် လောက်တုန်းက သံဃာပြည့်စုံမှုဟာ တစ်ရာကျော်လောက်ရှိတဲ့အခါပြည့်စုံမှုကို မမီဘူးတဲ့။ အဲဒါဘာကြောင့်တုံးဆိုရင် အများရဲ့ကံဟာ ထူးခြားတယ်ဆိုတာ သာကေပြတာပဲ။

အဲဒါလိုပဲ ခုလိုဘုန်းကြီးတို့ မေတ္တာပို့ကြတော့ အများက ပို့လို့ရှိရင် ပိုပြီး တော့အရှိန်အစော်ရှိတယ်။ အာနဘော်ရှိတယ်။ ခရီးပိုရောက်နိုင်တယ်ဆိုပြီးတော့ အခု အများစုပေါင်းပြီးတော့ မေတ္တာပို့ကြဖို့ ထိုထိုနေရာမှာ နှိုးဆော်ပေးနေကြ တယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ကလည်း ယနေ့အထူးအဖြစ်ဖြင့် မေတ္တာပွားဖို့ တိုက်တွန်းရတာနော်။

စန္ဒကူးတုံးလို ကျင့်သုံးပါ

အတ္တဆိန္ဒမ္ပိဝါသေတိ၊ သုဂန္ဓေနိဝစန္ဒနံ၊
သန္တော မေတ္တာသုဂန္ဓေန၊ အတ္တဟိံသမ္ပိ ဝါသယေ။

စန္ဒနံ - အမွှေးနံ့ထူး စန္ဒကူးဆိုတဲ့နံ့သာသည်။ အတ္တဆိန္ဒမ္ပိ - မိမိဆိုတဲ့စန္ဒကူး ကို ဖြတ်ပိုင်းလာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသော်လည်း၊ သုဂန္ဓေန - ဒေါသမဖက် သက်သက် ကောင်းမြတ်သော အနံ့ကလေးဖြင့်၊ ဝါသေတိဣဝ - ထုံစေ့မွန်းစေ မွှေးစေသကဲ့ သို့၊ သန္တော - သူတော်ကောင်းဖြစ်ကြသော ဒကာ၊ ဒကာမအပေါင်း သူတော် ကောင်းတို့သည်၊ အတ္တဟိံသမ္ပိ - မိမိကို ပုတ်ခတ်ရိုက်နှက် ညှဉ်းဆဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပင်၊ မေတ္တာသုဂန္ဓေန - မေတ္တာတည်းဟူသောရနံ့ကလေး အမွှေးဓာတ်ပေးသဖြင့်၊ ဝါသယေ - ဝါသေယျ - အနံ့ထုံစရာ ပြုလိုက်ပါတော့လော။

စန္ဒကူးတုံးလေးလို့ ကျင့်ကြပါတဲ့၊ စန္ဒကူးတုံးလေးဟာ မိမိကိုလာပြီး ပိုင်း တဲ့ဖြတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပေမယ့် သူက ဒုက္ခမပေးဘူး၊ မိမိရဲ့အနံ့ကလေးတောင် ပေးလိုက်သေးတယ်။ အမွှေးနံ့လေး။ အဲဒါလိုပဲ သူတော်ကောင်းဖြစ်ကြတဲ့ မိမိ တို့ဟာ တကယ်လို့ မိမိကိုလာစော်ကားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်ဖြစ်စေ၊ ခန္တီဆိုတဲ့တရား လေးလက်သုံးထားပြီးတော့ ပြန်ပြီး မေတ္တာရနံ့လေး ပေးကြပါလို့ တိုက်တွန်း တယ်။

ဘုရားအလိုကျ မေတ္တာထားပါ

လောကမှာ ဘုန်းကြီးတို့ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကလည်း ဘယ်လောက် ထိအောင် သည်းခံဖို့ မေတ္တာထားဖို့ ဟောကြားသတုံးဆိုတော့ သူခိုးဓားပြ တွေက အသွားနှစ်ဖက်ရှိတဲ့လွှဲကြီးနဲ့ မိမိကိုလာတိုက်ပေမယ့် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် မှာစိတ်ဆိုးမယ် ပြန်ပြီးရန်ပြုမယ်ဆိုရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ငါဘုရားဩဝါဒမနာခံ တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တဲ့၊ အဲသလောက်ထိအောင် မိမိကိုယ်ကိုလာပြီးတော့ နိပ်စက်တဲ့ သူခိုးဓားပြတွေအပေါ်မှာတောင် မေတ္တာထားနိုင်မှ မေတ္တာပွားနိုင်မှ ခန္တီတရား လက်သုံးထားမှ ငါဘုရားအဆုံးအမ လိုက်နာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်လို့ အဲသလို ဟောထားတာရှိတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ဘုရားအလိုတော်က ကိုယ်တော်တိုင် လည်း မိမိကိုစော်ကားတဲ့ ကျောက်တုံးကြီးလိုမ့်ချတဲ့ ဒေဝဒတ်အပေါ်မှာ သား တော်ရာဟုလာလေးလိုပဲ မထူးဘူးတဲ့။ အဲဒီတော့ခန္တီဆိုတဲ့တရားဟာ ဘုရားရဲ့ အကျင့်၊ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် အစဉ်သဖြင့်ကျင့်ခဲ့တဲ့အကျင့်၊ ဒါကြောင့် ခန္တီတရားလက်သုံးထားပြီးတော့ မိမိကိုယ်ကို စော်ကားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသော်လည်း မေတ္တာတရား ပွားများပြီးတော့ တုံ့ပြန်ခြင်းဖြင့် တကယ့်ဘုရားအလိုတော်ကျ အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့အရေးကြီးတယ်။

သီလ သမာဓိ ပညာနံ၊ ခန္တီပဓာန ကာရဏံ။

သဗ္ဗေပိကုသလာဓမ္မာ၊ ခန္တျာယတ္တာ ဝ ဝတ္တရေ။

ခန္တီ-သည်းခံခြင်းဆိုတဲ့ ခန္တီတရားသည်၊ သီလ သမာဓိ ပညာနံ- သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတရားတို့၏၊ ပဓာန ကာရဏံ - လိုရင်းအကျ ပဓာနဖြစ်ကဲ့ အကြောင်းရင်းပါပေတည်း၊ (အလုံးစုံသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတရားတွေ ဟာ ခန္တီနဲ့စပ်နေတယ်၊ ခန္တီရှိမှဖြစ်နိုင်တယ်၊ သည်းခံခြင်းရှိမှ) သဗ္ဗေပိကုသ လာဓမ္မာ- အလုံးစုံသောကုသိုလ်တရားမှန်သမျှတို့သည်လည်း (ဗောဓိပက္ခိယ တရားအစရှိသော ကုသိုလ်ရတနာတရားတွေ)၊ ခန္တျာယတ္တာဝ- ခန္တီနှင့် ဆက် သွယ်ရမှသာလျှင်၊ ဝတ္တရေ ဝတ္တန္တိ - ကောင်းစွာမသွေ ဖြစ်နိုင်ကြပါပေကုန် သတည်း။

ကိုယ့်ကိုစော်ကားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုတောင် ခန္တီသုံးပြီးတော့ ပြန်ပြီး တုံ့ပြန်မှု မပြုဘဲနဲ့ သည်းခံရမယ်၊ မေတ္တာထားရမယ်လို့ဆိုတာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် ရဲ့ ဝါဒ၊ ကိုယ်တော်တိုင် ဒီအတိုင်းကျင့်ကြံတော်မူခဲ့တဲ့အတိုင်း တပည့်ဟေ့ကို လည်း ဒီအတိုင်းဆုံးမတော်မူခဲ့တယ်၊ ဒါကြောင့် မေတ္တာတရား ခုလိုမစော် ကားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မေတ္တာတရားပွားမယ်ဆိုတာ ပွားနိုင်တာပေါ့။ ဒါကြောင့် မို့လို့ ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေး၊ မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် မေတ္တာတရားကို အထူး

ပွားများခြင်းဖြင့် သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာအောင် ရွက်ဆောင်ကြပါကုန်လော၊ ရွက်ဆောင်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(သာဓု...သာဓု...သာဓု)

ထူးခြားသောကုသိုလ်များ တိုးပွားရေးတရားတော်

ဒီနေ့ ကွယ်လွန်သွားတဲ့ ဒကာကြီး ဦးချစ်မောင် (၃) လပြည့်နေ့ အခါသမယ၌ မိမိတို့သားကလေး မြေးကလေးကို ရှင့်အဖြစ်ရောက်အောင် ရွက်ဆောင်ပေးခြင်းဖြင့် ပဗ္ဗဇာဘိသေကမင်္ဂလာ အဘိသိက်မင်္ဂလာတင်ပေးခြင်းဖြင့် ထူးမြတ်သောကုသိုလ်တို့ကို ဆည်းပူးခဲ့ကြတယ်။ ဒကာကြီး ရပါစေဆိုပြီးတော့ ဤကောင်းမှုအကြောင်းပြု၍ သာဓုခေါ်နိုင်ပြီး ဒကာကြီးဟာ ဖြစ်ရာဘဝမှာ ချမ်းသာသုခ တိုးတက်ခံစားရပါစေဆိုတဲ့ ကောင်းမြတ်တဲ့သမ္မာဆန္ဒနဲ့ ဒကာမကြီးနဲ့တကွ သားသမီးတွေက ရှင်ပြုသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပပူဇော်ကြတယ်။

ဒကာကြီးက အခုဘယ်ရောက်နေသလဲ၊ သူ့ကံအလျောက် သူ့ကုသိုလ်တွေ၊ ကောင်းမှုတွေအလျောက် တစ်ဘုံတစ်ဘဝမှာ ရောက်ပြီးတော့ အကျိုးတွေ ခံစားနေရတယ်၊ လူ့ဆိုတာဟာ ကွယ်လွန်သွားပြီဆိုရင် ဒါ တစ်ဘဝတော့ရောက်သွားတာပဲ၊ ကိုယ့်ကံအလျောက် ကောင်းမှုက အကျိုးပေးရင် ကောင်းတဲ့ဘဝရောက်မယ်၊ မကောင်းတဲ့ကံတွေက အကျိုးပေးရင် မကောင်းတဲ့ဘဝ ရောက်နေရမယ်၊ သူ့ကံအလျောက်ပဲ၊ ဘယ်သူမှ မမြင်နိုင်ဘူး။

“ဘယ်သက် ဘယ်ရွယ်မှာ၊ ဘယ်ရောဂါနှင့်၊ ဘယ်ခါကာလ၊ ဘယ်ဒေသ၌၊ သေရမည့်တာ၊ ဒို့သူငါ မှန်စွာမသိပါတကား။”

လူဆိုတာ ဘယ်အသက်အရွယ်မှာ သေမယ်၊ ဘယ်အချိန်မှာ သေမယ်၊ ဘယ်ရောဂါနဲ့ သေမယ်၊ ဘယ်သင်္ချိုင်းမှာ ပစ်ချရမယ်၊ သေတော့လည်း ဘယ်ဘဝရောက်မယ်ဆိုတာ အမှတ်အသား အပိုင်းအခြား မရှိဘူး၊ ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ချင်သလိုဖြစ်တာ။ ကုသိုလ်ကံရဲ့ အကျိုး ခံစားရရင် ဖြစ်ရာဘဝမှာ ချမ်းချမ်းသာသာပဲ နေရမယ်၊ အကုသိုလ်အကျိုး ခံစားရရင် ဖြစ်ရာဘဝမှာ မကောင်းတဲ့ အကျိုးတွေ ခံစားရမယ်။

ဒကာကြီးကတော့ ကောင်းမှုရှင် ကုသိုလ်ရှင်တစ်ယောက်ဖြစ်တော့ ကောင်းရာဘဝ ရောက်လိမ့်မယ်လို့ မိမိတို့ မျှော်မှန်းရတယ်၊ ဒီဘဝမှာ မိမိတို့ ခံစားရတဲ့ အကျိုးတွေဟာ ဟိုဘဝက ကံကြောင့်၊ ဒကာကြီးလည်း အခုလူ့ဘဝမှာ သူ့သက်တမ်းစေ့နေပြီးတော့ လူ့ဘဝချမ်းသာ ခံစားခဲ့ရတယ်၊ ချမ်းသာဆင်းရဲအမျိုးမျိုးပေါ့၊ ဒီဘဝက သူပြုထားခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်တွေအများကြီး၊ အဲဒီကုသိုလ်တွေရဲ့ အကျိုး နောက်ဘဝ ခံစားရတယ်။

ယနေ့ မိမိတို့က ချမ်းသာသုခ တိုးတက်ခံစားရပါစေလို့ အထောက်အပံ့ ပေးသောအားဖြင့် ကုသိုလ်တွေပြုပေးကြတယ်။ အခု ဒကာမကြီး နှင့်တကွ သာ သမီးတွေ လူ့ဘဝအကျိုး ခံစားရတယ်။ ကောင်းတဲ့အကျိုး လည်း ခံစားရမယ်။ မကောင်းတဲ့အကျိုးလည်း ခံစားရမယ်နော်။ မိမိတို့ လူ့ဘဝမှာ စားဝတ်နေရေး မပူရဘူး။ မပူရတဲ့အပြင် အခုလိုပဲ အကြောင်း အားလျော်စွာ လှူရေကြိုရင် လှူနိုင်ကြတယ်။ သီလစောင့်ဖို့ကြိုရင် သီလစောင့်နိုင်ကြတယ်။ ဘာဝနာစီးဖြန့် ဖို့ကြိုရင် ဘာဝနာစီးဖြန့်နိုင်ကြတယ်။ ကောင်းကျိုးတွေ ခံစားရတယ်။ ဒါ ရှေ့ ဘဝက မိမိတို့ပြုခဲ့တဲ့ ကံကြောင့်။

ရှေးဘဝက ကောင်းမှုရှိလို့ ဒီဘဝမှာ မိမိတို့ လူကောင်း သူကောင်း ဖြစ် ကြရတယ်။ သူတော်ကောင်းတွေ ဖြစ်ကြရတယ်။ သူတော်ကောင်း အကျင့်တွေ ကျင့်ကြရတယ်။

သူတော်ကောင်းအကျင့်ဆိုတာ ဘာတုံး မကောင်းမှုတွေ မပြုဘူး။ တတ်နိုင် သမျှ ရှောင်ကြတယ်။ ကောင်းမှုတွေ ပြုကြတယ်။ ယနေ့ရှင်ပြုပဗ္ဗမင်္ဂလာကောင်းမှု ပြုကြတယ်။ ဒကာကြီး ချမ်းသာဖို့ အကြောင်းပြုပြီး ကုသိုလ်တွေ ပြုကြတယ်။ အဲဒါတွေဟာ အကြောင်းမဲ့ဖြစ်ခဲ့သလားဆိုတော့ မဟုတ်ဘူးနော်။

လောကမှာ တင့်တင့်တယ်တယ် နေနိုင်ကြတယ်။ စားဝတ်နေရေး မပူရ၊ ကုသိုလ်ရေး မပူရ ဘာအရေးမှ မပူရဘူး။ ဒါတွေဟာ အားလုံး ရှေးဘဝက ခုန် ပြောတဲ့ ဉာဏသမ္ဗယုတ်စိတ်နဲ့ အားထုတ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်တွေရဲ့ အရှိန်အဝါ၊ အာန ဘော်၊ ကုသိုလ်တွေရဲ့ သတ္တိ။

လူ့ဘဝမှာ သတ္တိဆိုတာ အလွန်အရေးကြီးတယ်။ အဲဒီသတ္တိတွေဟာ လိုက် နေတာ၊ ဟိုဘဝက ကောင်းအောင်ပြုခဲ့ရင် ကောင်းတဲ့ဓာတ်တွေက ဒီဘဝ လိုက် နေတာ၊ မကောင်းအောင် ပြုရင်လည်း မကောင်းတဲ့ဓာတ်တွေက လိုက်နေတာပဲ။ ဓာတ်ဆိုတာ မြင်ရတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ မမြင်ရပေမယ့် ရှိနေတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ကံဆိုတာ ရှိတယ်။ ကုသိုလ်ကံတွေ ဆိုပါတော့။ ရှေ့ဘဝက ဉာဏသမ္ဗယုတ်ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် ကောင်းမှုတွေ ပြုခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီကံတွေဟာ ဖြစ်ပြီးရင် သူက ပျောက်တာပဲ။ အခုကုသိုလ်တွေ လုပ်ကြတယ်။ မနေ့ကလည်း လှူဖို့တန်းဖို့ စီမံကြတယ်။ ပြင်ဆင်ကြ၊ ပြုပြင်ကြ၊ ဒီနေ့လည်းပဲ လှူဖို့တန်းဖို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတယ်။ အခုလည်းပဲ လှူတန်းတုန့် အဲဒီအခါမှာဖြစ်တဲ့ စေတနာ တွေဟာ မနည်းဘူး။ အဲဒီစေတနာတွေဟာ နာမ်တရား၊ နာမ်တရားဆိုတာ ဖြစ် ပြီး ပျောက်တာပဲ။ ပျောက်ပေမယ့် ဒီနာမ်တရားတွေက ကံတွေ၊ ကံတရားတွေ ဟာ လုံးဝပျောက်သွားတာ မဟုတ်ဘူး။ အခု ရိုးရိုးနာမ်တွေ နာမ်တရားတွေဟာ

ဖြစ်ပြီးပျောက်၊ဖြစ်ပြီးပျောက် ဘာမှမကျန်တော့ဘူး၊ ကံဆိုတဲ့ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကံတရားကတော့ ပျောက်သွားတာမဟုတ်ဘူး၊ ချုပ်သွားပေမယ့် ပျောက်သွား တာမဟုတ်ဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်မှာ အကျိုးပေးတတ်တဲ့ ဓာတ်သဘာဝကို မြှုပ် နှံ့ပြီးတော့ ဓာတ်သဘာဝလေးတွေ ချန်ထားခဲ့ပြီးတော့ သူက ချုပ်ချုပ်သွားတာ၊ ချုပ်သွားတော့ အဲဒီကံတွေ ချုပ်သွားပေမယ့် အဲဒီဓာတ်သဘာဝလေးဟာ ဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ တည်နေတယ်။

သန္တာနေ ဒံ ကမ္မံနာမ၊ နနိရုဇ္ဈတိ သဗ္ဗသော၊
သဝိသေသံ နိဓေတွာန၊ သမယမိ ဝိပစ္စိတုံ။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ။

သန္တာနေ - သူသူငါငါ သတ္တာတို့၏ သန္တာန်၌၊ ဣဒံကမ္မံနာမ-ဤစေတနာ ဆိုတဲ့ ကံတရားသည်၊ နိရုဇ္ဈမာနံ - ချုပ်သည်ရှိသော်၊ သဗ္ဗသော-အကြွင်းမဲ့အလုံးစုံ အကုန်အားဖြင့်၊ နနိရုဇ္ဈတိ - ချုပ်ပျောက်သွားသည် မဟုတ်ပါပေ၊ သမယမိ - အချိန်ကျသောအခါ၌၊ ဝိပစ္စိတုံ - လျော်ရာအကျိုးကို ပေးခြင်းငှာ၊ သဝိသေသံ- မိမိ၏ အရှိန်အစော် အာနဘော်သတ္တိထူးကို၊ နိဓေတွာန - ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်တွင် မြှုပ်နှံချန်ထားခဲ့၍၊ နိရုဇ္ဈတိ - ချုပ်သွားရိုးသာ ဖြစ်ပါပေသတည်း။

အဲဒီကံတရားလေးဟာ နာမ်တရားဖြစ်တော့ နာမ်တရားရဲ့သဘာဝအတိုင်း ဖြစ်ပြီး ချုပ်တာပဲ၊ သို့ပေမယ့် ရိုးရိုးနာမ်တရားတွေ ချုပ်သလို အကုန်လုံး ပျောက် သွားတဲ့ အချုပ်မျိုးတော့ မဟုတ်ဘူး၊ မိမိရဲ့ ဓာတ်သဘာဝကို ကံပြုတဲ့ ကုသိုလ် ရှင်ရဲ့ သန္တာန်မှာ မြှုပ်ပေးထားတာ၊ မြှုပ်ထားခဲ့တာ၊ အဲဒီဓာတ်ဟာ ဘယ်တော့ မှ မပျောက်ဘူး၊ အကြောင်းမညီညွတ်သေးရင် အချိန်အခါမကျသေးရင်တော့ မပေါ်သေးဘူး၊ အကျိုးပေးဖို့ အခွင့်သင့်ပြီ၊ အခါကြုံပြီဆိုမှ သူက ပေါ်လာတာ၊ ဒါကို ဘုန်းကြီးတို့ ပဋ္ဌာန်းနည်းနဲ့ ပြောရင် ကမ္မသတ္တိလို့ဆိုတယ်။ မျိုးစေ့သဘော မျိုးပေါ့။

မျိုးစေ့လေးဟာ ဒီအတိုင်းနေတော့ သူဘာမှမဟုတ်သလိုပဲ၊ ဘာမှ အစွမ်း မရှိသလိုပဲ၊ သို့သော်လည်း သူပေါက်နိုင်လောက်တဲ့ အကြောင်းတွေ ဆုံလာပြီ ဆိုရင် ရေဓာတ်နဲ့တွေ့မယ်၊ အစိုဓာတ်နဲ့တွေ့မယ်၊ ဥတု၊ အေးတဲ့ဥတုနဲ့ ကြုံတွေ့ မယ်၊ နေဓာတ်ရမယ်၊ ရေဓာတ်ရမယ်ဆိုရင် တစ်ခါတည်း အဲဒီမျိုးစေ့လေးဟာ ပေါက်လာတာပဲ၊ အညှောင့်လေး ပေါက်လာတာပဲ၊ တော်ကြာကျတော့ အပင် ကြီး ဖြစ်သည်အထိ၊ အဲဒါ ကမ္မသတ္တိ၊ သဘာဝအတိုင်းပဲ၊ အဲဒါ မျိုးစေ့စိုက်တာ၊ ကမ္မသတ္တိဆိုတဲ့ မျိုးစေ့စိုက်တာ။

မျိုးစေ့ဟာ ရေမြေ အစိုဓာတ်၊ အစေးဓာတ်တွေ အကြောင်းတွေ ဆုံမိလို့ရှိ

ရင် ပေါက်လာသလို၊ အဲဒီ ခုနပြောတဲ့ ငုတ်နေတဲ့ ကံလေးဟာလည်း အကျိုးပေးဖို့ အခါအခွင့်သင့်လာပြီဆိုရင် တစ်ခါတည်း ထူးပြီးတော့ ဘွားခနဲအကျိုးပေးတော့တာပဲ။ လူ့ဘဝမှာလည်း ချမ်းသာအမျိုးမျိုး အကျိုးပေးတယ်။ နတ်ဘဝမှာလည်း ချမ်းသာအမျိုးမျိုး အကျိုးပေးတယ်။ လူ့ဘဝ ပဋိသန္ဓေဆိုတဲ့ အကျိုးပေးတယ်။ နတ်ဘဝ ပဋိသန္ဓေဆိုတဲ့အကျိုးပေးတယ်။ ပဋိသန္ဓေနေပြီးနောက် ပဝတ္တိအကျိုး အမျိုးမျိုးတွေ ပေးတယ်။ နတ်ဘဝမှာလည်း ပဋိသန္ဓေ နေသွားတယ်။ ပဋိသန္ဓေနောက် ပဝတ္တိအခါမှာလည်း ချမ်းသာအမျိုးမျိုး အကျိုးတွေ ပေးတယ်။ အဲဒါ ကံရဲ့ သဘာပ၊ သမ္မသတ္တိ ခေါ်တယ်။

ကိုယ့်သန္တာန် သူ့သန္တာန်မှာ အဲဒီကံဆိုတဲ့ တရားလေးဟာ ဖြစ်နေတာပဲ။ ဖြစ်နေပေမယ့် အကြောင်းမသင့်ရင် မြုပ်နေသေးတယ်။ မပေါ်သေးဘူး။ အကြောင်းသင့် အခွင့်သာလာတဲ့အခါမှ ပေါ်လာတယ်။

ဓာတ်တွေဆိုတာ တည်မြဲတယ်။ လူဆိုတာဟာ လူ့သန္တာန်မှာ သတ္တိဆိုတာ အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ တချို့သတ္တိဟာ ရှိပေမယ့် မြင်ရတာမဟုတ်ဘူး။ အနုသယ-ကာမရာဂါနုသယ၊ ပဋိဃာနုသယ - စသော လောဘဒေါသ အနုသယဓာတ်တွေ ရှိတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲတော့ ရှိနေတာပဲ။ အကြောင်းမညီညွတ်ရင် မပေါ်သေးဘူး။ အကြောင်းညီညွတ်တဲ့အခါမှ ပေါ်လာတယ်။ အကုသိုလ်ဓာတ်၊ အနုသယဓာတ်တွေ၊ မြင်လည်း မမြင်ရဘူး။ မမြင်ရပေမယ့် ရှိနေတာပဲ။

မီးခြစ်ဆံနဲ့ ယမ်းတို့လို မီးကတော့ ရှိနေတာပဲ။ ရှိနေပေမယ့် ရှိမှန်းမသိရဘူး။ သွားပြီးတော့ တို့လိုက်မှ ခြစ်လိုက်မှ မီးဖြစ်လာတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာလည်း အဲသလိုပဲ အနုသယ ဆိုတဲ့ဓာတ်တွေ ရှိတယ်။ အကုသိုလ်ဓာတ်တွေ အကြောင်းညီညွတ်မှ ပေါ်လာတာ။ ဒါတွေဟာ မျက်မြင်ပဲလေ။ ရူပါရုံလေးတွေလားတယ်။ ပထမမိမိသန္တာန်မှာ လောဘရှိတာမဟုတ်ဘူး။ တဏှာရှိတာမဟုတ်ဘူး။ ရူပါရုံလေးနဲ့ စက္ခုနဲ့ သွားဆုံမိတယ်။ ဆုံမိတဲ့အခါကျတော့ ငုတ်နေတဲ့ ကာမရာဂါနုသယဆိုတဲ့ လိုချင်တပ်မက်တဲ့ လောဘကလေးက ဘွားခနဲ ပေါ်လာတယ်။ အဲဒါ ငုတ်နေတဲ့ လောဘကလေး ရှိနေတယ်။ ရှိပေမယ့် ရှိမှန်းမသိဘူး။

ဝါသနာဆိုတဲ့ သဘောတရားလည်း အတူတူပဲ။ အဲဒီဝါသနာဆိုတဲ့ ဓာတ်ဟာလည်း အကြောင်းမညီညွတ်သေးရင် မပေါ်သေးဘူး။ အကြောင်းဆုံမိရင် ပေါ်လာတာပဲ။ ဘုန်းကြီးတို့ ဟိုခေတ်က ရဟန္တာကြီး - ရှင်ပိလိန္ဒဝဇ္ဇိတိ၊ လှူမိုင်ရင် ခပ်ကြမ်းကြမ်း မိန့်တော်မူလေ့ရှိတယ်။ “ဟေ့... သူယုတ်” စိတ်ကတော့ ဒေါသရှိလို့ သူ့ကို နှိမ်ချင်လို့ မဟုတ်ဘူး။ ရဟန္တာဆိုတော့ ဘယ်မှာဒေါသရှိမလဲ။ သို့သော်လည်းပဲ ဘဝငါးရာပတ်လုံး အထက်တန်း ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မဖြစ်နဲ့

ဖြစ်ခဲ့ရတော့ အရှိန်လေးဟာ ရှိနေတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ လူတွေ့လို့ရှိရင် အဲဒီအရှိန်လေးဟာ ပေါ်ပေါ်လာတယ်။ “လူယုတ် လူယုတ်” နဲ့ ပြောလေ့ရှိတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ သူ့သူငါငါ သတ္တဝါတွေရဲ့ သန္တာန်မှာ ကောင်းတဲ့ဓာတ်တွေလည်း လိုက် မကောင်းတဲ့ဓာတ်တွေလည်း လိုက်။ မကောင်းတဲ့ ဝါသနာ ဓလေ့စရိုက် တွေ မိမိတို့ ဒီဘဝမှာ များများသုံးမယ်ဆိုရင် နောင်ဘဝကျရင် လူကောင်းဖြစ် မှာ မဟုတ်ဘူး။

မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်တွေ ကြပ်ကြပ်ရှောင်ကြ၊ ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်တွေ စုဆောင်းကြရ၊ လေ့ကျင့်ကြရတယ်။ လူ့ဘဝမှာ ဘာအရေးကြီးဆုံးလဲ။ ကောင်း တဲ့ ဓာတ်တွေကို တိုးပွားအောင် ကြိုးစားဖို့ အရေးကြီးတယ်။ အဲဒီဓာတ်တွေ တိုးပွားသည်နဲ့အမျှ အဲဒီဓာတ်တွေက မိမိတို့သန္တာန်မှာ ကောင်းတဲ့ဓာတ်တွေ အဖြစ်နဲ့ ကိန်းပြီးတော့ နောင်အကြောင်းညီညွတ်တဲ့အခါမှာ ကောင်းတဲ့ချမ်းသာ ကွေ့ပေးပြီးတော့ နောက်ဆုံးသာသနာမှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်တဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ကို လျင်မြန်စွာ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ပြီးတော့ မိမိတို့ ယနေ့ ပြုရတဲ့ ကုသိုလ်ကို ထူးခြားတဲ့ ကုသိုလ်အဖြစ် စီမံပြီးတော့ အဲဒီကုသိုလ်တွေ မမေ့ကြရဘူး။ ပြန်ပြန်အောက်မေ့ကြရတယ်။ ကုသိုလ်ဆိုတာ မမေ့လေ အကျိုး ရှိတယ်။ အရှိန်ရှိတယ်။ အာနုဘော်ရှိတယ်။ မမေ့လေ အဲဒီဓာတ်တွေဟာ ဓာတ် ထူးတွေအဖြစ် ရောက်တယ်။ ကုသိုလ်ဆိုတာ ပြီးပြီးပျောက်ပျောက်ဆိုပြီးရော၊ အဲဒီကုသိုလ်ဟာ ပျောက်သွားတာပဲ။ ပျောက်သွားတယ်ဆိုတာ သူ့အရှိန်တော့ ရှိတယ်ပေါ့။ သို့သော် ထူးခြားတဲ့အရှိန် မရောက်ဘူး။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲနဲ့ မိမိတို့ ပြုရတဲ့ လှူမှုတန်းမှု ပူဇော်မှုတွေကို ပြန်ပြန်ပြီးတွေးရင် စာဂါနုဿတိဖြစ်တယ်။ အဲဒီ စာဂါနုဿတိဖြင့် ကုသိုလ်ထုံပေးလိုက်ရင် အာစိဏ္ဍကံမြောက်တယ်။ အာ သေဝန အထုံရတယ်။ အဲသလို အထုံရတဲ့ ကုသိုလ်ဟာ အရှိန်ရှိတယ်။ အာနု ဘော်ရှိတယ်။ သတ္တိရှိတယ်။ အဲသလို သတ္တိရှိအောင် ကြိုးစားပေးတဲ့ ကုသိုလ်တွေ သာ မိမိတို့ကို ရင့်သထက်ရင့်အောင် မြင့်သထက်မြင့်အောင် ဆောင်ရွက်ပေး မှာ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ မေ့မေ့ပျောက်ပျောက် သဘောမထားဘဲနဲ့၊ တို့ကုသိုလ်ဟာ အင်မတန်ထူးတဲ့ ကုသိုလ်လို့ နားလည်ပြီးတော့ အဲဒီကုသိုလ်တွေ တိုးပွားအောင် ကြိုးစားနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(သာဓု... သာဓု... သာဓု)

(ကွယ်လွန်သူဦးချစ်ဇောင် ၃ လပြည့် ဆွမ်းအလှူတရား)

လူ့ဘဝအနှစ်သာရတရားတော်

(လူ့ဘဝသည် မွန်မြတ်သည့်ဘဝ၊ မွန်မြတ်သည့်ဘဝရခိုက်မှာ လောကီ ဆိုင်ရာဂုဏ်တွေ၊ ဓမ္မဆိုင်ရာဂုဏ်တွေရအောင်လုပ်နိုင်မှ လူ့ဘဝကျိုးနပ်မည်၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးပျက်စီးသွားသော်လည်း နာမည်ဂုဏ်သတင်းက ပျက်စီးခြင်းမရှိ၊ လူချင်းတူတူ သူချင်းမျှမျှ စားဝတ်နေရေးမပူရ၊ ကုသိုလ်ရေးနှင့် တရားဘက် မှာလည်း တတ်နိုင်သမျှကြိုးပမ်းအားထုတ်နိုင်သည့်လူတွေက အနှစ်သာရရှိ သောလူတွေဖြစ်ကြောင်း စသည်တို့ကို ရှင်းပြထားတော်မူ၏။)

ဘုန်းကြီးတို့ ယနေ့ ဒေါက်တာအေးအေးမြင့်ရဲ့အောင်ပွဲကို အကြောင်းပြု ပြီးတော့ လှူကြတန်းကြပူဇော်ကြတယ်။ လောကမှာဂုဏ်ဆိုတာ အရေးကြီး တယ်၊ လူ့ဘဝမှာ ဂုဏ်ရှိဖို့ အင်မတန်အရေးကြီးတယ်။

သရီရဿ ဂုဏနဉ္စ၊ ဒူရမစ္ဆန္တ မန္တရံ၊
သရီရံ ခဏဝိဒ္ဓံသီ၊ ကပ္ပန္တဋ္ဌာယိနောဂုဏာ။

သရီရဿစ-ခန္ဓာကိုယ်ကြီး၏လည်းကောင်း၊ ဂုဏနဉ္စ-ထိုခန္ဓာကိုယ်ကြီး ကိုအမှီပြု၍ ရအပ်သောဂုဏ်တို့၏လည်းကောင်း၊ အန္တရံ-ကွဲပြားခြားနားခြင်း သည်၊ အစ္ဆန္တ-စင်စစ်၊ ဒူရံ-တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အလှမ်းဝေးကွာလှပါပေ၏။ သရီရံ- ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည်၊ ခဏဝိဒ္ဓံသီ-တစ်ခဏချင်းပင် ပျက်စီးတတ်သောသဘော ရှိပါပေ၏။ ဂုဏာ-ထိုထိုလောကီလောကုတ္တရာဂုဏ်အပေါင်းတို့သည်ကား၊ ကပ္ပန္တဋ္ဌာယိနော- ကမ္ဘာဆုံးအောင် တည်တတ်သော သဘောရှိကြပါပေကုန် သတည်း။

ဂုဏ်နှင့်ခန္ဓာကိုယ် ခြားနားချက်

ခန္ဓာကိုယ်ကြီးနှင့်ဂုဏ်၊ ဂုဏ်နှင့်ခန္ဓာကိုယ် ကွဲပြားခြားနားချက်ဟာ အင် မတန် အလှမ်းဝေးကွာတယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက ပျက်စီးတတ်တယ်၊ ပျက်စီး တတ်တယ်၊ တစ်ဘဝစာလေးပဲနေရတယ်၊ တစ်ဘဝစာ ခဏတာလေးနဲ့ ပျက် စီးတတ်တဲ့သဘောရှိတယ်။

အဲ...ဂုဏ်တွေကတော့ မပျက်စီးဘူးတဲ့၊ ကမ္ဘာကျေသော်လည်း ဥဒါန်း မကျေဆိုတာလို ဂုဏ်တွေဆိုတာကတော့ မပျက်စီးတတ်ဘူး၊ အရှည်သဖြင့် တည်တတ်တယ်။

အဲ...ဘုန်းကြီးတို့ “ရူပဇီရတိ မစ္စာနံ၊ နာမဂေါတ္တံ နဇီရတိ” လို့ ဘုရား ရှင် ကိုယ်တော်မြတ် ဟောတဲ့ ဒေသနာတော်တစ်ရပ်ရှိတယ်။ ရူပံ-ရုပ်တရား သည်၊ ဇီရတိ-ဆွေးမြည့်ယိုယွင်း ပျက်စီးခြင်းနှင့် ကြုံရပေ၏၊ နာမဂေါတ္တံ- အမည်

အမျိုးနွယ်သည်၊ နဇီရတိ-မပျက်စီးတတ် မယိုယွင်းတတ်ပေလို့ ဟောထားတာ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ကြီး၊ ရုပ်တရားကြီးဟာ ပျက်စီးတတ်တယ်။ အဲ...နာမည်ဂုဏ်သတင်း၊ နာမည်ဂုဏ်သတင်းဟာ ပျက်စီးခြင်းမရှိဘူး။

အဲဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ရှေးရှေးက လောကဆိုင်ရာထင်ရှားကျော်ကြား တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေရဲ့ဂုဏ်သတင်းဟာ ယနေ့တိုင်အောင် နာမည်မပျောက်ကြ ဘူး၊ သာသနာတော်မှာလည်း ကျော်ကြားထင်ရှားခဲ့ကြတဲ့ ဘုရားတို့၊ ရှင်သာရိ ပုတ္တရာ၊ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့၊ ခေမာထေရီ၊ ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီတို့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တွေ မရှိကြပေမယ့် သူတို့ရဲ့ဂုဏ်သတင်းကတော့ အခုထက်ထိပဲ၊ အဲ...ရုပ် တရားဟာ ဆွေးမြည့်ယိုယွင်းပျက်စီးတတ်တယ်။ ဂုဏ်သတင်းတွေဟာ မပျက် စီးတတ်ဘူး၊ လူသေသော်လည်း နာမည်ကျန်နေတယ်။

လူ့ဘဝရတနာ

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးဟောတဲ့တရားတွေက ဂုဏ်ဆိုတဲ့ဂုဏ်ဟာ လူ့ဘဝ အတွက်အရေးကြီးတယ်၊ ရတနာနဲ့ဆိုရင် လူ့ဘဝရတနာတွေပဲ။ လူ့ဘဝဆိုတာ မွန်မြတ်တဲ့ဘဝ၊ မွန်မြတ်တဲ့ဘဝ ရတဲ့အခါမှာ မွန်မြတ်တဲ့လောကီဆိုင်ရာဂုဏ် တွေ၊ ဓမ္မဆိုင်ရာဂုဏ်တွေ၊ ဂုဏ်တွေရခြင်းဟာ လူ့ဘဝရကျိုးနပ်တယ်လို့ ဆိုရ တယ်။ လူ့ဘဝအရည်အချင်းတွေပဲ။

ဂုဏ်မြင့်ကြောင်းတရား

ဒါကြောင့်မို့လို့ လောကမှာ ဂုဏ်ရှိအောင်ကြိုးစားကြရတယ်၊ အဲ...ယခု လိုဂုဏ်ရခြင်းကိုအကြောင်းပြုပြီးတော့ ရတနာသုံးပါးပူဇော်ကြ၊ လှူကြ၊ တန်း ကြ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ ပြုကြခြင်းဟာ အဲဒီဂုဏ်တွေ ဒီထက်တိုးတက်ပြီး ရခြင်းအကြောင်းဖြစ်တယ်။ တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် မြင့်သထက်မြင့်အောင် တိုးတက်ပြီးရခြင်းအကြောင်းတရား ဖြစ်တယ်။

၁။ လူ့ဘဝသည် အနှစ်သာရ

ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှုဆိုတာကလည်းပဲ လူ့ဘဝရတနာတွေပဲ။ အဲ...လူ့အဆင့်အတန်းကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးတတ်တဲ့ ရတနာ တွေပဲ၊ လူ့ဘဝဖြစ်လာတာကိုက ဘုန်းကြီးတို့ ဒါဟာအနှစ်သာရတစ်မျိုး။

သံသာရေ သာရံ မာနဿတ္တံ တဟိဉ္ဇ၊
ဝေကလ္လာဘာဝေါ သာဓု သဗ္ဗိန္ဒြိယာနံ။
ကောလညံ တသ္မိံ တဿ သောစေယျဘာဝေါ၊
တသ္မိံ သုဿုသာ ဓမ္မရာဇဿ ဓမ္မံ။

သံသာရေ- သံသရာကြီးထဲ၌ ဖြစ်ပျက်ဖန်ခါ ဖြစ်ပျက်နေရတဲ့ သံသရာကြီး ထဲ၌၊ မာနဿတ္တံ-လူ့ဘဝလူ့အဖြစ်သည်၊ သာရုံ- အနှစ်သာရအစစ် တကယ် တမ်းဖြစ်ပါပေ၏။ လူ့ဘဝဟာ တကယ်အနှစ်သာရပဲ။ အဲ...လူဖြစ်တိုင်း အနှစ်သာရရှိရောလားတဲ့၊ ဒီလိုတော့လည်း မဟုတ်ဘူး။ အဲ...လူ့ကျင့်ဝတ်၊ လူ့တရား၊ လူ့ဘဝဂုဏ်ကျက်သရေတွေ ဆောင်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တကယ် အနှစ်သာရပဲ၊ ဒီအတိုင်း ဆရာဆရာတို့ မိန့်ကြားတော်မူကြတယ်။

၂။ ဣန္ဒြေမချွတ်ယွင်းခြင်းသည် အနှစ်သာရ

တဟိဉ္စ-ထိုလူ့ဘဝ၌လည်း၊ သာဓု-ကောင်းစွာ၊ သဗ္ဗိန္ဒြိယာနံ-မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ဆိုတဲ့ ဣန္ဒြေတို့၏၊ ဝေကလ္လာဘာဝေါ- ချွတ်ယွင်း ခြင်းမရှိ ကောင်းမွန်ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်သည်၊ သာရုံ- အနှစ်သာရပင် ဖြစ်ပါ ပေ၏။ အဲ...လူရယ်လိုဖြစ်လာပြီးတော့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ဆိုတဲ့ ဤဣန္ဒြေတွေ မချွတ်ယွင်းဘဲနဲ့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖြစ်နေခြင်းဟာ အနှစ်သာရ တစ်မျိုးပဲတဲ့။

၃။ အမျိုးကောင်းဖြစ်ရခြင်းသည် အနှစ်သာရ

တသ္မိံ - ထိုလူ့ဘဝ၌လည်း၊ ကောလညံ-မျိုးကောင်းဆွေကောင်း အမျိုး ကောင်း အဆွေကောင်း၌ဖြစ်ရခြင်းသည်၊ သာရုံ- အနှစ်သာရပင် ဖြစ်ပါပေ၏။ လူဖြစ်ပြန်တော့လည်း မကောင်းတဲ့လူ မဟုတ်ဘဲနဲ့ ကောင်းမြတ်တဲ့အကျင့် ကျင့်ကြံနေတဲ့ လူကောင်းသူကောင်းအဖြစ်နဲ့၊ အဲ...လူ့အဆင့်အတန်း မိမိနဲ့ လောကရေးမှာလည်း စားဝတ်နေရေး မပူမပင်မကြောင့်ကြရ၊ ဓမ္မရေးမှာလည်း တတ်နိုင်သမျှ အခုလို ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ ပြုကြရတဲ့လူ ဖြစ်ရခြင်းဟာ ဒါ လူ့ဘဝအနှစ်သာရတစ်မျိုးတဲ့။ သာရုံ-လူ့ဘဝ၏ အနှစ်သာရပင် ဖြစ်ပါပေ၏။

၄။ စင်ကြယ်ခြင်းသည် အနှစ်သာရ

တဿ - ထိုလူ့ဘဝ၏လည်း၊ သောစေယျဘာဝေါ - စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ သာရုံ- အနှစ်သာရပင် ဖြစ်ပါပေ၏။ အဲ...လူဖြစ်လာပြီးတော့ မကောင်းတဲ့အလုပ်တွေလုပ်၊ မကောင်းတဲ့အပြောတွေပြော၊ မကောင်းတဲ့အကြံ တွေကြံ၊ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်ထား မစင်ကြယ်မသန့်ရှင်းရင် အဲဒါ...လူ့အနှစ် သာရမဟုတ်ဘူး။ အဲ...လူဖြစ်လာပြီးတော့ ကိုယ်ကလည်း ကောင်းတဲ့အလုပ် လုပ်၊ နှုတ်ကလည်း ကောင်းတဲ့စကားပြော၊ စိတ်ကလည်း ကောင်းတဲ့အကြံ ကြံလိုစင်ကြယ်နေပြီဆိုရင် အဲဒီစင်ကြယ်မှုဟာ လူ့ဘဝရဲ့အနှစ်သာရတစ်မျိုး ပဲ။

၅။ တရားနာယူခြင်းသည် အနှစ်သာရ

တသို့ - ထိုလူ့ဘဝ၌လည်း၊ ဓမ္မရာဇသေ-တရားဘုရင် ဘုရားရှင်၏၊ ဓမ္မ-
တရားတော်မြတ်ကို၊ သုဿုသာ-ကောင်းစွာ နှာခံမှတ်သား ကြားနာခြင်းသည်၊
သာရုံ-လူ့ဘဝအနှစ်သာရအစစ် တကယ်တမ်းဖြစ်ပါပေ၏။ အဲ...လူဖြစ်ပြန်
တော့လည်း ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ တရားတော်တွေကို နာယူလို့ ကြားနာ
ရခြင်းဟာလည်းပဲ ဒါဟာ လူ့ဘဝအနှစ်သာရတစ်မျိုးပဲလို့ ဘုန်းကြီးတို့ လူ့
ဘဝအနှစ်သာရတွေ ဟောထားတာရှိပါတယ်။

လူဖြစ်တိုင်း အနှစ်မရှိ

ဒါကြောင့် လူဖြစ်တိုင်း လူ့ဘဝမှာအကျိုးရှိတာမဟုတ်ဘူး၊ လူဖြစ်တိုင်း
အနှစ်သာရမဟုတ်ဘူး။ အဲအနှစ်သာရရှိအောင် ဂုဏ်ရှိအောင် နေရတယ်၊
ကိုယ်သန့်ရှင်းအောင်၊ နှုတ်သန့်ရှင်းအောင်၊ စိတ်သန့်ရှင်းအောင် ကြိုးစားအား
ထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ အနှစ်သာရရှိတဲ့လူတွေလို့ ဆိုရတယ်။

နတ်တွေ ဂုဏ်တင်ရတဲ့ဘဝ

အဲဒီတော့ ဘုန်းကြီးတို့လူ့ဘဝဆိုတာကတော့ တကယ်စင်ကြယ်အောင်
လုပ်ချင်ရင် တကယ့်ကိလေသာခပ်သိမ်း အကုန်လုံးကုန်အောင်ပဲ လုပ်နိုင်တဲ့
လုပ်ဖို့အခွင့်သာတဲ့ဘဝကြီး၊ အဲဒီဘဝကြီးမှာ အဲဒီလိုလောကီဂုဏ်တွေ၊ လော
ကုတ္တရာဂုဏ်တွေနဲ့ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်အောင် တကယ်စွမ်း
ဆောင်နိုင်တဲ့ဘဝဆိုတာကြောင့် နတ်တွေကတောင် လူ့ဘဝကို ဂုဏ်တင်ရ
တယ်လို့ ဟောထားတာရှိတယ်။

လူပီသသူ

အဲ...ဒါလေးထုတ်ပြီး ဘုန်းကြီးဟောရတာက လူ့ဘဝဆိုတာ အင်မတန်
ထူးခြားတဲ့ဘဝ၊ ဘယ်ဘဝနဲ့မှ မတူရအောင် အဲဒီဘဝ ရရှိကြတဲ့အခါမှာ တချို့
ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တကယ့်လူစင်စစ် လူပီသကြတယ်။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ လူ
မပီသကြဘူး။ အဲ...လူပီသတယ်ဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လောကကြီးမှာလည်းပဲ စား
ဝတ်နေရေးမပူရ၊ ထိုက်တန်တဲ့ဂုဏ်ကျက်သရေတွေလည်း ရှိကြတယ်။ ဓမ္မရေး
ဆိုင်ရာမှာလည်းပဲ သူတော်ကောင်းတို့အရေးဖြစ်တဲ့ ဒါန၊ သီလ အစရှိသော
ကုသိုလ်တွေ၊ ဝိပဿနာ၊ အဲ...တတ်နိုင်ရင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အထိ ဆိုက်ရောက်
ကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အဲဒီလောက် အခွင့်အလမ်းသာတဲ့၊ အဲဒီလောက် ဆိုက်ရောက်
တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လူပီသတယ်၊ လူဖြစ်ရကျိုးနပ်တယ်လို့ဆိုတယ်။

လူ့ဘဝအနှစ်မရှိသူ

အဲ...အဲဒီလိုမဟုတ်ဘဲနဲ့ စားဝတ်နေရေးလည်း မပြည့်စုံ၊ တရားဘက်က လည်း မပြည့်စုံ၊ ဘယ်ဘက်ကမှ ထောက်ရာတည်ရာမရှိကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ကျ တော့ ခုနပြောတဲ့ လူ့ဘဝအနှစ်သာရဆိုတာ၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ မဆိုင်ဘူး။

လူ့ဘဝအနှစ်ရှိသူ

ဒါကြောင့် လူ့ဘဝဆိုတာ တကယ့်အနှစ်သာရပဲ၊ အဲဒီအနှစ်သာရဖြစ်တဲ့ လူ့ဘဝရကြတဲ့အခါမှာ လူချင်းတူတူ သူချင်းမျှမျှ စားဝတ်နေရေးမပူရ၊ တရား ဘက်မှာလည်း တတ်နိုင်သမျှကြိုးပမ်းအားထုတ်ကြ၊ အဲဒီလိုနေကြတဲ့လူတွေ ကျတော့ ဒါဟာ အနှစ်သာရရှိတဲ့လူတွေလို့ ဆိုရတယ်။

ဂုဏ်တွေတိုးပွားအောင်ကြိုးစား

ဒါကြောင့် လောကမှာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ပျက်စီးတတ်တယ်။ လူရဲ့ ဂုဏ်သတင်းဟာ မပျက်စီးတတ်ဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် ဂုဏ်တွေထပ်ဟလဲလဲ၊ ဂုဏ်တွေ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့်၊ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တိုးတက်ရရှိအောင် လောကီဂုဏ်တစ်မျိုး၊ ဓမ္မဂုဏ်တစ်မျိုး၊ ဂုဏ်တွေဂုဏ်တွေရအောင် ကြိုး စား ကြရမယ်။

သဘာဝတရား

ဒါကြောင့် ယနေ့ဒေါက်တာအေးအေးမြင့်ရဲ့ အောင်ပွဲကို အကြောင်းပြုပြီး တော့ လှူဒါန်းတာဟာ အောင်ပွဲအဆင့်ဆင့် မြင့်ခြင်းရဲ့အကြောင်းပဲ။ ကုသိုလ် ဆိုတာ ကိုယ့်ကိုမြှင့်ပေးတတ်တယ်။ ကုသိုလ်တရားဆိုတာက မသိသည်ဖြစ် စေ သိသည်ဖြစ်စေ၊ သူကတော့ ကိုယ့်ကိုမြှင့်ပေးတတ်တဲ့ သဘောတရား ရှိ တယ်။ ဒါကြောင့် အောင်မြင်လို့ ကုသိုလ်တရားတွေပြုလုပ်တယ်ဆိုရင် အဲဒါ နောင် ဒီထက်ပိုပြီးတော့ အောင်မြင်ခြင်းအကြောင်းပဲ၊ ဒါ သဘာဝအတိုင်းပဲ။

အမြတ်များများရအောင် ကြိုးစားကြပါ

အဲ...ဒါကြောင့် လူဖြစ်ဖို့အရေးကြီးတယ်။ လူ့ဘဝဆိုတာလည်း အင် မတန်ရဲခဲတယ်။ ဒါကြောင့် အနှစ်သာရလို့ဆိုရတယ်။ လူဖြစ်ဖို့လည်း အရေး ကြီးတယ်။ လူဖြစ်ပြန်ရင် ဂုဏ်ရှိသထက်ရှိ၊ ဂုဏ်ရှိသထက်ရှိအောင် ကြိုးစား ဖို့လည်း အရေးကြီးတယ်။ လောကီဂုဏ်၊ ဓမ္မဂုဏ်အမျိုးမျိုးပေါ့လေ။

အဲ...ဂုဏ်ရှိပြီးတော့ အဲဒီဂုဏ်ကို တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် မြှင့်အောင် ကြိုး

စားဖို့လည်း အရေးကြီးတယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ လူဖြစ်ကျိုးနပ်အောင် လူ့ဘဝမှာ အမြတ်များများရအောင် ကြိုးစားဖို့ အရေးကြီးတဲ့အကြောင်း၊ အမြတ်များများရအောင် ကြိုးစားနိုင်ကြပါစေလို့၊ လူဖြစ်ကျိုးနပ်အောင် ကြိုးစားနိုင်ကြပါစေလို့ တိုက်တွန်းရင်းနဲ့ နိဂုံးချုပ်လိုက်ပါတယ်။

(သာဓု...သာဓု...သာဓု)

[အထက်ပါ ဟောတရားများကို “သပြေကန်တရားပေါင်းချုပ်” အမှတ်(၁) စာအုပ်မှ ကောက်နုတ် တင်ပြပါသည်။]

အခန်း (၆) သပြေကန်ဆရာတော်ရေးသည့် တရားတော်များ

ဆရာတော်သည် ပါရမီဓာတ်ခံ ပင်ကိုဉာဏ် ထက်သန်အားကောင်း၍ ပိဋကတ်စာပေ ဘာသန္တရဗဟုသုတမျိုးစုံကို ကောင်းစွာမှတ်သားထားနိုင်သည့် အပြင် စိတ်ကူးဉာဏ်ကလည်း အလွန်လျင်မြန်ဆန်းကြယ်သည့်အတွက် စာအရေးအသား လွန်စွာကောင်းမွန်သူဖြစ်၏။ စာပေကျမ်းဂန် နှ့်စပ်ကျမ်းကျင် သလောက် စာအရေးအသားတွင်လည်း ပြောင်မြောက်ထူးချွန်သော သီလ+ သုတ အပြောအဟော အရေးအသားစွယ်စုံသည့် ဆရာတော်မြတ်ဖြစ်ပါပေ၏။

ဆရာတော်သည် ကြီးကျယ်လေးနက်သောဉာဏ်ပညာဖြင့် ချင့်ချိန်နှိုင်းယှဉ် ဆင်ခြင်သုံးသပ်ကာ အကျိုးနှင့်စပ်သည့်အကြောင်းအရာများကိုသာ ရွေးချယ်ပြောဆို၊ ဟောပြော၊ ရေးသားလေ့ရှိသဖြင့် ဆရာတော်၏အရေးအသားသည် ရှင်းလင်းပြတ်သား၏၊ တိကျမှန်ကန်၏၊ အနှစ်သာရစုံလင်၏၊ နားလည်ရန်လွယ်ကူ၏၊ ဗဟုသုတစုံလင်၏၊ မှတ်သားလိုက်နာစရာများ ပြည့်ဝ၏။

ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က မြတ်စွာဘုရား၏ဂုဏ်တော်များကို ပါဠိဂါထာများဖြင့် လျင်မြန်သွက်လက်စွာဖွဲ့နွဲ့သီကုံးပူဇော်ရာ၌ အမြတ်ဆုံးဧတဒဂ်ဘွဲ့ကိုရတော်မူသည့် အရှင်ဝံဂီသမထေရ်ကဲ့သို့ပင် အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသသည် ဘုရားဂုဏ်၊ တရားဂုဏ်၊ သံဃာဂုဏ်၊ ရသာစုံများကို ပါဠိစကားပြေ-စုဏ္ဍိယဖြင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာစကားပြေ၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း လျင်မြန်သွက်လက်ပြောင်မြောက်စွာ ရေးသားသီကုံးနိုင်သည်။

မြန်မာစာပေပညာရှင်များက စာဆိုတော်ဦးပုည ၏စာများသည် ပြင်ဆင်

ဖြည့်စွက်ပယ်ဖျက်နုတ်ပယ်၍ မရသည့်စာ၊ သူ့ဟာနှင့်သူ အံဝင်ခွင်ကျကွက်တိ ဖြစ်နေသည့်စာဖြစ်သည်။ တစ်စုံတစ်ရာပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်၊ ပယ်ဖျက်နုတ်ပယ် လိုက်လျှင် စာအနေအထားရော စာသားအဓိပ္ပာယ်ပါ ပုံပျက်ပန်းပျက် ဟာ တာတာ အရသာမရှိဖြစ်သွားမည်ဟု ဝေဖန်ကြ၏။

သပြေကန်ဆရာတော်၏စာများသည်လည်း ဤအတိုင်းပင်၊ ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်၊ ပယ်ဖျက်နုတ်ပယ်၍ မရ။ သူ့ဟာနှင့်သူ အံဝင်ခွင်ကျ တိတိကျကျ ရေးသားသီကုံးထားသည်။ ပါဠိကိုအနက်ပေးရာ၌ အပိုအမို၊ လိုကွက်ဟာကွက် မရှိ၊ လိုအပ်သည့်အဓိပ္ပာယ် အပြည့်အဝ အတိအကျဖြင့် ညက်ညက်ညောညော ချောမောလှပစွာ သီကုံးထား၏။

မန္တလေးမြို့၌ စာချတန်းစာမေးပွဲဖြေဆိုရန် ပညာသင်နေစဉ်အခါက အရှင် ဝါသေဋ္ဌသည် ပိဋကတ္တယဆေက၊ သက္ကတဝိဒ္ဓဟု ပညာရှင်များ လေးစားရသော အဘယာရာမရွှေတိုက်ဆရာတော်ထံတွင် ပိဋကစာပေ၊ သက္ကတစာပေများကို သင်ကြားနည်းယူခဲ့ရ၏။ အဘယာရာမဆရာတော်ရေးသားတော်မူသော သမ္ပန္န စိန္တာနိဿယနိဒါန်း ကို ဆရာတော်က တာဝန်ပေးသဖြင့် အရှင်ဝါသေဋ္ဌ ရေး သားရ၏။ ထိုနိဒါန်းကိုဖတ်ရှုရသောအခါ အဘယာရာမဆရာတော်သည် နှစ် သက်တော်မူလှသဖြင့် နိဒါန်းအောက်၌ မိမိလက်ရေးဖြင့် “ဦးဝါသေဋ္ဌ၊ ဓမ္မာ စရိယ” ဟု ရေးသားလိုက်၏။ နိဒါန်းတစ်ပုဒ်ရေးရုံဖြင့် “ဓမ္မာစရိယဘွဲ့” ချီး မြှင့်ခံရသောသူပါတည်း။ “ဦးပဉ္စင်းက နေတော့ ရိုးရိုး၊ စိတ်ကူးတော့ အဆန်း သား” ဟူ၍လည်း အဘယာရာမဆရာတော်က ချီးကျူးတော်မူ၏။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် ပါဠိဘာသာတွင် ပြိုင်စံရှားသောပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ် သည်။ ပါဠိစကားပြေ(စုဏ္ဍိယ)အရေးအသား၌လည်း အလွန်ကောင်းမွန်သည်။ အဘယာရာမဆရာတော်၏ ထေရုပ္ပတ္တိ (အဘယာရာမကပ္ပဝတ္တိဝိဘာဝနီ) ကို ပါဠိစကားပြေဖြင့် ရေးသားရာ ပညာရှင်များက ချီးကျူး၍မဆုံးရှိုက်ကြသည်။ ထို ပါဠိစကားပြေထက် ပို၍အရေးခက်သည်မှာ အနဂိတိဂါထာများဖြစ်သည်။ ဤ အရေးအသား၌လည်း အရှင်ဝါသေဋ္ဌသည် စံတုကင်းကြောင်းကို ဝိသုဒ္ဓမဂ် နိဒါန်းတွင် အနဂိတိခေါ် အနှစ်ချုပ်သင်္ဂဟဂါထာ(၇၄)ပုဒ် ရေးသားသီကုံးပေး ထားသည်ကို ထောက်ရှု၍ သိနိုင်ပါသည်။ မြန်မာစကားပြေ၊ လင်္ကာ၊ ရတု စသည့် အရေးအသားများ၌လည်း ပညာရှင်များ ချီးမွမ်းကြရသည်။

ဆရာတော်သည် သူတစ်ပါးတို့အား စာရေးသားရန်လည်း တိုက်တွန်း တော်မူ၏။ ပရိယတ္တိစာပေကို အပတ်တကုတ်လေ့လာအားထုတ်နေသော ဦး ပဉ္စင်းတစ်ပါးအား “ဦးပဉ္စင်းကော... စာလေးဘာလေး ရေးဖို့ စိတ်ကူးမရှိဘူး

လား၊ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရင်တော့ စမ်းရေးကြည့်ပေါ့၊ စာရေးတယ်ဆိုတာကောင်း ပါတယ်၊ ကိုယ်ပြောချင်တဲ့အဘော်ကို စကားနဲ့ပြောရင် စုံစုံစေ့စေ့ပြောလိုက် ဖို့မလွယ်ဘူး။ စာရေးရင်တော့ ကိုယ်ပြောချင်တာတွေ တစ်ထိုင်တည်းမှာ ပြော လို့ဆိုလို့ရတာပေါ့” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

စာပေရေးသားရာ၌ အဆိပ်စာပေကိုမရေးဘဲ အမြိုက်စာပေကိုရေးသား ရန် တိုက်တွန်းတော်မူ၏။ ဦးသြဒါတသိရီဘိဝံသ (မန္တလေး) တောင်းပန် လျှောက်ထားသဖြင့် ဦးသြဒါတရေးသားသည့် “မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာ များ” စာအုပ်တွင် သပြေကန်ဆရာတော် အမှာစကားရေးသားပေးရာဝယ်-

“စာပေဟူသည် စကား၏ပုံပြင်ဖြစ်သောကြောင့် စကားနှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိ သကဲ့သို့ စာပေလည်း နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိကြောင်း၊ ဒေသ၊ ကာလနှင့် သင့်၊မသင့် ချင့်ချိန်တတ်သောဉာဏ်မပါဘဲ ရေးသားသောစာပေ၊ ကြာရှည်မတည်တဲ့သော စာပေ၊ လူအများ နှစ်သက်မြတ်နိုးမှု မခံရသောစာပေ၊ အကြောင်းယုတ္တကင်း သောစာပေသည် အဆိပ်နှင့်တူသောစာပေဖြစ်ကြောင်း၊ ထို၏ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော ဒေသ၊ ကာလနှင့် သင့်၊မသင့် ချင့်ချိန်တတ်သောဉာဏ်ဖြင့် ရေးသား သည့်စာပေ၊ ကြာရှည်တည်တံ့ခိုင်ခံ့သောစာပေ၊ လူအများ၏ နှစ်သက်မြတ်နိုး မှု ခံယူရသောစာပေ၊ မိမိ၏ လေးနက်သည်၏အဖြစ်ကို ပြဟတ်သောစာပေ၊ အကြောင်းယုတ္တိခိုင်မာသောစာပေသည် အမြိုက်နှင့်တူသောစာပေဖြစ်ကြောင်း” ညွှန်ပြထားတော်မူ၏။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် အနှစ်သာရပြည့်ဝသည့် အကောင်းဆုံး ဗုဒ္ဓ စာပေများကို လှိုင်လှိုင်ကြီးရေးသားနိုင်ပါသော်လည်း စာပေဖြင့် ကျော်စောထင် ပေါ်မှုကိုမလိုလားသဖြင့် တိုက်တွန်းလျှောက်ထားမှသာ စာအုပ်ရေးသားတော် မူသည်။ စာရေးဆရာမောင်ဝံသက ဆရာတော်အား “အတွေးအမြင်” စာစောင် အတွက် စာမူရေးသားချီးမြှင့်ပါရန် လျှောက်ထားသောအခါ ဆရာတော်က “ငယ်ငယ်ကတော့ စာရေးရတာရဲတယ်၊ ကြီးလာတော့ စာရေးဖို့ သိပ်ချိန်ဆ လာရတယ်၊ လက်က သိပ်မရဲတော့ဘူး” ဟု မိမိကိုယ်ကိုနှိမ့်ချ၍ မိန့်တော်မူ၏။

၁၉၉၁ ခုနှစ်၌ မြောင်းမြပဇ္ဇောတာရုံဆရာတော် အရှင်ဉာဏိကသည် အဂ္ဂ မဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့ကို ရတော်မူသဖြင့် ဂုဏ်ပြုပူဇော်ပွဲ၌ အထိမ်းအမှတ်စာစောင် ထုတ်ဝေရာ မောင်ရင့်ကျူး (မြောင်းမြ) က သပြေကန်ဆရာတော်ထံ စာမူတောင်း ခံပါသည်။ ဆရာတော်က ပြုံး၍ မိမိဦးခေါင်းကိုလက်နှင့်ပွတ်ကာ “ဘုန်းကြီး စာကောင်းကောင်းမရေးတတ်ဘူး” ဟု မိမိကိုယ်ကိုနှိမ့်ချကာ မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

“ဆိုခဲစေမြစေ” ဟူသည်မှာ ပညာရှိတို့၏ ဂုဏ်အင်္ဂါတစ်ရပ်ဖြစ်၏။ စာ

ရေးခြင်းသည် မိမိ၏အယူအဆ အတွေးအခေါ်ကို အခြားသူတစ်ပါးတို့အား ပြောပြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ နှုတ်ကပြောခြင်းနှင့် လက်ကရေးခြင်းသာ ကွာခြားပါ၏။ နှုတ်ဖြင့်ပြောခြင်း၌ပင်လျှင် “ကြမ်းကျံသော် နတ်၍ရသည်၊ စကားကျံသော် နတ်၍မရ” ဟူ၍ဆိုရိုးစကားရှိ၏။ “နှုတ်တစ်ရာ စာတစ်လုံး” ဟူသော ဆိုရိုးစကားအရ စာပေရေးသားခြင်းသည် နှုတ်ဖြင့်ပြောခြင်းထက် ပို၍လေးနက်သဖြင့် ပို၍သတိမူသင့်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။

ယခုခေတ်တွင် ‘စာဖြစ်လျှင် ပြီးစတမ်း’ ဟူသော သဘောမျိုးဖြင့် ပြီးစလွယ်ရေးသားနေသူများ ရှိသည်။ ထိုသူတို့အဖို့ သပြေကန်ဆရာတော်၏ “ကြီးလာတော့ စာရေးဖို့ ချိန်ဆလာရတယ်၊ လက်ကသိပ်မရဲတော့ဘူး” ဟူသောစကားကို အလေးမူသင့်ကြပါ၏။ ပညာရှိများသည် စကားကိုအရမ်းမပြော၊ ကတိကိုလည်း အလွယ်တကူ မပေး၊ စာပေကိုလည်း ပြီးစလွယ်မရေးသားကြချေ။

ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်၏ ဂုဏ်ရည်များ

ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ ဝန်ဆောင်သံဃာအဖွဲ့ အကျိုးတော်ဆောင် ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရ ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓ၏ တိုက်တွန်းချက်အရ သပြေကန်ဆရာတော်သည် “ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်” ကို ရေးသားပြုစုတော်မူ၏။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌ နဲ့စပ်၏။ မာဂဓ၊ သက္ကတ၊ ဗျာကရုဏ်းကျမ်း၊ ကောသကျမ်း၊ ကာဗျကျမ်း စသည်တို့၌လည်း အထူးကျွမ်းကျင်တော်မူ၏။ ဤသို့ အဘက်ဘက်မှ စွယ်စုံရသည့်အပြင် စာပေရေးသားရာ၌လည်း ရှင်းလင်းပြတ်သား ပြောင်မြောက်ထူးခြားတော်မူသည့် အတွက် သပြေကန်ဆရာတော်အား ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓတိုက်တွန်းတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ပေးအပ်သောတာဝန်ကို အထူးအလေးမူ၍ ကျေပွန်စွာထမ်းရွက်တော်မူ၏။ ကျမ်းအစောင်စောင်ကို တစ်နှစ်ကြာဖတ်ရှုပြီးမှ ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်ကို ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ရေးသားတော်မူ၏။ စာမူကို ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓထံ ပေးပို့၏။ ဦးဝိသုဒ္ဓသည်လည်း အချိန်ပေးကာ စာမူကို ကြည့်ရှုစိစစ်၏။ ဓဇဂ္ဂသုတ်ဂုဏ်တော်ဖွင့်ရာ၌ ရေးသားချက်ကျဉ်းလွန်းနေသဖြင့် စာဖတ်သူတို့၏ အကျိုးအတွက် အကျယ်ဖွင့်ဆိုရေးသားရန် တိုက်တွန်း၏။ သပြေကန်ဆရာတော်က တိုက်တွန်းသည့်အတိုင်း ဂုဏ်တော်ဖွင့်အခန်းကို အကျယ်ရေးသားပေး၏။

ထို့နောက် ဦးဝိသုဒ္ဓသည် ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်စာမူကို စစ်ကိုင်းတောင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အနီးစခန်းဆရာတော်၊ ရန်ကုန်မြို့ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာ စည်ဆရာတော်၊ ပုသိမ်မြို့ မောင်းထောင်ဆရာတော်နှင့် ဒု - စာပြင်မှူးချုပ် ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဦးဘသန်းတို့အား ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရန် ပေးပို့၏။ ထိုပညာရှိ များက ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီးနောက်

“ရှေးက ဤပရိတ်ကြီးနိဿယမျိုး မထွက်ပေါ်ဖူးသေးသည့်အပြင် မှတ် သားဖွယ် အဓိပ္ပာယ်များ ပါရှိသဖြင့် အလွန်ပြည့်စုံကောင်းမွန်သောကျမ်းဖြစ်၍ အလျင်အမြန်ပုံနှိပ်သင့်ကြောင်း” မှတ်ချက်ဖြင့် ပြန်လည်ပေးပို့တော်မူကြ၏။

ဤနိဿယသစ်ကျမ်းသည် ကျမ်းဂန်နဲ့စပ်သော စာတတ်ဆရာတော် တစ်ပါး၏လက်ရာဖြစ်၍ ဗဟုသုတအဖုံဖုံနှင့် ကုံလုံပြည့်ဝနေ၏။ ဤကျမ်း ဌ် ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်၊ ပါဠိ၏ နိဿယ၊ မြန်မာစကားပြေ၊ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ပြချက် ဟူ၍ အဆင့်လေးဆင့် ခွဲရေးထား၏။

(၁) ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်သည် အချို့အနည်းငယ်သောနေရာတို့မှ လွဲ၍ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့မှ ရိုက်နှိပ်သော ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်မူပင် ဖြစ်၏။

(၂) ပါဠိနိဿယ၌မူ လင်္ကာနက်များကို များစွာအသုံးမပြုဘဲ စကားချော မောရုံမျှသာ ကာရန်ယူ၍ ရေးသားထား၏။ အနက်ပေးရာ၌လည်း အဖွင့်အဋ္ဌ ကထာ၊ ဋီကာများနှင့် ကိုက်ညီအောင် စနစ်တကျပေးထား၏။

(၃) စကားပြေကိုလည်း အကျယ်မချဲ့တော့ဘဲ ပါဠိလျှောက်မျှသာ ရေး သားထားရာ ထိုစကားပြေတို့ကို စုပေါင်းလိုက်လျှင်ပင် ပရိတ်ကြီးမြန်မာပြန် ကျမ်းတစ်ကျမ်း ဖြစ်တော့၏။

(၄) အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ပြချက်ကား ဤကျမ်း၏ အသက်ပင်ဖြစ်၏။ ဤအခန်း ၌ သဒ္ဒါပုဒ်ပါဠိအဆုံးအဖြတ်၊ အနက်အဆုံးအဖြတ်တို့ကိုပါ ထည့်သွင်းထား ၏။ မာဂဓ၊ သက္ကတ နှစ်ဌာနလုံး၌ ကျွမ်းကျင်သော ဆရာတော်၏လက်ရာဖြစ် ၍ သဒ္ဒါအနက်အဆုံးအဖြတ်များမှာ ထူးခြားလျက်ရှိ၏။ ထို့အပြင် အမွမ်း ဂါထာစသည်တို့၌ပါသော ပုဒ် ပါဠိတို့ကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဆရာတော်သည် မူလ ရေးသားသည့်ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုကျ ဖြစ်နိုင်သမျှဖြစ်အောင် ဆုံးဖြတ်ထားသည်ဖြစ် ရာ ဆရာတော်၏ အဆုံးအဖြတ်များသည် တစ်မူထူးခြားလျက်ရှိ၏။

ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်သည် ပရိတ်ကြီးအနက်ပြန်ကျမ်းသာမက ဗုဒ္ဓ တရားတော်ဆိုင်ရာ ဗဟုသုတပဒေသာပင်ကြီးပင် ဖြစ်သည်။ ဤစာအုပ်ထွက် ပေါ်လာသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ပညာရှင်အပေါင်းတို့က နှစ်ထောင်အားရစွာ

ဝိုင်းဝန်းချီးကျူးကြသဖြင့် သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားသည်လည်း တစ်ဟုန်ထိုး နာမည်ကျော်ကြားလာပါတော့သည်။

ကမ္ဘာသာသနာပြု **အရှင်သီလာနန္ဒာဘိဝံသ** (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ) က “ပုဒ်တစ်ခု၏ အမှားအမှန်ကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ သဒ္ဒါနည်းအရမှန်ကန်မှုသာမကဘဲ မူလရေးရင်းဆရာ၏ ဖြစ်သင့်သော အလို နှလုံးသွင်းကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမှာ လွန်စွာချီးမွမ်းဖွယ် အတုယူဖွယ်ဖြစ်ကြောင်း၊ သပြေကန်ဆရာတော်သည် ပရိတ်ကြီး၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုရေးရင်းပင် ပါဠိပုဒ်များကိုလည်း ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မွမ်းမံပြင်ဆင်ခဲ့ခြင်းဖြင့် မိမိ၏ ရဟန်းတာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းရွက်တော်မူခဲ့ကြောင်း” ချီးကျူးတော်မူ၏။

“ရတနာဂုဏ်ရည်” “ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာ” စသော စာအုပ်များစွာကို ရေးသားသူ ကျမ်းပြုအကျော် တောင်မြို့ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် **အရှင်ဇနကာဘိဝံသ** ကလည်း “အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသဟာ ပညာရှင်များ ငေးရလောက်အောင် ရေးပြတော်မူတဲ့ ဆရာတော်ပါပဲ” ဟု ချီးကျူးတော်မူ၏။

တိပိဋကဓရ အရှင်သုမင်္ဂလာလင်္ကာရ ဆရာတော်ကလည်း “ဆရာတော်ဘုရား ရေးသမျှ ငေးရတာချည်းပဲ၊ ဆရာတော်ဘုရား ရေးသားသမျှ ထူးခြားလှသည်ချည်းပဲ၊ ဆရာတော်ရေးသမျှ စာအုပ်များဟာ ဒီအတိုင်းချည်းပဲ၊ ဒီကျမ်းများထဲက ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်တစ်မျိုးတည်းဖြင့်ပင် ပညာရှင်အားလုံး ချီးကျူးမဆုံးဖြစ်ခဲ့ရတယ်” ဟု မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

ဆရာကြီးတက်တိုးက “ခေတ်အဆက်ဆက်က ရေးသားဖွင့်ဆိုခဲ့ကြသည့် ပရိတ်ကြီးစာအုပ်များထက်ပို၍ အကြောင်းခြင်းရာ အဓိပ္ပာယ်ထွက်ဖြင့် ဖော်ပြရှင်းလင်းထားသည်ကို တွေ့ရကြောင်း။”

စာရေးဆရာပါရဂူ က “မြန်မာပြည်တွင် ဤဆရာတော်၏ ‘ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်’ကို မိသော ပရိတ်နိဿယများ တစ်စောင်မျှမပေါ်ပေါက်ဖူးသေးကြောင်း။”

စာရေးဆရာရွှေဝါဦး ကလည်း “သပြေကန်ဆရာတော်သည် ရှာမှ ရှားလှသော ကျမ်းပြုဆရာတော်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်ကို ထိန်းသိမ်း ဖြန့်ဝေရာ၌ ဆရာတော်သည် နှုတ်စွမ်းရည်ဖြင့်သာမက စာပေရေးသားမှုဖြင့်ပါ ပျံ့နှံ့အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းရှိသူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါကြောင်း” ဟူ၍ အသီးသီးချီးမွမ်းထားပေ၏။

ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်မှ ကောက်နုတ်ချက်များ

(ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်၌ ပထမနတ်ပင်ဂါထာကို ဤသို့အနက်ဖွင့်ပြီး စကားပြေပေး၏ -)

(၁) သမန္တာ စက္ကဝါဠေသု၊ အတြာဂစ္ဆန္တု ဒေဝတာ။
သဒ္ဓမ္မံ မုနိရာဇဿ၊ သုဏန္တု သဂ္ဂမောက္ခဒံ။

(၁) သမန္တာ- ဤစကြဝဠာခွင် ပတ်ဝန်းကျင်မှ စက္ကဝါဠေသု - စကြဝဠာ ပေါင်း တိုက်တစ်သောင်းတို့၌၊ ဒေဝတာ-နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်၊ အတြ-ဤပရိတ် တရားဟောကြားရာဌာနသို့၊ အာဂစ္ဆန္တု-လာရောက်ကြကုန်လော့၊ မုနိရာဇဿ - မုနိတို့ဘုရင် ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏၊ သဂ္ဂမောက္ခဒံ- နတ်ပြည်နိဗ္ဗာန်အကျိုး ကို ပေးတတ်သော၊ သဒ္ဓမ္မံ-ပရိတ်တရားတော်ကို၊ သုဏန္တု- နာလှည့်ကြဲကုန် လော့။

စကားပြေ။ ။ ဤစကြဝဠာ၏ပတ်ဝန်းကျင် စကြဝဠာတစ်သောင်းရှိ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် ဤပရိတ်တရားဟောကြားရာဌာနသို့ လာရောက်ကြကုန် လော့။ မြတ်စွာဘုရား၏ နတ်ပြည်နိဗ္ဗာန်အကျိုးကို ပေးတတ်သော ပရိတ် တော်ကို နာယူလှည့်ကြပါကုန်လော့။

(ထို့နောက် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်၌ ပရိတ်မရွတ်မီ အဘယ့်ကြောင့် နတ် တို့ကို ပင့်ဖိတ်ရကြောင်းကို ဤသို့ရှင်းပြ၏ -)

နတ်တို့ကိုဖိတ်ခြင်း။ ။ “သမန္တာ” စသည်ကား ပရိတ်မရွတ်မီ ရှေးဦး စွာ နတ်များကို ဖိတ်မန္တကပြုခြင်းတည်း။ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်၌ ကျွတ် တမ်းဝင်ကြသူများတွင် လူသားကား အနည်းငယ်မျှသာ၊ နတ်ဗြဟ္မာများမှာ မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင်ပင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြ၏။ မင်္ဂလသုတ်၊ မဟာ သမယသုတ်စသော သုတ္တန်များကို ဟောသောအခါ တစ်သောင်းသောစကြဝ ဠာမှ နတ်ဗြဟ္မာများလာရောက်နာယူခဲ့ရာ တရားထူးရကြသော နတ်ဗြဟ္မာ တို့မှာ မရေမတွက်သာအောင်ပင် များလှ၏။ ကျမ်းဂန်များအရဆိုလျှင် နတ် များမှာ ဘုရားတရားတော်ကို လွန်စွာလေးစား၍ နာကြားရန် ငဲ့လင့်လျက်ရှိ ကြောင်း သိရ၏။

ထို့ကြောင့် နတ်များ၏အကူအညီအစောင့်အရှောက်ကို ရလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ချက်ဖြင့် ဖိတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အချို့ကပ်ရောဂါများ၊ အန္တရာယ်များ၌ နတ်ဆိုးများ၏ပယောဂများလည်း ပါဘတ်ရာ နတ်ကောင်းများလာလျှင် နတ် ဆိုးများ ပြေးရှောင်တတ်၍ အန္တရာယ်ကင်းခြင်းစသော အကျိုးပြီးရေး၌ နတ်

ကောင်းများ လာရောက်ရေးကို လိုလားအပ်သည်ဖြစ်ရာ နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို အထူး တလည် ဖိတ်ကြားခြင်းအမှုမှာ အစဉ်အလာတစ်ခုဖြစ်ရသည်။

(တစ်ဖန် စကြဝဠာတိုက်တစ်သောင်းကို ဆက်လက်ရှင်းပြ၏ -)

စကြဝဠာ။ ။ စကြဝဠာတောင်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ကျွန်းကြီး လေး ကျွန်း၊ မြင်းမိုရ်တစ်ခုဟုဆိုအပ်သော ဌာနကို စကြဝဠာဆိုသည်။ ၎င်းကိုပင် လောကဓာတ်ဟုလည်း ခေါ်ရ၏။ သာသနာဝင်ကျမ်းဂန်များအလိုမှာ စကြဝဠာ သည် အဝိုင်းသာဖြစ်၏။ ဤစကြဝဠာ၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ထိုကဲ့သို့ စကြဝဠာ မျိုးတွေ ဆက်ကာဆက်ကာ တည်နေရာ အဆုံးမရှိတော့ပေ။ လင်ပန်းသုံးချပ် စပ်သောအခါ အလယ်၌ ကွက်လပ်ရှိသကဲ့သို့ စကြဝဠာသုံးခု ဆုံမိသောအခါ တိုင်း၌ ကွက်လပ်ရှိခဲ့ရာ ထိုကွက်လပ်ကား လောကန္တရိုက်ခေါ် ငရဲ၏တည် ရာတည်း။

ခေတ်သုံးပါး။ ။ ဤသို့ဆက်စပ်တည်နေသော စကြဝဠာတို့တွင် ဤ စကြဝဠာ၏ ပတ်လည်၌ တည်နေသော စကြဝဠာတစ်သောင်းကား **ဇာတိခေတ်** တည်း။ ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေတည်ရာ၊ ဖွားရာအခါစသည်၌ အတူမြေလှုပ် ခြင်း၊ နတ်ဗြဟ္မာများ ဘုရားတရား အတူလာနာခြင်းစသည်ဖြင့် အဖြစ်တူကြ သော တွဲဖက်လောကဓာတ်များတည်း။

စကြဝဠာကုဋေတစ်သိန်းသည် **အာဏာခေတ်** မည်၏။ ဘုရားရှင်၏ ပရိတ် တော်အာဏာနဲ့ ရောက်ရာနယ်တည်း။ ထိုမှ ပြင်ပအဆုံးမရှိသော စကြဝဠာများ ကား **ဝိသယခေတ်** မည်၏။ ပရိတ်တော်၏အာဏာ စကြဝဠာကုဋေတစ်သိန်း နဲ့သည်ဆိုသောကြောင့် စကြဝဠာကုဋေတစ်သိန်းက နတ်များ တရားလာနာ သည်ကား မဟုတ်။ ဘုရားတန်ခိုးအာနုဘော်ကြောင့် ပရိတ်တော်၏အာဏာ အစွမ်းအရှိန်အဝါသာ ရောက်ခြင်းဖြစ်၏။ တရားတော်ကိုကား စကြဝဠာတစ် သောင်းက နတ်ဗြဟ္မာများသာ လာရောက်ကြ၏။

(တစ်ဖန် နတ်ပင့်ဂါထာ၌ ‘သဒ္ဓမ္မ’ပါနေသည့်အတွက် ဆက်လက်ဖွင့် ဆိုပြပြန်၏။ ဤအကြောင်းတို့ကား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ သိသင့်သောအကြောင်း များတည်း။)

သဒ္ဓမ္မ။ ။ သတံ ဓမ္မော - သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား။

သန္တော ဓမ္မော - ချီးမွမ်းအပ် ကောင်းမြတ်သော တရား။ ဤအနက်များ အရ သဒ္ဓမ္မမည်၏။ ထိုသဒ္ဓမ္မမှာ ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ (= ပိဋကတ်သုံးပုံ)၊ ပဋိပတ္တိ သဒ္ဓမ္မ (= မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း အကျင့်များ)၊ အဓိဂမသဒ္ဓမ္မ (= မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်) ဟု သုံးမျိုးတည်း။

ထိုသုံးမျိုးလုံးပင် သဒ္ဓမ္မမည်သောကြောင့် ထိုထိုပါဠိ၌ သဒ္ဓမ္မသဒ္ဓါသည် သုံးပါးလုံးကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ပါးကိုလည်းကောင်း၊ တစ်ပါးကိုလည်းကောင်း၊ တစ်ပါးထဲက အစိတ်စိတ်တရားကိုလည်းကောင်း၊ အရာအာ လျော်စွာ ဟော သည်ကို တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဤ၌လည်း ပရိယတ္တိ၏ အစိတ်ဖြစ်သော ပရိတ် တရားတော်ကို ဟောလျက်ရှိပါသည်။

ထိုပရိတ်တရားတော်သဒ္ဓမ္မကို နှစ်သက်ခံမင်အောင် ဂုဏ်တင်လိုပြန်၍ ‘သဂ္ဂမောက္ခဒံ = နတ်ပြည်နိဗ္ဗာန်ကျိုးကို ပေးတတ်သော’ ဟု ဆို၏။ ပရိတ်တော် အလုံးစုံကို မဆိုထားဘိ၊ မင်္ဂလသုတ်တရားတော်အတိုင်းမျှ လိုက်နာကျင့်ကြံ လျှင်ပင် နတ်ပြည်နိဗ္ဗာန်ရောက်ရမည်မှာ မလွဲနိုင်တော့ဟု ယုံကြည်ထိုက်ပါ သည်။

(ဤတွင် နတ်, နတ်ပြည်ရှိသလား မရှိဘူးလားဟူ၍ ခေတ်လူငယ်များ စိတ်ဝင်စားစွာ မေးမြန်းလေ့ရှိကြသဖြင့် ဤအကြောင်းကို ဆက်ရှင်းပြန်၏ -)

နတ်, နတ်ပြည်ရှိသလော။ ။ နတ်ပြည်, ဗြဟ္မာ့ပြည်များ ထင်ရှားရှိ၍ ထိုနတ်ပြည်, ဗြဟ္မာ့ပြည်များသို့ ဘုရားရှင်ကြွတော်မူကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ တန်ခိုးကြီးရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ ကြွရောက်တော်မူကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ လက်ထက်တော်က ဘုရားမြတ်ထံ နတ်ဗြဟ္မာများ ရံခါ တစ်ဦးချင်း, ရံခါ အစု အဝေးဖြင့် အဖူးအမြော် တရားနာလာရောက်ကြကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပါဠိ အဋ္ဌကထာများ၌ များစွာပင် တွေ့ရ၏။ သဘာဝဓမ္မများ ဆန်းကြယ်ပုံကို လည်းကောင်း၊ ထိုသို့ ဆန်းကြယ်သည်နှင့်အမျှ သဘာဝဓမ္မများဖြင့် တည်ရှိ နေသော သက်ရှိသက်မဲ့သတ္တဝါ အရာဝတ္ထုတို့၏ ထူးခြားဆန်းပြားပုံကိုလည်း ကောင်း၊ ထိုတွင် တချို့ကို ပကတိမျက်စိဖြင့် မမြင်ရဘဲ ဉာဏ်ထူးများဖြင့်သာ တွေ့နိုင်မြင်နိုင်သည်ကိုလည်းကောင်း မထောက်မထားဘဲ မိမိတို့ မမြင်ရ၍ မရှိ ဟုဆိုသောသူများက နတ်ဗြဟ္မာများနှင့် သူတို့၏ ဘုံဌာနများကို လက်မခံလို၊ ငြင်းပယ်လိုကြ၏။ နတ်ဗြဟ္မာကို ငြင်းပယ်လိုကြသောထိုသူများကား နတ် ဗြဟ္မာကိုသာမက အဆက်မပြတ်ဖြစ်ရသော သံသရာသဘာဝကိုပင် ပစ်ပယ် လျက် တမလွန်ဘဝမရှိဟုပင် ဆိုလျက်ရှိကြ၏။

(ဤတွင် တမလွန်ဘဝသို့ ဆက်သွားပြန်၏။ တမလွန်ဘဝရှိကြောင်း အထောက်အထားများသည်လည်း အရေးကြီးသော အကြောင်းအရာများပင် တည်း။ တမလွန်ဘဝရှိခြင်းသည် ကံ-ကံ၏ အကျိုးရှိခြင်းကို ဖော်ပြ၏။)

တမလွန်ဘဝ။ ။ သတ္တဝါတစ်ဦး၏ ရှေးဘဝကံအကြောင်းကိုလည်း ကောင်း၊ ထိုကံက ပဋိသန္ဓေဖြစ်စေပုံကိုလည်းကောင်း၊ ဘုရားရှင်နှင့် အဘိဉာဏ်

ဉာဏ်ထူးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်များသာ အတိအကျသိမြင်နိုင်၏။ ထိုဉာဏ်မရသူတို့ကား ဘုရားကိုယုံကြည်သောအားဖြင့် ဘုရားဟောအရသိကြရ၏။ ဘုရားဟောအရ သိကြရသည်ဆိုသော်လည်း ဇွတ်မှိတ်ယုံကြည်ခြင်းမျိုးကား မဟုတ်၊ မှန်းဆ ထောက်ထားဖွယ်အကြောင်းများ၊ ဓမ္မများအရ ယုံကြည်ယူဆခြင်းဖြစ်၏။

ဇာတ်နိပါတ်များ၌ ရှေးဘဝကိုမြင်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိခဲ့ရာ (နာရဒဇာတ် စသည်) အချို့တစ်ဘဝမြင်နိုင်၍ အချို့ နှစ်ဘဝ၊ အချို့ ထိုထက်အလွန်ပင် မြင် နိုင်ကြ၏။ ထိုအတူ ယခုအခါလည်း လူဝင်စားများ ရှိတတ်ရာ သူတို့သည် လွန်ခဲ့သောဘဝက အဖြစ်အပျက်ကို ပြောနိုင်ကြ၍ ထိုဘဝက ဆွေမျိုးမိဘ များ၊ မိတ်ဆွေစသည်နှင့် ပစ္စည်းဝတ္ထုများကို သိကြ၊ အသေအချာပြောပြနိုင်ကြ ၏။ အချို့လူဘဝမှ၊ အချို့ ကျွဲ နွား မျောက် စသော တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ ဖြစ်လာ ကြရသည်ကို ပြောပြနိုင်ကြ၏။ **ဇာတိဿရဉာဏ်** (=လွန်ခဲ့သောဘဝကိုအမှတ် ရသောဉာဏ်) ခေါ် ထိုဉာဏ်မျိုးရသောထူးခြားသောသူများကို တစ်ခါတစ်ရံ တွေ့ရကြားရခြင်းဖြင့် ဤဘဝမှ ဘဝတစ်ပါး ပြောင်းကြရ၊ ဖြစ်ကြရသည်ကို ယုံကြည်ကြရ၏။

ဤ၌ ဤဘဝမှ ဘဝတစ်ပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသော ရုပ်နာမ်ဟုလည်း ကောင်း သတ္တဝါဟုလည်းကောင်း မရှိ၊ ဘဝတစ်ပါး၌ ရုပ်နာမ်အသစ် သတ္တဝါ အသစ်ဖြစ်ခြင်းသာ၊ သို့သော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ပြုခဲ့သောကံအရဖြစ်သည်ကိုလည်း ကောင်း၊ တစ်စဉ်တည်းတစ်စပ်တည်းဖြစ်နေသော ရုပ်နာမ်အစဉ်ကိုလည်း ကောင်း အစွဲပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတည်းကဲ့သို့ပြုကာ ဘဝတစ်ပါး ပြောင်းသည် ဟု လောကအသုံးရှိခဲ့ရာ ထိုအသုံးအရ ပြောင်းသည်ဟုဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကို သတိပြုသင့်ကြ၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရ။ ။ ထိုမျှမက ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်၏ ဓမ္မသဘာဝများ ကို လေ့လာခြင်း၊ စဉ်းစားခြင်းဖြင့်လည်း ယုံကြည်နိုင်ကြ၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အရ ဖြစ်သမျှဓမ္မများသည် အကြောင်းကင်း၍ဖြစ်သည်မရှိ၊ အကြောင်းအကျိုး အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်လျက်ရှိသောတရားများမှာ နိဗ္ဗာန်မရသမျှ အဆက်ပြတ်သည် မရှိဘဲ တစ်စပ်တည်းဖြစ်ပျက်လျက်ရှိနေသည်သာတည်း။ ပဋိသန္ဓေ ခေါ် ဘဝ အစ ဝိညာဉ်ဖြစ်ရာ၌ ရှေးကောင်းမှုမကောင်းမှု သင်္ခါရသည် အကြောင်းဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ၊ သင်္ခါရကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဖြစ်ရ၏။ ထိုပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်ကြောင့် ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားများဖြစ်ပွားခဲ့၍ တစ်ဘဝဟုဖြစ်လာ သောအခါ ထိုဘဝ၌ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်များဖြင့် ကံတို့ကိုပြုခဲ့ပြန်ရာ ထိုကံက ဇာတိခေါ် ဘဝအသစ်ကို ဖြစ်စေပြန်တော့သည်။

ဤသို့အကြောင်းအကျိုးဆက်သွယ်သောနည်းအရ ဘဝအစဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေမှာ ကောင်းမှုမကောင်းမှုကံကြောင့် ဖြစ်ရ၏။ ထိုထိုပြုပြုသမျှ ကောင်းမှုမကောင်းမှုမှာ ဓာတ်သတ္တိအဖြစ်ဖြင့် ကိန်းလျက်ရှိခဲ့ရာ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာစသော ကိလေသာမကင်းသေးလျှင် ထိုဓာတ်သတ္တိကား ပျောက်ဆုံးမသွားဘဲ အခန့်သင့်သောအခါ ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေတော့သည်။ ဤသို့လျှင် တစ်ဘဝနှင့် တစ်ဘဝ အဆက်မပြတ် ဆက်သွယ်လျက်ရှိအောင် ဖန်တီးနေသည်မှာ ကိလေသာနှင့် ကံတရားများဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်သည်။

တချို့ တမလွန်မရှိဟုယူသူတို့က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာကိုပင် အတိတ်အနာဂတ်မပါ ပစ္စုပ္ပန်အဖြစ်မျှကိုသာပြသောတရားအဖြစ် ယူဆကြ၏။ သူတို့အလိုအရဆိုလျှင် ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပင် ဟောဖွယ်မရှိတော့ပေ။ သေလျှင်ပြတ်သည်၊ ဘာမျှဆက်မဖြစ်တော့လျှင် အဝိဇ္ဇာစသည် ချုပ်ငြိမ်းကြောင်း အကျင့်လည်း ကျင့်ဖို့မရှိ၊ ချုပ်ငြိမ်းမှုလည်း မလိုတော့ပြီ။ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရချုပ်သည်စသော ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဟောထားသောကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ် ဘဝသံသရာအဆက်မပြတ်ပုံကို ဟောသော ဒေသနာအဖြစ်မှာ ထင်ရှားလှပေသည်။

အချို့က ဘဝသံသရာအဆက်မပြတ်ဟုကား ယူဆကြ၏။ သို့သော် ကံကြောင့် ဖြစ်ရသည်မဟုတ်၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဖြစ်ရသည်ဟုလည်း ဆိုကြပြန်၏။ ဓမ္မသဘောများ၌ ဆိုင်ရာသတ္တိများရှိခဲ့ရာ ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိမှာ ကံ၌သာရှိ၍ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်များကား အကူအမ၊ အထောက်အပံ့များသာ ဖြစ်ကြ၏။ သစ်ပင်ဖြစ်စေရာ၌ မြေရေစသည်တို့ကြောင့်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ၎င်းတို့မှာ အကူအညီအကြောင်းများသာဖြစ်၍ တကယ် သစ်ပင်ကိုဖြစ်စေသည်မှာ မျိုးစေ့သာဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော သစ်ပင်များ၌ အသီးများမှာ တူလျက်သာရှိကြ၏။ ဥပမာ သရက်ပင်၏ အသီးများမှာ တစ်လုံးနှင့်တစ်လုံး အနံ့အရသာမကွဲပြားကြ။ သတ္တဝါများ၌ကား ထိုသို့မဟုတ်၊ မိဘတို့၏ ဥတုသွေးကြောင့် ဖြစ်ရခြင်းတူသော တစ်မိပေါက်သားသမီးများမှာပင် အလွန်ခြားနားတတ်ကြ၏။ စိတ်နေသဘောထား၊ ဉာဏ်ထက်မထက်၊ ရုပ်ရည်လှမလှ၊ ဓန ရှိမရှိ စသည်အားဖြင့် ကွဲပြားတတ်ကြ၏။ ထိုသို့ကွဲပြားသည်ကိုထောက်လျှင် ယခုဘဝ မိဘအကြောင်းမှတစ်ပါး ရှေးဘဝအကြောင်းတစ်မျိုးရှိရာ၏။ ထိုအကြောင်းကား ကိုယ်ပြုခဲ့သည့်ကံသာဟူသော အယူမှာ ဘယ်မျှကျေနပ်ဖွယ်ကောင်းပါသနည်း။

ထို့ပြင် “လူသေလျှင် ဘာမျှမဖြစ်တော့” ဟူသော အယူမှာ ကောင်းမှုပြု

စရာလည်းမလို၊ မကောင်းမှုကြောက်စရာလည်း မရှိ၍ ယခုဘဝလူကောင်း တစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ရာ ခဲယဉ်းသည်နှင့်အမျှ နောင်ဘဝရှိသည်ဆိုလျှင် ကောင်း ရာမရောက်၊ မကောင်းရာရောက်ရမည်ဖြစ်ရာ နှစ်ဖက်စလုံး ဘယ်မျှဆုံးရှုံးပါ သနည်း။ ဘဝတစ်ပါးရှိသည်ယူသူကား နောက်ဘဝမရှိထားဦးတော့၊ ယခု ဘဝမှာ လူကောင်းလူမြတ်ဖြစ်ခြင်းက တစ်ပန်းသာလျက်ရှိရသည်။ နောက် ဘဝရှိလျှင်လည်း ၎င်းမှာ ကောင်းရာဘဝ၌ သုခခံရမည်မှာသေချာ၍ နှစ်ဖက် စလုံး အမြတ်ထွက်လျက်ရှိသည်။

ဘဝဆက်ပုံ။ ။ ဘဝသံသရာ၌ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ရန် ကံက ဖန်တီးခဲ့ သည်နှင့်အမျှ ၎င်းတို့၌လည်း သတ္တိစွမ်းရည်များ ပြည့်စုံလျက်ရှိရ၏။ အထူး သဖြင့် တမလွန်ဘဝဖြစ်စေရာ၌ နာမ်ဓာတ်၏သတ္တိကပဓာနဖြစ်၏။ သဘာဝ တရားများကို လေ့လာဖူးသူသည် မိမိစိတ်ကိုဆင်ခြင်လျှင် အစဉ်မပြတ်ဖြစ်နေ သည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်၏။ အိပ်ပျော်ချိန်၌ပင်လျှင် စိတ်ကား အဆက်မပြတ်၊ သို့သော် ဘဝင်စိတ်ခေါ် ထိုစိတ်ကိုကား သာမန်ဉာဏ်ဖြင့် မသိနိုင်။ အခြား မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ တွေးစိတ် စသော စိတ်များ မပြတ်ဖြစ်နေပုံကိုကား သိသာ ၏။ ထိုသို့ စိတ်တွေ အဆက်မပြတ်ဖြစ်နေခြင်းကို သိရခြင်းဖြင့် နောင်ဘဝကို မျက်မြင် မမြင်ရသော်လည်း သေခါနီးစိတ်များ၏ ကျေးဇူးပြုမှုကြောင့် လည်း ကောင်း၊ ကံစိတ်၏ အစွမ်းသတ္တိကြောင့်လည်းကောင်း စုတိနောက် ပဋိသန္ဓေ စသောစိတ်များ အဆက်မပြတ် တစ်စပ်တည်းဖြစ်သွားပုံကို သဘောကျနိုင် တော့သည်။

အရိယာဖြစ်မှ။ ။ သာမန်ဉာဏ်ဖြင့် စိတ်အစဉ်အဆက်မပြတ် ဖြစ်ပုံ၌ တွေ့ဝေလျှင် တွေ့ဝေမည်။ စိတ်တစ်ခုတည်းက မြင်လိုက် ကြားလိုက် စသည် ဖြစ်နေသည်ဟု ထင်သော် ထင်တတ်၏။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်မူကား တစ်ခု ပြီးတစ်ခု ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် အဆက်မပြတ် အစဉ်ဖြစ်နေသည်ကို ကွဲကွဲပြားပြား သိနားလည်ရတော့သည်။ မဂ်ပေါက်ဖိုလ်ပေါက်၍ နိဗ္ဗာန်ကိုတွေ့ရသောအခါ ကား ပို၍ရှင်းလင်းတော့သည်။ ရှေးဝိပဿနာအခိုက်၌ ရုပ်နာမ်တွေ အဆက် မပြတ်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ယခုနိဗ္ဗာန်ကိုတွေ့ရသောအခိုက်၌ ရုပ်နာမ် တွေ့ငြိမ်းစဲလျက် အဆက်ပြတ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ နောင်တစ်ချိန်မှာ ရုပ် နာမ်တွေ လုံးဝအဆက်ပြတ်ရတော့မည်ကိုလည်း သိနားလည်တော့သည်။

ထိုသို့ ရုပ်နာမ်ငြိမ်းစဲ၊ အဆက်ပြတ်နေသော နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ကို တွေ့ရခြင်း၊ နောင်ငြိမ်းရတော့မည်ကို သိရခြင်းဖြင့် ဤရုပ်နာမ်များ ရှေးက မည်သည့်အခါ

မျှပြတ်စဲခဲ့သည်မရှိဘဲ ဘဝများစွာဆက်ကာဆက်ကာ မပြတ်ဖြစ်လာသည်ကို ပိုင်နိုင်စွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်လျှင် သံသရာ၏ ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့ ရှေ့နောက်အဖို့နှစ်ပါးနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်များ၌ ယုံမှားမှု တွေဝေမှုကင်း၍ ရှင်းလင်းပြီဖြစ်သည်ဟု မိန့်တော်မူခဲ့ကြသည်။ ဘဝများစွာ ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်လာရသော သံသရာဆူဘောမှာ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်များ ရသောအခါ ပိုင်နိုင်စွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်မည်ဖြစ်ရာ ထိုဉာဏ်များရအောင် ကြိုးစားခြင်းဖြင့် ဘဝသံသယကို အရှင်းပယ်ခွာနိုင်တော့သည်။

(ဤသို့ သိသင့်သော သိလိုကြသော အဓိပ္ပာယ်များကို ဆက်ကာဆက်ကာ ရှင်းလင်းသွားပေးသည့်အတွက် ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်ကို ဓမ္မရေးရာပဒေသာပင်ကြီး (ဝါ) ဗဟုသုတဟင်းလေးအိုးကြီးဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပေ၏။)

မင်္ဂလာသုတ်၏ အနစ်သာရ

[မင်္ဂလာတရား (၃၈) ဖြာသည် လောကီ၊ လောကုတ္တရာကြီးပွားချမ်းသာကြောင်း တရားများကို လူမျိုးဘာသာမရွေး လူအားလုံးက လက်ခံနိုင်အောင် သဘာဝကျကျ ဖော်ပြထား၏။ လက်ငင်းအကျိုးကြီးမားအောင် နေ့စဉ်လူနေမှု ကျင့်စဉ်အဖြစ် လက်တွေ့ကျကျ ကျင့်သုံးနိုင်သော တရားများလည်း ဖြစ်ကြ၏။ လူငယ်များပင်လျှင် နားလည်သဘောပေါက်ကာ ကျင့်သုံးနိုင်ကြသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံး၌ လူငယ်များအား ခေတ်အဆက်ဆက် သင်ပြပေးခဲ့ကြ၏။

သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားသည် မင်္ဂလာသုတ်နိဿယသစ်ကို ရေးသားရာ၌ မင်္ဂလာ၏ အဓိပ္ပာယ်မှအစ မင်္ဂလာတစ်ခုစီကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှင်းပြထားသဖြင့် မင်္ဂလာတရားသင်ကြားပေးနေသူတို့ လက်မလွတ်တမ်း မှီငြမ်းအားကိုးရသော ကျမ်းစာအုပ်ဖြစ်ပေ၏။]

ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာ။ ။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာစသည်မှာ အမှန်တရားကို မသိသူတို့၏ စိတ်ကူးအရဖြစ်သော ယူဆချက်များသာ၊ ထိုယူဆချက်များမှာ အသားမပါသည်ဖြစ်၍ပင် တစ်ဦးအယူကို တစ်ဦးက လက်မခံနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ် မင်္ဂလာတရားဟောသောအခါမှ ထိုမင်္ဂလာများကို မဟုတ်မကောင်းဟု ငြင်းမည့်သူ၊ ပယ်လုန်မည့်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှပေါ်မလာ။ အားလုံး အကောင်းတရားအဖြစ် ဝန်ခံကြရ၏။ ယခုခေတ် ဗုဒ္ဓဘာသာပင်

မဟုတ်သူ ဘာသာခြားများပင် ဤမင်္ဂလာမှုကို အကောင်းအဖြစ်လက်ခံကြရမည်သာ။

(ပထမမင်္ဂလာသုံးပါးကို ပါဠိ၊ နိဿယ၊ စကားပြေနှင့်တကွ အဓိပ္ပာယ်ရှင်းပြပုံမှာ-)

(၁၄) အသေဝနာစဗာလာနံ၊ ပဏ္ဍိတာနဉ္စ သေဝနာ။
ပူဇာစ ပူဇနေယျာနံ၊ ဧတံ မင်္ဂလ မုတ္တမံ။

(၁၄) ဒေဝပုတ္တ-နတ်သား၊ ဗာလာနံ-လူမိုက်တို့ကို၊ ယာအသေဝနာစ-အကြင်မပေါင်းသင်းမမှီဝဲခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍိတာနံ-ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့ကို၊ ယာသေဝနာစ-အကြင်ပေါင်းသင်းမှီဝဲခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပူဇနေယျာနံ-ပူဇော်ထိုက်သောသူတို့ကို၊ ယာပူဇာစ-အကြင်ပူဇော်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဧတံ-ဤတရားသုံးပါးကား၊ ဥတ္တမံ-ကောင်းမြတ်သော၊ မင်္ဂလံ-မင်္ဂလာပေတည်း။

စကားပြေ။ ။ နတ်သား၊ လူမိုက်တို့ကို မပေါင်းမသင်းရှောင်ခွာခြင်း၊ ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့ကို ပေါင်းသင်းဆည်းကပ်ခြင်း၊ ပူဇော်ထိုက်သူတို့ကို ပူဇော်ခြင်း၊ ဤသုံးပါးကား ကောင်းမြတ်သောမင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

လူမိုက်။ ။ လူမိုက်ဟု သိနိုင်သော အမှတ်အသားများကား မကောင်းသော အကြံကို ကြံခြင်း၊ မကောင်းသော စကားကို ပြောခြင်း၊ မကောင်းသော အလုပ်ကို လုပ်ခြင်းတို့တည်း။ ဤလက္ခဏာသုံးပါးရှိသူကား အမျိုးမြတ်သူပင်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းကြွယ်ဝသူပင်ဖြစ်စေ၊ အစိုးရသူပင်ဖြစ်စေ၊ မည်သူမဆို ဗာလ (=လူမိုက်) ပင်တည်း။ ထိုသို့သောသူများကား ဤလောက၌ ဘေးရန်အမျိုးမျိုးကင်းရှင်းအေးချမ်းခြင်း၊ ဂုဏ်သတင်းကျော်စောခြင်း၊ အများချစ်ခင်လေးစားခံရခြင်း၊ ပရိသတ်၌ ရွံ့စိုင်းခြင်းကင်း၊ ရဲရင့်ခြင်းစသော ကောင်းကျိုးများ မရနိုင်။ ယခုဘဝ အထက်တန်းရောက်နေသူပင် ဖြစ်စေကာမူ တမလွန်ဘဝ၌ကား သုဂတိဘုံဘဝဝယ် ချမ်းသာခြင်းမခံစားရတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် အကျိုးနှစ်မျိုးကို ဖြတ်တောက်တတ်သူဟု ဗာလ၏ အနက်ကို ဖွင့်ဆိုကြ၏။ ဒွေ အတ္ထေ လုနန္တိတိဗာလာ။ ။ ဒွေ အတ္ထေ-အကျိုးနှစ်မျိုးလုံးတို့ကို၊ လုနန္တိ-ဖြတ်တောက်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဗာလာ-ဗာလမည်ကုန်၏။)

ဤအမှတ်အသားမျိုးရှိသူကား ဤဘဝပင် အပြစ်ဒဏ်ခံရခြင်း၊ ဘေးရန်များခြင်း၊ ဂုဏ်သိန်မဲ့ခြင်း၊ လူကဲ့ရဲ့ခံရခြင်းစသော မကောင်းကျိုးအကျိုးမဲ့ကိုသာ

ရတတ်၏။ တမလွန်ဘဝ၌ လူမိုက်တို့၏သွားရာလမ်း အပါယ်သို့သာ တန်း ရောက်ရတော့၏။

ပညာရှိ။ ။ ကောင်းသောအကြံကိုကြံခြင်း၊ ကောင်းသောစကားကိုပြောခြင်း၊ ကောင်းသောအလုပ်ကိုလုပ်ခြင်း ဤသုံးပါးကား ပညာရှိဟုသိရန် အမှတ်အသားများတည်း။ ဤလက္ခဏာသုံးပါး ထင်ရှားနေသူကား ဆိုခဲ့ပြီးအကျိုးနှစ်မျိုးကို ရနိုင်သည်ဖြစ်ရာ ဘုရားရှင်က ဤဘဝအကျိုး၊ နောင်ဘဝအကျိုး နှစ်မျိုးလုံးကို ရခြင်းကြောင့် ‘ပဏ္ဍိတပညာရှိ’ဟု ဆိုရကြောင်း ဟောကြားဖွင့်ဆိုတော်မူခဲ့သည်။

စာပေနှင့် အခြားအတတ်အမျိုးမျိုးကို တတ်မြောက်သူကို တစ်နည်းတစ်လမ်းအရ ပဏ္ဍိတဟုခေါ်ဆိုကြသော်လည်း ထိုသူမှာ ဆိုခဲ့ပြီးလက္ခဏာသုံးပါး မရှိလျှင် “ပဏ္ဍိတာနန္ဓ သေဝနာ” အရ ပဏ္ဍိတဟုကား မခေါ်ဆိုအပ်ပေ။ စာပေအတတ်ပညာ ထူးခြားစွာမတတ်သော်လည်း ကောင်းမကောင်း သိနားလည်၍ သိနားလည်သည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံသော လူလိမ္မာသူတော်ကောင်းကိုသာ ပဏ္ဍိတဟု ဆိုလိုသည်။

အကယ်၍ အတတ်ပညာနှင့်လည်း ပြည့်စုံမည် အကျင့်လည်း ကောင်းမည် ဆိုပါလျှင် ထိုသူကား ပဏ္ဍိတအရ အပြည့်ဝဆုံးအနက်ကို ဆောင်လျက်ရှိရာ တကယ်အားကိုးမှီခိုထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပေသည်။

ဆိုခဲ့ပြီးသော သဘာဝများအရ ပဏ္ဍိတကို မျက်မှောက်တမလွန်အကျိုးနှစ်ပါး၌ ဉာဏ်အသွားဖြင့် သွားနေတတ်သူဟု အနက်ဖွင့်ဆိုကြသည်။ (ပဏ္ဍန္တိတံ ပဏ္ဍိတာ။ ပဏ္ဍန္တိ - အကျိုးနှစ်ပါး၌ ဉာဏ်အသွားဖြင့် သွားတတ်ရောက်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ - ထို့ကြောင့်၊ ပဏ္ဍိတာ - ပဏ္ဍိတမည်ကုန်၏။)

ပေါင်းထိုက်မပေါင်းထိုက်။ ။ လောက၌ ဘေးရန်အန္တရာယ်များသည် လူမိုက်များကြောင့်သာ ဖြစ်ရ၏။ ပညာရှိကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု မရှိကြောင်း ဘုရားရှင် ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် အများဆင်းရဲရေး ဘေးအန္တရာယ်ကို ဖန်တီးတတ်သူ လူမိုက်မှာ ကြောက်လန့်ဖွယ်ပုဂ္ဂိုလ်သာတည်း။ အများချမ်းသာကောင်းစားရေးကိုသာ ပြုတတ်သောသူတော်ကောင်းများမှာ ချစ်မြတ်နိုးဖွယ်ဖြစ်ရ၏။

နိတိဆရာကြီးများက ‘ပညာဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားစေကာမူ လူယုတ်ကို ရှောင်ရမည်သာ။ ပတ္တမြားဆင်ထားသော မြွေသည် အန္တရာယ်မပြုတတ်ဘဲ ရှိပါမည်လား’ ဟု ဆိုကြ၏။

မီးလောင်သောအိမ်၌ မီးသည် အိမ်ကိုလည်း လောင်၊ အိမ်ကို မှီနေသော လူများကိုလည်း လောင်တတ်သကဲ့သို့ ဗာလသည် မိမိ၏ အယူမှား၊ အပြုမှား

တို့ဖြင့် မိမိကိုလည်း ဖျက်ဆီး၍ မိမိစကားလိုက်နာသူတို့ကိုလည်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးစေတတ်၏။

ဘေးရန်ဖြစ်လာသောအခါ အကွယ်အကာအစောင့်အရှောက်ကောင်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အမှိုက်မှောင်၌ အမြင်ကို ရစေတတ်သော ဆီမီးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မှန်ကန်သင့်မြတ်သော အပြုအမူ အယူအဆရှိသူ ပညာရှိများကား မိမိကိုလည်းကောင်း၊ မိမိအား မှီခိုသူများကိုလည်းကောင်း ဘေးအန္တရာယ်ကင်းစေ၊ ချမ်းသာစေတတ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် “မိမိထက်သာသူနှင့် တန်းတူရည်တူပုဂ္ဂိုလ်များကို မရနိုင်လျှင် တစ်ယောက်တည်းသာကျင့်ရမည်။ ဘာကြောင့်နည်း၊ သူမှိုက်၌ သဟာယဖြစ်ကြောင်း ကောင်းသောဂုဏ်ရည်များ မရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်” ဟု ဓမ္မပဒဗာလဝဂ်၌ ဟောတော်မူသည်။

အင်္ဂါတ္တိရသေ့ဆုတောင်း။ ။ ဘုရားအလောင်းတော်အင်္ဂါတ္တိပညာရှိကို သိကြားမင်းက လိုရာဆုတောင်းရန် လျှောက်သောအခါ “လူမှိုက်ကို မမြင်ရ၊ မပေါင်းရလိုကြောင်း၊ လူမှိုက်နှင့် စကားမပြောရလိုကြောင်း” ဆုတောင်း၏။ အဘယ့်ကြောင့် လူမှိုက်ကို မမြင်လို၊ မပေါင်းလိုပါသနည်းဟု မေးသောအခါ ရှင်ရသေ့မိန့်ပုံမှာ “လူမှိုက်သည် နည်းမမှန် လမ်းမကျသော အကျင့်များကို နည်းမှန်လမ်းမှန်ဟု ယူဆတတ်၏။ မပြုသင့်သည့်တာဝန်များ၌ တိုက်တွန်းတတ်၏။ မကောင်းသောနည်းလမ်းများမှာ သူ့အဖို့ အကောင်းဖြစ်နေ၏။ အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့်ပြောသော် စိတ်ဆိုးတတ်၏။ ကျင့်ဝတ်ဝိနည်းကို နားမလည်၊ မကျင့်၊ ထိုသူမှိုက်မျိုးကို မမြင်ရ မတွေ့ရခြင်းသာ ကောင်းပါ၏” ဤသို့တည်း။

တစ်ဖန် ဆုတောင်းပုံကား “ပညာရှိကို မြင်တွေ့ရပေါင်းသင်းရလို၏။ ပညာရှိနှင့် စကားပြောရလိုသည်” ဟူ၏။ အကြောင်းကို မေးမြန်းသော် “ပညာရှိကား နည်းမှန်လမ်းမှန်ကို ကျင့်တတ်၏။ မပြုသင့်သောတာဝန်များ၌ မတိုက်တွန်းတတ်။ မှန်ကန်သောနည်းလမ်းသာ ပညာရှိအဖို့ အကောင်းအမြတ်ဖြစ်၏။ အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့်ပြောသော် စိတ်မဆိုးတတ်။ စည်းကမ်းဝိနည်းကို နားလည်ကျင့်ကြံတတ်၏။ ထိုပညာရှိမျိုးနှင့်ပေါင်းသင်းရခြင်းကား ကောင်းလှပေသည်” ဟု ဆို၏။ (ဇာတကပါဠိ၊ ပ၊ အင်္ဂါတ္တိ-၂၆၆)

မင်္ဂလာ။ ။ သူတစ်ပါးဆင်းရဲကြောင်း ဖန်တီးတတ်သူ လူမှိုက်ဖြစ်ခြင်း၊ ခုဘဝ နောင်ဘဝ အကျိုးမဲ့ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့် လူမှိုက်ကို ပေါင်းခြင်းမှာ အမင်္ဂလာသာဖြစ်ပြီးလျှင် ထိုလူမှိုက်ကို ရှောင်ခွာခြင်းမှာ အကျိုးမဲ့အမျိုးမျိုးမှ လွတ်ကာ ချမ်းသာခြင်းအကြောင်းဖြစ်၍ မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသူမှာ မိမိလည်း သူတော်ကောင်းဖြစ်ရ၍ ခုဘဝ နောင်ဘဝ ဘေးကင်းရန်ကင်း ချမ်းသာခြင်းအကျိုးခံစားရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ပညာရှိကို ပေါင်းခြင်းမှာ ကောင်းခြင်းမင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။ လူမိုက်ကို ပေါင်း သူ, ပညာရှိကို မပေါင်းသူတို့၌ ဆိုလတ္တံ့ မင်္ဂလာများတွင် ဘယ်မင်္ဂလာမှ ပြည့်စုံ မည်မဟုတ်။ ဤမင်္ဂလာနှစ်ပါးကား အားလုံးသော မင်္ဂလာများ၏ အခြေခံဖြစ် ၍ ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူသည်။

ပူဇော်ထိုက်သူ။ ။ ဒက္ခိဏေယျ = မြတ်သော အလှူကို ခံထိုက်သူဆိုလျှင် လှူသူ၌ အကျိုးကြီးမြတ်သည်။ လှူသူအကျိုးကြီးလောက်အောင် အလှူခံ၌ ဂုဏ်များရှိနေသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသကဲ့သို့ ပူဇော်ထိုက်သူဆိုရာ၌လည်း ပူဇော် သူ၌ အကျိုးခံစားရသည်။ ပူဇော်သူများ အကျိုးခံစားရလောက်အောင် အပူ ဇော်ခံပုဂ္ဂိုလ်များ၌ ဂုဏ်ရှိနေသည်ဟုပင် အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ ထိုပူဇော်ထိုက် သူများကား ရတနာသုံးပါး၊ မိဘ၊ ဆရာ၊ အစ်ကို၊ အစ်မ၊ ဦးကြီး၊ ဦးလေး၊ အဒေါ် စသော အမျိုး၌ အသက်ကြီးသူများ၊ ယောက္ခမ၊ လင်ယောက်ျားစသည်တို့ ဖြစ် ကြ၏။ ရတနာသုံးပါး၌ ကိလေသာကင်းဝေးစင်ကြယ်ခြင်းစသော ပူဇော်ထိုက် သော ဂုဏ်များရှိသကဲ့သို့ မိဘဆရာစသည်တို့၌လည်း အရွယ်ကြီးရင့်သော ဂုဏ်, ကျေးဇူးဂုဏ်များရှိကြ၏။ မိဘကျေးဇူးကား အထူးပြောဖွယ်မရှိ၊ ကြီး မားလှဘိ၏။ အခြား အစ်ကိုအစ်မ စသည်တို့၌လည်း မိမိကို ယုယစောင့်ရှောက် ကြ, ပေးကမ်းကျွေးမွေးကြ, သင်ပြဆုံးမကြသည့် ကျေးဇူးရှင်များပင် ဖြစ်ကြ သည်။

ပူဇော်ခြင်းအကျိုး။ ။ ပူဇော်ထိုက်သူများကို ပူဇော်ခြင်းကြောင့် မျက် မှောက်ဘဝ၌ အသက်ရှည်ခြင်းစသော အကျိုး၊ တမလွန်၌ သုဂတိဘဝ ရောက် ရခြင်းအကျိုးများကို ရနိုင်၏။ မှန်၏။ **စက္ကဝတ္တိသုတ်** ၌ မိဘကို လုပ်ကျွေးသူ, အမျိုး၌ ကြီးသူတို့ကို ပူဇော်ရိသေလေးစားသူတို့အား အသက်, အဆင်း, ခွန်အား, သုခ, ပညာ, ဤငါးပါး တိုးပွားကြောင်း ဟောတော်မူ၏။

ပူဇော်ထိုက်သူတို့ကို ပူဇော်ရာခေတ်အခါ၌ လူငယ်တို့၏ စေတနာ, မေတ္တာ၊ လူကြီးတို့၏ မေတ္တာ, ကရုဏာဓာတ်များ အရှိန်တက်လျက်ရှိ၏။ ထိုဓာတ်များ ကား ဗဟိဒ္ဓကိုလည်း ဓာတ်ခိုက်မြဲဖြစ်ရာ ရာသီဥတုညီမျှ, မိုးလေဝသ မှန်၍ အသီးအနှံကောင်းပြီး အစာအာဟာရတို့မှာ အဆီဩဇာပြည့်လျက်ရှိရ၏။ ထို့ ကြောင့် ထိုခေတ်လူများ၌ ကျန်းမာခြင်းကြောင့် အသက်ရှည်ကြ၏။ အဆင်း လှကြ၏။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာကြ၏။ ခွန်အားဗလ ပြည့်စုံကြ၏။ ကိုယ် စိတ်နှစ်ပါး ကျန်းမာချမ်းသာ အားရှိသောကြောင့် ပညာလည်း တိုးကြ၏။ ထို

ကြောင့် ပူဇော်ထိုက်သူပူဇော်ခြင်းမှာ ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားတို့၏ တိုးတက်ကြီးပွားကြောင်း ကောင်းမှုတစ်ရပ်ဖြစ်၍ မင်္ဂလာဆိုရသည်။

ပူဇာအရ။ ။ ‘ပူဇာအရ အာမိသပူဇာ(=ပစ္စည်း ဝတ္ထုဖြင့် ပူဇော်ခြင်း)၊ ပဋိပတ္တိပူဇာ(= အကျင့်ဖြင့် ပူဇော်ခြင်း) ဟု ပူဇော်ခြင်း နှစ်မျိုးရှိ၏။ ပဋိပတ္တိပူဇာကို ‘ဓမ္မပူဇာ’ ဟုလည်း ဆိုရ၏။ ပူဇာတိ သက္ကာရ ဂရုကာရ မာနန ဝန္တနာ = ပူဇာဆိုသည်မှာ ကောင်းစွာပြုခြင်း၊ အလေးအမြတ်ပြုခြင်း၊ မြတ်နိုးခြင်း၊ ရှိခိုးခြင်းတည်းဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏။ ဆွမ်း၊ ခဲဖွယ်၊ ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီမီး စသော အာမိသဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည်လည်း ကောင်းစွာပြုမှု၊ အလေးအမြတ်ပြုမှု၊ မြတ်နိုးမှုပင် ဖြစ်၏။ အကျင့်ပဋိပတ်ကို ကျင့်ခြင်းသည်လည်း မြတ်စွာဘုရား စသည်၌ ကောင်းစွာပြုခြင်း၊ အလေးအမြတ်ပြုခြင်း၊ မြတ်နိုးခြင်းပင်။ ဆရာမိဘ အဆုံးအမကို မလိုက်နာသူမှာ ဆရာမိဘကို မြတ်နိုးသူမဟုတ်၊ အဆုံးအမ အတိုင်း လိုက်နာသူသာ ဆရာမိဘအပေါ် ကောင်းစွာပြုသူ၊ အလေးအမြတ်ပြုသူ၊ မြတ်နိုးသူ ဖြစ်၏။

ထို့အတူ ဘုရားအဆုံးအမ ပဋိပတ်ကို လိုက်နာကျင့်ကြံသူမှာ ဘုရားကို ကောင်းစွာပြုသူ၊ အလေးအမြတ်ပြုသူ၊ မြတ်နိုးသူဖြစ်၍ ပူဇော်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဤ၌ ‘ဝန္တနာ’ ဟူသည် လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးခြင်းရှိပါ၏ဟု နှုတ်မြွက်ဆိုခြင်းမျှသာမက ပဋိပတ္တိ ‘ပူဇာ’ ကိုလည်း ‘ဝန္တနာ’ ပင် ဆိုရ၏။ ‘ဝန္တနာ’ ဟူသည် ဂုဏ်နိန္ဒတာ(= ဂုဏ်၌ ကိုင်းညွတ်ခြင်းဖြစ်ရာ) အကျင့်ကျင့်သူမှာ ဘုရားဂုဏ်၌သာ ညွတ်၍သာ ဖြစ်၏။ ဂုဏ်၌မညွတ်သူသည် တရားကို ဘယ်မှာကျင့်ပါအံ့နည်း။ ထို့ကြောင့် တရားကျင့်သူမှာ ဘုရားရှိခိုးခြင်းတစ်မျိုးပင် ဆိုရ၏။

ကောင်းမြတ်သောပူဇော်ခြင်း။ ။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ ညောင်စောင်းထက်၌ စံနေသော ဗုဒ္ဓရှင်တော်သည် ထိုအချိန် ဗြဟ္မာတို့၏ လွန်လွန်ကဲကဲ ပူဇော်ကြပုံ တွေ့မြင်ရသောအခါ အရှင်အာနန္ဒာအား “အာနန္ဒာ... ငါဘုရားကို ဤမျှလောက် ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ပူဇော်သည် မမည်သေး၊ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါး ရကြောင်း တရားကောင်းကို ကျင့်ခြင်းဖြင့် ပူဇော်မှသာ အကောင်းဆုံးပူဇော်ခြင်း မည်ကြောင်း” ဟောတော်မူခဲ့၏။ (ဒီ၊ ၂-၁၁၄)

တစ်ရံတစ်ခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပန်းကလေးတစ်ပွင့်အလှူကိုပင် အကြီးအကျယ် ချီးမြှောက်ဟောကြားတော်မူခဲ့၏။ ယခုအကြီးအကျယ်ပူဇော်မှုကိုပင် နှိမ့်ချခဲ့သည်မှာ သာသနာ့နောင်ရေးအတွက်ဖြစ်၏။ ပစ္စည်းတွေ ကျောင်းကန်တွေ ဘယ်မျှပင် လှူလှူ၊ ထိုအရာများက သာသနာ့အရှည်တည်အောင် မစွမ်းနိုင်၊ ကျင့်ကြံ၍ မင်္ဂလာရသူတွေ ဆက်ကာဆက်ကာ တိုးပွားလာမှ သာသနာ

အရှည်ခံ၍ တည်တံ့နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် နောင် သာသနာအရှည်တည်ရေး ကြိုးပမ်းကြစေလို၍ ဓမ္မပူဇော်ကို ဤမျှမြောက်စားဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ဘုရားချီးမွမ်းခံရသူများ။ ။ မြတ်စွာဘုရား နောက်သုံးလအကြာတွင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့မည်ဟု သိရသောအခါ ရဟန်းတော်အများမှာ သောကပရိဒေဝ ဖြစ်ကြ၏။ ဘယ်သို့ပြုရမည်နည်းဟု ကြံစည်ဆွေးနွေးကာ ဘုရားအနားမှ မခွာနိုင် ဖြစ်ကြရ၏။ အတ္တဒတ္တ၊ တိဿ၊ ဓမ္မာရာမ ရဟန်းတော်သုံးပါးမှာကား “ဘုရား ရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့မည်၊ ငါတို့မှာလည်း အာသဝကုန်သေး၊ ဘုရားရှင် မကွယ် မီ အာသဝကုန်အောင် ကြိုးစားရတော့မည်” ဟု တစ်ပါးချင်းခွဲကာ တရားသာ အားထုတ်နေကြ၏။ ရဟန်းများက ထိုရဟန်းများ ဘုရားရှင်ကို အရေးမစိုက် ကြောင်း လျှောက်သောအခါ ဘုရားရှင် ခေါ်မေးတော်မူ၍ အကြောင်းသိရသဖြင့် ချီးကျူးတော်မူခဲ့၏။

“ငါဘုရားကို အာမိသပူဇော်ဖြင့် ပူဇော်ရုံမျှနှင့် ငါဘုရားအပေါ်မှာ ချစ်ရာ မရောက်၊ ဓမ္မပူဇော်ဖြင့် ပူဇော်မှသာ ငါဘုရားအပေါ်မှာ ချစ်ရာရောက်သည်” ဟု မိန့်တော်မူကြောင်း ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၌ လာ၏။ ထို့ကြောင့် မိမိသာသနာ အရှည်တည်ရေး မိမိတပည့်သာဝကများ ကောင်းစားချမ်းသာရေးအတွက် ဘုရား ရှင် လိုလားတော်မူသော ဓမ္မပူဇော်ခေါ် အကောင်းဆုံးပူဇော်ခြင်းဖြင့် ပူဇော်ကာ ဘုရားကလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာအစစ်များဖြစ်နိုင်ကြရန် ကြိုးစားကြပါလော့။ (ဓမ္မ ပဒ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၀၂၊ ၁၇၃၊ ၃၆၄)

(ပထမ မင်္ဂလာသုံးပါးသည် ယနေ့လူငယ်များ၊ ကျောင်းသူ ကျောင်းသား များနှင့် အများဆုံးသက်ဆိုင်လျက်ရှိရာ ဤမင်္ဂလာများကို မှန်မှန်ကန်ကန် ရှုထောင့်စုံမှ နားလည်ထားပါမှ လိုလိုလားလား အကျိုးရှိစွာ လိုက်နာကြမည် ဖြစ်ပါသည်။ သပြေကန်ဆရာတော်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် ရှင်းလင်းချက်များကား အလွန်အရေးပါလှပါသည်။

ဓဇဂ္ဂသုတ်၌ ဘုရားဂုဏ်တော်များကို အကျယ်ချဲ့၍ ဖော်ပြပါရန် ဝိဇ္ဇာ လင်္ကာရဆရာတော် တောင်းပန်သည့်အတိုင်း သပြေကန်ဆရာတော်က ၄၈ မျက်နှာမျှ အကျယ်ချဲ့၍ ရေးသားတော်မူ၏။ ဤဂုဏ်တော်များမှာ အထူး ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းလှသဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ကြည်ညိုလေးမြတ်သူတိုင်း မလွတ်တမ်း ဖတ်ရှုလေ့လာမှတ်သားထိုက်ပါ၏။ စာရှည်မည်စိုး၍ ဤတွင် မဖော်ပြတော့ပါ။ ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်စာမျက်နှာ ၄၃၂ မှ ၄၈၀ အထိ ဖတ်ရှု ကြပါရန်။)

ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တရားမြတ်ရတနာ

[ဤစာအုပ်၏ ကျမ်းဦးအမှာအရ နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့် ဦးထိန်ဝင်း လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် သပြေကန်ဆရာတော်သည် ဗောဇ္ဈင်တရားတော်ကို ဦးထိန်ဝင်းနေအိမ်၌ (၈) နာရီကြာမျှ တရားဟောကြားတော်မူ၏။ ထိုဟောကြားချက်များမှ ဤစာအုပ်ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု သိရ၏။ ဤစာအုပ်ကို မြဝတီပုံနှိပ်တိုက်က ပထမအကြိမ်အဖြစ် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် အုပ်ရေ (၁၀၀၀၀) ရိုက်နှိပ်ပါသည်။

နာမကျန်းဖြစ်နေသူများကို ရောဂါ သက်သာပျောက်ကင်းရန်အတွက် ဗောဇ္ဈင်သုတ်ကို ရွတ်ဖတ်လေ့ရှိကြသည်။ ဗောဇ္ဈင်တရားတို့ကို လောကရေး၌လည်း အသုံးပြုတတ်လျှင် တိုးတက်ကြီးပွားလာလိမ့်မည်။ ဗောဇ္ဈင်တရားခုနစ်ပါးသည် မဂ်ဉာဏ်၏ အစိတ်အပိုင်းများဖြစ်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးကို ပြည့်စုံစွာဖွံ့ဖြိုးလာအောင် ဘာဝနာရှုပွားနိုင်လျှင် မဂ်ဉာဏ်ကိုရမည်ဖြစ်၏။

ဥမှပေါက်ခါစ ငှက်ကလေးသည် အမွေးအတောင်များ အစအနသာ ရှိသေး၍ မပျံသန်းနိုင်ပါ။ အမွေးအတောင် ပြည့်စုံလာသောအခါ၌မူ ပျံသန်းသွားနိုင်သကဲ့သို့ ဗောဇ္ဈင်တရားများသည်လည်း ဘာဝနာရှုပွားခါစ၌ အစအနမျှလောက်သာ ရှိသေးသည်။ ဘာဝနာဆက်လက်ရှုပွားသဖြင့် ဗောဇ္ဈင်တရားများ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြည့်ဖြိုးလာသောအခါ၌မူ မဂ်ဉာဏ်ကို ရရှိပါလိမ့်မည်။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကျင့်စဉ်တရားကို စနစ်တကျရှုပွားသွားသည့်အခါ ဗောဇ္ဈင်တရားများ မည်သို့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည်၊ ဗောဇ္ဈင်တရားများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာအောင် မည်သို့နလုံးသွင်း ရှုပွားရသည် စသည်တို့ကို သိနားလည်ထားလျှင် သမထ-ဝိပဿနာရှုပွားမှုကို လွန်စွာအထောက်အကူပြုပေလိမ့်မည်။

သို့ဖြစ်၍ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်နိုင်ရေးအတွက် တစ်မဂ်တစ်ဖိုလ်ရ၍ သောတာပန် အရိယာအဖြစ်သို့ တက်လှမ်းကာ အပါယ်တံခါးပိတ်အောင် အာမခံချက်အပြည့်အဝ ရရှိရေးအတွက် သမထ-ဝိပဿနာရှုပွားနေသူများသည် ဤ “ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တရားမြတ်ရတနာ” ကို အလေးအနက်ဖတ်ရှုသင့်ကြပါသည်။ [ဤစာအုပ်မှ သိမှတ်ဖွယ်အချို့ကို ဤတွင် ကောက်နုတ်တင်ပြပါမည်။]

ဒုက္ခခပ်သိမ်းကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ဗောဇ္ဈင်များ

သူသူငါငါ သတ္တဝါတို့ရဲ့ တစ်ဘဝပြီးတစ်ဘဝ အစမထင်အောင် ဆက်စပ်ဖြစ်လာတဲ့ ခန္ဓာအစဉ်အတန်းကို သံသရာဆိုရတယ်။ ဒီလိုမရပ်မနား ဖြစ်ပွားဆက်စပ် ခန္ဓာတွေအထပ်ထပ်ဖြစ်နေမှုကိုပဲ သံသရာမှာလည်နေတယ်လို့ သိရတယ်။

ဒီတော့ ဒီသံသရာဆိုတဲ့ ခန္ဓာအစဉ်အတန်းဟာ သုခလား၊ ဒုက္ခလား၊ သုခဆိုတာ အထင်မျှသာ၊ တကယ်တော့ သုခမဟုတ်၊ ဒုက္ခတွေချည်းပါပဲ။ “နတ္ထိ ခန္ဓာသမာ ဒုက္ခာ = ခန္ဓာနဲ့တူတဲ့ ဒုက္ခမရှိ” ဆိုတဲ့ ဓမ္မပဒအရ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်က ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်ခံနေရတဲ့ ဒုက္ခတွေဖြစ်တဲ့အပြင် ဇာတိ (ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း)၊ ဇရာ (အိုမင်းခြင်း)၊ ဗျာဒိ (ဖျားနာခြင်း)၊ မရဏ (သေခြင်း)၊ သောက (စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း)၊ ပရိဒေဝ (ငိုကြွေးခြင်း)၊ ဒုက္ခ (ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း)၊ ဒေါမနဿ (စိတ်ဆင်းရဲခြင်း)၊ ဥပါယာသ (ပြင်းစွာပူလောင်ခြင်း) စတဲ့ ဒုက္ခမျိုးစုံကို လက်ခံသိမ်းပိုက်ထားတဲ့ တရားတွေဖြစ်လေတော့ ခန္ဓာနဲ့ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခနဲ့ခန္ဓာဟာ ခွဲမရ တစ်သားတည်း တစ်ခုတည်းဖြစ်နေပါတယ်။...

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရ အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်ပြီး အတိတ်နဲ့ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ အနာဂတ်-တစ်ပတ်ပြီး တစ်ပတ် ခန္ဓာတွေ ဆက်စပ်လည်နေတဲ့ စက်ဝိုင်းကြီးကို သံသရာဆိုရ။ အဲဒီသံသရာစက်ဝိုင်းကြီးထဲမှာ လည်နေရသမျှ - သုခမပါ ဒုက္ခချည်းသာဖြစ်တော့တယ်။ ဒီဒုက္ခတွေ အပြီးအပြတ် လက်စသတ် ရပ်နားသွားဖို့အရေးမှာ ဗောဇ္ဈင်တရားဟာ မရှိမဖြစ် အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဗောဇ္ဈင်တရားသာ ထိုသံသရာဒုက္ခတွေကို လုံးဝကင်းအောင် ဖြိုခွင်းနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် “သဗ္ဗဒုက္ခ ဝိနာသနေ = ဆင်းရဲမျိုးစုံ အဖုံဖုံကို အကုန်ပယ်ဖြတ်၊ ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်သော” လို့ ဗောဇ္ဈင်တရားတို့ကို ဂုဏ်ပြုခဲ့ပါတယ်။

လောကီဗောဇ္ဈင် လူသုံးဗောဇ္ဈင်

ယခုပထမစတင်ပြီး လောကီဗောဇ္ဈင် လူသုံးဗောဇ္ဈင်ကို တင်ပြရပါမယ်။ ဗောဇ္ဈင်တရားတွေရဲ့ သဘောကို အတန်ငယ်တီးခေါက်ရိပ်စားမိအောင်လည်း တစ်ကြောင်း၊ ဒီဗောဇ္ဈင်တရားတွေဟာ လောကီရေးမှာလည်း အသုံးပြုလျှင် တိုးတက်ဖို့ရာသာဖြစ်ကြောင်း သိဖို့ပါပဲ။ တကယ်ဗောဇ္ဈင်တရားမဟုတ်ပေမယ့် ပရိယာယ်ဗောဇ္ဈင် - ဗောဇ္ဈင်အတုလို့ ဆိုရမှာပေါ့။

နိဗ္ဗာန်ဟာ တကယ်ငြိမ်းချမ်းမှု၊ အေးချမ်းမှု၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၏ ငြိမ်းချမ်းမှုနဲ့ တစ်စွန်းတစ်စတုယောင်မှုပြုပြီး လောကမှာ စားဝတ်နေရေး မပူပင်ရ၊ မကြောင့်ကြရ၊ အေးအေးချမ်းချမ်းနေရတာကို လောကနိဗ္ဗာန်လို့တင်စားခေါ်ဝေါ်ကြတယ်။ အဲဒီလိုပဲ တကယ်ဗောဇ္ဈင်တော့ မဟုတ်၊ ဗောဇ္ဈင်တရား ပွားများလျှင် မဆုတ်ယုတ်နိုင် တိုးတက်ဖို့ရာသာဖြစ်သလို လောကရေးမှာ ဒီတရားတွေ လက်ကိုင်ထားသုံးသွားလျှင် မဆုတ်ယုတ်နိုင် တိုးတက်နိုင်လို့ ဗောဇ္ဈင်နဲ့တူတယ်လို့ ပရိယာယ်အားဖြင့် ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ ။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ဆိုတာ သတိတရားပါပဲ။ သတိဆိုတာ အမှတ်ရမှု မမေ့မှုဖြစ်ပါတယ်။ ဒီသတိဟာ မိမိကိုယ်ကို ထိန်းထားစောင့်ရှောက်ထားတဲ့ အထိန်းအစောင့်တရားပါပဲ။ ဒီသတိရှိနေရင် မိမိလုပ်ငန်း မိမိတာဝန် မိမိကိစ္စတွေမှ လွတ်မသွားဘဲ စွဲမြဲနေတော့တယ်။ သတိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်က ပမာဒမေ့လျော့မှု၊ မိမိတာဝန်အလုပ်ကိစ္စမှတစ်ပါး အခြားမဆိုင်ရာကိစ္စတွေမှာ အပျော်အပါး၊ အကစားစတဲ့ အကျိုးမဲ့အလုပ်တွေမှာ လိုက်စားမိုက်မှားနေမှုပါပဲ။ မေ့လျော့မှု ပမာဒ ဝင်လာရင်ဖြင့် အထိန်းပြုတ်သွားတော့တာပါပဲ။ ဒီတော့ အားလုံးတာဝန်ကိစ္စတွေမှာ သတိထိန်းချုပ်မှုဟာဖြင့် အလွန်ပဲ လိုအပ်လှပါတယ်။

ပညာရေး၊ စီးပွားရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လောက ဘယ်အရေးမှာမဆို ဒီသတိဟာ မပါမပြီး၊ ပညာဆိုတာ သတိရှိမှ တိုးတက်နိုင်တယ်။ မေ့လျော့နေသူ မေ့လျော့တတ်သူဟာ ပညာတိုးဖို့ထား၊ ဖြစ်ဖို့တောင် မလွယ်လှ။ စီးပွားရေးမှာလည်း မေ့လျော့တဲ့ သတိကင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ စီးပွားရေးတိုးအောင် မလုပ်နိုင်ပါဘူး။ ဆုတ်သာဆုတ်သွားမှာပဲ။ ကုန်သွယ်လယ်လုပ်စသော လောကလုပ်ငန်းတွေ တိုးတက်မှုမှာ ဒီသတိဟာ မရှိမဖြစ် အလွန်အရေးကြီးလှပါတယ်။

ကျန်းမာရေးမှာလည်း သတိရှိမှ ကျန်းမာရေးကောင်းအောင် စောင့်ရှောက်နိုင်တယ်။ မကျန်းမာလျှင်လည်း ကျန်းမာလာအောင် သတိက ပြုပြင်ပေးနိုင်တယ်။ နိုင်ငံရေးမှာလည်း သတိရှိမှ နိုင်ငံအရေးအရာတွေမှာ တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။ သတိမရှိ မေ့လျော့ပေါ့ဆနေလျှင် နိုင်ငံရေးဆောင်ရွက်ရာမှာ လစ်ဟင်းပြီး နိုင်ငံနာတတ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် သတိဟာဖြင့် ကိစ္စတိုင်းမှာ မပါမပြီး အရေးကြီးလို့ ထိုသတိကို အမြဲပွားအောင် ကြိုးစားကြလျှင် ကိုယ့်ကိစ္စမှန်သမျှမှာ တိုးတက်အောင်မြင်ခွင့်သာ ကြုံကြရပါလိမ့်မယ်။

ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်။ ။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ဆိုတာ ပညာပါပဲ။ ပညာဆိုတာ အသိ၊ အမြင်၊ ဉာဏ်ကိုဆိုလိုပါတယ်။ သတိဟာ အရေးကြီးတယ်ဆိုပေမယ့် ပညာမပါရင် တယ်ခရီးမရောက်ပါဘူး။ ဒီပညာကလည်း လောကကိစ္စတိုင်းမှာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။

ဥပမာ-ပညာရေးမှာ အတတ်တွေ ပညာတွေသင်တဲ့အခါ အသိဉာဏ်မပါလျှင် ဘယ်မှာခရီးရောက်တိုးတက်နိုင်ပါ့မလဲ။ အသိဉာဏ်ရှိမှ အသိဉာဏ်တိုးတက်အောင်လုပ်မှ ဆိုင်ရာအတတ်ပညာဟာ တိုးတက်အောင်မြင်နိုင်ပါ

တယ်။ စီးပွားရေးမှာလည်း ဒီပညာဟာ မရှိမဖြစ်ပါပဲ။ ကုန်သွယ်လယ်လုပ် စသော ဆိုင်ရာမိမိလုပ်ငန်းတွင် ကျွမ်းကျင်နားလည်တဲ့ အသိဉာဏ်လိုပါတယ်။ အသိဉာဏ်ကျွမ်းကျင်မှုမရှိရင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။

ခုခေတ်သိပ္ပံပညာတွေ ထွန်းကားနေတော့ ဒီလုပ်ငန်းတွေမှာလည်း သိစရာ နားလည်စရာတွေက မဆုံးနိုင်အောင်ပါပဲ။ ဒီတော့ စီးပွားရေးမှာ တိုးတက် လိုသူတိုင်းဟာ ဒီပညာ ဒီအသိတွေကို တိုးတက်ဖြည့်ဆည်းနေကြရမှာပါပဲ။ ကျန်းမာရေးမှာလည်း အသိဉာဏ်က လိုလျက်ပါပဲ။

“ဖိဝံ ပညာယ ရက္ခေယျ = အသက်ဉာဏ်စောင့်” ဆိုတာလို ကျန်းမာ ရေးအသိဉာဏ်ရှိမှ ကျန်းမာရေးကောင်းအောင် ထိန်းထားနိုင်တယ်။ အခန့်မသင့် လို့ မကျန်းမာလျှင်လည်း ‘အသိဉာဏ်ရှိမှ ကျန်းမာအောင်ပြုပြင်နိုင်တယ်။ နိုင်ငံ ရေးမှာလည်း ဒီပညာ ဒီအသိဟာ အရေးကြီးလှပါတယ်။ နိုင်ငံရေးမှာ အသိ ဉာဏ်မရှိကြရင် မိမိတို့နိုင်ငံရေးဆောင်ရွက်မှုကြောင့် တိုင်းပြည်မှာ ဒုက္ခရောက် ရပါတယ်။ နိုင်ငံရေးအသိရှိမှ တိုင်းပြည်တိုးတက်သာယာအောင် တိုင်းသူပြည် သားတွေ ချမ်းသာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီပညာအသိဟာ အရေးကြီးလှပါတယ်။ ပုခက်ထဲက သင်္ချိုင်း ကျအောင်ဆိုတာလို တစ်သက်လုံးဆည်းပူးသော်လည်း ပြည့်နိုင်တယ် ကုန်နိုင် တယ် မရှိလေတော့ ဒီပညာတွေဖတ်ရင်း၊ ကြံရင်း၊ လုပ်ရင်း၊ လေ့လာရင်း၊ သင် ကြားရင်း၊ နာခံရင်းနဲ့ အမြဲတမ်းဆည်းပူးနေရမှာသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုဆည်းပူး အားဖြည့်ပေးရင် ပညာဟာ တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့်မြင့်လာ တိုးတက်အောင် မြင်လာမှာ မလွဲပါဘူး။

ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်။ ။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ဆိုတာ ဝီရိယပါပဲ။ လုံ့လခေါ် ကြတဲ့ ကြိုးစားမှု၊ အားထုတ်မှုကို ဆိုပါတယ်။ ဒီလုံ့လဝီရိယကလည်း အလွန်ပဲ အရေးပါတဲ့တရား။ ယခင်ပညာရေး၊ စီးပွားရေးစသည်မှာ မပါမပြီးထဲကပါပဲ။ လောကမှာ တိုးတက်နေတဲ့သူတွေ တိုးတက်နေတဲ့ အရာဝတ္ထုတွေဟာ ဝီရိယ ရဲ့အစွမ်းသတ္တိကြောင့် ရတဲ့ အကျိုးအာနိသင်တွေပါပဲ။

သတိ၊ ပညာရှိဦး၊ ဝီရိယမရှိလျှင် မတိုးတက်နိုင်ပါဘူး။ လောကဓာတ် သိပ္ပံပညာတွေဟာ အံ့မခန်းတိုးတက်နေပါတယ်။ ထိုထိုအရာတွေဖြစ်မြောက် မှုမှာ သိပ္ပံပညာသိရုံနဲ့တင်းတိမ်နေရင် ယခုလိုတိုးတက်ဖြစ်မြောက်မှာ မဟုတ် ပါဘူး။ မိမိတို့ရဲ့အသိပညာအသုံးချပြီး ဇွဲသန်သန်ထား ကြိုးစားအားထုတ်လုပ် ခဲ့ကြလို့ အံ့မခန်းဖွယ်ရာ ဖြစ်မြောက်နေတဲ့အရာဝတ္ထုတွေပါ။

ဝီရိယရှိသူမှာ တက်တက်ကြွကြွ နိုးနိုးကြားကြား အားမာန်အပြည့်နဲ့၊

ဝီရိယနဲ့ဆန့်ကျင်ဘက် အပျင်းသမားကတော့ တွန့်တွန့်ဆုတ်ဆုတ် ကုပ်ကုပ် ရွံ့ရွံ့နဲ့ ဒီအခြင်းအရာနှစ်မျိုးကပင် အောင်မြင်မယ့်အသွင် ဆုတ်ယုတ်အောက် ကျမယ့်အသွင် ပြနေခဲ့ပါတယ်။ ဝီရိယဟာ လူ့ဘဝရဲ့အသက်လို့ဆိုရလောက် အောင် အရေးပါလှပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိစ္စတိုင်း လုပ်ငန်းတိုင်း အရေးအရာ တိုင်းမှာ မဖြစ်သေးတဲ့ဝီရိယဖြစ်လာအောင် ဖြစ်ပြီးတဲ့ဝီရိယတိုးတက်လာအောင် ပွားများပေးဖို့က လူချင်းတူတူ သူချင်းမျှမျှ ဖြစ်လိုသူတိုင်း သူ့ထက်ကဲကာ အသာရလိုသူတိုင်းရဲ့တာဝန်တစ်ရပ်ပဲဆိုတာ ထင်ရှားလှပါတယ်။

ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်။ ။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်က ပီတိ - နှစ်သက်မှုပါပဲ။ ကိုယ့် အလုပ်၊ ကိုယ့်ကိစ္စမှာ နှစ်သက်အားရမှု မရှိတဲ့သူဟာ ထိုအလုပ်မှာ စိတ်မပါ မဝင်စား၊ တိုးပွားအောင်မြင်အောင် မလုပ်နိုင်ပါဘူး။ အလုပ်မှာ နှစ်သက်အားရ ကျေနပ်နေမှ အောင်မြင်အောင်လုပ်နိုင်ပါတယ်။ တချို့အလုပ်က ပင်ပန်းပေ မယ့် သိချင်းတကြော်ကြော်နဲ့ ပျော်ပျော်ကြီးလုပ်နေတာ တွေ့ရတာ အလုပ်မှာ နှစ်သက်မှု ပီတိဖြစ်နေလို့ပါပဲ။

သတိလည်းကောင်း၊ ပညာလည်းကောင်း၊ ဝီရိယလည်းသန်နေရင် အလုပ် မှာကျေနပ်မှု ပီတိဆိုတာကလည်း ဖြစ်မြဲပါပဲ။ လူ့လောကတာဝန်တွေ ဆောင် ရွက်ရာမှာ ပီတိဟာလည်း အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီပီတိပွားများမှုအလုပ်မှာ ကျေ ကျေနပ်နပ် အားရပါးရလုပ်နေပြီး အလုပ်ထမြောက်အောင်မြင်မှာမို့ ပီတိကို လည်း တိုးပွားအောင် ကြိုးစားသင့်ပါတယ်။

ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်။ ။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်က ပဿဒ္ဓိတရားပါပဲ။ ပဿဒ္ဓိ ဆိုတာ ကိုယ်စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှု။ ပီတိဖြစ်နေရင် ကိုယ့်အလုပ်ထဲ နှစ်သက်အားရ နေရင် ပဿဒ္ဓိငြိမ်းချမ်းမှုဟာ ရလာစမြဲပါပဲ။ ပဿဒ္ဓိ - ငြိမ်းအေးမှုရဲ့ဆန့်ကျင် ဘက်က စိတ်ပူပန်မှု။ စိတ်ပူပန်မှုရှိရင် ကိုယ်လည်းပူပန်နေတာပါပဲ။ ကိုယ် စိတ်ပူပန်နေရင် အလုပ်တွင် စိတ်မပါ မတွင်ကျယ်၊ စိတ်ငြိမ်းချမ်းနေရင် ချွေး တွေ့သံတွေနဲ့ ပင်ပန်းတဲ့အလုပ်လုပ်နေရပေမယ့် ကိုယ်လည်းငြိမ်းချမ်းလျက် ပါပဲ။ ဒါကြောင့် တချို့သိချင်းတကြော်ကြော်နဲ့ ပျော်ပျော်ကြီးအလုပ်လုပ်နိုင် ကြတာ။

ဒီတော့ လောကရေးရာမှာ ကိုယ့်ဝန်တာကိုယ့်လုပ်ငန်း ကိုယ့်ကိစ္စတွေ မှာ ဒီပဿဒ္ဓိငြိမ်းချမ်းမှုဟာလည်း ပွားများဖို့ အားရှိနေဖို့ အရေးကြီးလို့ ပွား ပေးရမယ့်တရားတစ်ခုပါပဲ။

သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်။ ။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်က သမာဓိ။ သမာဓိဆိုတာ ဧကဂ္ဂတာခေါ်တဲ့ တစ်ခုတည်းသောအာရုံရှိမှုပါပဲ။ အာရုံတစ်ခုတည်းမှာ မိမိ

စိတ်ခိုင်မြဲစွာထားမှု၊ ဒါကိုတည်ကြည်မှုလို့ခေါ်ပါတယ်။ လောကအလုပ်တာဝန် ကိစ္စတွေမှာ ဒီသမာဓိဟာလည်း မပါမဖြစ်။ သမာဓိနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်က ပျံ့လွင့်မှု မတည်ကြည်မှု၊ စိတ်ပျံ့လွင့်နေသူမှာ ပညာရေးမှာ အရာရောက်အောင် လုပ်နိုင်ပါ့မလား။ ပညာနဲ့ သမာဓိကလည်း ဖက်မိဖို့အရေးကြီးပါတယ်။

စီးပွားရေးဖြစ်တဲ့ ထိုထိုလုပ်ငန်းတွေမှာလည်း စိတ်ပျံ့လွင့်နေသူ ကိုယ့်အလုပ်ထဲ စိတ်မဝင်စားသူဟာ လုပ်ငန်းတွေတိုးတက်အောင် မလုပ်နိုင်ပါဘူး။ ကိုယ့်အလုပ်ထဲ စွဲမြဲတည်နေတဲ့သမာဓိရှိမှ လုပ်ငန်းဟာ ကောင်းစွာထမြောက်နိုင်ပါတယ်။

ကျန်းမာရေး၊ နိုင်ငံရေး စသော ဘယ်အရေးမှာဖြစ်ဖြစ် သမာဓိကတော့ ဖြစ်ရမယ့် ပွားရမယ့်တရားတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလှပါတယ်။ ဟကယ်တော့ ယခင်သတိလည်းကောင်း၊ ပညာကလည်းကောင်း၊ ဝီရိယလည်းကောင်း လို့ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိတွေဖြစ်နေရင် သမာဓိလည်းကောင်းလာတာပါပဲ။ စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှုဟာ သမာဓိဖြစ်ခြင်းအကြောင်းပဲ။ ဒီတော့ လောကရေးရာအဖြာဖြာမှာ သမာဓိဟာလည်း အရေးကြီးလို့ သမာဓိရအောင် သမာဓိတွေအဆက်ဆက်တိုးပွားအောင် ပွားများနေလျှင် အောင်မြင်တော့တာပါပဲ။

ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်။ ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဆိုတာက ဥပေက္ခာ-လျစ်လျူရှုမှု၊ လျစ်လျူရှုမှုဆိုတာ အလုပ်မလုပ်ဘဲ နေတာကို ပြောတာမဟုတ်။ အလုပ်လုပ်တဲ့အခါ ဟိုဘက်သည်ဘက်မကျ အလယ်က နေတဲ့သဘောပါပဲ။

ချစ်ခြင်းဘက်လည်းမကျ၊ မုန်းခြင်းဘက်လည်းမကျ၊ အလယ်ကျကျဖြစ်တဲ့ သဘောကိုလည်း ဥပေက္ခာဆိုပါတယ်။ အလုပ်ကိုရှောင်လွှဲ တစ်ချစ်တည်း ချစ်နေရင် အချစ်ဘက်ချည်း လိုက်နေရင် ကိုယ့်အလုပ်ပျက်ကြောင်းတစ်ခုပဲ။ တစ်ပါးသူ တစ်ပါးဝတ္ထုကို မုန်းနေ ရွံ့နေ စက်ဆုပ်နေရင်လည်း အလုပ်ရဲ့ အနှောင့်အယှက်တစ်ခုပါပဲ။ ဒီတော့ မမုန်းမချစ် လျစ်လျူရှုတတ်ရင် ဆိုင်ရာ အလုပ်မှာ ချောမောအောင်မြင်နိုင်ပါတယ်။

ဒါတွင်မက သတိ၊ ပညာကလည်းကောင်း၊ ဝီရိယကလည်း သန်၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိတွေလည်း ဖြစ်နေတဲ့အခါ အလုပ်ကျွမ်းကျင် ကောင်းကောင်းလည်း လုပ်တော့ အလုပ်ဟာ သွက်သွက်လက်လက် သက်သက်သာသာနဲ့ သူ့ဟာသူ လုပ်သွားသလို ဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒီလိုအခါမှာ တွန့်တိုမှု၊ ဆုတ်နစ်မှု၊ ပျံ့လွင့်မှုတွေ မဖြစ်ဖို့ ကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲ အသာမျှောလိုက်နေသလိုဖြစ်တဲ့ လျစ်လျူရှုမှုဟာလည်း ဥပေက္ခာပါပဲ။ အဲဒီဥပေက္ခာကလည်း အလုပ်ကိစ္စကို တက်တဲ့အောင်မြင်တဲ့သဘောပြနေလို့ လိုလားအပ်၊ ပွားများ အပ်တဲ့သဘောပါပဲ။

ကဲ... ဒီမျှဆိုရင် ဗောဇ္ဈင်တရားတွေဟာ လောကရေးရာ အဖြာဖြာမှာ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တိုးတက်ကြောင်းမို့ ပွားများထိုက်တယ်၊ အမြဲဖြစ်နေ အောင်ကြိုးစားသင့်တယ်ဆိုတာ သဘောပေါက်လောက်ပါပြီ။

ဗောဇ္ဈင်ဖျက်တရားများ

ယခု ဗောဇ္ဈင်ဖျက်တရားတွေ ပြောရဦးမယ်၊ ဗောဇ္ဈင်တရားတွေဖြစ်ပွား စေရင် လောကမှာတိုးတက်နိုင်သလို ဗောဇ္ဈင်ဖျက်တရားတွေဖြစ်စေရင်လည်း သတိစသော တရားတွေ ပျက်တော့တာမို့ လောကမှာ ဆုတ်ယုတ်မှု၊ လုပ်ငန်း ဆောင်တာပျက်စီးမှုနဲ့ ကြုံရမှာပါပဲ။ အဲဒီဗောဇ္ဈင်ဖျက်တရားတွေက **နိဝရဏ တွေ**။ နိဝရဏဆိုတာ တားမြစ်တတ်တဲ့ တရားလို့အနက်ရတော့ သတိစသော တရားကောင်းများ မဖြစ်ပွားအောင် တားဆီးတတ်၊ လောကကြီးပွားရေးကို တား မြစ်တတ်၊ ဖျက်ဆီးတတ်တဲ့ တရားတွေပါပဲ။

ပထမအတားအဆီးက **ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ** တဲ့။ ကာမတရား ဝတ္ထုအာရုံတို့ ၌ မက်မောတပ်မက်တတ်တဲ့ တဏှာတရားပါပဲ။ ကာမဘုံသားတို့မှာ ကာမ ဆိုတာမကင်းနိုင်ဘူးပေါ့၊ သို့သော် ဖြစ်သင့်တာထက် ပိုလာလျှင်တော့ ကာမ ဝတ္ထုတွေနောက် တကောက်ကောက်လိုက်ပါနေတာနဲ့ ပညာရေး၊ စီးပွားရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လောကရေးရာတွေမှာ ဘယ်အရာမှ ထမြောက်နိုင်တော့ မှာမဟုတ်။ ဒီတော့ ကာမစ္ဆန္ဒ နိဝရဏဟာ လောကကြီးပွားရေးကို တားမြစ် တတ်တဲ့တရားတစ်ခုပါပဲ။

နောက်တစ်ခုက **ဗျာပါဒနိဝရဏ** တဲ့။ ဒေါသတရားပါပဲ။ ဒီဒေါသတရား ဖြစ်နေလျှင်လည်း “**ဒေါသော အတ္ထံ နဇာနာတိ**” အရ ကိုယ့်ကျိုး၊ ကိုယ့်စီး ပွားမသိနိုင် မမြင်နိုင်ဖြစ်ကာ လောကကြီးပွားရေးတိုးတက်ရေး ပျက်တော့ မှာပါပဲ။

နောက် **ထိန, မိဒ္ဓ** တဲ့။ တွန့်တို၊ ဆုတ်နစ်၊ ပျင်းရိ၊ အိပ်ချင်၊ ငိုက်မျဉ်းတတ် တဲ့ တရား။ ဒီတရားက ဝီရိယဖျက်တရား၊ ဝီရိယဖျက်မှတော့ ပညာ၊ သတိ စသည်လည်း ပျက်တော့မှာပါပဲ။ ဒီတော့ ဝီရိယ၊ ပညာ၊ သတိ၊ သမာဓိတွေနဲ့ သာ တိုးတက်အောင်မြင်နိုင်တဲ့ လောကကြီးပွားတိုးတက်ရေးမှာ ဒီထိန, မိဒ္ဓ ဟာ အတားအဆီးတစ်ရပ်ပါပဲ။

နောက်တစ်ခုက **ဥဒ္ဓစ္စ, ကုက္ကုစ္စ** တဲ့။ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု၊ နောင်တပူပန်မှု တရား၊ နှစ်ခုကိုပေါင်းပြီး တစ်ခုတည်းယူထားတယ်။ စိတ်ပျံ့လွင့်နေမယ်၊ ပြုခဲ့မိတဲ့ မကောင်းမှုအလုပ်တွေအတွက် တွေးဆ နောင်တပူပန်နေမယ်ဆိုရင် ဖြင့် အလုပ်မှာ သမာဓိမရ၊ ဝီရိယ၊ ပညာ၊ သတိလည်း ဖြစ်ခွင့်မရ။ ဒီလိုဖြစ်

နေရင် လောကဘယ်ကိစ္စဘယ်အလုပ်မှာ အောင်မြင်နိုင်ပါ့မလဲ။ လုပ်ငန်းဖျက် တရားတစ်ခုပါပဲ။

နောက်တစ်ခုက ဝိစိကိစ္ဆာ။ ကိုယ့်အလုပ် အသေအချာဖြစ်မြောက်ရမယ်၊ အောင်မြင်ရမယ်ဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ရှိနေသူမှာ ဘယ်အလုပ်မှာမှ တွန့်တိုဆုတ် နစ်မှာမဟုတ်၊ အားကြီးမာန်တက်လုပ်မှာပါပဲ။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ ကိုယ့်အလုပ် ဟုတ်မှဟုတ်ပါ့မလား၊ ဒီအလုပ်က တိုးတက်မယ့်အလုပ်ဟုတ်ရဲ့လား စသည် ဖြင့် သံသယတွေ ဒွိဟတွေ ဖြစ်နေရင် အလုပ်မှာစိတ်မပါ တွန့်တိုဆုတ်နစ် အလုပ်မအောင်မြင်။ ဒီတော့ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတဲ့ ယုံမှားသံသယဟာ အလုပ်တိုး တက်ကြောင်း ဖျက်တဲ့ အဖျက်တရားတစ်ခုပါပဲ။

ဓမ္မရေးရာ ဗောဇ္ဈင်တရားများ

ကဲ...ယခု ဗောဇ္ဈင်ခေါ်ရပုံနဲ့ ဗောဇ္ဈင်တရားများရဲ့သဘောသွားကို အသီး သီး ရှင်းလင်းပြဖို့ အခွင့်ရောက်လာပါပြီ။ သတိပဋ္ဌာန် ဓမ္မာနုပဿနာအခန်းမှာ မိမိသန္တာန်မှာဖြစ်နေတဲ့ သတိစသော ဗောဇ္ဈင်တွေကို ဖြစ်နေမှန်းသိရမယ်၊ မဖြစ် တဲ့ ပျောက်သွားတဲ့ သတိစသော ဗောဇ္ဈင်တွေကိုလည်း မဖြစ်ပုံ၊ ပျောက်သွားပုံ သိရမယ်လို့ ဟောထားပါတယ်။ ဒီတော့ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဒီတရားတွေဖြစ်၊မဖြစ် သိဖို့ရာမှာ အဲဒီတရားတွေရဲ့ သဘောလက္ခဏာစသည်ကို သိထားမှဖြစ်ပါလိမ့် မယ်။

ဗောဇ္ဈင်ဆိုတာ ဗောဇ္ဈင်မှ ဆင်းလာတယ်၊ ဗောဇ္ဈင်ဆိုတာလည်း ဗောဓိ နဲ့ အင်္ဂုဏ်ပုဒ်ကို ပါဠိနည်းအရစပ်ထားတယ်။ ဗောဓိက နိုးမှုသိမှုအနက်နှစ်မျိုး နဲ့ ဆိုင်ပါတယ်။ အရိယာဖြစ်တဲ့ ဘုရားတပည့်ဟာ လောကုတ္တရာမဂ်ခဏမှာ သတိ၊ ဓမ္မဝိစယ၊ ဝီရိယ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိ၊ ဥပေက္ခာတရားခုနှစ်ခု အစုံအ ပေါင်းဖြင့် ကိလေသာအစဉ်ဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးလာတတ်တယ်၊ သစ္စာ လေးပါးကို သိတတ်တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တွေ့အသိရောက် မျက်မှောက်ပြု တတ်တယ်၊ ဒီတော့ သတိစသော တရားခုနှစ်ပါးအပေါင်းဟာ ကိလေသာဆို တဲ့ အိပ်ပျော်နေခြင်းမှ နိုးကြောင်း သစ္စာသိကြောင်း နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တွေ့သိ ကြောင်းတရားအစုံဖြစ်လို့ ထိုတရားအစုံအပေါင်းကို ဗောဓိဆိုရပါတယ်။ သတိ စသော တရားတစ်ခုခုကိုတော့ ထိုဗောဓိခေါ်တဲ့ တရားအပေါင်း၏ အစိတ်အပိုင်း ဆိုရပါတယ်။

[ထို့နောက် ဗောဇ္ဈင်တရား တစ်ခုစီကို အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းဟောကြားတော်မူ၏။
'ဗောဇ္ဈင်ခုနှစ်ပါးတရားမြတ်ရတနာ' စာအုပ်တွင် ဖတ်ရှုကြပါကုန်။]

သပြေကန်ဆရာတော် ရေးသားဟောကြားသည့် စာအုပ်များ

- ၁။ ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်
- ၂။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တရားမြတ်ရတနာ
- ၃။ စေတီနှင့် ရီသေမှု
- ၄။ ဓမ္မနှင့်ဂုဏ် အဖွဲ့စုံ
- ၅။ ဥပါသကာဂုဏ်ရည်နှင့် သရဏဂုံတရားတော်
- ၆။ ဥပါသကာဂုဏ်ရည်နှင့် သရဏဂုံတရားတော်
- ၆။ ဆဆက္ကသုတ္တန်
- ၇။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ
- ၈။ အဘယာရာမိက ဂုဏ်ရည်
- ၉။ ဝိသုဒ္ဓမဂ္ဂ နိဒါန အနဂီတိဂါထာ
- ၁၀။ သပြေကန်တရားပေါင်းချုပ်
- ၁၁။ ရွှေတောင်ကုန်းသာသနာ့ရိပ်သာဆရာတော် မေး၍
သပြေကန်ဆရာတော်ကြီး ဖြေသည်
- ၁၂။ သပြေကန်ဆရာတော်ကြီး၏ အဆိုအမိန့်များ။

ဆရာတော်ရေးသမျှ ငေးရသည်ချည်း

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ပိဋကတ်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ လူမှုရေးဆိုင်ရာ စာပေဗဟုသုတများ ကုံလုံကြွယ်ဝသည့်အပြင် ဉာဏ်ပညာကြီးမား၍ သိပ်သိပ်သည်းသည်း ပြောဆိုရေးသားတတ်သောကြောင့် ဆရာတော်ဟောပြောရေးသားသမျှ စာအုပ်များသည် အနှစ်သာရပြည့်ဝကြ၏။ မှန်ကန်တိကျသော ဗဟုသုတများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပေးကမ်းနိုင်ကြ၏။ ထူးခြားဆန်းကြယ်သော အချက်အလက်များကို သာယာနာပျော်ဖွယ်ဖြစ်အောင် ညက်ညက်ညောညောတင်ပြနိုင်၏။ ဖတ်ရှုလေ့လာသူတို့အား နှစ်သက်အားရစေ၏။ ဗဟုသုတတိုးပွားစေ၊ သဒ္ဓါတရားထက်မြက်လာစေ၏။ တရားတော်နှင့်အညီ ကျင့်ကြံနေထိုင်ကြရန် တိုက်တွန်းအားပေးနိုင်၏။

သို့သော် ဆရာတော်၏စာအုပ်များသည် စာအုပ်ဆိုင်များတွင် မေးဝယ်လျှင် မရှိသည်ကသာ များ၏။ ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ပုံနှိပ်ခဲ့ပါ၏။ သို့သော် ယခုဆိုင်များတွင် မရနိုင်ပါ။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တရားမြတ်ရတနာကိုလည်း ပထမအကြိမ်တွင် အုပ်(၁၀၀၀၀) ရိုက်နှိပ်ခဲ့ရ၏။ သို့သော် ယခု ရှားပါးသွားပြီ။ ကျန်စာအုပ်များလည်း ဤနည်းအတူပင်။ ဗဟုသုတ ရှာ

မှိုးနေသူတို့အား အသိပညာပေးနိုင်ရန်၊ တွေဝေယုံမှားနေသူတို့အား အမြင်ကြည်လင်သန့်ရှင်းသွားရန်၊ အမှောင်၌ရှိနေသူတို့အား တရားအလင်းရောင်ပေးဆောင်နိုင်ရန် ဆရာတော်ရေးသားဟောကြားသည့်စာအုပ်များကို မပြတ်မလပ်ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ချိသင့်ပါသည်။

စေတီနှင့် ရိုသေမှု

ဘုရားရှင် ဒေသစာရိက္ခာချီတော်မူသောအခါ သာဝတ္ထိပြည်သူပြည်သားတို့ တရားနာဘုရားဖူးရန် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ လာကြ၏။ ဘုရားရှင်ကိုမတွေ့ရ၍ ခါတိုင်းလိုဝမ်းမသာ၊ ပန်းနံ့သာတို့ကို ဂုဇ္ဇကုဋီတိုက်တံခါးဝမှာ ပစ်ချသွားကြ၏။ ဤအကြောင်းကိုသိသော အနာထပိဏ်သူဌေးက အရှင်အာနန္ဒာကို လျှောက်ထား၏။ အရှင်အာနန္ဒာလျှောက်ထားသဖြင့် ဘုရားရှင်ဖြေကြားတော်မူ၏ -

“မြတ်စွာဘုရား... စေတီဘယ်နှစ်မျိုးရှိပါသလဲ”

“သုံးမျိုးရှိတယ် အာနန္ဒာ”

“ဘယ်စေတီများပါလဲဘုရား”

“သာရီရိက (ဓာတ်တော်)၊ ပရိဘောဂ (အသုံးအဆောင်)၊ ဥဒ္ဓိဿ (စိတ်ဖြင့် ရည်မှန်းအပ်သောအရာ) စေတီများ ဖြစ်တယ်”

“မြတ်စွာဘုရား၊ ရှင်တော်ဘုရားများ တခြားကြွတော်မူတဲ့အခါ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှာ ကိုးကွယ်ရာမရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါတယ်။ လူအများပူဇော်ရာဌာန မရှိပါ။ မဟာဗောဓိပင်မှ မျိုးစေ့ဆောင်ယူကာ ဇေတဝန်ကျောင်းတံခါးဝမှာ စိုက်ပါမည်ဘုရား”

“ကောင်းပြီ၊ စိုက်ပေတော့ အာနန္ဒာ၊ ဤသို့စိုက်ထားလျှင် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ ငါဘုရား အမြဲသီတင်းသုံးနေသလိုပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မယ်”

သာရတ္ထဒိပနီလာ စေတီသုံးမျိုးမှာ ပရိဘောဂစေတီ၊ ဓာတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီတို့ ဖြစ်ကြ၏။

ပရိဘောဂစေတီ။ ။ ဘုရားရှင် အသုံးပြုရာ အဆောက်အအုံ ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို ပရိဘောဂစေတီဆိုရ၏။ မဟာဗောဓိပင်၊ အပရာဇိတပလ္လင်၊ ဂုဇ္ဇကုဋီ စသော နေထိုင်သောအားဖြင့် အသုံးပြုခဲ့သော အရာဝတ္ထုတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ရေစစ် စသော အသုံးအဆောင်တို့ကိုလည်းကောင်း ပရိဘောဂစေတီ (ပူဇော်အပ်သော အသုံးအဆောင်) ချည်း ဆိုရ၏။

ဓာတုစေတီတော်။ ။ ဘုရားကိုယ်တော်မှဖြစ်ပေါ်လာသော ဓာတ်တော်များကိုလည်းကောင်း၊ ထိုဓာတ်တော်များကိုဌာပနာ၍ တည်ထားပူဇော်အပ်သော စေတီပုထိုးတို့ကိုလည်းကောင်း “ဓာတ်တော်” ဆိုရ၏။ ကိုယ်တော်မြတ်၏ အသွေး အသား အရိုးတော်တို့မှဖြစ်ပေါ်လာ၍ “သာရီရိက” လည်း ဆိုခဲ့၏။ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် ထေဇောဓာတ်လောင်သောအခါ ဓာတ်တော်တွေ ဖြစ်လာရ၏။ ထိုဓာတ်တော်များကား အဆင်းက အသွယ်သွယ်၊ အရွယ်က အစားစား၊ အရေအတွက်အားဖြင့်လည်း ခြားနားလျက်ရှိ၏။ ဓာတ်တော်အကြီးစားက ရွှေအဆင်းရှိ၏၊ အလတ်စားက ပုလဲအဆင်းရှိ၏၊ အငယ်စားက ချယားပွင့် သို့မဟုတ် မြတ်လေးပန်းငုံအဆင်းရှိ၏။ အရွယ်ပမာဏအားဖြင့် အကြီးက ပဲနောက်၊ အလတ်က ဆန်ကျို၊ အငယ်က မုန်ညင်းစေ့ပမာဏရှိ၏။ အရေအတွက်အားဖြင့် အကြီးက ငါးစလယ်၊ အလတ်က ငါးစလယ်၊ အငယ်က ခြောက်စလယ်ရှိသည်ဟု သိရ၏။ အသမ္ဘိန္ဒ (ပင်ကိုအတိုင်း မပျက် ရှိနေသော) ဓာတ်တော်၊ သမ္ဘိန္ဒ (ပင်ကိုအနေအထားမှ ကွဲပြား၊ တစ်မျိုးဖြစ်လျက် ရှိသော) ဓာတ်တော်ဟုလည်း ကွဲပြားသေး၏။ သင်းကျစ်တော်၊ စွယ်တော်လေးဆူ၊ ညှပ်ရိုးတော်နှစ်ဆူ၊ ခုနစ်ဆူသော ဤဓာတ်တော်တို့ကား အသမ္ဘိန္ဒဓာတ်တော်များ ဖြစ်ကြ၏။ ကျန်ဓာတ်တော်များမှာ သမ္ဘိန္ဒဓာတ်တော်များ ဖြစ်ကြ၏။ (အပဒါန၊ ၂၊ ၃၈၄၊ ၄)

ဓာတ်တော်မရှိလျှင် သာသနာကွယ်။ ။ ဓာတ်တော်များမှာ ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်တော်အသွေးအသား၊ အရေအရိုးတော်များမှ ဖြစ်လာရသည်ဖြစ်ရာ ဘုရားရှင်အလား အလွန်ပင် လေးစားခံခဲ့ရ၏။ သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က ဘုရားထူပါ အများအပြားရှိသည်ကိုမတွေ့ရ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာအခါ၌ကား ဓာတ်တော်ဝေစုရသော ရှင်ဘုရင်များက ကိုယ့်ဌာန ကိုယ့်မြို့နယ်မှာ အသီးသီး စေတီတည်ထားကိုးကွယ်ကြ၍ ဘုရားစေတီပုထိုးများစွာဖြင့် ကမ္ဘာကိုတင့်တယ်စေခဲ့၏။ ပူဇော်ခြင်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့်လည်း ကမ္ဘာကိုတန်ဆာဆင်ခဲ့ရာ ဇမ္ဗူဒီပကမ္ဘာတစ်ခွင်မှာ လွန်စွာပင် တင့်တယ်လျက်ရှိခဲ့ပါ၏။

ဓာတ်တော်ကား အရေးကြီးလှ၏။ ဓာတ်တော်ရှိနေသမျှ သာသနာမကွယ်သေး၊ နောက်ဘုရားတစ်ဆူဖြစ်ခွင့်မရှိသေး၊ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်စံရာအခါမှ နောက်၌ကား သာသနာကွယ်ရတော့၏။

ဓမ္မစေတီတော်။ ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စသော တရားစာအုပ်ပေစာတွေ ဌာပနာရာစေတီကို “ဓမ္မစေတီ” ဟု ဆိုပါသည်။ တရားစာအုပ်ဌာပနာရာစေတီသာမက တရားစာအုပ်တို့ကိုလည်း ဓမ္မစေတီပင်ဆိုအပ်ပါ၏။

ဓမ္မ၏ သတ္တုအဖြစ်ကား ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် မိန့်တော်မူခဲ့၍ သတ္တာ အဖြစ်မှာ ထင်ရှားပါ၏။ ပရိယတ်, ပဋိပတ်, အသိဓာတ် အလင်းဉာဏ်တို့ကို အစဉ်မပြတ်ပေးခဲ့သောစေတီဖြစ်ရာ ဤဓမ္မစေတီကား သတ္တဝါတို့အဖို့ ကျေးဇူး များလှ၏။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်ပင် ပူဇော်ရာဖြစ်၍ မဓမ္မစေတီကား ထူး ခြားလှ၏။

မြတ်စွာဘုရား ဘုရားဖြစ်စ ဥရုဝေဠတောတွင် သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် “ငါဘယ်သူများ ရိုသေလေးစားသမှု အမှီပြုရအံ့နည်း” ဟု စဉ်းစားခဲ့ဖူး၏။ မိမိ အလေးအမြတ် အရိုအသေပြုဖို့ ပုဂ္ဂိုလ်မမြင် ဖြစ်ရာမှ အကြံရခဲ့သည်မှာ “ငါ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်းသိတော်မူခဲ့သော တရားတော်ကိုပင် ရိုသေသမှု, လေးမြတ် သမှု အမှီပြုနေရမှု ကောင်းလေစွ” ဟု ဖြစ်ပါသည်။

ဥဒ္ဒိဿစေတီလည်း ဆိုရ။ ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စသော ပေစာ, စာအုပ်များ ဌာပနာရာစေတီကို ဓမ္မစေတီဟု ဆိုခဲ့၏။ ဘုရားလက်ထက်တော်က ထိုသို့ တရားစာအုပ်မရှိ၊ နှုတ်ဖြင့် သင်ကြ၊ ဆောင်ကြ၊ စိတ်ဖြင့် မှတ်သားကြ၏။ သို့ ဖြစ်လျှင် ဘာကို ဓမ္မစေတီဆိုပါမည်နည်း။

ထိုအခါ စိတ်ဖြင့်ရည်မှန်း၍ တရားဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြုရ၏။ တရားတော် ကိုဆင်ခြင်ရ၏။ ထိုဆင်ခြင်ရည်မှန်းအပ်သော ဂုဏ်တော်၊ တရားတော်များပင် ဓမ္မစေတီဖြစ်၏။ ဓာတု, ပရိဘောဂတို့လို အထည်ဝတ္ထုမရှိ၊ စိတ်ဖြင့်ရည်မှန်း ပူဇော်အပ်သော တရားတော်ဖြစ်၍ “ဥဒ္ဒိဿစေတီ” လည်း ဆိုရ၏။

အသိပညာနည်းပါးလာသော နောင်အခါ စာအုပ်တွေ ပေါ်လာရ၏။ ကို ပေစာ, စာအုပ်တွေမှာ စိတ်ဖြင့်ရည်မှန်းအပ်၊ ဆင်ခြင်အပ်သော တရားတော်တွေ ကို ရုပ်လုံးဖော်ပေးခြင်းဖြစ်ရာ ၎င်းတို့သည် “ဥဒ္ဒိဿစေတီ” တွင် ဝင်ခဲ့၏။

ဥဒ္ဒိဿစေတီတစ်ဆူ။ ။ ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်ကိုလည်း ဥဒ္ဒိဿစေတီ ဆိုရ၏။ ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ဆင်းတုတော်မရှိဟု သိရ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ထိုအခါက စေတီ ဘယ်လိုဖြစ်ပါသနည်း။

ဘုရားဂုဏ်တော်များကို အာရုံပြုရ၏။ ဘုရားဂုဏ်တော်ကို စိတ်ဖြင့် ရည် မျှော်အာရုံယူပူဇော်ရ၏။ စိတ်ဖြင့် ရည်မှန်းအပ်သော ထိုဂုဏ်တော်ပုံတော်များ ကိုပင် “ဥဒ္ဒိဿစေတီ” ဆိုရ၏။ ရည်မှန်း၍ ပူဇော်အပ်သော စေတီ ဆိုလို၏။

အများထင်လွယ်မြင်လွယ်ကြဖို့ရာ နောင်အခါ ဆင်းတုတော်များ ထုလုပ် ကိုးကွယ်ကြရာ ဆင်းတုတော်များ ပေါ်လာရ၏။ စိတ်ဖြင့်ရည်မှန်းအပ်သော ဂုဏ်တော်များ, ပုံတော်များကို အကြောင်းပြုပေါ်ပေါက်ရသောကြောင့် ၎င်းတို့ ကိုလည်း ဥဒ္ဒိဿစေတီ၌ သွင်းရ၏။

သို့ဖြစ်၍ ဥဒ္ဒိဿစေတီတွင် ဓမ္မစေတီရော ဆင်းတုရုပ်တုပါ ပါဝင်ကြ သည်ဟု သိရ၏။

စေတီယ-စေတီမည်ပုံ။ ။ စေတီယသည် အဘိဓာန်များနှင့် ပါဠိအဋ္ဌ ကထာများအရ သာသနာနှင့်သာဆိုင်သောအမည်မဟုတ်၊ ဘုရားမပွင့်မီ ရှေး ရှေးသောကာလကပင် ပူဇော်ရာဌာန၊ သစ်ပင်စသည်တို့၌ တွင်နေသောအမည် တည်း။

ထို့ကြောင့် လူတို့သည် မြတ်နိုးပူဇော်အပ်သော ဘုရားဖွားမြင်ရာဌာန၊ ဒုက္ကရစရိယာကျင့်ရာဌာန၊ သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်ရာဌာန၊ အနိမိသစသော ဌာန၊ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူရာဌာန၊ သီတင်းသုံးတော်မူရာဌာန၊ ထိုထိုဗုဒ္ဓ ကိစ္စပြုတော်မူရာဌာန၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူရာဌာန၊ တေဇောဓာတ်လောင်ရာ ဌာန အစရှိသော အရပ်ဌာနတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုထိုအရပ်တို့၌ အမှတ် အသားအဖြစ်ဖြင့် တပ်ထားအပ်သော ထူပကျောက်တိုင် စသည်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ ဓာတ်တော်ပင် မရှိစေကာမူ စိတ္တိကတ (အရိအသေအလေးအမြတ်ပြုအပ် သောဝတ္ထု)ဖြစ်၍ စေတီယ (စေတီ) ဟုပင် မှတ်အပ်ကုန်၏။ (ဝိ-ဋ္ဌ၊ ၃-၂၃၈-၉)

သဲပုံစေတီ ပူဇော်၍ အကျိုးရပုံ

ပုလိနထူပိယထေရ် (အပါဒါန-၂၊ ၇၉)သည် ရှေးဘဝတစ်ခု၌ နာရဒ ရသေ့ဖြစ်စဉ် တပည့်တစ်သောင်းတို့၏ အလုပ်အကျွေးကို ခံယူရ၏။ မိမိက သာ အပူဇော်အလေးအမြတ်ခံရ၍ မိမိက ပူဇော်ရမည်၊ အလေးအမြတ်ပြုရမည် ပုဂ္ဂိုလ်မရှိဖြစ်နေရာ ပူဇော်ရမည်အရာကို ရှာဖွေဖို့အကြံဖြစ်ခဲ့၏။

ဤသို့အကြံဖြစ်လျက် ကမ်းပါးကလည်း ပေါ်လွင်ထင်ရှား၊ ဆိပ်ကမ်း ကလည်းသာယာ၊ စင်ကြယ်သောသဲများကလည်း ပေါများသော အပရိကမြစ် သို့ရောက်သွားကာ သဲပုံစေတီတည်ခဲ့၏။

မိမိစေတီ၌ပြုကျင့်ပုံကို ပြန်ပြောင်းဟောခဲ့၏။ မြတ်စွာဘုရားမျက်မှောက် မှာလို ဝမ်းသာအားရဖြစ်ကာ ည၊ နံနက်ပူဇော်ခဲ့ကြောင်း၊ ကိလေသာတွေ၊ ကာမ စသောစိတ်တွေဖြစ်လာသောအခါ ဘုရားရှင်ကို အမှီပြုနေရလျက် ကိလေသာ တို့နှင့် ပေါင်းသင်းနေရခြင်းငှာ မသင့်ပါတကားဟု သဲပုံစေတီကို ဆင်ခြင် အောက်မေ့ကြောင်း၊ ဆင်ခြင်မိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ထူပါ၌ ဂါရဝဖြစ်လာ ကြောင်း၊ ချွန်းဖြင့်ထိုးအပ်သောဆင်ပမာ ကိလေသာတွေ ဖျောက်ပယ်ခဲ့ကြောင်း မိန့်ဆိုခဲ့သည်။ (ဤလည်း စေတီပူဇော်သူတို့အတွက် နည်းယူရန်အချက်ပင် တည်း။)

ထိုနောက် ထိုဘဝက စုတေသော် ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်ရပုံ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှ နတ်ပြည်၊ လူ့ပြည်တွင် စည်းစိမ်ခံစားရပုံ၊ ကုသိုလ်ပြုရာ၌ စေတီဟုတ်မဟုတ် အရေးမကြီး၊ အကျင့်သာအရေးကြီးပုံတွေကို ဆိုခဲ့၏။

နောက်ဆုံးဘဝ သာဝတ္ထိပြည်ဝယ် ကြွယ်ဝချမ်းသာသောအမျိုးမှာ ဖြစ်ကြောင်း၊ မိဘများက ဘုရားကိုးကွယ်သော အရိယာများဖြစ်ကြောင်း၊ မိဘများက ဗောဓိအပွေးနဲ့ အခေါက်ယူကာ ရွှေစေတီတည်ခဲ့ကြောင်း၊ ဥပုသ်နေ့မှာ စေတီထုတ်လျက် ညဉ့်သုံးယံပတ်လုံး ဘုရားဂုဏ်တော်ကျူးရင့်ကြကြောင်း၊ ထိုစေတီမြင်ရလျှင်ပင် မိမိမှာ ရှေးက သံပုံစေတီကို အမှတ်ရခဲ့ကြောင်း၊ တစ်နေရာတည်းမှာပင် အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုက်ရောက်ခဲ့ကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

ဘုရားဓာတ်တော်စေတီ ပူဇော်ရသည့်အကျိုး

ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးနောက် အဇာတသတ်မင်းကြီးသည် မိမိရသောဓာတ်တော်တို့ဖြင့် စေတီများတည်ထားပူဇော်ခဲ့၏။ ထိုအခါ ဥပါသိကာတစ်ဦးက ထိုမြတ်စွာဘုရား စေတီတော်ပူဇော်မည်ဟု ဆပ်သွားဖူးပန်းလေးပွင့် ယူအလာ သားငယ်ရှိသောနွားမအဝေးခံရ၍ စုတေခဲရာ သိကြားမင်းဥယျာဉ်တော် အပျော်ကစားအထွက် အတူပါနတ် ကချေသည် နှစ်ကုဋေငါးသန်းကို လွှမ်းမိုးကာ အရောင်အဝါ တောက်ပစွာဖြင့် ရထားနှင့်တကွ ထင်ရှားဖြစ်လာ၏။

သိကြားမင်းလည်း အံ့ဩမဆုံးဖြစ်၍ သူ့အကြောင်းမေးမြန်းပြန်ရာ သူ့ကုသိုလ် သူ့အကြောင်း ပြောပြပြန်တော့ ပိုပြီးအံ့ဩရပြန်၏။ ထို့ကြောင့် မာတလိ အမျိုးထားလျက် နတ်အများကို သြဝါဒပေးခဲ့၏။ စေတီပူဇော်ရာဝယ် အကျိုးရခြင်းအကြောင်းကိုပြရာ၌ လွန်စွာခိုင်လုံလှသောကြောင့် သိကြားသြဝါဒ အပြည့်အစုံကို ဖော်ပြလိုက်ပါသည်(ပါဠိဂါထာကို ချန်လှပ်၍ အနက်မျှဖော်ပြပါမည်။)

(၁) မာတလိ...ရှုစမ်းပါတော့လော၊ မကြံနိုင်ဖွယ် ဆန်းကြယ်လှသော ဤကုသိုလ်ကံအကျိုးကား အံ့ဖွယ်ရာကောင်းလှပါပေစွ။ ခေတ်ကောင်း၌ ကောင်းစွာပြုအပ်သော အနည်းငယ်မျှလည်းဖြစ်သော အလှူဝတ္ထုသည် ကြီးကျယ်များပြားသည့် အကျိုးအာနိသင်ရှိသည် ဖြစ်ပါပေ၏။

(၂) စိတ်တရားသည် သဒ္ဓါရည်ရွှင် အနည်စင်လဲ့ ကြည်လင်ခဲ့သည်ရှိသော် ရှေးဘုရားများအတူ သိတော်မူသော ဘုရားရှင်၌သော်လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါး တပည့်သာဝက သံဃာ၌သော်လည်းကောင်း၊ အလှူဒါနသည် နည်းသည် မည်သည်မရှိပါပေ။

(၃) မာတလိ...လာလှည့်ပါလော့၊ ငါတို့သည်လည်း ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ ဓာတ်တော်တို့ကို အတိုင်းထက်သာ လွန်ကဲစွာ ပူဇော်ကြကုန်စို့။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၏ ဆည်းပူးများပြား တိုးပွားလာခြင်းသည် ချမ်းသာကြောင်းသာ ဖြစ်ပါပေသတည်း။

(၄) သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရား၌သော်လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ကြွသွား မြတ်ဘုရား၌သော်လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်ဟိတ်များ စိတ်တရားသည် တူမျှသည်ရှိသော် ဆက်ဆက်တိုးပွား အကျိုးတရားသည်လည်း တူမျှမြဲသာဖြစ်ပါပေသတည်း။

ထိုစကားသင့်ပါပေစွ၊ သူသူငါငါ သတ္တဝါမှန်သမျှတို့သည် စိတ်ထားကောင်းခြင်း အကြောင်းရင်းမှန် အခြေခံအရ သုဂတိဘဝသို့ လားရောက်ကြလေကုန်သတည်း။

(၅) အလှူဒကာ ဒကာမတို့သည် အကြင်ဘုရားရှင်တို့၌ ပူဇော်သက္ကာရကို ပြုကြကုန်၍ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ကြရလေကုန်၏။ ထိုဘုရားရှင်တို့သည် နတ်ဗြဟ္မာလူသူအများတို့၏ အကျိုးငှာ ဖြစ်တော်မူပါပေကုန်စွတကား။

(ဝိမာန-၆၆၊ ၄၊ ၂၈၅-၆)

ဘုရားစေတီတို့ကို မရိုသေမှု

ရွှေတိဂုံစေတီတော်အောက်ခံကို အချို့သော ဂေါပကလူကြီးများက ပလ္လင်ဟု ယူဆကာ ထိုခုံထက် တက်ရောက်ဝတ်မပြုသင့် အဂါရဝဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြောင်း သြဝါဒါစရိယဆရာတော်များထံ လျှောက်ထားခဲ့ကြသည်။

ဘုရားမြတ်ကိုယ်စားတော်ဖြစ်သော စေတီတော်မြတ်၌ ရိုသေလေးစား မြတ်နိုးသော စိတ်ထားအရ ယူဆသော အယူအဆဖြစ်ရာ ကောင်းပါပေ၏။ စေတီဆိုသည်မှာ ရိုလေသေ ကောင်းလေဖြစ်ပါပေ၏။ သို့သော်လည်း မိမိက ဂါရဝအဖြစ် ပြုကျင့်သော အကျင့်ကို သူတစ်ပါးက မလိုက်နာ၊ မပြုကျင့်တိုင်း သူ့မှာ အဂါရဝဖြစ်သည် အကုသိုလ်ဖြစ်သည်ဟုတော့ တစ်ထစ်ချမသတ်မှတ်သင့်သေး။

ယခုအခါ ဗုဒ္ဓ အဂါရဝ၊ စေတီယ အဂါရဝတို့ကို ပြပါဦးမည်။

“အကြင်ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားရှိစဉ် ဆည်းကပ်ရန်မသွား၊ မြတ်စွာဘုရား ဖိနပ်မပါဘဲ စင်္ကြံကြွတော်မူသည်ရှိသော် ဖိနပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ စင်္ကြံသွား၏။ မြတ်စွာဘုရား နိမ့်သောစင်္ကြံ၌ စင်္ကြံသွားသည်ရှိသော် မြင့်သောစင်္ကြံ၌ စင်္ကြံသွား၏။ မြတ်စွာဘုရားအောက်၌နေသည်ရှိသော် အထက်၌နေ

၏။ မြတ်စွာဘုရားမြင်လောက်ရာအရပ်၌ ပခုံးစွန်းနှစ်ဖက်ခြံထား၏။ ထီးဆောင်းထား၏။ ဖိနပ်စီး၏။ ရေချိုး၏။ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စွန်း၏။

ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော် စေတီကို ရှိခိုးခြင်းငှာ မသွား၊ စေတီထင်ရှား ရှိရာအရပ်၌ မြတ်စွာဘုရားမြင်ရာအရပ်၌ ဆိုအပ်သော အလုံးစုံသောအမှုကို ပြု၏။ ဤရဟန်းသည် ဘုရား၌မရိသေသူမည်၏။ (အဘိ၊ ၄၊ ၂၊ ၄၈၅)

စေတီယင်္ဂဏ(စေတီရင်ပြင်)။ ။ ပရိဝါရဋ္ဌကထာမှ ဗုဒ္ဓအဂါရဝကို ပြုပါဦးမည်။ တခြားအချက်တွေ မထူးခြားသော်လည်း စေတီယင်္ဂဏအတွင်းပြု ဆိုချက် အထူးပါလာပါ၏။

စေတီဗောဓိကို ရှိမခိုးရာ၌ ယခုခေတ် အချို့ရွှေတိဂုံစသော စေတီတော်ကြီးများရှိရာ ကုန်းတော်သို့ ရောက်လျက် ရှိမခိုးဘဲ ဆင်းသွားတတ်ကြ၏။ ဤသည်လည်း အဂါရဝပင်ဖြစ်တော့သည်။

ဗုဒ္ဓအဂါရဝစသည်တို့တွင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရားသက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ် ဆည်းကပ်ခြင်းငှာ မသွား၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော် စေတီတည်ရာ ဗောဓိတည်ရာအရပ်သို့ မသွား၊ စေတီဗောဓိကို ရှိမခိုး၊ စေတီရင်ပြင်၌ ထီးဆောင်း၊ ဖိနပ်စီးလျက် လှည့်လည်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဘုရား၌ ရိသေခြင်းမရှိဟု သိအပ်၏။

ပန်းတင်ခုံပေါ် တက်သင့်သလော။ ။ ဗုဒ္ဓအဂါရဝ(ဘုရားစေတီ၌ မရိသေမှု)မှာ ဘယ်လိုအပြုအမူမျိုးများဖြစ်ကြောင်း အဋ္ဌကထာများအဆိုကို ပြခဲ့ပါပြီ။ ထိုအဂါရဝများတွင် ပန်းတင်ခုံပေါ်တက်ခြင်းမျိုးကို အဂါရဝအဖြစ် ထည့်သွင်းထားသည်ကို မတွေ့ရ။

စေတီက ဆင်းတုတော်ဖြစ်လျှင် မိမိက ထိုဆင်းတုတော်ထက် မြင့်ရာက မနေအပ်ပေ၊ အကယ်၍ မတတ်သာ၍ နေခွင့်ကြိုလာသောအခါ၌လည်း ရှိခိုးခွင့်ပန်နေထိုင်ခြင်းမှာ အဂါရဝလွတ်ကင်းဖို့ ရှိပါသည်။

သို့ဖြစ်လျှင် ထိုပန်းတင်ခုံပေါ် တက်ရောက်ဖူးမြော်ခွင့် ရှိမရှိ ဘယ်သို့သိရမည်နည်း။

မိမိနောက်က ဆိုခဲ့ပါပြီ။ ဘုရားဆိုသည်မှာ ရိသေလေ ကောင်းလေဖြစ်၏။ ထိုပန်းတင်ခုံကို ရိသေလေးစား၍ မတက်သူကို အပြစ်ဆိုဖွယ်မရှိပါ။

ထိုပန်းတင်ခုံ၌ စေတီရံတွေကလည်းရှိ၏။ အောက်ဘက်ပတ်ဝန်းကျင်က စေတီတွေ၊ ဆင်းတုတွေကလည်း ရှိနေ၏။ တက်ဖို့ဝန်လေးဖွယ်တော့ဖြစ်ပါ၏။ သို့ဖြစ်ရာ နီးနီးကပ်ကပ် ဘုရားဖူးလိုသူ၊ သမာဓိရ၍ တက်ရောက်နုလုံးသွင်းလိုသူ စသော လိုလိုလားလားရှိသူများအတွက် အဂါရဝဖြစ်ဖို့ ရှိမရှိ စဉ်းစား

သင့်ပါ၏။ ဂါရဝ, အဂါရဝမှာ စိတ်ထားကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု၊ လေးစားမှု၊ မလေးစားမှုတို့နှင့် ဆိုင်နေရာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေအဖို့ မလေးမစား အဂါရဝ စိတ် ထားတော့ ဖြစ်ဖို့မရှိပါ။

နေရာဌာနက ပန်းတင်ခုံဆိုသော်လည်း အစဉ်အလာအားဖြင့် အများ သွားလာရာ သံဃာတော်များ အနေကဇာတင်ခြင်းစသည်ဖြင့် အချို့အခမ်းအနား ကျင်းပရာ အချို့ဘုရားဖူးမြော်ရာ ပုတီးစိပ်ရာ တရားနလုံးသွင်းရာဌာနအဖြစ် ဖြင့် တည်ခဲ့ရာ ထိုဌာနမှာ မတက်ရောက်အပ်သောဌာန မနေအပ်သောဌာန ဟု ဆုံးဖြတ်ဖို့ရာမလွယ်လှပါ။

ပြုရမည့်တာဝန်က။ ။ မိမိတို့သည် တရားဟော စသည်တို့အတွက် မထေရ်ကြီးတွေထက်မြင့်ရာ တရားပလ္လင်ထက် တက်လိုသောအခါ ကန်တော့ ပြီးတက်ရ၏။

ဆရာသမား၊ မိဘ၊ ရဟန်းသံဃာစသည်ကို ရိုသေထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်များ အား တက်နင်းသောအခါ ကန်တော့ပြီးတက်နင်းရ၏။ အမြင့်နေဖို့ အခွင့်ကြံ့ သောအခါ ရှိခိုးတောင်းပန်, အခွင့်ပန်ပြီးမှ တက်နေရ၏။

သို့ဖြစ်လျှင် ယခုပစ္စယာဌ တက်လိုနေလိုသောအခါလည်း ဘုရားရှင်ထံ ရှိခိုးတောင်းပန်, အခွင့်ပန်လျက် တက်ရောက်ကာ လိုရာပူဇော်မှုစသည်ပြုက အပြစ်ကင်းဖွယ်ရှိသည်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ပွားကြည့်စို့

ယခုအခါ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်၏ ဓမ္မဝိနယတို့၏အသင်အပြခံယူရသော မိမိတို့သည် တရားတော်များကို မိမိဆရာအဖြစ်ဖြင့် အလေးအနက်ခံယူလျက် ရှိကြပါသည်။ ဤမျှများပြား၊ ဤမျှထူးခြားသော အနက်အရသာ သဒ္ဓါဩဇာ ခံစားရသော ဗုဒ္ဓသာဝကတို့အဖို့ အဘယ်မှာ ဤဒေသနာတို့ကို မခံယူဘဲ ရှိပါ အံ့နည်း။ ဤမျှ များပြားသောတရားဒေသနာတို့ကို ဘယ်ဆရာ တစ်ဦးတစ် ယောက်ကများ ဟောကြားပါသနည်း။ မရှိပါပေ။

များရုံသာလော၊ မဟုတ်ပါပေ။ နက်နဲခက်ခဲလှခြင်း၊ နက်နဲခက်ခဲလှ သော်လည်း တကယ်တတ်သိနားလည်သောဆရာနှင့်သင်ယူရလျှင် အတ္ထရသ, သဒ္ဓရသ အပြည့်အဝခံစားရခြင်း၊ အသိမျှနှင့်အားမရဘဲ ညွှန်ပြတိုင်းကျင့်လျှင် တကယ်ထူးခြားသော အမြင်ပေါက်၍ တကယ် ပဋိပတ်အရသာ, ပဋိဝေဓ အရသာ, သာယာဖွယ်တွေ ခံစားရခြင်းများဖြင့် ဘုရားရှင်၏ အံ့ချီးမကုန်လောက် သော သဗ္ဗညုတာခေါ် ဉာဏ်တော်ကြီးကို မှန်းဆနိုင်ပါ၏။

ဤမျှများပြားအောင် မနေမနားဟောကြားတော်မူခဲ့ပုံ စဉ်းစားမိပြန်သော အခါ သတ္တဝါများအပေါ်မှာ ထားခဲ့သော မဟာကရုဏာတော်ကြီးကလည်း အထင်အရှား အမြင်သားဆိုသလို ပေါ်လာရပြန်တော့၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရား ရှင်၏ မဟာကရုဏာတော်ကြီးမှာ ယနေ့တိုင် အနည်းငယ်မျှ မငြိမ်ခဲ့သေးပါ ဆိုသော ဇိနလင်္ကာရဆရာစကားမှာ သာဓုခေါ်ဖွယ်ပါတကား။ ဤစကားကို အပြည့်အဝထောက်ခံလျက်ရှိသော အောက်ပါရတနသုတ္တန်လာ ဒေသနာဖြင့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ ပွားကြည့်ကြပါဦးစို့။

ဝနပ္ပဂုဗ္ဗေ ယထာ ဖုဿိတဂ္ဂေ၊
ဂိမှာန မာသေ ပဌမသ္မိံ ဂိမေ။
တထူပမံ ဓမ္မဝရံ အဒေသယိ၊
နိဗ္ဗာနဂါမိံ ပရမံ ဟိတာယ။
ဣဒမ္ပိ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ပဏိတံ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိံ ဟောတု။

ဂိမှာန - နွေလေးလတို့တွင်၊ ပဌမသ္မိံ ဂိမေ - ရှေးဦးအစ နွေကာလဖြစ် သော၊ မာသေ - အလှထူးလာ လတန်ခူးအခါ၌၊ ဖုဿိတဂ္ဂေ - ရနံ့ထုံကာ အင့် အာလျက် ချပ်လွှာကြွားအိ ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်သော အဖျားရှိသော၊ ဝနပ္ပဂုဗ္ဗေ - အသွင်လှလျက် မြင်ရရှုမငြီး တောအုပ်ကြီးသည်၊ (သသိရိကော) ယထာ - ရနံ့ သင်းသင်း အဆင်းအိအိ တင့်တယ်သော အသရေရှိသကဲ့သို့၊ တထူပမံ - ထို တောအုပ်ဝေဆာ အသရေဖြာဟု ရှုစရာအတိ ဥပမာရှိပေထသော၊ နိဗ္ဗာနဂါမိံ - သန္တိဓာတ်မှန် အေးနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရန်ကောင်းလှစွာ အကြောင်းဖြစ်သော၊ ဓမ္မ ဝရံ - အနက်သာယာ သဒ္ဓါလှပ ထူးလှဝေဆာ ဒေသနာပိဋကတ် တရားမြတ် ကို၊ ပရမံဟိတာယ - ငြိမ်းချမ်းဖို့ရန် နိဗ္ဗာန်ဓာတ်သုံး အမြတ်ဆုံး အကျိုးစီးပွား အလို့ငှာ၊ အဒေသယိ - သဗ္ဗညုတာ ဉာဏ်မဟာနှင့် ကရုဏာနှလုံး သုံးကာ သုံးကာ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေပြီ။ ဗုဒ္ဓေ - အနုတ္တရ - ဗုဒ္ဓဟုတွင် ရှင်တော် မြတ်ဘုရား၌၊ ဣဒမ္ပိရတနံ - ဤရတနာဖြစ်ကြောင်း ဂုဏ်တော်အပေါင်းသည် လည်း၊ ပဏိတံ - အာရုံယူ အောက်မေ့ပါလည်း မရောင့်ရဲစေ ထူးမြတ်လှပါပေ ၏။ ဧတေန သစ္စေန - နှုတ်ဝစီမှ ပီသဖြစ်လာ ဤဓမ္မသစ္စာကြောင့်၊ (တုမှာကံ) - တို့ဘုရားသာ အားထားရာရှိ အသိကောင်းကောင်း တပည့်အပေါင်းတို့အား၊ သုဝတ္ထိံ - ဘေးဒဏ်ရန်စွယ် အန္တရာယ်မထိ ကောင်းသိဒ္ဓိဖြင့် ဣဒ္ဓိလွမ်းကာ ဝမ်းသာမကင်း ချမ်းသာခြင်းသည်၊ ဟောတု - လိုတိုင်းလည်း ရ တကိုင် လည်း ပြည့်လေ ဖြစ်ပါစေသတည်း။

ဆရာတော်၏စာအုပ်မှန်သမျှ အနှစ်ပြည့်ဝသည်ချည်း

သပြေကန်ဆရာတော်ရေးသားဟောကြားတော်မူခဲ့သည့်စာအုပ်များအနက် မှ “ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်”၊ “ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတရားမြတ်ရတနာ” နှင့် “စေတီ နှင့် ရီသေမှု” ဟူသောစာအုပ်သုံးအုပ်မှ အနှစ်သာရများကို ကောက်နုတ်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ မည်မျှအနှစ်သာရပြည့်ဝသည်ကို စာရှုသူတို့ ခန့်မှန်းနိုင်ကြပြီးဖြစ် သည်။ ကျန်သောစာအုပ်များသည်လည်း ဤသို့သာ အနှစ်သာရပြည့်ဝမည် မှာ ယုံကြည်စွာဖြင့် ရှာဖွေဖတ်ရှုကြပါကုန်ဟု တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လိုက်ရပါ သည်။

အခန်း (၇) ဓမ္မသိုင်ရာ ခဲရာခဲဆစ်များကို ဖြေရှင်းခြင်း

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ဓမ္မရေးရာမေးခွန်းများကို မေးမြန်းလျှောက်ထားလာလျှင် အမြဲတမ်းအားတက်သရော လိုလိုလားလားပြန်လည်ဖြေကြားတော်မူ၏။ ဤသို့ဖြေကြားပေးရမည်ကို မိမိ၏ တာဝန်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ရှင်းလင်းဟောပြပေးရန်မှာ ဘုရားသားတော်တို့၏တာဝန် မဟုတ်ပါလော။

ရွှေတောင်ကုန်း သာသနာ့ရိပ်သာဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတာဘိဝံသ ထံသို့ သပြေကန်ဆရာတော်၏ ပြန်စာတစ်စောင်တွင် ဤသို့ရေးသားထား၏ -

“ဩဝါဒါစရိယဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတာဘိဝံသထံ အလေးထား ရေးသားအပ်ပါ၏။ ဆရာတော် အရှင်လျှောက်ထားခဲ့သော ပြဿနာနှစ်ရပ်ကို ဖြေကြားလိုက်ပါသည်။ တပည့်တော်များကား အလုပ်မအားလှ၊ သူတစ်ပါးတာဝန်ပေးထားသော ပြင်ဖို့ ဆင်ဖို့ ရေးသားဖို့ တာဝန်အကြွေးများက များလှသည် ဖြစ်ရာ ဆရာတော်အတွက် စာမှာ ကြာသွားပါသည်။ ခွင့်လွှတ်တော်မူပါရန်။”

ဤစာပိုဒ်ကလေးကို ထောက်ရှုလိုက်လျှင် ဆရာတော်သည် မေးခွန်းပြဿနာများစွာကို ဖြေရှင်းပေးနေရုံမျှမက “သူတစ်ပါးတာဝန်ပေးထားသော ပြင်ဖို့ ဆင်ဖို့ ရေးသားဖို့ တာဝန်အကြွေးများက များလှသည်” ဟု ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ဆရာတော်အား ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ဖို့ ပေးထားသည့်စာမူများကလည်း မနည်း၊ အမှာစာစသည်ရေးပေးစရာတွေကလည်း အများကြီး၊ ဖြေစရာမေးခွန်းတွေကလည်း တစ်ပုံတစ်ခေါင်း၊ ဒါတွေကို ဆရာပေး(က) မိမိဆောင်ရွက်ပေးရမည့်တာဝန်အကြွေးဟု မှတ်ယူတော်မူသည်။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ဦးပဏ္ဍိတာဘိဝံသဆရာတော်ထက် အသက် ၁၁ နှစ်၊ ဝါတော်တစ်ဆယ့်တစ်ဝါ ပိုကြီးပါသည်။ သို့သော် ဦးပဏ္ဍိတာဘိဝံသ အား 'သြဝါဒါစရိယဆရာတော်'၊ 'ဆရာတော်' စသည်ဖြင့် ရိုသေလေးစားစွာ ခေါ်ဝေါ်ပါသည်။ မိမိ၏ပညာမာန်ကို နှိမ်ချ၍ သူတစ်ပါးတို့အား လေးစားတတ် သော ဆရာတော်ပါပေ။

တစ်ဖန် မေးမြန်းချက်များကို လက်တန်းဖြေကြားနိုင်စေကာမူ အဆော တလျင်ဖြေကြားလေ့မရှိဘဲ မှန်ကန်တိကျအောင် ကျမ်းဂန်များစွာကို မှီငြမ်း၍ အထောက်အထားများနှင့် ရေးသားဖြေဆိုလေ့ရှိသည်။ အရှင်ပဏ္ဍိတာဘိဝံသထံ ပြန်ကြားလိုက်သည့်စာ၌...

“တပည့်တော်များစာ၌ မသင့်လျော်ဟုထင်သော အရာများ ရှိ က အားမနာ ပါးမနာ စောဒနာစေချင်ပါသည်၊ တပည့်တော်များ က မိမိအမှားကို ထောက်ပြလျှင် ဝမ်းမြောက်ပါသည်”

ဟု ရေးသားထား၏။ ဤသည်မှာ ပညာတတ်အကျော်အမော်ဖြစ်ပါသော် လည်း ဆရာတော်သည် ပညာမာန်မထား၊ မိမိဖြေကြားသည့်တရားစကားတွင် အမှားမပါရန် အထူးဂရုစိုက်ကြောင်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားပါသည်။ မိမိက အသက် ပညာကြီးပါသော်လည်း “တပည့်တော်များ” ဟု မိမိကိုယ်ကို နှိမ်ချ၍ပြောဆို သည်မှာလည်း ကြည်ညိုဖွယ်ရာအတိပင် ဖြစ်ပါသည်။

အင်မတန် ဉာဏ်ပညာကြီးမားသော မဟာစည်ဆရာတော် စသည့် ဆရာ တော်များသည်ပင် ပိဋကတ်စာပေ၌ အဖုအထစ်၊ ခဲရာခဲဆစ်များကို တွေ့ရှိလျှင် သပြေကန်ဆရာတော်နှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းလိုက်ပါက ခဏချင်းပင် ပြေလည်သွား ကြောင်း မိန့်ဆိုတော်မူကြသည်။

ကျွန်တော်သည်လည်း သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာတော် ထွန်း ကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော ပိဋကတ်ဘာသာ ပြန်အလုပ်တွင် ခေတ္တပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသည့်အခါ ဓမ္မရေးရာခဲရာခဲဆစ်များ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခါ ပိဋကတ်ဘာသာပြန်အဖွဲ့၏ သြဝါဒါစရိယဆရာတော် ဖြစ်တော်မူသော သပြေကန်ဆရာတော်ထံ သွား၍ ပြဿနာများကို မေးလျှောက် ဖူးပါသည်။ ဆရာတော်သည် ဂရုတစိုက်နားထောင်၍ သေသေချာချာမှတ်သား ပြီးလျှင် တစ်ရက်နှစ်ရက် အချိန်ယူကာ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်များနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ဖြေ ရှင်းပေးတော်မူပါသည်။ ဆရာတော်၏ ဖြေရှင်းချက်များကို ရရှိသည့်အခါ အားရ ကျေနပ်ဝမ်းမြောက်ရသည်သာ။

ပဏ္ဍိတာရာမ ရွှေတောင်ကုန်းသာသနာ့ရိပ်သာ အရှင်ပဏ္ဍိတာဘိဝံသ၏လျှောက်ထားချက်

“ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်၏ ကျေးဇူးတော်များနှင့် ဂုဏ်တော်များကို အာရုံပြုပြီး ခြေတော်ဦးခိုက်ကာ တပည့်ရိသေလေးမြတ်စွာ လျှောက်ထားလိုက် ပါတယ်ဘုရား။

“ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရား၊

တပည့်တော်များ ရဟန်းငယ်ဘဝက ဆရာတော်ထံမှ အထက်တန်းပိဋက စာပေလေ့လာနည်းများကို ခံယူခဲ့ရပါတယ်ဘုရား၊ ဆရာတော်ထံမှ ရရှိတဲ့နည်းများနဲ့ ပိဋကစာပေများကို ဆက်လက်လေ့လာခဲ့ပါတယ်ဘုရား၊ လေ့လာတဲ့အခါ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ နားလည်နိုင်တဲ့အချက်အလက်များပါရှိသလို ခက်ခက်ခဲခဲနဲ့ တွေးတောကြံဆပြီးမှ နားလည်လိုရတဲ့ အချက်အလက်တွေလဲ ပါရှိခဲ့ပါတယ်ဘုရား၊ တချို့တချို့ အချက်အလက်တွေ ရောက်တော့ ဘယ်လောက်ပင် တွေးတောတွေးတော ဘယ်လောက်ပင် ကြံဆ ကြံဆ မှန်ကန်တဲ့အဖြေကို ရှာလို့မရနိုင်ဘဲ ရှိပါတယ်ဘုရား။

“တပည့်များရဲ့ဉာဏ်ဟာ အဲဒီလိုခဲရာခဲဆစ်နေရာမျိုးတွေမှာတော့ ရှေ့ကို မသွားနိုင်ဘဲ ရပ်တန့်လို့သာနေပါတော့တယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်များရဲ့ဉာဏ်အလင်းနဲ့ ဖောက်ထွင်းလို့မရနိုင်တဲ့ ခဲရာခဲဆစ်တွေကိုတွေ့ရလေတိုင်း ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကို အလွန်ပဲသတိရပါတယ်ဘုရား၊ အားကိုးစိတ်တွေလဲ ပြင်းပြခဲ့ပါတယ်ဘုရား။ တပည့်တော်သိချင်တာတွေကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တိတိကျကျ ဖြေရှင်းပေးလိမ့်မယ်လို့လဲ မျှော်လင့်ခဲ့ပါတယ်ဘုရား။

“တပည့်တော်များ အားကိုးမျှော်လင့်ထားတဲ့အတိုင်းပဲ ဆရာတော်က ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တိတိကျကျ ဖြေရှင်းပြလို့ တပည့်တော်ရဲ့ဉာဏ်အလင်းနဲ့ ဖောက်ထွင်းလို့မရနိုင်တဲ့ ပိဋကစာပေဆိုင်ရာ ခဲရာခဲဆစ်တွေကို ဖောက်ထွင်းနိုင်ခွင့်ရခဲ့ပါတယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်များရဲ့ဉာဏ် ရှေ့ကိုမသွားနိုင်ဘဲ ရပ်တန့်နေအောင် ဟန့်တားတဲ့ပိဋကဆိုင်ရာခဲရာခဲဆစ်တွေမှာ တပည့်တော်များရဲ့ဉာဏ် ရပ်တန့်မနေဘဲ ရှေ့ဆက်လက်သွားနိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့ပါတယ်ဘုရား။

“တပည့်တော်များ ပြည်ပဓမ္မဂုဏ်ရည်ပြ ဓမ္မဒူတခရီးသွားတိုင်း သွားတိုင်း ပြည်ပသားတွေက တပည့်တော်များကို မေးခွန်းမျိုးစုံ မေးကြပါတယ်ဘုရား။ အမေးအမြန်းထူတဲ့ ပြည်ပသားတွေရဲ့ မေးခွန်းတွေထဲမှာ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ အဖြေပေးလို့ရတဲ့ မေးခွန်းတွေ ပါသလို ခေါင်းခဲရလောက်အောင်ပင် ခက်ခက်ခဲခဲ အဖြေပေးရတဲ့ မေးခွန်းတွေလဲ ပါပါတယ်ဘုရား။

“အဲဒီလောက် ခက်ခဲတဲ့ မေးခွန်းတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ ဆရာတော်ဟာ တပည့်တော်များအဖို့တော့ အရှင်နာဂသေနလိုပါပဲဘုရား၊ ဆရာတော်ထံမှ ဖြေကြားချက်များကို နာခံမှတ်သားရတဲ့အခါများနဲ့ စာဖြင့်ရေးသားပြီး ဖြေကြားပေးတဲ့အချက်များကို ဖတ်ရှုရတဲ့အခါများမှာ မိလိန္ဒမင်းကြီးရဲ့ ဉာဏ်အလင်းနဲ့ မဖောက်ထွင်းနိုင်တဲ့ ခဲဆစ်ခဲရာပြဿနာတွေမှာ မိလိန္ဒမင်းကြီးရဲ့ ဉာဏ်အလင်းနဲ့ ဖောက်ထွင်းခွင့်ရအောင် ဖြေရှင်းပေးနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ အရှင်နာဂသေနကို မြင်ယောင်နေမိပါတယ်ဘုရား။”

“အရှင်နာဂသေနဟာ မိလိန္ဒမင်းကြီး မေးတိုင်းမေးတိုင်းသော ပြဿနာအရှုပ်အထွေးကို အလွယ်တကူဖြေရှင်းပေးနိုင်တဲ့သူဖြစ်ရပါလို့၏လို့ ဆုတောင်းခဲ့သလို ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်လဲ တပည့်တော်များအပါအဝင် ရဟန်းရှင်လူအများရဲ့ မေးမြန်းလျှောက်ထားတဲ့ ခဲရာခဲဆစ်ပြဿနာများကို အလွယ်တကူ ဖြေရှင်းပေးနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရပါလို့၏လို့ ဆုတောင်းခဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်လေမလားလို့တောင် စဉ်းစားမိပါတယ်ဘုရား။”

“ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ရဲ့ မေတ္တာရိပ်၊ ကရုဏာရိပ်၊ ပညာရိပ်ဟာ တပည့်တော်များအပါအဝင် ရဟန်းရှင်လူတို့ရဲ့ ခိုကိုးရာ အေးရိပ်သာဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။ ဆရာတော်ဟာ ‘သစ်တစ်ပင်ကောင်း ငှက်တစ်သောင်းခိုမိ’ ဟူသော စကားအရ ငှက်တစ်သောင်းမို့ခိုတဲ့ သစ်ပင်ကောင်းကြီးသဖွယ် ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရားလို့ဆိုရင်လဲ ပိုနိုင်ဖွယ်ရာမရှိပါဘုရား။ ပိဋကစာပေဆိုင်ရာ ပြဿနာအခက်အခဲတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ရလို့ တင်းကျပ်နေတဲ့စိတ်များကို ဆရာတော်ရဲ့ရှင်းလင်းဖြေကြားချက်များက ပြေလျော့စေခဲ့ပါတယ်၊ လေးနေတဲ့စိတ်တွေကို ပေါ့စေခဲ့ပါတယ်ဘုရား၊ အမှောင်ကိုခွင်းပြီး အလင်းကိုလဲ ဆောင်ပေးခဲ့ပါတယ်ဘုရား။”

“ဆရာတော်လို ဆရာတော်တွေ များစွာရှိလေလေ တပည့်တော်များအဖို့ ကံကောင်းလေလေပဲ ဆိုချင်ပါတယ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မြန်မာပြည်သူပြည်သားများအတွက်သာမက ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပြည်ပသားတို့အဖို့လဲ ကံကောင်းတယ်လို့ပဲ ဆိုရမှာပဲဘုရား။ ဆရာတော်လို ဆရာတော်တွေကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ခွင့်ရနေတဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် မြန်မာပြည်သူပြည်သားတို့ဟာ ကုသိုလ်ပွားခွင့်အဆင့်ဆင့်ရရှိကြပြီး အသိဉာဏ်တွေလဲ ပွင့်လင်းခွင့်ရရှိနေကြရပါတယ်ဘုရား။”

အရှင်ပဏ္ဍိတာဘိဝံသ မေးမြန်းခဲ့တဲ့ မေးခွန်းအချို့နှင့် သပြေကန် ဆရာတော်၏ ဖြေရှင်းချက်များကို ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်-

သက်သတ်လွတ်စားခြင်းသာ မြတ်သလော

မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ ယုံမှားခြင်း- အစွန်းသုံးပါးမှ လွတ်ကင်းသော သက်သတ်များကို ရဟန်းတို့အား သုံးဆောင်ခွင့်ကို ဘုရားရှင်ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့၏။ ရဟန်းတော်များအား အသက်ထက်ဆုံး သားငါးမစားဖို့ တားမြစ်ရန် အရှင်ဒေဝဒတ် လျှောက်ထားခြင်းကို ဘုရားရှင်ခွင့်မပြုခဲ့ချေ။

ထိုထိုပါဠိအရ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တို့၏ သားငါးဘုဉ်းပေ တော်မူသည်ကို သိရပါ၏။ အာမဂန္ဓသုတ် အရဆိုလျှင် “ထမင်းဟင်းသားငါးတို့ကို အာမဂန္ဓ = အညှီအဟောက်” ဟု ဆိုသော အာမဂန္ဓရသေ့ကို “သားငါးက အာမဂန္ဓမဟုတ်ကြောင်း၊ ပါဏာတိပါတ စသည်၊ ကာမဂုဏ်မှီဝဲမှုဆိုသည့် ရသာရုံ၌ တွယ်တာမှုစသည်... ဤတရားများသာ အညှီအဟောက်-အာမဂန္ဓဖြစ်ကြောင်း မိန့်တော်မူခဲ့၏။

ဤသုတ္တန်အရ သားငါး စသည်က ရသေ့ ရဟန်းတို့အား အန္တရာယ်ပြုသည် မဟုတ်၊ တကယ်အန္တရာယ်ပြုသည်က ရသတဏှာစသည်တို့တည်း။ ထိုအန္တရာယ်ပြုတတ်သော လောဘတဏှာစသည်မှာ သားငါးတို့ကိုသာ စွဲ၍ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ သူတို့က နိရာမဂန္ဓဟု ဆိုလျက် သုံးဆောင်နေသော သစ်သီး၊ သစ်ဥ သစ်ဖု စသည်တို့ကိုလည်း အစွဲပြုဖြစ်သည်သာ။ ပေါရိသာဒ လူသားစွဲသလို သုဇာတသူကြွယ်၏ သားကလေးသည်လည်း ရသေ့တို့ပေးသော သပြေသီးကို စားရပြီး ရသေ့တို့ပြန်သွား၍ ထပ်မံမရသည့်အခါ သေသွားရသည်အထိ မက်မောစွဲလမ်းခဲ့၏။ (ဇာတက၊ ၄၊ ၅၊ ၅၃၁)

ဤသို့ဆိုလျှင် တဏှာသည် သားငါးစသည်ကို စွဲ၍ လွန်ကဲစွာဖြစ်သည် မဟုတ်၊ သစ်သီး၊ သစ်ရွက်၊ သစ်ဥ စသော သက်သတ်လွတ်ပစ္စည်းတို့ကို အစွဲပြု၍လည်း လွန်ကဲစွာဖြစ်သည်သာ။

ထို့ကြောင့် တကယ်ရှောင်ရမှာက သားငါးလော၊ သစ်သီးသစ်ရွက်စသည်လော၊ ရသတဏှာစသည်လော၊ ဤအချက်ကို လေးနက်စွာ စဉ်းစားသင့်၏။

ဗုဒ္ဓဝါဒသည် သားငါးရှောင်ကြဉ်ဖို့မဟုတ်၊ ဆန္ဒရာဂ (လိုချင်တပ်မက်မှု) ကိုရှောင်ဖို့ ဖျက်ဖို့သာဖြစ်၏။ သားငါးဟင်းကို ရှောင်ဖို့မဟုတ်၊ တိကောဋိ ပရိသုဒ္ဓဖြစ်လျှင် အနဝဇ္ဇဖြစ်သည် (အစွန်းသုံးပါးကင်းလွတ်လျှင် အပြစ်ကင်းသည်) ဟူသော ဘုရားအလိုတော်အရလည်းကောင်း၊ ရှုမှတ်ပွားများခြင်းဖြင့် ဆန္ဒရာဂဖျက်ဖို့လိုလားသော ဘုရားအလိုတော်အရလည်းကောင်း၊ စားသင့်သော အာဟာရသာ ဖြစ်ပါတော့သည်။

ဤတွင် ဗုဒ္ဓဝါဒကို အတန်ငယ်ပြဆိုသင့်ပါ၏။ တိုင်တစ်ပါး သွားမည်

ရဟန်းတို့ကို နည်းပေးတော်မူသော အရှင်သာရိပုတြာက ပစ္စာဘူမက သွားမည့် ရဟန်းတော်တို့အား တိုင်းတစ်ပါးရောက်သောအခါ မင်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သူကြွယ်၊ ရဟန်းပညာရှိတို့က “ကိံ ဝါဒီ ပနာယသ္မန္တာနံ သတ္ထာ ကိမက္ခာယိ = အရှင် ဘုရားတို့၏ဆရာဘုရားသည် ဘယ်သို့သောဝါဒ ရှိပါသနည်း” ဟု မေးလျှင် “ဆန္ဒရာဂ ဝိနယက္ခာယိခေါ နော အာဝုသော သတ္ထာ = ငါ့ရှင်တို့ စင်စစ် ငါ တို့ဆရာဘုရားရှင်သည် ဆန္ဒရာဂပယ်ရှားခြင်းကို ဟောတော်မူသည်” ဟု ဖြေ ဖို့ နည်းပေးတော်မူ၏။ (သံ-၂၊ ၆)

တစ်ခါ ဆန္ဒရာဂပယ်ရမည်ဆိုလျှင် “ဘယ်မှာဖြစ်သည့် ဆန္ဒရာဂကို ပယ် ရမည်နည်း” ဟု မေးလိမ့်မည်။ ထိုအခါ “ရုပ်၌ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂ၊ ဝေဒနာ၌ သညာ၌ သင်္ခါရ၌ ဝိညာဉ်၌ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ဖို့ရာ ဟောတော်မူသည်” ဟု ဖြေဖို့ နည်းပေးခဲ့ပြန်သည်။

ရုပ်၌ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ရမည်ဆိုတော့ ကဗဠိကာရအာဟာရရုပ် ၌ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂကိုလည်း ပယ်ရမည်သာ။

“ကဗဠိကာရေ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပဋိညာတေ ပဉ္စကာမဂုဏိကော ရာဂေါ ပရိညာတော ဟောတိ = ကဗဠိကာရအာဟာရကို ပိုင်းခြားသိအပ်သည် ရှိသော် ကာမဂုဏ်ငါးပါး၌ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂကို ပိုင်းခြားသိအပ်တော့သည်” (သံ-၁၊ ၃၂၃) အရ သားငါးအာဟာရ ကဗဠိကာရ၌လည်း ပရိညာသုံးပါးရနိုင် သည်သာ။

သစ်သီး သစ်ရွက် သစ်ဥ စသည့် ကဗဠိကာရအာဟာရဩဇာ၌လည်း ပရိ ညာသုံးပါးရနိုင်သည်သာ။ သို့ဖြစ်လျှင် ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် သားငါး၌ ပရိညာတရား ဖော်နိုင်မှ အစာစားတတ်သူဖြစ်၍ အမြတ်ရသလို သစ်သီးစသော အာဟာရ၌ လည်း ထိုသို့ပင် ရှုမှတ်ပွားများ ပရိညာတရားပေါ်အောင် ပြုလုပ်တတ်က စား တတ်သူ အမြတ်ရသူဖြစ်၍ ပရိညာမတင် အဆင်ခြင်မရှိ စားရုံမျှသက်သတ် လွတ်သမား၌ကား ဘယ်ဂုဏ်မျှမထင် ဘယ်အမြင်မျှမတက် သက်သက်စားရ ရုံမျှ စားရသူတစ်ယောက်ပါပေတည်း။

[ပရိညာသုံးပါး (မူလပဏ္ဏာသ၊ ၄၊ ပအုပ်၊ ၃၀)

- (၁) ဉာတပရိညာ = ပရမတ္ထရုပ်၊ နာမ် ဓမ္မတို့၏ သဘောတရားကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း၊
- (၂) တီရဏပရိညာ = ထိုရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားစုကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု လက္ခဏာရေးသုံးပါးဖြင့် ပိုင်းခြားသိခြင်း၊

(၃) ပဟာနပရိညာ = ကိလေပယ်သတ်၊ မဂ်လေ့ရပ်ဖြင့်၊
နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို တတ်တတ်ထင်ထင်
သိမြင်ခြင်း။]

**မိဘနှစ်ပါးအား တရားထူးရစေသောတရားသည်
အဘယ့်ကြောင့် သမီးမာဂဏ္ဍီကို ဒေါပွစေသနည်း**

တကယ်တော့ သမီးမာဂဏ္ဍီအဖို့က တရားကိုခံယူနိုင်သော ဓာတ်ခံအဇ္ဈာသယ မရှိ၊ သူ့အဖို့မှာ ကြမ်းသည်ဖြစ်စေ နုသည်ဖြစ်စေ သူ့ကိုမလိုချင် ခြေတော်ပင် မတင်ချင်သည့် ဘုရားရှင်ကို ကျေနပ်မည်မဟုတ်၊ မိဘနှစ်ပါးတရားရဖို့အတွက်ဟောရာမှာ မာဂဏ္ဍီကို ငဲ့ဖို့မလို၊ ဒေသနာဝိလာသ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ အရာ ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းလှသော ဗုဒ္ဓအရှင်၏ ထိုဒေသနာမှာ လိုသည်လွန်သည် မရှိ၊ အပြည့်အစုံဟောတော်မူခြင်းသာဖြစ်ရာ မာဂဏ္ဍီကိုမငဲ့လားဟု ဆိုဖို့ မရှိပါပေ။ ဤနေရာမှာ သမီးနှင့်မိဘ အဇ္ဈာသယချင်း မည်မျှကွာလှသည်ကို တရားရ၊မရက သက်သေပြနေပါသည်။

တကယ်သမီးမာဂဏ္ဍီအဇ္ဈာသယမျိုးဖြစ်လျှင် မိခင်ကြီးမာဂဏ္ဍီမှာ ပိုမခံချင်ဖြစ်ဖို့ရှိပါ၏။ ‘ငါ့သမီးကို ခြေထောက်နဲ့တောင် မတို့ချင်ဆိုရကောင်းလား’ ဟု ဒေါပွမည်သာဖြစ်ပါ၏။ အမိဆိုသည်မှာ အဖထက် ပိုမခံချင်၊ သို့သော် ဘုရားခြေရာတော်မြင်ရကတည်းက စိတ်က နူးညံ့နေ၊ ကိုယ်တော်တိုင်ကိုမြင်ရတော့ ကြည်ညိုခြင်းဖြင့် သာ၍နူးညံ့နေ၏။

ပုဏ္ဏားကြီးမာဂဏ္ဍီလည်း ထိုနည်း၊ စိတ်ကကြည်ညိုခြင်းဖြင့် အလွန်နူးညံ့ကောင်းမွန်နေသော မာဂဏ္ဍီတို့ဇနီးမောင်နှံမှာ တရားကိုခံယူနိုင်ကြ၏။ နဂိုက ဓာတ်ခံညံ့၊ ဘုရားကိုမကြည်ညိုနိုင်စိတ်က တင်းမာနေသည့် မာဂဏ္ဍီသမီးအဖို့ကတော့ တရားခံနိုင်အောင် အဘယ်မှာစိတ်ဓာတ်ခံပျော့ပျောင်းနိုင်ပါအံ့နည်း။

သို့ဖြစ်၍ ဤတရားအတူကြားကြရသော သုံးယောက်တို့တွင် နှစ်ယောက်က တရားရ၊ တစ်ယောက်က ဒေါပွ၊ ဒေါပွရသည်မှာ သည်တရားကြောင့် ဆိုရမည်ထက် တရားကိုခံယူနိုင်သောဓာတ်ခံ မရှိသည်က ပဓာနသာ။

ထို့ကြောင့်ပင် မိဘအတွက်လည်းကောင်း သမီးအတွက်လည်းကောင်း မခံချင်ဖွယ်ဟု လောကက မြင်ရသောတရားတစ်ပုဒ်မှာ မိဘအတွက် အနာဂါမ် ဖြစ်ဖို့ဖြစ်၍ သမီးအတွက် အကုသလအာဃာတ ဖြစ်သွားရသည်မှာ သာ အမိသားအဖသုံးယောက်တို့၏ ဘယ်သူမပြု မိမိမူသာဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်တကား။

နန္ဒောပနန္ဒနဂါးမင်းကို နာကျင်အောင် ဆုံးမရာ၌ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တွင် အပြစ် ရှိ မရှိ

နန္ဒောပနန္ဒနဂါးမင်းကို အရှင်မောဂ္ဂလာန်ဆုံးမရာ နိမိတ်ရော၌ ၎င်းကို နာကျင်အောင်ပြုသည့်အတွက် အပြစ်မရှိဟုဆိုနိုင်ပါအံ့လောဟု အချို့က စောဒနာလိုကြ၏။

ရဟန္တာအရှင်များ၌ ဒေါသဝိဟိံသာ စသော အကုသိုလ်တရားများကို အလျဉ်းပယ်သတ်ထားပြီးဖြစ်ရာ နန္ဒောပနန္ဒနဂါးမင်းကို အရှင်မောဂ္ဂလာန် မထေရ်မြတ် နိမိတ်ဆုံးမရာ၌ စိတ်ဆိုးသောဒေါသစိတ်၊ ညှဉ်းဆဲလိုသောစိတ် ထား သဘောထားမျိုးဖြင့် ပြုခြင်းကား မဟုတ်ပါပေ။ အကျိုးမဲ့ပြုနေသောသတ္တဝါ တစ်ဦးအပေါ်၌ သနားဥဉ္ဇာ မေတ္တာ၊ ကရုဏာတရားဖြင့် ဒုက္ခရောက်မည့် အရေးမှ အကာအကွယ်ပေးခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။ အမှုကကြမ်းသော်လည်း စိတ်ထားက နူးညံ့လျက်ရှိရာ အပြစ်ရှိသည်ဟု မဆိုနိုင်ပါပေ။

ဤနေရာ၌ အဘယရာဇကုမာရသုတ် ဖြင့်လည်း ရှင်းလင်းနိုင်ပါသည်။ တစ်ခါက အဘယမင်းသားအား နိဂဏ္ဌနာဠပုတ္တက ဘုရားရှင်အား ဝါဒတင် ရန် သင်ပေးခဲ့၏။ “မြတ်စွာဘုရား သူတစ်ပါးမနှစ်သက်သောစကားမျိုး ပြော ပါသလား” ဟု မေးပါ။ ပြောတယ်လို့ဖြေလျှင် “သို့ဖြစ်လျှင် ဘုရားရှင်နဲ့ပုထု ဇဉ် ဘာထူးသလဲ” ဟုဆိုပါ။ သူတစ်ပါးမနှစ်သက်သောစကား မပြောဘူးဟု ဘုရားရှင်ဖြေလျှင် “မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေဝဒတ်ကို အပါယ်သွားမည့်သူ၊ ငရဲလားမည့်သူ၊ ငရဲမှာတစ်ကမ္ဘာလုံးတည်မည့်သူ၊ ကုစားမရကောင်းသူ” ဟု ပြောခဲ့သည်မဟုတ်လားဟု မေးပါ။ ဤသို့အစွန်းနှစ်ဖက်ထွက်သော အမေးမျိုး မေးဖို့ရာ သင်ပေးခဲ့၏။

အဘယမင်းသားသည် ဘုရားရှင်ကို ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပင့်လျက် နံနက် အိမ် ကြွ၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသောအခါ သင်ပေးခဲ့သည့်အတိုင်း မေးလျှောက်၏။ ဘုရားရှင်က မပြောဘူး၊ ပြောတယ် - တစ်ခုခုပြောရမည်ဟု ထောင်ဖမ်းပုံကို သိတော်မူသည့်အတိုင်း “ဤအချက်မှာ တစ်ထစ်ချပုံသေပြောမရဘူးမင်းသား” ဟု ဖြေကြားလိုက်၏။

အဘယမင်းသားက “ဤအရာမှာတော့ နိဂဏ္ဌတွေ ပျက်စီးကုန်ပါပြီ ဘုရား” ဟုလျှောက်ထား၏။ ဘုရားရှင်က အကြောင်းကိုမေးသောအခါ နိဂဏ္ဌ နာဠပုတ္တက မိမိအား ဘုရားရှင်ကို ဝါဒတင်ဖို့သင်ပေးလိုက်ကြောင်း၊ ယခု ဘုရားရှင်က ရှောင်လွှဲဖြေလိုက်၍ သူတို့အလို၊ အယူအဆတွေ ပျက်ရတော့ ကြောင်း လျှောက်ထား၏။

ထိုအခါ မင်းသား၏ရင်ခွင်တွင် သားတော်ကလေးရှိနေရာ ထိုကလေးကို ပုံစံထား၍ ဘုရားရှင်မိန့်တော်မူ၏ -

“သင်၏သားတော်ကလေးမှာ ကလေးထိန်းကမေ့လျော့တုန်း သစ်သာစ၊ အိုးခြမ်းကွဲတစ်ခုခုမျိုးမျိုးရှိ၍ လည်ချောင်းထဲတစ်ဆို့နေလျှင် သင်ဘာလုပ်မလဲ”

“တပည့်တော် မရအရ လက်ချိတ်ပြီး ဆွဲထုတ်မှာပါ။ အကယ်၍ မရလျှင် သံဆူးခွဖြင့် ကော်ထုတ်တန် ကော်ထုတ်ရပါမယ်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် တပည့်တော်သားအပေါ်မှာ သနားချစ်ခင်ခြင်းရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်”

“ထို့အတူပဲ မင်းသား၊ သူတစ်ပါးမနှစ်သက်သော်လဲ မှန်ကန်အကျိုးရှိသောစကားမျိုးကို ငါဘုရားအခါအားလျော်စွာ မိန့်တော်မူရတယ်။ အကြောင်းမှာ သတ္တဝါတို့၌ ငါဘုရားသနားကရုဏာရှိလို့ပါပဲ” (မ၊ ၂၊ ၅၄)

အရှင်မောဂ္ဂလာန်သည် ဘုရားရှင်၏ ဤသနားခြင်းမျိုးဖြင့် နိမိနင်းဆောင်ရွက်ရခြင်းဖြစ်ရာ သား၏လည်ချောင်းတွင်းမှ သစ်သာစ၊ အိုးခြမ်းကွဲကို ဆွဲထုတ်သော မိဘမေတ္တာ၊ ကရုဏာမျိုးကို မြင်တတ်လျှင် ကြည့်တတ်လျှင် ထိုအရှင်မောဂ္ဂလာန်၏ နိမိနင်းခြင်းကို အပြစ်ဟုမရှုနိုင်တော့ပါပြီ။

သီဟသေနာပတိတွင် ပါဏာတိပါတကံ ကင်းအံ့လော

“သီဟသေနာပတိသည် သောတာပန်ဖြစ်ခဲ့၏။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးနောက် လည်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတာဝန်ကို ထမ်းလျက်ပင်။ သို့ဖြစ်လျှင် သူ့အဖို့ ပါဏာတိပါတကင်းနိုင်ပါအံ့လော။”

ဤအချက်ကို ဖြေရှင်းရပါမည်။ သီဟသေနာပတိသည် သောတာပန်ပင်။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတကို မဖြစ်စေပါ။ ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်တို့အား ဆွမ်းချက်ကပ်ဖို့ရာ ဟင်းလျာဝယ်ခိုင်းသောအခါ “ဂစ္ဆ ဘဏေ ပဝတ္တ မံသံ ဇာနာဟိ = အချင်းယောက်ျား... အလိုအလျောက်ပေါ်သောအသားကို ရှာချေလော့” ဟု အပြစ်ကင်းအောင် မှာခဲ့၏။

များစွာသော နိဂဏ္ဌတို့က ဝေသာလီပြည် လမ်းတကာလျှောက်၊ လက်မောင်းတို့ကို မြှောက်၍ “သီဟသေနာပတိသည် ယနေ့ဝဖြိုးသောနွားကို သတ်၍ ရဟန်းဂေါတမအား ဆွမ်းကပ်၏။ မိမိကိုရည်မှန်း၊ မိမိကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်လာသောထိုအသားကို ရဟန်းဂေါတမ သိလျက်စား၏” ဟု ကြွေးကြော်ကြ၏။

ယောက်ျားတစ်ယောက်က ထိုအကြောင်းကို စစ်သူကြီးအား ပြောသောအခါ “သူတို့ဟာ ကာလကြာမြင့်စွာကပင် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၏ ကျေးဇူး

မဲပြောနေကျပဲကွာ၊ တို့ဟာ အသက်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်ပင် သူ့အသက် သတ်တော့မှာ မဟုတ်ဘူး”ဟု ပြန်ပြောခဲ့၏။

ဤ၌ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဖြစ်လျက် သူ့အသက်မသတ် ဟူသောစကားကို လက်ခံဖို့ ခက်သလိုဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သို့သော် သူကား စစ်သားသာမန်မဟုတ်၊ ဗိုလ်ချုပ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူ့အဖို့ စစ်မတိုက်ဘဲ စီမံရုံစီမံနိုင်သူဖြစ်၏။ အပြစ် ကင်းသောတိုက်တွန်းမှု စီမံမှုစသည်ဖြင့် အပြစ်ကင်းအောင် ဆောင်ရွက်နိုင် ပါသည်။ (ဝိ၊ ၃၊ ၃၃၄)

ဤနေရာ၌ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး ဆောင်ရွက်ပုံကို သတိပြုသင့်၏။ တစ်ခါ က တိုင်းစွန်ပြည်နား ပစ္စန္ဒရာဇ်မှာ သူပုန်တွေထ၍ လာရောက်လျှောက်ထား သံတော်ဦးတင်ကြ၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးက

“ဂစ္ဆထ ဘဏေ ပစ္စန္ဒံ ဥစ္စိနယ (ဝိ၊ ၃၊ ၁၀၃) = အချင်းတို့ သွားကြ၊ ပစ္စန္ဒရာဇ်ကို ကြီးပွားသာယာအောင်ပြုကြ”ဟု ခိုင်း၏။

“သာယာကြီးပွားအောင်” ဆိုသည်မှာ “သူပုန်တွေထွက်ခွာသွားကြပြီး ရပ်သူရွာသားတွေပြန်လာအောင် လုပ်ကြ”ဟု ဆိုလိုကြောင်း အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ခဲ့၏။ သောတာပန်ဖြစ်သောကြောင့် သတ်ကြတိုက်ကြဟုမခိုင်းဘဲ ယခုလို တိုက်တွန်းခြင်းဖြစ်ကြောင်းလည်း ဖွင့်ခဲ့ပါသည်။

သီဟသေနာပတိ၊ ဗိမ္ဗိသာရရာဇာတို့ ပါဏာတိပါတကံ မထိုက်ပုံကို ပို ရှင်းလင်းစေဖို့ ဓမ္မပဒ - ပါပဝဂ္ဂ - ကုက္ကုဋနေသာဒ ဝတ္ထုက အချက်အလက်ကို အတန်ငယ်မျှပြပါဦးမည်။

ရာဂြိုဟ်ပြည်က သူဌေးသမီးတစ်ယောက် မုဆိုးကြီးနောက်လိုက်ကာ အတူတကွ ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခဲ့၏။ ထိုအမျိုးသမီးမှာ ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် သောတာပတ္တိဖိုလ်ဆိုက်ပြီးဖြစ်၏။ မုဆိုးကြီးနှင့်ပေါင်းသင်းနေထိုင်စဉ် မုဆိုး ကြီးတောလည်သွားမည့်အခါ “လေးမြား လှဲတံကျင် ပိုက်ကွန်ယူခဲ့” ဆိုလျှင် ယူပေးရ၏။ ဤအချက်ကိုအစွဲပြု၍ “သောတာပန်များ ပါဏာတိပါတ ပြုသေး သလော”ဟု ရဟန်းများက ပြောဆိုကြ၏။

ဘုရားရှင်က “သောတာပန်များ ပါဏာတိပါတ ပြုကြသည်မဟုတ်၊ တကယ်တော့ ထိုအမျိုးသမီးသည် လင်ယောက်ျား၏စကားကိုလိုက်နာမည်ဟု ထိုသို့လက်နက်တွေယူပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ဤလက်နက်တွေယူသွားပြီး အသက် သတ်မှုပြုစေလိုသောစိတ်ထား သူ့မှာမရှိချေ။ လက်ဝါးပြင်မှာ အနာမရှိလျှင် အဆိပ်ကိုကိုင်သော်လည်း ထိုအဆိပ်က အစဉ်မလိုက်၊ မလောင်မြိုက်နိုင်။ ထို့ အတူ အကုသိုလ်စေတနာမရှိခြင်းကြောင့် မကောင်းမှုမပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်အား

လေးစသည်ထုတ်ပေးသော်လည်း မကောင်းမှုမည်သည် မဖြစ်” ဟု မိန့်တော်မူခဲ့၏။

ဤအမိန့်တော်အရ သောတာပန်တို့အား “ကိုယ်တိုင်တိုက်တွန်း ၊ ချီ မွမ်းစိတ်တူ” ဆိုသော ပါဏာတိပါတဖြစ်ကြောင်း အမှုများမဖြစ်၊ မပြု၊ ဟာဝန်အရ ဝတ္တရားအရ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရာ၌ ထိုအမှု ထိုစိတ်ထားများကင်းလျက်ရှိကြောင်း ပြ၏။ ဤသို့ဖြစ်ရသည်မှာလည်း မဂ်၏အစွမ်းအရဟုလည်း ဆိုနိုင်ပါ၏။

မိဂါရသူဌေးက ဝိသာခါနို့ကို စို့ မစို့

ကန့်လန့်ကာအတွင်းမှနေ၍ တရားနာနေသော မိဂါရသူဌေးသည် သောတာပန်အဖြစ်ရောက်သွားသောအခါ ကန့်လန့်ကာမလျက် ထွက်လာကာ ချွေးမဝိသာခါ၏သားမြတ်ကို ပါးစပ်ဖြင့် စုပ်ငုံ၍ “သမီးဟာ ယနေ့ကစပြု ငါ၏အမေပဲ” ဟု ဝိသာခါကို အမိအရာ၌ထားကြောင်း ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ၌ လာရီရာ ထိုစကား၌ “သုဏှာယ ထနံ မုခေန ဂဟေတွာ” ဟု လာရီသော ပါဠိကို အစွဲပြု၍ အငြင်းပွားခဲ့ကြ၏။

အချို့က “ဘုရားရှေ့မှာ ဤသို့ပြုဖို့ မလျော်၊ သားကလဲ ခံချင်မည်မဟုတ်” ဟု ယူဆလျက် ဤစကားကို နိတတ္ထစကားအဖြစ် မယူလိုကြ၊ ထို့ကြောင့် “နို့” ဆိုသည်မှာ ပကတိနို့မဟုတ်၊ ပညာနို့ကိုဆိုလိုကြောင်း နေယျတ္တစကား အဖြစ် ယူလိုကြ၏။

ထိုသို့ နေယျတ္တမဟုတ်ကြောင်းကို ပါဠိအသွားက ပေါ်လွင်စွာပြလျက်ရှိ၏။ ပညာနို့ဟုဆိုရလောက်အောင် ပါဠိအသွားက ညွှန်ပြသည်ဟုဆိုဖို့လည်း မလွယ်လှ၊ ပညာနို့ဖြစ်လျှင် ပညာနို့ဟု အဋ္ဌကထာက တိုက်ရိုက်ပြမည်သာ။

နောက်စကားတစ်ရပ်မှာ “မဟာသေဋ္ဌိ သုဏှာယ ထနံ ဝိဿဇေတွာ” စသော ပါဠိပင်ဖြစ်၏။ နို့ကို ခံတွင်းဖြင့် စုပ်စို့သည်ဖြစ်သောကြောင့်ပင် ‘ချွေး’ မ၏ နို့ကိုလွှတ်၍’ ဟူသော နောက်စကားကို ဆိုခြင်းဖြစ်ဖို့ရှိပါ၏။ နို့ကို ပညာဟု ယူလျှင် “သုဏှာယ ထနံ ဝိဿဇေတွာ” ဟူသော ဤစကားကို ဘယ်သို့ ယူပါမည်နည်း၊ သင့်လျော်စပ်ဟပ်အောင်ယူဖို့ လွယ်လှမည်မထင်ပါ။

သို့ဖြစ်လျှင် ဆိုခဲ့ပြီးစကားတွေကို ဘယ်သို့ဆိုမည်နည်း၊ ပြုနေရာ၌ ဆက်လက်စဉ်းစားဖွယ်အချက်များ ရှိပါ၏။ ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ၌ အချို့အဆိုများသည် ထိုထိုအရင်မဟာဗုဒ္ဓယောသရေး အဋ္ဌကထာအချို့အဆိုများနှင့် ကွဲပြားခြားနားလျက်ရှိရာ အချို့က ထိုဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာမှာ အရင်မဟာဗုဒ္ဓယောသမထေရ်ရေးမဟုတ်ဟု ဆိုကြ၏။ ထိုစကားအတိုင်းဆိုလျှင် ဆိုခဲ့ပြီး ဓမ္မပဒ

အဋ္ဌကထာအဆိုမှာ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသအဆိုမဟုတ်ဟု ဆိုရန်ရှိ၏။ သို့သော် ဓမ္မပဒ ဋ္ဌကထာ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ မထေရ်ရေးမဟုတ်ဆိုသော စကားကို အများက လက်မခံကြ။

အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသမထေရ်ရေး အချို့အဋ္ဌကထာများ၌ပင် အဋ္ဌကထာတစ်ခု နှင့်တစ်ခု အဆိုမတူ၊ ကွဲပြားသောအရာ၌ ထိုအချက်ကို ဆရာအလို မဟုတ်ကြောင်း၊ ထိုထိုဘာဏကတို့၏အဆိုဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ကြ၏။ ဤ၌လည်း ဆရာအဆိုမဟုတ်၊ ဓမ္မပဒဘာဏကတို့အဆိုဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ထိုသို့ ဆိုရသည်မှာလည်း ဤဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာနှင့်မတူ ကွဲပြားသောအဆိုတစ်မျိုးကို အင်္ဂုတ္တရဋ္ဌကထာ၌ တွေ့ရသောကြောင့်တည်း။

ထိုအဋ္ဌကထာ၌ “ဒေသနာပရိယောသာနေ သေဋ္ဌိသောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာယသာဏိဉ္စကိပိတ္တာ သတ္ထုပါဒေ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္တိတွာသတ္ထုသန္တိကေ ယေဝစ 'တွံအဗ္ဗ အဇ္ဇအာဒိကတွာ မမမာတာ' တိ ဝိသာခံမာတုဋ္ဌာနေဌပေသိ” (အံ၊ဋ္ဌ၊၁၊၃၂၀) ဟု ဆို၏။

ဤအဋ္ဌကထာ၌ကား ကန့်လန့်ကာမ၊ထွက်လာကာ ဝိသာခါနိစိုကြောင်း မလာ။ ကန့်လန့်ကာ မ၊ထွက်လာကာ ဘုရားခြေတော်တို့ကို ရှိခိုး၍ ဘုရားရှေ့ ဘုရားအထံ၌ပင် “ချစ်သမီး...သင်သည် ယနေ့မှစ၍ ငါ့အမေပဲ” ဟု ဝိသာခါကို အမိအရာထားကြောင်းသာ လာ၏။

ဤအဋ္ဌကထာစကားသည်သာ အငြင်းပွားစရာအတွက်မူပါ စောဒနာဖွယ် အဆိုမတွေ့ရသောကြောင့် ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့၏ အဆိုဖြစ်လိမ့်မည်လော ဟု တွေးတောယူဆမိပါသတည်း။

သေဆုံးချိန်၌ ရုပ်နာမ်တို့ဖြစ်ပျက်ပုံ

“လူ့ဘဝ၏နိဂုံးပိုင်း နောက်ဆုံးအချိန် ဝိညာဉ်ချုပ်စဉ် ထွက်သက်နှင့် သေသလား၊ ဝင်သက်နှင့် သေသလား” ဟူ၍ ကြံကြံဖန်ဖန် တောင်ကြီးမြို့မှ ဒေါက်တာအောင်ကျော်(သွား/ဆရာဝန်) လှမ်းမေးလျှောက်လိုက်သည်ကို ဆရာတော်က စာဖြင့်ဖြေကြားတော်မူ၏။ သေဆုံးချိန်၌ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်ပုံများကို ရှင်းပြထားသဖြင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလှ၏။ ဆရာတော်၏ ဖြေကြားချက်မှာ-

“ဝိညာဉ်ချုပ်ခြင်းဆိုသည်မှာ စုတိစိတ်ကျခြင်းဖြစ်၏။ ဘဝ၏အဆုံးစွန်စိတ်ကို 'စုတိ' ဆို၏။ ထိုစုတိနောက် ဝိညာဉ်မဖြစ်တော့ပေ။ ဝိညာဉ်သာမဟုတ်၊ ဆိုင်ရာရုပ်တွေကို စောင့်ရှောက်နေကြသော ဇီဝိတရုပ်တရားနှင့် ဇီဝိတ နာမ်

တရားတို့ရှိကြ၏။ ထိုရုပ်သက် နာမ်သက် ဇီဝိတများသည်လည်း စုဟိကျခိုက် မှာ နောက်ဆုံးဖြစ်ခြင်းသာတည်း။ ခန္ဓာကိုယ်ကို မပုပ်မသိုးရလေအောင် စောင့်ရှောက်နေသော ဥဿာခေါ် ကိုယ်ငွေ့ဓာတ်သည်ရှိ၏။ ထိုကိုယ်ငွေ့သည်လည်း စုတိစိတ်ကျခိုက်မှာ ချုပ်တော့သည်သာဖြစ်၏။

“ထို့ကြောင့် အသက်ဇီဝိတဆိုသော စေတသိက်နှင့် ရုပ်ရယ် (နာမ်ဇီဝိတနှင့် ရုပ်ဇီဝိတ ဆိုလို)၊ ဝိညာဉ်ဆိုသော စိတ်ရယ်၊ ဥဿာဆိုသော ကမ္မဇောတေဇောငွေ့ရယ်၊ ဤတရားသုံးပါးတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို စွန့်သွားကြဲလျှင် သေသည်ဟု ဆိုရခြင်းပါ။

“ပဋိသန္ဓေတည်စက စ၍ ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ရုပ်ကလာပ်တွေလည်း ဖြစ်လာကြပြီ။ ပဋိသန္ဓေစိတ်စဖြစ်သည်နှင့် နောက်ထပ် ဆက်ကာဆက်ကာဖြစ်လာသောစိတ်တို့မှာ မျက်စိတစ်မှိတ်လျှပ်တစ်ပြက်အတွင်းကလေးမှာ ကုဋေတစ်သိန်းမက ဖြစ်လာကြတော့၏။ ထိုထိုစိတ်တို့ဖြစ်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ကံကြောင့်ဖြစ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့ကရော စိတ္တဇခေါ် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်တွေကပါ လျင်လျင်မြန်မြန် ဖြစ်ပေါ်လျက်ချည်း ရှိသည်။

“ထိုကမ္မဇရုပ်ဖြစ်တိုင်း စိတ္တဇရုပ်ဖြစ်တိုင်း ထိုရုပ်ကလာပ်တို့မှာပါသော တေဇောက ဥတုဇ-ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်တွေအသီးသီးဖြစ်ကြစေရာ ဥတုဇရုပ်တွေကလည်း အဆက်မပြတ်ဖြစ်လျက်သာရှိခဲ့၏။ ထို့နောက် အတွင်းအာဟာရ အပြင်အာဟာရတို့ကြောင့်ဖြစ်သော အာဟာရဇရုပ်တွေကလည်း အဆက်မပြတ် ဖြစ်ခဲ့တော့၏။

“ထိုသို့ ကမ္မဇရုပ်၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်နှင့် အာဟာရဇရုပ်တို့ ဆက်တိုက် ဆင့်ကာ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသည်ပင်လျှင် ဖြစ်ခြင်းသဘောဖြစ်တော့၏။

“ဘဝတစ်ခု၏ နောက်ဆုံးစိတ်ကို စုတိဟု ခေါ်၏။ စုတိချုပ်ငြိမ် လျှင် ဝိညာဉ်ချုပ်သည်၊ သေသည်ဟုဆို၏။ ထို့ကြောင့် ဝိညာဉ်ချုပ်ချိန်သည် ထွက်သက်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝင်သက်နှင့်သော်လည်းကောင်း တိုက်ဆိုင်ချင်ရာနှင့် တိုက်ဆိုင်နေပါလိမ့်မည်။ သေခြင်းသဘောသည် ထွက်သက်ဝင်သက်အပေါ်မှာ မူမတည်။ စုတိချုပ်ငြိမ်းခြင်း၌သာ မူတည်သည်။

“အသက်ရှင်စဉ်က အဆက်မပြတ်ဖြစ်နေသော ရုပ်တွေထဲမှ ခန္ဓာကိုယ်အတွက် အရေးကြီးသော ကမ္မဇရုပ်တို့သည် စုတိစိတ်နှင့် အပြိုင်ချုပ်ကြဲ၏။ စိတ္တဇရုပ်တို့မှာကား စုတိစိတ်နှင့် အချို့အတူတူ၊ အချို့မှာ အနည်းငယ် လွန်ကာ ချုပ်ခဲ့၏။ တရစပ်ဖြစ်နေသော စိတ္တဇရုပ်တို့သည် စုတိခါနီးတွင် အရှိန်ပျက်လာကြ၏။

“စုတိအထက် စိတ် ၁၇ ချက်စာမျှသော စိတ်ကစ၍ ကမ္မဇရုပ်တို့ အသစ် မဖြစ်တော့။ စုတိရောက်နေသော ထွက်သက်ဝင်သက်တို့သည်လည်း အားမရှိ လှ။ စုတိစိတ်နှင့်အပြိုင် ထွက်သက်ဝင်သက်တို့သည် ချုပ်ကြရကုန်၏။ ထွက် သက် ဆိုသော်လည်း ဘဝဆုံးရာအသက်နှင့်တော့မဆိုင်။ ထိုအသက်က ရုပ် ဇီဝိတ-နာမ်ဇီဝိတသာဖြစ်၏။ ထို့နောက် အာဟာရဇရုပ်တွေကင်းရုံမက ဝိညာဉ် ပါ ကင်းနေသော ကိုယ်ခန္ဓာကြီးမှာ ဥတုဇရုပ်တွေသာ ကျန်တော့၏။ ဤဥတုဇ ရုပ်အကျန်တွေသာ အလောင်းကောင်ကြီးဖြစ်နေတော့၏။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး မပုပ် သိုးရအောင် အငွေ့ပေးစောင့်ရှောက်ရသော ဥသွားဆိုသည့် တေဇောဓာတ်လည်း စုတိချုပ်စဉ်ကပင် တစ်ပြိုင်နက်ချုပ်ခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ကျန်ရစ်သော အလောင်းကောင် ကြီးသည် တဖြည်းဖြည်းယိုယွင်းပုပ်ပွလာတော့၏။”

ကလျာဏပုထုဇဉ်

ဒေါက်တာအောင်ကျော်က “ကလျာဏပုထုဇဉ်၏ လက္ခဏာများကား အဘယ်နည်း”ဟု မေးမြန်းချက်ကို ဆရာတော် ဤသို့ တိုတိုရှင်းရှင်းနှင့် လိုရင်း ရောက်အောင် ဖြေကြားတော်မူ၏-

“ဒါနပြုရုံ သီလဆောက်တည်ရုံမျှဖြင့် ကလျာဏပုထုဇဉ် မဆိုရသေး၊ ပညာဉာဏ်အသိရှိမှ ကလျာဏပုထုဇဉ်ဆိုရသည်။ ခန္ဓာ, အာယတနဓာတ်, သစ္စာ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စသောတရားတို့၌ သင်ယူခြင်း၊ အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်း၊ ကြားနာခြင်း၊ မှတ်သားခြင်း၊ ဆင်ခြင်စဉ်းစားခြင်းရှိသော ပုထုဇဉ်ကို ကလျာဏ ပုထုဇဉ်ဆိုသည်။ ပညာအမြင်ရှိ၍ ကောင်းသောပုထုဇဉ်ဟု ဆိုလိုသည်။”

အခန်း (၈) သပြေကန်ဆရာတော်၏ ဩဝါဒများ

လူ့ဘဝမှာ ဘာအရေးကြီးဆုံးလဲ

“လူ့ဘဝမှာ ဘာအရေးကြီးဆုံးလဲ” ဟု မေးလာလျှင် ကောင်းသည့်ဓာတ်များ တိုးပွားအောင် ကြိုးစားမိဖို့ အရေးကြီး၏။ ထိုဓာတ်တို့ တိုးပွားလာသည်နှင့်အမျှ မိမိတို့၏ သန္တာန်တွင် ကောင်းသောဓာတ်များအဖြစ်ဖြင့် ကိန်းအောင်းလိုက်ပါ၍ နောင် အကြောင်းညီညွတ်ပါက ကောင်းကျိုးချမ်းသာပေးပြီးလျှင် သာသနာတော်၌ နောက်ဆုံးအကောင်းဆုံးဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါလိမ့်မည်။

အကောင်းဓာတ်ကူးရေး

ဓာတ်တို့သည် ကူးစက်တတ် နှိုးနှောမိတတ်သောကြောင့် သားသမီးတပည့်တပန်းတို့ လူတော်လူကောင်းဖြစ်ရေး၌ မိဘဆရာတို့ သူတော်ကောင်းဖြစ်ဖို့ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါင်းအသင်းတွေ လူလိမ္မာဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးလှ၏။

မတတ်သာ၍ မိဘမိုက်၊ ဆရာမိုက်တို့နှင့် ဆုံနေရသည်ဖြစ်စေ ဓာတ်မကူးအောင် အထူးသတိထားသင့်၏။ အကောင်းဓာတ်သည် အကူးစက်နေတတ်သော်လည်း မကောင်းဓာတ်ဟူသည်မှာ အကူးအစက်မြန်တတ်သည်။

စာတတ်သူနှင့် မတတ်သူ

စာပေကျမ်းဂန်များမှ မျက်မှောက်အကျိုး၊ တမလွန်အကျိုး အမျိုးမျိုးကို သိရ၏။ စာပေတတ်ခြင်းဖြင့် လောကရေး၊ ဓမ္မရေး၌ နည်းမှန်လမ်းမှန် ညှိလိုက်

ကာ ဘေးကင်း ရန်ကင်း ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်ကြရ၏။ စာမတတ်သူကား စမ်းတဝါးဝါး အရမ်းသွားရသဖြင့် မှားတစ်ခါ မှန်တစ်လှည့်ဖြစ်ကာ နစ်နာရ တတ်၏။

ရောဂါပျောက်စေမှ ဆေး

ကျမ်းဂန်အများအပြား တတ်ထားပါလျက် လူမိုက်ဖြစ်တတ်၏။ ကျမ်းဂန် ဆိုတိုင်း ကျင့်သူသာပညာရှိဖြစ်သည်။ နှိုင်းချိန်စဉ်းစား ကောင်းစွာဖော်စပ်ထား သော ဆေးသည်သာ လူနာကို ရောဂါပျောက်အောင် ပြုနိုင်၏။ ဆေးအမည် ကလေးမျှဖြင့် ရောဂါပျောက်အောင် မပြုတတ်။

အလိမ္မာ ကိုယ်မှာဆင်

“အလိမ္မာ စာမှာရှိရာ” ထိုအလိမ္မာကို ကိုယ်မှာရှိအောင် ပြုသင့်၏။ သို့ သော် ပြုသူတို့ကား ရှားပါးလှ၏။ အလိမ္မာဂုဏ်သည် နှစ်သက်ဖွယ်ရတနာ ပင်။ ထိုအလိမ္မာကို ကိုယ်မှာဆင်ပေးခြင်းဖြင့် အများနှင့်မတူ တစ်မှုထူးအောင် ပြုကျင့်သင့်ပေသည်။

ပညာရှိဖို့ထက် စိတ်ထားကောင်းဖို့လို

ပညာရှိဖို့ထက် စိတ်ထားကောင်း၊ မကောင်းက ပိုအရေးကြီး၏။ စိတ် ထား ကောင်းသူ၏ အတတ်ပညာသည် မိမိ၊ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားအတွက် အကျိုးရှိစေ၏။ စိတ်ထားမကောင်းသူ၏ အတတ်ပညာသည် မိမိ၊ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားအတွက် ထိခိုက်စေ၊ ဆင်းရဲစေတတ်၏။

ဥပမာ-ဆရာဝန်အတတ်မှာ မွန်မြတ်လှ၏။ သို့သော် စိတ်ထားမကောင်း လျှင် လူနာအများ ဆင်းရဲရသည်သာ။ မိမိမှာလည်း အကျိုးပျက်ရတတ်၏။

ချစ်တတ်ပါစေ မနှစ်ပါလေနှင့်

မိဘကောင်းတို့သည် သားသမီးများကို ပစ္စည်းဥစ္စာထက် အလိမ္မာနှင့် ပညာကိုပေးကာ ချီးမြှောက်တတ်ကြ၏။ ဥစ္စာဟူသည် ပျက်စီးတတ်၏။ ပညာ နှင့် အလိမ္မာတို့သည် မပျက်မစီး ထာဝရတည်၍ ကောင်းကျိုးကိုလည်း ရှည် ကြာစွာပေးတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုချီးမြှောက်မှုမှာ မှန်ကန်သောချီးမြှောက်မှု ဖြစ်၏။

ထိုကဲ့သို့ ချီးမြှောက်ကြသောမိဘတို့သည် သားသမီးတို့ကို တကယ်ချစ် သော သာ သမီးတို့၏ မိတ်ဆွေစစ်များတည်း။ သားသမီးတို့ကို အလိုလိုက်

တတ်၊ မဆုံးမတတ်သော မိဘများသည် ချစ်ရာမရောက် နှစ်ရာရောက်၍ ရန်သူများ မည်ပေ၏။

ဓမ္မအေးရိပ်သာ

ဗုဒ္ဓသာသနာကို ဦးထိပ်တင်ထားသူသည် ဗုဒ္ဓရှင်တော်အဆုံးအမအတိုင်း လိုက်နာလျှင် လောကရေး၌လည်း စိတ်ချမ်းသာ၏၊ အကျင့်ကောင်း၏၊ တိုးတက်ကြီးပွား၏၊ တကယ်ငြိမ်းချမ်းလိုသောအခါ၌လည်း မှီခိုရာ တကယ် “အေးရိပ်သာ” ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လျှင် မိမိတို့ရရှိထားသော ထိုအမွေကို သားသမီးများ တစ်သက်လုံး ထိန်းသိမ်းထားနိုင်အောင် မအပ်နှင်းဘဲ နေထိုင်မည်လော။

တဏှာနှင့် သံသရာ

တချို့က ဒါနကို သံသရာရှည်စေတတ်သော တရားဟု ကြောက်လန့်ဖွယ် အဖြစ် ဆိုကြ၏။ တဏှာသည်သာ သံသရာရှည်ကြောင်း တရားဖြစ်၏။ နည်းမှန်လမ်းမှန်ပြုသော ဒါနမှာ တဏှာကို ပယ်နိုင်ကြောင်းဖြစ်၏။

တဏှာဆန္ဒမကင်းသော ဝဋ္ဋနိဿိတဒါနမျိုးမှာ သံသရာလည်ကြောင်း ဖြစ်သော်လည်း တဏှာမပါသော ဝိဝဋ္ဋနိဿိတဒါနမှာ သံသရာမှ မြန်စွာလွတ်ကြောင်းပင် ဖြစ်သည်။

အများအကျိုးဆောင် ကိုယ်ကျိုးအောင်

အများအကျိုးကို အစဉ်ဆောင်ရွက်သူမှာ အများ၏ ချစ်ခင်လေးစား အရေးထားခြင်းခံရ၏။ မိမိ၏ထိုကောင်းမှုများကို မြင်ရတွေ့ရတိုင်း စိတ်ကြည်နူး၍ ရွှင်မြူးချမ်းသာ ပျော်ရွှင်လျက်ရှိ၏။ ဘေးကင်းရန်ကင်း စိတ်ချမ်းသာခြင်းဖြင့် အစဉ်အမြတ်ထွက်လျက်ရှိ၏။

တရားရှင်ကို တရားစောင့်သည်

တရားဆိုသည်မှာ နောင်ဘဝအထိ ဆိုင်းနေသည်မဟုတ်၊ တရာ ရှင်ကို ယခုဘဝပင် စိတ်ချမ်းသာစေခြင်း၊ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာစေခြင်း၊ လောကဓံကို ခံနိုင်ရည်ရှိစေခြင်း၊ မိမိက အထူးကြိုးစားလျှင် မဂ်ဖိုလ်အထိ ရနိုင်စေခြင်း စသည်ဖြင့် စောင့်ရှောက်တတ်၏။

ဘာဝနာ၏အကျိုး

ဘာဝနာတစ်ခုခုကို လက်ကိုင်ပြုထား ပွားများသူ၌ တရားနှင့်စပ်၍...
(၁) အမှတ်အသားကောင်းလာခြင်း၊ (၂) အတွေးအခေါ် အယူအဆ မြင့်မား

ကြွယ်ဝလာခြင်း၊ (၃) အသိဉာဏ် ရင့်သန်လာခြင်း စသည်ဖြင့် အကျိုးများလှ
၏။

တရားမလေးစား မာနထွား

တရားကိုမလေးစားသူတို့အဖို့ မာနကိုအပြစ်မမြင် အကောင်းထင်လျက်
မာန်တက်ကြ၏။ တရားကိုလေးစားသူတို့မှာ မိမိတို့၏မာနကို တမင်တကာ
ပင် ကျအောင် ကြိုးစားကြ၏။

တင်းတိမ်လျှင် စည်းစိမ်ရှိ

အကြင်သူ၏စိတ်သည် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲလျက်ရှိ၏။ ထိုသူသည် အား
လုံး ပြည့်စုံလျက်သာ။ ဖိနပ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားအပ်သော ခြေရှိသူအဖို့ မြေတစ်
ပြင်လုံးသည် သားရေဖုံးသကဲ့သို့သာ အမှန်ဖြစ်၏။

အလိုကြီးလျှင် ပျက်စီး

အလိုကြီး၍ သန္တုဋ္ဌိ ပျက်လာသောအခါ တစ်နေ့တွင် ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီး
မှုနှင့် ကြုံလာရစေတည်း။

အောင်နိုင်ခဲ့သော စစ်ပွဲ

ကိုယ့်အား အမျက်ထွက်သူကို ပြန်စိတ်ဆိုးသူမှာ ထိုသူအောက်ယုတ်ညံ့
သူသာဖြစ်၏။ စိတ်ဆိုးသူကို ပြန်စိတ်မဆိုးသူမှာ အောင်နိုင်ခဲ့သော စစ်ပွဲကို
အောင်သူဖြစ်တော့သည်။

လောကဓံကို ကြံကြံခံနည်း

ပုထုဇဉ်ကား ဖြစ်လာသော လောကဓံ၏ အမြဲမတည်သည်၏ အဖြစ်၊
ဆင်းရဲသည်၏အဖြစ်၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတတ်သည်၏အဖြစ်ကို မဆင်ခြင်
တတ်၊ ထို့ကြောင့် သူ့စိတ်မှာ လောကဓံတို့၏ သိမ်းကျုံးလွှမ်းမိုးမှုကို ခံရ၏။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၌ အချို့သည် အဆိုးလောကဓံနှင့် ကြုံရသောအခါ
“ကမ္မဿကာပေါ့၊ ကံအတိုင်းပဲ၊ ကံကို ဘယ်သူ လွန်နိုင်တာမှတ်လို့” ဟု ဆင်
ခြင်၍ စိတ်ကို နိမ်နင်းလေ့ရှိကြ၏။ ကြာသော် စိတ်ဓာတ်များ ရင့်ကျက်လာရ
၏။

အဆို လောကဓံနှင့်တွေ့သော် မတုန်လှုပ်သကဲ့သို့ အကောင်းလောကဓံ
များနှင့် ကြုံရသောအခါ၌လည်း “ကံရှိတုန်းသာ၊ ကံမရှိလျှင်ပျက်မှာပဲ” ဟူသော
အဘေ့ကြောင့် မော်ခြင်း၊ ပျော်ခြင်း မရှိတတ်။

ကောင်းမှုပြုနည်း

အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်သည် ပရိတ်မရွတ်မီ ဘုရားဂုဏ်တော်ကို အတော် စုံအောင် ဆင်ခြင်သည်ဆိုရာ တခြားပရိတ်ရွတ်သူများလည်း ဤအချက်ကို လေးနက်စွာ မှတ်သားလိုက်နာသင့်၏။ ပရိတ်ရွတ်ရာ၌သာမက မည်သည့် ကောင်းမှုပြုရာ၌မဆို ရှေးဦးစွာ ဘုရားရှင်ကိုအောက်မေ့ခြင်းမှာ အစဉ်ပြုထိုက် သောတာဝန်တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဂုဏ်တော်ဖြင့် သစ္စာပြု

ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်တော်မှာ စင်စစ်ဧကန် မှန်သောအချက်ဖြစ်၍ ထိုအချက် ဖြင့် သစ္စာပြုခြင်းမှာ အန္တရာယ်ကင်း၍ ချမ်းသာခြင်းအကျိုးကို မပြီးစေဘဲ မရှိ နိုင်ရာ။

စွန့်နိုင်လေလေ ချမ်းသာလာလေ

သုခမည်သည်မှာ နတ်ပယ်သင့်ရာ နတ်ပယ်နိုင်သမျှ ပို၍ရလာမြဲဖြစ်၏။ ကာမချမ်းသာကို ပယ်လျှင် ပထမဈာန်ချမ်းသာကို ရ၏။ ထိုပထမဈာန်ကား ကာမချမ်းသာထက် ပို၍ချမ်းသာ၏။

ဝိတက်၊ ဝိစာရကို နတ်ပယ်သဖြင့် ရအပ်သော ဒုတိယဈာန်ချမ်းသာသည် ထိုထက်ပိုလာ၏။ ပီတိကို နတ်၍ရသော တတိယဈာန်၊ သုခကို နတ်၍ရသော စတုတ္ထဈာန်၊ ရုပ်ကို နတ်ပယ်၍ရသော အရူပဈာန်သုခတို့ကား အဆင့်ဆင့် ပို၍ချမ်းသာ၏။

ထိုထက် နာမ်တရားနှင့် ရုပ်အချို့ နတ်၍ ချုပ်ငြိမ်းသော နိရောဓသမာပတ် ချမ်းသာကား ဆိုဖွယ်မရှိ၊ ရုပ်နာမ်အားလုံး ချုပ်ငြိမ်းသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကား ချမ်းသာတကာတို့၏ အထွတ်အထိပ်တည်း။

နေ့တိုင်း ဂုဏ်ကျက်သရေတိုးဖို့

လောက၌ အလုပ်မရှိသူ အလုပ်၌စိတ်မဝင်စားသူ လူပျင်းမှာ ဂုဏ်ကျက် သရေမဲ့သူသာဖြစ်၏။ မိမိ၏အလုပ်ကို စိတ်ဝင်စားစွာ အားထုတ်နေသူမှာ ဂုဏ် တက်လျက်သာရှိနေ၏။

ထို့အတူ သာသနာ၌ ပျင်းရိမေ့လျော့ပေါ့ဆွာ ကိုယ့်ကိစ္စအစစ် ပစ်ပယ် ထားသူတို့သည် ဂုဏ်ကျက်သရေမဲ့သူများ ဖြစ်ကြ၍ ဘာဝနာအလုပ် ကြိုးပမ်း အားထုတ်နေသူသာ ဂုဏ်ကျက်သရေမျိုး နေ့တိုင်းတိုးလျက်ရှိ၏။

မလွတ်တမ်း ရယူကြ

ဘုရားသာသနာကား ခေတ်ကောင်းအခွင့်ကောင်းကြီးတည်း၊ ထိုအခွင့်ကောင်းကြီးကား တစ်ခါလွဲသွားလျှင် နောင်တစ်ဖန်ပြန်၍ ကြိုကြိုက်ဖို့ရာ လွန်စွာ ခဲယဉ်းလှ၍ ဘုရားညွှန်ကြားသော တကယ့်ကိုယ်ကျိုးအစစ်အမှန်များကို မလွတ်တမ်း ရယူကြရန် မမေ့သင့် မမေ့ထိုက်။

စိတ်ဖြူစင်မှ တရားတည်

စင်ကြယ်သောပန်းချီကားချပ်ပေါ်မှာသာ ပန်းချီဆေးတောက်ပ ပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှားနိုင်၍ ညစ်ပေနေသောပိတ်ကားချပ်ပေါ်တွင် ဆေးရောင်မပေါ်လွင်မထင်ရှားနိုင်။ ထို့အတူ ကောင်းမြတ်သောတရားများသည် သန့်ရှင်းသောစိတ်၌သာ စွဲမြဲစွာ ထင်နိုင် တည်နိုင်၍ စိတ်ဓာတ်မသန့်ရှင်းသူ၌ တည်နိုင်ခွင့်မရှိ။

ရောဂါထူပြောရခြင်းအကြောင်းရင်း

ယခုခေတ်ကား ရောဂါတွေကလည်း ဆန်းပြားသလောက် ရောဂါသည်တွေကလည်း ပေါများလှ၏။ ဤသို့ဖြစ်ရသည်မှာ လူအများ၌ ကိုယ်ကျင့်တရား ခေါင်းပါးခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည်ဟု ပညာရှိများက မှတ်ချက်ချကြ၏။

ယတြာချေစရာမလိုပါ

သုစရိုက်တရားကျင့်သူတို့အား နက္ခတ်ကောင်း၊ မင်္ဂလာကောင်း၊ အခါကောင်း၊ ခဏကောင်း၊ အားလုံးအကောင်းချည်းဖြစ်၍ မကောင်းသောနက္ခတ်၊ မင်္ဂလာ၊ အခါ မရှိ။ နက္ခတ်၊ မင်္ဂလာ၊ အခါကောင်းကြုံရန် ဓာတ်ရိုက် ယတြာစသော ပြုပြင်မှုပြုရန်မလို၊ သူတော်ကောင်းတရားကျင့်ရန်သာ လိုသည်။

နားလည်မှု အရေးကြီး

နားလည်မှုသည် အင်မတန်အရေးကြီး၏။ နားလည်မှုရှိမှသာလျှင် ကိုးကွယ်မှု လေးနက်၏။ လေးနက်မှုရှိမှ ကောင်းကျိုးလည်းရတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ပညာရှင်ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်ဖြစ်ဖို့ အလွန်အရေးကြီး၏။

စိတ်ထားအရေးကြီး

ဘုရားရှင်အား ပူဇော်ရာတွင် စိတ်ထားအရေးကြီး၏။ စိတ်ထားမြတ်လျှင် မြတ်၏။ စိတ်ထားညံ့လျှင် ညံ့တတ်၏။ ဂုဏ်တော်ရောက်သည်အထိ စိတ်

မထားတတ်သေးလျှင် အကျိုးပေးညံ့တတ်၏။ အကျိုးပေး ကောင်းကောင်း၊
မထက်သန်၊ မိမိကဂုဏ်တော်များများအလွတ်ရ၍ များများ ရွတ်ဖတ်ပူဇော်လေ
အကျိုးပေးကောင်းကောင်းထက်သန်လေ ဖြစ်၏။

အမွေအနှစ်

မြန်မာပြည်သာသနာတော်ကြီးကို ယနေ့မြန်မာလူမျိုးတို့ ဂုဏ်ယူနေရ
သကဲ့သို့ နောင်တွင်လည်းပဲ မိမိတို့သားသမီး မြေးမြစ်အဆက်ဆက် ဂုဏ်ယူ
တတ်စေရန် တန်ဖိုးထားတတ်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ကြိုးစားပြီး အမွေအနှစ်ပေး
ကြရ၏။ သို့မှသာ သာသနာတော်ကြီး စည်ပင်ပြန့်ပွားထွန်းကား၍ အရှည်
ခံ့ထည် တည်တံ့နိုင်ပေမည်။

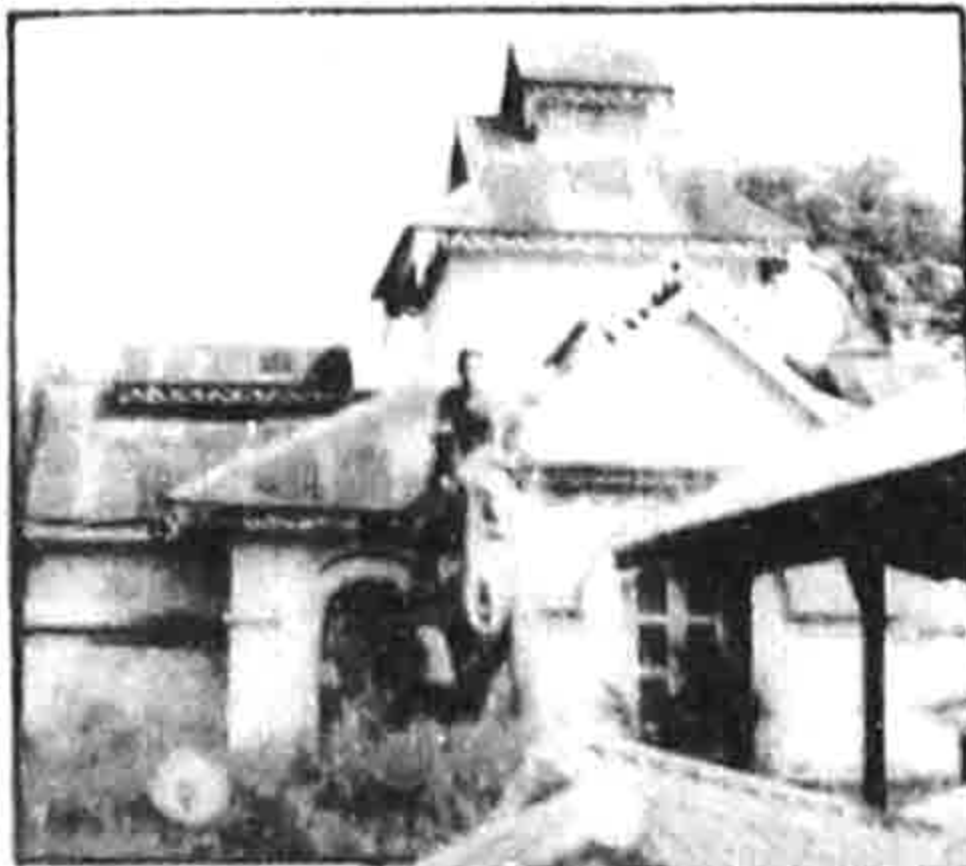
၁။ သိမ်အတွင်း ရုပ်ပွားတော်

၂။ ကျောင်းတိုက်မှခဲဦး

၃။ ဆရာတော် ရဟန်းဖြစ်ရာ သိမ်တော်

၄။ တန်ဆောင်းအတွင်းမှ ရှေးဟောင်းလက်ရာများ

၅။ ဆရာတော်သီတင်းသုံးရာ ဘုံဗိမာန်ကျောင်းတော်

သပြေကန် မဟာဓမ္မိကာရာမကျောင်းတိုက်

အခန်း (၉)

သပြေကန်ဆရာတော်ကျင့်ကြံသောတရား

မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုသင်္ခါရလွတ်ပြီးနောက် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် သုံးလ အလိုတွင် မဟာဝန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သည့်ကျောင်းတော်၌ သံဃာ များကို စည်းဝေးစေပြီးလျှင် ဤသို့မိန့်ဆိုတော်မူ၏ -

“ရဟန်းတို့... ငါသည် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့ကို သင်တို့သည် ကောင်းစွာသင်ယူ၍ မှီဝဲအပ်ကုန်၏။ ပွားများအပ် ကုန်၏။ အဖန်ဖန်လေ့ကျင့်အပ်ကုန်၏။ ယင်းသို့ မှီဝဲ, ပွားများ, လေ့ကျင့်သည် ရှိသော် ဤမြတ်သောအကျင့် ‘သာသနာတော်’ သည် အရှည်ခိုင်ခံ့လျက် ကြာ မြင့်စွာတည်တံ့ရာ၏။ ထိုသို့တည်တံ့ခြင်းသည် လူအများ၏စီးပွားချမ်းသာ အလိုငှာ လောကကိုစောင့်ရှောက်ရန်အလိုငှာ နတ်လူတို့၏အကျိုးစီးပွားချမ်း သာအလိုငှာ ဖြစ်လေရာ၏။

“ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ ငါဟောအပ်သော ထိုတရားတို့ကား အဘယ် နည်း၊ ယင်းတို့ကား သတိပဋ္ဌာန် (၄)ပါး၊ သမ္မပ္ပဓာန် (၄)ပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် (၄)ပါး၊ ဣန္ဒြေ (၅)ပါး၊ ဗိုလ် (၅)ပါး၊ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးနှင့် မဂ္ဂင် (၈)ပါး တည်းဟူသော ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇)ပါးတို့ပင်တည်း။” (မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်)

သပြေကန်ဆရာတော်သည် တာဝန်ကျေပွန်သော ဘုရားသားတော်တစ် ပါးဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမကို မြေဝယ်မကျလိုက်နာသူဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့ကို ကောင်းစွာသင်ယူ၏။ မှီဝဲဆည်းကပ်၏။ အဖန်ဖန်ပွားများလေ့ကျင့်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် တရားတော်ကိုအလေးအမြတ်ပြုသည်နှင့်အညီ သပြေ ကန် ဆရာတော်သည်လည်း တရားတော်ကို အလေးအမြတ်ပြု၏။ တရားတော်

သည်သာ မိမိ၏ မှီခိုအားထားရာ မှီဝဲကျက်စားရာ မြတ်နိုးလဲလျောင်းရာဖြစ် သည်ဟု မှတ်ယူတော်မူ၏။ မိမိစိတ်ကို ပရိယတ်, ပဋိပတ်တို့၌သာ အမြဲတစေ မြှုပ်နှံထားတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားအား မြတ်နိုးကော်ရော် လေးမြတ်ပူဇော်ရာတွင် ဝတ္ထုပစ္စည်း ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းဟူသော အာမိသပူဇာ၊ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းဟူသော ပဋိပတ္တိပူဇာဟူ၍ ပူဇော်မှုနှစ်မျိုးရှိရာတွင် ပဋိပတ္တိပူဇာ(ဝါ) ဓမ္မပူဇာက သာ လွန်မွန်မြတ်ကြောင်းကို ဆရာတော်အလေးအနက်ထားတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာညောင်စောင်းထက်၌ လျောင်းစက်နေ တော်မူစဉ် စကြဝဠာတိုက်တစ်သောင်းမှ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ သောင်း သောင်းဖျဖျ လွန်လွန်ကဲကဲ ပူဇော်နေကြသည်ကို မြင်တွေ့ရသောအခါ အရှင် အာနန္ဒာအား “အာနန္ဒာ... ငါဘုရားကို ဤမျှလောက် ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ပူဇော် သည်မမည်သေး၊ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးရကြောင်း တရားကောင်းကို ကျင့်ခြင်းဖြင့် ပူဇော်မှသာ အကောင်းဆုံးပူဇော်ခြင်းမည်သည်” ဟု မိန့်တော်မူ ၏။ (ဒီ၊ ၂၊ ၁၁၄)

ပစ္စည်းတွေ ကျောင်းကန်တွေ ဘယ်မျှပင်လှူလှူ၊ ထိုအရာများက သာ သနာအရှည်တည်တံ့အောင် မစွမ်းနိုင်၊ ကျင့်ကြံ၍ မဂ်ဖိုလ်ရသူတွေ ဆက်ကာ ဆက်ကာတိုးပွားလာမှ သာသနာအရှည်ခံ၍ တည်တံ့နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် နောင်သာသနာအရှည်တည်ရေးကြိုးပမ်းကြစေလို၍ ဓမ္မပူဇာကို ဤမျှမြှောက် စားဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဤအလိုဆန္ဒကိုလည်း သပြေ ကန် ဆရာတော်သည် အလေးအမြတ်ထားတော်မူ၏။ မိမိ၏ဘဝကို သာသနာ တော်အား ပေးအပ်ထားသူဖြစ်၏။

သီလသိက္ခာကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ပဋိပတ်ကျင့်စဉ်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သော သီလသိက္ခာ(ဝါ) သီလအကျင့်တရားကို စံနမူနာထားထိုက်အောင် ကျောက်ထီး သဖွယ် မားမားမတ်မတ် အလေးအမြတ်ပြုထိုက်အောင် ခရသင်းပွတ်ကဲ့သို့ လုံးဝအပြစ်မတင် ဖြူစင်အောင် ကျင့်ကြံစောင့်ထိန်းတော်မူသည်။

ရဟန်းကျင့်ဖွယ် ၂၂၇ သွယ်သော ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်များကို မြတ်နိုးစွာ လုံခြုံစွာစောင့်ထိန်းခြင်း - ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊

မျက်စိ, နား, နှာ, လျှာ, ကိုယ်, စိတ် ဟူသော ဒွါရခြောက်ပါး၌ အာရုံ ခြောက်သွယ်တို့ အသိ သိ ထိတိုက်ကြသည့်အခါ လောဘ, ဒေါသ စသော ကိလေသာများ မဖြစ်ပွားအောင် စောင့်ထိန်း ခြင်းဟူသည့် ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းစင်ကြယ်ခြင်း ဟူသည့် အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ၊

ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ဟူသော ပစ္စည်း လေးပါးကို သုစွဲရာ၌ ကိလေသာမဖြစ်ပေါ်အောင် သုံးစွဲရသဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အကျိုးကျေးဇူးတို့ကို ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်ခြင်းဟူသည့် ပစ္စယသန္နိသီတသီလ၊

သပြေကန်ဆရာတော်သည် စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ ဟု အမည်ရသော အထက် ပါသီလလေးမျိုးစလုံးကို ကောင်းစွာစောင့်စည်းတော်မူသဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိနှင့် ပြည့်စုံကာ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်တော်မူသည်။ ဤသီလ သိက္ခာဖြင့် ဝိတိက္ကမခေါ် အကြမ်းစားကိလေသာများကို ကောင်းစွာချိုးနှိမ်ထား တော်မူ၏။

သမာဓိသိက္ခာကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း

သီလစင်ကြယ်သော သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုယ်အမူအရာနှုတ်အမူအရာ တို့ကို အပြစ်ကင်းအောင် ကောင်းစွာစောင့်ထိန်းနိုင်ပေပြီ။ သို့သော် တည်ကြည် သောသမာဓိကို ရရှိနိုင်ရေးအတွက် စိတ်၌ နိုးကြားထကြွနေကြသည့် အလတ် စားကိလေသာခေါ် ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာများကို ဆက်လက်ကာ နှိမ်နင်းရပေ ဦးမည်။ ဤပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာများတွင် ကုသိုလ်၊ ဈာန်၊ မဂ်ဖိုလ်တို့ကို ဟာ ဆီးပိတ်ပင်တတ်သည့် နိဝရဏတရားငါးပါးတို့လည်း ပါရှိကြ၏။

ဤနိုးကြားထကြွနေကြသော ကိလေသာများ ရှိနေသရွေ့ ကာလပတ်လုံး စိတ်မတည်ငြိမ်ဘဲ တည်ကြည်သည့်သမာဓိကို မရရှိနိုင်ပါ။ ဤကိလေသာတို့ ကို နှိမ်နင်းသောနည်းမှာ သမထဘာဝနာရှုပွားရခြင်းဖြစ်၏။

သမထဟူသည်မှာ စိတ်ငြိမ်သက်ခြင်းသမာဓိကို ဆိုလို၏။ သမထဘာ ဝနာသည် စိတ်တည်ငြိမ်စေပြီး သမာဓိထူထောင်ပေးသောဘာဝနာဖြစ်၏။

“သမာဓိ ဘိက္ခဝေ ဘာဝေထ၊ သမာဟိတော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။”

(သံ၊ ၂၊ ၁၂။ သမာဓိသုတ္တန်)

“ရဟန်းတို့... သမာဓိကို ထူထောင်နိုင်အောင် ပြားပြားအားထုတ်ကြ။ ရဟန်းတို့... သမာဓိရှိသည့်ရဟန်းသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကွဲကွဲပြားပြား သိ၏။”

သမာဓိထူထောင်ရန်အရေးကြီးသဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား သမာဓိထူထောင်နိုင်ရေးအတွက် သမထကမ္မဋ္ဌာန်း(၄၀)ကို နည်းပေးတော်မူ ၏။ ဤကမ္မဋ္ဌာန်း(၄၀)အနက် မိမိစရိုက်နှင့် ကိုက်ညီသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မှန် ကန်စွာရှုပွားသွားလျှင် ဈာန်အနီးကပ်နေသည့် ဥပစာရသမာဓိသို့ ရောက်သည်။

အခါ နီဝရဏများ ငြိမ်းအေး၍ ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာများ ငြိမ်ဝပ်သွားကြလိမ့် မည်။ ထိုအခါ စိတ်အစဉ်မှာ ကိလေသာများ စင်ကြယ်နေသည့်အတွက် စိတ် ဖြူစင်ခြင်းဟူသော စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ စခန်းသို့ ရောက်၏။

“စိတ္တဝိသုဒ္ဓိနာမ သဥပစာရာ အဋ္ဌသမာပတ္တိယော”

“ဥပစာရသမာဓိနှင့်တကွ လောကီဈာန်သမာပတ်ရှစ်ပါးတို့သည် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိမည်၏။” (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ၂၊ ၂၂၂)

လောကီ ဈာန်သမာပတ် ရှစ်ပါးဆိုသည်မှာ ရူပါဝစရဈာန်လေးပါးနှင့် အရူပါဝစရဈာန်လေးပါးတို့ကို ဆိုလို၏။

စိတ်အစဉ်၌ နီဝရဏကင်းရှင်းနေသောအခါ ကျက်ဉာဏ်၊ မှတ်ဉာဏ် သဘောဉာဏ်တို့ အလွန်ကောင်းမွန်ထက်မြက်ကြောင်းကို သင်္ဂါရဝသုတ္တန် တွင် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူကြောင်းကို ရှေ့၌ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ငယ်စဉ်ကတည်းက သူမတူအောင် ကျက် ဉာဏ်၊ မှတ်ဉာဏ်၊ သဘောဉာဏ်တို့ အလွန်ကောင်းမွန်ထက်မြက်သဖြင့် စိတ် တည်ငြိမ်သူဖြစ်ကြောင်း သိရ၏။

ဆရာတော်သည် ငယ်စဉ်ကပင် ဆော့ကစားခြင်း၊ ပြေးလွှားခုန်ပေါက် ခြင်း၊ မြူးထူးပျော်ပါးခြင်းတို့ ကင်းရှင်းပြီး တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်သာ နေထိုင်ခဲ့ ၏။ မန္တလေးမြို့၊ အဘယာရာမ ရွှေဂူတိုက်သစ်၌ စာသင်သားရဟန်းဘဝဖြင့် (၄) နှစ် သီတင်းသုံးနေထိုင်ခဲ့စဉ်အခါက စေတီပုထိုး၊ ကျောင်းများ၊ ချောင်းများ ပေါများသည့် စစ်ကိုင်းမြို့သို့ တစ်ခါတစ်ခေါက်မျှပင် မသွားရောက်ဘဲ ကိစ္စ နည် အောင် နေထိုင်၍ မိမိ၏စိတ်ကို စာပေလေ့လာသင်ကြားမှု၌သာ မြှုပ်နှံ ထာ ခဲ့၏။

ထို့နောက် သပြေကန်မဟာဓမ္မိကာရာမကျောင်း၌ အနနာယက- စာချ ဆရာတော်ကလေးအဖြစ် ၃၉ နှစ်၊ ရန်ကုန်မြို့ မင်္ဂလာတောင်ညွန့် ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်၏ ပဓာန နာယကဆရာတော်အဖြစ် ၁၇ နှစ်ကြာမျှ သာ သနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေစဉ်အခါ၌လည်း မိမိကျောင်းခန်း၌ တစ်ပါး တည်း အေးအေးလူလူ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်အလုပ်များ၌သာ စိတ်ကိုမြှုပ်နှံထား တော်မူခဲ့၏။

ဆရာတော်သည် ရှင်သာမဏေငယ်ဘဝမှစ၍ အသက်ကြီးလာသည့်အထိ စာပေများကို တရစပ်ဖတ်ရှုခဲ့သည်ဖြစ်ရာ ဇရာပိုင်း၌ မျက်စိအား ဆုတ်ယုတ် လာ၏။ သို့အတွက် အချိန်အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ စာကြည့်စာရေးနိုင်၍ ကျန်

အချိန်များတွင် ပဋိပတ်အလုပ်ကိုသာ ဇွဲသန်သန်ဖြင့် ကြီးကုတ်အားထုတ်ကော် မူ၏။

ဆရာတော်သည် ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများတို့အား တရားဟောကြားရာ တွင် “လူ့ဘဝသည် အလွန်ရဲခဲသော ဒုလ္လဘတရားတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း၊ လူတို့ သည် ရဲရင့်၏။ ကုသိုလ်ပြုရာမှာ မတွန့်မဆုတ် ရဲရင့်ကြ၏။ ဝီရိယ ထူးထူးကဲကဲ ရှိ၏။ သတိလည်းကောင်း၏။ သတိကောင်းလို့ ကုသိုလ်တိုးပွားကြ၏။ ထို့ ကြောင့် လူ့ဘုံလောကသည် ပုည = ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ ဖြစ်ပွားရာ ပုည ခေတ်ကြီးအစစ်ဖြစ်ကြောင်း၊ ရဟန်းတွေ ဖြစ်ပွားရာ သိမ်များနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာတော် အထူးထွန်းကားရာလည်းဖြစ်၊ နိဗ္ဗာန်ရွှေမြို့တော် သို့ တက်ရောက်ရာ ဆိပ်ကမ်းလည်းဖြစ်၊ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာ့ ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ လိုချင်ရာရနိုင်သော သမ္ပတ္တိအမျိုးမျိုး၊ ကောင်းကျိုး အရပ်ရပ်ကို ကောင်းစွာပေးဆောင်တတ်ကြောင်း” တို့ကို ဟောပြောလေ့ရှိ၏။

“အမြတ်များများရနိုင်တဲ့ ဘဝကြီး လက်ကိုင်ထားရတော့ အဲဒီဘဝကြီး မှာ အရှုံးမရှိအောင်တော့ ကြိုးစားကြရမယ်။ ရှုံးသွားပြီဆိုရင်တော့ ပြန်တည်ဖို့ တယ်မလွယ်ဘူး။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က ‘နခသိခ သုတ္တန်’ မှာ ဟော ထားတာ ရှိတယ်-

“လက်သည်းပေါ် မြေမှုန့်လေး တင်ပြီးတော့ ဘုရားက ရဟန်းတော်တို့ ကိုမေးမြန်းတော်မူတယ်။ ‘ချစ်သားရဟန်းတို့... ငါဘုရားရှင်လက်ပေါ်ရှိတဲ့ မြေ မှုန့်လေးနဲ့ ဟောဒီမဟာပထဝီက မြေမှုန့်ဟာ ဘယ်ဟာကများတဲ့’ မိန့်တော့-

“ရှင်တော်မြတ်ဘုရားလက်တော်က မြေမှုန့်လေးက မပြောပလောက်ပါ ဘူး ဘုရား၊ မဟာပထဝီမြေကြီးကသာ အဆ အရာအထောင်မက သာလွန်ပြီး များလှပါတယ်” လို့ လျှောက်ထားတော့၊

“ချစ်သားတို့... အဲဒီအတိုင်းပဲ အပါယ်လေးဘုံ ရောက်ကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဟာ မဟာပထဝီမြေကြီးလောက် များတယ်။ လူ့ဘောင်ရောက်လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တွေဟာ ဟောဒီငါဘုရားလက်သည်းပေါ်မှာရှိတဲ့ မြေမှုန့်လေးလောက် အင် မတန်နည်းပါးတယ်” လို့ ဘုရားဟောတော်မူခဲ့တယ်။

“အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ဘုန်းကြီးတို့လူ့ဘဝဟာ သာမညမဟုတ်၊ နတ်တွေ ကတောင် ချီးမွမ်းဂုဏ်တင်ရတယ်။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကလဲ ဂုဏ်တင် ခဲ့တယ်။ ဒီတော့ တို့ဘဝဟာ သာမညမဟုတ်ဘူး။ သို့သော် တကယ်ရဟန် ရပေမယ့် အလွဲသုံးစားလုပ်ရင် အကျိုးနည်းတတ်တယ်။ အသုံး မှန်လို့ရှိရင် သုံး ရောစွဲရော ဒုက္ခခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းရော၊ တကယ်ချမ်းသာဖြစ်ရော၊ ဒါကြောင့်

မိမိတို့ ရထားတဲ့လူ့ဘဝရတနာကြီးကို သုံးတတ်အောင်၊ စွဲတတ်အောင် အသုံးချပြီး လူဖြစ်ကျိုးနပ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်ကြပါ”

ဆရာတော်သည် ဤသို့ဟောပြောတိုက်တွန်းရာတွင် မိမိကိုယ်ကို စံပြပြုတော်မူသည်။

Example is better than precept.

စံနမူနာပြခြင်းသည် ကျင့်ဝတ်ပညတ်ခြင်းထက် သာလွန်၏။

ဆရာတော်သည် ရဟန်းရှင်လူအပေါင်းတို့အား လူ့ဘဝရတနာကြီးကို မှန်ကန်စွာသုံးစွဲတတ်အောင် အမြဲစံနမူနာပြနေတော်မူသည်။ ကုသိုလ်တိုးပွားအောင် အပြစ်ကင်းအောင် မည်သို့ကျင့်ကြံနေထိုင်ရမည်ကို လက်တွေ့ပြသတော်မူသည်။ အကျိုးအကြီးဆုံးရသည့် ဘာဝနာအလုပ်ကိုလည်း အားထုတ်ကြရန်ကိုလည်း တိုက်တွန်းတော်မူသည်။

ဆရာတော်သည် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဟူသော ဘုရားဂုဏ်တော်ကို ရှုပွားခြင်း၊ အာနာပါနုဿတိဟူသော ဝင်လေထွက်လေကို ရှုမှတ်ခြင်း၊ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းတို့ကို အထူးနှစ်သက်တော်မူသည်။

ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်စာအုပ်၌ ဓဇေသုတ်တွင် ဘုရားဂုဏ်တော်၊ တရားဂုဏ်တော်၊ သံဃာဂုဏ်တော်များကို အကျယ် ရေးသားထားရာ အနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းများကို လွန်စွာအထောက်အကူပြု၏။

တစ်ဖန် ဥပုသ်နေ့များ၌ တရားဟောကြားတော်မူရာတွင် အကျိုးကြီးမားသော မေတ္တာပွားများနည်းကို အကျယ်ဟောပြော၍ မေတ္တာပွားကြဲရန် တိုက်တွန်းတော်မူသည်။ ဟောကြားပုံကို ကောက်နုတ်တင်ပြပါမည်-

အကျိုးကြီးမားသော မေတ္တာဘာဝနာရှုပွားခြင်း

“မေတ္တာတရားပွားများကြဲတဲ့အခါမှာ အရေးကြီးတာက မေတ္တာရဲ့ရန်သူတွေကို ဖြိုခိုင်းဖျက်ခိုင်းကြရတယ်။ မေတ္တာရဲ့ရန်သူဟာ အနီးရန်သူ အဝေးရန်သူ လို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ အနီးရန်သူက တဏှာရာဂ၊ အဝေးရန်သူက ဒေါသ။ ဒီရန်သူတွေကို နှိမ်ပေးမှ မေတ္တာဟာ ပိုပြီးတော့ တက်လွယ်တယ်။

“ဒေါသဟာ မေတ္တာရဲ့ အဝေးရန်သူတဲ့။ အဝေးရန်သူပေမယ့် သူက အတော်နှိမ်ရခက်တယ်။ ဒေါသရှိနေရင်လဲ မိမိတို့ပို့တဲ့မေတ္တာက သိပ်ပြီးတော့ တည်ကြည်နိုင်မှာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ စွမ်းမှာလဲ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် အဝေးရန်သူ ဖြစ်တဲ့ ဒေါသကိုလဲ နှိမ်ပေးရတယ်။ စိတ်ဆိုးမှုမဖြစ်အောင် တရားသဘောနဲ့ ဖြေပေးရတယ်။

“တဏှာက အနီးရန်သူတဲ့၊ လောဘောမေတ္တာယ ဝဇ္ဇေဟိ၊ လောဘော
လောဘဆိုတဲ့တရားက၊ မေတ္တာယ - မေတ္တာအရောင်ဆောင်သဖြင့်၊ ဝဇ္ဇေဟိ
သူသူငါငါသတ္တဝါတို့ကို လှည့်ပတ်တတ်ပါပေ၏။ အနီ ရန်သူဖြစ်တဲ့ လောဘ
က မေတ္တာရောင်ဆောင်ပြီးတော့ လှည့်ပတ်တတ်တယ်တဲ့။

“အဲ...မေတ္တာရဲ့အနီးရန်သူဖြစ်တဲ့ တဏှာပေမ-တဏှာချစ်၊ အဝေ ရန်သူ
ဖြစ်တဲ့ ဒေါသမျက်စိ၊ ဒီရန်သူနှစ်ပါးကို နိမ်နင်းပေးမှ မေတ္တာပွားတဲ့နေရာမှာ
ပိုပြီးတော့မေတ္တာထက်သန်တယ်၊ ပိုပြီးတော့ မေတ္တာဘာဝနာတိုးပွားလာတယ်။

“အမှန်ကတော့ ကိုယ့်ရန်သူဆိုတာ ကိုယ်က မေတ္တာထားရင် ဖော်ကြံ
သူကလဲ ပြန်ပြီးတော့ မေတ္တာထားလာတာမို့ သဟဇာတဖြစ်သွားနိုင်တယ်။
ကိုယ်မှန်းတဲ့သူ ကိုယ့်ကိုမှန်းနေတဲ့သူ ကိုယ်က မေတ္တာကြပ်ကြပ်ပွားပြီး ဟော
သူကောင်းကျိုးလိုလားတဲ့ဆန္ဒနဲ့ မေတ္တာကောင်းကောင်းပွားပေးမယ်ဆိုရင်
မကြာခင်ပဲ သူဟာ ကိုယ့်အောက်ကျိုးလာရတော့တာပဲ၊ ဒါတွေဟာ လက်တွေ့
ပွားကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီးရှိတယ်။

ဘာဝနာရှေ့သွား အကျင့်များ

“မေတ္တာပွားများပြီးဆိုတော့ မပွားများခင်က မိမိတို့မှာပြည့်စုံထားရမယ့်
တရားတွေလဲ ရှိသေးတယ်၊ လောကမှာ ဓာတ်ခံကောင်းမှ မွန်မြတ်တဲ့တရား
က တည်နိုင်တယ်၊ ဓာတ်ခံမကောင်းရင် မွန်မြတ်တဲ့တရားဟာ မတည်နိုင်ဘူး။
ဒါကြောင့်မို့လို့ ဓာတ်ခံကောင်းအောင် မိမိတို့က ကောင်းမြတ်တဲ့အကျင့်လေး
တွေ ကျင့်ရတယ်။

(၁) သက္ကောစ - စွမ်းနိုင်သူလည်း ဖြစ်ရမယ်။

လောကမှာ အလုပ်တစ်ခုဟာ မှန်ကန်တယ် ကောင်းမြတ်တယ်လို့ ယုံ
ကြည်မှုလည်း မရှိ၊ ဝီရိယလည်း အားမထုတ်၊ ဖြောင့်မတ်ခြင်းလည်း မရှိ၊ ကျန်း
လည်း မကျန်းမာ၊ ပညာလည်း မဲ့တယ်ဆိုရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒီအလုပ်ကို
ဆောင်ရွက်နိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။

“ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါရှိခြင်း၊ ကျန်းမာခြင်း၊ ကြီးစားအားထုတ်မှုဝီရိယ
ရှိခြင်း၊ မကောက်ကျစ်မစဉ်းလဲဘဲ ဖြောင့်မတ်ခြင်း၊ ဉာဏ်ပညာ
ရှိခြင်း၊ ဤ ပဓာနိယဂံငါးပါး ဆိုတဲ့ အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံ ပူမှ
စွမ်းနိုင်သူဖြစ်တယ်။

“ယုံကြည်သဒ္ဓါ၊ ကျန်းမာခြင်းတဲ့၊ စဉ်းလဲမပြု၊
အားထုတ်မှုပါ၊ သိပညာ၊ ပဓာနိယဂံငါး။”

(၂) ဥဇ္ဇေ - ဖြောင့်မတ်သူလည်း ဖြစ်ရမယ်။
 ဖြောင့်မတ်မှုမရှိ၊ လှည့်ဖြားတတ်တဲ့ စဉ်းလဲတတ်တဲ့ ကောက်ကျစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မေတ္တာ၏တည်ရာမဖြစ်ဘူး။ မေတ္တာမသက်ရောက်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် မို့လို့ ဖြောင့်မတ်တတ်သူဖြစ်ရမယ်။

(၃) သုဟုဇ္ဇေ - အလွန်ဖြောင့်မတ်သူလည်း ဖြစ်ရမယ်။

(၄) သုဝဇ္ဇေ - ဆိုဆုံးမရန် လွယ်ကူသူလည်း ဖြစ်ရမယ်။
 အဆုံးအမကို ကောင်းကောင်းနာခံချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သာ မေတ္တာရဲ့တည်ရာ ဖြစ်တယ်။

(၅) မုဒုဇ္ဇေ - နူးညံ့ပျော့ပျောင်းသူလည်း ဖြစ်ရမယ်။

အဆုံးအမကိုမြတ်နိုးလက်ခံရင် စိတ်နုလုံးနူးညံ့တယ်။ ဒီလိုနူးညံ့ခြင်းဟာ မေတ္တာတရားတည်ဖို့ရာ ဓာတ်ခံကောင်းတယ်လို့ ဆိုရမယ်။

“ယထာဘူတံ ဉာဏာယ သတ္တာ ပရိယေသိတဗ္ဗာ။”

ယထာဘူတံ - ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ ဉာဏာယ - သိမြင်ခြင်းငှာ၊
 သတ္တာ - ဆရာသမားကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗာ - ရှာမှီးသင့် ရှာမှီးထိုက်
 လှပါပေ၏လို့ ဘုရားရှင်ကိုယ်ကော်မြတ်က ဟောတော်မူခဲ့တယ်။

ယထာဘူတဉာဏ်ရဖို့ရာ မိမိတို့တာဝန်က ဆရာသမားရှာရမယ်တဲ့၊ ဆရာ သမားရပြီဆိုရင် ဆရာသမားရဲ့အဆုံးအမကို နာခံရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ စိတ်နူးညံ့ တယ်။ စိတ်နူးညံ့ရင် မေတ္တာတည်ရာဖြစ်တယ်။

(၆) အနတိမာနီ - မာန်ထောင်လွှားခြင်း မရှိရ၊ မာနမကြီးရဘူး။

အမျိုးဂုဏ်၊ ဓနဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်၊ ရာထူးဂုဏ် စသည်ဖြင့် သူတစ်ပါးအပေါ် မှာ မာန်ထောင်လွှားပြီး မာနကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့မှာ မေတ္တာဖြစ်ဖို့ တယ်မလွယ် ဘူး။ မာနမကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ နိမ့်ချတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မှ ပိုပြီးတော့ မေတ္တာစူးရောက် တယ်။

(၇) သုန္တုဿကောစ - တင်းတိမ်ရောင့်ရဲလွယ်သူ ဖြစ်ရမယ်။

အစား၊ အဝတ်၊ အသုံးအဆောင် ရတတ်သမျှနဲ့ ကျေနပ်ရောင့်ရဲတယ်။ ဒီလိုရောင့်ရဲလွယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပစ္စည်းကို အကြောင်းပြုပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ကိုအကြောင်း ပြုပြီး မနှစ်သက်ဖွယ်ရာ မကြုံရဘူး။

ရသမျှနဲ့ မရောင့်ရဲနိုင်ဘူးဆိုရင် စိတ်ထဲ မနှစ်သက် မကျေနပ်ဘူး။ မကျေနပ် ဘူးဆိုရင် မေတ္တာတည်ဖို့ ခဲယဉ်းတယ်။ မေတ္တာဘာဝနာအထမြောက်ဖို့ ခဲယဉ်း တယ်။

(၈) သုဘရောစ - မွေးမြူလွယ်သူ ဖြစ်ရမယ်။

အမွေခက်တယ်ဆိုတာ အချို့ရရင် အချဉ်လိုချင်တယ်၊ အချဉ်ရရင် အချို့ လိုချင်တယ်၊ ဘာပဲရရ မကျေနပ်ဘူး၊ ဒကာ၊ ဒကာမများ လှူဒါန် သမျှ ကျေ ကျေနပ်နပ် သုံးဆောင်နိုင်တဲ့ရဟန်းကို မွေးမြူလွယ်တဲ့ရဟန်း လို့ ခေါ်တယ်။ မွေးမြူခက်တဲ့ရဟန်းဟာ မေတ္တာပွားဖို့ တယ်မလွယ်ဘူး။ လှူသမျှတန် သမျှနဲ့ ကျေနပ်နိုင်ပြီးတော့ အေးချမ်းတဲ့စိတ်နဲ့လုံး ရှိတဲ့ ရဟန်းသာ မေတ္တာပွားဖို့ လွယ် တယ်။ လူလည်း အတူတူပေါ့။

(၉) အပ္ပကိစ္စာစ - ကိစ္စနည်းသူလည်း ဖြစ်ရမယ်။

မိမိဆိုင်ရာကိစ္စမှတစ်ပါး အပိုဖြစ်တဲ့ကိစ္စတွေလျှောက်ပြီ တော့ လုပ်လော့ ပြုလားနဲ့ ကိစ္စတွေမများရဘူး၊ ရဟန်းများမှာ ပရိယတ္တိ-ပဋိပတ္တိဆိုတဲ့ တရား တွေ အားထုတ်ဖို့သာရှိတယ်၊ အဲဒီတရားတွေနဲ့မဆိုင်တဲ့အလုပ်တွေ အအိပ်နဲ့ စကားပြောဖို့အတွက် အားသန်နေတယ်၊ အပေါင်းအဖော်ရှာပြီး တော့ အချိန် ဖြုန်းတဲ့နေရာမှာလိုလားနေမယ်ဆိုရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဟာ ကိစ္စများတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တွေပဲ။

(၁၀) သလ္လဟုကဝုတ္တိစ - ပေါ့ပါးသောအဖြစ်မျိုးရှိသူ ဖြစ်ရမယ်။

လောကမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ သိပ်များနေရင် အဲဒီပစ္စည်းဥစ္စာတွေ သိမ်းရ ဆည်းရ၊ စောင့်ရှောက်ရ၊ ကြောင့်ကြရနဲ့၊ သူ့အဖို့မှာ တရားအားထုတ်ဖို့ သိပ် ပြီး အလွယ်တကူမဖြစ်ချင်ဘူး။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ တကယ်တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ပေါ့ပါးတဲ့အဖြစ်မျိုး ရှိရမယ်။

(၁၁) သန္တိန္ဒြိယောစ - ငြိမ်သက်တဲ့ ဣန္ဒြေရှိသူ ဖြစ်ရမယ်။

မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့ကို ဣန္ဒြေခေါ်တယ်၊ အဲဒီဣန္ဒြေ တွေ မျက်စိဖြင့်မြင်တဲ့အခါ နားဖြင့်ကြားတဲ့အခါ စသည်ဖြင့် ဣန္ဒြေတွေနဲ့ ကြုံတဲ့အခါမှာ လောဘ၊ ဒေါသ စသော အကုသိုလ်တွေမဖြစ်အောင် စောင့်စည်း ခြင်းဟာ ငြိမ်သက်တဲ့ဣန္ဒြေရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုတယ်။ နိုင်အောင် ထိန်းနိုင်ရင် မိမိက ဣန္ဒြေတွေကို အစိုးရတာပဲ။ နိုင်အောင် မထိန်းနိုင်ဘူး၊ သူတို့အလိုလိုက် မိတယ်ဆိုရင် မိမိကရှုံးတာပဲ၊ ဣန္ဒြေရဲ့အလိုကို မိမိကလိုက်ပြီးတော့ ဣန္ဒြေ တွေကို မိမိအလိုပါအောင် မစွမ်းနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို သန္တိန္ဒြိယလို့ မဆိုဘူး။ ဣန္ဒြေ နိုင်ဖို့ဆိုတာကလည်း တရားဘာဝနာတစ်ခုခုနဲ့ထိန်းမှ ပိုပြီးတော့ နိုင်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ငြိမ်သက်တဲ့ဣန္ဒြေရှိရမယ်ဆိုတဲ့စကားဟာ ဘာဝနာတစ်ခုခု လက် ကိုင်ပြုပြီးတော့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဆိုတဲ့ ဣန္ဒြေတွေ ငြိမ်အောင် ထိန်းပေးဖို့ဆိုတာပဲ။ အဲသလိုထိန်းပေးနိုင်မှ မေတ္တာပွားလို့ လွယ်တယ်။

(၁၂) နိပကောစ - ရင့်ကျက်တဲ့ပညာရှိသူဖြစ်ရမယ်။

လောကမှာ ဘာလုပ်လုပ် ပညာဆိုတာအရေးကြီးတယ်။ သူ့ဆိုင်ရာနားလည်ဖို့ ပညာဆိုတာရှိတာပဲ။ အဲဒါလိုပဲ တရားဘက်မှာလည်းပဲ ပညာဆိုတာလိုတယ်။ ဥပမာ မေတ္တာပွားချင်တယ်ဆိုရင် မေတ္တာနဲ့စပ်ဆိုင်တဲ့ အကျိုးအာနိသင်တွေ သိရတယ်။ အဲသလိုသိတဲ့ပညာရှိပြီဆိုရင် မေတ္တာကောင်းကောင်းပွားဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် မေတ္တာဖြစ်ခြင်းအကြောင်းမှာ ရင့်ကျက်သောပညာရှိရမယ်လို့ ပုဗ္ဗဘာဂ မေတ္တာ - ရှေ့သွားအကျင့်တစ်ရပ်အဖြစ်ဖြင့် ထည့်ထားတယ်။

(၁၃) အပ္ပဂဗ္ဘောစ - ကြမ်းတမ်းရိုင်းစိုင်းသူ မဟုတ်ဘဲ ယဉ်ကျေးသူဖြစ်ရမယ်။

လူကြီးသူမ, မထေရ်ကြီးတို့ကို မရိုမသေ၊ ဂါရဝမပြု၊ ရှေ့ကကျော်တက်၊ စကားပြောရင် ဝင်ပြောစသည်ဖြင့် အဲသလိုမသိမ်မွေ့တဲ့ ကြမ်းတမ်းတဲ့ကိုယ်နှုတ်အမူအရာတွေကို ရိုင်းစိုင်းတဲ့အမူအရာတွေ ဆိုတယ်။ အဲဒါလို ရိုင်းစိုင်းတဲ့အမူအရာမျိုး ကင်းရမယ်။ ကင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မေတ္တာပွားလွယ်တယ်။ မေတ္တာကောင်းကောင်းပွားနိုင်တယ်။

(၁၄) ကုလေသ္မနနဂိဒ္ဓေါစ - အိမ်သား အိမ်သူ အမျိုးဒကာတို့၌ တွယ်တာတပ်မက်ခြင်းမရှိသူလည်း ဖြစ်ရမယ်။

စီးပွားရေးအတွက် ပညာရေးအတွက် စသည်ဖြင့် မိဘမောင်နှမတွေကို မခွဲခွာနိုင်ရင် တခြားမသွားဖြစ်တော့ ဆုတ်ယုတ်ရတယ်။ ရဟန်းသာမဏေတွေမှာလည်း အမျိုး, ဒကာ, ဒကာမတွေကို တွယ်တာပြီဆိုရင် တရားမှာ အနှောင့်အယှက်ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ အမျိုး, ဒကာ, ဒကာမတို့၌ မတွယ်တာရ ဆိုတဲ့ မေတ္တာရှေ့သွားအကျင့်တစ်ခုအဖြစ်နဲ့ သတ်မှတ်ထားတယ်။

(၁၅) နစခုဒ္ဒ မာစရေကိဉ္စိ ယေနဝိညူပရေ ဥပဝဒေယျု -

မကောင်းတဲ့အမှုမှန်သမျှ အသေးအဖွဲကလေးကိုမျှ မပြုကျင့်ရဘူးတဲ့။ ဒါလည်း မေတ္တာရှေ့သွားအကျင့်တစ်ခုအဖြစ်ဖြင့် သတ်မှတ်တယ်။ မကောင်းတဲ့အမှုဆိုရင် အသေးအဖွဲလေးပဲ၊ ဘာမှမပြောပလောက်ဘူး၊ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့သဘောမထားဘဲနဲ့ ဘယ်လောက်သေးတဲ့အကုသိုလ်ဖြစ်ဖြစ် တကယ့်အပြစ်ကြီးအဖြစ်နဲ့ မြင်ပြီးတော့ ရှောင်ကြဉ်ကြရတယ်။

အဲဒါ မေတ္တာရှေ့သွားအကျင့်တွေ၊ အမှန်က မေတ္တာရှေ့သွားအကျင့်တွေ ဆိုပေမယ့် မေတ္တာနဲ့သာဆိုင်တာမဟုတ်ဘူး။ ပဋိပတ်အကျင့်တွေ အကုန်လုံး ဒီရှေ့သွားအကျင့်တွေနဲ့ဆိုင်တာချည်းပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်အစရှိတဲ့ အကျင့်တွေအား

လုံး သမထဝိပဿနာဘာဝနာအကျင့်တွေမှန်သမျှ ကျင့်ကြံမယ့်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အခုပြောခဲ့တဲ့ မေတ္တာရှေ့သွား အကျင့်များကိုကျင့်မှ ပြည့်စုံတယ်။ သင်္ချောက် အောင်မြင်တယ်။ (သပြေကန်တရားပေါင်းချုပ်၊ ၂၈၁-၃၀၄)

ကိုယ်တိုင်တွေ့ကြုံရသည့် အကျိုးများ

မေတ္တာဆိုတဲ့တရားဟာ သန္နိဋ္ဌိကော - ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌကောင်းကျိုးတွေ့ကြုံရတဲ့တရား၊ တရားဂုဏ်ခြောက်ပါးနဲ့ ပြောကြံစို့ဆိုရင်၊ သန္နိဋ္ဌိက - မေတ္တာရဲ့ ကောင်းကျိုးရတယ်ဆိုတာ သူတစ်ပါးပြောလိုသိရတာမဟုတ်ဘဲနဲ့ ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ ကိုယ်တိုင်တွေ့ကြုံရတဲ့အကျိုး၊ သန္နိဋ္ဌိကဂုဏ်အရ မေတ္တာပွားရင်လည်း အဲဒီအကျိုးကို ကိုယ်တိုင်ရမယ်၊ ကိုယ်တိုင်ခံစားရမယ်။

အကာလိက - အခါမလင့်အကျိုးပေးတတ်တယ်၊ အကာလိကဆိုတာ မဂ်တရားကိုပြောတာဖြစ်ပေမယ့် တစ်နည်းအားဖြင့် မေတ္တာပွားရင် နောက်ဘဝမှမဟုတ်ဘူး၊ ဒီဘဝမှာကိုပဲ မိမိတို့အချိန်မဆိုင် ကောင်းကျိုးရနိုင်တယ်၊ မေတ္တာအကျိုးတွေ။

ဧဟိပဿိက - မေတ္တာပွားလို့ ကောင်းကျိုးရမယ်ဆိုတာ အပြောသာမဟုတ်၊ တကယ်သူတစ်ပါးတို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပြီး ပြုထိုက်တယ်၊ ကျင့်ကြည့်စမ်းပါလို့ပြုထိုက်တဲ့တရားမို့လို့ ဧဟိပဿိက - လာစမ်းပါ ကျင့်ကြည့်စမ်းပါလို့ သူတစ်ပါးကိုဖိတ်ခေါ်ပြုထိုက်တဲ့တရားမျိုး။

ဩပနေယျိက - စိတ်ထဲဆောင်ကပ်ခြင်းငှာ ထိုက်တဲ့တရားမျိုး။

ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညုဟိ - ပညာရှင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အသီးသီးလိုက်ကျင့်ရင် ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ကိုယ်တွေ့သိနိုင်တဲ့ အရည်အချင်းရှိတဲ့တရား။

ဒီတော့ တရားဂုဏ်တော်နဲ့ပြောရင် မေတ္တာဆိုတာဟာ အပြောနဲ့ယုံရတာမဟုတ်ဘူး၊ တကယ်ကျင့်ကြည့်၊ ကျင့်ကြည့်ရင် အကျိုးရလိမ့်မယ်လို့ ဒီလို ရဲရဲရင့်ရင့် ဖိတ်ခေါ်ပြနိုင်တဲ့တရားမျိုး၊ စိတ်ထဲဆောင်ကပ်ခြင်းငှာ ထိုက်တဲ့တရားမျိုး။

ဒီတော့ အကျိုးတရားတွေ အင်မတန်များပြားတဲ့မေတ္တာတရား၊ သို့သော် အဲဒီမေတ္တာတရားကို မှန်မှန်ကြီးကြီးစားစား ပွားကြသလားဆိုရင် လူတိုင်းပွားဖို့ တယ်မလွယ်လှပြန်ဘူး၊ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးတို့တရားတော်ဆိုတာက အမှတ်တမဲ့ဆိုရင် တရားဘက်တယ်မရောက်ချင်ဘူး၊ ကြောက်ဖွယ်လန့်ဖွယ် စို့ရိမ်ဖွယ်တွေတဲ့အခါမှ တရားဘက်ရောက်တတ်ကြတယ်။ ဒါဟာ သာဓက အတိုင်းပေါ့လေ၊ စောစောကတော့ ပျော်လို့ပါးလို့ တရားမေ့နေကြတယ်၊ နှုတ်နှုတ်

စိတ်ထဲထိတ်လာပြီး လန့်လာပြီး ဘေးကြုံလာပြီဆိုရင် ဒီအခါမှာ တရားသတိရ လာတတ်တယ်။

တစ်ခါတုန်းက ဘုန်းကြီးတို့ သိကြားမင်းကြီး ဟာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော် မြတ်ထံ ရောက်လာတယ်။ ပြဿနာတစ်ခု မေးတယ်-

တဏှာသင်္ခယ ဝိမုတ္တ-တဏှာကင်းရာနိဗ္ဗာန်မှာ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် တည်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ တည်နေကြောင်းတရား၊ အဲဒီတရားကို မေးလျှောက်တယ်။ မေးလျှောက်တော့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကလည်း တဏှာကင်းရာနိဗ္ဗာန် မှာ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကြောင်းတရားကို ဟောကြား တော်မူခဲ့တယ်။ အဲဒါနဲ့ သိကြားမင်းကြီးလည်း ကျေနပ်ပြီးတော့ သာဓုအနု မောဒနာပြုပြီးတော့ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို ပြန်သွားတယ်။

အဲဒီသိကြားမင်းကြီးပြဿနာမေးတုန်းမှာ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ကိုယ် တော်မြတ်ကြီးက ကြားလိုက်တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် ကြီးနဲ့ တစ်ကျောင်းတည်း သီတင်းသုံးနေတာ။ သိကြားမင်းရဲ့ သာဓုအနု မော ဒနာပြုသံကိုလည်း ကြားလိုက်တယ်။

အဲဒါနဲ့ အရှင်မောဂ္ဂလာန်မထေရ်မြတ်က တစ်ခါတည်း တာဝတိံသာ နတ်ပြည် လိုက်သွားတယ်။ ဈာန်အဘိညာဉ်နဲ့ လိုက်ပြီး ကြွသွားတော့ ဘာသွား တွေ့တဲ့ဆိုတော့ သိကြားမင်းကြီးဟာ ဒီမှာတုန်းကတော့ တရားနာယူတဲ့အခါ မှာ သဘောကျပြီး သာဓုအနုမောဒနာခေါ်ပြီးတော့ ပြန်သွားတယ်။ ဟိုကျတော့ ဒီကမြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူလိုက်တဲ့တရားတော်ကို မေ့နေတယ်။ မေ့ လည်း မေ့စရာပဲ။ ကချေသည်နတ်သမီးတွေ တီးကြ မှတ်ကြ၊ သီချင်းဆိုကြ၊ တူရိယာအမျိုးမျိုးနဲ့ သီချင်းအမျိုးမျိုးနဲ့ တီးမှတ်ကခုန်၊ သိကြားမင်းကြီးကို ပျော် တော်ဆက်နေကြတယ်။ ဒီတော့ အမေကြီး မေ့နေတာပေါ့။

အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက သိကြားမင်းကြီးထံ ရောက် သွားတော့ သိကြားမင်းကြီးက ခရီးဦးကြိုဆိုတယ်။ ခရီးဦးကြိုဆိုပြီးတော့ နှုတ် ဆက်စကား လျှောက်ထားတဲ့အခါကျတော့ အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကိုယ်တော်မြတ် က 'ဘုန်းကြီးလာတာ တခြားမဟုတ်ဘူး။ ခုန သိကြားမင်းကြီး ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ထံ တရားနာပြီးတော့ သာဓုအနုမောဒနာခေါ်သွားတဲ့အသံ ကြားလိုက်တယ်။ အဲဒါကြောင့် ဘာတရားများ နာရလို့ သာဓုခေါ်ပါလိမ့်ဆို ပြီး အဲဒီတရားကို သိချင်တာနဲ့ နာချင်တာနဲ့ အခုလိုက်လာတာပဲ။ အဲဒီတရား ကို ဟောပြစမ်းပါဆိုတော့မှ သိကြားမင်းကြီး ခက်နေပြီ။ အကုန်လုံးမေ့သွား ပြီ။ အစဖော်လို့မရတော့ဘူး။

သိကြားမင်းကြီးမေနေလို့ ပြန်မပြောတတ်တော့ စကားဖာတာပေါ့လေ။ အရှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့ သိကြားမင်းဆိုတာကလည်း နတ်ပြည်နှစ်ပြည် အုပ်ချုပ်ရတာဘုရား၊ နတ်တွေရဲ့ ထိုထိုကိစ္စတွေ ဖြေရှင်းနေရ၊ ဘာရနဲ့ အားလှ တယ်မရှိဘူး။ တစ်ခါတစ်ခါ ကိုယ်နာလာရတဲ့တရားတွေတောင် မေ့မေ့သွား ပါတယ်ဘုရား။ ကဲကဲ ဒါဖြင့် အရှင်ဘုရားကြွပါဦးဘုရား။ ဝေဇယန္တဂြာဿာဒ် ကြီးကို ကြွပါဦးဘုရားဆိုပြီး ပင့်သွားတယ်။ ဝေဇယန္တဂြာဿာဒ်ကြီးရဲ့အခြင်း အရာတွေ ခမ်းနားကြီးကျယ်မှုတွေကို အမျိုးမျိုးချီးကျူးလျှောက်ထားနေတယ်။

အဲဒီတင် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကိုယ်တော်မြတ်က “အင်း...ဒီသိကြား မင်းဟာ အင်မတန်မေ့နေတဲ့ သိကြားမင်းပဲ။ ငါ မမေ့အောင်လုပ်ဦးမှပဲ” ဆိုပြီး တော့ တစ်ခါတည်းတန်ခိုးနဲ့ ဝေဇယန္တဂြာဿာဒ်ကြီးကို ခြေမကြားညှပ်ပြီး တော့ သိမ့်သိမ့်ခါ တုန်လှုပ်သွားအောင် စီမံလိုက်တယ်။ သိကြားမင်းကြီးလည်း ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်သွားတယ်။

အဲဒီအခါကျမှ တရားသွားသတိရတယ်။ စောစောက အာရုံတွေနဲ့ မေ့နေ တာ။ အခုစိတ်ထဲ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့သွားတော့ တရားသွားသတိရတယ်။ အဲဒီတော့မှ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကို ပြောပြတယ်တဲ့။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော် မြတ်က ဘယ်လိုဟောလိုက်တယ်ဆိုတာလေးကို။

အဲဒါကြောင့် တရားဆိုတာက ပကတိအခါမှာ တယ်သတိမရချင်ဘူး။ မေ့လျော့ကြတယ်။ ကြောက်လန့်တဲ့အခါမှာ သတိရကြတယ်။ အမှတ်ရကြတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်ခါတစ်ခါ စိတ်ထဲကြောက်အောင်လည်း လှန့်ပေးရတယ်။

ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသဘော၊ အိုရခြင်းသဘော၊ သေရခြင်းသဘော၊ ဝဋ်ဒုက္ခ တွေနဲ့ ကြုံရမယ့်သဘောတွေ သံဝေဂဝတ္ထုဆိုတဲ့ ထိတ်လန့်ခြင်းအကြောင်းတွေ နဲ့ ခြောက်လှန့်ပေးလိုက်လို့ရှိရင် စိတ်ထဲမှာ လောကကြီးကို ငြီးငွေ့တုန်လှုပ်၊ အဲဒီအခါမှာ တရားသတိရ၊ တရားသတိရခြင်းဖြင့် တရားကို အားထုတ်ဖြစ်တယ်။ ကြီးစားကျင့်ဖြစ်တယ်။

တစ်ခါတစ်ခါ ကိုယ့်စိတ်ကို သံသရာဘေး၊ လောကဘေး၊ ဘေးတွေနဲ့ ခြောက်ပြီးတော့ မတရားတွေမပြုဖြစ်အောင် တရားတွေပွားများဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြရတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာနဲ့ ကြိုကြိုက်တဲ့အခါမှာ အင်မတန် ယူ ခြားတဲ့ တရားတော်တွေကို လိုက်နာကျင့်ကြံဖြစ်အောင် ပွားများအားထုတ်ဖြစ် အောင် မိမိတို့စိတ် အမြဲတမ်း သံဝေဂတရားတို့ဖြင့် လှန့်ပေးပြီးတော့ တက် တက် ကြွကြွ မျှော်လင့်ချက်ကောင်းကောင်းထားပြီး ကြိုးစားအားထုတ်ကြပါ။

(သပြေကန်တရားပေါင်းချုပ်၊ ၃၀၆၊ ၃၀၇)

မေတ္တာပွားများပုံ

ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ် - မေတ္တာသုတ်အဖွင့်၌ မေတ္တာပွားပုံကို သပြေကန် ဆရာတော် ဤသို့ရှင်းလင်းဖော်ပြထား၏ -

- (၁) ထိတ်လန့်တတ်သော ပုထုဇဉ်သေက္ခနှင့် မထိတ်လန့်တတ်သော ရဟန္တာ ဤပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာချမ်းသာကြပါစေ။
- (၂) မြင်ဖူးသောသတ္တဝါ, မမြင်ဖူးသောသတ္တဝါ, ဤသတ္တဝါအားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာချမ်းသာကြပါစေ။
- (၃) အနီးအပါးရှိ သတ္တဝါ, အဝေးနေသတ္တဝါ ဤသတ္တဝါအားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာချမ်းသာကြပါစေ။
- (၄) ဖြစ်ပြီး ရဟန္တာနှင့် ဖြစ်ရန်ကံကိုရှာနေသော ပုထုဇဉ်သေက္ခသတ္တဝါ ဤသတ္တဝါအားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာချမ်းသာကြပါစေ။
- (၅) ကိုယ်ခန္ဓာရှည်သောသတ္တဝါ, တိုသောသတ္တဝါ, မရှည်မတိုအလတ်စားသတ္တဝါ ဤသတ္တဝါအားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာချမ်းသာကြပါစေ။
- (၆) ကိုယ်ခန္ဓာကြီးသော သတ္တဝါ, ငယ်သော သတ္တဝါ, မကြီး မငယ် အရွယ်အလတ်စားသတ္တဝါ ဤသတ္တဝါအားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာချမ်းသာကြပါစေ။
- (၇) ကိုယ်ခန္ဓာပြည့်ဖြိုးဝိုင်းဝန်းသော သတ္တဝါ, ငယ်သောသတ္တဝါ, အလတ်စားသတ္တဝါ ဤသတ္တဝါအားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာချမ်းသာကြပါစေ။
- (၈) သူတစ်ယောက်သည် အခြားသူတစ်ယောက်ကို စဉ်းလဲလှည့်ပတ်မှု မပြုပါစေလင့်၊ ဘယ်အရပ်မှာမဆို ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ယောက်ကိုမျှ မထိမဲ့မြင်မပြုပါစေလင့်။ ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် ထိပါးနှိပ်စက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း, ဒေါသစိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း အချင်းချင်း တစ်ယောက်သည် တစ်ယောက်၏ ဆင်းရဲကို အလိုမရှိပါစေလင့်။

တောင့်တရခြင်း။ ။ လှည့်ပတ်ခြင်း, ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်းမှာ ထိုသူ့အပေါ် မေတ္တာမရှိခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုအတူ အလှည့်ပတ်ခံနေရသော သူကလည်း စိတ်ဆိုးတော့မည်ပင် ဖြစ်၏။ ဤသို့ဖြင့် နှစ်ဖက်လုံးမကောင်းကျိုးများဖြစ်ပွားနိုင်၍ ဤသို့မလှည့်ပတ်ပါစေနှင့်ဟူသော မေတ္တာကိုပွားရခြင်းဖြစ်သည်။

မွေးမိခင်သည် မိမိ၏ရင်သွေးဖြစ်သော တစ်ညီတည်း သောသားကို မိမိ အသက်နှင့်လဲ၍ပင် အစဉ်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ဘိသကဲ့သို့ ထိုအတူ သတ္တဝါ အလုံးစုံတို့၌ အတိုင်းအတာပမာဏမရှိသော မေတ္တာစိတ်ကို ပွားများပါလေ။

အထက်အရူပဘဝ, အောက်ကာမဘဝ, အလယ်ရူပဘဝ, အလုံးစုံသော လောက၌ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ချက်မရှိသောမေတ္တာစိတ်ကို အပိုင် အခြားကင်း ကျဉ်းမြောင်းခြင်းမရှိအောင် ဒေါသဟူသောအတွင် ရန်မရှိအောင် အပရန်သူ လည်းမရှိအောင် ပွားများပါလေ။

အသမ္မာဓ။ ။ အပိုင်းအခြားအကန့်အသတ်ရှိသောနေရာကို သမ္မာဓ (=ကျဉ်းမြောင်းသည်) ဟုဆို၏။ အပိုင်းအခြားပျက်မှ ကျယ်ဝန်း ပြန့်ပွားသည်။ ဤ၌ ရန်သူကို သိမာ (= အပိုင်းအခြား) ဆိုသည်။ မေတ္တာအရာ၌ ဤသူကား မိမိရန်သူဖြစ်သည်ဟု မေတ္တာမပွား ချန်ထားခဲ့သော် ပိုင် ခြာ ကန့်သတ်ချက် ရှိနေ၍ ကျဉ်းမြောင်းလျက်ရှိ၏။ ဘိန္နသီမ (= အပိုင် အခြား ပျက်သူ) ဖြစ်အောင် ရန်သူကိုပင် မချန်ထားဘဲ ရန်သူသော်လည်း မေတ္တာရောက်အောင်ပြုသော အပိုင်း အခြားပျက်၍ ကျဉ်းမြောင်းခြင်းမရှိ မေတ္တာနယ်ကျယ်သွားသည်ကို အသမ္မာဓ ဆိုသည်။

တစ်မျိုးဆိုရသော် ဘာဝနာမပြည့်စုံသေးခင် ဘုံလောကအန့် မေတ္တာစိတ် ပြန့်ပွားဖို့ မလွယ်သေးသော်လည်း ဘာဝနာပြည့်စုံအာ ရှိလာသောအခါ မည် သည့်ဩကာသလောကမျှ မကျန်ရအောင် အန့်ပြန့်ပွားနိုင်လာသည်။ ဤသို့ ဘုံလောကအန့်ပြန့်ပွားလာနိုင်သောအခါ မေတ္တာသည် အသမ္မာဓဖြစ်လာတော့ သည်။ ဤစကားဖြင့် အသမ္မာဓဖြစ်ရန်မှာ ဘိန္နသီမ (= အပိုင်းအခြား ပျက်အောင် ပြုနိုင်သူ) ဖြစ်၍ ဘာဝနာအားကောင်းလာမှ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိရာ ဥပစာရဈာန် အပ္ပနာဈာန်ရရှိမှသာ ထိုသို့ဖြစ်နိုင်၍ ထိုဈာန်ရသူများ၏ မေတ္တာကို အသမ္မာဓ ဟုဆိုရကြောင်း သိပါလေ။

သိမာသမ္ပေဒ။ ။ ဤ၌ အပိုင်းအခြားပျက်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆိုခွင့် ဆိုက်လာပြန်သောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်လာ မေတ္တာပွားပုံ အစီအစဉ်အကျဉ်းချုပ် မျှကို ဆက်လက်ပြဦးမည်။ မေတ္တာဘာဝနာအရာ၌ မေတ္တာရေးဦးစွာမပွားအပ် သူ၊ ပွားအပ်သူ၊ လုံးဝမပွားအပ်သူများရှိရာ မချစ်အပ်သူ (= မုန်းသူ) ၌ မေတ္တာ 'စ' မပွားရ၊ ပွားလျှင် ဒေါသဖြစ်လာတတ်၍ မေတ္တာဖြစ်ရန် ခက်ခဲ၏။ အလွန် ချစ်သူ၌ တဏှာပေမ ရှိနေရာ ထိုသူ၏ သုခ, ဒုက္ခအတွက် သောတစသည်ဖြစ် လာတတ်၍ မေတ္တာပွားရေးမှာ မလွယ်၊ မမုန်း မချစ် အလတ်စာ ပုဂ္ဂိုလ်၌ မိမိ က ချစ်မြတ်နိုးမှုမရှိသောကြောင့် ချစ်မြတ်နိုးသူအရာထားရန် အခက်တစ်ရပ်

ပင်။ ရန်သူကား ဒေါသဖြစ်လာမည်ဖြစ်၍ စတင်ပွားရန် သာ၍မလွယ်သည် သာ။ ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့၌ ရှေးဦးစွာ မေတ္တာမပွားအပ်။

လိင်မတူသူများ၌ ရာဂဖြစ်တတ်ခြင်း၊ သေသူ၌ပွားလျှင် အပ္ပနာဈာန်၊ ဥပစာရဈာန် မရနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ထိုသူနှစ်မျိုးတို့၌ကား လုံးလုံးမပွားသင့်။ ထို့ကြောင့် မေတ္တာပွားလိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် “အဟံ သုခိတော ဟောမိ နိဒ္ဒါက္ခော = ငါချမ်းသာပါစေ၊ ဆင်းရဲကင်းပါစေ” စသည်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ရှေးဦးစွာပွား အပ်၏။ မိမိကိုယ်ကိုပွားခြင်းမှာ ဈာန်ရဖို့ကား မဖြစ်နိုင်။ သို့သော် ငါချမ်းသာ ချင်သလို ငါမဆင်းရဲချင်သလို အခြားသတ္တဝါများလည်း ဆင်းရဲကင်းလို ချမ်း သာလိုကြသည်ဟု မိမိကိုသက်သေတင်ကာ တစ်ပါးသတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ အကျိုးလိုလားမှု ချမ်းသာလိုလားမှုဖြစ်လာတတ်၍ မိမိကိုယ်ကိုစတင်ပွားရ ခြင်းဖြစ်သည်။ (ဝိသုဒ္ဓိ၊ ပ။ ၂၈၇)

ထို့နောက် မိမိချစ်ခင်လေးစားအပ်သော ဆရာဥပဇ္ဈာယ်စသည်တို့၌ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သီလ၊ သုတဂုဏ်၊ ချစ်ဖွယ်ပြောဆိုပြုမူခဲ့ပုံစသော ချစ်မြတ်နိုးဖွယ် ကြည်ညိုဖွယ်ဂုဏ်များကို အောက်မေ့ပြီးလျှင် “ဧသသပ္ပုရိသော သုခိတော ဟောတု နိဒ္ဒါက္ခော = ဤသူတော်ကောင်းချမ်းသာပါစေ၊ ဆင်းရဲကင်းပါစေ” စသည်ဖြင့် မေတ္တာပွားရသည်။ ထိုသို့ မိမိအကျိုးလိုလား၍ လေးစားမြတ်နိုး သောဆရာစသည်တို့၌ ပွားအပ်သော မေတ္တာအလေ့အလာများ အားရှိလာသော အခါ အလွန်ချစ်သောမိတ်ဆွေ၊ မမုန်း မချစ် အလယ်အလတ်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ရန်သူ များ၌ ပြောင်းကာပြောင်းကာ အစဉ်အတိုင်းပွားသွားရသည်။ အလေ့အလာ ပွားများထားအပ်ပြီးသော မေတ္တာသည် နောင် ရန်သူ၌ စိတ်ရောက်သောအခါ ပင် ရန်သူအဖြစ်မမြင်တော့ဘဲ ပီယပုဂ္ဂိုလ် (= ချစ်မြတ်နိုးသူ) အဖြစ် ရောက် လာတော့သည်။

- လိင်မတူရာ၊ သေသူမှာ၊ မေတ္တာမပွားနှင့်။
- မုန်းထားသသူ၊ လွန်ချစ်သူနှင့်၊ အလယ်လူတဖြာ၊ ရန်သူ မှာ၊ မေတ္တာမစလင့်။
- မိမိစယူ၊ ချစ်သူနောက်ဆို၊ ပို၍ချစ်သူ၊ ကိုယ့်ရန်သူ၊ ပွားမှုစဉ်တိုင်းသင့်။

ဤသို့ မေတ္တာကို ထပ်တလဲလဲပွားနေသောပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိနှင့် မိမိ ချစ် မြတ်နိုးသော ပီယပုဂ္ဂိုလ်၊ မမုန်းမချစ် အလယ်အလတ်စားပုဂ္ဂိုလ်၊ ရန်သူ ဟူ သော ဤလေးဦး၌ မေတ္တာစိတ် ညီတူညီမျှမရှိသေးလျှင် သိမာသမ္မေဒ (= အပိုင်း

အခြားပျက်ခြင်း) မဖြစ်သေး၊ ထိုလေးဦး၌ အကျိုးလိုလားသော မေတ္တာစိတ် ထား ညီတူညီမျှဖြစ်မှသာ သီမာသမ္မေဒ ဖြစ်၏။

“သီမာသမ္မေဒ” ဟူရာ၌ ရွာတို့၏အပိုင်းအခြားသည် တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ ကိုမရောက်စေဘဲ သီးခြားကန်သတ်တည်နေသကဲ့သို့ မိမိစသောလေးဦးမှာ ဘာဝနာ၏ ရှေ့အဖို့၌ မရောယှက်ဘဲ သီးခြားအသွင်တည်နေသော အပိုင်း အခြား- သီမာများပင်ဖြစ်သည်။ ဘာဝနာကြောင့် ထိုသူလေးဦး၌ စိတ်တစ်မျိုး တည်းဖြစ်လာသောအခါ အပိုင်းအခြားပျက်သွားပြီဟု ဆိုရတော့သည်။

ထိုအပိုင်းအခြားပျက်ခြင်းလက္ခဏာကို ဤသို့ပြဆို၏။ ချစ်သူ၊ ရန်သူ၊ မမုန်းသူ၊ မချစ်သူ၊ သုံးဦးသားနှင့် မိမိတို့တစ်နေရာမှာအတူနေစဉ် သူခိုများ ရောက်လာ၍ တစ်ဦးဦးကိုပေးရန် တောင်းဆိုလာ၏။ “ဘာကြောင့်လဲ” ဟုမေ သောအခါ သူ့ကိုသတ်၍ လည်ချောင်းသွေးဖြင့် ယဇ်ပူဇော်ရန်ဖြစ်ကြောင်း ဆိုကြ၏။ ထိုအခါ ဘယ်သူ့ကိုယူဟု စိတ်အကြံဖြစ်လျှင် သီမာသမ္မေဒ မဖြစ် သေး။ “ငါ့ကိုယူတော့၊ ဤသုံးဦးကိုထားခဲ့” ဟု ကြံလျှင်ပင် သီမာသမ္မေဒ မဖြစ်သေး၊ ဘာကြောင့်နည်း၊ တစ်ယောက်ယောက်ကိုယူစေခြင်းသည် ထိုသူ ၏အကျိုးကို မလိုလားခြင်းဖြစ်နေသောကြောင့်တည်း။ လေ ယောက်တွင် ဘယ်သူ့ကိုမျှ ပေးစရာမမြင်သောအခါ လေးဦးလုံးအပေါ်မှာ ညီမျှသောစိတ် ထား ဖြစ်နေပြီ။ ထိုအခါကား သီမာသမ္မေဒ (=အပိုင်းအခြားပျက်မှု) ပြုပြီ ဖြစ် နေသောအခါတည်း။

ထိုသို့သီမာသမ္မေဒဖြစ်လျှင်ပင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် နိမိတ်ကိုလည်း ကောင်း ဥပစာရသမာဓိကိုလည်းကောင်း ရတော့သည်။ ဤ၌ နိမိတ်ဆိုသော်လည်း ပထဝီကသိုဏ်းစသော ကမ္မဋ္ဌာန်များကြောင့် ရအပ်သောပဋိဘာဝနိမိတ်မျိုး ထင်သည်ကား မဟုတ်။ ဆိုခဲ့ပြီး သီမာသမ္မေဒကိုပင် နိဝရဏကင်းကြောင်း ဥပစာရဈာန်ရကြောင်းဖြစ်၍ နိမိတ်နှင့်တူသောကြောင့် နိမိတ်ဟုဆိုခြင်း ဖြစ် ၏။ ထိုနိမိတ်ကိုပင် အထပ်ထပ်အခါခါ လေ့လာပွားများခြင်းကြောင့် မကြာမီ အပ္ပနာဈာန်သို့ ဆိုက်ရောက်တော့သည်။

ရန်၊ ရန်သူမရှိ။ ။ ‘အဝေရ’၌ ဝေရ-အရ မေတ္တာ၏အတွင်းဖြစ်အောင် ပွားရမည်ဆိုလို၏။ မေတ္တာ၌ကား ဒေါသရှိသည်မဟုတ်၊ ဘာဝနာ၏အကြံ အကြား၌ တစ်ခါတစ်ခါ ပေါ်လာသော ဝေရစေတနာ(= ဒေါသစိတ်)ကို မဖြစ် အောင်ပြုရမည်ဟုဆိုခြင်းဖြစ်၏။ မည်သည့်ဘာဝနာ၌မဆို သမာဓိအာမကောင်း သေးခင် ရှေးယခင်ကြုံတွေ့ရဖူးသော အာရုံများမှာ ထင်လာဟုတ်မြဲဖြစ်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ မိမိကို တစ်စုံတစ်ယောက်က အကျိုးမဲ့ပြုခဲ့သည်ကိုလည်း ကောင်း

စော်ကားခဲ့ ထိပါးခဲ့သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ယခုပင် အပြစ်နေရသည့်ပမာ ထင်
လာတတ်၏။ မေတ္တာကိုပွားနေစဉ်အခါလည်း အကြားအကြား၌ ထိုသို့ဒေါသ
စိတ်ပေါ်မလာအောင် ဆက်စပ်သွားမှ အဝေရဖြစ်သည်။

ဆိုလိုရင်းမှာ ထိုဝေရစေတနာမျိုးမှာ သမာဓိအား မကောင်းသေးမီသာ
ဖြစ်လာတတ်၍ သမာဓိအားကောင်းလာသော ဘာဝနာပြည့်စုံချိန်မှာ ဖြစ်လာ
တော့မည်မဟုတ်သောကြောင့် အဝေရဖြစ်အောင် ပွားရမည်ဆိုသောစကားဖြင့်
သမာဓိအား အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်အထိ ပွားရမည်ကို ညွှန်ကြားသည်။ ထို
စကားဖြင့် အဝေရမှာ ဥပစာရဈာန် အပ္ပနာဈာန်မေတ္တာကို ပြဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း
သိရသည်။

ထိုကဲ့သို့ သတ္တဝါများအပေါ်၌ ဒေါသစိတ်မရှိ၊ မေတ္တာဓာတ်အား ကောင်း
စွာထားနိုင်သူအား လူလည်းချစ် နတ်ဘီလူးတို့လည်း ချစ်အပ်သည်ဖြစ်ရာ
ရန်သူမရှိတော့ပြီ။ ထို့ကြောင့် ဤမေတ္တာစိတ်ကို ရန်သူမရှိသည်အထိ အားရှိ
လာအောင် ပွားရမည်ဟုဆို၏။

မေတ္တာဈာန်သတိ။ ။ ရပ်လျက်ဖြစ်စေ သွားလျက်ဖြစ်စေ ထိုင်လျက်
ဖြစ်စေ အိပ်လျက်ဖြစ်စေ ငိုက်မျဉ်းခြင်းကင်းနေသောအချိန်မှာ မေတ္တာဈာန်
သတိကို စွဲမြဲစွာဆောက်တည်ရာ၏။ ဤဘုရားရှင်သာသနာ၌ ဤမေတ္တာဈာန်
သတိဖြင့်နေခြင်းကို ဗြဟ္မဝိဟာရ(=ထူးမြတ်သောနေခြင်းမျိုး)ဟူ၍ ဘုရားရှင်
များ ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

အာနာပါနအရာ၌ “နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇံကာယံ ပဏီ
ဓာယ” စသည်ဖြင့် တင်ပျဉ်ခွေထိုင်ရန်လည်းကောင်း၊ အထက်ပိုင်းကိုယ်ကို
ဖြောင့်မတ်စွာထားရန်လည်းကောင်း၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ချက်ဟောတော်မူသကဲ့
သို့ ဤ၌ သတ်မှတ်ချက်ဟူ၍ မထား၊ မိမိသက်သာချမ်းသာသလို နေလိုရာ
ဣရိယာပုထ်ဖြင့်နေကာ ပွားများနိုင်၏။ ရပ်လျက်ပွားများ၍ ညောင်းလာလျှင်
ထိုင်ခြင်း စသော အခြားအနေအထားပြောင်းကာ ပွားနိုင်၏။ ထိုအတူ ထိုင်
လျက် စီးဖြန်းစဉ် ညောင်းလာလျှင် တခြားအိပ်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်းစသည်ဖြင့် လို
သလို ပြောင်းနိုင်၏။

မအိပ်ချင်သရွေ့။ ။ မည်သည့်ဣရိယာပုထ်ဖြင့် ပွားသည်ဖြစ်စေ အိပ်
ချင်လျှင် ဘာဝနာ၌ သမာဓိရမည်မဟုတ်။ မည်သည့်ကမ္မဋ္ဌာန်းမဆို သမာဓိ
အား မကောင်းသေးခင် အိပ်ချင်ခြင်း၊ ငိုက်မျဉ်းခြင်းများ ဖြစ်လာတတ်မြဲတည်း။
သမာဓိအားကောင်း၍ နိုင်နင်းလာသောအခါ အိပ်ချင်ခြင်း၊ ငိုက်မျဉ်းခြင်း မရှိ
တော့ဘဲ အလွန်ကြည်လင်စွာပွားနိုင်တော့သည်။ ဤမေတ္တာဘာဝနာ၌လည်း

လေ့လာနိုင်နင်းပြီးဖြစ်၍ သမာဓိအား ရှိနေသောပုဂ္ဂိုလ်အဖို့ ဘယ်ဣရိယာပုထံ ဖြင့်မဆို ပွားလိုသောအခါ အိပ်ချင်ခြင်းကင်းလျက် ကြည်လင်စွာပွားနိုင်၏။

ဈာန်မှမဂ်ဖိုလ်သို့။ ။ မေတ္တာဘာဝနာကား အပ္ပနာဈာန်ရရန်သာဖြစ်၍ မဂ်ဖိုလ်အထိ ပို့စွမ်းနိုင်ခြင်းမရှိသေး။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်၏အလိုမှာ အာလုံ မဂ်ဖိုလ်ရရန်အတွက်သာဖြစ်၍ မေတ္တာမှတစ်ဆင့်တက်ကာ အရိယာဖြစ်ရန် နည်းလမ်းညွှန်ပြလျက် ဒေသနာကို အဆုံးသတ်တော်မူလို၍ “ဒိဋ္ဌဉ္စ” စသည် ဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည်။

အတ္တဒိဋ္ဌိသည် ဒိဋ္ဌိမှန်သမျှတို့၏အရင်းခံဖြစ်သောကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိရှိနေ သူ၌ မည်သည့်ဒိဋ္ဌိမျှအရင်းကင်းသည်ဟုမဆိုနိုင်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကို နတ်ပယ်ပြီ က လည်း မည်သည့်ဒိဋ္ဌိမျှမကျန်ရစ်တော့ပေ။ ထို့ပြင် အတ္တဒိဋ္ဌိရှိသူ၌ သဘာဝ အမှန်ရုပ်နာမ်တို့ကို မမြင်နိုင်ဘဲရှိရာ ရုပ်နာမ်မြင်မှ နိဗ္ဗာန်ရမည်ဖြစ်၍ မဂ် ရဖို့အရေး၌ ရုပ်နာမ်တို့ကို ကွယ်ကာထားသော ထိုအတ္တစွဲကို အရေးတကြီး ထားကာ ပယ်ရှားရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဒိဋ္ဌိအရ အတ္တဒိဋ္ဌိကိုယူသည်မှာ သင့် မြတ်ပေသည်။

ဝိပဿနာပြု။ ။ “ဒိဋ္ဌိဖြင့်မရောက်မစွဲမူ၍” ဟူသည် ဝိပဿနာဘာဝနာ ၏ အစွမ်းဖြင့် ပယ်ရမည်ကိုဆိုသည်။ မေတ္တာဈာန်ကို ရသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ထို ဈာန်မှထ၍ ဈာန်ရှိသောဝိတက်၊ ဝိစာရစသော နာမ်တရားတို့ကိုလည်း ကောင်း၊ ထိုနာမ်တရားတို့၏မိရာ ဟဒယဝတ္ထုစသော ရုပ်တရားတို့ကိုလည်း ကောင်း၊ ရှုဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်အမြင်သန်လာသောအခါ ခန္ဓာကိုယ် ၌ သတ္တဝါအတ္တကို ရှာမရ၊ သင်္ခါရရုပ်နာမ်အစုအဝေးမျှသာတကားဟု အမှန် မြင်သောကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိအမှားအစွဲသို့ မရောက်တော့ပေ။

အဋ္ဌကထာ ဈာန်ကိုအခြေခံ၍ ဝိပဿနာတက်သောနည်းကိုသာပြု၏။ ထိုသို့ပြုသဖြင့် မေတ္တာဈာန်ကိုအခြေခံမပြုတော့ဘဲ အခြားထင်မြင်ရာရုပ်နာမ် များကို ဆင်ခြင်မှုမပြုရဟုကား မမှတ်အပ်။ ဈာန်မှတစ်ပါး အခြားရုပ်နာမ် များကို ရှုလိုက ရှုနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

“ဒိဋ္ဌိဉ္စအနုပဂ္ဂမ္မ” ဖြင့် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကိုဆိုအပ်၏။ သို့သော် အတ္တဒိဋ္ဌိသည် မဂ်သို့ရောက်မှ အကြွင်းမဲ့ပြတ်၏။ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိစသော ဝိသုဒ္ဓိငါးပါး တို့ဖြင့် ရုပ်နာမ်တို့၏အကြောင်း အဖြစ်အပျက်အခြင်အရာတို့ကို ဆက်ကာ ဆက်ကာရှုနေရသည်မှာ အတ္တဒိဋ္ဌိကိုအကြွင်းမဲ့ပယ်ရန်ချည် သာဖြစ်၏။ ထို့ ကြောင့် ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိတိုင်အောင် ၎င်းဝိသုဒ္ဓိ ငါးပါး ပြုတော့မှ “ဒိဋ္ဌိဉ္စအနုပဂ္ဂမ္မ” ဖြင့်ပင် ပြုကြောင်းသိပါလေ။

အလယ်မင်နှစ်ပါး။ ။ “သီလဝါ ဒဿနေန သမ္ပန္နော” နှစ်ပုဒ်ဖြင့် သောတာပတ္တိမင်ရပြီးသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ကိုပြ၏။ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုဘာဝနာကိုပင် ပွားခြင်းဖြင့် သကဒါဂါမိမင်သို့ဆိုက် ရောက်ရသည်။ ထိုအခါ သောတာပတ္တိမင်က မပယ်နိုင်သေးသော ကာမတဏှာ မှာ ပါးခဲ့နည်းခဲ့၏။ ထို့နောက် တစ်ဆင့်တက်ကာ ပွားများပြန်သောအခါ အနာဂါမိမင်ရပြန်သည်။ ထိုအခါ ကာမရာဂမှာ အကြွင်းမဲ့ပယ်ပြီးဖြစ်တော့ ၏။ ထို့ကြောင့် ကာမေသု ဝိနေယျဂေဓံ”ဖြင့် သကဒါဂါမိ, အနာဂါမိနှစ်ပါး သို့ရောက်ပြီးသော သကဒါဂါမိ, အနာဂါမိအဖြစ်ကိုပြသည်။

အဋ္ဌကထာအဆို။ ။ အနာဂါမိအဖြစ်သို့ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကာမ ရာဂပယ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤလူ့ဘုံနှင့်တကွ ကာမဘုံမှန်သမျှမှာ မဖြစ် တော့ပြီ။ ထိုသို့ လူ့ဘုံ၌ဖြစ်တော့မည်မဟုတ်၍ “နဟိဇာတုဂ္ဂဗ္ဘသေယျ ပုန ရေတိ = နောက်တစ်ဖန် ဧကန် အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေမနေရတော့” ဟု ဟောခဲ့ ၏။ အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေမနေရဟုဆိုသဖြင့် ၎င်းမှာ ဤလူ့ဘုံမှ စုတေသော် သုဒ္ဓဝါသဘုံတို့၌ဖြစ်ပြီးလျှင် ထိုဘုံတို့မှာပင် အရဟတ္တဖိုလ်ရရှိလျက် ပရိနိဗ္ဗာန် စံရတော့မည်။ ဤသို့အဋ္ဌကထာ၌ ဂဗ္ဘသေယျကို ဇလာဗုဇ ပဋိသန္ဓေယူကာ ဤဒေသနာကို အနာဂါမိဖိုလ်တို့ဖြင့် ဤလူ့ဘုံအတွက် အဆုံးသတ်တော်မူခဲ့ သည်။

တစ်မျိုးကြီး။ ။ မြတ်စွာဘုရားအလိုတော်မှာ ဖြစ်နိုင်လျှင် အရဟတ္တ ဖိုလ်အထိ ပေါက်ရောက်စေလိုသည်သာဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဤ၌လည်း တရား နာသူ ရဟန်းတို့ကို ဤဘဝ သို့မဟုတ် ဤခဏအတွင်း အရဟတ္တဖိုလ်ရောက် သည်အထိ ပေါက်စေရန် ဟောသည်ဖြစ်ရာ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ‘ကာမေသုဝိနေ ယျဂေဓံ’ ဖြင့် အနာဂါမိဖိုလ် ရောက်သည်အထိပြ၍ ‘န ဟိဇာတုဂ္ဂဗ္ဘသေယျ ပုနရေတိ’ ဖြင့် အရဟတ္တမင်ရ၍ ရဟန္တာဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြ၏ဟုယူသော် ဘုရားအလိုတော်နှင့် ပို၍ကိုက်ညီဖွယ်ရှိပေလိမ့်မည်ဟု သဘောရ၏။

(ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်၊ နာ-၃၅၉-၃၇၉)

လက်တွေ့ကျသော မေတ္တာဘာဝနာ

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ မိမိ၏ကျောင်းသင်္ခမ်းတွင် တစ် ပါးတည်း သီတင်းသုံးတော်မူ၍ တရားနုလုံးသွင်းကာ အမြဲတစေ နေထိုင်လေ့ ရှိသည်။ ပရိယတ်-ပဋိပတ်အလုပ်နှင့်သာ မွေ့လျော်နေသည်ဆိုပါသော်လည်း ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်များနှင့် ဘာသန္တ ရကျမ်းစာအုပ်များစွာကို ကောင်းစွာမှတ်မိ

နေသဖြင့် အထူးတလည် ထပ်ကာထပ်ကာ ဖတ်ရှုနေဖို့မလိုချေ။ မိုဠ်မ ကို ကား ရန်အတွက်သာ တစ်ချက်တလေ ကြည့်ရှုဖို့ လိုသည်။

ထို့အပြင် ဆရာတော်၏ မျက်စိများမှာလည်း အသက်အရွယ်ကြီးလာသည် နှင့်အမျှ အားနည်းလာကြသည့်အတွက် ဆရာတော်သည် မျက်စိကို ချွေတာ ရှိသုံးစွဲနေရသည်။ တစ်ချိန်လုံး စာဖတ် စာရေးနေ၍ မဖြစ်ချေ။ အချိန်ပိုင် မျှ စာဖတ်စာရေးခြင်းကို ပြုလုပ်၍ ကျန်အချိန်များစွာတွင် ဓမ္မရေးရာတရားသဘော များကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်၍လည်းကောင်း၊ ဘာဝနာပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း နေ ထိုင်တော်မူလိမ့်မည်။

ဆရာတော်သည် “ယထာဝါဒီ တထာဝါရီ - ပြောဆိုဆုံးမသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်တတ်သူ” ဖြစ်ရာ ဘုရားအဆုံးအမနှင့်အညီ သူတစ်ပါးတို့အား ပြောဆို ညွှန်ကြားပြီးနောက် မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်တော်မူ ၏။ ဆရာတော်သည် မေတ္တာစွမ်းအား အလွန်ကြီးမားသည်ကို ထောက်ရှု၍ ဆရာတော်သည် မေတ္တာဘာဝနာကို အမြဲလက်ကိုင်ထားကြောင်း သိနိုင်သည်။

မေတ္တာသည် အဒေါသစေတသိက်ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ဒေါသမီးလျှံကို ငြိမ်း သတ်နိုင်သော အကောင်းဆုံးရေစင်ဖြစ်၏။ မေတ္တာကို လက်ကိုင်ထားနိုင်သူ သည် အမျက်ဒေါသကို ကောင်းစွာချုပ်ထိန်းနိုင်၏။ “ပညာရှိအမျက် အပြင် မထွက်” ဟူသည်မှာလည်း ရုပ်နာမ်သဘော အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောတို့ကို ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်မြင်သိ၍ “ငါစွဲ” “အတ္တစွဲ” ကို ပယ်ဖျက်နိုင်မှသာလျှင် အမျက် ဒေါသကို အတော်အသင့်ကောင်းစွာထိန်းချုပ်နိုင်သည်။ လောကီပညာရှိများ မှာ အမျက်ဒေါသကို မချုပ်ထိန်းနိုင်ကြ။ ဝိပဿနာရှုပွား၍ အနာဂါမိမဂ်ဉာဏ် ဖြင့် ဒေါသကို အမြစ်ပြတ်ပယ်သတ်ထားနိုင်သူတို့သာလျှင် ဒေါသလုံးဝကင်း စင်၍ မည်သည့် အခြေအနေဆိုးနှင့် ကြုံတွေ့သည်ဖြစ်စေ မည်သည့်အခါမျှ ဒေါသထွက်တော့မည်မဟုတ်ချေ။

သပြေကန်ဆရာတော် ဒေါသထွက်သည်ကို မတွေ့ဖူးကြပါ။ “ဆရာတော် မှာ ဒေါသပဲ ရှိလေဦးမလား” ဟု တွေးတောစရာဖြစ်၏။ ဆရာတော်ကို မေး မြန်းသည့်အခါ “ဘုန်းကြီးလဲ အရင်က စိတ်တိုပါတယ်၊ တဖြည်းဖြည်း စိတ် ကို လျှော့ပေးရတယ်” ဟူ၍သာ မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ သူတစ်ပါးတို့အား ဒေါသ ချုပ်တီးရန် လက်တွေ့ကျသောနည်းကို လမ်းညွှန်ပေးခြင်းဖြစ်၏။ သူကိုယ် တိုင်မှာ တရားကို မြင်သိပြီး ဒေါသကို ကောင်းစွာချုပ်ထိန်းနိုင်ခြင်းဖြစ်၏။

အထူးသဖြင့် မနှစ်သက်သောအရာများနှင့် ကြုံကြိုက်သည့်အခါ အလိုမကျ သည့်အခါ မိမိချစ်မြတ်နိုးသည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပစ္စည်းများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးရသော အခါ

အလွန်နာကျင်ကိုက်ခဲသည့် ဝေဒနာဆိုးများနှင့် ကြုံတွေ့သည့်အခါများတွင် ထောင်းခနဲထကြွလာသည် ဒေါသ၊ ပူဆွေးလှိုက်ဆူ ညည်းညူငိုကြွေးရသော ဆုတ်နစ်သည့်ဒေါသတို့ကို ဖြစ်ပေါ်မလာအောင် ချုပ်ထိန်းရန်မှာ အလွန်ခဲယဉ်းပါသည်။

သပြေကန်ဆရာတော်၏ သည်းညည်းခံနိုင်သော စွမ်းရည်သတ္တိမှာလည်း အံ့ချီးလောက်ပါသည်။ အဆင်မပြေသည်ဖြစ်စေ၊ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး၊ ပစ္စည်းလေးပါး ချို့တဲ့လျှင်ဖြစ်စေ၊ မိမိ၏အဆုံးအမ သြဝါဒကို တပည့်များ မလိုက်နာလျှင်ဖြစ်စေ ကောင်းစွာသည်းခံတော်မူသည်။ အထူးသဖြင့် ရောဂါဝေဒနာကို သည်းညည်းခံနိုင်သော စွမ်းအားမှာ စံထားလောက်ပါသည်။

ဆရာတော်သည် စာသင်သားဘဝကတည်းက ကျန်းမာရေးချို့တဲ့လာသည်။ ကျန်းမာရေးမကောင်းပါသော်လည်း စာသင်အခြင်းနှင့် စာပို့ချခြင်းကို မညည်းမညူဆောင်ရွက်တော်မူသည်။ အသက်ကြီးလာသောအခါ ဆီးရောဂါမှာ ဆိုးဝါးလာသည်။ ဆီးအကျိတ်ရောင်သော ဝေဒနာဟူသည်မှာ အလွန်ဆိုးလှသည်။ သာမန်လူတို့မှာ တညည်းညည်းတညူညူနှင့် အော်ဟစ်နေကြရသည်။ ဆရာတော်က ဆီးအကျိတ်ကို ခွဲစိတ်ကုသခံရသည့်တိုင်အောင် မညည်းညူပါ။ တစ်ခါ ဆီးလမ်းကြောင်း အတားအဆီး အပိတ်အဆို့ရှိနေသည်ကို ဖယ်ရှားရန် အထူးကုဆရာဝန်တို့က မေ့ဆေးပေး၍ ကုသမည်ပြုသောအခါ ဆရာတော်က မေ့ဆေးမသုံးဘဲ လိုအပ်တာကုသရန် မိန့်တော်မူသည်။ ကြက်သီးမွေးညင်းထစဖွယ်ပင်။ ဆရာဝန်တို့က ထုံဆေးသုံး၍ ခွဲခြစ်ကုသရာတွင်လည်း မထိတ်မလန့်ဘဲ ရဲဝံ့စွာခံယူတော်မူသည်။

ထို့အပြင် မိမိ၏ကိုယ် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှုကို ပဓာနမထားဘဲ ဒကာ၊ ဒကာမများ၏ အလှူကိစ္စ၊ ဆွမ်းကျွေးကိစ္စ၊ ဘုရားအနေကဇာတင်ကိစ္စ၊ ရဟန်းခံ ရှင်ပြုကိစ္စ၊ ဥပုသ်ဆောက်တည်ရေးကိစ္စ၊ တရားနာကြားရေးကိစ္စ စသည်တို့ကို ပဓာနထွေးလျက် အဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်ပေးတော်မူသည်။

ကိုယ်ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေပါသော်လည်း မျက်နှာတော်မှာ အမြဲထာဝရလန်းဆန်းရွှင်ပျလျက်ရှိသည်။ မျက်နှာတော်ကြည်လင်ပြီး တည်ငြိမ်ရင့်ကျက်သည်။ အကျိုးကျေးဇူးကိုမျှော်ထောက်ရှု၍ ပြောဆိုသင့်သမျှ အဆုံးအမသြဝါဒကို တိုးညှင်းသာယာစွာ မိန့်တော်မူသည်။ ဆရာတော်၏ မေတ္တာဓာတ်ကြောင့် ဖူးမြင်ရသူတို့မှာ နှလုံးစိတ်ဝမ်းငြိမ်းချမ်းအေးမြကြရပါသည်။

တိပိဋကဓရဆရာတော် အရှင်သုမင်္ဂလာလင်္ကာရ က “သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထေရဂုဏ်ရည်” စာစောင်တွင် ဤသို့ရေးသားထား၏ -

“ဆရာတော်ဘုရား၏ အံ့ဖွယ်ဂုဏ်များကား များလွန်းလှပါ၏။ မရောက် မနေနိုင်လောက်အောင် မိမိမြင်သည့် အံ့ဖွယ်ထူးကား အရှင်အာနန္ဒာမထေရ် အလား ဆရာတော်ဘုရားကို ဖူးကြရသူအားလုံး ပီတိဖုံးကြဲရာ ဆရာတော်ဘုရား ၏တရားတော်ကို နာကြားကြသမျှ ရွှင်လန်းကြတာတွေကို အမြဲပင်တွေ့မြင်ခဲ့ ရပါသည်။

ရဟန်းတော် ယောက်ျားပရိသတ်၊ ရဟန်းမိန်းမပရိသတ်၊ ဥပါသကာ ပရိသတ်၊ ဥပါသိကာမပရိသတ်ဆိုတဲ့ ပရိသတ်လေးပါးလုံးပင် အရှင်အာနန္ဒာ မထေရ်ကို ဖူးရလျှင်ပင် ကြည်ရွှင်ကြ၊ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်၏ တရားတော်ကို နာရပြန်လျှင်လည်း ရွှင်လန်းနှစ်သက်ကြ၊ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်က တရား နိဂုံးအဆုံးသတ်ချိန်မှာတော့ ပရိသတ်က အားရမှုဖြစ်မသွားဘဲ၊ ဆက်လက် ပြီး နာယူလိုစိတ် တသသနှင့် ကျန်နေရစ်ကြ၏။ ဤအချက်သည် အရှင် အာ နန္ဒာ၏ အံ့ဩဖွယ်အချက်ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသည်ကို အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ဒီဃနိကာယ် စသည်တို့၌ တွေ့ရပါသည်။

“မိမိတို့၏ ဆရာတော်မှာလဲ အရှင်အာနန္ဒာအလား အံ့ဖွယ်များ ရှိနေသည် ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ မိမိနှင့် ဆက်နွယ်သမျှ ရဟန်းရှင်လူအားလုံးထံမှပင် ဆရာ တော်ဘုရားကို ဖူးရလျှင် ကြည်ရွှင်ကြ၊ တရားတော်ကို နာရသော် ဝမ်းသာကြ၊ တရားတော် ဆုံးသွားချိန်ရောက်တော့ အားရမှုဖြစ်မသွားကြဘဲ ဆက်လက် နာ ယူလိုစိတ်များ တဖွားဖွားဆက်လက်ဖြစ်နေကြကြောင်း ကြားဖူးပါသည်။ မိမိ ကိုယ်တိုင်လည်း ဤအတိုင်းပင် ခံစားရပါသည်။”

စာရေးဆရာ မဓုရဘာရတီ ကလည်း ဤသို့ရေး၏ -

“စာရေးသူသည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေစဉ် သော်လည်းကောင်း၊ ပြဿနာတစ်စုံတစ်ခုကြုံ၍ စိတ်ညစ်စိတ်ရှုပ်နေသည့်အခါ တွင်လည်းကောင်း သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားထံမှောက် လာရောက်ဖူးမြော် ကန်တော့လိုက်သောအခါ မိုးဆမ်းပန်းနှယ် ကြည်လင်လန်းဆန်း၍ ပြဿနာ ၏အဖြေတို့သည်လည်း ပြေလည်သွားတတ်စမြဲဖြစ်ပါသည်။”

သပြေကန်ဆရာတော်၏ မေတ္တာစွမ်းအား ပညာစွမ်းအားတို့ကား ချီးမွမ်း ၍မကုန်အောင် ကြီးမားလှပေသည်တကား။

ပညာသိက္ခာကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း

သပြေကန်ဆရာတော်၏ သုတမယပညာနှင့် စိန္တာမယပညာတို့သည် အံ့ ဖွယ်ကောင်းအောင် ထူးချွန်ပြောင်မြောက်လှကြောင်းကို သိရှိခဲ့ကြရပေပြီ။

ဆရာတော်၏ ဘာဝနာမယပညာသည်လည်း အလားတူ ထူးချွန်ပြောင်မြောက်သည်ကို ခန့်မှန်းနိုင်ပါသည်။

ဆရာတော်သည် အလွန်တည်ငြိမ်သော ဣန္ဒြေရှိသည့်အပြင် သမာဓိအားလည်း အလွန်ကောင်းမွန်ပါသည်။

“သမာဟိတော ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ။”

“တည်ကြည်သော သမာဓိ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မဖောက်မပြန် ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိ၏ မြင်၏။” (အံ၊ ၃၊ ၂၅၉)

ဤသို့ ဘုရားရှင်ဟောကြားထားတော်မူသည်နှင့်အညီ တည်ကြည်သော သမာဓိရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပရမတ်ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အရှိအရှိအတိုင်း မှန်ကန်စွာ ထိုးထွင်းမြင်သိနိုင်၏။ ပရမတ်ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုတို့ကို ထင်ရှားစွာ မြင်သိလျှင် အနိစ္စ-မတည်မြဲခြင်း၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲခြင်း၊ အနတ္တ-အစိုးမရခြင်း၊ အတ္တ မဟုတ်ခြင်းတည်းဟူသော လက္ခဏာရေးသုံးပါးတို့လည်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာကြ၏။ ဤလက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ဝိပဿနာရှုပွားသွားလျှင် ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်များ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပေါ်ကြပြီးနောက် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ တက်လှမ်းကာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မျက်မှောက်ပြုရမည်ဖြစ်၏။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ် စာအုပ်၌ မင်္ဂလာတရားတော်ကို အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှင်းပြရာတွင် ပဋိပတ်ကျင့်စဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဤသို့ရှင်းလင်းထားပါသည်-

တပေါစ ဗြဟ္မစရိယဉ္စ၊ အရိယသစ္စာန ဒဿနံ။

နိဗ္ဗာန သစ္စိကိရိယာစ၊ ဧတံ မင်္ဂလ မုတ္တမံ။

စကားပြေ- နတ်သား၊ တပခေါ် အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၊ ဗြဟ္မစရိယ အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၊ အရိယသစ္စာတို့ကို သိမြင်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း ဤလေးပါးကား ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရှင်းပြရာ၌ ဣန္ဒြိယသံဝရ၊ ဓတင်၊ ဝီရိယ၊ သည်းခံမှု၊ ရဟန်းတရားအား ထုတ်မှုစသော ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတတ်သည့် အကျင့်အားလုံးကို တပ ဟု ခေါ်ရကြောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယ = မြတ်သော အကျင့်ဟူသည်မှာ မေထုန်မှ ရှောင်ခြင်း၊ ရဟန်းတရား၊ သာသနာ၊ မဂ်တို့၏ အမည်ဖြစ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ကြောင်း၊ အရိယသစ္စဒဿန သည် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို မြင်သိခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ တပဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ ဗြဟ္မစရိယဖြင့် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိစသော ဝိသုဒ္ဓိငါးပါး၊ အရိယသစ္စဒဿနဖြင့် ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိကို ယူလျှင် သင့်လျော်ကြောင်းတို့ကို ရှင်းပြထား၏။

တစ်ဖန် “အရိယသစ္စဒဿန” ကို ရှင်းရာ၌- အရိယသစ္စသည် မှန်ကန်သော မမှားသော သစ္စာဟု အနက်ရ၏။ မျက်လှည့်သမားတို့သည် ခဲကို ရွှေလုပ်ပြ၏။ မသိသူတို့က အဟုတ်ရွှေမှတ်ရ၏။ သမ္မုတိပညတ်များကား ထိုမျက်လှည့်ကဲ့သို့ပင် တကယ်မဟုတ် မရှိဘဲ အဟုတ်အရှိဟု မသိသူတို့ ထင်ရသော အထင်များသာတည်း။ သစ္စာတရားတို့ကား ပညာမျက်စိဖြင့်ကြည့်သော် တကယ်ရှိသော တရားများအဖြစ် တွေ့ရ၍ မျက်လှည့်ကဲ့သို့ အမှားမဟုတ်၊ အမှန်သဘောများသာ ဖြစ်ကြ၏။ တံလျှပ်သည် မသိသူတို့အဖို့ ရေထင်မှတ်ရသော်လည်း သွားကြည့်သောအခါ ထင်တိုင်းမဟုတ်၊ ဘာမျှမတွေ့ရ။ တိတ္ထိတို့ကြံဆအပ်သော အာဏာရှင်အတ္တသည် ဉာဏ်ဖြင့်ကြည့်က တံလျှပ်ပမာ ဘာမျှမဟုတ်သောအရာဖြစ်၏။

သာမန်ဉာဏ်ဖြင့် စိတ်အစဉ်အဆက်မပြတ်ဖြစ်ပုံ၌ တွေဝေလျှင် တွေဝေမည်။ စိတ်တစ်ခုတည်းက မြင်လိုက်ကြားလိုက်စသည်ဖြစ်နေသည်ဟု ထင်သော် ထင်တတ်၏။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်မှုကား တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် အဆက်မပြတ် အစဉ်ဖြစ်နေသည်ကို ကွဲကွဲပြားပြား သိနားလည်ရတော့သည်။ မဂ်ပေါက်ဖိုလ်ပေါက်၍ နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့ရသောအခါကား ပို၍ရှင်းလင်းတော့သည်။ ရှေးဝိပဿနာအခိုက်၌ ရုပ်နာမ်တွေ အဆက်မပြတ်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ယခုနိဗ္ဗာန်ကို တွေ့ရသောအခိုက်၌ ရုပ်နာမ်တွေ ငြိမ်းစဲလျက် အဆက်ပြတ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ နောင်တစ်ချိန်မှာ ရုပ်နာမ်တွေ လုံးဝ အဆက်ပြတ်နေတော့မည်ကိုလည်း သိနားလည်တော့သည်။ ထိုသို့ ရုပ်နာမ်ငြိမ်းစဲ အဆက်ပြတ်နေသော နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ကို တွေ့ရခြင်း၊ နောင် ငြိမ်းရတော့မည်ကို သိခြင်းဖြင့် ဤရုပ်နာမ်များ ရှေးက မည်သည့်အခါမျှ ပြတ်စဲခဲ့သည် မရှိဘဲ ဘဝများစွာ ဆက်ကာဆက်ကာ မပြတ်ဖြစ်လာသည်ကို ပိုင်နိုင်စွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်တော့သည်။

ထို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်လျှင် သံသရာ၏ ရှေ့အဖို့၊ နောက်အဖို့၊ ရှေ့နောက်အဖို့ နှစ်ပါးနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်များ၌ ယုံမှားမှု၊ တွေဝေမှုကင်း၍ ရှင်းလင်းပြီးဖြစ်သည်ဟု မိန့်တော်မူခဲ့ကြသည်။ ဘဝများစွာ ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်လာရသော သံသရာသဘောမှာ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်များ ရသောအခါ ပိုင်နိုင်စွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်မည်ဖြစ်ရာ ထိုဉာဏ်များရအောင် ကြိုးစားခြင်းဖြင့် ဘဝသံသယကို အရှင်းပယ်နိုင်တော့သည်။

ဒုက္ခသစ္စာ (= ဆင်းရဲအမှန် ရုပ်နာမ်) သည်လည်းကောင်း၊ သမုဒယသစ္စာ (= ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းအမှန်တကယ်) သည်လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်

အမှန်တွေ့ရသော ဓာတ်သားရှိသော တရားများဖြစ်၏။ နိရောဓသစ္စာ (=ချုပ်
ငြိမ်းခြင်းအမှန်နိဗ္ဗာန်) မှာ မဂ်ဉာဏ်ရလျှင် ကိုယ်တွေ့မြင်ရ၍ တကယ်အမှန်
ရှိသော တရားတစ်ခုပင်။ မဂ္ဂသစ္စာ (= နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းအမှန် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
တရား) မှာ မိမိသန္တာန်၌ အထင်အရှား ဖြစ်လာသော တရားဖြစ်ရာ အမှန် ရှိ
သော တရားအဖြစ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာမရှိတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် အရိယသစ္စာ (= မှန်
ကန်သော သစ္စာများ) ဟု ဆိုရ၏။

အသိနှစ်မျိုး။ ။ သစ္စာကိုသိရာ၌ အနုဗောဓသိ၊ ပဋိဝေဓသိ ဟု နှစ်မျိုး
ရှိ၏။ ဆရာများထံမှဖြစ်စေ ကျမ်းဂန်မှဖြစ်စေ တစ်ဆင့်ကြားသိရခြင်း၊ တစ်
ဆင့်ကြားကို အမှီပြုကာ ကြံတွေးစဉ်းစားခြင်းဖြင့် သိခြင်း၊ ကြံတွေးမိသော
အချက်ကို မိမိဉာဏ်ဖြင့် နှစ်သက်ဆုံးဖြတ်ခြင်းများကို အနုဗောဓသိဟု ဆို၏။
အနု = ထပ်တလဲလဲ၊ ဗောဓ = သိခြင်း၊ သိမှုမပြီးသေး၍ ထပ်ကာထပ်ကာ သိနေ
ရခြင်းဟု ဆိုလိုသည်။

ထိုသို့သိမှုမပြီးသေး၍ ထပ်တလဲလဲသိရခြင်းမဟုတ်ဘဲ တစ်ကြိမ်တည်း
နှင့် ထွင်းဖောက်သိခြင်းကို ပဋိဝေဓသိဆိုသည်။ မဂ်ဉာဏ်၏သိခြင်းတည်း။
မဂ်ဉာဏ်သည် ကိစ္စအားဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို တစ်ပြိုင်နက်သိ၏။ ဒုက္ခကို
ပိုင်းခြားခြင်း၊ သမုဒယကို ပယ်ခြင်း၊ နိရောဓကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊ မဂ္ဂကို ပွား
ခြင်းဟု ကိစ္စလေးပါးရှိရာ ထိုကိစ္စလေးပါးကို တစ်ပြိုင်နက်ပြုခြင်းဖြင့် မဂ်
ဉာဏ်အား သစ္စာလေးပါးထင်ရှားလာရသည်။ သင်္ခါရတို့ကို မလွတ်နိုင်သေး
သော ဉာဏ်များမှာ ဤကိစ္စလေးချက်ကို တစ်ပြိုင်နက်မပြုနိုင်သေး။ မဂ်ဉာဏ်
ကမူ သင်္ခါရကိုလွတ်ကာ သင်္ခါရတို့ကင်းရာကို အာရုံပြုနိုင်၍ ကိစ္စလေးချက်
ကို တစ်ခါတည်းပြုနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

မှန်၏။ မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ဖို့ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာမဂ်ကို ပွားရသည်ဖြစ်ရာ ထို
ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်သည် ဒုက္ခကိုသိလျက် သမုဒယကိုပယ်လျက်ရှိ၏။ သို့သော် မိမိ
မဂ္ဂဘာဝနာလည်း မပြည့်စုံ၊ အပြီးမသတ်သေး၍ နိဗ္ဗာန်ကို မမြင်ရသေး။ ဒုက္ခ
သိမှု၊ သမုဒယပယ်မှုကလည်း အပြီးမသတ်သေး၍ ကိစ္စမပြီးသေး။ မဂ်ရောက်
မှ အားလုံးကိစ္စပြီးရာ မဂ်က သိမှုကိစ္စပြီးသောအားဖြင့် အားလုံးကိုတစ်ပြိုင်
နက် မတွေ့ဝေရှင်းလင်းပြီးအနေ သိနိုင်တော့သည်။

ဤ၌ ဒဿနဟူသည် အနုဗောဓအသိမဟုတ်၊ ပဋိဝေဓအသိဖြစ်သော
မဂ်၏ဖောက်ထွင်းမြင်ခြင်းကို ယူ၊ သစ္စာလေးပါး မြင်ရခြင်းထက် ထူးခြားသော
ကောင်းမှုဟု မရှိနိုင်တော့ရာ လွန်စွာအကျိုးကြီးမြတ်လှသော သစ္စာသိရခြင်း
မှာ အကောင်းဆုံးမဂ်လာဖြစ်ရတော့သည်။

နိရောဓသစ္စိကိရိယာ။ ။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းဆိုသော်လည်း အရိယသစ္စဒဿန၌ နိရောဓသစ္စခေါ် အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်မှာ ပါဝင်ခဲ့ပြီဖြစ်ရာ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သစ္စိကိရိယာ၌ နိဗ္ဗာန်အရ ထိုအသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ကို မယူရတော့ဘဲ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုယူရန် အဋ္ဌကထာဖွင့်၏။ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ကို ဝါနခေါ်တဏှာမှ ထွက်မြောက်တတ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ခေါ်ရသလို အရဟတ္တဖိုလ်၌လည်း တဏှာမရှိတော့၍ တဏှာဝါနမှ ထွက်မြောက်တတ်သောအနက်အရ နိဗ္ဗာန်ပင် ဆိုရတော့သည်။ ထိုနိဗ္ဗာန်အမည်အရ အရဟတ္တဖိုလ်ရခြင်း၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်းများကို နိဗ္ဗာန်သစ္စိကိရိယာဟုဆိုသည်ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏။

တစ်နည်းအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သစ္စိကိရိယာ၌ နိဗ္ဗာန်ကို အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ကို ပင်ယူ၍ အရိယသစ္စဒဿန၌ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းမှာ မဂ်၏မျက်မှောက်ပြုခြင်းဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သစ္စိကိရိယာအရ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းမှာ ဖိုလ်ပစ္စဝေက္ခဏာတို့၏ မျက်မှောက်ပြုခြင်းဟုယူသော်သင့်၏။

ဤသို့ယူသော် အရိယသစ္စဒဿန၌ မဂ်လေးပါးလုံး၏ သစ္စိကိရိယာ ကိစ္စရသကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်သစ္စိကိရိယာ၌လည်း ဖိုလ်လေးပါးလုံးနှင့် ပစ္စဝေက္ခဏာတို့၏ သစ္စိကိရိယာကိစ္စအကုန်ရခဲ့ရာ ပို၍ပင် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်စုံသည်ဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။ သစ္စိကိရိယာဟူသည် အတ္တပစ္စက္ခကိုယ်တွေ့သိဖြစ်ရာ လောကီဈာန်ဉာဏ်များ၌ပင် သစ္စိကိရိယာအသိ အသုံးရှိခဲ့ရာ ဖိုလ်၏ သစ္စိကိရိယာကိစ္စမှာ ယုံမှားဖွယ်မရှိနိုင်တော့ပေ။ (ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်၊ ၃၆၊ ၁၈၃-၁၈၆)

ဆရာတော်၏ ရှင်းလင်းတင်ပြချက်တို့မှာ မိမိကိုယ်တိုင် ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိမြင်ထားသည့်အလား ရဲရင့်ပြတ်သား ပေါ်လွင်ထင်ရှားလှပါသည်။ ဝိပဿနာရှုပွားရာ၌ “စိတ်တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် အဆက်မပြတ် အစဉ်ဖြစ်နေသည်ကို ကွဲကွဲပြားပြားသိနားလည်ရတော့သည်။ မဂ်ပေါက် ဖိုလ်ပေါက်၍ နိဗ္ဗာန်ကိုတွေ့ရသောအခါကား ပို၍ရှင်းလင်းတော့သည်။ ရှေးဝိပဿနာအခိုက်၌ ရုပ်နာမ်တွေ အဆက်မပြတ်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ယခုနိဗ္ဗာန်ကို တွေ့ရသောအခိုက်၌ ရုပ်နာမ်တွေ ငြိမ်းစဲလျက် အဆက်မပြတ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ နောင်တစ်ချိန်မှာ ရုပ်နာမ်တွေ လုံးဝအဆက်မပြတ်ရတော့မည်ကိုလည်း သိနားလည်တော့သည်” ဟု ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရေးသားထားရာ အလွန်ပင်ထူးခြားလှပါသည်။

ဝိပဿနာရှုပွားသည့်အခါ၌ “ပရမတ်ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား တစ်ခုပြီးတစ်ခုဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် အဆက်မပြတ် အစဉ်ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို ကွဲကွဲပြားပြား သိနားလည်ရသည်။ မဂ်ဆိုက်သည့်အခိုက်၌ ရုပ်နာမ်တွေ ငြိမ်းစဲလျက်

အဆက်ပြတ်နေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ မင်ပေါက်ဖိုလ်ပေါက် နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့ရသောအခါကား ပို၍ရှင်းလင်းတော့သည်” စသည်ဖြင့် ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရေးသားထားရာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မြင်သိခဲ့ပြီးဖြစ်သည်ဟု ယူဆရ၏။ ယခုအခါ ဝိပဿနာရှုနေသူတို့အားလည်း အလင်းရောင်ထိုးပြလိုက်သကဲ့သို့ဖြစ်၏။

တစ်ဖန် နောက်ဆုံးမင်္ဂလာလေးပါးကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေးသားရာ၌လည်း ထူးခြားလှပေ၏ -

ဖဋ္ဌဿ လောကဓမ္မေဟိ၊ စိတ္တံ ယဿ န ကမ္မတိ။
အသောကံ ဝိရဓံ ခေမံ၊ ဧတံ မင်္ဂလ မုတ္တမံ။

စကားပြေ။ ။ နတ်သား...လောကဓံတရားတို့နှင့်တွေ့ကြုံရသောပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ် မတုန်လှုပ်ခြင်း၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးမှုမရှိခြင်း၊ ရာဂစသော မြူမရှိခြင်း၊ ဘေးရန်ကင်းခြင်း၊ ဤလေးပါးမှာ ကောင်းမြတ်သောမင်္ဂလာပင်။

လောကဓံတရား။ ။ (၁) လာဘ = လာဘ်ရခြင်း၊ (၂) အလာဘ = လာဘ်မရခြင်း၊ (၃) ယဿ = အခြွေအရံပေါများခြင်း၊ (၄) အယဿ = အခြွေအရံမရှိခြင်း၊ (၅) နိဗ္ဗာ = ကဲ့ရဲ့ခံရခြင်း၊ (၆) ပသံသာ = ချီးမွမ်းခံရခြင်း၊ (၇) သုခ = ချမ်းသာခြင်း၊ (၈) ဒုက္ခ = ဆင်းရဲခြင်း တို့ကား လောကဓံများတည်း။

ဤတရား(၈)ပါးမှာ တစ်လှည့်စီ လှည့်ဖြစ်လေ့ရှိ၏။ လောက၌နေရသူမှန်လျှင် အမှန်ပင်တွေ့ကြုံရမည့်သဘောများဖြစ်၍ လောကဓံဆို၏။ ဘုရားသော်မှ မလွတ်ကင်း။ ဘုရားရှင်မှာ တစ်ရံတစ်ခါ မကုန်နိုင် မခန်းနိုင် အတိုင်းမသိအောင် ပစ္စည်းလေးပါး ပေါများလှသော်လည်း တစ်ရံတစ်ခါမူ ရှားရှားပါးပါးအဖြစ်နှင့် ကြုံရ၏။ ဝေရဇ္ဇာပြည်၌ ဝါကပ်စဉ် မုယောဆွမ်းကြမ်းကိုဘုဉ်းပေးရ၏။

တစ်ခါက ဧကနာဠပုဏ္ဏားရွာ၌ ဆွမ်းခံစဉ် လူတို့အား မာရ်နတ်လှည့်ဖြားထားမှုကြောင့် ဆွမ်းလောင်းရန် အမှတ်မရဖြစ်ရာ သပိတ်ချည်းသက်သက်ဖြင့် ထွက်ခွာတော်မူခဲ့ရ၏။

နတ်လူဗြဟ္မာတို့၏အတုမဲ့ချီးမွမ်းသံကို ခံယူရသော်လည်း စိန္တမာဏဝိကာ စွပ်စွဲခြင်း၊ သုန္ဒရီပရိဗိုဇ်မ စွပ်စွဲခြင်း စသည်ကိုအကြောင်းပြု၍ မလိုလားသူများ ကဲ့ရဲ့မှုကိုလည်း ခံတော်မူရ၏။

ဘုရားသော်မှတွေ့ကြုံရသော ထိုသဘောများမှာ ဘယ်သူမဆို ကြုံရမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် “လောကဿဓမ္မာ လောကဓမ္မာ” လောက၏တရား၊ လောကရှိနေသမျှ ဆုတ်ဖယ်ရှောင်သွားခြင်းမရှိဖြစ်နေမည့်တရားများဟု ဆိုရသည်။

ရဟန္တာ၏စိတ်။ ။ ဤ၌ လောကဓံကြောင့် မတုန်လှုပ်ခြင်းကို ရဟန္တာ၏စိတ်သာ၊ တခြားသူ၏စိတ်မဟုတ်ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏။ အကောင်းဆုံး အပြည့်စုံဆုံး မတုန်လှုပ်မှုကို ယူလို၍ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသနည်းအရ ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သည်။ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့မှာ ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံကြံတွေ့သောအခါ ဣဋ္ဌကို အနိဋ္ဌအဖြစ်၊ အနိဋ္ဌကို ဣဋ္ဌအဖြစ် မိမိလိုသလို ပြောင်းလွှဲရှုနိုင်အောင် စိတ်ကိုအစိုးရသည့် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကြသည်ဖြစ်ရာ ကျောက်တောင်ကြီးသည် လေတို့ကြောင့် မလှုပ်ရှားသကဲ့သို့ ထိုအတူ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ ချီးမွမ်းခြင်းတို့ကြောင့် လှုပ်ရှားခြင်းမရှိသော ပညာရှိများအဖြစ် ဘုရားရှင်၏ ချီးကျူးမှုကို ခံခဲ့ရ၏။

အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ။ ။ ရဟန္တာမှတစ်ပါး အခြားအရိယာ၊ ပုထုဇဉ်များ၌လည်း ဒုတိယထိုက်သင့်သလောက် ရနိုင်သည်သာဖြစ်၏။ အဋ္ဌဂုံတ္တရ ပထမပဏ္ဏာသက ပထမဝဂ် လောကသုတ် (၇)၌ ပုထုဇဉ်နှင့် အရိယာသာဝက လောကဓံကြံကြရာ၌ ကွဲပြားခြားနားပုံကို ဟောတော်မူ၏။ ပုထုဇဉ်ကား ဖြစ်လာသောလောကဓံ၏ အမြဲမရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဆင်းရဲသည်အဖြစ်၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတတ်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကို မဆင်ခြင်တတ်။ ထို့ကြောင့် သူ့စိတ်မှာ လောကဓံတို့၏ သိမ်းကျုံးလွှမ်းမိုးမှုကို ခံရ၏။ အကောင်းလောကဓံနှင့် ကြုံရသောအခါ ထိုလောကဓံအလိုက် လိုက်ပျော်တတ်ကြ၏။ အဆိုးလောကဓံနှင့် ကြုံရသောအခါ စိတ်ဆင်းရဲရ၏။

အရိယာသာဝကကား လောကဓံ၏ အနိစ္စ = ပျက်စီးတတ်သောသဘော၊ ဒုက္ခ = ဆင်းရဲတတ်သောသဘောများကို စဉ်းစားဆင်ခြင်တတ်၏။ ထိုသို့ဆင်ခြင်တတ်သောကြောင့် လောကဓံက သူ၏စိတ်ကို မလွှမ်းမိုးနိုင်။ အကောင်းနှင့် ကြုံလည်း အကောင်းအလိုက် ပျော်လွန်းမှုမရှိ။ အဆိုးနှင့် ကြုံရသော်လည်း အဆိုးကို ဆန့်ကျင်၍ စိတ်ဆိုး၊ စိတ်ဆင်းရဲမှုမရှိ။

ဤ၌ အရိယာသာဝကကိုသာ လောကဓံမတုန်လှုပ်သူအဖြစ် ဟောခဲ့၏။ ပုထုဇဉ်ကိုကား တုန်လှုပ်သူအဖြစ် ဟော၏။ သို့သော် လုံးဝမစဉ်းစားတတ်သော ပုထုဇဉ်ကိုသာ ဆိုခြင်းဖြစ်ရာ အရိယာကို မမိစေကာမူ အချို့ပုထုဇဉ်များ၌ တရားသဘောဆင်ခြင်စဉ်းစားမှုရှိတတ်၍ အထိုက်အလျောက်လောကဓံကို ခံနိုင်ရည်ရှိသူများကိုလည်း တွေ့နိုင်သည်။

စဉ်းစားတတ်သူများ။ ။ ဘုရားဟော 'ကမ္မဿကာ' သဘောကား လောကဓံကြောင့် မတုန်လှုပ်ရန် ဖြေဆေးသဖွယ်ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာများ၌ အဆိုးလောကဓံနှင့် ကြုံရသောအခါ "ကမ္မဿကာပေါ့၊ ကံအပိုင်ပိုင်၊ ကံကို ဘယ်သူလွန်နိုင်တာမှတ်လို့" စသော အတွေးများဖြင့် အချို့သူတို့ စိတ်ကို နှိမ်

လေ့ရှိကြ၏။ ကြာသော် စိတ်ဓာတ်များ ရင့်ကျက်လာရာ၏။ အဆိုးလောကခံ နှင့်တွေ့သော် မတုန်လှုပ်သကဲ့သို့ အကောင်းလောကခံများနှင့် ကြုံရသောအခါ ဌိလည်း 'ကံရှိတုန်းသာ ကံမရှိလျှင် ပျက်မှာပဲ" ဟူသော အတွေးကြောင့် မော်ခြင်း၊ ပျော်ခြင်း မရှိတတ်။

ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း အရိယာတို့ အနိစ္စသဘော-ပျက်တတ်သောသဘောကို တွေးတောစဉ်းစားခြင်းဖြင့်လည်း ဖြေလေ့ရှိကြ၏။ "အားလုံးအနိစ္စပဲ၊ ဘယ်မှာမြဲပါ့မလဲ၊ ကိုယ်အစိုးရတာမှ မဟုတ်ဘဲ၊ သူ့သဘောအတိုင်းဖြစ်ကြတာပဲ" စသော အတွေးများဖြင့် စိတ်ကို နိမ်လေ့ရှိကြ၏။ နိမ်ဖန်များ၍ ကြာသော် ပိုခံနိုင်ရည်ရှိလာ၏။ အကောင်းတွေ့လည်း ပျော်မဆုံး၊ မော်မဆုံး မရှိလှ၊ အဆိုးတွေ့ရလည်း စိတ်သက်သာရာရ၍ တုန်လှုပ်မှုမရှိကြ။

"ဘုရားသော်မှ မလွတ်နိုင်ဘဲ၊ တို့တစ်တွေမှာ ဘာပြောစရာရှိမလဲ" ဟူသော အတွေးမျိုးဖြင့်လည်း အချို့ပြောကြ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဖြေစရာတရားသဘော တွေးတောခြင်းဖြင့် လောကခံ၏ဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိလာ၏။ ထိုသို့ တရားသဘောဖြင့် ဖြေနိုင်၍ ပကတိအခြေဣန္ဒြေမပျက်ခြင်းမှာ မင်္ဂလာပင်ဖြစ်၏။ အကောင်းလောကခံနှင့် တွေ့ရသော် တကြွကြွ တမော်မော် ပျော်မဆုံးဖြစ်ခြင်းမှာ ဣန္ဒြေပျက်ခြင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းဖြစ်၍ တုန်လှုပ်ခြင်းပင်၊ ထို့ကြောင့် မင်္ဂလာမဖြစ်။ အဆိုးနှင့်ကြုံ၍ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ ဝမ်းနည်းညှိုးငယ်နေခြင်းတို့မှာ ဆိုဖွယ်ရာမရှိ၊ အမင်္ဂလာသာ။"

ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ ချီးမွမ်းခြင်း။ ။ အချို့လာဘ်မရခြင်းစသော လောကခံကို အတော်အတန်ခံနိုင်ရည်ရှိသူပင် ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ ချီးမွမ်းခြင်းကြောင့်ကား မတုန်မလှုပ်ဘဲ မနေနိုင် ဖြစ်ရ၏။ အချို့သူတစ်ပါးအကဲ့ရဲ့ခံရသောအခါ "အို... ချီးမွမ်း၊ ကဲ့ရဲ့ ခုနစ်ရက်ပေါ့၊ ဘာအရေးစိုက်စရာရှိသလဲ" ဟု ဂရုမထားဘဲ နေနိုင်ကြ၏။ ဤစကားမှာ ဘုရားဟောအရပင် ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရား ရာဂြိုဟ်ပြည်၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် အရှင်သာရိပုတ္တရာ စသော ပုဂ္ဂိုလ်အများအပြား ရဟန်းပြုခဲ့၏။ ထိုအခါ လူအများက ကဲ့ရဲ့ကြ၏။ ထိုအကြောင်း ရဟန်းများလျှောက်ထားသောအခါ ဘုရားရှင်က "ရဟန်းတို့... ထိုအသံမှာ ကြာရှည်စွာ ဖြစ်နေလိမ့်မည်မဟုတ်၊ ခုနစ်ရက်သာ ရှိနေလိမ့်မည်" ဟု မိန့်တော်မူ၏။ (ဝိနယမဟာဝဂ္ဂ၊ ၅၅)

သောကမရှိ။ ။ သောကဟူသည် မိဘဆွေမျိုးပျက်စီးခြင်း၊ ဥစ္စာပျက်စီးခြင်းနှင့်ဖြစ်စေ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခတစ်မျိုးမျိုးနှင့်ဖြစ်စေ ကြုံတွေ့ရသောသူ၏စိတ်ပူဆွေခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်းတည်း။ ထိုသောကနှင့် ကြုံတွေ့ရသောအခါ အဖြေ

မရှိသူတို့မှာ အတောမသတ်အောင် ပူကြရ၏။ တရားသဘောစဉ်းစာ ခြင်ဖြင့် သာ ဖြေဖျောက်နိုင်၏။ သောက၊ ပရိဒေဝ ပျောက်ငြိမ်းကြောင်း အဖြစ် ဘုရား ရှင် အာမခံထားသော သတိပဋ္ဌာန်တရားစသည်ဖြင့် သောကလုံးဝပျောက်ငြိမ်း နိုင်သည်။

ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးကတော် မလ္လိကာ သည် တစ်နေ့၌ သံဃာတော်များ အား ဆွမ်းဆက်ကပ်နေ၏။ ထိုအခါ ချီမ၊ လာသော ထောပတ်အိုကြီး ကွဲကျ သွားသည်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်က “ကွဲပျက်တတ်သောအရာမှာ ကွဲပျက်ရသည်သာ။ တွေးမပူနဲ့ မလ္လိကာ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုအခါ မလ္လိကာ က မိမိခါးပိုက်ထဲမှ စာကို ထုတ်ပြပြီး “အရှင်ဘုရား... တပည့်တော်မ၏ ခင် ပွန်းနှင့်တကွ သားသုံးကျိပ်သုံးယောက်လုံး အသတ်ခံရကြောင်း စာရပါလျက် ဣန္ဒြေမပျက် မပူပန်ဘဲ ဤထောပတ်အိုကလေးများအတွက်တာ ဘယ်မှာစိုး ရိမ်ပူပန်ပါ့မလဲ” ဟု လျှောက်၏။ မလ္လိကာမစိုးရိမ်ခြင်းမှာ တရားသဘောတွေ မြင်နေရခြင်းကြောင့် ရရှိသောအစွမ်းသတ္တိပင်။ (ဓမ္မပဒ၊ ဋီ၊ ဝိသုဒ္ဓါ၊ ဘဝတ္ထု၊ ၂၂၄)

ဝိရဇ။ ။ ဤ၌ ရဇ(မြူ) ဟူသည် ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ပင်။ ပကတိ မြူသည် ကိုယ်ပေါ်ကျလျှင် ညစ်ပေစေသကဲ့သို့ ထိုတရားများလည်း သတ္တဝါ တို့ကို ညစ်နွမ်းစေတတ်သောကြောင့် “ရဇောဝိယာတိရဇော” အရ မြူနှင့်တူ သောကြောင့် ရဇအမည်ရကြသည်။ ရာဂစသည်မှာ ညစ်ပေစေတတ်ရာ ထို တရားများကင်း၍ သန့်ရှင်းသောစိတ်မှာ မင်္ဂလာဖြစ်ရသည်။ ဆိုင်ရာမင်္ဂများ ဖြင့် မပယ်ရှားရသေးသမျှ လုံးဝကားမကင်းနိုင်သေး။ သို့သော် သူတော်ကောင်း များကား ထိုတရားများကို အပြစ်မြင်၍ ကင်းရှင်းအောင် ကြိုးစားလေ့ရှိ၏။ အကောင်းဆုံးမှာ ဘာဝနာအလုပ် အားထုတ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ရာဂ စသည်ကို ဘာဝနာအလုပ်ဖြင့် အတွင်မှုတ်ကာ နှင်ထုတ်ရာသတည်း။

ခေမ။ ။ ခေမ ကား ဘေးရန်မရှိခြင်း၊ အေးချမ်းခြင်းတည်း။ အဋ္ဌကထာ ၌ ယောဂလေးပါးတို့မှ ဘေးမရှိကြောင်း ဖွင့်၏။ ယောဂမှာ ကာမ၊ ဘဝ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ရာ တရားကိုယ်မှာ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ မောဟတို့ပင်။ ထိုတရားတို့မှာ ကိလေသာဖြစ်ရာ စိတ်ကိုညစ်စေတတ်၊ ပူစေတတ်သည်ဖြစ်၍ ထိုတရားမကင်း သောစိတ်မှာ ဘေးမကင်း၊ အေးချမ်းခြင်းမဖြစ်၊ ထိုတရားများ လုံးဝကင်းရှင်း နေသော ရဟန္တာစိတ်မှာ အစဉ်အေးချမ်းသာယာလျက်ရှိရာ မင်္ဂလာဖြစ်ရသည်။

ဤမင်္ဂလာသည် ရဟန္တာနှင့်သာ ဆိုင်သော်လည်း သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များ၌လည်း ထိုက်သလောက်ရနိုင်သည်သာ။ ဘာဝနာအလုပ်ဖြင့် အကုသိုလ်တို့ကို နှင်ထုတ် လျက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်မှာ ထိုအခိုက်တွင် ထိုတရားများ ကင်းရှင်းလျက်

ရှိရာ မင်္ဂလာပင်ဖြစ်သည်။ မေ့လျော့ပေါ့တန်သူ၏စိတ်မှာ ဤမင်္ဂလာဖြစ်ရေး မျှော်လင့်ဖွယ်မရှိ။ ထို့ကြောင့် ဘာဝနာမှုတစ်ခုခုဖြင့် မိမိစိတ်မှာ အေးချမ်းသော မင်္ဂလာဖြစ်အောင် အစဉ်မကွာကြိုးစားအားထုတ်ရမည်သာ။

(ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်၊ နာ ၁၈၆-၁၉၄)

ဆုံးမပြီး၍ ယဉ်ကျေးသောစိတ်ရှိသူ

“နိမိနင်းရန် ခဲယဉ်း၍ အလွန်မြင်နိုင်ခဲ့သော အလွန်လျင်မြန်သော အလိုရှိရာအာရုံ၌ ကျရောက်တတ်သောစိတ်ကို ဆုံးမခြင်းသည် ကောင်း၏။ ဆုံးမပြီး၍ ယဉ်ကျေးသောစိတ်သည် လူ့၊ နတ်၊ နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သောချမ်းသာကို ရွက်ဆောင်၏။ (ဓမ္မပဒ-၃၅၊ ၃၆)

“အိမ်ကိုမကောင်းသဖြင့် မိုးအပ်သည်ရှိသော် မိုးရေသည် ဖောက်ဝင်နိုင်သကဲ့သို့ စိတ်ကို သမထဝိပဿနာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာပွားထုံအပ်သည်ရှိသော် ရာဂသည် ဖောက်ဝင်နိုင်၏။

“အိမ်ကို ကောင်းစွာမိုးအပ်သည်ရှိသော် မိုးရေသည် မဖောက်ဝင်နိုင်သကဲ့သို့ စိတ်ကို သမထဝိပဿနာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာပွားထုံအပ်သည်ရှိသော် ရာဂသည် မဖောက်ဝင်နိုင်။ (ဓမ္မပဒ-၁၃၊ ၁၄)

“အသီးတစ်ရာ၊ အညှာတစ်ခု၊ ပမာရှု၍၊ စိတ်ဟုမည်ငြား၊ ဤတစ်ပါးမျှ၊ တရားကိုယ်ကြပ်၊ စောင့်စည်းကွပ်က၊ လူ့ရပ်နတ်ရွာ၊ ဗြဟ္မာနိဗ္ဗာန်၊ ရောက်ကြောင်းမှန်၏။” (မယဒေဝလင်္ကာ)

သပြေကန်ဆရာတော်သည် သမထ-ဝိပဿနာတို့ဖြင့် စိတ်ကို ကောင်းစွာပွားထုံထားသူ ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမထားသူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မာန စသော ကိလေသာမိုးရေများသည် ဆရာတော်၏ စိတ်တွင်းသို့ မဖောက်ဝင်နိုင်ကြပါ။

တစ်ခဲနက်သော ကျောက်ဆောင်သည် အရပ်လေးမျက်နှာမှ တိုက်ခတ်လာကြသော လေပြင်းမှန်တိုင်းတို့ကြောင့် မယိမ်းယိုင်သကဲ့သို့ သပြေကန်ဆရာတော်သည် လောကဓံလှိုင်းဂယက်တို့ မည်မျှပြင်းထန်စွာ တိုက်ခတ်လာကြပါစေ မတုန်လှုပ် မယိမ်းယိုင်သောစိတ်ရှိသူဖြစ်၏။

လာဘ-အလာဘ ဟူသော လာဘ်ရခြင်း၊ လာဘ်မရခြင်းဟူသည့် လှိုင်းဂယက်တို့သည် ဆရာတော်၏ စိတ်ကို အနည်းငယ်မျှ မတုန်လှုပ်စေနိုင်ပါ။ ဆရာတော်သည် အလွန် အလိုနည်းသော အပိစ္ဆာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်၏။

ကျောင်းလှူသည်ကို လက်မခံ၊ နေထိုင်ရသော ကျောင်းဆောင်က ဟောင်းနွမ်း ယိုယွင်းနေသည်ကိုလည်း ဂရုမစိုက်။ ရန်ကုန် ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်း တိုက်သို့ ပဓာနနာယကဆရာတော်အဖြစ် ကြွသွားမည်ရှိစဉ် သပြေကန်ဆရာ တော် အရှင်မုနိန္ဒက လာရောက်ပင့်ဆောင်ကြသည့် ဒကာများအား “အရှင် ဝါသေဋ္ဌအတွက် ကျောင်းတို့၊ အစားအသောက်တို့က အရေးမကြီးဘူး၊ ကျောင်း နှင့်ကပ်လျက် ရေချိုးခန်းနှင့် ကုဋီခန်းသာ အရေးကြီးတယ်” ဟု မှာကြားသည် ကို ထောက်ရှုက သပြေကန်ဆရာတော်၏ လေးစားဖွယ်ရာ အပိစ္ဆာဂုဏ်ကို မြင် သိနိုင်ပါသည်။

တစ်ဖန် ယသ-အယသ ဟူသော အခြွေအရံရှိခြင်း၊ မရှိခြင်း ဟူသည့် လှိုင်းဂယက်တို့သည် ဆရာတော်၏စိတ်ကို အဏုမြူကလေးလောက်မျှ မလှုပ် ရှားစေနိုင်ပါ။ ဆရာတော်သည် မိမိသီတင်းသုံးရာ သာဓုနောနန္ဒကျောင်းတော် ၏ အောက်ထပ်သံတံခါးကို အပြင်မှ သော့ခတ်ထားစေပြီးလျှင် မိမိမှာကျောင်း အပေါ်ထပ်နောက်ပိုင်းရှိ အိပ်ခန်း၌သာ အမြဲလိုလို တစ်ပါးတည်းသီတင်းသုံး နေတော်မူလေ့ရှိသည်။

မြတ်စွာဘုရား၏သားတော်ပီပီ တစ်ပါးတည်းသီတင်းသုံးကာ ဝိဝေက သုခကို နှစ်သက်တော်မူ၏။ ရဟန်းငယ်တို့က ဝတ်ဖြည့်ပေးလိုသည်ကိုပင် ခွင့်မပြုချေ။ အလွန်မကျန်းမာသည့်အခါများ၌သာ ပြုစုသူတစ်ဦးမျှကို အနီး အပါး၌ နေခွင့်ပြုတော်မူ၏။ ဧည့်သည်အမြောက်အမြား လာရောက်ဖူးမြော်ကြ သည့်အခါ၌လည်း အပူဇော်ခံရခြင်းကြောင့် အထူးတလည်ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူ ခြင်းမရှိချေ။ ရာထူးဂုဏ်၊ ဓနဂုဏ်ကြီးသူများပဲလာလာ ဂုဏ်မဲ့သူများပဲလာလာ ဆရာတော်အတွက် မထူးခြားပါ။ အားလုံးကိုတစ်ပြေးညီစွာ မေတ္တာကရုဏာ ဖြင့် ဆက်ဆံတော်မူ၏။

“သူတစ်ပါးကို မကဲ့ရဲ့ မစွပ်စွဲရာ မညှဉ်းဆဲရာ၊ ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလကို စောင့်ရှောက်ရာ၏၊ စားဖွယ်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိရာ၏၊ ဆိတ်ငြိမ်သော ကျောင်း၊ အိပ်ရာ၊ နေရာသို့ ကပ်ရောက် နေထိုင်ရာ၏။ သမာဓိရစ်ပါးဟူသော အဓိစိတ္တသိက္ခာကို ပွားများ အားထုတ်ရာ၏၊ ဤသည်ကား ဘုရားရှင်တို့၏ အဆုံးအမတော် ပေတည်း။”

“အသပြာမိုး ရွာသွန်းဖြိုးသဖြင့်လည်း ကာမတို့၌ ရောင့်ရဲတင်း တိမ်မှုမရှိ၊ ကာမတို့သည် သာယာဖွယ်သဘောမရှိကုန်၊ ဆင်ရဲ ကုန်၏ဟု သိ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ဖြစ်သော ပညာရှိသည်

နတ်၌ဖြစ်သော ကာမတို့၌သော်လည်း မမွေ့လျော်၊ တဏှာကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်၌သာ မွေ့လျော်တော့၏။” (ဓမ္မပဒ၊ ၁၈၅၊ ၁၈၆၊ ၁၈၇)

နိဗ္ဗာ-ပသံသာ = ကဲ့ရဲ့ခံရခြင်း၊ ချီးမွမ်းခံရခြင်းဟူသော လောကခံလှိုင်း ဂယက်တို့သည်လည်း သပြေကန်ဆရာတော်၏စိတ်ကို မတုန်လှုပ်စေပါ။ ကဲ့ရဲ့ ခံရမည်ကို ဂရုမစိုက်သည့်အပြင် ချီးမွမ်းသည့်အတွက်လည်း မြောက်မတက် ပါ။ ဆရာတော်သည် မာန်မာနကို ကောင်းစွာချိုးနှိမ်ထားပြီးလျှင် အမြဲတစေ မိမိကိုယ်ကိုနှိမ့်ချလျက် ဆက်ဆံတော်မူ၏။ ဆရာတော်၏ နိဝါတ-နိမာနဂုဏ် သည်လည်း အလွန်ကြည်ညိုဖွယ်ရာကောင်းလှ၏။

သုခ-ဒုက္ခ ဟူသော ချမ်းသာဆင်းရဲတို့သည်လည်း ဆရာတော်ကိုမတိုက် ခတ်နိုင်ပါ။ လောကခံလှိုင်းဂယက်များကို ကြံကြံခံနိုင်သော စွမ်းရည်သည် ဆရာတော်၏သန္တာန်တွင် အလွန်ပေါ်လွင်ထင်ရှားလှသည်။ အစစ အရာရာ သည်းညည်းခံနိုင်သော ခန္တီတရားနှင့် ခမာဂုဏ်၊ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်လွယ်သော သန္တုဒ္ဓိဂုဏ်တို့သည်လည်း ဆရာတော်၌ တင့်တယ်စွာတည်ရှိကြ၏။ ဆရာ တော်သည် အဆိုးရွားဆုံးသော ရောဂါဝေဒနာတို့ကိုပင် ဘာမထိ မဖြူတမ်း ရဲစွမ်းသတ္တိရှိရှိဖြင့် အံ့ဖွယ်ရာသည်ခံနိုင်စွမ်းရှိသူတည်း။

ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူများစွာတို့က လာဘ-သက္ကာရ-သိလောကတို့၏ လှိုင်းဂယက်တွင် လူးလှိမ့်နေကြပါသော်လည်း သပြေကန်ဆရာတော်သည် ဤလှိုင်းဂယက်များထက်တွင် ညင်ညင်သာသာကြွသွားတော်မူ၏။ ကာမရာဂ၊ ဒေါသ၊ မာန၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ စသည့် မြူအညစ်အကြေးများမှ ကင်းဝေးစင် ကြယ်နေသည်မှာလည်း ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့၏ ကျင့်ကြံပုံနှင့် ထပ်တူဖြစ်လျက် ရှိပေ၏။

- * “အမျက်ဒေါသကိုစွန့်ရာ၏၊ မာနကိုပယ်ရာ၏၊
သံယောဇဉ်မှန်သမျှကို ကျော်လွန်ရာ၏၊
ရုပ်နာမ်၌ မငြိတွယ်မကြောင့်ကြသူထံသို့
ဆင်းရဲဒုက္ခသည် မကျရောက်ကုန်။
- * “အခါခပ်သိမ်း နိုးကြားထကြွကုန်သည်ဖြစ်၍
နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်ကြကုန်လျက်
နိဗ္ဗာန်သို့ စိတ်ညွတ်ကြသူတို့အား
အာသဝေါတရားတို့ ချုပ်ငြိမ်းကွယ်ပျောက်ကြကုန်၏။

“မကျိုးမပြတ်သည့် အကျင့်ရှိသော
 ဖောက်ခွဲနိုင်သည့်ပညာရှိသော
 ပညာဂုဏ်, သီလဂုဏ်, သမာဓိဂုဏ် ရှိသောသူကို
 ပညာရှိတို့သည် ဟုတ်မှန်စွာသိ၍
 နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း ချီးမွမ်းခဲ့ပါမူ
 ဓမ္မုရာဇ်ရွှေစင်နိက္ခနှင့်တူသူကို
 အဘယ်သူသည် ကဲ့ရဲ့နိုင်ပါအံ့နည်း။
 ထိုသူကို နတ်တို့သည်လည်း ချီးမွမ်းကုန်၏၊
 ဗြဟ္မာမင်းသည်လည်း ချီးမွမ်း၏။” (ဓမ္မပဒ၊ ၂၂၁၊ ၂၂၆၊ ၂၂၉၊ ၂၃၀)

တရားပြပေးထိုက်သူတို့ကို နည်းလမ်းပြ

သပြေကန်ဆရာတော်သည် တစ်ပါးတည်း အေးချမ်းစွာ တရားအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်လိုသည့်အတွက် သူတစ်ပါးတို့အား တရားညွှန်ပြပေးခြင်းကို မပြုလုပ် ချေ။ သို့သော် ရင်းနှီးသော ဒကာ, ဒကာမအချို့ကို စတင်တရားအားထုတ်ရန် နည်းလမ်းကို ညွှန်ပြပေးတော်မူ၏။

ဒကာ ဦးရွှေသောင်းနှင့်ဇနီး ဒေါ်သန်းသန်း တို့ကို “တရားအားထုတ်ဟာ ဘယ်က စသလဲ” ဟု မေးတော်မူ၏။

“ဆရာတော်အမိန့်ရှိပါဘုရား”

“ဝင်လေ ထွက်လေက စတာပေါ့။ အသက်မှန်မှန်ရှုနေတဲ့အခါ နာသီး ဖျားမှာ လေတိုးထိသွားတာကို သိအောင်ရှု၊ တိုးထိတဲ့နေရာက စောင့်ပြီး ဝင် လေ ထွက်လေတို့ကို မလွတ်တမ်း ရှုမှတ်နေရတယ်။ ဇွဲရှိရှိနဲ့ ပဓာနိယဂံတရား ငါးပါးနှင့်အညီ ရှုမှတ်ရတယ်”

“ပဓာနိယဂံတရားငါးပါးဆိုတာ ဘာပါလဲဘုရား”

“ဘုရား, တရား, သံဃာ, ကံတရားတို့ကို ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါရှိရမယ်၊ ကျန်း မာနေရမယ်၊ ကြိုးစားအားထုတ်မှု ဝီရိယရှိရမယ်၊ မကောက်ကျစ် မစဉ်းလဲဘဲ ဖြောင့်မတ်ရမယ်၊ တရားသဘောကို သိတဲ့ အသိပညာရှိရမယ်။ ကဲ... လိုက်ဆို ကြ-

“ယုံကြည်သဒ္ဓါ၊ ကျန်းမာခြင်းတွဲ၊ စဉ်းလဲမပြု၊

အားထုတ်မှုပါ၊ အသိပညာ၊ ပဓာနိယဂံငါး။”

ရန်ကုန်မြို့ မင်္ဂလာတောင်ညွန့် ဗိုလ်မင်းရောင်လမ်းတွင် နေထိုင်သော ဦးညွန့်စိန် သည် ၁၉၈၄-၈၅ ခုနှစ်လောက်က ပျောက်စေဆရာလုပ်ကိုင်နေသူ

ဖြစ်၏။ တစ်နေ့တွင် မင်္ဂလာတောင်ညွန့် ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက် အတွင်းရှိ ရောင်တော်ဖွင့်စေတီတွင် ပုတီးစိပ်နေ၏။

သပြေကန်ဆရာတော်ကြွလာပြီး ဦးညွန့်စိန်၏နောက်ကျောကို ဒူးနဲ့တိုက်၍ “ဟဲ့...တရုတ်၊ မင်းလိုချင်တာ ဒါမဟုတ်ဘူး၊ လာ...လိုက်ခဲ့” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဦးညွန့်စိန်သည် ဆရာတော်နှင့် မသိကျွမ်းသေးသဖြင့် အံ့အားသင့်နေမိ၏။ ဆရာတော်ကပြုံး၍ စိုက်ကြည့်နေသဖြင့် ဦးညွန့်စိန်သည် ဆရာရင်းပမာ ခင်မင်သွားပြီးလျှင် ဆရာတော်နောက်မှ လိုက်ပါသွား၏။

ထိုစဉ်က ဆရာတော်သည် သစ်သားကျောင်းအိုဟောင်း၏ အောက်ထပ်နောက်ခန်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူဆဲဖြစ်၏။

“ဒကာ...အာနာပါန ဝင်လေထွက်လေ ရှုတတ်သလား”

“တင်ပါ...ဆရာတွေက နည်းအမျိုးမျိုးပြနေတော့ ဘယ်နည်းရှုရမလဲ ဘုရား”

“ဝင်လေထွက်လေကို ရှုရတယ်၊ အသက်မှန်မှန်ရှုနေတဲ့အခါ လေတိုးထိတဲ့နေရာကို သတိထား၊ နှာသီးဖျားမှာလား၊ အထက်နှုတ်ခမ်းမှာလား၊ အဲဒီလေတိုးထိတဲ့နေရာက စောင့်ပြီး ဝင်လေထွက်လေကို မလွတ်တမ်းသိနေအောင် ရှုရတယ်၊ အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းက ဘုရားအလောင်းတော်တို့ရဲ့ လက်သုံးကမ္မဋ္ဌာန်းကွဲ့။ စိတ်မြန်မြန်တည်ငြိမ်တယ်၊ စိတ်တည်ငြိမ်လာပြီး သမာဓိ ရှိလာရင် စိတ်စွမ်းအားက အလွန်ထက်မြက်လာတယ်၊ ကဲ...မတ်မတ်ထိုင်ပြီး ရှုကြည့်စမ်း”

ဦးညွန့်စိန်သည် တင်ပျဉ်ခွေကာ မတ်မတ်ထိုင်ပြီး ဝင်လေထွက်လေကို ရှုမှတ်နေ၏။

“ပထမ လေတိုးထိတဲ့နေရာကို သိအောင်ရှု၊ ပြီးတော့ လေတိုးပြီး ဝင်သွားတာ၊ တိုးပြီး ထွက်သွားတာကို သိအောင်ရှုနေ၊ ...ကောင်းကောင်းရှုလို့ ရဲ့လား”

“ရှုလို့ရပါတယ်ဘုရား”

“ကောင်းပြီ၊ အဲဒီဝင်လေထွက်လေကိုပဲ စွဲပြီးရှုပေတော့၊ ကဲ...ယခု လေရှုသွင်းပြီး ပြန်ရှုမထုတ်ဘဲ အောင့်ထားစမ်း၊ မရှုထုတ်ဘဲ နေနိုင်ရဲ့လား”

“မနေနိုင်ပါဘုရား”

“ကဲ...လေရှုထုတ်ပြီးတော့ လေထပ်မရှုသွင်းဘဲ အောင့်ထားစမ်း၊ နေနိုင်ရဲ့လား”

“မနေနိုင်ပါဘုရား”

“အဲ...သဘာဝတရားတွေဟာ သူတို့ရဲ့ ဓမ္မတာသဘောအတိုင်း ဖြစ်နေကြတာ၊ ကိုယ့်အလိုပါအောင် လုပ်လို့မရဘူး၊ ဒါတွေဟာ အနတ္တသဘောတွေပဲ၊ တရားသဘောတွေကို ကောင်းကောင်းနားလည်ထားပြီးမှ တရားရှုတာ ပိုကောင်းတယ်။ စာတွေ့အရသိထားပြီးရင် သမာဓိကောင်းလာတဲ့အခါ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်ပျက်နေကြတဲ့ တရားသဘောတွေကို မြင်သိပြီး သဘောပေါက်နားလည်လာတာပေါ့။ ဒါကြောင့် ဒကာ ... အဘိဓမ္မာသင်တန်းတစ်ခုလောက် တက်လိုက်ပါ၊ ပြီးတော့... ဘုန်းကြီးဆီလာပါ”

ဦးညွန့်စိန်သည် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့်ဖြစ်သူ ဆရာဦးထွန်းတင်၏ အဘိဓမ္မာသင်တန်း ကို လိုက်တက်၏။ သင်တန်းပြီးဆုံးသည့်အခါ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားထံ ဦးညွန့်စိန် လျှောက်ထား၏။ ဆရာတော်က အဘိဓမ္မာသဘောများကို မေးမြန်း၏။ ဦးညွန့်စိန်ဖြေသည်ကို ဆရာတော်က ကောင်းကောင်းမကျေနပ်သေးသည့်အတွက်-

“ဒကာ...နောက်အဘိဓမ္မာသင်တန်းတစ်ခု ထပ်တက်ပါဦး၊ ဒီအနားက ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝအသင်းတိုက်မှာလဲ အဘိဓမ္မာသင်တန်း ရှိတယ်၊ သွားတက်ပါ”

“မှန်လှပါဘုရား”

ဦးညွန့်စိန်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝအသင်း (ဝိုင်အမ်ဘီအေ) ၌ ပို့ချသော အဘိဓမ္မာသင်တန်းကို ထပ်တက်၏။ သင်တန်းသုံးလကြာ၏။ သင်တန်းပြီးဆုံးသောအခါ သပြေကန်ဆရာတော်ထံ ဦးတိုက်လျှောက်ထား၏။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ဦးညွန့်စိန်၏ အဘိဓမ္မာစွမ်းရည်ကို တစ်ဖန်စစ်ဆေးပြန်၏။ ကောင်းစွာမကျေနပ်သေးသဖြင့် နောက်အဘိဓမ္မာသင်တန်းတစ်ခုကို ထပ်တက်ရန် တိုက်တွန်းပြန်၏။

ဦးညွန့်စိန်သည် ဦးမြသောင်း သင်ကြားပို့ချပေးသော အဘိဓမ္မာသင်တန်းကို (၉) ရက် ထပ်တက်ပြန်၏။ ထို့နောက် ဆရာတော်ထံ သွားရောက်ဦးတိုက်၏။ ဆရာတော်က တစ်ဖန်စစ်ဆေးပြီးလျှင် ကျေနပ်သွား၏။

“ကဲ...တရားအလုပ်သာ မှန်မှန်လုပ်တော့၊ ပရမတ်ရုပ်နာမ်သဘောတွေကို သိထားပြီဆိုတော့ သမာဓိအဆင့်မီလာတဲ့အခါ ဒီရုပ်နာမ်တွေကို အရှိအရှိအတိုင်း တွေ့မြင်ရမယ်၊ ရုပ်နာမ်တွေ ဖြစ်ပြီးပျက်နေတဲ့ အနိစ္စသဘောကိုလဲ မြင်လာမယ်၊ မတည်မြဲဘဲ ပျက်ပျက်နေတဲ့သဘောဟာ ဆင်းရဲဒုက္ခပဲ၊ ကိုယ့်အလိုမလိုက်ဘဲ သူ့ဓမ္မတာအတိုင်းဖြစ်ပျက်နေကြတဲ့သဘောဟာ အနတ္တ

ပဲ၊ တည်မြဲတဲ့ အနှစ်သာရ၊ အတ္တဆိုတဲ့ အသက်ကောင်၊ ဝိညာဉ်ကောင် မရှိတဲ့ သဘော၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ - ငါ မရှိတဲ့ သဘောဟာလဲ အနတ္တပဲ။ အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ သဘောတွေကို ထင်ထင်ရှားရှား မြင်လာပြီဆိုရင် ဝိပဿနာဆက်ရှုနိုင် တော့တာပေါ့။”

ဆရာတော်ညွှန်ပြသော တရားရှုနည်းသည် လက်တွေ့ကျလှ၏။ သိပ္ပံနည်း ကျသည်ဟုလည်း ဆိုနိုင်၏။ လက်တွေ့ သိပ္ပံစမ်းသပ်ချက်များကို သင်ပြပေးသည့်အခါ ပထမသီအိုရီသဘောတရားကို ရှင်းပြပေးရ၏။ ထို့နောက် တပည့်တို့အား လက်တွေ့လုပ်နည်းကို ညွှန်ကြားပြီး လက်တွေ့လုပ်စေ၏။ လက်တွေ့လုပ်သည့်အခါ သီအိုရီအတိုင်း မြင်တွေ့ရလျှင် ကျေကျေနပ်နပ် နားလည်သဘောပေါက်သွားတော့၏။

သမထ - ဝိပဿနာရှုရာတွင်လည်း ပရိယတ်စာပေက ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းအကျိုးဆက်နွယ်ကာ ဖြစ်ပျက်နေသည့် သဘောများကို ရှင်းပြထား၏။ လက်တွေ့ရှုနည်းကိုလည်း မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စသည်တို့၌ ရှင်းပြထား၏။ ထိုလက်တွေ့ရှုနည်းအတိုင်း ရှုပွားသဖြင့် ရုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက်၊ အကြောင်းအကျိုး ဆက်သွယ်မှုများကို မြင်သိသွားလျှင် ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာဖြစ်ပွားလာတော့သည်။ သုတမယပညာ-စိန္တာမယပညာတို့နှင့် သိရှိထားလျှင် မျက်မြင်ကြုံတွေ့လာသောအခါ ကာဝနာမယပညာသို့ အလွယ်တကူ ကူးပြောင်းသွားနိုင်ပါသည်။

ထူးခြားသော တရားစွမ်းရည်

သပြေကန်ဆရာတော်သည် မိမိသိမြင်ထားသော တရားထူးများကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းမရှိဘဲ အလွန်သိုသိပ်တော်မူ၏။ သို့သော် ဆရာတော်၏ တည်ငြိမ်သော ဣန္ဒြေ သိက္ခာနှင့် ထူးခြားအေးချမ်းလှသည့် စိတ်နေသဘောထားတို့ကို ထောက်ရှု၍ ဆရာတော်သည် တရားထူးများစွာကို တွေ့ရှိထားပြီးသူ ဖြစ်သည်ဟု ကောက်ချက်ချနိုင်၏။

အချို့က ဆရာတော်သည် ကျောင်းသခံမ်းတွင် သီတင်းသုံးနေပါလျက် လယ်ယာရပ်ရွာများ၌ ဖြစ်ပျက်နေသည်များကို သိနေသည်ဟု ဆိုကြ၏။ ဥပမာ ပိုးသတ်ဆေးများဖြင့် ယာခင်းထဲမှပိုးများကို နှိမ်နင်းနေသည်ကို ဆရာတော် တားမြစ်သဖြင့် ဆရာတော်အလိုလို သိနေသည်ဟု ယူဆကြ၏။

တစ်ဖန် ညဉ့်ဘက်တွင် ဆရာတော်ကျိန်းစက်သလား မကျိန်းစက်ဘူးလား သိချင်ကြသော ရှင်သာမဏေများနှင့် ဦးပဉ္စင်းအချို့တို့က ညဉ့်သန်းခေါင်

ကျော်တွင် ဆရာတော်အခန်းကို ချောင်းမြောင်းကြည့်ကြ၏။ ဆရာတော်စင်္ကြံ
လျှောက်နေသည်ကို တွေ့ရပြီး ကိုယ်ရောင်တဝင်းဝင်းထွက်နေသည်ဟု ဆိုကြ
၏။

တစ်ဖန် တချို့သောညဉ့်များတွင် ဆရာတော်ကျောင်းနှင့် သိပ်မဝေးလှ
သော သာဓကတတံတားပေါ်၌ ဆရာတော်စင်္ကြံလျှောက်နေသည်ကို မြင်ရ
သည်ဟု ဆိုကြ၏။ တစ်ဖန် ရန်ကုန်-သန်လျင်တံတားကြီး တည်ဆောက်နေ
ချိန်၌ ညဉ့်ဘက်တွင် တံတားပေါ်ဘုန်းကြီးတစ်ပါး စင်္ကြံကြွနေသည်ကို မြင်
ရ၍ တရုတ်အင်ဂျင်နီယာတို့က ဓာတ်ပုံရိုက်ယူကြ၏။ ထို့နောက် ဓာတ်ပုံပါ
ဘုန်းကြီးသည် အဘယ်သူဖြစ်နိုင်သနည်းဟု လိုက်လံစုံစမ်းမေးမြန်းကြသော
အခါ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့်ညွှန်ကြားမှုဖြင့် ထိုတရုတ်အင်ဂျင်နီယာတို့သည်
သပြေကန်ဆရာတော်ကျောင်းသို့ ရောက်လာကြ၏။ ဆရာတော်ကို မှူးမြင်ရ
သည့်အခါ မိမိတို့ရိုက်ယူထားသော ဓာတ်ပုံနှင့် တိုက်ကြည့်လျက် ကျေနပ်အားရ
သွားကြသည်ဟုလည်း ပြောဆိုကြသည်။

ဆရာတော်သည် ဘာမျှမထူးခြားလေဟန် တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ပင် သီတင်း
သုံးတော်မူသည်။ ကောလာဟလသတင်းများကိုလည်း ပယ်မြစ်တော်မူသည်။
သို့သော် အလွန်ထူးခြားသော ဖြစ်ရပ်တစ်ခုမှာ သပြေကန် မဟာဓမ္မိကာရာမ
ကျောင်းတိုက်သို့ ဆရာတော်မပျံလွန်မီ နောက်ဆုံးကြွသွားသောအခါက ဖြစ်
ပေါ်ခဲ့၏။

ထိုနေ့က ဆရာတော်ကို လာရောက်ဖူးမြော်ကြသူအပေါင်းမှာ ကြက်ပျံ
မကျအောင် စည်ကားလှ၏။ ဆယ်မိုင်ပတ်ဝန်းကျင်လောက်မှ တောသူတောင်
သားများသည် မိသားစုအလိုက် လှည်းများနှင့်လာကြ၏။ ထမင်းထုပ်များ ယူ
လာကြ၏။ အဘယ့်ကြောင့်လာကြသနည်းဟု သူတို့အား မေးမြန်းကြည့်သော
အခါ “သပြေကန်ကျောင်းကို ရဟန္တာတစ်ပါးကြွလာလိမ့်မယ်၊ မနက်ဖြန်
သွားဖူးကြ” ဟု အိပ်မက်ရလို့ လာကြကြောင်း ပြောဆိုကြ၏။

သီလဂုဏ်, သမာဓိဂုဏ်, ပညာဂုဏ်တို့ကြီးမားတော်မူသော သပြေကန်
ဆရာတော်ဘုရားအား ရဟန်းရှင်လူများသာမက နတ်များလည်း ကြည်ညို
ကြမည်မှာ သေချာပါသည်။ မူလသပိတ်အိုင်ဆရာတော်ဘုရား၏ ယေရပုတ္တိ
ကို ဖတ်ရှုခဲ့ရသောအခါကလည်း ဆရာတော်သည် သီလစင်ကြယ်၍(၁၃)နှစ်
ကြာအောင် ကိလေသာများငြိမ်းအေးနေကြသည့်အတွက် နတ်များက ရဟန္တာ
ဟု ယူဆကာ အိပ်မက်ပေးကြကြောင်းကို ဖတ်ရှုခဲ့ရဖူးပါသည်။

တစ်ဖန် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌လာသော မဟာသံဃရက္ခိတမထေရ် နှင့် တူတော် စုဠသံဃရက္ခိတမထေရ် တို့အကြောင်းကိုလည်း သတိရမိ၏။

ဝါတော်(၆၀)ကျော်၊ သက်တော်(၈၀)ကျော်လွန်ပြီဖြစ်သော မဟာသံဃရက္ခိတမထေရ်သည် ပျံလွန်အံ့ဆဲဆဲဖြစ်၍ ညောင်စောင်းထက်၌လဲလျောင်းနေ၏။ မထေရ်ပျံလွန်တော့မည်ကိုကြားသိရ၍ ၁၂-ယူဇနာတိုင်အောင်သောပတ်ဝန်းကျင်အရပ်များမှ လူတို့သည် စုရုံးရောက်ရှိလာကြ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသံဃာသည် မထေရ်ကြီးအား ရရှိထားသောလောကုတ္တရာတရားအကြောင်းကို မေးမြန်း၏။

“ငါ့မှာ လောကုတ္တရာတရား မရှိ” ဟု မထေရ်ကြီးက မိန့်ဆို၏။

ဤအဖြေကို ကြားရသောအခါ ရဟန်းသံဃာသည် အံ့သြကြ၏။ ထိုမထေရ်ကြီး၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော ရဟန်းငယ်က “အရှင်ဘုရား... အရှင်တို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူကုန်အံ့ဟု သတင်းကြား၍ ၁၂-ယူဇနာတိုင်အောင်သောပတ်ဝန်းကျင်အရပ်မှ လူတို့သည် စုရုံးရောက်ရှိနေပါကုန်၏။ အရှင်ဘုရားတို့၏ ပုထုဇဉ်အဖြစ်ဖြင့် စုတေခြင်းဖြစ်ပါလျှင် များစွာသောလူအပေါင်းတို့အား နှလုံးမသာခြင်းဖြစ်ပါလိမ့်မည်” ဟု လျှောက်၏။

“ငါ့ရှင်... ငါသည် မေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရားကို ဖူးအံ့ဟုကြံ၍ ဝိပဿနာကို အားမထုတ်ဘဲ နေခဲ့၏။ ထိုသို့ သင်ပြောသည့်အတိုင်းဖြစ်ပါမူ ငါ့ကို ထူ၍ တရားအားထုတ်ရန် ခွင့်ပြုပါလော့” ဟု မထေရ်က မိန့်ဆို၏။

ထိုရဟန်းငယ်သည် မထေရ်ကြီးကို ထူပေးပြီးလျှင် အပြင်သို့ထွက်လေ၏။ မထေရ်ကြီးသည် ထိုရဟန်းငယ် အခန်းပြင်သို့ထွက်ပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်၍ လက်ဖျစ်သံဖြင့် အမှတ်သညာကို ပေး၏။ ရဟန်းသံဃာသည် စည်းဝေးလာရောက်၍-

“အရှင်ဘုရား... သေခါနီးကာလ၌ လောကုတ္တရာတရားကို အလျင်အမြန် ဖြစ်စေနိုင်သော အရှင်ဘုရားတို့သည် ပြုနိုင်ခဲ့သောအမှုကို ပြုတော်မူပါပေ၏” ဟု လျှောက်၏။

“ငါ့ရှင်တို့... ဤသေခါနီးအချိန်၌ ကောကုတ္တရာတရားကို လျင်စွာဖြစ်စေခြင်းသည် ခဲယဉ်းသောအမှု မဟုတ်သေး။ စင်စစ်သော်ကား ခဲယဉ်းသောအမှုကို သင်တို့အား ငါပြောကြားပေအံ့။ ငါ့ရှင်တို့ ငါသည် ရဟန်းဖြစ်သောကာလမှစ၍ အမှတ်သတိကင်းသဖြင့် မသိမူ၍ ချွတ်ယွင်းစွာပြုမိသော အမှုမည်သည်ကို မမြင်ပေ” ဟု မိန့်ကြား၏။

ထိုမဟာသံဃရက္ခိတမထေရ်၏ တူတော်သည်လည်း ဝါငါးဆယ်ရှိသော အခါ၌ ဤအတူပင် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်တော်မူ၏။

ဤသည်ကား ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံသော ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်း ရှိသော သီလ (ပရိပုဏ္ဏပါရိသုဒ္ဓိသီလ) သည် အရဟတ္တဖိုလ်ရခြင်း၏ နီးကပ်သော အကြောင်း (ပဒဋ္ဌာန်) ဖြစ်ခြင်းကိုပြ၏။ ကလျာဏပုထုဇေရဟန်းတို့၏ သီလသည် ရဟန်းပဉ္စင်းဖြစ်သည်မှစ၍ ကောင်းစွာသွေးအပ်သော ပတ္တမြားစစ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကောင်းစွာကြည်အပ်ပြီးသော ရွှေစင်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကိလေသာအညစ်အကြေးမှ အလွန်စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်၏ သာလျှင် နီးသော အကြောင်း (ပဒဋ္ဌာန်) ဖြစ်ပေ၏။

သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရား၏ သီလသည်လည်း ပဉ္စင်းဖြစ်သည်မှစ၍ သက်တော် (၈၅) ကျော်သည်အထိ ကောင်းစွာသွေးအပ်သော စိန်ကျောက်မြကျောက်ကဲ့သို့ ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့မှ လွန်စွာ စင်ကြယ်ပေ၏။ ထို့ကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ရခြင်း၏ နီးကပ်သော အကြောင်း ဖြစ်နိုင်ပေ၏။

အမှန်အားဖြင့် စံတင်လောက်အောင် ကြီးကျယ်မြင့်မားသည့် သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရား၏ သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်နှင့် ပညာဂုဏ်တို့သည်ပင်လျှင် ဆရာတော်၏ ထူးခြားတောက်ပြောင်သည့် တရားစွမ်းရည်များကို ဖော်ညွှန်းနေကြသည် မဟုတ်ပါလား။

ဘဝနိဂုံး

နနယ်ရုပ်ဆင်း၊ ပျိုမြစ်ခြင်းကား၊ အိုမင်းနောက်ဆုံး ရှိချေ၏။

ဝိညာဉ်ထင်လင်း၊ သက်ရှင်ခြင်းကား၊ သေခြင်းနောက်ဆုံး ရှိချေ၏။

အဘိဓမ္မာသဘောအရ သင်္ခါရရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ခဏမစဲဖြစ်ပျက် နေသဖြင့် သတ္တဝါတို့သည် ခဏမစဲပင်လျှင် အသစ်အသစ်မွေးဖွား၍ ခဏမစဲ ပင်လျှင် သေဆုံးနေကြရ၏။ ခဏိကဇာတိ-ခဏိကမရဏတို့တည်း။ လက်ရှိ ဘဝဖြစ်ပေါ်အောင် အကျိုးပေးထားသော ကံ၏စွမ်းအားက မကုန်သေးသမျှ ဘဝသစ်ဆက်ကာဆက်ကာဖြစ်နေရသည်။ ကံ၏အစွမ်းအဟုန် ကုန်ဆုံးသော အခါ၌ကား ဘဝနိဂုံးချုပ်ဆုံးကြရ၏။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ငယ်စဉ်အခါမှစ၍ ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့ကာ ချူချာလာပါသော်လည်း သီလ-သမာဓိ-ပညာကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၏ စွမ်းအား တို့က ဝိုင်းဝန်းထောက်ကူဖေးမကြသဖြင့် အံ့ဩဖွယ်ရာပင် သက်တော် ၈၅ နှစ် အထိ သာသနာ့တာဝန်ကို ထူးချွန်စွာထမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီ သုံးလအလိုတွင် အာယုသင်္ခါရလွတ် ၍ နောက်သုံးလအကြာတွင် မိမိပရိနိဗ္ဗာန်စံမည့်အကြောင်းကို သံဃာတော် အား အသိပေးသွားတော်မူသည်။

နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားနိုင်ကြသော အနာဂါမ်နှင့် ရဟန္တာများသည် နိရောဓမဝင်စားမီ မိမိတို့၏ သက်တမ်းအပိုင်းအခြားကို ရှုကြည့်လေ့ရှိရာ မည် သည့်နေ့ရက်တွင် မိမိတို့စုတိရမည်ကို ကြိုတင်သိမြင်တော်မူကြသည်။ သီလ- သမာဓိ-ပညာတို့နှင့် ပြည့်စုံကြသော ဆရာတော်များစွာတို့သည်လည်း မိမိတို့ စုတိရမည့်အချိန်ကို ကြိုတင်သိရှိထားကြဟန်တူပါသည်။

သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားသည်လည်း မိမိမပျံလွန်မီ သုံးလခန့်အချိန်မှ မိမိပျံလွန်မည့်အကြောင်းကို ကြိုတင်၍ အရိပ်အမြွက်ပြောသွားတော်မူသည်။

ဆရာတော်သက်တော် ၈၅ နှစ်မြောက် မွေးနေ့ပူဇော်သဘင် ကျင်းပသော အခါ ဆရာတော် မန္တလေးမြို့တွင် စာသင်သားဘဝဖြင့် သီတင်းသုံးခဲ့စဉ်က ဆွမ်းခံကြွခဲ့သော နေအိမ်တစ်အိမ်မှ သားအမိတို့ ရောက်လာကြ၏။ ထိုသား အမိတို့က ဆရာတော်ကို ကျောင်းပေါ်၌ ဖူးမြော်ကြသည့်အခါ နှစ်ပေါင်း ၆၀ ခန့် ကွဲကွာခဲ့ကြရသော်လည်း ဆရာတော်မှတ်မိ၏။ ဆရာတော်၏မှတ်ဉာဏ် မှာ အလွန်ပင် အံ့ဩစရာကောင်းပါသည်။

ထိုမိသားစုအကြောင်းကို ဆရာတော်မေးမြန်းပြောဆိုရင်း စကားစပ်လာ သဖြင့် “ဒါဟာ ငါ့ရဲ့မွေးနေ့ နောက်ဆုံးကျင်းပတာပဲ” ဟု ဆရာတော်မိန့်တော် မူလိုက်၏။

အနီးတွင် ရှိသော ဦးညွန့်စိန်က ထိုအမှတ်တမဲ့စကားကို သတိထားမိ လိုက်သဖြင့် “ဆရာတော်...ဘာကြောင့် ဒီလိုမိန့်ဆိုရသလဲ” ဟု လျှောက်ထား လိုက်၏။

“ဟာ...လူဆိုတာ သေမျိုးပဲကွာ” ဟု ဆရာတော်ပြန်မိန့်ဆို၏။

တစ်ဖန် ဆရာတော်မပျံလွန်မီ သုံးရက်က အဘိုးရယ်၊ အဖေရယ်၊ သား ရယ် တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် သုံးဦးကွယ်လွန်ကြသည့် အသုဘအိမ်သို့ ဆရာတော် ကြွသွားတော်မူ၏။ သရဏဂုံနှင့်တကွ သီလပေးပြီးသောအခါ ဆရာတော် တရားချီးမြှင့်၏။ ကျန်ရစ်သူမိသားစုက လှူဒါန်းသော ဝတ္ထုငွေ ၁၁၀၀ ကျပ်ကို ဆရာတော်သည် ကပ္ပိယအဖြစ် လိုက်ပါလာသည့် ဦးညွန့်စိန်အား စွန့်တော်မူ ၏။

“မင်း...ငါ့ကို ကောင်းကောင်းကြည့်ထားနော်” ဟု ဆရာတော်ကမိန့်ဆို လိုက်သဖြင့် ဦးညွန့်စိန်က အကင်းပါးလှသဖြင့် “ဆရာတော်အဘယ်ကြောင့် ဒီလိုမိန့်တော်မူပါသလဲဘုရား” ဟု မေးလျှောက်လိုက်၏။

“ဪ...လူဆိုတာ သေမျိုးပဲမဟုတ်လား” ဟု ဆရာတော်မိန့်တော်မူ၏။

မပျံလွန်မီနှစ်ရက်-သောကြာနေ့၊ တောင်လုံးပြန်ကျောင်းလမ်းနေ ဦးသင်၊ ဒေါ်အေးမြင့်တို့အိမ်သို့ နေ့ဆွမ်းစားရန်ကြွသွားပြီး အနုမောဒနာတရားဟော ကြား၏။ ကျောင်းသို့ပြန်ကြွလာပြီး မွန်းလွဲ ၂ နာရီတွင် ရင်ဘတ်နည်းနည်း အောင့်လာ၏။ တပည့်မောင်ကျော်ရင်ကို ခေါ်ပြီး ဆေးလိမ်းခိုင်း၏။

ဂေါပကလူကြီးဦးဘဌေးရောက်လာပြီး အခြေအနေကို မေးလျှောက်သည့် အခါ ဆရာတော်က-

“ခါတိုင်း ဆေးလိမ်းလိုက်ရင် သက်သာတယ်၊ ဒီတစ်ခါ မသက်သာဘူး” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဦးဘဌေးသည် တိုက်အုပ်ဆရာတော်ဦးခေမာစာရနှင့် တိုင်ပင်၏။ ထို့နောက် ဦးခေမာစာရက ရွှေဘုံသာလမ်းဆေးတိုက်သို့ ဖုန်းဆက်ရာ ဆရာဝန်နှစ်ဦး ရောက်လာပြီး ဆေးထိုးပေး၏။ ဆရာတော် သက်သာပြီး အိပ်ပျော်သွား၏။

ထိုဆရာဝန်နှစ်ဦး ပြန်သွားပြီးနောက် အခြေအနေကို ပြောပြသည့်အခါ ဆေးတိုက်မှ ပါရဂူတစ်ဦး စေလွှတ်ပေးပြန်၏။ ထိုပါရဂူက စစ်ဆေးပြီးနောက် သွေးဖောက်ယူကာ သွေးစစ်ဆေးစေ၏။ သွေးစစ်ထားသည့်အဖြေ ရရှိသော အခါ စိုးရိမ်စရာဖြစ်နေသည့်အတွက် ဆရာတော်ကို မင်္ဂလာဒုံစစ်ဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ကြ၏။ စစ်ဆေးရုံက ဆရာတော်အား အတွင်းလူနာအဖြစ် လက်ခံ၍ ထပ်မံစစ်ဆေး၏။

နောက်တစ်နေ့ - စနေနေ့... ဂေါပက ဦးဘဌေး စစ်ဆေးရုံသို့ ရောက်သွားသောအခါ ဆရာတော်သက်သာနေသည်ကို တွေ့ရ၏။ အနည်းအကျဉ်း လမ်းလျှောက်နိုင်ရုံတင်မက ဆွမ်းကိုလည်း အသင့်အတင့် ဘုဉ်းပေးနိုင်၏။

နောက်တစ်နေ့ - တနင်္ဂနွေနေ့ ညနေစောင်းတွင် ရွှေတောင်ကုန်းဆရာတော်အရှင်ပဏ္ဍိတာဘိဝံသ သတင်းကြားသဖြင့် သပြေကန်ဆရာတော်ကို လာရောက် ဖူးမြော်၏။

“ဩစတြေးလျသွားရင် အင်္ဂလိပ်စကားပြောနိုင်ရဲ့လား”

သပြေကန်ဆရာတော် မေးသည်ကို ရွှေတောင်ကုန်းဆရာတော်က-

“အင်္ဂလိပ်လို ပြောနိုင်တာလဲ ရှိ၊ မပြောနိုင်တာလဲ ရှိပါတယ်ဘုရား၊ ည ၈ နာရီခွဲပြီ၊ တပည့်တော်ကို သွားခွင့်ပြုပါဘုရား၊ ဆရာတော်ဘုရား ကျန်းမာချမ်းသာပြီး သက်တော်ရှည်ပါစေဘုရား” ဟု ပြောဆိုနှုတ်ဆက်၏။

“တပည့်တော်တို့က ကျန်းမာဖို့ မလိုတော့ဘူး၊ ကိုယ်တော်တို့ပဲ ကျန်းမာဖို့ လိုပါတယ်”

ဤသို့ သပြေကန်ဆရာတော် ပြန်မိန့်ကြားလိုက်သည်ကို ဦးဘဌေးမနှစ်မြို့လှပါ။ ထို့နောက် ဆရာတော်က-

“ဘုန်းကြီးဆေးရုံမှာ မနေချင်ဘူး၊ မသန့်ရှင်းဘူး၊ ကျောင်းပြန်ကြွချင်တယ်” ဟု မိန့်ဆို၏။

ဦးဘဌေး စူးစမ်းကြည့်သည့်အခါ ဆရာတော်၏ သင်္ကန်းမှာ ဆီးနဲ့ အနည်းငယ် ရနေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဆရာတော်ကို နှလုံးရောဂါ ဝေဒနာရှင်အဖြစ် အိပ်ရာ၌သာ လျောင်းစက်နေစေပြီး လျောင်းလျက် ဆီးအိုးပြားအတွင်းသို့ ဆီး

သွားရန် သူနာပြုဆရာမများက စီစဉ်၏။ ဆရာတော်က ထိုသို့ဆီးသွား ရခြင်း မှာ ဝိနည်းနှင့် မညီညွတ်သဖြင့် လျောင်းလျက် ဆီးမသွားချေ။

“ဆရာတော်ဘုရား...အထူးကုဆရာဝန်များရဲ့ ဆေးကုသမှုကို ခံယူပါဦး ဘုရား၊ ဆရာဝန်ကြီးတို့ရဲ့ ခွင့်ပြုမိန့်ရပြီးမှ ကျောင်းတော်သို့ ပြန်ကြွရအောင် ဘုရား”

ထိုနေ့သည်ကား ၁၃၅၆ ခုနှစ် တပို့တွဲလဆန်း ၆ ရက်နေ့ဖြစ်၏။ ဆရာ တော်၏ အနီးနေ တပည့်ကြီးဖြစ်သည့် ဦးခေမာစာရ သည် ခရီးလွန်နေရာမှ တယ်လီဖုန်းမှတစ်ဆင့် သတင်းရရှိသဖြင့် ညနေ ၆ နာရီခန့်တွင် မင်္ဂလာဒုံ စစ် ဆေးရုံသို့ ရောက်လာ၏။

ခရီးရောက်မဆိုက် ဆရာတော်ကို ဝင်ဖူးရာ ဆရာတော်သည် ရောဂါ ဝေဒနာခံစားနေရသည်ဟု မထင်ရ။ ပကတိရွှင်ပျကြည်လင်လန်းဆန်းလျက်။ ဆရာဝန်ကြီးများကမူ ဆရာတော်အား မလှုပ်ရှားစေဘဲ ငြိမ်သက်စွာ သီတင်း သုံးရန် ညွှန်ကြားထားကြ၏။

ဆရာတော်သည် ဆေးရုံ၌ သဟဿေယျသိက္ခာပုဒ်အတွက် သံသယရှိနေ ၍ မိမိကျောင်းသို့ ပြန်လိုကြောင်း သိရသဖြင့် ဦးခေမာစာရက-

“ဆရာတော်ဘုရား...ဒီစစ်ဆေးရုံမှာ စစ်သားများချည်းသာ ဆေးအကုသ ခံနေကြပါတယ်၊ အမျိုးသမီးမရှိလို့ သဟဿေယျသိက္ခာပုဒ် မငြိစွန်းနိုင်ပါ ဘုရား” ဟု လျှောက်ထား၏။

သီလနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အရာရာတွင် သတိလက်လွတ်မခံသော ဆရာတော် ဘုရားသည် “ဘယ်အထောက်အထားနဲ့ ဦးပဉ္စင်း ပြောနိုင်သလဲ” ဟု မေးမြန်း ၏။

ဆရာတော်၏ အမြင်တွင် အမျိုးသမီးလူနာမရှိဦးတော့ အမျိုးသမီးဆရာ ဝန်များနှင့် စစ်သူနာပြုများ ရှိကြသည်။ သူတို့အိပ်ချိန်တွင် မိမိလျောင်းနေပါက သဟဿေယျအာပတ်မလွတ်ဟု ယူဆထားဟန်ရှိ၏။

ထိုအခိုက် စစ်သူနာပြုကလေးများ ရောက်လာကြသဖြင့် ဦးပဉ္စင်းတစ်ပါး က “ဆရာမတို့က တာဝန်နဲ့ဆိုတော့ တစ်ညလုံး အိပ်ရမှာမဟုတ်ဘူးပေါ့ နော်” ဟု မေးမြန်းစုံစမ်းလိုက်၏။

“ဒီစစ်ဆေးရုံက စည်းကမ်းအလွန်ကြီးပါတယ်၊ တာဝန်ထမ်းရွက်နေသူ တို့က တာဝန်ကျေကျေဆောင်ရွက်တယ်၊ မဆောင်ရွက်ဘူးဆိုတာကို အကြီး အကဲများက နည်းမျိုးစုံနဲ့ စစ်ဆေးပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အိပ်လို့မရဘူး၊ ကိုယ်

တာဝန်ကျတဲ့အဆောင်မှာ မပြတ်လှည့်လည်ပြီး ကြည့်ရှုနေရပါတယ်။ နံနက် ၃ နာရီထိုးမှ ခဏတဖြုတ်လေးကျောချပြီး မှေးအိပ်လိုက်ရပါတယ်”

ဤသူနာပြုတို့၏စကားကို အကင်းပါးလှသော သပြေကန်ဆရာတော် ကြားသွားပါလိမ့်မည်။ သို့သော် မည်သို့မျှ မပြောဆိုပါ။

ဆရာတော်အား လာရောက်ကြည့်ရှုအားပေးကြသောသံဃာတော်များတွင် မြန်မာသီရိလင်္ကာကျောင်းတိုက် ပဓာန နာယက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တ ဉာဏိန္ဒဆရာတော်ကြီး လည်း ပါဝင်၏။ ထိုဆရာတော်သည် “ဂီရိမာနန္ဒသုတ်” ကို ပါဠိအနက်ရွတ်၍ပူဇော်၏။

သပြေကန်ဆရာတော်က “အင်း...ခုလိုပါဠိအနက်ပြည့်ပြည့်စုံစုံနဲ့ ဒီ သုတ္တန်ကို ကြားနာရတာ တရားအရသာရှိလိုက်တာ...” ဟု မိန့်ဆို၏။

မြန်မာသီရိလင်္ကာဆရာတော်က “ဒီသုတ္တန်ကို ငယ်ငယ်ကလေးကတည်းက ရထားတယ်။ ဘယ်မှာပါတယ်လို့ မသိဘူး။ ဘယ်မှာပါပါသလဲဘုရား” ဟု လျှောက်ထား၏။

သပြေကန်ဆရာတော်က “အင်္ဂုတ္တိုရ်တတိယအုပ် ဒသကနိပါတ်စာမျက်နှာ ၃၄၂ မှာ ပါတယ်” ဟု ဖြေကြားလိုက်၏။

သီရိလင်္ကာဆရာတော်သည် သပြေကန်ဆရာတော်၏သတိနှင့် ဉာဏ်စွမ်းရည်ကို ငယ်ငယ်ကပင်ကြားသိကာ အံ့ဩချီးကျူးခဲ့ရသော်လည်း ယခုလိုသက်တော်ကလည်း ကြီးရင့်၊ ရောဂါဝေဒနာကိုလည်း အကြီးအကျယ်ခံစားနေရချိန်မှာပင် သတိနှင့်မှတ်ဉာဏ်ဆုတ်ယုတ်ခြင်းမရှိဘဲ တိတိကျကျ ဖြေဆိုလိုက်သည်ကို ပိုမိုအံ့ဩရရုံမျှမက ကြည်ညို၍မဆုံးနိုင်အောင် ပီတိလျှမ်းသွားရလေ၏။

သူနာမေးသူများ စံသွားကြလေပြီ။ ညဉ့်သည်လည်း နက်သထက် နက်လာလေပြီ။ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံး တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်နေပေ၏။ သပြေကန်ဆရာတော်ကား မကျိန်းစက်သေး။ ဆရာတော်မကျိန်းစက်သဖြင့် သူနာစောင့်များလည်း မအိပ်ကြ၏။ ဆရာတော်ကို ကျိန်းစက်အနားယူစေချင်ကြသည်။ မကျိန်းစက်ဘဲ လှုပ်ရှားလျှင် နှလုံးရောဂါက ပိုဆိုးနိုင်သည်မဟုတ်လား။

တော်ပါသေး၏။ ဆရာတော်က မလှုပ်ရှား၊ ငြိမ်သက်နေတော်မူ၏။ ဘာဝနာတစ်ခုခုပွားများနေဟန်တူ၏။ အတော်ကြာမှ တပည့်ရင်းဦးသောင်းလှိုင်ကို ခေါ်ပြီး “မင်း...မေတ္တာဘာဝနာပွားသလား။ ၅၂၈ သွယ် မေတ္တာပို့နည်းရရဲ့လား။ ပါဠိလိုဆိုစမ်း” ဟု စေခိုင်းပါသည်။

ဦးသောင်းလှိုင်က ပါဠိတစ်ပိုဒ်ချင်းရွတ်ဆို၏။ ဆရာတော်က တစ်ပိုဒ်ချင်း အနက်ပြန်ပေး၏။ ဆရာတော်၏ အသံက ကြည်လင်၊ မျက်နှာတော်က

ရွှင်ပျံ၊ ဆရာတော်သည် တပည့်ရင်းအား အသိပညာပေးရင်း တစ်လောကလုံးကို မေတ္တာပို့နေပါတကား။

ဦးသောင်းလှိုင် ကြည်နူးဝမ်းမြောက်၍ မဝနိုင်အောင်ပင်...၊ အိပ်ချင်စိတ်တွေကလည်း ကွယ်ပျောက်သွားကြပြီ။ နှစ်သက်ကြည်နူးမှုပီတိက လွမ်းမိုးနေပါ၏။ ထိုစဉ် “ဘယ်နှစ်နာရီရှိပြီလဲကွဲ့” ဟု ဆရာတော်၏ မေးမြန်းသံ ထွက်ပေါ်လာ၏။

“သုံးနာရီထိုးခါနီးပြီဘုရား”

“ဟေ...ဟုတ်လား” ဟု ဆိုကာ ဆရာတော်အတင်းထတော့၏။

“ဆရာတော် မလှုပ်ရဘူးဘုရား၊ မထပါနဲ့ဘုရား”

“မင်း ဘာသိလို့တုံး”

ဦးသောင်းလှိုင်၏ စကားကို တားမြစ်၍ ဆရာတော်သည် အားတင်းကာ ထထိုင်တော်မူ၏။ ထိုစဉ်ပင် ဆရာတော်၏ ဦးခေါင်း စိုက်ကျသွားလေ၏။ ဆရာတော်သည် သီလအတွက် အသက်ကိုမငဲ့ဘဲ စွန့်လွှတ်သွားလေပြီတကား...။

သူနာစောင့်များ ရုတ်ရုတ်သဲသဲဖြစ်သွားကြ၏။ ဆရာဝန်များကို ပြေးခေါ်၏။ ဆရာဝန်များက အရေးပေါ်ပြုစုကြ၏။ နှလုံးခုန်အောင် စက်အားလူအားဖြင့် အစွမ်းကုန်ပြုစုကြ၏။ အသက်လုနိုင်အောင် ကြိုးစားကြပါသော်လည်း မရတော့ပါ။

ဆရာတော်ကြီး၏ ကိုယ်ပေါ်တွင် တပ်ဆင်ထားသည့် နှလုံးတိုင်း စက်ကိရိယာများနှင့် ပိုက်များကို ဖြုတ်သိမ်းကြ၏။ ထိုအချိန်သည် နံနက် (၇) နာရီ (၂၅) မိနစ် ဖြစ်၏။ ထိုအချိန်ကို ဆရာတော်ပျံလွန်တော်မူချိန်ဟု သတ်မှတ်ကြပါ၏။ သို့ပါသော်လည်း နံနက် (၃) နာရီမထိုးမီအချိန်ကပင် ဆရာတော်ပျံလွန်တော်မူပြီဟု ယူဆရပေ၏။

သိပ္ပံရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် ဆရာတော်သည် နှလုံးရောဂါဖြင့် နှလုံးခုန်ရပ်ဆိုင်းသွားသည့်အတွက် ပျံလွန်သွားတော်မူ၏ဟုဆိုရပေမည်။ ထူးဆန်းသည်မှာ ဆရာတော်ကို ယခင်က ဆရာဝန်များ မကြာမကြာစမ်းသပ်စစ်ဆေးကြပါသော်လည်း နှလုံးရောဂါရှိသည့် အထောက်အထားများကို မတွေ့မြင်ခဲ့ကြရခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

“သစ်ပင်ဆိုသည်မှာ အသီးရှိသော်လည်း အနှစ်ရှိမကြာရှည်စွာ စည်ပင်နိုင်သလို ရဟန်းဆိုသည်မှာ ဘုန်းကံကြီးမားသော်လည်း သီလရှိမှ အသက်ရှိသည်” ဟု မိမိ၏ တပည့်များအား ဆိုဆုံးမတတ်သော သပြေကန်ဆရာတော်

သည် “ရဟန်း၏အသက်သည် သီလပင်ဖြစ်သည်” ဟု အရယူပြုကာ ကိုယ်တော်တိုင် ရေးစပ်တော်မူသည်-

“အကျိုးငါးဝ၊ တိုးပွားရသည့်
သီလကျင့်သုံး၊ ငါ့နှလုံး
ရွှင်ပြုံးအေးခဲ့ပြီ”

ဟူသောကဗျာကလေးဖြင့် လက်တွေ့ ကြွေးကြော်ပြသသွားချေသည် တကား။

ဪ...စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့် ကိုယ်ခန္ဓာခြေလက်တစ်စုံတစ်ခုကို စွန့်ရမည် ဆိုပါက ကိုယ်အင်္ဂါကိုမစွန့်ရ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာကိုသာ စွန့်ရမည်။ ကိုယ်အင်္ဂါနှင့် အသက် တစ်ခုခုကို စွန့်ရမည်ဆိုပါက အသက်ကိုမစွန့်ရ၊ ကိုယ်အင်္ဂါကိုသာ စွန့်ရမည်။ အသက်နှင့်သီလ တစ်ခုခုကိုစွန့်ရမည်ဆိုပါက သီလကိုဘယ်နည်း နှင့်မျှမစွန့်ရ၊ အသက်ကိုသာစွန့်ရမည်ဟူသော သူတော်ကောင်းပညာရှိကြီး များ၏ ကျင့်ထုံးကို နောင်လာနောက်သားတို့ နည်းယူကျင့်သုံးနိုင်ရန်အတွက် သပြေကန်ဆရာတော်သည် စံနမူနာပြသွားချေသည်တကား။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် ပျံလွန်တော်မူခါနီးသည့်အချိန်အထိ ရဟန်း တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်သွားပြီးလျှင် သတိမေ့မျောခြင်းမရှိဘဲ ညည်းညူခြင်းမရှိ ဘဲ အေးအေးချမ်းချမ်းပင် ပျံလွန်တော်မူပေ၏။

ဆရာတော်၏ရုပ်ကလာပ်ကို မီးသဂြိုဟ်သည့်အခါ ထူးထူးခြားခြားပင် လက်ယာလက်သည် ကြွတက်လာပြီးသော် လက်ဝါးဖြန့်ထား၏။ မီးတောက် မီးလျှံအရှိန်ဖြင့် လက်တော်မှာ ရွှေလက်ပမာ ဝါထိန်တောက်ပနေပေ၏။

ပညာရှိအမတ်ကြီးဦးပေါ်ဦး ကွယ်လွန်၍ အသုဘချသည့်အခါ၌ လက် ယာလက်ကို အခေါင်းအပြင်ထုတ်၍ လက်ဝါးဖြန့်ထားသည်ကို သတိရမိ၏။ ဦးပေါ်ဦးက ရာထူးဂုဏ်သိန်၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ဘယ်လောက်ပင် များဖြင်ပါသော် လည်း သေလွန်သည့်အခါ၌ ဘာမျှမပါ လက်ချည်းဗလာသာ ထွက်ခွာသွား ရကြောင်းကို ပညာပေးသွားသလို သပြေကန်ဆရာတော်သည်လည်း မြတ်စွာ ဘုရား နောက်ဆုံးမှာကြားသွားသော စကားတော်ဖြင့်-

“သင်္ခါရတရားတို့သည် ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိကုန်၏၊ မမေ့မလျော့ဘဲ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားဖြည့်ကျင့်ကြပါ” ဟု မှာကြား သွားလေသလား။

သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား နိဂုံးချုပ်ပူဇော်ခြင်း

ယနေ့တိုင်အောင် ကြည်ညို၍မဆုံးဖြစ်ရသော အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဂုရု တွဲဖက် ရွှေကျင်သာသနာပိုင် သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၏ ထူးခြား ပြောင်မြောက် သည့် ထေရဂုဏ်ရည်များကို အောက်မေ့ကြည်ညိုနိုင်ရန် သာသနာရေးဝန်ကြီး ဌာန အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်၊ ပိဋကတ်ဘာသာပြန်အဖွဲ့ဝင် **ဓမ္မာစရိယ ဦးအေးနိုင်** (ဘီအေ) ၏ ထေရပူဇာ ပါဠိဂါထာ၏အနက်မျှဖြင့် ဤတွင်နိဂုံးချုပ်ပူဇော်အဖြစ် ပူဇော်လိုက်ပါသည်။

၁။ ပရိယတ်ပဋိပတ်၊ နှစ်ရပ်စုံလင်၊ ဂုဏ်ရှင်ဖြစ်ငြား၊ အကြင်သပြေကန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သိလိုတတ်လို နာယူလိုသည့် ထိုထိုများဖြင့်၊ စာသင် ပျို့နု တပည့်အခြေပြုတို့အား၊ သာသနာ့အရောင်၊ ဘာသာအရောင်၊ ထွန်းပြောင် ထိန်လက်၊ အရှည်ဆက်အောင်၊ ထက်မြက်သဒ္ဓါ၊ စေတနာဖြင့်၊ ဖြာဖြာများလှ၊ ကျမ်းဂန္ထတို့ကိုလည်း ပို့ချတော်မူလေ့ရှိပါပေ၏။ အောင်နိဗ္ဗာန် အမတ်ကို၊ လှမ်း မကြွရလျှင် ငါမနေဟု၊ အာသာတွေထပ်မနား၊ အာဇာနေ ဓာတ်အားဖြင့်၊ မြတ်တရားကိုလည်း ကျင့်လေ့ရှိပါပေ၏။ ဤသည့်ဂုဏ်အင်၊ စုံလင်ပြည့်ငြား၊ ထိုသပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်၊ ပစ္စည်းဂုဏ်ဟိတ်၊ လာဘ်ဘုံရိပ်၌၊ မဟိစ္ဆာကင်း၊ ပိစ္ဆာရှင်းသဖြင့်၊ ရောင့်ရဲခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ မကောင် တာပြင်၊ ကောင်းတာမြင်ဟု၊ ဖြင်ဖြင်နှုန်းပြ၊ ထုံးနယဖြင့်လည်း ဆုံးမတော်မူတတ်ပါ ပေ၏။

၂။ အမျိုးနှင့်သာသနာကို အရာရာအတန် မြှင့်လျက်၊ လျှမ်းတင့်လက် ဝေ၊ အထက်ဗွေဝယ်၊ စက်ရဝေအရောင်ကြွားသကဲ့သို့၊ ကျက်သရေဆောင် တစ်ပါးလည်း ဖြစ်တော်မူပါပေ၏။ မိခိုစရာ ဆရာသမားရယ်ဟု ကြည်ညိုမကွာ သဒ္ဓါပွားကြသည့် တပည့်ဒါယကာ ဒါယိကာမများတို့အား၊ ကိုယ်နှင့် နှလုံး ထေရ်ရှင်နှုန်းသို့၊ ရွှင်ပြုံးကျန်းမာ၊ စခန်းသာအောင်၊ ချမ်းသာခြင်းကိုလည်း ပြုတော်မူလေ့ရှိပါပေ၏။ ဂုဏ်အပေါင်းတို့ ခညောင်းစုပျော် အိုဆရာမြတ်ထေရ် မော်၊ ဆိုသည့်ဂုဏ်အင်၊ စုံအလင်ဖြင့်၊ ဂုဏ်ရှင်ဖြစ်ငြား၊ ထေရ်သခင်ဘုရား၏၊ ရောင်တလွင့်လွင့်၊ အခေါင်တင့်လျက်၊ စွင့်စွင့်ငွားငွား၊ ဝင့်ဝင့်ကြွားကြသည့် ဂုဏ်ပန်းပွင့်များသည် အပြစ်မရှိဂုဏ်အတိမို့ တပည့်သက်လုံး ဆက်လက်ကုံး လည်း မဆုံးနိုင်အောင် မြားမြောင်ကျယ်ဝန်းလှပါကုန်သည်ဘုရား။

၃။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာမြင့်ကြွယ်၊ သဘင်္ဂအလယ်မှာ၊ ဝင့်ကည်ခိုင်ဖြိုး၊ အကြင်သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်၊ ဆရာမြတ်ထေရ်မဟာကို သဒ္ဓါ

ဓာတ်စေတနာဖြင့် သွေမက္ခာညွတ်ပျောင်း၊ ရိုသေစွာ ခညောင်းကြသည်။ တပည့်
 အပေါင်းတို့အား၊ မြအလား အေးကြည်သည့် ဓမ္မတရားဆေးရည်ကို စီရီစီရိုက်
 တွေး၍ အလီလီတိုက်ကျွေးတော်မူတတ်ပါပေ၏။ သာသနာ့ကျက်သရေ၊ အာ
 ကာသတက်နေလို၊ လက်လက်ဝေ ပြောင်ရွန်း၊ ကနက်မြေမှာ အရောင်ထွန်း
 ရန်ဟု၊ အားသွန်ကြီးပမ်း၊ သာသနာပြုလုပ်ငန်း၌၊ အဟုတ်တမ်းမွေ့လျော်တော်
 မူပါပေ၏။ ပညာထက်ကြောင်း ရှေးဟောင်းအတိတ်ကံ၊ အစွာန်တန်ကြောင့်၊
 ကျက်ဉာဏ်မှတ်ဉာဏ်၊ သဘောဉာဏ်ဟု၊ စုံရန်ခဲငြား၊ ဉာဏ်သုံးပါးနှင့်လည်း၊
 ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏။ ကျင့်လိုကြံလို၊ သိမြင်လိုသည်၊ ထိုထိုရှင်လူ၊ များ
 ပြည်သူတို့၊ မှတ်ယူကျင့်သုံး၊ သင့်နှလုံးဖြင့်၊ စီကုံးဖြန့်ဝေ၊ ကျမ်းဂန်စာအထွေ
 ထွေကိုလည်း ပြုစုတော်မူပါပေ၏။

၄။ ဖန်ခါခါသတိစိုးသည့်၊ မှန်မက္ခာသမာဓိတန်ခိုးဖြင့်၊ မညှိုးထိန်လက်၊
 ငြိမ်သက်သော ကာယိန္ဒြေလည်း ရှိတော်မူပါပေ၏။ ပလွားကြိတ်ချေ၊ စိတ်နေ
 မမြင့်၊ စာထောက်ချင့်က၊ မြတ်ရှင်နှုန်းပြ၊ ထုံးနယဖြင့် ဆုံးမအပ်ငြား၊ မာန
 တရားလည်း ရှိတော်မူပါပေ၏။ ပိဋကတ်သင်စရာ၊ ပရိယတ်ပညာတွင် သိတတ်
 ကျွမ်းကျင်၊ ပိဋကတ်ပညာရှင်ကြီးဖြစ်သဖြင့်၊ အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု သွန်းထု
 ခပ်နှိပ်၊ အကြီးဆုံးဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုလည်း ရရှိတော်မူပါပေ၏။ ဂုဏ်ပေါင်း
 စုံလင်၊ မခံမင်လည်း၊ ဂုဏ်ရှင်ဖြစ်ငြား၊ ထိုသပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို၊
 မှီခိုစရာ ဆရာသမားရယ်ဟု၊ ကြည်ညိုမက္ခာ၊ သဒ္ဓါပွားကြသည့် တပည့်ရှင်
 လူအများတို့သည်၊ ဓမ္မမိသာအဖြာဖြာဖြင့်၊ သံဃာတော်ဂုဏ်၊ ထေရ်နှင့်ဂုဏ်
 ကို၊ အာရုံထုံမွမ်း၊ ဂုဏ်တော်မှန်းလျက်၊ ချီးမွမ်းထောမနာ၊ ပဏ္ဍာညွတ်ကျိုး၊
 လက်စုံမိုး၍၊ ရှိခိုးပူဇော်ထိုက်လှပါပေသည်တကား။

မြတ်ဆန္ဒ

အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု တွဲဖက်ရွှေကျင်သာသနာပိုင် သပြေကန်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် သုတ္တန်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာဟူသော ပရိယတ္တိအောင်လံတံခွန် များကိုလည်းကောင်း၊ သီလ-သမာဓိ-ပညာဟူသော ပဋိပတ္တိအောင်လံတံခွန် များကိုလည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အပေါင်းတို့ နှစ်ထောင်းအားရ ဂုဏ်ယူ ဝမ်းမြောက်နိုင်ကြစေခြင်းအကျိုးငှာ မိုးစွန်တမ္မတ် အထွတ်တင်ကာ ဝင့်ဝင့် ထည်ထည် လွင့်ထူခဲ့လေပြီ။

ဆရာတော်သည် သက်တော် ၈၅ နှစ်ကျော်အထိ သာသနာ့တာဝန်များ ကို ထူးချွန်ပြောင်မြောက်စွာ သယ်ပိုးထမ်းရွက်ခဲ့ပြီးသည့်နောက် အေးငြိမ်း ချမ်းသာစွာပင် စုတိပျံလွန်ခဲ့ပါ၏။ သို့သော် ဆရာတော်လွင့်ထူထားခဲ့သော သာသနာ့အောင်လံတံခွန်များသည်ကား မိုးကောင်းကင်ယံတွင် တင့်မောစွာ လွင့်ပျံနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

“ဂုဏ်ဆိုတာရှိရတယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက ပျက်စီးသွားပေမယ့် ဂုဏ်ဆို တာကတော့ကမ္ဘာတည်သရွေ့ ရှိနေမှာပဲ။ ကမ္ဘာကြေသော်လည်း ဥဒါန် မကြေ စေဘူး။ လူသေပေမယ့် နာမည်မသေစေဘူး။ စာသင်နေကြတဲ့ ရဟန်းပျို တွေ သီလရှင်တွေ ပရိယတ်ဂုဏ် ပဋိပတ်ဂုဏ်ထွန်းထွန်းပေါက်ပေါက်ဖြစ် အောင် ကြိုးစားကြရမယ်၊ ကြိုးစားနိုင်ကြပါစေ”

ဆရာတော်ဘုရား မြွက်ဆိုသွားသည့် မကားများသည် ပဲ့တင်သံအဖြစ် နားဝတွင် ရိုက်ခတ်နေဆဲပါ။ နောင်လာနောက်သားများသည် ဆရာတော် လွင့်ထူခဲ့သည့် သာသနာ့အောင်လံတံခွန်များ ဆက်လက်ဝင့်ကြွာနေနိုင်ရန် အတွက် ထူးချွန်ပြောင်လက် ဂုဏ်ရောင်တက်အောင် ကြိုးစားကြရမည်မဟုတ် ပါလား။

အိပ်ပျော်နေသူတို့ နိုးထလာအောင်၊ လောကဓံလှိုင်းဂယက်တွင် လိုက် ပါ မျောနေသူတို့ ထောက်တည်ရာရကြအောင်၊ လာဘ်လာဘ၊ ပူဇော်သက္ကာရ၊ ကျော်စောမှုသိလောကနောက်သို့ တပ်မက်တွယ်တာသည့် လောဘဇောတိုက် နေကြသူတို့ သတိသံဝေဂရလာကြအောင်၊ သာသနာတော်အတွင်း လူဖြစ်ခိုက် တွင် လူ့ဘဝအနှစ်သာရများကို အပြည့်အဝရယူနိုင်ကြအောင် သပြေကန်ဆရာ တော်သည် ကျောက်ထီးသဖွယ် မားမားမတ်မတ်ရပ်တည်ပြီး လမ်းညွှန်မှု(သို့)ဝါဒ များကို အမြဲတစေပေးနေပေလိမ့်မည်၊ စံနမူနာအဖြစ်ရပ်တည်ကာ နှို ဆော် တိုက်တွန်းနေပေလိမ့်မည်။ ဆရာတော်၏ အကျင့်တရား၊ ဟောတရား၊ ရေး တရားတို့သည် ကမ္ဘာတည်သရွေ့တည်ရှိနေပေလိမ့်မည်။

အခေါင်အဖျားတိုင်အောင် မြင့်မားလှသည့် သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်၊ ထေရဂုဏ်များစွာနှင့် တင့်တယ်ပြည့်စုံတော်မူသော သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကို အထွတ်အထိပ်ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ဆရာတော်စံနမူနာပြုသွားသည့်အတိုင်း ဟောပြောညွှန်ကြားသွားသည့်အတိုင်း တစ်သဝေမတိမ်း လိုက်နာကျင့်ကြံရင်း မိမိ၏ဘဝနှင့်အတူ သာသနာတော်၏ ကျက်သရေကို မြင့်တင်ကြပါစို့။

ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု။
ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်

၅၄-၉၉

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ၁။ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထေရဂုဏ်ရည်စာစောင် (၁၉၉၃ ခုနှစ်)
- ၂။ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရား၏ “ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်”
- ၃။ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရား၏ “သပြေကန်တရားပေါင်းချုပ်”
အမှတ်(၁)(၁၉၉၃)
- ၄။ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရား၏ “ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တရားမြတ်ရတနာ”
- ၅။ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရား၏ “စေတီနှင့် ရီသေမှု” (၁၉၉၈)
- ၆။ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရား၏ “နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတရားတော်” (၁၉၉၀)
- ၇။ သပြေကန် ဥပုသ်အဂ္ဂဓမ္မ၏ “ရှင်ဝါသေဋ္ဌ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ” (၁၉၉၅)
- ၈။ သီတဂူဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏
“သပြေကန်ပဋိဘာန်တရားတော်” (၁၉၉၆)
- ၉။ သာမဏေကျော်၏ “ရွှေတောင်ကုန်း သာသနာ့ရိပ်သာဆရာတော်မေး၍
သပြေကန်ဆရာတော်ကြီး ဖြေသည်” (၁၉၉၃)
- ၁၀။ ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်၏ လက်ရှိပဓာနနာယကဆရာတော်
အရှင်ခေမာစာရ(ဓမ္မာစရိယ) ၏ ဆောင်းပါးများ။
- ၁၁။ ပိဋကတ်မြန်မာပြန်ကျမ်းများ။

ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်၏ ဓမ္မရတနာစာအုပ်များ

ဤဓမ္မရတနာစာအုပ်များကို

ဖတ်ရှုလေ့လာလျှင် ကြီးကျယ်သော ဓမ္မသမဝနကုသိုလ်နှင့်
ကောင်းကျိုးချမ်းသာမင်္ဂလာအပြာပြာကို ရရှိမည် ဖြစ်သည်။

- ၁။ မြတ်ဗုဒ္ဓ - ဘုရားကို ဘာကြောင့် ကိုးကွယ်ထိုက်သလဲ။
- ၂။ မြတ်ဓမ္မ - တရားကျင့်သူကို တရားက ဘယ်လိုစောင့်ရှောက်မလဲ။
- ၃။ မြတ်သံဃာ - သံဃာတော်သည် ဘာကြောင့် အမြတ်ဆုံးရတနာဖြစ်သလဲ။
- ၄။ မြတ်သရဏဂုံ - ရတနာမြတ်သုံးပါး ကိုးကွယ်လျှင် အပါယ်မကျဘူး။
- ၅။ ဘဝအောင်မြင်ရေး - အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ပြန်ရိုက်ရသော စာအုပ်။
- ၆။ ဘဝလမ်းနှစ်သွယ် - သုဂတိ အလင်းလမ်းနှင့် ဒုဂ္ဂတိ အပါယ်လမ်း ဘယ်လိုလှမ်း?
- ၇။ ဘဝချမ်းသာရေး - ယခုဘဝ နောက်ဘဝ အကောင်းဆုံး ချမ်းသာတွေကို ဘယ်လိုရယူမလဲ။
- ၈။ ဖားအောက်တောရမိတ်ဆက် - ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ သံမထ ဝိပဿနာ ရှုနည်းက ဘယ်လိုလဲ။
- ၉။ လိမ္မာယဉ်ကျေးတို့ရင်သွေး - ပြည်သူ့ရင်သွေးရတနာများ လိမ္မာရေးခြားကြဖို့။
- ၁၀။ မေတ္တာနှင့် သစ္စာသရုပ်ဖော် - အလှဆုံးတရားနှင့် အမြတ်ဆုံးတရားတို့ကို လက်တွေ့ကျင့်ဖို့။
- ၁၁။ မေတ္တာနှင့် သစ္စာအဖွင့် - တစ်လောကလုံးကို အလှဖုံးစေ၊ မြင့်မြတ်စေသော တရားနှစ်ပါး။
- ၁၂။ တော်ကူးဝိပဿနာဂုဏ်ထူးဆောင် - ထူးဆန်းစွာ ရောဂါပျောက်ခြင်းများ။
- ၁၃။ ဆေးမကုဘဲ ငြိမ်းအေးနည်း - ကျန်းမာချမ်းသာစွာ နေနိုင်သည့် တရားရှုနည်း။
- ၁၄။ မြတ်ဒါန - တိုးတက်ကြီးပွားအောင် အကျိုးကြီးအောင် ဘယ်လိုလှူဒါန်းရမလဲ။
- ၁၅။ မြတ်သီလ - အလှဆုံးတန်ဆာ၊ အကောင်းဆုံး ကိုယ်ကျင့်စာရိတ္တ၊ လိုတိုင်းရစေဖို့။
- ၁၆။ မြတ်ဘာဝနာ - အကျိုးအကြီးဆုံး အကောင်းဆုံး ဘဝနေနည်း ဘာဝနာရှုနည်းများ။
- ၁၇။ ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာအနှစ်ချုပ် - လောကအကြောင်း ကောင် စွာ သိနားလည်စေတဲ့ ဗုဒ္ဓဒဿန၊ အဘိဓမ္မာ (ရိုးရိုးတန်း) စာမေးပွဲလက်စွဲ။
- ၁၈။ ဘဝရည်မှန်းချက်နှင့် ဘဝလမ်းစဉ် - The Aim and Way of Life.

- ၁၉။ ဗုဒ္ဓဘာသာစာရိတ္တနှင့်ကျင့်ဝတ်များ - Buddhist Ethics and Duties.
- ၂၀။ ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့် ခေတ်သစ်ဘဝ - Buddhism in Modern Life.
- ၂၁။ ဘဝကိစ္စနှင့် ဘဝပန်းတိုင် - The Purpose and the Goal of Life.
- ၂၂။ သိပ္ပံနယ်လွန် ဗုဒ္ဓဘာသာ - The Supreme Science of the Buddha.
- ၂၃။ တော်ကူးဆရာတော် ဘဝဆည်းဆာနှင့် ကျင့်စဉ်တရား - တရားရှုခြင်းဖြင့် အားလုံးကို အနိုင်ရ။
- ၂၄။ ရှေးဘဝ နောက်ဘဝ သိပ္ပံနည်းကျ အထောက်အထားများ - အတိတ်ဘဝ အနာဂတ်ဘဝတွေကို ဘယ်လို သိနိုင်သလဲ။
- ၂၅။ အမြတ်ဆုံးပန်းတိုင် ဧကန်ပိုင် (ပထမတွဲ) - ဗုဒ္ဓနည်းကျ မှန်ကန်တိကျ သော တရားရှုနည်း။
- ၂၆။ တက္ကသိုလ် အဘိဓမ္မာ ပေါင်းချုပ် - ဗုဒ္ဓဒဿန အဘိဓမ္မာကို အရှင်းဆုံး တင်ပြထားသည့် စာအုပ်။
စာသင်သားများအား အဘိဓမ္မာ အထောက်အကူပြု။
- ၂၇။ **The Essence of Buddha Abhidhamma** - ဗုဒ္ဓ အဘိဓမ္မာကို အကောင်းဆုံး ရှင်းလင်းချက်။
- ၂၈။ **Good English** - အင်္ဂလိပ်စာကို တတ်အောင် တော်အောင် သင်ပြမယ့် စာအုပ်။ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားလက်စွဲ။
- ၂၉။ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ ရင်သွေးကမ္ဘာ (အိတ်ဆောင်) - မူ-လယ်-ထက် စာရိတ္တ ပညာ လက်စွဲ။
- ၃၀။ တော်ကူးကျင့်စဉ်တရား (အိတ်ဆောင်) - ဒုက္ခဝေဒနာကို ကျော်လွှား၍ ငြိမ်းအေးမှု ရယူနည်း။
- ၃၁။ မြတ်ဗုဒ္ဓ (အိတ်ဆောင်) - ဘုရားကို လေးစားကြည်ညိုလျှင် မုချ ကြီးပွား တိုးတက်မည်။
- ၃၂။ အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး - သာသနာ့တံခွန် စံပြပုဂ္ဂိုလ်ထူး။
- ၃၃။ စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့ကင်းစေး နေနိုင်ရေး - How to Live without Fear and Worry (I).
- ၃၄။ စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့ကင်းစေး ချမ်းသာရေး - How to Live without Fear and Worry (II).
- ၃၅။ အမြတ်ဆုံးပန်းတိုင် ဧကန်ပိုင် (ဒုတိယတွဲ) - မျှော်လင့်နေကြတဲ့စာအုပ် ထွက်ပါပြီ။

မြမ္မန်ရတနာ စာပေ
 ၁၅/၁၉၊ ဦးဝိစာရအိမ်ရာ၊ ဒဂုံမြို့နယ်
 ရန်ကင်း၊ ဖုန်း ၀၁-၂၆၆၆၁၀

သာသနာ့တံခွန် မိုးစွန်တမ္ပတ် အထွတ်တင်သူ
သာသနာ့ဂုဏ်ရောင်ကို တင့်မောအောင် ထွန်းပြောင်စေသူ

သပြေကန်ဆရာတော်

ဝိနည်းသီလသည် သာသနာတော်၏အသက်
သီလကို အသက်ပေး၍ စောင့်ထိန်းသူ
ရုပ်တုပမာ တည်ကြည်ငြိမ်းအေးသည့် သမာဓိရှင်
ပညာရှင်များ ညီညာဖြဖြ ချီးကျူးကြသည့် ဉာဏ်ပညာကြီးကျယ်သူ

စံထားလောက်သည့် သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်၊
အလိုနည်းခြင်း အပိစ္ဆာဂုဏ်၊ သည်းခံခြင်း ခမာဂုဏ်၊
ရောင့်ရဲခြင်း သန္တုဋ္ဌိဂုဏ်၊ မိမိကိုယ်ကိုနှိမ်ချခြင်း နိဝါတဂုဏ်
မာန်မာနကင်းခြင်း နိမာနဂုဏ်၊ ပိဋကတ်သုတကြွယ်ဝခြင်း သုတဗုဒ္ဓဂုဏ်

ခန္ဓာပျက်ကြွေ ကမ္မာကြေသော်လည်း ဒီဂုဏ်များကမသေ။
အိပ်ပျော်နေသူတို့နိုးထလာအောင်၊ လာဘ်လာဘ၊ ပူဇော်သက္ကာရ၊
ကျော်စောမှုသီလောကနောက်သို့ လိုက်ပါနေသူတို့ လမ်းမှန်ရောက်အောင်
သပြေကန်ဆရာတော်သည် ကျောက်ထီးပမာ မီးပြတိုက်သဖွယ်
မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်ကာ လမ်းညွှန်ပြနေသည်တကား။

ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်

COVER DESIGN: MEHM THITSA